

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

**IZVJEŠTAJ MINISTARSTVA FINANSIJA
O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA ZA 2020. GODINU**

Podgorica, mart 2021. godine

SADRŽAJ:

Rezime	3
I Uvod	5
II Realizacija aktivnosti iz programa rada Vlade Crne Gore	7
III Realizacija aktivnosti iz programa rada Ministarstva finansija	9
IV Realizacija aktivnosti u vršenju upravnog nadzora	9
V Programske aktivnosti Ministarstva finansija	10-90
1) <i>Direktorat za ekonomsku i razvojnu politiku</i>	
2) <i>Direktorat za državni budžet</i>	
3) <i>Direktorat državnog trezora</i>	
4) <i>Direktorat za poreski i carinski sistem</i>	
5) <i>Direktorat za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta</i>	
6) <i>Direktorat za centralnu harmonizaciju</i>	
7) <i>Direktorat za lokalnu samoupravu i privredna društva u većinskom vlasništvu države</i>	
8) <i>Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći</i>	
9) <i>Direktorat za upravljačku strukturu</i>	
10) <i>Direktorat za imovinsko pravne poslove</i>	
11) <i>Direktorat za politiku javnih nabavki</i>	
12) <i>Direktorat za digitalizaciju i informacione sisteme</i>	
13) <i>Odjeljenje za evoprske integracije</i>	
14) <i>Odjeljenje za suzbijanje nepravilnosti i prevara</i>	
15) <i>Odjeljenje za unutrašnju reviziju</i>	
16) <i>Odjeljenje za unutrašnju reviziju fondova Evropske unije u javnom sektoru</i>	
17) <i>Služba za opšte poslove</i>	
18) <i>Služba za materijalno-finansijske, računovodstvene poslove i javne nabavke</i>	
VI Predlog mjera za unapređenje	90
VII Izvještaj o radu Uprave carina	92
VIII Izvještaj o radu Poreske uprave	129
IX Izvještaj o radu Uprave za igre na sreću	180
X Izvještaj o radu Uprave za nekretnine	190
XI Izvještaj o radu Uprave za imovinu	219
XII Izvještaj o radu Uprave za statistiku	242

REZIME

Ministarstvo finansija je u toku 2020. godine, pored usmjerenja na ostvarenju zadataka iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, bilo posvećeno i ispunjavanju ostalih prioritarnih zadataka iz svoje nadležnosti. Ostvarenje ciljeva u izvještajnom periodu doprinijelo je usaglašavanju pravnog sistema iz ove oblasti sa savremenim međunarodno priznatim standardima.

U izvještajnom periodu realizovale su se aktivnosti koje su se odnosile na: proces makroekonomskog projektovanja i analiziranja, sagledavanje i izbor sistemskih mjera za utvrđivanje i realizaciju ekonomske i razvojne politike; analizu ostvarivanja strateških razvojnih opredjeljenja i strukturnih promjena u ekonomiji Crne Gore; te praćenje globalnih kretanja i njihovog uticaja na performanse razvoja Crne Gore. S tim u vezi, a u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore i Programom rada Ministarstva finansija za 2020. godinu usvojena su sljedeća dokumenta:

- *Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2020-2022 godine*, koji predstavlja najznačajniji dokument u okviru ekonomskog dijaloga Crne Gore i Evropske komisije.

- *Predlog prolječne analize makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi 2020 - Analiza makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi*, odnosno kretanja osnovnih makroekonomskih indikatora (BDP, cijene, tržište rada, monetarni i eksterni sektor, javne finansije) i kretanja po sektorskim politikama. Pored navedenog, predmet analize bila su i ekonomska kretanja na globalnom i regionalnom nivou, posebno u uslovima početka pandemije virusa Covid-19, uzimajući u obzir i projekcije relevantnih međunarodnih institucija (MMF, SB i EK).

- *Predlog smjernica makroekonomske i fiskalne politike za period od 2020-2023. godine* - Smjernicama su dati srednjoročni ciljevi ekonomske i fiskalne politike, srednjoročni makroekonomski i fiskalni okvir, planirani javni prihodi i rashodi za 2021. godinu, a sadržane su i projekcije prihoda i rashoda za 2022. i 2023. godinu.

U toku 2020. godine, nastavljena je implementacija projekta „Unapređenje i jačanje institucionalnog uređenja i zakonskog okvira u oblastima javnih nabavki i državne pomoći“, koji ima za cilj harmonizaciju pravnog okvira u oblasti javnih nabavki sa pravnom tekovinom i standardima EU, kao i izradu sveobuhvatnog programa obuke i kampanje podizanja javne svijesti. Projekat „Uvođenje elektronskog sistema javnih nabavki u Crnoj Gori“ je tekao planiranom dinamikom u toku 2020. godine, što je rezultiralo stavljanjem u funkciju elektronskog sistema 1. januara 2021. godine.

U okviru Direkcije za unaprijeđenje poslovnog ambijenta nastavljene su aktivnosti na implementaciji: Programa certifikacije opština po mjeri privrede u jugoistočnoj Evropi (BFC SEE); projekta "eLICENCE", koji se sprovodi sa ciljem pojednostavljenja postupka biznis licenciranja.

U izvještajnom periodu, po osnovu prodaje državne imovine, prihodovano je ukupno 1.718.394,30 eura, dok je po osnovu davanja u zakup državne imovine, prihodovano 362,76 eura. Po osnovu ustanovljenja prava službenosti na državnom zemljištu, prihodovano je ukupno 6.696,25 eura. Po osnovu prodaje državne imovine (pokretna imovina - za period od 01.01. – 10.11.2020. godine), prihodovano je ukupno 511.105,58 €. Po svim navedenim osnovima ukupno je prihodovano 2.236.558,89 eura.

Uprava carina

Uprava carina je, u cilju obezbjeđenja konstatnog progressa u radu, tokom 2020. godine preduzela veliki broj aktivnosti, kako na planu usklađivanja carinskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, tako i u okviru realizacije konkretnih ciljeva postavljenih Poslovnom strategijom 2019.-2021. i pratećim strategijama i to: Strategijom upravljanja ljudskim resursima, Strategijom obuka, Strategijom odnosa s javnošću i Strategijom poboljšanja i modernizacije, tehničke opremljenosti i infrastrukture carinske službe.

Uticaj pandemije COVID-19 na ekonomsku aktivnost i finansijska tržišta u protekloj godini, neminovno se odrazio i na rezultate poslovanja Uprave carina. Naša carinska služba proaktivno je

djelovala u okviru održavanja međunarodnog lanca snabdijevanja u toku pandemije i dala značajan doprinos u rješavanju izazova sa kojima se trenutno suočavaju države širom svijeta. U cilju ubrzanja protoka roba preko graničnih prelaza u uslovima pandemije Covid-19, Uprava carina uspješno je implementirala regionalni projekat CEFTA Zelenih koridora. Sinhronizovanim aktivnostima u okviru Projekta, omogućen je prioritetan tretman na graničnim prelazima za osnovne proizvode - hranu, lijekove i medicinska sredstva. Projekat je iniciran i koordinisan od strane CEFTA Sekretarijata, Stalnog EU sekretarijata transportne zajednice, predstavnika Evropske komisije, zemalja članica CEFTA i drugih partnera. Ove aktivnosti značajno umanjuju negativni uticaj aktuelne krize na privredu regiona, kroz obezbjeđenje stabilnog snabdijevanja.

Ukupno ostvarena naplata prihoda u periodu januar - decembar 2020. godine iznosila je 670.838.111,01 €, što je u odnosu na isti period prošle godine manje za 148,9 mil € ili 18,17%.

Poreska uprava

U toku 2020. godine Poreska uprava je ostvarila značajne korake u sprovođenju započetih reformi i započinjanju novih aktivnosti kojima će nastaviti put snažne i moderne organizacije. Značajni naponi uloženi su u pripremu nabavke Sistema za integrisano upravljanje prihodima (IRMS). IRMS će obezbijediti modernizovana IT rješenja za osnovne procese uključujući reinžinjerung poslovnih procesa i mogućnosti skladišta podataka i analitike. Takođe, naporno se radilo na pripremi za uvođenje Sistema za elektronsku fiskalizaciju, čijom primjenom će se povećati efekti rada u Poreskoj upravi i smanjiti siva ekonomija.

Realizovana je redovna godišnja posjeta MMF-a gdje je razmotren napredak koji je Poreska uprava Crne Gore ostvarila po osnovu programa reforme koji se realizuje uz podršku Odjeljenja za fiskalne poslove MMF-a. Date su preporuke i sugestije koje se odnose na dalje unapređenje poslovnih procesa u Poreskoj upravi.

Ukupna naplata prihoda u 2020. godini iznosila je 1.098.146.781,23 eura, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 79 miliona eura (7%). Na smanjenu naplatu u izvještajnom periodu u odnosu na planirani iznos i prethodnu godinu uticala je pojava korona virusa u martu mjesecu.

Uprava za igre nasreću

Ukupan prihod od igara na sreću i nagradnih igara u 2020. godini, po osnovu koncesionih naknada je iznosio 11,908,959.99 €. Smanjenje budžetskih prihoda u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je -25.00%

Uprava za nekretnine

Uprava za nekretnine je tokom izvještajnog perioda ostvarila dobre rezultate u poslovima održavanja državnog premjera, stvaranje novog katastra nepokretnosti kao i na poslovima prvostepenog upravnog postupka, uz velike kadrovske probleme koji su je pratili, rezultati ove Uprave su na zavidnom nivou.

U 2020. godine u radu je bilo 62933 predmeta, od toga je riješeno 59536 predmeta, odnosno 5.39 %, uz napomenu da je jedan broj predmeta podnešen u decembru 2020. godine.

U toku izvještajnog perioda ukupno ostvareni prihod je 1.588.026,00 € i to:

- od djelatnosti Uprave za nekretnine - 1.458.121,30 €
- A.T. - 423.479,36 €

Uprava za imovinu

U Sektoru za zaštitu i upravljanje državnom imovinom postupano je po zahtjevima državnih organa, lokalnih samouprava, javnih službi, fizičkih i pravnih lica, pa je po tom osnovu zaprimljeno ukupno 417 predmeta, od čega je realizovano 257 predmeta, dok je u radu 142 predmeta.

Uprava za statistiku

Shodno obavezama po Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2020. godinu, usvojen je *Godišnji plan zvanične statistike za 2021. godinu*, kojim je planirana realizacija 211 statističkih istraživanja.

I UVOD

U skladu sa obavezom utvrđenom odredbom člana 65 Zakona o državnoj upravi ("Sl.list CG" broj 78/18) Ministarstvo finansija i socijalnog staranja podnosi Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva finansija za 2020. godinu, koji sadrži prikaz ostvarenih ciljeva postavljenih u programu rada Vlade, programu rada Ministarstva i strategijama i programima na osnovu kojih se prati izvršavanje zakona i drugih propisa i sagledava i analizira stanje u oblasti za koju je osnovano ministarstvo. Pored toga izvještaj sadrži predlog mjera za unapređenje stanja u oblasti za koju je ministarstvo osnovano i finansijski izvještaj ministarstva.

U skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl.list CG" br. 87/18, 38/19 i 18/20), koja je važila do decembra 2020. godine, Ministarstvo finansija vršilo je poslove uprave koji se odnose na: pripremanje predloga tekuće ekonomske politike Crne Gore i praćenje njenog ostvarivanja; pripremanje, planiranje, izradu i izvršenje budžeta Crne Gore; fiskalni uticaj; nadzor nad ostvarivanjem prihoda i izvršavanje izdataka budžeta Crne Gore; predlaganje smjernica i srednjoročnog makroekonomskog okvira za pripremu i planiranje budžeta; izvršenje, izmjenu i procjenu budžeta uz analizu zahtjeva potrošačkih jedinica i vanbudžetskih fondova za dodjelu budžetskih sredstava i predlaganje njihovih izmjena; kapitalnu potrošnju javnog sektora, procjenu osnovnih ekonomskih proporcija i bilansa; simuliranje, testiranje i ocjenu efekata ekonomskih i razvojnih mjera i institucionalnih promjena; bankarski sistem; hartije od vrijednosti; davanje mišljenja sa aspekta unapređenja poslovnog ambijenta na predloge zakona i drugih propisa; izvršavanje plaćanja po zahtjevu potrošačkih jedinica; vođenje glavne knjige trezora; upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka; pripremu završnog računa budžeta; finansijsku kontrolu putem korišćenja računovodstvenog sistema baziranog na planiranim obavezama; praćenje izvršavanja izdataka; pripremu redovnih finansijskih izvještaja za potrebe Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada); upravljanje raspoloživim novčanim sredstvima na konsolidovanom računu trezora; upravljanje dugom nastalim po osnovu hartija od vrijednosti koje je emitovala država, nastalim po osnovu datih garancija i uzetih zajmova; upravljanje domaćim i spoljnim dugom, stranim donacijama, pomoćima i zajmovima; praćenje finansijskog poslovanja vanbudžetskih fondova i jedinica lokalne samouprave; pripremu predloga propisa iz finansijskog sistema, sistema igara na sreću, finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, osiguranja, računovodstva, revizije, koordiniranje aktivnosti, ostvarivanje saradnje i realizaciju obaveza prema Svjetskoj banci, Međunarodnom monetarnom fondu i drugim međunarodnim finansijskim institucijama; javne prihode (carine, porezi, doprinosi, takse, naknade i dr.), kojima se finansiraju javni rashodi na nivou države i na nivou jedinica lokalne samouprave; međunarodne ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja; primjenu međunarodnih ugovora koji se odnose na carinsku politiku; sistem finansiranja lokalne samouprave; carinsku i poresku politiku; razvoj sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru u skladu sa međunarodnim standardima; pripremanje i sprovođenje propisa iz oblasti svojinsko-pravnih odnosa, državne imovine, premjera i katastra nepokretnosti, eksproprijacije zemljišta, založnih prava na imovini, povraćaj i obeštećenje po osnovu oduzetih imovinskih prava; odlučivanje u drugostepenom upravnom postupku iz oblasti imovinskih prava i prvostepene postupke restitucije; staranje o naplati unutrašnjeg duga koji čine potraživanja Vlade kroz redovne, stečajne i sudske postupke i aktiviranje založnih prava po tom osnovu; davanje predloga u vezi sa upravljanjem i raspolaganjem državnim imovinom; primjenu Zakona o ratifikaciji Okvirnog sporazuma između Vlade Crne Gore i Komisije evropskih zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja instrumenta pretpristupne pomoći (IPA); donošenje propisa, poslovnika i procedura o uspostavljanju decentralizovanog sistema upravljanja projektima Evropske unije u Crnoj Gori; sprovođenje tendera, ugovaranje, odobravanje plaćanja i finansijsko izvještavanje sa aspekta javnih nabavki u oblasti usluga, radova, opreme, bespovratne pomoći i twininga, u smislu programa koje finansira Evropska unija u Crnoj

Gori; obezbjeđivanje primjene pravila Evropske unije, regulativa i procedura koje se odnose na nabavke u oblasti usluga, radova, opreme, bespovratne pomoći i twininga, pravilno funkcionisanje sistema izvještavanja; kontrolu aktivnosti u okviru organizovanja tenderskih procedura, grantova, ugovaranja, finansiranja, odobravanja plaćanja; ostvarivanje sistema javnih nabavki; priprema predloga propisa iz oblasti javnih nabavki; praćenje usaglašenosti propisa kojima se uređuju javne nabavke sa pravom Evropske unije; davanje saglasnosti naručiocima o ispunjenosti uslova za sprovođenje odgovarajućeg postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama; savjetodavnu pomoć na zahtjev naručioca; organizovanje i sprovođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih za vršenje poslova javnih nabavki; organizovanje polaganja stručnog ispita za vršenje poslova u oblasti javnih nabavki; uspostavljanje i održavanje portala javnih nabavki; objavljivanje planova javnih nabavki, poziva za javno nadmetanje, odluka o kvalifikaciji kandidata, odluka o izboru najpovoljnije ponude, odluka o obustavi postupka javne nabavke, odluka o poništavanju postupka javne nabavke, ugovora o javnoj nabavci, izmjena i dopuna plana javnih nabavki; pripremanje i objavljivanje na portal javnih nabavki Liste naručilaca; promovisanje sprovođenja javnih nabavki u elektronskoj formi; ostvarivanje saradnje sa međunarodnim organizacijama, institucijama i stručnjacima u oblasti sistema javnih nabavki; pripremanje i objavljivanje liste ponuđača na portalu javnih nabavki na osnovu odluke o izboru najpovoljnije ponude; pripremanje i objavljivanje na portalu javnih nabavki jedinstvenog rječnika javnih nabavki; izdavanje publikacija i druge stručne literature u oblasti javnih nabavki; organizovanje i sprovođenje javnog tendera za privredna društva, odnosno preduzetnike, radi dobijanja dozvole za proizvodnju duvanskih proizvoda; utvrđivanje ispunjenosti uslova za učešće na javnom tenderu i davanje dozvole za proizvodnju duvanskih proizvoda privrednom društvu, odnosno preduzetniku koji ispunjava propisane uslove; utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje trgovine na veliko duvanskim proizvodima i izdavanje licence za obavljanje trgovine na veliko duvanskim proizvodima privrednom društvu, odnosno preduzetniku, kao i uvozniku koji je upisan u Registar uvoznika duvana i duvanskih proizvoda; utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje trgovine na malo duvanskim proizvodima i izdavanje odobrenja privrednom društvu, odnosno preduzetniku za obavljanje trgovine na malo duvanskim proizvodima; koordinaciju aktivnosti organa i organizacija u oblasti suzbijanja nelegalnog prometa duvanskih proizvoda; praćenje stanja na tržištu duvanskih proizvoda; vođenje propisanih registara; državnu pomoć; međunarodnu finansijsku saradnju u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnom tekovinom Evropske unije; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Ovim izvještajem obuhvaćeni su poslovi koji su se obavljali u okviru **dvanaest direktorata** Ministarstva: *Direktorat za ekonomsku i razvojnu politiku; Direktorat za državni budžet; Direktorat državnog trezora; Direktorat za poreski i carinski sistem; Direktorat za finansijski sistem i unaprijeđenje poslovnog ambijenta; Direktorat za centralnu harmonizaciju; Direktorat za lokalnu samoupravu i privredna društva u većinskom vlasništvu države; Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći; Direktorat za upravljačku strukturu; Direktorat za imovinsko pravne poslove; Direktorat za politiku javnih nabavki i Direktorat za digitalizaciju i informacione sisteme; četiri odjeljenja: Odjeljenje za unutrašnju reviziju; Odjeljenje za suzbijanje nepravilnosti i prevara, Odjeljenje za evropske integracije i Odjeljenje za unutrašnju reviziju fondova Evropske unije u javnom sektoru; dvije službe: Služba za opšte poslove i Služba za materijalno – finansijske, računovodstvene poslove i javne nabavke i šest organa uprave: Poreska uprava, Uprava za igre na sreću, Uprava carina, Uprava za nekretnine, Uprava za imovinu i Uprava za statistiku.*

II REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE ZA 2020. GODINU

Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, utvrđeno je ukupno 23 obaveze Ministarstva finansija. Tokom programskog perioda uspješno je realizovano 11 obaveza koje su bile raspoređene u tematski i normativni dio Programa, jedna u prioritetni razvojni projekat (stepen realizacije 48 %). Od 12 planiranih aktivnosti koje nijesu u potpunosti realizovane: 9 je u završnoj fazi, 1 je u pripremi i 2 nijesu realizovane. Nedostatak administrativnih kapaciteta usljed pandemije COVID-19 je jedan od razloga za nerealizaciju obaveza planiranih za 2020. godinu. Realizacija ovih obaveza odložena je za 2021. godinu.

Nerealizovane ili djelimično realizovane obaveze	Obrazloženje
<p>Pravci razvoja Crne Gore 2021 - 2024. godine IV kvartal</p>	<p>Imajući u vidu da smo, po prvi put od početka pripreme ovoga dokumenta, dobili Vladu diskontinuiteta, za pripremu ovoga krovnog razvojnog dokumenta Crne Gore potrebni su nam inputi u smislu strateškog opredjeljenja i prioriteta nove Vlade, politika koje će sprovoditi, odnosno projekata i mjera koji se planiraju realizovati, kao i izvora njihovog finansiranja.</p> <p>U skladu sa Programom rada Vlade za 2021. predviđeno je donošenje novih Pravaca razvoja za naredni četvorogodišnji period.</p>
<p>Projekcije makroekonomskih pokazatelja za period 2020 - 2023. godine IV kvartal</p>	<p>Projekcije definisane ovim dokumentom su korišćene za izradu Zakona o budžetu za 2021. godinu i bile su polazište za pripremu Programa ekonomskih reformi Crne Gore 2021-2023, koji predstavlja najznačajniji dokument u okviru ekonomskog dijaloga Crne Gore i Evropske komisije.</p> <p>Usvajanje Projekcija makroekonomskih pokazatelja za period 2020-2023. godine odloženo je usljed odlaganja usvajanja godišnjeg Zakona o budžetu za 2021. godinu.</p>
<p>Predlog jesenje analize makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi – 2020. IV kvartal</p>	<p>U skladu sa Programom rada Vlade za 2020. godinu, pripremljena je Jesenja analiza makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi, ali nije procesuirana, odnosno razmatrana na sjednici Vlade Crne Gore.</p>
<p>Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji II kvartal</p>	<p>Pripremljen je Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji, na čiji tekst su dobijena mišljenja nadležnih ministarstava i Evropske komisije, upućen je Vladi Crne Gore na razmatranje i utvrđivanje 17.09.2020. godine, međutim isti nije razmatran, jer je Vlada Crne Gore u tom periodu bila u tehničkom mandatu. Imajući u vidu da je, u međuvremenu, donijeta Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 118/20), kojim je izvršena reorganizacija državne uprave, odnosno ministarstava, bilo je neophodno pribaviti nova mišljenja nadležnih organa. Takođe, usled potrebe da se izvrši dodatna izmjena pojedinih članova važećeg zakona, neophodno je ponovo pribaviti mišljenje Evropske komisije. Stoga, donošenje navedenog Predloga zakona odloženo je za III kvartal 2021. godine.</p>
<p>Predlog Zakona o izmjenama i dopunama</p>	<p>Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, sa tabelom usklađenosti i odgovarajućom pratećom dokumentacijom, upućen je posredstvom kancelarije za</p>

<p>Zakona o porezu na dobit pravnih lica</p> <p>II kvartal</p>	<p>evropske integracije EK u Briselu u martu 2020. godine. Mišljenja Agencije za zaštitu konkurencije, Ministarstva Pravde, Ministarstva javne uprave su dobijena, ali budući da su starija od šest mjeseci, ova mišljenja moraju biti obnovljena. Mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo je stiglo u martu mjesecu 2021. godine. Komentari predstavnika EK su stigli tek krajem decembra 2020. godine, nakon niza urgencija koje je ovo ministarstvo uputilo, posredstvom kancelarije za evropske integracije. Predstavnici EK su istakli da su saglasni sa tekstom Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, i Kancelarija za evropske integracije treba da dostavi mišljenje na Predlog zakona.</p>
<p>Predlog Carinskog zakona</p> <p>IV kvartal</p>	<p>Urađen je predlog Zakona koji je usaglašen sa pravno-tehničkim pravilima Sekretarijata za zakonodavstvo (SZZ). Izrada ovog zakona zahtijeva potpuno usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije koja se tiče oblasti carina. S tim u vezi, pojedina zakonska rješenja nijesu bila prihvatljiva sa aspekta strogo definisanih pravnih i tehničkih pravila, odnosno zahtjeva Sekretarijata za zakonodavstvo. Kako je Radna grupa za pripremu Predloga Carinskog zakona brojala oko 30 članova (Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Uprava carina, privatni sektor...) postojao je veliki broj komentara koje je trebalo usaglasiti. Zadatak Radne grupe je da pripremi Predlog Carinskog zakona koji će biti usklađen sa Carinskim zakonom Evropske unije (Regulativa EU broj 952/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta kojom se utvrđuje Carinski zakon Unije). Rad je organizovan kroz uspostavljanje timova za posebne oblasti kojima koordinišu članovi Radne grupe iz Ministarstva finansija i socijalnog staranja, iz Direkcije za carinski sistem i carinsku politiku. Preduzeti su svi potrebni koraci u procesu konsultacija sa privrednom zajednicom, NVO sektorom i drugim zainteresovanim stranama. Imajući u vidu da se javna rasprava održala dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija od strane Odbora udruženja špeditera Privredne komore, u pripremi Izvještaja sa sprovedene javne rasprave su učestvovali predstavnici Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Uprave carina, koji su članovi Radne grupe za izradu ovog propisa. Predstavnici SZZ-a, iako zvanično pozvani, nijesu bili članovi Radne grupe. To je dodatno usporilo proces, jer su se naknadno upoznali sa tekstom ovog obimnog propisa. Povodom kašnjenja, treba pomenuti i uslove rada, odnosno otežane uslove za komunikaciju velikog broja članova RG. Predlog Carinskog zakona je početkom marta o.g., preko Kancelarije za evropske integracije, upućen Evropskoj komisiji na razmatranje.</p>
<p>Predlog Zakona o računovodstvu</p> <p>IV kvartal</p>	<p>Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 14.05.2020. godine utvrdila Predlog Zakona o računovodstvu, koji je upućen Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru. Skupština Crne Gore, u novom sazivu, je vratila Predlog Zakona o računovodstvu Vladi Crne Gore na ponovno utvrđivanje.</p>
<p>Strategija za unaprjeđenje politike javnih nabavki i javno-privatnog partnerstva za period 2021-</p>	<p>Realizacija ove aktivnosti planirana je Programom rada Vlade za 2021. godinu.</p>

2024. godine s Akcionim planom za 2021. godinu IV kvartal	
Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti II kvartal	Realizacija ove aktivnosti planirana je Programom rada Vlade za 2021. godinu.
Predlog zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2019. godinu II kvartal	U skladu sa Programom rada Vlade za 2020. godinu pripreman je Predlog Zakona o završnom računu budžeta za 2019. godinu, međutim realizacija ove aktivnosti odložena je za 2021. godinu. Vlada CG je usvojila Predlog Zakona i nalazi se u Skupštinskoj proceduri.
Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu IV kvartal	U skladu sa Programom rada Vlade za 2020. godinu pripremljen je Predlog Zakona o budžetu za 2021. godinu, međutim realizacija ove aktivnosti odložena je za 2021. godinu. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je pripremlilo novi Predlog Zakona o budžetu za 2021. godinu, koji je Vlada CG usvojila 30. marta 2021. godine. Predlog se nalazi u Skupštinskoj proceduri.
Predlog Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godini IV kvartal	Pripremljen je Nacrt Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je <i>Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godini</i> kao aktivnost u revidiranom Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2021-2023 definisalo za IV kvartal 2021. godine.

III REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA MINISTARSTVA ZA 2020. GODINU

Programom rada Ministarstva finansija za 2020. godinu planirana je realizacija 27 aktivnosti, od čega je realizovano 11 (stepen realizacije 41 %). Od 16 planiranih aktivnosti koje nijesu u potpunosti realizovane, 10 je u završnoj fazi. Realizacija ovih obaveza planirana je za 2021. godinu.

IV REALIZACIJA AKTIVNOSTI U VRŠENJU UPRAVNOG NADZORA

U okviru nadležnosti Ministarstva finansija, kao i organa nad kojima se vršio nadzor u 2020. godini, u skladu sa Uredbom koja je važila do decembra 2020. godine, dat je pregled o postupanju prvostepenog i drugostepenog javnopravnog organa.

Pregled postupanja prvostepenih javnopravnih organa: broj pokrenutih upravnih postupaka po zahtjevu stranke iznosio je 295977, dok je broj pokrenutih upravnih postupaka po službenoj dužnosti iznosio 33982. Broj neriješenih predmeta sa podatkom o broju neriješenih predmeta iz prethodne godine iznosio je 17375 (5 za 2019. godinu). U izvještajnom periodu broj riješenih predmeta iznosio je 318692. U postupanju po zahtjevima ukupan broj usvojenih iznosio je 141832, dok je broj odbijenih zahtjeva bio 1509. Po pitanju broja predmeta riješenih u roku, isti iznosi 311964, a broj onih koji su riješeni po isteku roka bio je 6656. Broj obustavljenih postupaka iznosio je 680. U izvještajnom periodu podnijetih žalbi je bilo 886. Po zahtjevu za ponavljanje postupka donijeto je 159 rješenja. Broj podnijetih prigovora koji su usvojeni je 128, a odbijenih 23. Kada je u pitanju broj izdatih uvjerenja i drugih isprava o činjenicama o kojima se vodi službena

evidencija, to je 76785, dok je broj izdatih uvjerenja i drugih isprava o činjenicama o kojima se ne vodi službena evidencija 10149.

Izvještaj ne sadrži podatke o postupanju u upravnim stvarima Uprave za nekretnine i Uprave za imovinu, koje su u skladu sa novom Uredbom integrisane u Upravu za katastar i imovinu.

Pregled postupanja drugostepenih javnopravnih organa: ukupan broj žalbi u izvještajnom periodu iznosio je 3328, dok je broj neriješenih žalbi sa podatkom o broju neriješenih predmeta iz prethodne godine iznosio 247 (155 za 2019. godinu). Broj predmeta koji su riješeni u drugostepenom postupku iznosio je 3371, od kojih je u roku riješeno 2466, dok je po isteku roka riješeno 905 predmeta. Kada je u pitanju meritorno odlučivanje drugostepenog organa ukupno je bilo 70 rješenja. U postupcima u kojima su rješenja poništena i vraćena prvostepenom organu na ponovno odlučivanje, ukupno je donijeto 1430 rješenja. Broj izmijenjenih rješenja po žalbi je 0, dok je broj odbijenih žalbi bio 1075. Kada su u pitanju obustavljeni postupci, ukupno ih je bilo 27. Broj usvojenih zahtjeva za ponavljanje postupka nije bilo, dok je odbijenih bilo 5. U postupanju pred Upravnim sudom, broj tužbi iznosio je 899, dok je ukupan broj odluka Upravnog suda bio 412, od toga usvojenih tužbi je bilo 140, dok je broj odbijenih tužbi bilo 272.

V PROGRAMSKE AKTIVNOSTI MINISTARSTVA FINANSIJA

1. DIREKTORAT ZA EKONOMSKU I RAZVOJNU POLITIKU

Direktorat za ekonomsku i razvojnu politiku je u izvještajnom periodu realizovao aktivnosti koje su se odnosile, prije svega, na: proces makroekonomskog projektovanja i analiziranja, sagledavanje i izbor sistemskih mjera za utvrđivanje i realizaciju ekonomske i razvojne politike; analizu ostvarivanja strateških razvojnih opredjeljenja i strukturnih promjena u ekonomiji Crne Gore; te praćenje globalnih kretanja i njihovog uticaja na performanse razvoja Crne Gore.

S tim u vezi, a u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore i Programom rada Ministarstva finansija za 2020. godinu usvojena su sljedeća dokumenata:

Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2020-2022 godine. Vlada je na sjednici održanoj 16. januara 2020. godine usvojila Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2020-2022. Ovim dokumentom Vlada Crne Gore vodi ekonomski dijalog sa Evropskom komisijom u procesu EU integracija. Program ekonomskih reformi za 2020. godinu sadrži srednjoročni makroekonomski i fiskalni okvir, kao i mjere fiskalne politike. PER za 2020. godinu sadrži i sveobuhvatnu agendu strukturnih reformi koja prikazuje javne politike u 9 oblasti i to: upravljanje javnim finansijama; reforma energetske tržišta i tržišta saobraćaja; sektorski razvoj; poslovno okruženje i smanjenje neformalne ekonomije; istraživanje, razvoj i inovacije i digitalna ekonomija; reforme vezane za trgovinu. Uvažene su preporuke Evropske komisije sa ministarskog dijaloga u vezi izrade Poglavlja 3 – Makroekonomski okvir, koje je sastavni dio Programa.

Predlog prolječne analize makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi – 2020. Vlada je, bez održavanja sjednice, a uz pribavljenu saglasnost njenih članova, 9. jula 2020. godine usvojila Prolječnu analizu makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi – 2020. Direktorat za ekonomsku i razvojnu politiku je, u saradnji sa nadležnim institucijama, pripremio analizu makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi, odnosno kretanja osnovnih makroekonomskih indikatora (BDP, cijene, tržište rada, monetarni i eksterni sektor, javne finansije) i prikazao kretanja po sektorskim politikama. Pored navedenog, predmet analize bila su i ekonomska kretanja na globalnom i regionalnom nivou, posebno u uslovima početka pandemije virusa Covid-19, uzimajući u obzir i projekcije relevantnih međunarodnih institucija (MMF, SB i EK). Analizom je obuhvaćen period 2019. i prvi kvartal 2020. godine.

Predlog smjernica makroekonomske i fiskalne politike za period od 2020-2023. godine je pripreman u saradnji sa Direktoratom za državni budžet. Vlada je, bez održavanja sjednice, a uz pribavljenu saglasnost njenih članova, 9. jula 2020. godine usvojila Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period od 2020-2023. godine. Smjernicama su dati srednjoročni ciljevi ekonomske i fiskalne politike, srednjoročni makroekonomski i fiskalni okvir, planirani javni prihodi i rashodi za 2021. godinu, a sadržane su i projekcije prihoda i rashoda za 2022. i 2023. godinu.

PORED USVOJENIH DOKUMENATA, PROGRAMOM RADA VLADE CRNE GORE ZA 2020. BILA JE PREDVIĐENA IZRADA SLJEDEĆIH DOKUMENATA:

Pravci razvoja Crne Gore 2021 - 2024. godine (IV kvartal 2020)

Imajući u vidu da smo, po prvi put od početka pripreme ovoga dokumenta, dobili Vladu diskontinuiteta, za pripremu ovoga krovnog razvojnog dokumenta Crne Gore potrebni su nam inputi u smislu strateškog opredjeljenja i prioriteta nove Vlade, politika koje će sprovoditi, odnosno projekata i mjera koji se planiraju realizovati, kao i izvora njihovog finansiranja.

U skladu sa Programom rada Vlade za 2021. predviđeno je donošenje novih Prayaca razvoja za naredni četvorogodišnji period.

Projekcije makroekonomskih pokazatelja za period 2020-2023. godine (IV kvartal 2020)

Ovim dokumentom ažuriraju se projekcije rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) i drugih makroekonomskih indikatora za period od 2020-2023. godine. Projekcije definisane ovim dokumentom su korišćene za izradu Zakona o budžetu za 2021. godinu i bile su polazište za pripremu Programa ekonomskih reformi Crne Gore 2021-2023, koji predstavlja najznačajniji dokument u okviru ekonomskog dijaloga Crne Gore i Evropske komisije. *Napomena:* Usvajanje Projekcija makroekonomskih pokazatelja za period 2020-2023. godine odloženo je usljed odlaganja usvajanja godišnjeg Zakona o budžetu za 2021. godinu. Posljednje relevantne projekcije sadržane su u usvojenim Revidiranim smjernicama makroekonomske i fiskalne politike za period 2021-2023. godine.

Predlog jesenje analize makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi – 2020. (IV kvartal 2020)

Analizom je obuhvaćena realizacija ekonomske politike u prvih devet mjeseci 2020. godine, procjena makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja za 2020. godinu, plan i izvršenje javnih finansija za 2020, kao i pregled strukturnih politika ostvarenih u 2020. godini i predlozi za njihova unapređenja u narednom periodu, kao odgovor potencijalnim izazovima iz domaćeg i međunarodnog okruženja. *Napomena:* U skladu sa Programom rada Vlade za 2020. godinu, pripremljena je Jesenja analiza makroekonomskih kretanja i strukturnih reformi, ali nije procesuirana, odnosno razmatrana na sjednici Vlade Crne Gore.

Ostale aktivnosti u Direktoratu za ekonomsku i razvojnu politiku odnosile su se na:

Razvoj i unapređenje postojećeg makroekonomskog modela kroz Projekat "Podrška procjeni makroekonomskog uticaja strukturnih reformi", koji se finansira iz IPA fondova, a čiji je cilj podrška Vladi Crne Gore, odnosno Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, u jačanju finansijskog upravljanja. Istovremeno, Projekat je u funkciji podrške Ministarstvu finansija i socijalnog staranja i relevantnim resornim ministarstvima u evaluaciji, odabiru i procjeni uticaja mjera strukturnih reformi i značajan je za pripremu strateških dokumenata za pristupanje EU.

Aktivnosti koje su realizovane u okviru projekta br. IPA / 2017 / 384-908:

Podrškom procjeni makroekonomskog uticaja strukturnih reformi unaprijeđen je crnogorski makroekonometrijski model (MMM - Montenegro Macroeconometric Model), koji predstavlja profesionalni alat za kvantitativnu ekonomsku analizu. U skladu sa procjenom potreba zaposlenih, realizovana je serija specifičnih, opštih i 'on-the-job' obuka na temu primjene modela i prioritizacije

politike, tako da se analitički okvir može efikasno implementirati i primijeniti u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja. Očekuje se da će MMM imati značajnu ulogu podrške u ukupnom napretku procesa pridruživanja Crne Gore EU.

Makroekonomski model Crne Gore (MMM) sastoji se od dva međusobno povezana modula. Prvi modul podrazumijeva predviđanje generisanih makroekonomskih prognoza za realni, fiskalni, eksterni i finansijski sektor. Takođe, modelira indikatore tržišta rada, output gap i potencijalnu stopu rasta BDP-a. Istovremeno, on obezbjeđuje i osnovni scenario za simulaciju politika. Cjelokupno gledano, modul za prognoziranje sadrži nekoliko stotina jednačina – makroekonomske identitete (od SNA, BoP priručnik, statistika tržišta rada, itd.), procijenjene jednačine ponašanja (parametri se dobijaju primjenom statističkih procedura i metoda obrade podataka), kao i ručno kalibrirane jednačine (vrijednosti parametara su uzete iz dobro uspostavljenih teorijskih i empirijskih studija, istorijskih odnosa, itd.). Drugi modul je modul procjene uticaja koji se koristi za simulacije u procjeni neto efekata primijenjenih politika i obezbjeđuje ex ante evaluaciju budućih strukturnih reformi, kao i analiziranje uticaja unaprijed utvrđenih eksternih šokova na crnogorsku ekonomiju. Srednjoročne projekcije ključnih indikatora moguće su za scenarije sa i bez mjera strukturnih reformi. Modul procjene uticaja predstavlja sistem od 86 jednačina (procijenjeni ekonometrijski odnosi, makroekonomski identiteti i kalibrirane jednačine) koji se rješava u EViews-u (specijalizovani softverski paket - alat za ekonometrijsko modeliranje). Analiza uzima u obzir i tražnju i ponudu u ekonomiji, pri čemu se javna potrošnja sastoji od skupa varijabli politika. Procjena uticaja efekata utvrđuje se kao razlika između dva opšta scenarija - osnovnog i alternativnog.

U 2020. godini realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- Učešće u pripremi i emisiji euroobveznica na međunarodnom tržištu kapitala – izrada Prospectusa za investitore;
- Unaprijeđen je analitički alat za kvantitativnu procjenu mjera strukturnih reformi (uključujući javne politike koje su predložene u PER-u) na ključne makroekonomske indikatore;
- U Programu ekonomskih reformi 2020-2022, korišćenjem alata MMM-a, izvršena je procjena uticaja infrastrukturnih projekata iz oblasti strukturnih reformi na ključne makroekonomske indikatore, a to je dobilo pozitivne komentare Evropske komisije;
- Realizovano je niz specifičnih obuka i obuka na radnom mjestu na temu upotrebe modela;
- Shodno obavezama koje su definisane Projektnim zadatkom, u 2020. godini, unaprijeđen je postojeći model za makroekonomske projekcije, prikupljeni su i analizirani podaci za potrebe izrade II modula modela:
- Učešće u pregovorima za pristupanje Evropskoj uniji, u okviru pregovaračkih poglavlja 17, 18, i 33;
- Predstavljanje države na ekspertskim sastancima u Evropskoj komisiji na temu makroekonomskih srednjoročnih projekcija;
- Priprema poglavlja 2. Ekonomski kriterijumi za Izvještaj EK o napretku Crne Gore za 2020. godinu u oblasti makroekonomske stabilnosti;
- Učešće na redovnim sastancima sa predstavnicima međunarodnih finansijskih institucija: MMF-a, Svjetske banke i Evropske centralne banke, kao i Evropske komisije;
- Učešće na redovnim sastancima sa predstavnicima kreditnih rejting agencija: Moodys i S&P;
- Učešće u realizaciji zadataka kao i prisustvo sastancima osmog i devetog Monitoring komiteta za implementaciju Strategije razvoja jugoistočne Evrope do 2020. godine;

- Učešće na brojnim online obukama CEF institucije - Center of Excellence in Finance; Obuke su se dominantno odnosile na makroekonomsko prognoziranje, sagledavanje prioriteta strukturnih reformi, i procjenu uticaja istih na ekonomski rast i razvoj;
- Učešće u radu međuresornih radnih grupa za pripremu sektorskih strategija i programa;
- U saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore, Direktorat je učestvovao u izradi „Indeksa očekivanja menadžera“, kreiranjem upitnika u kojem predstavnici reprezentativnih kompanija odgovaraju na pitanja vezana za poslovanje u proteklom periodu, kao i na pitanja vezana za planove i očekivanja za naredni period i anticipaciju budućih tokova na tržištu. Informacije dobijene ovim istraživanjem značajno će doprinijeti kvalitetu projektovanja ekonomskih trendova na nivou ukupne ekonomije, ali i pomoći menadžerima u donošenju poslovnih odluka i planova;
- Izrada publikacije Mjesečni makroekonomski indikatori – MMI, koja sadrži osnovne pokazatelje kretanja u oblastima: međunarodno okruženje, realni sektor, inflacija, zaposlenost i zarade, fiskalni sektor, monetarni sektor, spoljnotrgovinska razmjena i investicije, kao i listu makroekonomskih indikatora u mjesečnoj dinamici;
- Dostavljanje informacija o bilateralnoj saradnji u oblasti ekonomskih odnosa sa inostranstvom, za potrebe MVP-a i dr;
- Rad na dokumentu „Montenegro Investment and Business Opportunities“ (MIBO), za potrebe MVP-a;
- Izrada Godišnjeg makroekonomskog izvještaja – GMI, koji sadrži osnovne pokazatelje kretanja u oblastima: međunarodno okruženje, realni sektor, inflacija, zaposlenost i zarade, fiskalni sektor, monetarni sektor, spoljnotrgovinska razmjena i investicije, kao i listu makroekonomskih indikatora na godišnjem nivou;
- Učešće u izradi izvještaja o implementaciji Programa ekonomskih reformi za Crnu Goru 2020-2022. (za prvih šest mjeseci 2020. godine), koji je Vlada usvojila u oktobru 2020. godine.
- Učešće u izradi Programa reforme upravljanja javnim finansijama – Izrada polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja sa pratećim Akcionim planovima;
- Učešće na brojnim online obukama CEF institucije - Center of Excellence in Finance; Obuke su se dominantno odnosile na makroekonomsko prognoziranje, sagledavanje prioriteta strukturnih reformi, i procjenu uticaja istih na ekonomski rast i razvoj;
- Učešće u Programu obrazovanja za stručno usavršavanje državnih službenika za strateško planiranje (Generalni sekretarijat Vlade i Uprava za kadrove), koja je počela 2020, a završava se 2021. godine.
- Učešće na radionici Svjetske banke „Izveštaj o ocjeni učinka javne potrošnje i finansijske odgovornosti (PEFA)“
- Diskusija sa Evropskom centralnom bankom u vezi sa interpretacijom podataka modela MMM;
- Praćenje razvoja događaja u državama Evrope vezane za ekonomski uticaj koronavirusa i mjere ekonomske politike koje države preduzimaju po pitanju saniranja posljedica po privredu, društvo i zdravstveni sistem;
- Učešće u radnoj grupi za pripremu „Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana“.

Predlog mjera za efikasniju realizaciju zadataka iz nadležnosti Direktorata za ekonomsku i razvojnu politiku

Dodatna obuka zaposlenih; obuke na radnom mjestu; on line obuka iz makroekonomije, ekonomskog modeliranja, statistike i ekonometrije; pohađanje stručnih seminara; unaprjeđenje znanja engleskog jezika, kao i objezbjedivanje nove računarske opreme uz adekvatnu bezbjednost softvera.

2. DIREKTORAT ZA DRŽAVNI BUDŽET

REALIZICIJA PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE I MINISTARSTVA FINANSIJA ZA 2020. GODINU

1. Programom rada Ministarstva finansija za 2020. godinu predviđena je aktivnost iz normativnog dijela i to:

Odluka o obračunskoj vrijednosti koeficijenta za zaposlene u javnom sektoru za fiskalnu 2020. godinu. Odredbama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru predviđeno je donošenje ovog podzakonskog akta.

Shodno navedenoj obavezi iz Programa Ministarstva za 2020. godinu, Ministarstvo finansija - Direktorat za državni budžet je pripremio i Vladi Crne Gore dostavio:

- *Odluku o obračunskoj vrijednosti koeficijenta za zaposlene u javnom sektoru za fiskalnu 2020. godinu ("Službeni list CG", broj 37/20)*, kojim je utvrđena obračunska vrijednost koeficijenta u visini od 90€ za fiskalnu 2020. godinu, kao i u prethodnim godinama, dok je zaposlenima čiji su koeficijenti utvrđeni u članu 22 u tabeli A i B i čl. 23 i 24 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru vrijednost koeficijenta za obračun zarade za april i maj 2020. godine ista u bruto iznosu bude 45€ (50%).

Pored navedene obaveze Ministarstvo finansija i socijalnog staranja - Direktorat za državni budžet je pripremio i Vladi Crne Gore dostavio:

- *Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list CG", broj 108/20)*, čijim izmjenama je izjednačeno kretanje lica u zemlji i lica upućenog na rad u inostranstvo ako se lice kreće u granicama zemlje u kojij je upućen da radi.

2. Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu predviđene su između ostalog sljedeće aktivnosti iz normativnog dijela i to:

- **Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period od 2020-2023. godine;**
- **Nacrt zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu.**

Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period od 2020-2023. godine

Smjernice se donose na godišnjem nivou za period od tri godine i sadrže: srednjoročne strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske i fiskalne pokazatelje i projekcije, limit potrošnje, nivoe bruto zarada i ostalih ličnih primanja, izdatke za penzijsko i invalidsko osiguranje i druge izdatke za socijalnu zaštitu. Ovaj dokument predstavlja osnov za izradu Nacrta zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu.

Shodno navedenoj obavezi iz Programa rada Vlade za 2020. godinu, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja - Direktorat za državni budžet je pripremio i Vladi Crne Gore dostavilo:

Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2020-2023. godine, koje je Vlada usvojila, bez održavanja sjednice 9. jula 2020. godine. Zaključkom Vlade, Ministarstvo finansija je zaduženo da pripremi i dostavi potrošačkim jedinicama stručno uputstvo za pripremanje budžeta za 2021. godinu. Istovremeno, zadužene su sve potrošačke jedinice prvog nivoa da, u koordinaciji sa potrošačkim jedinicama nad kojima vrše nadzor, zahtjeve za dodjelu budžetskih sredstava za 2021. godinu dostave Ministarstvu finansija, najkasnije do 1. septembra 2020. godine.

Kao osnov za planiranje budžeta za 2021. godinu, u skladu sa novim sazivom Vlade, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja pripremio je a Vlada Crne Gore 12. marta 2021. godine usvojila Revidirane smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2021 – 2023. godine.

Nacrt zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu

U skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakonom o budžetu za narednu fiskalnu godinu utvrđuje se finansijski plan države baziran na godišnjim procjenama primitaka i

izdataka. Zakon o budžetu donosi se na osnovu Fiskalne strategije i Smjernica makroekonomske i fiskalne politike i sublimira ciljeve ekonomske i fiskalne politike u narednoj budžetskoj godini.

Pored navedenih obaveza Direktorat je implementirao između ostalog i sljedeće Zaključke:

Zaključkom Vlade Crne Gore 07-2130 od 19. marta 2020. godine, a u vezi Predloga hitnih mjera Vlade kao reakcija na negativne ekonomske efekte od epidemije korona virusa u stalnoj komunikaciji sa potrošačkim jedinicama odložilo mjesečnu potrošnju svih aktivnosti koje nijesu mandatornog karaktera, a sve to kroz izmjenu plana dinamike potrošnje u sistem;

Zaključkom Vlade Crne Gore 07-2314 od 9. aprila 2020. godine, a u vezi Informacije o potrebi pokretanja postupaka javnih nabavki, u periodu trajanja mjera Vlade usvojenim u cilju umanjavanja negativnih efekata epidemije korona virusa, razmatrala i revidirala već donešene Planove javnih nabavki potrošačkih jedinica.

Takođe, pripremljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu za 2020. godinu u junu mjesecu, a nakon toga konstantna komunikacija sa potrošačkim jedinicama u vezi ušteta, kao i priprema Rješenja o preusmjeravanju ušteta.

Krajem trećeg i početkom četvrtog kvartala, intevizirane su aktivnosti na programskom budžetiranju, koje ima za cilj pomjeranje fokusa sa kontrole inputa na upravljanje ostavarenim rezultatima. Na bazi toga je pripremljen prvobitni Nacrt zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu.

U skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. ist Crne Gore", br. 118/20 od 07.12.2020), bilo je potrebno formirati novu organizacionu i programsku strukturu budžeta potrošačkih jedinica i izvršiti sve neophodne pripreme za buduće finansiranje.

Odluka o izmjenama i dopunama odluke o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica

I. Zakonski osnov za donošenje Odluke

Pravni osnov za donošenje Predloga odluke o izmjenama i dopuni Odluke o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica sadržan je u članu 29, stav 4, Zakona o budžetu i fiskalnoj dogovornosti ("Službeni list CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18 i 55/18) kojim je propisano da Ministarstvo finansija, na osnovu propisa za izradu programskog budžeta koji donosi Vlada, izdaje stručno uputstvo za pripremanje budžeta potrošačkih jedinica i budžeta opština za narednu fiskalnu godinu.

II. Razlozi za donošenje Odluke

U cilju izmjene zakonskih rješenja koja regulišu način pripreme, planiranja i izrade programskog budžeta, Ministarstvo finansija je pripremlilo tekst Predloga odluke o izmjenama i dopuni Odluke o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica. Važeća Odluka o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica je na snazi ("Službeni list CG", br. 20/14, 56/14 i 70/17) i nije mijenjana od 2017. godine.

Reforma sistema budžetiranja i višegodišnjeg budžetskog okvira, kroz uvođenje srednjoročnog okvira budžeta i dalji razvoj programskog budžetiranja, zahtijeva izmjene i dopune postojeće regulative u cilju uspostavljanja integrisanog procesa planiranja i programskog budžetiranja u skladu sa javnim politikama. Shodno tome, ukazala se potreba za izmjenom postojećeg zakonskog rješenja kojim se reguliše programsko budžetiranje kako bi se na adekvatan način odgovorilo zahtjevima reformi.

Takođe, jedan od ciljeva donošenja nove odluke jeste da se omogući sveobuhvatna primjena programskog budžeta kroz uspostavljanje detaljne programske strukture formalizovane kroz programsku klasifikaciju na više nivoa, i indikatora učinka, kako bi se obezbijedila bolja povezanost sa organizacionom klasifikacijom, javnim politikama i prioritetima Vlade i unaprijedila transparentnost budžeta.

Navedena odluka urađena je tako da predstavlja upustvo prilikom pripreme i planiranja programskog budžeta, odnosno da da smjernice potrošačkim jedinicama za implementaciju programskog budžeta.

STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

U Direktoratu za državni budžet tokom 2020. godine obavljali su se poslovi koji se odnose na izradu i izvršenje godišnjeg zakona o budžetu.

U skladu sa planom izrade budžeta, Direktorat je pripremio instrukcije za potrošačke jedinice za pripremu godišnjih budžeta i srednjeg roka, a dostavljen je i finalni Priručnik o programskom budžetu svim potrošačkim jedinicama uz inovirani Budžetski cirkular za 2021. godinu. Priručnik je urađen kroz projekat "Unapređenje sistema budžetiranja, višegodišnjeg okvira budžeta i sistema unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru", a koji je dio Programa reforme upravljanja javnim finansijama 2016-2020. U saradnji sa ekspertima na projektu izrađen je prijedlog nove programske i organizacione klasifikacije na osnovu koje je pripremljen Budžetski cirkular za 2021. godinu, a po kojem je Direktorat za državni budžet pripremio Nacrt Zakona o budžetu za 2021. godinu.

U okviru Programa reforme upravljanja javnim finansijama 2016-2020 u toku je implementacija Projekta za unapređenje IT Sistema za planiranje budžeta. S tim u vezi, jula 2020. godine budžetski cirkulari za 2021. godinu elektronski su dostavljeni potrošačkim jedinicama.

Takođe, tokom 2020. godine, sprovedene su aktivnosti na izmjeni i dopuni Zakona o budžetu za 2020. godinu.

Zaposleni u Direktoratu, osim pripreme procedura i uputstava, obavljali su i redovne aktivnosti na pripremi mišljenja na prijedloge zakona i drugih pravnih akata i odobravanja potrošnje sredstava planiranih godišnjim zakonima o budžetu, u skladu sa mjesečnim i kvartalnim planom potrošnje.

Iz nadležnosti Direktorata, a shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja ("Službeni list Crne Gore", br. 038/20 od 25.04.2020) tokom 2020. godine mjesečno su donešene odluke o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u Skupštini kao i odluke o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada ženskih organizacija u političkim subjektima u Skupštini.

Pored navedenog, u skladu sa predviđenim aktivnostima i uz podršku kancelarije EU delegacije u Crnoj Gori finalizovan je tenderski postupak i procedura za nabavku serverske opreme pod nazivom "Nabavka opreme sa serverskim licencama za funkcionisanje novog sistema za centralizovani sistem zarada i planiranja budžeta" (iz sredstava EUIF fonda). Nakon pripremnih aktivnosti i sprovedenog postupka odabira ponuđača, aktivnosti su otpočele 20. avgusta 2020. godine. Serverska oprema je isporučena tokom oktobra 2020. godine. Potrebne licence su pribavljene uz pomoć Ministarstva javne uprave i nabavkom sa sajtova proizvođača. Radovi na adaptaciji serverske sobe u sklopu Ministarstva finansija i socijalnog staranja su obavljani i prostorija je adekvatno tehnički opremljena za prijem opreme. Nakon završetka instalacije serverske opreme, omogućen je pristup autorima sistema Centralizovanog obračuna zarada i Budžet planera uz koordinaciju sa Ministarstvom javne uprave putem odobrenog VPN pristupa. Interfejs sa sistemom HRMA je demonstriran i testiran preuzimanjem podataka za nekoliko testnih institucija.

U skladu sa ustaljenom praksom, vođena je **politika kontrole obračuna zarada svih potrošačkih jedinica koje se finansiraju iz budžeta**. Naime, pored centralizovanog sistema obračuna zarada u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, u okviru kojeg se vrši obračun zarada za oko 9500 zaposlenih u državnoj upravi, omogućeno je vršenje kontrole obračuna zarada potrošačkih jedinica koje vrše samostalni obračun zarada. Kroz podnošenje standardizovanih izvještaja o obračunu zarada koje je propisalo Ministarstvo finansija i socijalno staranje, sprovedena je kontrola tehničke ispravnosti obračuna zarada, kao i ispunjavanje uslova za ostvarivanje dodataka na zaradu po osnovu prekovremenog, prazničnog, noćnog rada i drugih vidova dodataka utvrđenih propisima.

Takođe, se svakodnevno vrši usaglašavanje akata lokalnih samouprava, javnih ustanova, kulturnih ustanova i drugih obaveznika primjene Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru sa zakonom i davanje mišljenja na iste, kao i prosleđivanje Vladi na davanje saglasnosti.

-Priprema podzakonskih akata iz oblasti zarada zaposlenih u javnom sektoru;

-Priprema i izrada analize i procjene fiskalnog uticaja vezanih za izmjene u politici zarada;

-Shodno članu 23 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, a na osnovu Pravilnika o načinu rada i visini nadoknade Komisije za ocjenu Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu dajemo mišljenje o visini troškova za rad Komisije za ocjenu Elaborata o procjenu uticaja za tražene projekte.

U 2020. godini nastavljeno je sa intenzivnijim aktivnostima u procesu pripreme i planiranja javnih investicija. Obrazac za prijavu kapitalnih projekata u jednom segmentu je značajno unaprijeđen. Vlada je usvojila Informaciju u vezi za otpočinjanja aktivnosti PIMA. S tim u vezi, takođe počele su aktivnosti sa MMF-om, a u vezi sa Ocjenom upravljanja javnim investicijama (PIMA) projektom. MMF je poslao zvanično pismo u kome nas obavještava za početak PIMA projekta.

Takođe, u sklopu Projekta Unapređenje budžetskog sistema otpočele su i pripreme za izmjenu Odluke o izradi kapitalnog budžeta i utvrđivanju i vrednovanju kriterijuma za izbor kapitalnih projekata.

Istovremeno Direkcija za planiranje javnih investicija uključena je u izradu PFM izvještaja sa aspekta kapitalnog budžeta.

Trenutne aktivnosti su na izmjenama Obrasca kao i na nastavku pregovora sa MMF om vezano za PIMA aktivnosti.

U okviru ovog projekta u 2020. godini ažuriran je i unaprijeđen sadržaj obrazaca budžetske dokumentacije za kandidovanje i pripremu Kapitalnog budžeta, dok su obuke za kapitalni budžet bile planirane za četvrti kvartal 2020. godine ali su zbog pandemije COVID-19 takođe odložene za prvi kvartal 2021. godine.

U skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Direkcija za planiranje javnih investicija je svake godine u okviru Srednjoročne budžetske potrošnje utvrđivala limite potrošnje za kapitalne budžete Uprave za saobraćaj i Uprave javnih radove, koji predstavljaju polaznu osnovu za pripremu i planiranje godišnjih budžeta.

Izazovi koji su pred Direkcijom odnose se na:

Dalju reformu i unapređenje zakonske regulative u cilju poboljšanja pripreme, planiranja, realizacije, izvještavanja i monitoringa javnih investicija. Očekuje se dalji rad na PIMA i unapređenje budžetskog cirkulara za kapitalni budžet za 2022. godinu.

PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA U NADLEŽNOSTI DIREKTORATA

Značajan dio aktivnosti Direktorata državni budžet usmjeren je ka unapređenju procesa planiranja budžeta kroz realizaciju tri projekta:

1. Unapređenje budžetskog sistema, višegodišnjeg budžetskog planiranja i sistema javne finansijske interne kontrole
2. Unaprijeđenje IT sistema za planiranje budžeta
3. Implementacija sistema za centralizovani obračun zarada

Unapređenje budžetskog sistema, višegodišnjeg budžetskog planiranja i sistema javne finansijske interne kontrole i ima za cilj unaprijeđenje fiskalne održivosti i odgovorno upravljanje javnim finansijama u skladu sa najvišim standradima EU, kroz implementaciju višegodišnjeg okvira budžeta i programskog budžeta, zatim budžetiranje shodno učinku kroz definisanje indikatora.

Unaprijeđenje IT sistema za planiranje budžeta je u skladu sa međunarodnim iskustvima i predstavlja koncept od presudnog značaja za podršku programskom budžetiranju. Kako bi se omogućila adekvatna realizacija obaveza BMIS je dostupan u resornim ministarstvima i ostalim potrošačkim jedinicama.

Opšti cilj projekta „Implementacija Sistema za centralizovani obračun zarada“ koji je finansiran kroz Instrumente pretpristupne pomoći (IPA II) 2014-2020 u sklopu politike podrške upravljanja javnim finansijama (PFM) je implementacije sistema koji će doprinijeti fiskalnoj održivosti i zdravom upravljanju javnim finansijama u skladu sa zahtjevima EU. Sistem će omogućiti znatno viši stepen kontrole, smanjiti broj mogućih grešaka i automatizovati brojne procese koji se trenutno obavljaju manuelno.

Predlog mjera je sprovedenje obuka krajnjih korisnika iz svih potrošačkih jedinica koje se finansiraju iz Budžeta CG i nakon završene obuke postepeno uključivanje korisnika radi prelaska na Centralizovan obračun zarada, koji će obuhvatiti zaposlene u javnom sektoru koji se finansiraju iz Budžeta Crne Gore i na taj način kontrolisati rashode i izvršene isplate za sve zaposlene u javnom sektoru u realnom vremenu.

3. DIREKTORAT DRŽAVNOG TREZORA

Direkciji za računovodstvene usluge i izvršenje budžeta

Tokom 2020. godine, u Direkciji za računovodstvene usluge i izvršenje budžeta obavljane su redovne aktivnosti koje se sastoje u obradi naloga korisnika budžeta, kreiranja više vrsta izvještaja za korisnike budžeta, kao i za potrebe drugih odsjeka unutar Sektora, Ministarstva, Vlade i nekih međunarodnih institucija;

Direkcija za računovodstvene usluge i izvršenje budžeta takođe obavlja i svakodnevna plaćanja obaveza korisnika budžeta, prati i evidentira izvršenje sudskih rješenja, evidentira dnevni priliv sredstava na državnim računima, vodi dnevne izvještaje o svim promjenama na Glavnom računu Državnog trezora i svakodnevno sačinjava Izvještaj o promjenama obavljenim preko Glavnog državnog računa Trezora i dostavlja Predsjedniku Države, predsjedniku Vlade i ministru finansija;

Direkcija za budžetsko računovodstvo i izvještavanje

Direkcija za budžetsko računovodstvo i izvještavanje u 2020. godini radila je na poslovima iz svoje nadležnosti u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

S tim u vezi aktivnosti Direkcije u 2020. godini odnosile su se na:

- **izradu podzakonskih akata za primjenu Zakona o računovodstvu u javnom sektoru**, te su u skladu sa tim pripremljeni nacrti: Pravilnika o kontnom okviru, Pravilnika o računovodstvenoj metodologiji, Pravilnika o centralnom i opštinskom registru javnog sektora, Pravilnika o finansijskom izvještavanju u javnom sektoru, Pravilnika o programu obuke i načinu polaganja ispita za sticanje sertifikata računovođe u javnom sektoru, Priručnika za program obuke i sertifikacije računovođa u javnom sektoru.
- **Zakon o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2019. godinu** – Direkcija je u toku 2020. godine radila na prikupljanju i analizi finansijskih izvještaja i izradi Predloga Zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2019. godinu.
- **Koordinaciju trećeg kruga obuke za računovođe u javnom sektoru** u saradnji sa CIPFA Institutom iz Velike Britanije i Centrom za izvrsnost u finansijama iz Slovenije. Obuka je vršena za 40 računovođa iz javnog sektora. Takođe, aktivno je rađeno i na pripremi neophodnih akata za lokalizaciju projekta obuke računovođa u javnom sektoru i pripremljena je legislativa i procedure za lokalizovanu obuku.
- **PULSAR projekat Svjetske banke** – Predstavnici Direkcije aktivno su učestvovali u PULSAR (Public Sector Accounting and Reporting) projektu Svjetske banke za podršku računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru, kao dio radne grupe za finansijsko izvještavanje i upravljanje obukama u oblasti računovodstva javnog sektora.

- Radionicu na temu “Prelazak na obračunsko računovodstvo i IPSAS standardi” za 34 računovođe u javnom sektoru, koja je održana od 11-13 februara 2020. godine u Budvi, a na kojoj su učešće uzeli domaći i međunarodni eksperti iz oblasti računovodstva.
- Izmjene i dopune Naredbe o načinu uplate javnih prihoda, Uputstva o radu državnog trezora i Pravilnika o finansijskom izvještavanju – Direkcija je vršila izmjene i dopune podzakonskih akata u skladu sa važećom regulativom i potrebama Ministarstva finansija i drugih potrošačkih jedinica.
- izradu Predloga Akcionog plana za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije – Na osnovu Zaključaka Skupštine Crne Gore i Izvještaja o reviziji Zakona o završnom računu za 2018. godinu, Vlada Crne Gore usvojila je 6. februara 2020. godine Akcioni plan za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije.
- pripremu kvartalnih Informacija o realizaciji Akcionog plana za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije datih prilikom usvajanja Zakona o Završnom računu za 2018. godine – Informacije o realizaciji Akcionog plana usvajaju se na sjednicama Vlade Crne Gore i potom dostavljaju skupštinskom Odboru za ekonomiju, finansije i budžet i Državnoj revizorskoj instituciji.
- Stručno uputstvo svim korisnicima budžeta za izradu završnih računa za 2021. godinu – Uputstvo se dostavlja shodno odredbama tačke 94 Uputstva o radu Državnog trezora i istim se daju detaljnije instrukcije za završna knjiženja i dostavljanje finansijskih izvještaja.

Direkcija je u 2020. godini radila na donošenju naloga za plaćanje odnosno preusmjeravanje poreza na dodatu vrijednost, a koje Poreska uprava nije u mogućnosti da realizuje. S tim u vezi u 2020. godini donešeno je 1043 naloga za preusmjer i 469 naloga za plaćanje poreza na dodatu vrijednost, a o svakom realizovanom nalogu obaviještena je Poreska uprava posebnim aktom.

Direkcija je u 2020. godini sprovodila proceduru otvaranja računa za uplatu javnih prihoda kod Centralne banke i računa za uplatu lokalnih javnih prihoda kod poslovnih banaka, kao i računa korisnika budžeta kod poslovnih banaka za posebne namjene.

U toku 2020. godine obrađeno je 505 predmeta za povraćaj i preusmjer pogrešno uplaćenih javnih prihoda.

Pored navedenog, redovne aktivnosti Direkcije odnosile su se i na:

- pripremu mišljenja iz oblasti računovodstvene politike potrošačkim jedinicama, lokalnoj samoupravi, kao i organizovanje i učestvovanje u radu raznih sastanaka sa potrošačkim jedinicama Budžeta Crne Gore;
- praćenje finansijskih izvještaja korisnika budžeta na kvartalanom nivou;
- pripremu odgovora na pitanja u skladu sa slobodnim pristupom informacijama;

Na kvartalnom nivou prikupljane su neizmirene obaveze korisnika budžeta, o kojima je zajedno sa mjesečnim izvještajem o povraćaju poreza na dodatu vrijednost izvještavan Savjet za finansijsku stabilnost.

Direkcija za upravljanje dugom, analizu zaduženosti i odnose sa inostranstvom (front office)

U Direkciji za upravljanje dugom, analizu zaduženosti i odnose sa inostranstvom (front office), u 2020. godini realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Pripremljen je, usvojen od strane Vlade i objavljen Izvještaj o javnom dugu za 2020. godinu;
- Pripremljeni su i objavljeni izvještaji o državnom dugu za I, II i III kvartal 2020. godine;
- Učešće u pripremi Programa Ekonomskih reformi 2021-2023. godine;
- Realizovana je emisija obveznica na međunarodnom tržištu u iznosu od 750 miliona eura, sa kamatnom stopom iznosu 2,875% i rokom dospjeća od 7 godina;
- Realizovano je zaključenje većeg broja kreditnih aranžmana za razvojne projekte i to:

- sa Hapoalim bankom iz Izraela, za nadogradnju oklopnih vozila za Ministarstvo odbrane, u iznosu od 30,01 miliona eura;
- sa sindikatom banaka (OTP, Credit Suisse, Crnogorska komercijalna banka i Societe Generale), uz garanciju Svjetske banke, čime je obezbijeden iznos od 250 miliona eura, za potrebe finansiranja budžeta;
- sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), u iznosu od 71,62 miliona eura kroz program Instrumenta za brzo finansiranje (RFI), za potrebe finansiranja budžeta.
- sa Evropskom investicionom bankom (EIB), za finansiranje projekta „Program rekonstrukcije magistralnih puteva“, u iznosu od 40,0 miliona eura;
- sa Agencijom za razvoj izvoza Kañade (EDC), za nabavku dva helikoptera Bell 505. Ugovorom o kreditu definisano je da ukupan aranžman iznosi 3 miliona eura;
- sa Evropskom komisijom (EK), u okviru programa makrofinansijke pomoći Crnoj Gori, u iznosu od 60 miliona eura, za potrebe finansiranja budžeta;
- sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD), u iznosu od 15 miliona eura za realizaciju Programa integrisanog razvoja koridora rijeka Save i Drine uz korišćenje višefaznog programskog pristupa.
- sa Bankom za razvoj savjeta Evrope (CEB), u iznosu od 40 miliona eura, kao podrška crnogorskim mikro, malim i srednjim preduzećima, pogođenim COVID-om 19.
- sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), u iznosu od 26 miliona eura za realizaciju dodatnog finansiranja Programa rekonstrukcije i unapređenja lokalnih puteva.
- Izdate su sledeće državne garancije:
 - za potrebe kreditnog aranžmana između Fonda za zaštitu depozita Crne Gore i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u iznosu od 50,00 miliona eura.
- nastavljeni su pregovori sa Exim Kina bankom u vezi sa produžetkom roka raspoloživosti kreditnih sredstava;
- Sprovedene su Aktivnosti koje su vezane za pripremu budžeta za 2020. godinu;
- Obavljane su redovne aktivnosti koje se tiču analize zaduženosti, sprovođenja procedure povlačenja kreditni sredstava, aktivnosti vezanih za plaćanje kreditnih obaveza, izveštavanja prema međunarodnim finansijskim institucijama, centralnoj banci Crne Gore i kreditnim rejting agencijama i sl.

Direkcija za upravljanje gotovinom, servisiranje duga, evidenciju državnog i javnog duga (back office)

Pored svakodnevnih redovnih aktivnosti i informacija dostavljenih Vladi Crne Gore pripremljene su i sljedeće informacije i izvještaji:

- Aktivnosti u cilju obezbjeđivanja tekuće likvidnosti putem kratkoročnih kredita i emisija Državnih zapisa;
- Redovne aktivnosti u cilju servisiranja i otplate državnog duga;
- Redovne aktivnosti u cilju realizacije donacija korisnika budžeta;
- Redovne aktivnosti u cilju realizacije projektnih zajmova;
- Izvještaj o državnom dugu Crne Gore za I, II i III kvartal 2020. godine;
- Izvještaj o javnom dugu za 2019. godinu;
- Redovne aktivnosti u cilju vođenja evidencije i praćenja stanja ino i domaćeg duga i ino i domaćih garancija;
- Saradnja sa centralnom monetarnom institucijom i drugim relevantnim finansijskim institucijama u vezi sa pitanjima politike likvidnosti;
- Redovne aktivnosti u cilju pripreme izvještaja i planova novčanih tokova u cilju blagovremenog servisiranja duga;

- Redovne aktivnosti u cilju predlaganja opcija investiranja državnog novca ;
- Redovne aktivnosti u cilju kvartalnog prikupljanja podataka i evidencije stanja duga lokalne samouprave i izrade izvještaja o stanju duga lokalne samouprave;
- Konsolidovano praćenje stanja novčanih sredstava na svim državnim računima;
- Praćenja stanja na državnim bankarskim računima, otvaranje i zatvaranje računa za potrebe projektnih zajmova potrošačkih jedinica budžeta države, donacija i IPA sredstava;
- Aktivnosti u pogledu zaduživanja na domaćem bankarskom tržištu preko kreditnih ugovora i emisija obveznica na domaćem tržištu, u skladu sa godišnjim zakonom o budžetu i odlukom o zaduživanju.

Direkcija za održavanje SAP-a i drugih informatičkih sistema Državnog trezora

Redovne aktivnosti Direkcije za održavanje Sap-a i drugih IS u Direktoratu za državni trezor tokom 2020. godine su,

- Prihodni modul – aplikacija za raspodjelu javnih prihoda, dnevna obrada podataka i priprema izvještaja, administracija baze;
- REES- aplikacija koja služi za praćenje analitike uplata na prihodne podračune 832, dnevna obrada podataka i priprema izvještaja, podrška korisnicima;
- RTGS – sistem platnog prometa Centralne banke, sprovođenje plaćanja sa racuna Ministarstva finansija, dnevna obrada izvoda, administracija lokalne baze
- SAP sistem za praćenje izvršenja budžeta i javni dug - sprovođenje procedura automatskog plaćanja, generisanje izveštaja, sprovođenje standardnih SAP-ovih procedura, podrška krajnjim korisnicima -službenicima računovodstva svih potrošačkih jedinica, obuka krajnjih korisnika za rad u sistemu, administracija;
- SAP sistem za procese praćenja IPA programa – podrška korisnicima sistema, administracija
- Katalog državnih propisa – mrežna aplikacija instalirana na preko 100 računara kod zaposlenih u MF. Kontrola automatskog ažuriranja i instalacija kataloga po potrebi.

U 2020. godini je zapocet projekat implementacije funkcionalnosti unapređenja procesa elektronskog plaćanja naloga za izvršenje budžeta u okviru postojećeg SAP ERP sistema čiji cilj je da se smanji ili potpuno izostavi upotreba papira u procesu plaćanja obaveza direktnih budžetskih korisnika na način što će se zahtjevi za plaćanje verifikovati i odobravati za plaćanje koristeći SAP funkcionalnosti. Projekat je poceo u novembru 2020. godine. Što se tiče prelaska na produkciju, trebalo bi da bude po dogovoru, u 2021. godini.

4. DIREKTORAT ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM

Realizacija Programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu

Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu predviđene su aktivnosti iz tematskog i normativnog dijela, i to:

1. *Izveštaj o realizaciji poreske politike u 2019. godini (tematski dio), rok I kvartal;*
2. *Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji (normativni dio), rok II kvartal;*
3. *Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (normativni dio), rok II kvartal;*
4. *Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost (normativni dio), rok II kvartal;*
5. *Predlog Carinskog zakona (normativni dio), rok IV kvartal.*

Shodno navedenim obavezama iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja- Direktorat za poreski i carinski sistem je pripremio i Vladi Crne Gore dostavio sljedeće:

1. Izvještaj o realizaciji poreske politike u 2019. godini pripremljen je u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, i sastoji se iz 8 poglavlja:

- ✓ pregled normativnih aktivnosti sa poreskog aspekta u 2019. godini;
- ✓ bruto naplate Uprave prihoda i Uprave carina, sa osvrtom na lokalne prihode i dijeljenje prihoda sa jedinicama lokalne samouprave;
- ✓ reprogram poreskog potraživanja u skladu sa Zakonom o reprogramu poreskog potraživanja;
- ✓ opterećenje po osnovu rada u Crnoj Gori u 2019. godini;
- ✓ pregled usklađenosti propisa Crne Gore sa direktivama Evropske unije, uz osvrt na poređenje najvažnijih poreskih oblika Crne Gore za državama Evrope;
- ✓ izvještaj o radu Direkcije za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda i Direkcije za drugostepeni poreski i carinski postupak;
- ✓ borba protiv sive ekonomije u 2019. godini u upravama koje se bave naplatom poreskih i carinskih prihoda;
- ✓ pregled najbitnih projekata koji se realizuju u 2019. godini u upravama za naplatu poreskih i carinskih prihoda.

2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost (Službeni list Crne Gore“, broj 80/20) realizovan je shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, i predstavljao je jednu od mjera Vlade Crne Gore kao pomoć najpogođenijem dijelu privrede u cilju ublažavanja negativnih posljedica izazvanih pandemijom zarazne bolesti Covid-19.

Novim zakonskim rješenjima propisano je da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi PDV-a od 7% na usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, osim alkoholnih pića, gaziranih pića sa dodatkom šećera i kafe, u objektima za pružanje ugostiteljskih usluga, i to na period od godinu dana. Prestankom važenja navedene odredbe člana 24a Zakona o porezu na dodatu vrijednost počće da se primjenjuje zakonsko rješenje po kojem se usluge pripremanja i usluživanja hrane, flaširane vode za piće i bezalkoholnih pića u restoranima i objektima u kojima se pružaju catering usluge oporezuju po sniženoj stopi PDV-a od 7%.

Pored navedenog, usvojene su nove kategorije poreskog oslobođenja od plaćanja PDV-a na uvoz, odnosno plaćanje PDV-a po stopi od 0% kada je u pitanju unutrašnji promet, pri isporuci proizvoda, odnosno usluga državnim organima i organizacijama i organima jedinice lokalne samouprave i drugim javno pravnim tijelima, kada je to predviđeno ugovorom o donaciji, odnosno na isporuku medicinskih sredstava i zaštitne opreme, kao donacije državnim organima i organizacijama i organima jedinice lokalne samouprave i drugim javno pravnim tijelima, namijenjenih suzbijanju posljedica nastalih usljed pandemije zarazne bolesti.

Značajan vid podrške privredi i građanima u vremenu kada se preporučuju mjere u cilju suzbijanja pandemije zarazne bolesti COVID 19 predstavlja i novo zakonsko rješenje koje poreskom obvezniku olakšava poslovne transakcije, na način što mu se daje mogućnost da može izdati račun u elektronskom obliku uz saglasnost primaoca računa, pod uslovom i na način propisan zakonskim aktom koji uređuje ovu oblast. Na taj način smanjiće se administriranje poreskog organa, poreskom obvezniku olakšavaju se poslovne aktivnosti, i neće imati obavezu da traži dozvolu od poreskog organa da kupcu proizvoda i usluga izda račun u elektronskom obliku.

Uvedena je i novina da se u cilju efikasnosti, racionalizacije korišćenja radnih mjesta i kontrole, mjesečna prijava za obračun PDV podnosi isključivo elektronskim putem, što je u skladu sa evropskim poreskim zakonodavstvom. Ova novina se odloženo primjenjuje od 5. novembra 2020.

godine, kako bi organ državne uprave nadležan za naplatu prihoda i PDV obveznici bili blagovremeno upoznati sa novim zakonskim rješenjem, a samim tim i prilagodili svoje poslovne aktivnosti.

Za preostale tri obaveze iz Programa rada Vlade za 2020. godinu Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je u završnoj fazi realizacije, sa sljedećim obrazloženjem:

1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji: Ovo ministarstvo je u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu pripremio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji, kojim je izvršeno usklađivanje sa Direktivama EU, u dijelu koji se odnosi na razmjenu informacija kojim raspolaže Uprava prihoda sa nadležnim poreskim organima zemalja članica EU i drugim zemljama. Navedeni Predlog zakona, na čiji tekst su dobijena mišljenja nadležnih ministarstava i Evropske komisije, upućen je Vladi Crne Gore na razmatranje i utvrđivanje 17.09.2020.godine, međutim isti nije razmatran, jer je Vlada Crne Gore u tom periodu bila u tehničkom mandatu. Imajući u vidu da je, u međuvremenu, donijeta Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 118/20), kojim je izvršena reorganizacija državne uprave, odnosno ministarstava, bilo je neophodno pribaviti nova mišljenja nadležnih organa. Takođe, usled potrebe da se izvrši dodatna izmjena pojedinih članova važećeg zakona, neophodno je ponovo pribaviti mišljenje Evropske komisije. Stoga, donošenje navedenog Predloga zakona odloženo je za III kvartal 2021.godine.

2. Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica: Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu izrada Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, bila je predviđena za II kvartal 2020. godine. U cilju usklađivanja nacionalnog poreskog zakonodavstva sa Direktivama Evropske unije, predviđenim izmjenama izvršiće se usklađivanje važećeg zakona sa Direktivom Savjeta 2011/96/EU (poslednji put izmijenjena sa Direktivom Savjeta 2014/0086/EU i 2015/0121/EU) o zajedničkom sistemu oporezivanja koji se primjenjuje na matična i zavisna društva iz država članica EU i Direktivom Savjeta EU 32003L0049 o zajedničkom sistemu oporezivanja isplata kamata i autorskih naknada između povezanih društava iz država članica EU. U cilju sprječavanja izbjegavanja plaćanja poreza, odnosno smanjenja poreske evazije, a uzimajući u obzir sve veći broj poreskih obveznika koji imaju transakcije sa povezanim licima, ukazala se potreba za izmjenama i dopunama važećeg zakona u dijelu koji se odnosi na oporezivanje prihoda od transakcija između povezanih lica u oblasti transfernih cijena. Predloženim zakonskim izmjenama izvršiće se unaprjeđenje postojećih zakonskih rješenja u pogledu definicije povezanih lica, metoda koje su potrebne za utvrđivanje "cijene van dohvata ruke", vođenje i dostavljanje potrebne dokumentacije o transfernim cijenama kako bi se opravdale navedene transakcije. Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, sa tabelom usklađenosti i odgovarajućom pratećom dokumentacijom, upućen je posredstvom kancelarije za evropske integracije EK u Briselu u martu 2020. godine. Mišljenja Agencije za zaštitu konkurencije, Ministarstva Pravde, Ministarstva javne uprave su dobijena, ali budući da su starija od šest mjeseci, ova mišljenja moraju biti obnovljena. Mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo je stiglo u martu mjesecu 2021. godine. Komentari predstavnika EK su stigli tek krajem decembra 2020. godine, nakon niza urgencija koje je ovo ministarstvo uputilo, posredstvom kancelarije za evropske integracije. Predstavnici EK su istakli da su saglasni sa tekstom Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica, i Kancelarija za evropske integracije treba da dostavi mišljenje na Predlog zakona.

3. Predlog Carinskog zakona: Carinski zakon predviđen je za IV kvartal 2020. godine. Urađen je predlog Zakona koji je usaglašen sa pravno-tehničkim pravilima Sekretarijata za zakonodavstvo (SZZ). Izrada ovog zakona zahtijeva potpuno usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije koja se tiče oblasti carina. S tim u vezi, pojedina zakonska rješenja nijesu bila prihvatljiva sa aspekta strogo definisanih pravnih i tehničkih pravila, odnosno zahtjeva Sekretarijata za zakonodavstvo. Kako je Radna grupa za pripremu Predloga Carinskog zakona brojala oko 30 članova (Ministarstvo

finansija i socijalnog staranja, Uprava carina, privatni sektor...) postojao je veliki broj komentara koje je trebalo usaglasiti. Zadatak Radne grupe je da pripremi Predlog Carinskog zakona koji će biti usklađen sa Carinskim zakonom Evropske unije (Regulativa EU broj 952/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta kojom se utvrđuje Carinski zakon Unije). Rad je organizovan kroz uspostavljanje timova za posebne oblasti kojima koordinišu članovi Radne grupe iz Ministarstva finansija i socijalnog staranja, iz Direkcije za carinski sistem i carinsku politiku. Preduzeti su svi potrebni koraci u procesu konsultacija sa privrednom zajednicom, NVO sektorom i drugim zainteresovanim stranama. Imajući u vidu da se javna rasprava održala dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija od strane Odbora udruženja špeditera Privredne komore, u pripremi Izvještaja sa sprovedene javne rasprave su učestvovali predstavnici Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Uprave carina, koji su članovi Radne grupe za izradu ovog propisa. Predstavnici SZZ-a, iako zvanično pozvani, nijesu bili članovi Radne grupe. To je dodatno usporilo proces, jer su se naknadno upoznali sa tekstom ovog obimnog propisa. Povodom kašnjenja, treba pomenuti i uslove rada, odnosno otežane uslove za komunikaciju velikog broja članova RG. Predlog Carinskog zakona je početkom marta o.g., preko Kancelarije za evropske integracije, upućen Evropskoj komisiji na razmatranje.

REALIZACIJA OBAVEZA PO PROGRAMU PRISTUPANJA CG U EU

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2020. godinu predviđene su četiri izmjenjene poreskih i carinskih propisa, i to:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost,
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica,
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji i
4. Carinski zakon.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost – shodno Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji predviđeno je donošenje propisa u II kvartalu, a početak primjene u III kvartalu 2020. godine. Navedena obaveza je ispoštovana i propis je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, broj 80/20, sa početkom primjene od 4. avgusta 2020. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica – shodno Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji predviđeno je donošenje propisa u II kvartalu, a početak primjene u III kvartalu 2020. godine. Međutim, donošenje navedenog propisa odloženo je za IV kvartal 2021. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskoj administraciji – shodno Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji predviđeno je donošenje propisa u II kvartalu, a početak primjene u IV kvartalu 2020. godine, međutim donošenje navedenog propisa odloženo je za III kvartal 2021.godine, a početak primjene u IV kvartalu 2021.godine.

Carinski zakon – shodno Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji predviđeno je donošenje propisa u IV kvartalu 2020. godine, a početak primjene u II kvartalu 2021. godine. Zbog gore navedenih okolnosti, donošenje propisa je Programom pristupanja Crne Gore EU 2021-2023 odloženo za IV kvartal 2021.

REALIZACIJA PROGRAMA RADA MINISTARSTVA ZA 2020. GODINU

Pored opisanih materijala, Ministarstvo finansija - Direktorat za poreski i carinski sistem je pripremio predloge zakona i uredbi i donijelo sljedeća podzakonska akta:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga: Razlozi za izmjenu navedenog Zakona obrazlažu se potrebom nedostatka vremena za prilagođavanje obveznika fiskalizacije novom sistemu evidentiranja prometa proizvoda i usluga putem elektronskih naplatnih uređaja, što je inicirano od strane velikih poreskih obveznika, strukovnih udruženja, mikro, malih i srednjih preduzeća. Proces implementacije navedenog zakonskog rješenja, kako je to

ukazano od strane velikog broja privrednika, dodatno usložnjava situacija izazvana pandemijom COVID – 19, usljed koje je došlo do smanjenja ekonomske aktivnosti privrednih subjekata. Zbog svega navedenog, kao i uvažavajući potrebe privredne zajednice, navedenim zakonskim rješenjem daje se mogućnost prelaznog perioda, do 1. juna 2021. godine, za uspostavljanje sistema elektronske fiskalizacije u realnom vremenu (on line). Ovo bi značilo, da se poreskim obveznicima u prvih pet mjeseci 2021. godine, ostavlja mogućnost izbora načina evidentiranja prometa proizvoda odnosno usluga, uz obavezu uvođenja primjene sistema on line fiskalizacije u realnom vremenu, od 1. juna 2021. godine, za sve obveznike u skladu sa Zakonom. Donošenjem predloženog zakona uspostaviće se sistem kojim će se obezbijediti dostupnost podataka o prometu proizvoda i usluga sa ciljem:

- ✓ efikasne kontrole prometa, odnosno kontrola svih isporuka proizvoda i usluga, što će značajno doprinijeti smanjivanju neformalne ekonomije u ovoj oblasti;
- ✓ postepenog smanjivanja poreske administracije što će poreskim obveznicima olakšati postupak obračunavanja i plaćanja poreskih obaveza;
- ✓ stvaranja uslova za efikasno upravljanje poreskim kontrolama i postupcima prinudne naplate korišćenjem jasnih kriterijuma za analizu rizika u poslovanju poreskog obveznika.

2. Uredba o bližem postupku očitavanja fiskalne memorije poreske registar kase ("Službeni list Crne Gore", broj 129/20), se primjenjuje od 1. januara 2021. godine. Navedenom uredbom se propisuje bliži postupak očitavanja fiskalne memorije poreske registar kase pri čemu ovlašćeni serviser provjerava ispravnost servisne, programske i fiskalne plombe poreske registar kase uz prisustvo ovlašćenog službenika organa uprave nadležnog za naplatu poreza poreskog obveznika čija se kasa očitava. Nakon provjere njene ispravnosti ovlašćeni serviser uklanja servisnu, programsku i fiskalnu plombu i vrši očitavanje fiskalne memorije poreske registar kase.

3. Uredba o odlaganju naplate carine i poreza na dodatu vrijednost nastalih prilikom uvoza proizvoda („Službeni list CG“, broj 37/20) - Ovom uredbom utvrđuje se odložena naplata carinskog duga (carine i PDV-a) koji dospijeva za naplatu u aprilu i maju 2020. godine, carinskim dužnicima kojima je zabranjeno obavljanje djelatnosti usljed pandemije zarazne bolesti COVID-19. Predloženo je odlaganje plaćanja carinskog duga od 60 dana od dana prihvatanja carinske deklaracije. Treće lice je dužno da obezbijedi bankarsku garanciju ukoliko je preuzelo da umjesto dužnika plati carinski dug.

4. Uredba o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja („Službeni list CG“, broj 27/20), kojom su propisani uslovi pod kojima se, poreskim dužnicima koji nijesu u mogućnosti da izmire poreske obaveze, usljed negativnih efekata na poslovanje izazvanih pandemijom Covid - 19 virusa, može odobriti odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja, za period od 90 dana od dana dospjeća obaveza u martu, aprilu i maju 2020. godine.

5. Uredba o izmjeni i dopuni uredbe o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja („Službeni list CG“, broj 50/20), kojom je poreskim obveznicima omogućeno da dospjele obaveze plaćaju u 24 jednake rate, od dana njihovog dospjeća, imajući u vidu da isti usled novonastale situacije skoro tri mjeseca nijesu obavljali djelatnost za koju su registrovani ili su poslovali u manjem obimu, te ta lica nijesu bila u mogućnosti da dospjele obaveze izmire ni nakon isteka roka od 90 dana.

6. Uredba o carinskoj tarifi za 2020. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 4/20), kojom je izvršeno usklađivanje nomenklature carinske tarife sa Kombinovanom nomenklaturom Evropske unije. Uredbom je utvrđena i visina carinskih stopa za 2020. godinu, u skladu sa dinamikom utvrđenom Zakonom o potvrđivanju Protokola o pristupanju Crne Gore Sporazumu iz Markeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije. Kako je Crna Gora preuzela obaveze sadržane Ministarskom deklaracijom o proširenju trgovine proizvodima informacione tehnologije (ITA 2 Sporazum) i Protokolom o izmjeni aneksa sporazuma o trgovini civilnim vazduhoplovima, pomenutom Uredbom su liberalizovane carinske stope u dijelu roba informacione tehnologije i civilnih vazduhoplova.

7. Odluka o načinu ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja poreza na dodatu vrijednost i carine za medicinska sredstva i zaštitnu opremu koja se uvoze kao donacija, radi suzbijanja posljedica nastalih usljed epidemije zarazne bolesti COVID 19 („Službeni list Crne Gore“, broj 32/20) - Oslobađanje od plaćanja poreza na dodatu vrijednost i carine za medicinska sredstva i zaštitnu opremu koja se uvozi u Crnu Goru kao donacija, radi suzbijanja posljedica nastalih usljed epidemije zarazne bolesti COVID 19 vrši se na način propisan ovom odlukom.

8. Pravilnik o izmjenama pravilnika o obliku i sadržini godišnje prijave za obračunavanje i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica („Službeni list Crne Gore“, broj 09/20) – Citiranim pravilnikom izvršeno je usklađivanje podzakonskog akta sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, koji je usvojen u Skupštini Crne Gore krajem 2019. godine. Neophodnost izmjena uslovljena je, između ostalog, izdvajanjem prihoda od sportske djelatnosti i prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnog stručnjaka u kulturi za posebne izvore prihoda, te potrebom širenja popisa dodataka uz Godišnju prijavu poreza na dohodak fizičkih lica;

9. Pravilnik o izmjeni pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Službeni list Crne Gore“, broj 09/20) – Navedenim pravilnikom se vrši usklađivanje podzakonskog akta sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, koji je usvojen u Skupštini Crne Gore krajem 2019. godine, u dijelu ažuriranja šifrnika osnova za obračun i dodavanja dvije nove šifre za prihode od sportske djelatnosti i prihoda od autorskih i srodnih prava, patenta, žiga i prihoda samostalnog stručnjaka u kulturi.

10. Pravilnik o izmjeni pravilnika o obliku i sadržini prijave poreza na dodatu vrijednost („Službeni list Crne Gore“, broj 65/20) – Navedenim pravilnikom vrši se usklađivanje prijave poreza na dodatu vrijednost sa Zakonom o porezu na dodatu vrijednost.

11. Pravilnik o uslovima i načinu izdavanja upozorenja i naloga ovlašćenih carinskih službenika („Službeni list CG“, broj 7/20) - Ovim pravilnikom propisuju se uslovi i način izdavanja upozorenja i naloga u postupku sprovođenja ovlašćenja carinskog službenika. Upozorenje je radnja kojom ovlašćeni carinski službenik u postupku sprovođenja nadzora ukazuje licu da svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju bezbjednost ili bezbjednost drugog lica, ili bi moglo da počini ili izazove drugo lice da počini kažnjivu radnju, kao i radnja koja se primjenjuje u slučajevima kada se ugrožava roba koja se nalazi na mjestu nadzora. Nalog je radnja kojom ovlašćeni carinski službenik u postupku sprovođenja nadzora obavezuje lice na određeno ponašanje, djelovanje, zabranu ili propuštanje određenog postupanja.

12. Pravilnik o praćenju, zaustavljanju, pregledu i pretresu prevoznih sredstava, putnika i prtljaga („Službeni list CG“, broj 9/20) - Ovlašćeni carinski službenik prilikom praćenja, zaustavljanja, pregleda i pretresa prevoznih sredstava, putnika i prtljaga u sprovođenju carinskog nadzora postupa na način propisan ovim pravilnikom. Isto je propisano Prilogom, kao sastavnim dijelom Pravilnika i odnosi se na drumski i pomorski saobraćaj.

13. Pravilnik o izmjeni Pravilnika o posebnim mjerama carinskog nadzora i carinskom postupku za robe koje se koriste za snabdijevanje prevoznih sredstava u međunarodnom prometu robe („Službeni list CG“, broj 106/20) - Član 6 stav 2 Pravilnika propisivao je mogućnost carinskog organa da odredi način na koji se brodovi snabdijevaju gorivom u slučajevima kao što su remont, opravka i sl., a što je izuzetak u odnosu na pravilo definisano u članu 2 stav 1 Pravilnika, koje glasi: "Brodovi, jahte i čamci, prilikom isplavljanja iz pristaništa, odnosno luke, brodogradilišta ili sa carinskog područja Crne Gore (u daljem tekstu: carinsko područje) mogu se, pod carinskim nadzorom, snabdijevati životnim namirnicama i drugim potrebnim proizvodima iz carinskih skladišta tipa "A", "C" i "D" i posebnih spremišta u slobodnim zonama." Kako se u praksi javljaju situacije koje zahtijevaju ovakvo postupanje carinskog organa, pri čemu iste nijesu definisane članom 6 stav 2 Pravilnika, javila se potreba za izmjenom ove norme.

14. Pravilnik o bližem načinu funkcionisanja informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka i postupku elektronske razmjene podataka o akcizama ("Službeni list Crne Gore", broj 115/20), se primjenjuje od 1. januara 2021. godine. Navedenim pravilnikom je, shodno zakonskom ovlaštenju, propisano funkcionisanje informacionog sistema kao i postupak elektronske razmjene podataka o akcizama koja se vrši na osnovu autorizovanog digitalnog sertifikata u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronska uprava, elektronska identifikacija i elektronski potpis.

15. Pravilnik o sadržaju i načinu ovjere knjige računa, načinu dostavljanja računa bez jedinstvenog identifikacionog koda računa i načinu provjere računa za koji je izvršen postupak fiskalizacije ("Službeni list Crne Gore", br. 54/20) - Ovim pravilnikom propisuje se sadržaj i način ovjere knjige računa, obrazac obavještenja o prestanku rada fiskalnog servisa, način dostavljanja računa koji su izdati nakon prestanka rada fiskalnog servisa i način provjere prijavljenih računa za koji je izvršen postupak fiskalizacije.

16. Pravilnik o sadržaju prijave oznake operatera fiskalnog servisa, načinu generisanja identifikacionog koda obveznika fiskalizacije i načinu dostavljanja podataka i generisanja oznake o poslovnim prostorima obveznika fiskalizacije ("Službeni list Crne Gore", br. 54/20) - Ovim pravilnikom propisuje se sadržaj prijave oznake operatora fiskalnog servisa, način uvida u podatke dostavljene organu uprave nadležnom za poslove naplate javnih prihoda i način testiranja korišćenja fiskalnog servisa, način generisanja, dužina i tip zapisa za identifikacioni kod obveznika fiskalizacije, način dostavljanja podataka i način generisanja oznake o poslovnim prostorima u kojima obveznik fiskalizacije obavlja djelatnost i sadržaj jedinstvene identifikacione oznake proizvođača i održavalaca programskog rješenja.

17. Pravilnik o obliku i strukturi poruka i sigurnosnim mehanizmima za razmjenu poruka fiskalnog računa i načinu dostavljanja računa koji su izdati u slučaju prekida stalne internet veze ("Službeni list Crne Gore", br. 54/20) - Ovim pravilnikom propisuje se oblik i struktura poruka sa obaveznim elementima fiskalnog računa, dužina i izgled zapisa za jedinstveni identifikacioni kod računa, protokoli i sigurnosni mehanizmi za razmjenu poruka, model primjene kod kojeg se koristi centralni informacioni sistem obveznika fiskalizacije za slanje i potpisivanje elektronskih poruka, model primjene u kojem se slanje i potpisivanje poruka obavlja pojedinačno na elektronskim naplatnim uređajima, standardne poruke o greškama, protokoli o postupanju u slučaju grešaka, a koje su dio fiskalnog servisa, za potrebe sprovođenja postupka fiskalizacije izdavanja fiskalnih računa, odnosno prodaje roba ili usluga putem samonaplatnih uređaja (automata) i način dostavljanja računa koji su izdati u slučaju prekida stalne internet veze.

18. Pravilnik o postupku izdavanja i postupku obnavljanja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu i načinu sprovođenja provjere dostupnosti usluge pristupa internetu na lokaciji na kojoj poreski obveznik obavlja djelatnost ("Službeni list Crne Gore", br. 72/20)- Ovim pravilnikom propisuje se postupak izdavanja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu, postupak obnavljanja potvrde o nedostupnosti usluge pristupa internetu i način sprovođenja provjere dostupnosti usluge pristupa internetu na lokaciji na kojoj poreski obveznik obavlja djelatnost.

REALIZOVANJE ZAKLJUČAKA VLADE CRNE GORE

Tokom 2020. godine Vlada Crne Gore je donijela sljedeće zaključke, a koji se odnose na Direktorat za poreski i carinski sistem:

1. Zaključak broj 07-2382 od 23. aprila 2020. godine – realizacija se vrši u kontinuitetu;
2. Zaključak broj 07-3711 od 23. jula 2020. godine – realizovan,
3. Zaključak broj 07-2356 od 13. aprila 2020. godine – realizovan,
4. Zaključak broj 07-2130 od 19. marta 2020. godine – realizovan,
5. Zaključak broj 07-2766 od 20. maja 2020. godine – realizovan,
6. Zaključak broj 07-2450 od 14. maja 2020. godine – realizovan,

7. Zaključak broj 07-2601 od 28. maja 2020. godine – realizovan,
8. Zaključak broj 07-3184 od 16. jula 2020. godine – realizovan,
9. Zaključak broj 07-3160 od 16. jula 2020. godine – realizovan,
10. Zaključak broj 07-4047 od 27. avgusta 2020. godine – realizovan,
11. Zaključak broj 07-5642/2 od 24. decembra 2020. godine – realizovan,
12. Zaključak broj 07-5731/2 od 29. decembra 2020. godine – realizovan.

STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

Osnovna nadležnost Direkcije za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda je primjena propisanih procedura po Zakonu o duvanu, za odlučivanje po zahtjevima privrednih subjekata radi izdavanja odobrenja za obavljanje određenih djelatnosti propisanih Zakonom.

U toku 2020. godine Direkcija za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda donijela je 1.029 rješenja. U sljedećoj tabeli dat je pregled donesenih rješenja u 2020. godini.

Pregled rješenja Direkcije za izdavanje odobrenja za obavljanje proizvodnje, obrade i prometa duvanskih proizvoda

Redni broj	Vrsta rješenja	Broj rješenja
1.	Obavljanje uvoza duvana, obrađenog duvana i duvanskih proizvoda	3
2.	Obavljanje prometa na veliko duvanskim proizvodima	2
3.	Obavljanje prometa na malo duvanskim proizvodima	812
4.	Brisanje iz Evidencije trgovaca na malo duvanskim proizvodima	7
5.	Upis u registar uvoznika duvana, obrađenog duvana i duvanskih proizvoda	3
6.	Upis u registar trgovaca na veliko duvanskim proizvodima	2
7.	Upis u registar o markama duvanskih proizvoda	200

Shodno Zakonu o duvanu jedna od nadležnosti Direkcije je i praćenje stanja na tržištu duvanskih proizvoda.

U 2020. godini dominirala je prodaja cigareta nabavljena od inostranih proizvođača u ukupnoj prodaji cigareta. Ostvarena prodaja cigareta u 2020. godini manja je u odnosu na prethodnu godinu.

Krajnji subjekti u prometnom lancu su maloprodajni objekti, i prema evidenciji Direkcije dozvolu za prodaju cigareta ima oko 1.700 maloprodajnih objekata.

Direkcija vodi i Registar o robnim markama duvanskih proizvoda, pa u 2020. godini ima registrovanih 184 marki cigareta, od čega se u prometu nalazi 137 marki.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja vrši nadzor nad zakonitošću pojedinačnih akata Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za igre na sreću i Uprave za inspekcijske poslove u drugostepenom postupku po žalbama pravnih i fizičkih lica, a preko Direkcije za drugostepeni poreski i carinski postupak, koja je organizaciono u sastavu Direktorata za poreski i carinski sistem.

U Direkciji za drugostepeni poreski i carinski postupak, u 2020. godini, zaprimljeno je ukupno 894 predmeta, računajući i 155 predmeta prenesenih iz prethodne godine, a zaprimljeno je 118 predmeta po tužbama poreskih i carinskih obveznika.

Ukupno u radu bilo je 894 predmeta, od toga riješeno je 782 predmeta, tako što je odbijeno 317 žalbi, poništeno i vraćeno na ponovni postupak i odluku prvostepenim organima 452 predmeta, obustavljeno je po žalbi 13 predmeta, dok je ostalo neriješeno 112 predmeta.

Izveštaj o radu Direkcije za drugostepeni poreski i carinski postupak

Status predmeta		Broj	Ukupno
Riješeno	Odbijeno	317	782
	Poništeno i vraćeno na ponovni postupak i odluku prvostepenim organima	452	
	Obustavljeno po žalbi	13	
Neriješeno			112
UKUPNO			894

Kod Upravnog suda, u toku izvještajnog perioda bilo je u radu ukupno 294 predmeta, računajući i predmete iz prethodnih godina, tako da je Upravni sud od navedenog broja predmeta, odbio tužbe u 128 slučajeva, dok je u 43 slučajeva usvojio tužbe i poništio drugostepena rješenja. Obustavljen je postupak u 22 predmeta, dok je postupak u toku kod 101 predmeta.

Status predmeta kod Upravnog suda	Broj predmeta	Ukupno
Odbijene tužbe	128	294
Usvojene tužbe i poništenje drugostepenog rješenja	43	
Obustavljen postupak	22	
Postupak u toku	101	

Žalbe su u 2020. godini izjavljivane dominantno iz sljedećih žalbenih razloga:

- * povreda pravila postupka,
- * nepravilno utvrđeno činjenično stanje,
- * pogrešna primjena materijalnog prava.

5. DIREKTORAT ZA FINANSIJSKI SISTEM I UNAPREĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA

Tokom 2020. godine u okviru Direkcije za finansijski sistem urađeno je sljedeće:

❖ BANKARSKO TRŽIŠTE

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija;

U okviru pregovaračkog Poglavlja 9 - Finansijske usluge, Crna Gora je preuzela obavezu da svoje zakonodavstvo usaglasi sa evropskom regulativom, te je Skupština Crne Gore, u decembru 2019. godine, donijela Zakon o kreditnim institucijama i Zakon o sanaciji kreditnih institucija.

Donošenjem Zakona o kreditnim institucijama je, u crnogorski pravni sistem, prenesena Direktiva 2013/36 Evropskog parlamenta i Savjeta o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima (tzv. CRD), čime je stvoren pravni osnov za donošenje seta podzakonskih akata, kojima će se u bankarsku regulativu implementirati Regulativa (EU) br. 575/2013 o prudencijalnim zahtjevima za kreditne institucije i investiciona društva. Na ovaj način je omogućena primjena novih Bazelskih standarda kapitala i likvidnosti (Bazel III), koji su usmjereni na jačanje kapitalnih zahtjeva za banke, kao i na formiranje okvira za nove regulatorne zahtjeve u vezi sa likvidnošću i dodatne kapitalne zahtjeve za finansijske institucije od sistemskog značaja.

Donošenjem Zakona o sanaciji kreditnih institucija je, u crnogorski pravni sistem, prenesena Direktiva 2014/59 Evropskog parlamenta i Savjeta o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicionih društava (tzv. BRRD), čime je postavljena osnova za uspostavljanje okvira za sanaciju kao jednog od neophodnih instrumenata zaštite finansijskog sistema. U cilju potpunog usklađivanja sa relevantnim pravnim okvirom EU, Zakon sadrži značajan broj normi kojima

se dodatno jača sistem prevencije i sanacije kreditnih institucija, a koje će se primjenjivati nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Imajući u vidu novitete koje donose novi Zakoni, obaveze Centralne banke za donošenje 42 podzakonska akta, ali i potrebe da se kreditnim institucijama omogući određeni period za usaglašavanje sa brojnim zahtjevima, primjena Zakona je odložena za 1. januar 2021. godine. Međutim, usljed neočekivanih okolnosti koje je izazvala pandemija novog korona virusa (COVID 19), javio se i visok stepen neizvjesnosti u pogledu njenog uticaja na poslovanje finansijskog sektora, kako globalnog, tako i domaćeg.

Udruženje banaka Crne Gore uputilo je inicijativu Ministarstvu finansija i Centralnoj banci CG za odlaganje početka primjene Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, sa ciljem omogućavanja dovoljnog vremenskog perioda za ispunjavanja obaveza usklađivanja sa Zakonom.

U navedenoj inicijativi ukazano je na sljedeće:

- ✓ da je Zakon o kreditnim institucijama sistemski i krucijalan propis za poslovanje banaka, koji zahtjeva preduzimanje velikog broja aktivnosti u pravcu usklađivanja poslovanja banaka sa tim zakonom, od uspostavljanja novog okvira korporativnog upravljanja, nove normative do značajnih unaprijeđenja tehničke infrastrukture u bankama;
- ✓ da je Zakon o kreditnim institucijama donijet nekoliko mjeseci prije krize izazvane pandemijom novog koronavirusa;
- ✓ da bi, prema rokovima iz Zakona o kreditnim institucijama, usklađivanje poslovanja banaka sa Zakonom o kreditnim institucijama bilo neophodno sprovesti u izuzetno izazovnim okolnostima, koje karakteriše visok stepen neizvjesnosti u pogledu uticaja pandemije novog koronavirusa na globalnom nivou i na privrednu aktivnost u Crnoj Gori, uključujući i poslovanje banaka;
- ✓ da je, u uslovima pandemije novog koronavirusa, neophodno da banke prvenstveno nastave da pružaju doprinos ublažavanju društvenih i ekonomskih posljedica prouzrokovanih ovom pandemijom, te su pred bankama izazovi iznalaženja poslovnih modela za pružanje podrške građanima i privredi na prevazilaženju navedenih posljedica;
- ✓ da je 11. jula 2020. godine stupio na snagu novi Zakon o privrednim društvima i da su banke, kao akcionarska društva, dužne da svoje poslovanje usklade i sa ovim zakonom do 11. aprila 2021. godine. S obzirom da je Zakon o kreditnim institucijama "lex specialis" u odnosu na Zakon o privrednim društvima, banke bi trebalo da svoje poslovanje usklade najprije sa Zakon o privrednim društvima koji je "lex generalis", pa tek onda sa Zakonom o kreditnim institucijama;
- ✓ da u 2020. godini banke imaju zahtjevne aktivnosti i na procjeni kvaliteta aktive (AQR).

Uvažavajući navedene razloge, pripremljeni su Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama i Predlog zakona o izmjenama i dopunama o sanaciji kreditnih institucija, kojima se predlaže produženje rokova za početak primjene Zakona, za godinu dana, odnosno od 1. januara 2022. godine, kao i "pomjeranje" svih drugih prelaznih rokova za godinu dana (produženje roka za prvu uplatu redovnog godišnjeg doprinosa kreditne institucije za Sanacioni fond, donošenje podzakonskih propisa; rokova za usklađivanje poslovanja kreditnih institucija sa Zakonom o kreditnim institucijama, koje obuhvata prilagođavanje rokova za postepenu primjenu brojnih novih zahtjeva definisanih prelaznim odredbama Zakona, itd).

- Predlog zakona o uporedivosti naknada, povezanih sa računom za plaćanje potrošača, prebacivanju računa za plaćanje potrošača i računima za plaćanje sa osnovnim uslugama i Predlog zakona o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja u vezi sa platnim karticama

Platni promet u Crnoj Gori predstavlja jednu od najvažnijih komponenti nesmetanog funkcionisanja finansijske infrastrukture i finansijskog sistema Crne Gore u cjelini, pa je, stoga, stalno bio predmet zakonske i podzakonske regulative.

U cilju unaprijeđenja regulative koja se odnosi na platni promet, prije svega sa ciljem zaštite potrošača, Centralna banka je pripremila: Nacrt zakona o uporedivosti naknada povezanih sa računom za plaćanje potrošača, prebacivanju računa za plaćanje potrošača i računom za plaćanje sa osnovnim uslugama i Nacrt zakona o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja u vezi sa platnim karticama.

Nacrtom zakona o uporedivosti naknada se u pravni sistem Crne Gore u potpunosti implementira Direktiva 2014/92/EZ o uporedivosti naknada povezanih sa računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje sa osnovnim uslugama (Payment Accounts Directive - PAD).

Transparentno uporedivim naknadama povezanim sa računima za plaćanje podstaknuti će se konkurencija među pružaocima platnih usluga, što bi trebalo da dovede do snižavanja cijena platnih usluga, a potrošačima će omogućiti da, zbog bolje informisanosti, donose adekvatnije odluke prilikom izbora pružaoca platnih usluga. Ovaj zakon se odnosi isključivo na potrošače, odnosno na svako fizičko lice koje zaključuje ugovor o platnim uslugama u svrhe koje nijesu namijenjene njegovoj djelatnosti, poslovanju ili zanimanju.

Nacrtom zakona o međubankarskim naknadama predlaže se usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Uredbom (EU) 2015/751 o međubankarskim naknadama za platne transakcije po osnovu kartica, čiji je cilj da se korisnicima platnih usluga obezbijede sigurna, nesmetana i inovativna elektronska plaćanja uklanjanjem prepreka za djelotvorno funkcionisanje tržišta platnih kartica, kao i da se, kada su potrošači u pitanju, riješi problem visokih i različitih međubankarskih naknada na osnovu platnih kartica. Ovom uredbom uređuju se gornja granica za međubankarske naknade na osnovu platnih kartica izdatih potrošačima i pravila poslovanja u vezi sa izdavanjem platnih kartica ili izvršavanjem platnih transakcija na osnovu platnih kartica.

Uređivanjem međubankarskih naknada i navedenih pravila poslovanja poboljšaće se funkcionisanje unutrašnjeg tržišta za platne usluge, u korist potrošača, smanjiti troškovi za platne transakcije na osnovu platnih kartica i uspostaviti jednaka prava, obaveze i mogućnosti za sve učesnike na tržištu.

Imajući u vidu da će primjena ova dva Nacrta zakona uticati na smanjenje prihoda banaka, njihova primjena je odložena za godinu odnosno dvije godine, od dana stupanja na snagu Zakona, kako bi banke imale dovoljno vremena da usklade svoje poslovanje.

Ministarstvo finansija je objavilo javnu raspravu o Nacrtima zakona, u periodu od 10. decembra 2018. godine do 20. januara 2019. godine. Takođe, Ministarstvo finansija je, u saradnji sa Centralnom bankom, 27.03.2019. godine, organizovalo, sastanak sa predstavnicima banaka i Udruženja banaka Crne Gore, na operativnom nivou, a 29.03.2019. godine, i Okrugli sto, sa menadžmentom banaka i predstavnicima Udruženja banaka Crne Gore, kako bi u neposrednoj komunikaciji, osim bankarske regulative, razmotrili i razjasnili, sve komentare koji su dostavljeni tokom javne rasprave i na platne sisteme. Tokom sastanka, i za ova dva Nacrta zakona, postignut je visok stepen saglasnosti između predstavnika banaka, Centralne banke i Ministarstva finansija.

Predlozi zakona su, 25.04.2019. godine, dostavljeni Evropskoj komisiji, na mišljenje. Nakon dobijene saglasnosti Evropske komisije (u prvoj polovini 2020. godine) i relevantnih domaćih institucija, Predlozi zakona su usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore, od 11.09.2020. godine i 22.09.2020. godine dostavljeni Skupštini Crne Gore, na razmatranje i usvajanje.

- Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu

U Crnoj Gori se od 9. januara 2015. godine primjenjuje Zakon o platnom prometu („Službeni list Crne Gore“, br. 62/13 i 06/14), kojim su uređene: platne usluge, pružaoci platnih usluga, obaveze

informisanja korisnika platnih usluga, prava i obaveze u vezi sa pružanjem platnih usluga, transakcioni računi i izvršenje platnih transakcija, izdavanje odobrenja za rad i kontrola platnih institucija i institucija za elektronski novac, izdavanje dozvole za rad i kontrola platnih sistema. Takođe, važećim Zakonom stvorene su pravne pretpostavke da se, od pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, ukinu razlike između nacionalnih i prekograničnih plaćanja.

Važećim Zakonom je u crnogorsko zakonodavstvo implementirana Direktiva 2007/64/EZ o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (PSD1). Donošenjem ovog zakona i njegovih podzakonskih akata crnogorski regulatorni okvir o platnom prometu je u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije iz ove oblasti koja je bila na snazi do kraja 2014. godine.

Nakon donošenja PSD1 i prvih godina njene primjene, u Evropskoj uniji je uočeno da ovom direktivom nisu riješeni neki problemi vezani za određena pitanja nesmetanog i sigurnog pružanja platnih usluga, posebno u dijelu koji se odnosi na brzo rastuće tehnološke inovacije i njihove primjene u oblasti platnog prometa, kao i pojave novih vrsta platnih usluga na tržištu. Stoga je, prvenstveno kao posljedica tehnološkog razvoja, donijeta nova Direktiva (EU) 2015/2366 o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (PSD2), koja je, pored utvrđivanja većih zahtjeva sigurnosti i unaprijeđenja zaštite korisnika platnih usluga, uvela i uredila dvije nove platne usluge, i to: usluge iniciranja plaćanja i usluge pružanja informacija o računu za plaćanje.

Crna Gora je, kao zemlja kandidat, u obavezi da kontinuirano usklađuje nacionalno sa evropskim zakonodavstvom, te je pripremljen Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, koji je u potpunosti usklađen sa PSD2, čime će se obezbijediti da pružanje platnih usluga u Crnoj Gori bude uređeno na isti način kao u državama članicama Evropske unije, što će omogućiti korisnicima platnih usluga u Crnoj Gori da imaju pravo na korišćenje platnih usluga u skladu sa najvišim evropskim standardima i uslovima sigurnosti.

Predloženi zakon omogućiće da se: stvore uslovi za inovacije i konkurenciju, obezbijede sigurnija plaćanja, poveća zaštita potrošača, kao i da se uvedu „novi igrači“ na tržište platnih usluga.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu je objavljen na javnu raspravu, u periodu od 16. marta do 17. aprila 2020. godine.

Nacrt zakona je nakon usaglašavanja sa relevantnim domaćim institucijama, 20.07.2020.godine dostavljen Evropskoj komisiji, na mišljenje.

- Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita, koji su Skupštini Crne Gore podnijeli poslanici mr Raško Konjević, dr Draginja Vuksanović- Stanković, Ranko Krivokapić i Džavid Šabović

Predlogom zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita predložene su hitne mjere za odlaganje plaćanja kreditnih obaveza građana i pravnih lica prema bankama i drugim finansijskim institucijama, po osnovu ugovoru o kreditu, u cilju sprečavanja posledica krize za građane i privredu, nastale usljed pandemije korona virusa. Takođe, Predlogom zakona je predložena primjena i na ugovore o kreditu koje banka zaključi i nakon stupanja na snagu Zakona, kao i retroaktivna primjena Zakona.

Ministarstvo finansija je, u saradnji sa Centralnom bankom Crne Gore, pripremiло i dostavilo Vladi mišljenje na Predlog zakona, u kojem je detaljno obrazložilo razloge zbog kojih ne treba prihvatiti Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita, koji je predložili poslanici mr Raško Konjević, dr Draginja Vuksanović- Stanković, Ranko Krivokapić i Džavid Šabović.

- Aktivnosti u vezi sa arbitražnim postupkom koji je protiv Crne Gore pokrenula Addiko banka AG, u skladu sa Konvencijom za rješavanje investicionih sporova između država i državljana drugih država (ICSID) zbog navodnog kršenja Sporazuma između Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Austrije o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja ("BIT") ("Službeni list SRJ - Međunarodni ugovori", br. 1/2002 od 18.1.2002. godine);

Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija su, na svojim internet stranicama, 06.03.2018.godine objavili Saopštenje¹, na našem i engleskom jeziku, da: "Vlada Crne Gore je uključena u međunarodnu investicionu arbitražu sa Addiko Bankom AG pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (ICSID). Tokom trajanja postupka arbitraže, Vlada neće davati javne izjave o sporu. Crna Gora nastavlja da podstiče i promoviše održavanje povoljnih uslova za strane direktne investicije u zemlji."

- Koordinacija i učešće u izradi OECD dokumenta "Konkurentnost Jugoistočne Evrope 2021", dimenzija "Access to finance"

OECD je pokrenuo proces prikupljanja podataka za izradu publikacije "Konkurentnost Jugoistočne Evrope 2021", kojom će se mjeriti stepen ostvarenog društvenog progresà u 16 ključnih dimenzija za razvoj konkurentnosti u Jugoistočnoj Evropi koje se odnose na: 1) investicionu politiku, 2) trgovinu, 3) energetiku 4) turizam, 5) zaštitu životne sredine, 6) poljoprivredu, 7) saobraćaj, 8) obrazovanje, 9) pristup finansijama, 10) zapošljavanje, 11) konkurentnost, 12) nauku, tehnologiju i inovacije, 13) digitalno društvo, 14) anti-korupciju, 15) poresku politiku i 16) preduzeća u državnom vlasništvu. Ministarstvo ekonomije je nacionalni koordinator projekta.

Ministarstvo finansija je, između ostalog, zaduženo da koordinira za oblast "Pristup finansija", odnosno da formira radni tim koji će biti aktivno uključeno tokom izrade publikacije. Radni tim je sastavljen od predstavnika Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore, Komisije za tržište kapitala i Investiciono razvojnog fonda Crne Gore.

Radni tim je dostavio sve tražene informacije, a nacrt ekonomskog izvještaja za Crnu Goru se očekuje u januaru 2021.godine.

- **dostavljanje podataka Savjetu za finansijsku stabilnost;**
- **polugodišnje izvještavanje o realizaciji Programu ekonomskih reformi 2020 - 2022;**
- **odgovori na poslanička pitanja i pitanja novinara,**
- **tekući dopisi.**

❖ **TRŽIŠTE KAPITALA**

- Učešće na sastancima RCC-a, Radna grupa za tržište kapitala;

Na Samitu premijera održanim u Trstu u julu 2017. godine, postignut je dogovor o formiranju Regionalnog ekonomskog područja (Regional Economic Area- REA) zemalja Zapadnog Balkana i odobrenju Višegodišnjeg Akcionog plana (Multi annual Action Plan - MAP) REA. Tom prilikom, postavljeni su sledeći ciljevi:

1. trgovačka integracija zemalja, zasnovane na Sporazumu CEFTA i instrumentima koji proizlaze iz dodatnih protokola o olakšavanju trgovine i trgovini uslugama;
2. Dizajn i sprovođenje regionalnog programa reformi investicija, što dovodi do veće harmonizacije regionalnih investicionih politika sa standardima EU i najboljim međunarodnim praksama

¹<http://www.gov.me/naslovna/vijesti-iz-ministarstava/182503/Saopstenje-Medunarodna-investiciona-arbitraza.html>

<http://www.gov.me/en/News/182523/Press-release-International-Investment-Arbitration.html>

<http://www.mif.gov.me/vijesti/182503/Saopstenje-Medunarodna-investiciona-arbitraza.html>

<http://www.mif.gov.me/en/news/182504/Press-release-International-Investment-Arbitration.html?alphabet=lat>

3. prekogranična mobilnost profesionalaca, studenata, istraživača i akademika, integrisanih u profesionalne i akademske mreže EU.
4. Digitalna integracija i otključavanje pristupa digitalnoj ekonomiji integriranjem regiona na panevropsko digitalno tržište.

Savjet za regionalnu saradnju (Regional Cooperation Council- RCC) osnovan je na inicijativu ministara vanjskih poslova zemalja Jugoistočne Evrope, u Sofiji 27.02.2008. godine, sa ciljem:

- ✓ omogućavanja veće ekonomske integracije kroz lakši tok kapitala, ljudi, roba i usluga unutar zemalja Jugoistočne Evrope i Evropske unije i
- ✓ boljim upravljanjem, poboljšanim funkcionisanjem vladavine prava i povećanom sigurnošću u Jugoistočnoj Evropi.

U okviru "Regionalnog programa reformi investicija" je formirana Radna grupa za tržište kapitala, koja je krajem 2018.godine, preimenovana u Radnu grupu za finansijska tržišta, a koju čine predstavnici Ministarstva finansija, Centralne banke, Komisije za tržište kapitala i berzi zemalja Zapadnog Balkana.

Takodje, Radna grupa za finansijska tržišta je učestvovala u izradi brojnih dokumenata u okviru RIRA-e, MAP REA 2, kao i Western Balkans - "Deepening and Diversification of Financial Sector to Support Growth"; Trade dokumente, Akcioni plan za zajedničko tržište, itd;

RCC je tokom 2020. godine, zbog pandemije COVID 19 virusa, organizovao on line sastanke Radne grupe za finansijska tržišta.

- Učešće na sjednicama Upravnog odbora za Twining projekat "Support to Regulation of Financial Services" ("Podrška regulaciji finansijskih usluga"). Projekat je završen u julu 2020.godine.

- Tekući dopisi

❖ TRŽIŠTE OSIGURANJA

- Predlog pravilnika o o izmjenama i dopunama Pravilnika o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje

Na osnovu člana 90 stav 2, člana 91 i člana 95 stav 3 Zakona o osiguranju ("Službeni list RCG", broj 78/06 i "Službeni list CG", br. 45/12, 6/13 i 55/16), Ministarstvo finansija donijelo je Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 62/18). Pravilnikom su propisane vrste imovine u koje se mogu deponovati i ulagati sredstva tehničkih rezervi društva za osiguranje, ograničenja deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi kao i visina sredstava koja društva za osiguranje mogu deponovati i ulagati u inostranstvu.

Nacionalni biro osiguravača Crne Gore (NBOCG) dostavio je Agenciji za nadzor osiguranja inicijativu za izmjenu Pravilnika, na način što će se svim društvima za osiguranje omogućiti ulaganje sredstava tehničkih rezervi u investicione jedinice investicionih fondova registrovanih u Crnoj Gori, državi članici EU ili državi članici OECD-a. Nakon toga, Agenciji je dostavljena i inicijativa jednog društva za osiguranje, koje je predložilo da se iz Pravilnika briše ograničenje za ulaganja u investicione jedinice investicionih fondova kojima upravlja isto društvo za upravljanje (do 70%).

Analizom inicijativa, Agencija je ustanovila da treba omogućiti dalju diverzifikaciju investicionog portfelja društava za osiguranje i time omogućiti smanjenje njegove rizičnosti i koncentrisanosti, a naročito u okolnostima kada Crna Gora svoju regulativu, uključujući i regulativu osiguranja, razvija u pravcu prihvatanja EU standarda. Stoga je Agencija cijenila da je novi vid ulaganja u tehničke rezerve prihvatljiv, pri čemu se pri opredjeljenju ograničenja vodila opreznim pristupom pa su ograničenja restriktivnija nego u predlogu društava za osiguranje.

Ministarstvo finansija je, na svojoj internet stranici², objavilo Nacrt pravilnika na javnu raspravu, u periodu od 23. oktobra do 13. novembra 2020. godine.

- *Tekući dopisi.*

❖ IGRE NA SREĆU

- *Nacrt zakona o igrama na sreću;*

Crna Gora je, Zakon o igrama na sreću, donijela 2004 godine, a 2007. godine, su donešene izmjene i dopune, kojim su stvoreni uslovi za osnivanje posebnog organa Uprave za igre na sreću, koji vrši nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona.

Međutim, praksa je pokazala da su određena rješenja nejasna i nedorečena, pojedina rešenja zastarela i prevaziđena, a njihovo rješavanje je od velikog značaja za regulisanje tržišta igara na sreću, posebno u dijelu koji se odnosi na: interaktivne igre na sreću, udaljenost objekata u kojima se priređuju igre na sreću od osnovnih i srednjih škola, priređivanje igara na sreću putem interneta i kaznene odredbe. Takođe, potrebno je bilo, između ostalog, na sveobuhvatan način urediti i lutrijske igre (uslove za dodjelu koncesije, osnovni kapital, te slična pitanja), preciznije urediti ON-LINE sistem nadzora, te jasnije definisati obaveze koncesionara, kako u pogledu ispunjavanja obaveza povezivanja na on-line sistem nadzora Uprave za igre na sreću, tako i u pogledu obezbjeđenja prikupljanja, integriteta, tačnosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti prenijetih podataka iz softverskog sistema priređivača u nadzorni sistem Uprave za igre na sreću.

Imajući u vidu navedeno, kao i kontinuirani razvoj tržišta igara na sreću u svijetu, nedorečenosti i nejasnoće važećeg Zakona o igrama na sreću, odnosno potrebu za unaprijeđenjem ove oblasti u Crnoj Gori, uz uvažavanje svih aspekata i uticaja na ekonomiju, socijalnu politiku, zdravlje, turizam i društvo u cjelini, pripremljen je novi Nacrt zakona o igrama na sreću i nagradnim igrama.

Ciljevi koji se žele postići donošenjem novog Zakona su:

- ✚ stvaranje kvalitetnijeg ambijenta za razvoj tržišta i privlačenje priređivača iz inostranstva;
- ✚ veća fiskalna disciplina i bolja zaštita interesa legalnih priređivača;
- ✚ obezbijediti bolja naplata prihoda od igara na sreću;
- ✚ kontrolisani razvoj ove oblasti i smanjivanje "sive zone";
- ✚ ravnopravan i ujednačen tretman svih priređivača igara na sreću na tržištu;
- ✚ jednostavnija i efikasnija kontrola priređivača, kroz uvođenje efikasnog monitoring mehanizma, odnosno uspostavljanjem boljeg kontrolnog sistema (umrežavanjem priređivača);
- ✚ veća zaštita maloljetnika od učestvovanja u igrama na sreću, te kvalitetnija društvena zaštita igrača i njihovih porodica.
- ✚ preciznije regulisanje postupka licenciranja ovlašćenih priređivača i stvaranje efikasnijeg sistema nadzora priređivača.

Nacrt zakona o igrama na sreću i nagradnim igrama je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore, od 29. decembra 2020. godine.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je 30.12.2020. godine, na svojoj internet stranici³ i na portalu e-uprave⁴, objavilo Javni poziv za javnu raspravu povodom Nacrta zakona o igrama na sreću i nagradnim igrama⁵ i pozvalo građane, stručnu javnost i sva druga zainteresovana lica da se uključe

² https://mif.gov.me/rubrike/javne_rasprave/234889/Javna-rasprava-o-Nacrtu-pravilnika-o-izmjenama-i-dopunama-Pravilnika-o-deponovanju-i-ulaganju-sredstava-tehnickih-rezervi-i-sred.html

³ https://mif.gov.me/rubrike/javne_rasprave/237407/Javni-poziv-za-javnu-raspravu-o-Nacrtu-zakona-o-igramama-na-srecu-i-nagradnim-igramama.html

⁴ <http://eusluge.euprava.me/eParticipacija/Item/?Id=385>

⁵ Javni poziv je, zajedno sa materijalom, elektronskim putem (mailom), dostavljen svim priređivačima igara na sreću.

u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta zakona. Javna rasprava će trajati 60 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

- Aneks br. 2 Sporazuma o finansijskoj kontribuciji između Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstva finansija Republike Slovačke;

U procesu pronalazaženja optimalnog rješenja za korišćenje sredstava slovačke finansijske pomoći, Ministarstvo finansija je prepoznalo oblast igara na sreću kao sektor za korišćenje sredstava budžetske podrške. Odlučeno je da se, u okviru pomenute oblasti, dodijeli slovačka tehnička podrška za budžetsku pomoć u visini od 1.000.000 eura, a sve u cilju unaprjeđenja informacionog sistema za nadzor priređivača igara na sreću, kroz podršku softverskog i hardverskog rješenja i jačanja kapaciteta Uprave za igre na sreću.

Uzimajući u obzir međunarodne obaveze Slovačke Republike u oblasti razvojne saradnje, kao i uspješne saradnje između Crne Gore i Republike Slovačke u oblasti reforme upravljanja javnim finansijama, a uz nadu da će se trend podrške za finansiranje razvojnih projekata nastaviti i u budućnosti, dana 17.12.2018. godine, potpisan je Sporazum o finansijskoj kontribuciji između Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstva finansija Republike Slovačke.

Po osnovu Sporazuma, Ministarstvo finansija Republike Slovačke ("donator") se obavezalo da Ministarstvu finansija Crne Gore ("korisnik") obezbijedi finansijsku kontribuciju, čija sredstva će biti korišćena u regulaciji oblasti igara na sreću u Crnoj Gori. Ukupan iznos finansijske kontribucije u iznosu od 1.000.000 eura predstavlja nepovratnu finansijsku pomoć iz javnih sredstava Slovačke Republike, i biće uplaćena u dvije tranše od po 500.000€. Ministarstvo finansija Slovačke Republike je uplatilo prvu tranšu nakon potpisivanja Sporazuma.

Sporazumom su regulisani međusobnih prava i obaveza obje strane, u okviru procesa prenosa finansijske donacije, te je Korisnik bio obavezan da, do 31. oktobra 2019. godine, sprovede dvije strateške mjere (donošenje Zakona o igrama na sreću, od strane Vlade i priprema tehničke IT specifikacije za monitoring prihoda od priređivanja igara na sreću) na nacionalnom nivou, a nakon ispunjavanja strateških mjera, Donator će uplatiti drugu tranšu.

Imajući u vidu da će se donošenjem novog Zakona unaprijediti sistem igara na sreću, kroz kreiranje trajnih i održivih rješenja u skladu sa najboljom evropskom praksom, obezbijediti ravnopravan i ujednačen tretman svih priređivača igara na sreću na tržištu, ali i stvoriti bolji uslovi za jednostavniju i efikasniju kontrolu razvoja ove oblasti i kontrolu priređivača- koncesionara; veća fiskalna disciplina i bolja naplata prihoda od igara na sreću, na način što će se smanjiti prostor za malverzacije, utaju poreza, neplaćanje naknada, s jedne strane, a sa druge strane kratak rok za implementaciju strateških mjera, definisanih Sporazumom, uz saglasnost Ugovornih strana, predloženo je je dodatno produženje roka za implementaciju ove mjere, odnosno do 31 decembra 2020. godine. Druga tranša od 500.000 EUR će biti prenešena do 31. januara 2021. godine, nakon ispunjenja strateških mjera⁶.

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 02. jula 2020. godine, usvojila Informaciju o zaključivanju Aneksa br 2 Sporazuma o finansijskoj kontribuciji između Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstva finansija Republike Slovačke i prihvatila Aneks br 2 Sporazuma o finansijskoj kontribuciji između Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstva finansija Republike Slovačke.

- Saradnja sa UNDP-om, kroz Projekat "Tehnička pomoć Ministarstva finansija Slovačke za budžetsku podršku"

⁶ U slučaju neispunjavanja strateških mjera donator ima pravo da ne plati drugu tranšu finansijske kontribucije korisniku.

Kancelarija UNDP-a u Podgorici pruža "Tehničku pomoć Ministarstva finansija Slovačke za budžetsku podršku Slovačke", u vezi sa:

- ✚ izradom tehničke specifikacije, koja se odnosi na analizu postojećeg informatičkog rješenja, specifikaciju nedostataka i definisanje preporuka za pripremu novih softverskih i hardverskih postavki (proširenje "data centra", proširenje komunikacionih linija, višestruki serveri) kao i uređivanje softvera.
- ✚ prevod novog Zakona o igrama na sreću;
- ✚ reviziju novog Zakona o igrama na sreću.

Projektom je, između ostalog, predloženo angažovanje međunarodnih (slovačkih) eksperta, odnosno IT eksperta i pravnog eksperta, a izbor eksperata će sprovesti UNDP, u saradnji sa Ministarstvom finansija Slovačke.

UNDP je, u saradnji sa Ministarstvom finansija Slovačke, u oktobru 2019.godine, angažovao dva IT eksperta, sa zadatkom da izvrše analizu postojećeg sistema "ISONIS" i da daju preporuke o potrebi izrade novog sistema ili nadogradnji postojećeg. Početkom 2020. godine IT eksperti su dostavili 2 izvještaja: "Izvještaj o procjeni trenutnog statusa sistema ISONIS i preporuke za budući razvoj i proširenje sistema "ISONIS" i „ISONIS sistem - procjena infrastrukture“. Postojeći ISONIS sistem je ocinjen kao dobar, uz obavezu nadogradnje sistema, te su date i konkretne preporuke za dalji razvoj informacionog sistema.

Takođe, početkom 2020. godine je UNDP-a je, u saradnji sa Ministarstvom finansija Slovačke, angažovao i pravnog eksperta, sa zadatkom da izvrši analizu nacrtu novog Zakona o igrama na sreću, sa posebnim osvrtom na norme kojima se reguliše: on-line nadzor, u smislu postizanja potpunije i kontinuirane kontrole priređivanja igara na sreću i usklađenost definicija sa savremenim tokovima u oblasti igara na sreću i međunarodnim standardima. Pravni ekspert je dao određene preporuke za dopunu teksta, uz ocjenu da je Nacrt zakona dobar, odnosno da su „realizovane glavne namjere koje su dovele do njegove izrade. Zakon ima jasnu i transparentnu strukturu, terminološki korespondira sa ustaljenim pojmovima i sadrži jasne definicije osnovnih vrsta igara na sreću. Nacrt odražava nove tehnološke trendove, u skladu sa rastom učešća onlajn igara na sreću u indikatorima vrijednosti na nivou ukupne ove djelatnosti. Zaseban dio zakona ima za cilj utvrđivanje uslova za priređivanje ove kategorije igara koja se dinamično razvija. Uvođenjem instituta neposrednog nadzora stvara se značajan preduslov za unaprijeđenje sistema za monitoring i kontrolu djelatnosti igara na sreću.“

- Dostavljanje informacija po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama

- **odgovori na poslanička pitanja;**
- **odgovori na pitanja novinara;**
- **tekući dopisi**

❖ **INVESTICIONO RAZVOJNI FOND (IRF)**

- Nacrt Uredbe o osiguranju izvoza;

Zakonom o Investiciono - razvojnom fondu Crne Gore ("Sl. list CG", br. 88/09, 40/10, 80/17) uređeno je osnivanje, djelatnost, ovlašćenja, organizacija Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore i druga pitanja od značaja za rad Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore A.D. (IRF).

Članom 12 Zakona o Investiciono – razvojnom fondu Crne Gore je, između ostalog, kao djelatnost Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore A.D. definisano i osiguranje izvoza roba i usluga iz Crne Gore od netržišnih rizika. Takođe, istim članom je utvrđeno da će se bliži uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza i odobravanja kredita za podsticanje izvoza, urediti podzakonskim aktom, u skladu sa EU propisima.

U cilju podrške ekonomske politike Vlade Crne Gore i podsticanju konkurentnosti izvozno orijentisanih privrednih subjekata Crne Gore, Uredbom će se urediti obavljanje poslova osiguranja

potraživanja i izvoznih kredita nastalih izvozom roba i/ili usluga crnogorskog porijekla od netržišnih rizika u ime i za račun Crne Gore, kao i postupak i način obavljanja poslova osiguranja izvoza, u skladu sa međunarodno prihvaćenim pravilima i uslovima.

Usvajanjem Uredbe stvoriće se preduslovi za podsticanje crnogorskog izvoza i povećanje konkurentnosti crnogorskih izvoznika na inostranim tržištima.

IRF je 21.03.2019. godine formirao Radnu grupu, sa zadatkom izrade Nacrta Uredbe o osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika. Radna grupa je sačinjena od predstavnika Ministarstva finansija, Ministarstva ekonomije i IRF-a. S obzirom da je "osiguranje izvoznih kredita" potpuno nova oblast, javila se potreba za dodatnim analizama međunarodne prakse i iskustava u vezi sa osiguranjem izvoznih kredita, kao i analize finansijskog uticaja na budžet Crne Gore, u cilju izrade kvalitetnog teksta Uredbe, u skladu sa EU propisima, angažovani i eksperti agencije MARCO WIN s.r.o. Bratislava.

Ministarstvo finansija je dalo pozitivno mišljenje na tekst Nacrta uredbe o osiguranju izvoza od netržišnih rizika, koji je dostavio IRF, s tim da se dobije saglasnost Agencije za zaštitu konkurencije, sa aspekta aspekta primjene regulative o državnoj pomoći.

- U okviru nadležnosti Direktorata, pripremljena su mišljenja na brojne materijale IRF-a, koji su dostavljani Vladi Crne Gore, na razmatranje i usvajanje, kao npr: Godišnji izvještaj o radu za 2019.godinu; Predlog godišnjeg plana rada za poslovnu 2019. godinu i Predlog finansijskog plana za 2019. godinu Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore A.D; Izvještaj o radu Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. za 2019. godinu sa finansijskim iskazima i Izvještajem nezavisnog revizora za 2019. godinu i predlozima Odluka; Prijedlog izmjena i dopuna Srednjoročnog plana IRF CG A.D. za period 2019-2022.godine usljed novonastale situacije izazvane pandemijom korona virusa, Predlog odluke o imenovanju nezavisnog revizora Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. za poslovnu 2020. godinu, itd.

❖ EU

- priprema Informacija, zaključaka, priloga za Izvjestaj EK u okviru: Poglavlja 4- Slobodno kretanje kapitala, Poglavlja 9- Finansijske usluge, Poglavlja 17- Ekonomska i monetarna unija i Poglavlja 30- Vanjski odnosi;*
- priprema priloga za Pododbor za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima - Poglavlje 30, u dijelu koji se odnosi na Trgovinu;*
- raspodjela celexa prema nadležnim institucijama i ocjenjivanje stepena relevantnosti celexa kroz Poglavlje 4, 9 i 30*
- Ažuriranje Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG), za Poglavlje 4, 9, 17 i 30.*
- tekući dopisi.*

❖ RAZNO

- dostavljanje informacija po osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama;*
- izvještavanje o saradnji sa NVO sektorom;*
- dostavljanje informacija za STO i CEFTA;*
- tekuće aktivnosti Direktorata i Direkcije (kao npr: izrada Finansijskog plana Direktorata za 2021, 2022 i 2023.godinu; popunjavanje formulara Savjeta za konkurentnost o "Uključenosti privrede u izradu propisa"; Izrada Registra rizika, na nivou Direkcije i Direktorata; izrada Plana integriteta, na nivou Direkcije i Direktorata; popunjavanje Upitnika Agencije za sprečavanje konkurencije za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta; popunjavanje SIGMA Upitnika za nadzorna Ministarstva- koliko nezavisne, koliko kooperativne, koliko odgovorne- upitnik o upravljanju agencijama (Agencija za nadzor osiguranja), itd)*

Tokom 2020. godine u okviru Direkcije za sprovođenje analize procjene uticaja propisa urađeno je sljedeće:

❖ IMPLEMENTACIJA RIA-E U CRNOGORSKI REGULATORNI SISTEM

Analiza efekata propisa je formalno uvedena u crnogorski regulatorni sistem 01. januara 2012. godine. Obaveza je propisana čl. 33 i 40 Poslovnika Vlade Crne Gore. Prije formalnog stupanja na snagu, stvoreni su svi neophodni administrativni i institucionalni preduslovi za njeno uvođenje.

Od formalnog uvođenja RIA-e do danas, Ministarstvo finansija je dalo preko 3000 mišljenja na predloge akata i prateće obrasce Izvještaja o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa (299 tokom 2012. godine, 429 tokom 2013. godine, 329 tokom 2014. godine, 380 tokom 2015. godine, 312 tokom 2016. godine, 350 za 2017. godinu, 470 za 2018. godinu, 385 za 2019. godinu i oko 240 za 2020. godinu), sa aspekta implikacija na poslovni ambijent.

Direkcija redovno, početkom godine, vrši evaluaciju RIA iz prethodne godine. Tokom prvog kvartala 2020. godine Direkcija je organizovala eksternu evaluaciju RIA iz 2019. godine, formirajući Komisiju, kroz angažovanje tri eksperta (po jednog predstavnika privatnog sektora, akademske zajednice i Vlade). Evaluatori su, koristeći kontrolnu listu za kontrolu kvaliteta RIA izvještaja (aneks), koja je sastavni dio *Vodiča za analizu procjene uticaja propisa* iz maja 2018. godine, analizirali sve RIA-e koje su tokom 2019. godine dostavljale resorne institucije. Rezultati procesa prikazani su u *Izvještaju o kvalitetu primjene analize uticaja propisa (RIA) u Crnoj Gori za period januar-decembar 2019. godine*. Izvještaj je bio predmet razmatranja na Savjetu za konkurentnost.

U zaključnim razmatranjima prikazanim u Izvještaju konstatovano je sledeće:

- ✚ Ministarstva dostavljaju popunjen RIA obrazac u skladu sa Poslovníkom Vlade Crne Gore;
- ✚ Kvalitet RIA obrazaca podignut je na veći nivo u odnosu na prethodni izvještajni period (2016-2018 godina);
- ✚ Poređenjem 2018. i 2019. godine bilježi se unaprijeđenje kvaliteta u sljedećim oblastima/koracima RIA-e: ciljevi; opcije; konsultacije; monitoring i evaluacija;
- ✚ Oblasti RIA-e koje je potrebno i dalje unaprijeđivati su: analiza uticaja; procjena fiskalnog uticaja; monitoring i evaluacija;
- ✚ U 2019. godini, donošenjem Zakona o lokalnim komunalnim taksama ("Službeni list CG", broj 18/19) i Zakona o administrativnim taksama ("Službeni list CG", broj 18/19), u postupku pripreme odluka o lokalnim komunalnim taksama i odluka o administrativnim taksama od strane jedinica lokalne samouprave, propisana je obaveza davanja mišljenja Ministarstva finansija na predmetne odluke. Na osnovu analize pripremljenih odluka, utvrđeno je da su sve odluke pripremljene u skladu sa standardima kvaliteta kod svih sedam koraka analize uticaja.

Shodno izvršenim analizama kvaliteta pripremljenih RIA izvještaja, predložene su sljedeće mjere:

- ✚ Tokom pripreme samog propisa, a kroz to i pripreme analize RIA obezbijediti uključenost svih članova Radne grupe u razmatranje aspekata koje definiše sam RIA obrazac;
- ✚ Jačati kapacitete za primjenu Modela standardnog troška (Standard Cost Model), odnosno procjenu administrativnih troškova koje propisi mogu imati na privredu i građane, a kako bi se sveobuhvatnije sagledale implikacije propisa;
- ✚ Jačati kapacitete za sagledavanje dugoročnih fiskalnih implikacija propisa (trogodišnji planiranje)
- ✚ Veću pažnju posvetiti definisanju mjerljivih ciljeva, a posljedično i mjerljivih indikatora i mjera uspjeha, tj rezultata, kako bi se pratila implementacija regulatornih rješenja
- ✚ Veću pažnju posvetiti analizi i primjeni neregulatornih mjera

Uvažavajući navedena zaključna razmatranja, kao i obaveze koje proizilaze iz Strategije reforme javne uprave tokom 2020. godine aktivno je rađeno na daljem unaprijeđenju kvaliteta RIA analiza i podizanju svijesti državnih službenika o značaju RIA-e.

U februaru 2020. godine u saradnji sa ekspertom organizovana je obuka za trenere, koji su tokom 2020. godine sprovodili obuke u skladu sa pripremljenim Programom. Obuke su organizovane za: Ministarstvo održivog razvoja i turizma (16 službenika), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva (13 službenika), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstvo javne uprave (2+8 službenika), Ministarstvo ekonomije (7 službenika). Obuke su sprovedene prema Programu za sprovođenje specijalističkih obuka za obavljanje tehničkih vještina kada je u pitanju izrada RIA Izvještaja, koji je pripremljen u saradnji sa Upravom za kadrove krajem 2019. godine.

Obaveza sprovođenja analize o uticaju lokalnih propisa utvrđena je članom 71 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. list CG", br. 002/18) gdje je propisana obaveza organima lokalne uprave da vrše pripremu i procjenu analize uticaja odluka i drugih propisa koje donose skupština i predsjednik opštine. Imajući u vidu navedene odredbe Zakona, Ministarstvo finansija je donijelo **Uputstvo o pripremi i procjeni analize uticaja odluka i drugih propisa organa lokalne samouprave** ("Službeni list CG", 29. oktobar 2020. godine). Uputstvom se propisuje priprema i procjena analize uticaja odluka i drugih propisa koje donose skupština i predsjednik opštine.

Tokom 2020. godine Direkcija za sprovođenje analize uticaja propisa saradivala je i sa SIGMA-om, razmjenjujući podatke i informacije za potrebe SIGMA istraživanja o primjeni RIA-e u Crnoj Gori. Istraživanje je obuhvatilo i zemlje iz okruženja: Albanija, BiH, Kosovo, Sjeverna Makedonija i Srbija.

Tokom 2020. godine u okviru Direkcije za unaprijeđenje poslovnog ambijenta urađeno je sledeće:

❖ **ADMINISTRATIVNA I STRUČNA PODRŠKA SAVJETU ZA KONKURENTNOST**

Na osnovu člana 12 st. 2 i 3 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG”, br. 80/08 i 14/17), Vlada Crne Gore na sjednici od 1. juna 2017. godine, donijela je Odluka o obrazovanju Savjeta za konkurentnost.

Zadaci Savjeta su da:

- ✚ koordinira aktivnosti na planu sprovođenja prioriternih reformskih mjera definisanih strateškim razvojnim dokumentima, koje su u funkciji otklanjanja ključnih prepreka za veću konkurentnost i brži privredni rast Crne Gore;
- ✚ analizira važeće propise sa aspekta njihovog uticaja na poslovni ambijent i konkurentnost, inicira predlaganje izmjena propisa radi pojednostavljivanja, odnosno brisanja procedura koje predstavljaju barijeru za veću konkurentnost ili prestanak njihovog važenja;
- ✚ predlaže Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) plan strukturnih reformi za unaprijeđenje konkurentnosti ekonomije koji se priprema na godišnjem nivou i sastavni je dio Programa ekonomskih reformi i drugih ključnih dokumenata ekonomske politike;
- ✚ prati, koordinira i ocjenjuje ključne aktivnosti organa državne uprave i drugih nadležnih organa i institucija za sprovođenje strukturnih reformi, sačinjava polugodišnje izvještaje o sprovođenju strukturnih reformi koje sa mišljenjem, odnosno predlogom mjera, dostavlja Vladi na razmatranje;
- ✚ učestvuje u izradi plana za suzbijanje sive ekonomije, plana zapošljavanja, kao i svih razvojnih planova relevantnih za povećanje konkurentnosti i jačanje makroekonomske stabilnosti i prati njihovu realizaciju;
- ✚ ostvaruje međunarodnu saradnju sa relevantnim organizacijama i institucijama i razmjenjuje iskustva i dobru praksu na planu unaprijeđenja konkurentnosti i održivog razvoja;
- ✚ javno promovira značaj konkurentnosti privrede Crne Gore za njen ukupan ekonomski razvoj i poboljšanje kvaliteta života građana.

Direktorat za finansijski sistem i unaprijeđenje poslovnog ambijenta zadužen je da u saradnji sa Kabinetom predsjednika Vlade obavlja administrativno-stručne poslove za Savjet. Od početka 2019. godine pomoć u radu Savjeta pruža i nezavisno tijelo osnovano u februaru 2019. godine kao rezultat sporazuma između Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Vlade Crne Gore.

Usljed pandemije COVID-19, koja je nastupila u martu, prva planirana sjednica Savjeta za konkurentnost u 2020. godini je otkazana i ako u potpunosti pripremljena. Tokom 2020. godine održana je jedna redovna sjednica (8. jun 2020), koja je bila posvećena mjerama ekonomskog oporavka zemlje od posljedica uticaja pandemije COVID-19. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri pratio usvojeni Plan rada Savjeta i održao kontinuitet otvorenog i konstruktivnog dijaloga među članovima Savjeta i u okolnostima izazvanim korona virusom, Sekretarijat Savjeta je putem linka dostavljao materijale (ukupno 18 materijala) na razmatranje, uz mogućnost da članovi Savjeta dostavljaju komentare, sugestije, kao i predloge dopune zaključaka za date materijale.

Slijedi pregled dokumenata koji su razmatrani na održanoj desetoj sjednici Savjeta, posvećenoj mjerama ekonomskog oporavka zemlje od posljedica pandemije korona virusa:

1. Prezentacija Izvještaja o ekonomskoj procjeni uticaja COVID-19 na ekonomski sistem Crne Gore i perspektive rasta sa preporukama, UNDP Crna Gora i Izvršni rezime i Nacrt Izvještaja: Procjena uticaja COVID-19 na ekonomski sistem Crne Gore i perspektive rasta;
2. Inovirani (treći) predlog mjera UO UPGC za podršku privredi i Istraživanje - Uticaj COVID-19 na poslovanja crnogorskih preduzeća, Unija poslodavaca Crne Gore;
3. Inicijativa za prevazilaženje problema angažovanja neophodne radne snage iz drugih država, Montenegro biznis alijansa.

Slijedi pregled dokumenata koji su tokom 2020. godine razmatrani elektronskim putem:

1. Izvještaj o radu Savjeta za konkurentnost za 2019. godinu, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost;
2. Prezentacija rezultata istraživanja Bijela knjiga: Investiciona klima u Crnoj Gori 2019, Savjet stranih investitora (SSI);
3. Izjašnjenje resornih institucija na preporuke iz Bijele knjige 2019: Investiciona klima u Crnoj Gori (SSI);
4. Inicijativa sa predlogom mjera za eliminisanje barijera za registraciju organizacija koje ne obavljaju privrednu djelatnost, Uprava za statistiku;
5. Informacija o Inicijativi Savjeta stranih investitora za eliminisanje barijera za razvoj elektronskih servisa u privatnom sektoru, Ministarstvo finansija;
6. Izvještaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona za prvi kvartal 2020. godine, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost;
7. Izvještaj o uključenosti privatnog sektora u donošenje propisa na lokalnom nivou za 2019. godinu, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost;
8. Inicijativa za uspostavljanje registra fiskalnih i parafiskalnih nameta na nacionalnom nivou, Unija poslodavaca Crne Gore;
9. Akcioni plan za unaprijeđenje poslovnog ambijenta (u izabranim oblastima), Ministarstvo finansija;
10. Informacija o pozicioniranju Crne Gore u Indeksu ekonomskih sloboda 2020, Heritidž fondacija, Ministarstvo finansija;
11. Informacija o pozicioniranju Crne Gore u Indeksu percepcije korupcije 2020, Transparency international, Ministarstvo finansija;
12. Informacija o ocjeni kreditnog rejtinga Crne Gore od strane rejting agencije Standard & Poor's i Moody's, Ministarstvo finansija;
13. Izvještaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona za drugi kvartal 2020. godine, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost;
14. Izvještaj o kvalitetu primjene analize uticaja propisa (RIA obrasca) u Crnoj Gori za 2019. godinu, Ministarstvo finansija;
15. Informacija o statusu realizacije uspostavljanja registra nameta, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost;

16. Izvještaj o realizaciji Programa ekonomskih reformi za Crnu Goru 2020 - 2022. godina, Ministarstvo finansija.

❖ **PROGRAM CERTIFIKACIJE OPŠTINA PO MJERI PRIVREDE U JUGOISTOČNOJ EVROPI**

Crna Gora je pristupila Programu certifikacije opština po mjeri privrede u jugoistočnoj Evropi (BFC SEE), u maju 2016. godine. Vlada Crne Gore je odabrala 6 opština (Glavni grad Podgorica, Danilovgrad, Budva, Cetinje, Žabljak i Bijelo Polje), koje će učestvovati u pilot projektu i po tom osnovu izdvojila 50.000 eura, kako opštine ne bi imale dodatni trošak i kako bi bile motivisane da uspješno ispune kriterijume za dobijanje certifikata. Glavni Grad Podgorica, uz Tivat, Danilovgrad, Bijelo Polje, Žabljak i Cetinje su prve crnogorske lokalne samouprave uključene u pilot fazu Programa. Program certifikacije daje opštinama jasne smjernice o tome kako da kreiraju dobru poslovnu klimu i uvedu međunarodno priznate standarde efikasne i transparentne lokalne administracije. Od septembra 2017. godine aktivno se radilo na realizaciji projekta certifikovanja opština i u tom cilju održane su obuke za opštine, na kojima su predstavljene dalje obaveze opština u ovom procesu. Tokom 2018. godine sve opštine su potpisale ugovore/sporazume o otpočinjanju procesa certifikacije sa opštinama. Od 11. marta 2019. godine crnogorske opštine su otpočele fazu evaluacije odnosno od tog datuma imale su 60 dana da dostave dokaznu dokumentaciju kako bi evaluatori ocijenili poslovno okruženje, te dali preporuke za unaprijeđenje ambijenta po mjeri privrede (BFC SEE standard).

Opština Bijelo Polje je prva JLS u Crnoj Gori, koja je oktobra 2019. godine uspješno završila proces i ispunila sve kriterijume za sticanje regionalnog BFC SEE certifikata čime je stekla status lokalne samouprave sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Evropi. U rekordnom roku od sedam mjeseci uspjela je da ispunila sve uslove standarda dobre javne uprave, čime je pokazala proaktivan pristup u savladavanju izazova sa kojima se susreće. Opština Bijelo Polje je primjer lokalne administracije u službi građana i privrede, u kojoj svi zainteresovani subjekti koji obavljaju poslovne aktivnosti mogu pronaći pouzdanog partnera. Pored opštine Bijelo Polje, opštine Žabljak i Danilovgrad su ispunile sve kriterijume za sticanje regionalnog BFC SEE certifikata i stekle status lokalne samouprave sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Evropi.

❖ **eLICENCE**

Za pristup uslugama na državnom i lokalnom nivou uspostavljen je portal e-Uprave u formi jedinstvene tačke - "sve na jednom mjestu". U cilju unaprijeđenja usluga dostupnih na ovom portalu, kontinuirano se radi na obezbjeđivanju što većeg broja usluga koji će biti dostupni građanima i privredi. Shodno tome, ukupan broj e-usluga na portalu e-uprave je 582 iz nadležnosti 50 institucija. Od navedenog broja ukupnih e-usluga na portalu 356 se odnosi na usluge za pravna lica, 201 za fizička i 25 za upravu.

Takođe, na portalu e-uprave kreiran je poseban modul eLicence – koji obuhvata biznis licenciranje, u cilju transparentnog informisanja zainteresovanih lica o svim administrativnim procedurama za dobijanje i obnavljanje licenci za obavljanje privredne djelatnosti, objavi neophodnih formulara, uz mogućnost elektronskog podnošenja zahtjeva za dobijanje biznis licenci. Trenutno je na portalu e-Uprave, u dijelu e-Licence 10, evidentirano 355 elektronskih licenci, koje izdaje 26 institucija, od čega je 10 licenci namijenjeno za organe državne uprave, 295 za pravna lica, 50 za fizička lica. Svi zainteresovani subjekti mogu dobiti neophodne informacije a za 253 licence se može pokrenuti elektronski zahtjev na posebnoj stranici portala e-uprave "e-Licence"⁷.

Najveći broj licenci koje su dostupne na portalu e-uprave, ukoliko posmatramo sa aspekta nivoa sofisticiranosti, jesu licence koje imaju Nivo 1 (185), dok Nivo 2 imaju 145 licence. Zainteresovane strane će na ovaj način dobiti ažurirane informacije, preuzeti i formulare i i/ili cjelokupan proces

⁷ https://www.euprava.me/elicence1/detalji_elicence?generatedServiceId=947

završiti elektronskim putem. Elektronska usluga može biti različitog nivoa sofisticiranosti, u zavisnosti od spremnosti organa koji izdaje licencu da putem elektronskog portala cjelokupni postupak realizuje na ovaj način, tako što će obrađivač prihvatati i ujedno i obrađivati elektronski podnešene zahtjeve za dobijanje licenci, što je u skladu sa novim Zakonom o elektronskoj upravi („Službeni list Crne Gore”, br. 72/19) i Uredbom o načinu rada, sadržaju i upravljanju portalom elektronske uprave. Ono što je izuzetno bitno istaći je da je obrađivač dužan da obezbijedi tačnost i ažurnost informacija, obrazaca i procedura na portalu, kao i da se postupak dobijanja licence vrši u skladu sa procedurama u propisanim rokovima. Registar biznis licenci se nalazi na adresi: <http://www.euprava.me/elicence1>.

❖ SMANJENJE NAKNADA I TAKSI

Kako je Ministarstvo finansija bilo zaduženo da pripremi Predlog zakona o administrativnim taksama i Predlog zakona o lokalnim komunalnim taksama, u martu 2019. godine isti su i uvojeni. Donošenju novog Zakona o administrativnim taksama pristupilo se u cilju ukidanja, objedinjavanja i smanjenja administrativnih taksi, a koje imaju direktnog uticaja na građane i privredu. U vezi sa tim, izvršeno je smanjenje 72 takse (11% od ukupnog broja), ukinuto 49 taksi (7%), dok nijedna taksa nije povećana. Novim Zakonom o lokalnim komunalnim taksama, ukinuto je devet osnova za utvrđivanje taksi, dok je ukupno tri zadržano uz utvrđivanje limita za njihovu visinu. Navedeni zakoni predviđaju obavezu da lokalne zajednice usaglasе svoje podzakonske akte, što podrazumijeva da se odluke o lokalnim komunalnim taksama i odluke o lokalnim administrativnim taksama usklade sa važećim zakonima do 31. jula uz pribavljanje saglasnosti Vlade.

Vlada Crne Gore je, tokom 2020. godine, dala saglasnost na Prijedlog odluke o lokalnim administrativnim taksama i Prijedlog odluke o lokalnim komunalnim taksama za sljedeće opštine: Bar, Herceg Novi, Andrijevića, Kotor, Gusinje, Šavnik, Žabljak, Petnjica, Plav, Rožaje, Berane, Pljevlja i Plužine.

Tabela 1: Saglasnost Vlade Crne Gore na Prijedloge odluka o lokalnim administrativnim taksama

Rb	Opština	Važeća odluka /Nova odluka	Efekat smanjenja	Broj taksi koji je ukinuto u odnosu na važeću odluku	% ukinutih taksi u odnosu na važeću odluku	Broj taksi čiji iznosi su povećani u odnosu na važeću odluku	Broj novih taksi	Broj taksi čiji iznosi su smanjeni u odnosu na važeću odluku	Prosječno procentualno smanjenje iznosa taksi
1.	Tuzi	75/45	30 taksi (40,00%)	31	41,33%	-	1	17	54,00% za 17 taksi
2.	Danilovgrad	51/26	25 taksi (49,02%)	35	68,63%	-	10	12	43,47% za 12 taksi
3.	Prijestonica Cetinje	50/42	8 taksi (16,00%)	16	32,00%	-	8	11	40,77% za 11 taksi
4.	Bijelo Polje	81/28	53 takse (65,43%)	59	77,77%	1	6	13	45,5% za 13 taksi
5.	Kolašin	52/36	16 taksi (30,76%)	22	46,15%	5	6	15	41,20% za 15 taksi
6.	Mojkovac	50/24	26 taksi (52,00%)	30	60,00%	-	4	7	34,77% za 7 taksi

7.	Glavni grad Podgorica	81/53	28 taksi (34,56%)	36	44,44%	-	8	18	37,65% za 18 taksi
8.	Nikšić	50/46	4 takse (8,00%)	19	38,00%	1	15	5	41,66% za 5 taksi
9.	Bar	59/37	22 takse (37,28%)	34	57,62%	-	12	3	35,00% za 3 takse
10.	Herceg Novi	87/58	29 taksi (33,33%)	42	48,27%	-	13	19	58,82% za 19 taksi
11.	Andrijevica	65/40	25 taksi (38,46%)	41	63,07%	2	16	8	36,45% za 8 taksi
12.	Kotor	37/33	4 takse (10,81%)	15	40,54%	-	11	14	47,44% za 14 taksi
13.	Šavnik	70/32	38 taksi (54,28%)	45	64,28%	-	7	12	43,63% za 12 taksi
14.	Žabljak	82/33	49 taksi (59,76%)	54	65,85%	-	5	12	48,33% za 12 taksi
15.	Petnjica	69/57	12 taksi (17,39%)	29	42,02%	-	17	18	46,88% za 18 taksi
16.	Gusinje	81/49	32 takse (39,50%)	55	67,90%	1	23	11	45,45% za 11 taksi
17.	Berane	76/36	40 taksi (52,63%)	49	64,47%	-	9	12	60,41% za 12 taksi
18.	Plav	90/51	39 taksi (43,33%)	61	67,77%	1	22	17	37,84% za 17 taksi
19.	Rožaje	59/41	18 taksi (30,50%)	34	57,62%	1	16	15	42,50% za 15 taksi
20.	Pljevlja	94/49	45 taksi (47,87%)	50	53,19%	-	5	14	41,48% za 14 taksi
21.	Plužine	97/47	50 taksi (51,54%)	59	60,82%	-	9	21	54,47% za 21 taksu

Tabela 2: Saglasnost Vlade Crne Gore na Prijedloge odluka o lokalnim komunalnim taksama

Rb.	Opština	Važeća odluka/Nova odluka	Efekat smanjenja	Broj taksi koji je ukinut u odnosu na važeću odluku	% ukinutih taksi u odnosu na važeću odluku	Broj novih taksi	Prosječno procentualno smanjenje iznosa taksi
1.	Glavni grad Podgorica	31/16	15 taksi (48,38%)	15	48,38%	-	31,95% za 8 taksi
2.	Nikšić	33/17	16 taksi (48,48%)	20	60,60%	4	43,08% za 2 takse
3.	Tuzi	30/14	14 taksi (46,66%)	15	50,00%	1	48,97% za 5 taksi
4.	Danilovgrad	26/13	13 taksi (50,00%)	14	53,84%	1	25,00% za 3 takse

5.	Cetinje	54/9	45 taksi (83,33%)	46	85,18%	1	49,42% za 7 taksi
6.	Bijelo Polje	25/5	20 taksi (80,00%)	20	80,00%	-	7,7% za 1 taksu
7.	Kolašin	35/10	25 taksi (71,42%)	26	74,28%	1	60,14% za 5 taksi
8.	Mojkovac	39/12	27 taksi (69,23%)	28	71,79%	1	18,33% za 2 takse
9.	Ulcinj	48/9	39 taksi (81,25%)	39	81,25%	-	34,00% za 6 taksi
10.	Bar	25/16	9 taksi (36,00%)	15	60,00%	6	54,16% za 2 takse
11.	Herceg Novi	37/18	19 taksi (51,35%)	23	62,16%	4	30,38% za 4 takse
12.	Pijevlja	33/17	16 taksi (48,48%)	16	48,48%	-	45,02% za 12 takse
13.	Žabljak	35/13	22 taksi (62,86%)	24	68,57%	2	35,51 za 3 takse
14.	Tivat	70/18	52 taksi (74,28%)	57	81,43%	5	49,72% za 5 taksi
15.	Šavnik	33/13	20 taksi (60,60%)	21	63,63%	1	62,99% za 4 takse
16.	Gusinje	41/13	28 taksi (68,29%)	30	73,17%	2	29,48% za 4 takse
17.	Andrijevisa	31/11	20 taksi (64,51%)	24	77,41%	4	40,66% za 3 takse
18.	Kotor	41/13	28 taksi (68,29%)	31	75,60%	3	49,98% za 6 taksi
19.	Budva	82/11	71 taksi (86,58%)	73	81,81%	2	85,07% za 6 taksi
20.	Plav	44/13	31 taksi (70,45%)	36	81,81%	5	43,11% za 6 taksi
21.	Rožaje	35/11	24 taksi (68,57%)	25	71,42%	1	31,86% za 3 takse
22.	Plužine	31/10	21 taksa (67,74%)	26	83,87%	5	19,52% za 4 takse

❖ **KONTINUIRANO PRAĆENJE RANGA CRNE GORE U MEĐUNARODNIM IZVJEŠTAJIMA:**

- ✓ Doing Business, Svjetska banka
- ✓ Indeks globalne konkurentnosti, Svjetski ekonomski forum
- ✓ Indeks ekonomskih sloboda, Heritidž fondacija
- ✓ Ekonomske sloboda u svijetu, Fraser Institut
- ✓ Indeks percepcije korupcije, Transparency International
- ✓ Slobode u svijetu, Freedom House
- ✓ Kreditni rejting Standard & Poor's
- ✓ Kreditni rejting Moody's.

❖ **SARADNJA SA KREDITNIM REJTING AGENCIJAMA**

Kreditne rejting agencije kontinuirano vrše procjene fiskalno-finansijske pozicije Crne Gore i u tom dijelu Ministarstvo finansija pruža podršku i neophodne podatke u cilju dobijanja povoljnije ocjene kreditnog rejtinga.

Tokom februara 2020. godine, analitičari kreditne agencije „Moody’s“ (12-14 februar) i „Standard and Poor’s“ (24-25 februar) boravili su u Crnoj Gori u okviru redovne godišnje posjete.

❖ EU INTEGRACIJE

Pripremljeni su prilozi za Pododbor za preduzetništvo i industrijsku politiku- Poglavlje 20, kao i odgovori na dodatna pitanja Evropske komisije u okviru Poglavlja 17 i Poglavlja 20.

❖ RADNA GRUPA ZA REFORMU ELEKTRONSKE REGISTRACIJE PREDUZEĆA

Zaključkom Savjeta za konkurentnost na sjednici održanoj 22. marta 2019. godine, formirana je radna grupa za izradu dokumenta „Analiza stanja u oblasti registracije preduzeća sa mjerama za unaprijeđenje“. Pomenuti dokument je usvojen na sjednici Vlade, 01. avgusta 2019. godine.

U dokumentu je detaljno obrađeno sadašnje stanje procesa registracije privrednih subjekata i navedeni su osnovni nedostaci, koji su obrazloženi i komentarima prikupljenim iz privatnog sektora. Dodatno, dat je opis željenog stanja koje podrazumijeva mogućnost potpune elektronske registracije preduzeća, odnosno pojednostavljenje procesa za one privrednike koji odluče da osnuju svoje preduzeće ili registruju izmjene dolaskom na šalter Centralnog registra privrednih subjekata. Kako je registracija preduzeća jedan od najvažnijih indikatora za praćenje konkurentnosti zemlje, u dokumentu je dat osvrt na Doing Business metodologiju i prijedlog izmjene organizacionog statusa CRPS-a.

Krajnji cilj reforme procesa registracije preduzeća je da se cjelokupan proces osnivanja preduzeća (od rezervacije imena do momenta kada preduzeće može da obavlja pravne radnje), odvija elektronski. Registracija privrednih subjekata treba da je u skladu sa sljedećim principima, koji su međunarodna praksa:

- ✓ Registracija je upis to jest evidencija i nije davanje dozvole;
- ✓ Baza podataka je zbirka statusnih i finansijskih podataka i dokumenata koji su javno dostupni i formira se na osnovu dokumenata koje privredni subjekti slobodno (autonomno usvajaju), a stupaju na snagu registracijom privrednog subjekta u centralnom registru;
- ✓ Organi javne vlasti ne razmjenjuju dokumenta već podatke (re-use of data);
- ✓ Objavljivanje je istovremeno sa registracijom u registru;
- ✓ Privredni subjekat je vlasnik podataka koje dostavlja i sam snosi zakonsku odgovornost za tačnost tih podataka.

Analizom postojećeg regulatornog okvira za registraciju preduzeća i identifikovanje mogućnosti za njegovo unaprijeđenje, sprovedene su aktivnosti u cilju pojednostavljivanja “fizičke registracije” i uvođenja “elektronske registracije” preduzeća, i to:

- ✓ **Pravilnik o postupku registracije, bližoj sadržini i načinu vođenja Centralnog registra privrednih subjekata** (“Službeni list CG”, br. 98/20), koji propisuje postupak registracije, jedinstveni obrazac registracione prijave, bliži sadržaj i način vođenja Centralnog registra privrednih subjekata;
- ✓ **Pravilnik o određivanju kriterijuma i visini naknade za registraciju privrednih subjekata u Centralnom registru privrednih subjekata** (“Službeni list CG”, br. 98/20), koji propisuje kriterijumime i visinu naknade za registraciju privrednih subjekata.

Jedinstvena registraciona prijava je u značajnoj mjeri inovirana, u smislu da:

- ✓ dosadašnji obrasci (njih 16) su spojeni u jedan, i na taj način je olakšano strankama da na pregledan način ispune prijavu, za svaki od privrednih subjekata koji se registruju u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS);
- ✓ Po istom principu, u toku je izrada elektronske jedinstvene registracione prijave.

Kada je u pitanju proces registracije preduzeća u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS), poboljšanja u odnosu na prethodno zakonsko rješenje, su:

Stvaranje normativnih preduslova za uvođenje potpune elektronske registracije preduzeća;

- ✓ Rok za donošenje rješenja o registraciji skraćen je sa četiri na **tri radna dana**;

- ✓ Originalnom dokumentacijom smatra i **elektronski dokument** u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument;
- ✓ Rješenjem o registraciji se više **ne određuje akcizni broj**, imajući u vidu da to nije uslov za registraciju;
- ✓ Dokumentacija iz člana 14 Direktive (EU) 2017/1132 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. o određenim aspektima prava društava, biće **objavljena na stranici CRPS-a**;
- ✓ Podnosilac prijave **odgovara za tačnost podataka u cijeloj prijavi**;
- ✓ **Ukinuta je praksa da se zahtijeva dostavljanje izvoda iz Centralnog klirinškog depozitarnog društva**. Cijena izvoda iznosila je 6€;
- ✓ Odluka o strukturi, bližim uslovima i načinu otvaranja i ukidanja transakcionih računa CBCG je **izmijenjena u dijelu** koji se odnosi na upotrebu pečata u pravnom prometu.

Naknada za registraciju osnivanja akcionarskog društva je smanjena sa 50 na 40eura, dok je za registraciju ostalih oblika privrednih subjekata smanjena sa 10 na 5eura. Sa druge strane, ako se registracija osnivanja privrednog subjekta koji se registruje u CRPS-u obavlja **elektronskim putem, naknada za registraciju u CRPS se ne naplaćuje**.

Takođe, iznos naknade za objavljivanje registracije novoosnovanih preduzeća u **Službenom listu iznosi 3 eura, umjesto dosadašnjih 12 eura**.

Sa razvojem elektronske registracije, usvojena je **Uredba o bližim uslovima i načinu plaćanja administrativnih taksi elektronskim putem** čime se stekla mogućnost plaćanja svih taksi, elektronskim putem.

Aktivnosti na uspostavljanju plaćanja taksi (**Nacionalni sistem za naplatu administrativnih taksi -NS-NAT**) su u finalnoj fazi. Nakon verifikacije sporazuma sa Centralnom bankom i potpisivanje ugovora sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, sistem će biti funkcionalan.

Od 25. decembra 2020. godine, putem linka **<https://efirma.tax.gov.me>** omogućena je elektronska registracija jednočlanih društava sa ograničenom odgovornošću za osnivače rezidente uz minimalni kapital od 1€, u kojem su osnivač i izvršni direktor jedno isto lice, uz priloženu elektronski potpisanu dokumentaciju. Pored navedenog, uspostavljeni su i elektronski servisi naručivanja potvrda koje izdaje CRPS, a to su: izvod i potvrda o aktivnosti.

❖ **AKCIONI PLAN ZA UNAPRIJEĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA (U IZABRANIM OBLASTIMA)**

U ciju unaprijeđenja poslovnog ambijenta, stvaranja preduslova za povećanje konkurentnosti, a posljedično i boljeg pozicioniranja na međunarodnim listama konkurentnosti, Vlada Crne Gore je u junu 2019. godine donijela Akcioni plan za unaprijeđenje poslovnog ambijenta (u izabranim oblastima). Akcioni plan tretira pet oblasti i to: započinjanje biznisa, izdavanje građevinskih dozvola, dobijanje priključka za električnu energiju, plaćanje poreza i registraciju nepokretnosti. Identifikovane oblasti se oslanjaju na nalaze Izvještaja o lakoći poslovanja Svjetske banke, koji ih je prepoznao kao „ranjive“ za Crnu Goru, imajući u vidu da Crna Gora ostvaruje lošije pozicije u poređenju sa ostalim zemljama obuhvaćenim izvještajem. Akcioni plan prikazuje konkretne aktivnosti, regulatorne i operativne u cilju postizanja željenih rezultata. Identifikovani su rokovi kao i odgovorna lica na operativnom nivou.

Dominantne aktivnosti predviđene akcionim planom tiču se uspostavljanja digitalnih procesa prije svega za elektronsku registraciju preduzeća i uspostavljanje e katastra. Indikatori uspjeha za realizaciju mjera iz AP će biti unaprijeđenje pozicije Crne Gore u Izvještaju o lakoći poslovanja Svjetske banke (Doing Business izvještaju).

Pored uspostavljanja elektronske registracije preduzeća, akcioni plan podrazumijeva i unaprijeđenje procedura za klasičnu registraciju preduzeća, u dijelu pojednostavljenja formulara, smanjenja troškova i unaprijeđenje postupanja CRPS-a. U dijelu e katastra omogućiće se pribavljanje podataka iz katastarskih evidencija elektronskim putem, čime se se skratiti vrijeme potrebno za registraciju nepokretnosti.

Implementacija ovog akcionog plana podrazumijeva donošenje četiri zakona: Zakona o privrednim društvima, Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, Zakona o energetici i Zakona o državnom premjeru i katastru.

Novi **Zakon o privrednim društvima** usvojen je 25. juna 2020. godine. Zakon reguliše pitanja osnivanja, upravljanja, restrukturiranja, prestanka rada preduzeća, kao i druga pitanja od značaja za njihovo funkcionisanje. Primjena ovog zakona, najznačajnijeg za poslovanje preduzeća, ima za cilj stvaranje uslova poslovanja koji će svim preduzećima omogućiti da postanu relevantni učesnici na jedinstvenom evropskom ekonomskom prostoru, da doprinese konkurentnosti i prosperitetu crnogorske ekonomije i dobrobiti biznisa i građana. Novine u zakonu, koje ujedno predstavljaju poboljšanje u odnosu na prethodno zakonsko rješenje su: stvaranje normativnih preduslova za uvođenje potpune elektronske registracije preduzeća; rok za donošenje rješenja o registraciji skraćen je sa četiri na tri radna dana; zakonom je predviđeno da se originalnom dokumentacijom smatra i elektronski dokument u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument; odredbe koje se odnose na naknade za registraciju su izmještene iz zakona, a propisano je da će se kriterijumi za određivanje naknade i visinu naknade za registraciju odrediti podzakonskim aktom (Pravilnik o određivanju kriterijuma i visini naknade za registraciju privrednih subjekata u Centralnom registru privrednih subjekata); rješenjem o registraciji se više ne određuje akcizni broj, imajući u vidu da to nije uslov za registraciju, a da je znatno uticalo na donošenje rješenja u zakonom propisanom roku.

Novim **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o energetici** ("Službeni list CG", br. 82/20 od 06. avgusta 2020. godine) privredi se omogućava da lakše, brže i jeftinije dođe do priključka na elektroenergetsku mrežu, a domaćinstvima daje prilika proizvodnje električne energije za sopstvene potrebe. Pored navedenog kroz ove izmjene i dopune taj proces je pojednostavljen i podrazumijeva niže troškove, odnosno, u prethodnom periodu bilo je potrebno sedam koraka za realizaciju ove aktivnosti, dok sada zakon predviđa tri koraka, koji su jedina relacija u kojima potrošač ima komunikaciju sa elektroenergetskim operatorom, čime će se značajno uticati na dalje jačanje ranga u okviru DB izvještaja u indikatoru "dobijanje električne energije".

Istovremeno, usvojen je i **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata** ("Službeni list CG", br.82/20 od 06. avgusta 2020. godine), kojim je došlo do ukidanja plaćanja naknade za komunalno opremanje objekata za proizvodnju, preradu i skladištenje. U skladu sa tim i opštine će moći da prilagode lokalne propise. Navedenim se u značajnoj mjeri utiče na jačanje ranga u okviru DB indikatora "dobijanje građevinske dozvole".

U vezi sa navedenim, aktivnosti se intezivno prate kroz izvještavanje Vladi, na mjesečnoj osnovi, počev od avgusta 2019. godine.

❖ PROGRAM EKONOMSKIH REFORMI

Odlukom Vlade koja je usvojena 23. jula 2020. godine formiran je Radni tim za izradu Programa ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2021-2023. godina.

Nakon formiranja radne grupe održan je niz sastanaka sa članovima Radne grupe angažovanim na izradi poglavlja 5 – strukturne reforme, kojima su prisustvovali konsultanti prof Milorad Katnić i profesor Mojmir Mrak. Istovremeno, u okviru navedenih sastanaka, a u vezi sa koncipiranjem adekvatnih mjera koje će biti korektan odgovor na zajedničke preporuke obezbijedena je i redovna komunikacija sa nacionalnim IPA koordinatorom, kao i sa SPO predstavnicima svih ministarstava. Ovom prilikom poseban akcenat stavljen je na oblasti obrazovanja, socijalne inkluzije, zdravstva i rada.

Proces izrade novog Programa ekonomskih reformi karakteriše uključenost predstavnika šire javnosti već u početnoj fazi pripreme. Tim povodom je 07. septembra 2020. godine predstavnicima privatnog sektora, NVO-a, lokalne zajednice i ostalim zainteresovanim stejkholderima upućen javni poziv da, u cilju unaprijeđenja teksta Programa, svojim komentarima i sugestijama daju doprinos.

Rok za dostavljanje priloga bio je 22. septembar, a navedeno su dostavili predstavnici Privredne komore, Unije poslodavaca, Savez sindikata Crne Gore i UNICEF-a. Svi komentari su dostavljeni članovima radne grupe, koji su sa posebnom pažnjom razmotreni i gdje je to bilo moguće uvršteni su u mjeru/reformu.

Sa ciljem daljeg unaprijeđenja teksta koji će biti relevantan za usvajanje na Vladi i dostavljanje Evropskoj komisiji održane su radionice i konsultacije sa ekspertima. Na taj način, 29. septembra 2020. godine je održana prva online radionica, dok su tokom procesa pripreme Programa bila održana još četiri webinar. Fokus obuka bio je na analizi i sugestijama za unaprijeđenje tabela 10a i 10b strukturnih reformi koje će biti dio novog PER-a, kao i na temama koje će obuhvatati odnose se na unaprijeđivanje kanala i procesa komunikacije i razmjene informacija između različitih institucija koje učestvuju u pripremi Programa.

Nacrt Poglavlja 5 – strukturne reforme bio je predmet komentara Evropske komisije, čime je poglavlje značajno unaprijeđeno u skladu sa dobijenim sugestijama.

❖ REGISTAR FISKALNIH I PARAFISKALNIH NAMETA

Tokom 2020. godine, sprovedene su aktivnosti na izradi registra koji bi objedinio fiskalne i parafiskalne namete na nacionalnom i lokalnom nivou. Pitanje registra je već duže vrijeme važna tema koja je promovisana od strane Vlade i od strane privrednih udruženja kao mjera, sa ciljem unaprijeđenja poslovnog ambijenta.

Osnovni cilj kreiranja ovog registra je centralizacija podataka o svim nametima (fiskalnim i parafiskalnim) koji postoje u Crnoj Gori, na državnom i lokalnom nivou, kako bi se pojednostavio proces poslovanja i kako bi postojao transparentan prikaz svih obaveza prema državi. Budući registar postao bi korisno sredstvo kojim bi država bila u stanju da nadgleda cjelokupni teret svakog sektora privrede, da analizira neophodnost postojećih nameta, da ima pregled koji se nameti preklapaju i da odluči u kojim slučajevima se namet može smanjiti, odložiti, ukinuti sl. Za privredu bi, sa druge strane, ovakav registar predstavlja mogućnost da se unaprijed izračunaju i planiraju troškovi, i da se razumije na koje kategorije se nameti odnose.

Registar bi se objavljivao na javnim web stranicama Vlade i lokalnih samouprava i bio vlasništvo Ministarstva finansija i socijalnog staranja koji bi deligirao obavezu ažuriranja fiskaliteta u realnom vremenu, u okviru svih segmenata privredne aktivnosti.

Slijedi hronološki pregled plana aktivnosti na kreiranju novog registra fiskaliteta:

Prva faza:

- ✚ „Čišćenje“ postojećeg registra koji je kreirala Unija poslodavaca i dodavanje novih nameta koji su propisani nakon 2017. godine, a koji se nalaze u Katalogu propisa;
- ✚ Popunjavanje starih atributa u registar (naziv nameta, grad u kome se primjenjuje, privredni sektor (oblast)⁴, propis u kome je propisan namet, iznos „od – do“ u eurima, odnosno izraženo kao % osnovice i napomena);
- ✚ Uvezivanje registra sa Katalogom propisa;
- ✚ Saradnja sa Katalogom propisa na dnevnoj bazi;
- ✚ Objedinjavanje preporuka koje proisteknu iz prve faze rada na registru (npr brisanje nameta i propisa koji se ne primjenjuju u praksi);
- ✚ Kreiranje web portala, tj online registra sa svim atributima uz mogućnosti za privredu i građane da prijave nepravilnosti, odnosno da daju sugestije i komentare.

Druga faza:

- ✚ Proširenje registra novim atributima i popunjavanje podataka;
- ✚ Redovno ažuriranje nameta u skladu sa Katalogom propisa;
- ✚ Uključivanje predstavnika ministarstava, lokalnih vlasti i javnih preduzeća kako bi provjerili unešene podatke.

Treća faza

- ✚ Dopuna registra nametima koji se ne nalaze u Katalogu propisa, a koji su identifikovani anketiranjem različitih subjekata;
- ✚ Redovno ažuriranje nameta u skladu sa Katalogom propisa;
- ✚ Davanje preporuka za brisanje nameta i inteziviranje aktivnosti na donošenju novog propisa kojim bi se regulisao način propisivanja nameta i rad samog registra.

Četvrta faza

- ✚ Kreiranje kalkulatora za obračun indeksa konkurentnosti lokalnih samouprava. Način i metodologija obračuna će biti naknadno definisani;
- ✚ Redovno ažuriranje nameta u skladu sa Katalogom propisa;
- ✚ Kreiranje Uputstva za ažuriranje registra.

U vezi sa hronološkim pregledom, kreirana je web aplikacija na crnogorskom i engleskom jeziku (www.javninameti.me), koja je trenutno u fazi testiranja i koja omogućava:

- ✚ Pretraživanje nameta po svim atributima;
- ✚ Eksport rezultata u excel;
- ✚ Analitiku nameta kroz 3 vrste izvještaja za administratore;
- ✚ Komentarisanje od strane građana, privatnog i javnog sektora, kako bi se registar kontinuirano unaprijeđivao i ažurirao.

Do kraja 2020. godine baza je popunjena sa 2.279 nameta odnosno razvrstanih nameta 27.626 koji su opisani sa 20 atributa. Unos nameta je izvršen iz 783 propisa na nacionalnom i lokalnom nivou koji daju osnov ili propisuju iznos nameta.

Takođe, u cilju kreiranja kvalitetne i tačne baze Registra nameta, kontinuirano se prati legislativa kojom se propisuje osnov ili iznos nameta. Ministarstvo finansija je uputilo dopise relevantnim institucijama za propise koje je potrebno staviti van snage ili izmijeniti u dijelu ažuiranja propisa koji su pravni osnov za donošenje predmetnog propisa (ukupan iznos propisa je 416).

U cilju veće cjelihodnosti i transparentnosti biznis licenci, u okviru Registra dodata je i baza e-licenci⁸.

❖ INICIJATIVA SAVJETA STRANIH INVESTITORA

Savjet za konkurentnost je na 9. sjednici, održanoj u decembru 2019. godine, usvojio Plan rada za 2020. godinu. Planom je utvrđena i inicijativa Savjeta stranih investitora u dijelu definisanja mjera za eliminisanje barijera za:

- ✚ razvoj elektronskih servisa koji se odnose na implementaciju takozvanih „end to end“ servisa u dijelu online podnošenja zahtjeva i dobijanja kredita i online otvaranja računa, uključujući i video identifikaciju (kao dodatnu mjeru sigurnosti);
- ✚ implementaciju instant plaćanja u cilju dalje modernizacije platnog sistema Crne Gore i
- ✚ implementaciju plaćanja uz pomoć standardizovanog QR koda u cilju automatizacije procesa plaćanja (pojednostavljenje postupka, unaprjeđenje procesa i smanjenje troškova).

S tim u vezi, formirana je radna grupa, kako bi se kroz rad Savjeta za konkurentnost stvorili regulatorni i drugi uslovi koji su neophodni za uspostavljanje elektronskih servisa u bankarskim i telekomunikacionim uslugama. U radnoj grupi su uključeni predstavnici Centralne banke kao ključna institucija u cijelom procesu, predstavnici Ministarstva finansija, predstavnici Savjeta stranih investitora, kao i predstavnici iz bankarskog i telekomunikacionog sektora.

Održano je nekoliko sastanaka sa predstavnicima privatnog sektora, Centralne banke Crne Gore i Poreske uprave i donijet je Akcioni plan sa listom aktivnosti koje treba realizovati. U vezi sa navedenim, kao sastavni dio plana čine preporuke privatnog sektora koje su definisane u Bijeloj knjizi (Investiciona klima u Crnoj Gori 2019) Savjeta stranih investitora, i to:

⁸ <http://www.javninameti.me/>

- ✚ Preporuka br. 3: Potreba uspostavljanja tijela, kao što je Forum za spriječavanje prevara, koje će se baviti spriječavanjem prevara u Crnoj Gori i koje će služiti kao platforma za razmjenu informacija među bankama;
- ✚ Preporuka br. 4: Potreba formiranja radne grupe u koju bi bili uključeni predstavnici Centralne banke i predstavnici banaka koje su članice Savjeta stranih investitora u cilju uspostavljanja tržišta novca u Crnoj Gori;
- ✚ Preporuka br. 7: Potreba formiranja radne grupe koja bi se bavila rješavanjem otvorenih pitanja, kako bi banke mogle pravilno da implementiraju uslove za FATCA izvještavanje.

6. DIREKTORAT ZA CENTRALNU HARMONIZACIJU

Direkcija za harmonizaciju upravljanja i unutrašnjih kontrola

Realizacija programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu - Programom rada Vlade za 2020. godinu i Programom rada Ministarstva za 2020. godinu bilo je predviđeno pripremanje Konsolidovanog izvještaja o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru za 2019. godinu.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 18.06.2020. godine usvojila *Konsolidovani izvještaj o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru Crne Gore za 2019. godinu.*

Realizovanje zaključaka Vlade Crne Gore - Vlada Crne Gore je na sjednici od 18. juna 2020. godine zadužila sve korisnike sredstava budžeta Crne Gore i preporučila svim korisnicima sredstava budžeta lokalne samouprave da sprovedu samoprocjenu unutrašnjih kontrola u skladu sa Pravilnikom o načinu uspostavljanja i unapređenja upravljanja i kontrola u javnom sektoru i obavijeste Ministarstvo finansija do kraja marta 2021. godine o realizaciji, a Ministarvo finansija da pruži stručnu pomoć u realizaciji.

- Četiri institucije obavijestile su Ministarvo finansija o realizaciji sprovedene Samoprocjene unutrašnjih kontrola.
- Ministarvo finansija je u saradnji sa Upravom za kadrove u novembru 2020. godine organizovalo obuke na temu Samoprocjena unutrašnjih kontrola za zaposlene na centralnom i lokalnom nivou.

Stanje u upravnim oblastima i izvještaj o radu organizacionih jedinica

Ministarstvo finansija je pripremio, a Vlada Crne Gore je 09. jula 2020. godine donijela **Uredbu o prenošenju poslova i zadataka finansijskog upravljanja i unutrašnjih kontrola u javnom sektoru** ("Službeni list Crne Gore", br. 079/20 od 02.08.2020.) kojom su propisani poslovi koje rukovodilac subjekta može prenijeti na rukovodioce organizacionih jedinica ili druge zaposlene u organima, ustanovama i pravnom licu.

U cilju pružanja podrške organima u upravljanju sredstvima Ministarstvo finansija i socijalnog staranja pripremio je u septembru 2020. godine Metodologiju za prenošenje poslova i zadataka finansijskog upravljanja i unutrašnjih kontrola u javnom sektoru koja čini polaznu osnovu za uspostavljanje sistema odgovornosti u javnom sektoru.

Predstavnici Direktorata za centralnu harmonizaciju su tokom 2020. godine bili intezivno uključeni u aktivnosti pregovaračkih poglavlja: 32 – Finansijska kontrola, 6 – Privredno pravo i 33 – Finansijske i budžetske odredbe.

Priprema polugodišnjih i godišnjih izvještaja za Strategiju reforme državne uprave 2016-2020 i Program reformi javnih finansija, priprema izvještaja za Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku EK.

Direkcija za nadzor nad revizijom

Ključne aktivnosti u 2020. godini u oblastima iz nadležnosti Direkcije bile su usmjerene na sljedeće:

- Sprovođenje Zakona o reviziju, posebno u dijelu koji se odnosi na nadzor nad radom društava za reviziju i ovlašćenih revizora;
- Aktivno učestvovanje u aktivnostima u pregovaračkom poglavlju 6 – Privredno pravo.

Ostvareni su sledeći rezultati:

- Izvršen nadzor nad radom pet društva za reviziju (uključujući sva “big 4” društva za reviziju koja posluju u Crnoj Gori), odnosno nadzor nad radom osam ovlašćenih revizora sa ciljem utvrđivanja da li društva, odnosno ovlašćeni revizori obavljaju reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji, Međunarodnim standardima revizije i pravilima revizorske struke;
- Pripremljeno pet izvještaja o kontrolama koji sadrži naročito nalaze i zaključke o sprovedenim kontrolama;
- Preduzete mjera na osnovu kontrola u skladu sa Zakonom o reviziji, odnosno izrečeno šest mjera u skladu sa Zakonom;
- Izdavanje prekršajnih naloga u skladu sa Zakonom o reviziji.

Direkcija za harmonizaciju unutrašnje revizije

Realizacija programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu - Programom rada Vlade za 2020. godinu i Programom rada Ministarstva za 2020. godinu bilo je predviđeno pripremanje Konsolidovanog izvještaja o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru za 2019. godinu.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 18.06.2020. godine usvojila Konsolidovani izvještaj o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru Crne Gore za 2019. godinu.

Realizovanje zaključaka Vlade Crne Gore

Vlada Crne Gore, na sjednici od 18. juna 2020. godine usvojila je Konsolidovani izvještaj o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru Crne Gore za 2019. godinu i donijela sljedeće zaključke iz oblasti unutrašnje revizije:

- Zadužuju se Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, Uprava javnih radova i Uprava policije da preduzmu aktivnosti na popunjavanju radnog mjesta rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju i da o tome obavijeste Ministarstvo finansija najkasnije do kraja 2020. godine.

Realizacija zaključka: Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja su realizovali zaključak. Uprava javnih radova i Uprava policije nijesu obavijestili Ministarstvo finansija i socijalnog staranja o realizaciji zaključka.

- Preporučuje se opštini Plav da, aktom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave, utvrdi posebnu organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju, da aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, sistematizuje radna mjesta u organizacionoj jedinici za unutrašnju reviziju, utvrdi broj izvršilaca, u skladu s članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i izvrši raspoređivanje i o tome obavijesti Ministarstvo finansija najkasnije do kraja 2020. godine.

Realizacija zaključka: Opština Plav je djelimično realizovala zaključak na način što je izmijenila i dopunila Odluku o organizaciji i načinu rada lokalne uprave kojom je uspostavljena Služba za unutrašnju reviziju.

- Preporučuje se opštini Budva da popuni radno mjesto rukovodioca Službe za unutrašnju reviziju i preduzme aktivnosti na donošenju akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i popunjavanju sistematizovanih radnih mjesta i o tome obavijesti Ministarstvo finansija najkasnije do kraja 2020. godine.

Realizacija zaključka: Opština Budva nije obavijestila Ministarstvo finansija i socijalnog staranja o realizaciji zaključka.

- Preporučuje se opštinama Andrijevića, Petnjica, Gusinje i Tuzi da obezbijede vršenje funkcije unutrašnje revizije na jedan od načina propisanih Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, i to: organizovanjem posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta ili obavljanjem poslova unutrašnje revizije od strane jedinice unutrašnje revizije drugog subjekta putem sporazuma i da o tome, najkasnije do kraja 2020. godine, obavijeste Ministarstvo finansija.

Realizacija zaključka: Opština Andrijevića je obavijestila Ministarstvo finansija i socijalnog staranja da je realizovala zaključak i zaključila sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije sa opštinom Berane, dok opštine Petnjica, Gusinje i Tuzi nijesu obavijestile Ministarstvo finansija i socijalnog staranja o realizaciji zaključka.

- Zadužuju se Ministarstvo pravde, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo zdravlja, Univerzitet Crne Gore i Crveni Krst Crne Gore da preduzmu aktivnosti na popunjavanju radnih mjesta za unutrašnje revizore, koja nijesu popunjena u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i o tome, najkasnije do kraja 2020. godine, obavijeste Ministarstvo finansija.

Realizacija zaključka: Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore su realizovali zaključak. Ministarstvo pravde, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvo javne uprave, Ministarstvo zdravlja, Univerzitet Crne Gore i Crveni Krst Crne Gore nijesu obavijestili Ministarstvo finansija i socijalnog staranja o realizaciji zaključka.

- Preporučuje se Prijestonici Cetinje i opštinama Bar, Bijelo Polje, Herceg Novi, Kotor, Nikšić, Pljevlja i Tivat da preduzmu aktivnosti na popunjavanju radnih mjesta za unutrašnje revizore, koja nijesu popunjena u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i o tome, najkasnije do kraja 2020. godine, obavijeste Ministarstvo finansija.

Realizacija zaključka: Opštine Kotor i Nikšić su realizovale zaključak.

Opština Bar je djemično realizovala zaključak i popunila radno mjesto za mlađeg unutrašnjeg revizora.

Opština Bijelo Polje je preduzela aktivnosti na popunjavanju radnih mjesta za unutrašnje revizore na način što je tokom 2020. godine raspisala oglas za popunu upražnjenog radnog mjesta – mlađi unutrašnji revizor. Na raspisani oglas, niko od prijavljenih kandidata nije ispunjavao tražene uslove predviđene oglasom, te je iz tog razloga to radno mjesto i dalje nepopunjeno.

Priestonica Cetinje i opštine Herceg Novi, Pljevlja i Tivat nijesu obavijestile Ministarstvo finansija i socijalnog staranja o realizaciji zaključka.

Stanje u upravnim oblastima i izvjestaj o radu organizacionih jedinica

Predstavnici Direktorata za centralnu harmonizaciju su tokom 2020. godine bili intezivno bili uključeni u aktivnosti pregovaračkih poglavlja: 32 – Finansijska kontrola, 6 – Privredno pravo i 33 – Finansijske i budžetske odredbe.

Priprema polugodišnjih i godišnjih izvještaja za Strategiju reforme državne uprave 2016-2020 i Program reformi javnih finansija, priprema izvještaja za Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku EK.

Aktivnosti i rezultati u oblasti upravljanja i unutrašnjih kontrola

U oblasti uspostavljanja i razvoja unutrašnje revizije, aktivnosti su bile usmjerene na dalje unaprijeđenje implementacije regulatornog okvira kroz kontinuiranu obuku i svakodnevnu komunikaciju sa unutrašnjim revizorima, uspostavljanju jedinica za unutrašnju reviziju i angažovanju

unutrašnjih revizora, organizovanje i održavanje kontinuirane obuke i obuke i sertifikacije unutrašnjih revizora u javnom sektoru.

Tokom 2020. godine spovedene su sljedeće aktivnosti:

- U okviru programa kontinuiranog profesionalnog usavršavanja ovlašćenih unutrašnjih revizora u javnom sektoru, ukupno je održana 21 obuka⁹ za unutrašnje revizore raspoređene u jedinicama za unutrašnju reviziju na centralnom i lokalnom nivou. Teme su bile sledeće: "Nova metodologija rada unutrašnje revizije u javnom sektoru", "Ažuriranje planova unutrašnje revizije izazvano pandemijom COVID virusa i praktična uputstva", "Uvod u unutrašnju reviziju i primjena metodologije za rad unutrašnjih revizora", "Strateško planiranje unutrašnje revizije i izrada strateških planova u skladu sa novom metodologijom rada unutrašnjih revizora", "Izrada godišnjeg plana unutrašnje revizije i praktična primjena grupe Standarda 2100" i "Upravljanje rizicima i uloga unutrašnjeg revizora".

- U okviru projekta "Unapređenje sistema budžetiranja, višegodišnjeg okvira budžeta i sistema unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru" Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je u saradnji sa ekspertima na projektu nastavilo obavljanje pilot revizije upravljanja u četiri pilot institucije u kojima je uključeno 20 unutrašnjih revizora sa centralnog i lokalnog nivoa.

- U okviru projekta "Unapređenje sistema budžetiranja, višegodišnjeg okvira budžeta i sistema unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru" u julu i decembru 2020. godine održane su dvije online radionice za unutrašnje revizore na temu "Obavljanje periodične samoocjene".

- U skladu sa Pravilnikom o programu obuke i načinu polaganja ispita za sticanje sertifikata unutrašnjeg revizora u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 071/19 od 25.12.2019) u februaru 2020. godine započeo je Program obuke za unutrašnjeg revizora u javnom sektoru za 25 kandidata. I pored problema izazvanih COVID virusom, do kraja 2020. godine održana su predavanja iz sva četiri predmeta „Osnovi nacionalnog zakonodavstva“, "Osnovi unutrašnje revizije", "Upravljanje i unutrašnja kontrola", kao i "Finansijsko izvještavanje i računovodstvo u javnom sektoru". DO kraja 2020. godine održana je teorijska provjera znanja iz tri predmeta dok je zbog epidemioloških mjera teorijska provjera znanja iz predmeta "Finansijsko izvještavanje i računovodstvo" odložena za kraj januara 2021. godine.

- Sagledavanje kvaliteta rada unutrašnje revizije tokom 2020. godine nije sprovedeno neposrednom provjerom zbog situacije izazvane COVID virusom, već je Direktor za centralnu harmonizaciju Ministarstva finansija početkom 2021. godine tražio od jedinica za unutrašnju reviziju na centralnom i lokalnom nivou da dostave konačne revizorske izvještaje o obavljenim revizijama sa prapatnom revizorskom dokumentacijom. Pregledom konačnih revizorskih izvještaja i revizorske dokumentacije izvršice se analiza i ocjena stepena razumijevanja i nivoa primjene nove metodologije rada unutrašnjih revizora od strane unutrašnjih revizora.

Direkcija za koordinaciju, izvještavanje i državnu pomoć

U izvještajnom periodu od septembra do decembra 2020. godine spovedene su sledeće aktivnosti:

- Učešće u online obukama za unapređenje i implementaciju mjera za suzbijanje sive ekonomije koja je jedna od ključnih prioritetnih reformskih mjera;

- Formirana je međuresorna radna grupa, koja uključuje predstavnike sljedećih institucija: Ministarstvo finansija, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava policije, Uprava carina, Poreska uprava, Uprava za inspeksijske poslove, Uprava za statistiku, Glavi grad Podgorica, Zajednica opština Crne Gore, Savez sindikata Crne Gore, Unija slobodnih sindikata Crne Gore, Unija poslodavaca Crne Gore, Ministarstvo rada i socijalnog staranja;

⁹ Za 4 grupe unutrašnjih revizora

- Održan je sastanak sa predstavnicima Evropske komisije na temu vezano za aktivnosti koje se odnose na suzbijanje sive ekonomije.

- Dopunjena je Prioritetna reformska mjera 6: Unapređenje i implementacija mjera za suzbijanje sive ekonomije u okviru nacrtu Programa ekonomskih reformi - poglavlje 5 (Strukturne reforme 2021-2023. godine), u okviru koje je definisana strategija implemetacija mjera na prevođenju neformalnog sektora u legalne tokove.

Direkcija za računovodstvo

Realizacija programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu - Programom rada Vlade za 2020. godinu i Programom rada Ministarstva za 2020. godinu bilo je predviđeno pripremanje Predloga Zakona o računovodstvu.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 14.05.2020. godine utvrdila **Predlog Zakona o računovodstvu**, koji je upućen Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru.

Realizacija obaveza po programu pristupanja Crne Gore u EU - Programom pristupanja Crne Gore u EU bilo je predviđeno usvajanje Zakona o računovodstvu.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 14.05.2020. godine utvrdila Predlog Zakona o računovodstvu, koji je upućen Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru. Skupština Crne Gore, u novom sazivu, je vratila Predlog Zakon o računovodstvu Vladi Crne Gore na ponovno utvrđivanje.

Stanje u upravnim oblastima i izvjestaj o radu organizacionih jedinica

Ključne aktivnosti u 2020. godini u oblastima iz nadležnosti Direkcije bile su usmjerene na sljedeće:

- Unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti računovodstva kroz pripremanje predloga Zakona o računovodstvu;
- Unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti revizije kroz izmjenu podzakonskih akata;
- Aktivno učestvovanje u aktivnostima u pregovaračkom poglavlju 6 – Privredno pravo;
- Praćenje izvršavanja zakona i drugih propisa i nadzor u dijelu efikasnosti realizacije delegiranih nadležnosti iz oblasti računovodstva i revizije i druge poslove iz ove oblasti.

Ostvareni su sledeći rezultati:

- Pripremljen je predlog Zakona o računovodstvu koji je usklađen sa preporukama Evropske komisije, a koji je Vlada utvrdila na sjednici održanoj 20. maja 2020. godine;
- Pripremljen Pravilnik o dokumentaciji koja se podnosi radi izdavanja licence za obavljanje revizije;
- Pripremanje informacija (priloga) vezanih za realizaciju Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

7. DIREKTORAT ZA LOKALNU SAMOUPRAVU I PRIVREDNA DRUŠTVA U VEĆINSKOM VLASNIŠTVU DRŽAVE

Direktorat je u toku 2020. godine, u okviru tekućih poslova, pripremao rješenja o petnaestodnevnom prenosu sredstava opštinama iz Egalizacionog fonda, rješenja o dodjeli pozajmica opštinama iz Egalizacionog fonda, rješenje o konačnoj raspodjeli sredstava Egalizacionog fonda za 2020. godinu i druga akta vezana za funkcionisanje **Egalizacionog fonda** kao i rješenja o prenosu sredstava sa računa Fonda za podršku opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata na namjenski račun opština i obavljala druge poslove vezane za funkcionisanje **Fonda za podršku opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata**.

Takođe, pripremana su mišljenja na odluke o budžetu opština i odluke o izmjenama i dopunama odluka o budžetu opština u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

U julu 2020. godine odobren je drugi ciklus projekta „Jačanje transparentnog i odgovornog upravljanja javnim finansijama u Crnoj Gori“ koji zajednički implementiraju Ministarstvo finansija

Crne Gore i UNDP, uz podršku Ministarstva finansija Republike Slovačke koji će trajati do marta 2023. godine.

U okviru istog projekta izrađena je i **Metodologija i procedura za procjenu fiskalnog rizika u javnim preduzećima i lokalnim samoupravama u Crnoj Gori** kojom se bliže određuju kategorije fiskalnih rizika, međunarodno iskustvo sa fiskalnim rizicima, implicitne i potencijalne obaveze, preporuke, finansijska analiza i izvještavanje o fiskalnim rizicima u preduzećima u većinskom vlasništvu države, izvori fiskalnih rizika u državnim preduzećima, kvazi-fiskalne operacije, analiza i izvještavanje o fiskalnim rizicima u lokalnim samoupravama.

Takođe, u izvještajnom periodu pripremljen je veći broj **informacija i mišljenja** u vezi finansijskih planova i izvještaja privrednih društava koja su u većinskom vlasništvu države.

Po pitanju praćenja funkcionisanja privrednih društava koja su u većinskom vlasništvu države, pripremane su različite finansijske analize, mišljenja na finansijske planove i izvještaje društava koja su u većinskom vlasništvu države.

U Direkciji za sistem finansiranja lokalne samouprave u toku 2020. godine su vršene sljedeće aktivnosti:

- izrada kvartalnog izvještaja o ostvarenim prihodima, rashodima i neizmirenim obavezama jedinica lokalne samouprave za 2020. godinu;
- obrada informacija za potrebe Savjeta za finansijsku stabilnost;
- priprema akata vezanih za raspodjelu i petnaestodnevni prenos sredstava opštinama iz Egalizacionog fonda;
- priprema mjesečnih izvještaja opštinama o načinu korišćenja sredstava Egalizacionog fonda;
- priprema rješenja o dodjeli pozajmica opštinama iz Egalizacionog fonda;
- prijem i obrada zahtjeva za povlačenje sredstava iz Fonda za podršku opštinama za prefinansiranje donatorskih projekata;
- priprema rješenja o prenosu sredstava sa računa Fonda za podršku opštinama za prefinansiranje donatorskih projekata na namjenski račun opština;
- priprema informacija o realizaciji javne potrošnje na lokalnom nivou za potrebe Vlade;
- priprema odgovora na poslanička pitanja i pitanja novinara;
- priprema tekućih dopisa i drugih akata u skladu sa potrebama Vlade i ovog direktorata.

U Direkciji za privredna društva u većinskom vlasništvu države su vršene sledeće aktivnosti:

- priprema mišljenja na finansijske planove preduzeća koja su u većinskom vlasništvu države i finansijske planove nezavisnih regulatornih tijela;
- priprema finansijskih analiza;
- evidencija i prikupljanje podataka o upravnim i revizorskim odborima formiranih u okviru privrednih društava u većinskom vlasništvu države;
- priprema odgovora na poslanička pitanja, priprema odgovora na pitanja novinara iz oblasti poslovanja privrednih društava u većinskom vlasništvu države;
- priprema tekućih dopisa.

8. DIREKTORAT ZA FINANSIRANJE I UGOVARANJE EU POMOĆI

I - Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći kao Ugovorno tijelo

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) vrši poslove koji se odnose na: sprovođenje postupaka javnih nabavki za projekte u okviru programa koji se finansiraju iz EU sredstava, a u skladu sa pravilima koja važe za ove programe; pripremanje i zaključivanje ugovora sa odabranim ponuđačima; praćenje sprovođenja i izmjena ugovora; sprovođenje administrativnih i provjera na licu mjesta radi kontrole izvještaja o implementaciji ugovora koje podnose ugovarači;

planiranje potreba za finansijskim sredstvima i priprema budžetskog plana Direktorata; finansijsko upravljanje, kontrolu i računovodstvo u vezi sa ugovorima finansiranim od strane EU; praćenje ispunjenosti uslova za održavanje akreditacije za decentralizovano/indirektno upravljanje EU fondovima na nivou Direktorata; učestvovanje u izradi zakona, podzakonskih akata, propisa, poslovnika, procedura, koji su neophodni za funkcionisanje decentralizovanog/indirektnog upravljanja EU fondovima; izvještavanje o nepravilnostima i potencijalnim rizicima i sprovođenje i praćenje korektivnih mjera; pripremu potrebnih analiza i izvještaja; vrši i sve druge poslove u skladu sa propisanim internim procedurama.

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) funkcioniše kao ugovorno tijelo za (trenutno) 8 programa koji se finansiraju iz IPA sredstava (Godišnji akcijski program IPA-e za Crnu Goru za 2014. godinu, Godišnji akcijski program IPA-e za Crnu Goru za 2016. godinu, Godišnji akcijski program IPA-e za Crnu Goru za 2017. godinu, Godišnji akcijski program IPA-e za Crnu Goru za 2018. godinu, Godišnji akcijski program IPA-e za Crnu Goru za 2020. godinu, Program prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija 2014-2020, Program prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo 2014-2020 i Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015-2017), koji se finansiraju iz sredstava Evropske unije i realizuju kroz sistem indirektnog upravljanja. Ovo podrazumijeva da je ovlašćenje za upravljanje EU sredstvima prenijeto na domaću administraciju, čemu je prethodilo dobijanje izjave o spremnosti (tzv. akreditacije) od strane Evropske komisije. Ukupna vrijednost pomenutih programa je 181,2 miliona eura, dok je CFCU zadužen za realizaciju oko 75 miliona eura.

Realizacija Godišnjeg akcijskog programa IPA-e za Crnu Goru za 2014. godinu (85-90% EU doprinos, 10-15% nacionalno ko-finansiranje):

Ukupna vrijednost ovog programa je oko **39,2 miliona eura**, od kojih **CFCU kao ugovorno tijelo realizuje 18,26 miliona eura**. Finansijski sporazum je potpisan 10. decembra 2015. godine, a rok za ugovaranje je bio 10. decembar 2018. godine.

U okviru navedenog programa, CFCU je zadužen za sprovođenje 23 tenderske procedure, čije su korisničke institucije Ministarstvo finansija i socijalnog staranja (Sektor Demokratija i upravljanje), Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (Sektor Životna sredina i klimatske akcije), Ministarstvo kapitalnih investicija (Sektor Saobraćaj) i Ministarstvo ekonomskog razvoja (Sektor Konkurentnost i inovacije).

Imajući u vidu da je Godišnji akcijski program za Crnu Goru za 2014. godinu u potpunosti ugovoren krajem 2018. godine (u okviru predviđenog roka za ugovaranje), tokom 2019. i 2020. godine uslijedila je faza implementacije 23 ugovora. Do kraja 2020. godine, uspješno je završeno 13 ugovora, a tenderski postupak koji je pokrenut krajem 2019. godine (zbog nemogućnosti ugovarača da sprovede ugovorom preuzete obaveze raskinut, pa je bilo neophodno ponoviti tenderski postupak) je rezultirao potpisivanjem još jednog ugovora. Pandemija korona virusa je uticala na kašnjenje u realizaciji ugovornih obaveza i nemogućnost sprovođenja određenih aktivnosti na daljinu, zbog čega je produženje trajanja implementacije inicirano za 5 ugovora. Imajući u vidu da su u okviru ovog Programa ostvarene uštede u ukupnom iznosu od oko 0,93 miliona eura, tokom 2020. godine pokrenute su aktivnosti na planiranju adekvatne preraspodjele sredstava u skladu sa prioritetnim oblastima podrške koje su prepoznate na nacionalnom nivou. Obezbjedivanje dodatnih sredstava za tehničku podršku korisničkim institucijama je predviđeno za projekte jačanja kapaciteta u oblasti državne pomoći i javnih nabavki, razvijanja elektronskog sistema javnih nabavki, unapređenja budžetskog sistema i višegodišnjeg budžetskog planiranja i podrške za usklađivanje i sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti unutrašnjeg tržišta.

Od ukupnog iznosa ugovorenih sredstava (17.311.703,21 eura), do kraja 2020. je isplaćeno 11.629.539,53 eura (67%). Tokom 2021. godine planirano je sprovođenje kontrola na licu mjesta, verifikacije izvještaja i izvršenje preostalih plaćanja po osnovu aktivnih ugovora. Takođe, očekuje se i okončavanje pregovora sa DEU u vezi preraspodjele sredstava uštedjenih kroz postupak ugovaranja

ovog Programa. Do sada su pokrenute procedure izmjene za dva ugovora po ovom osnovu, dok se podnošenje preostala dva predloga očekuje u najskorijem periodu.

Realizacija Godišnjeg akcijskog programa IPA-e za Crnu Goru za 2016. godinu (90% EU doprinos, 10% nacionalno ko-finansiranje):

Ukupna vrijednost ovog programa je oko 25 miliona eura, od kojih CFCU kao ugovorno tijelo realizuje preko 6,9 miliona eura. Finansijski sporazum je potpisan 22. decembra 2017. godine, dok je rok za ugovaranje bio 22. decembar 2020. godine.

U okviru navedenog programa, CFCU je zadužen za sprovođenje 9 procedura čija je korisnička institucija Ministarstvo ekonomskog razvoja (Sektor Konkurentnosti i inovacija).

Imajući u vidu činjenicu da je 22. decembra 2020. godine isticao rok za ugovaranje svih projekata u okviru ovog Programa, tokom 2020. godine intenzivirane su aktivnosti kako bi se ubrzao proces ugovaranja. Do kraja godine potpisano je ukupno 10 ugovora: u okviru 2 tenderske procedure za nabavku opreme potpisano je 5 ugovora, a pored toga potpisana su još 3 ugovora o uslugama, 1 ugovor o direktnom grantu i 1 *twinning* ugovor. Tenderska procedura za jedan ugovor o uslugama u iznosu od 1,3 miliona eura je otkazana zbog nepravilnosti u sprovođenju evaluacionog postupka. Takođe, sredstva predviđena za grant šemu za podršku malim i srednjim preduzećima u iznosu od 0,8 miliona eura su preusmjerena na direktnu budžetsku podršku za saniranje posljedica pandemije COVID-19. Do kraja 2020. godine uspješno su završena 2 ugovora o nabavci opreme.

Tokom 2021. godine planiran je nastavak praćenja implementacije ugovora. Od ukupnog iznosa ugovorenih sredstava (5.101.847,00 eura), do kraja 2020. je isplaćeno 2.868.807,15 eura (56%). Tokom 2021. godine planirano je sprovođenje kontrola na licu mjesta, verifikacije izvještaja i izvršenje plaćanja po osnovu aktivnih ugovora.

Realizacija Godišnjeg akcijskog programa IPA-e za Crnu Goru za 2017. godinu (100% finansirano od strane EU)

Ukupna vrijednost ovog programa je oko 16 miliona eura, od kojih CFCU kao ugovorno tijelo realizuje 2,9 miliona eura (trenutno 19 ugovora), koji se finansiraju iz Instrumenta za evropsku integraciju. Finansijski sporazum je potpisan 17. decembra 2018. godine, dok je rok za ugovaranje 17. decembar 2021. godine.

Tokom 2020. godine ukupno je potpisano 9 ugovora i otpočela je njihova implementacija. Takođe, pokrenut je i evaluacioni postupak za jedan od ugovora, dok je priveden kraju i proces usaglašavanja dokumentacije za 2 ugovora sa korisničkim institucijama. Pokretanje ovih tenderskih procedura je planirano za 2021. godinu. Za ugovor koji se odnosio na podršku za uspostavljanje prvog Naučno-tehnološkog parka u Crnoj Gori, u skladu sa sugestijom DEU, otkazano je finansiranje nakon što je 2 puta tenderski postupak bio neuspješan. Do kraja godine su završena 3 ugovora, pa se trenutno sprovodi 6 ugovora. Do sada je, po osnovu potpisanih ugovora u okviru ovog Programa, isplaćeno ukupno 275.950 eura (25% od ukupno ugovorenih sredstava – 1.086.239,00 eura).

Kako rok za ugovaranje po ovom Programu ističe 17. decembra 2021. godine, planirano je intenziviranje aktivnosti na pokretanju i finalizaciji preostalih tenderskih procedura.

Realizacija Godišnjeg akcijskog programa IPA-e za Crnu Goru za 2018. godinu (100% finansirano od strane EU):

Ukupna vrijednost ovog programa je oko 38,7 miliona eura, od kojih CFCU kao ugovorno tijelo realizuje oko 2 miliona eura. Finansijski sporazum je potpisan 2. decembra 2019. godine, dok je rok za ugovaranje 2. decembar 2022. godine.

U okviru ovog Programa, CFCU je zadužen za sprovođenje 7 ugovora čije su korisničke institucije Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Ministarstvo unutrašnjih poslova (Sektor Vladavina prava i temeljna prava). Sredstva koja su prvenstveno namijenjena za projekte Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Sektor Poljoprivreda i ruralni razvoj) su ustupljena za saniranje posljedica pandemije COVID-19.

Tokom 2020. godine nije potpisan nijedan ugovor, ali je pokrenut proces ugovaranja za 2 ugovora, a za 2 ugovora je otpočelo usaglašavanje tenderske dokumentacije sa korisničkim institucijama. Dodatno, pokrenute su aktivnosti na usaglašavanju izmjena Akcionog dokumenta između DEU i NIPAK kancelarije, od kojih zavisi otpočinjanje realizacije jedne od procedura u nadležnosti Uprave carina.

Imajući u vidu nezadovoljavajuću dinamiku realizacije tenderskih procedura u prethodnom periodu, potrebno je intenzivirati aktivnosti na usvajanju Akcionog dokumenta, a potom i pripremi i dostavljanju tenderske dokumentacije za preostale ugovore.

Realizacija Godišnjeg akcijskog programa IPA-e za Crnu Goru za 2020. godinu (91,88% EU doprinos, 8,12% nacionalno ko-finansiranje):

Ukupna vrijednost ovog programa je oko 24 miliona eura, od kojih CFCU kao ugovorno tijelo realizuje 9,2 miliona eura. Finansijski sporazum za ovaj Program je potpisan 28. avgusta 2020. godine, dok je rok za ugovaranje 28. avgust 2023. godine.

U okviru ovog Programa CFCU će biti zadužen za sprovođenje 11 procedura čije su korisničke institucije Ministarstvo ekonomskog razvoja (Sektor Konkurentnost i inovacije i Sektor zapošljavanje) i Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta (Sektor Nauka).

Krajem 2020. godine usaglašen je i poslat na ex-ante kontrolu DEU aplikacioni paket za jednu grant šemu koja je u nadležnosti Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta.

Tokom 2021. godine je planirano pokretanje 7 procedura koje su planirane Programom.

Realizacija Sektorskog operativnog programa za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015-2017 (SOPEES) (85% EU doprinos, 15% nacionalno ko-finansiranje)

Ukupna vrijednost Programa je 18 miliona eura, od kojih je CFCU zadužen za sprovođenje 17 miliona eura. Finansijski sporazum za ovaj Program je potpisan 12. jula 2018. godine, dok je aneks Sporazuma potpisan u avgustu 2020. godine.

U okviru ovog programa CFCU sprovodi ukupno 21 proceduru, a čije su korisničke institucije Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta i Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava.

U prethodnom periodu, potpisano je 55 ugovora, a tokom 2020. godine nastavljeno je praćenje implementacije već potpisanih ugovora.

Pokrenuta je procedura za grant šemu „Podrška zapošljavanju u manje razvijenim opštinama u Crnoj Gori“, 2 ugovora o nabavci opreme i 2 ugovora o uslugama. Važno je napomenuti i da su, na osnovu ušteda ostvarenih prilikom potpisivanja ugovora, obezbijedena sredstva za još jednu grant šemu za sprovođenje obuka i zapošljavanje u oblasti deficitarnih zanimanja (ponovljeni poziv u iznosu od 0,7 miliona eura). Priprema aplikacionog paketa za ovu grant šemu otpočela je krajem 2020. godine.

Kada je u pitanju sprovođenje ugovora iz navedenog Programa, pandemija korona virusa je takođe uticala na kašnjenje u realizaciji ugovornih obaveza i nemogućnost sprovođenja određenih aktivnosti na terenu, zbog čega je u prethodnom periodu inicirana suspenzija aktivnosti ili produženje implementacije za 12 aktivnih ugovora.

Do sada je isplaćeno 6.222.058,26 eura, odnosno 49% ukupno ugovoreni sredstava (12.593.317,77 eura).

Za 2021. godinu planirano je raspisivanje i ugovaranje preostale 2 procedure, privođenje kraju već pokrenutih procedura, kao i redovni monitoring potpisanih ugovora. Pripremljen je plan kontrola na licu mjesta, a planirane su aktivnosti na provjeri zahtjeva za plaćanje za 49 ugovora u okviru ovog Programa. Takođe, očekuje se dostavljanje zahtjeva za aneksiranje ugovora za većinu preostalih projekata čija je realizacija otpočela tokom 2020. godine.

Realizacija Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014-2020. godine

Program prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija je usvojen u decembru 2014. godine, ukupne vrijednosti 11,9 miliona eura, od čega je 10,7 miliona eura namijenjeno finansiranju projekata u nadležnosti CFCU.

U okviru prvog poziva za dostavljanje projekata, od 8 ugovora sa uspješnim aplikantima u iznosu od 2,75 miliona eura, do kraja 2020. godine je završena implementacija za 5 ugovora, dok je sprovođenje 3 ugovora i dalje u toku.

Drugi poziv za dostavljanje projektnih aplikacija je uspješno okončan 2020. godine potpisivanjem novih 7 ugovora u vrijednosti od 2,66 miliona eura.

Trenutno se sprovodi 10 ugovora potpisanih u okviru prvog i drugog poziva. Do sada je po osnovu ovog Programa isplaćeno 2.477.139,64 eura, tj. 90% od ukupno ugovorenih sredstava za prvi poziv (2.752.377,38 eura) i 1.490.403,70€ odnosno 56% od ukupno ugovorenih sredstava za drugi poziv (2.656.620,34 eura). Pored redovnih aktivnosti na praćenju već potpisanih ugovora i okončanju pregleda finalnih izvještaja za one koji su privedeni kraju, planirana je i priprema aplikacionog paketa za 3. poziv u iznosu od 4,9 miliona eura.

Realizacija Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2014-2020. godine

Program prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo je usvojen u decembru 2014. godine, ukupne vrijednosti 8,4 miliona eura, od čega je 7,6 miliona eura namijenjeno finansiranju projekata u nadležnosti CFCU.

U okviru prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga, potpisano je ukupno 7 ugovora sa uspješnim aplikantima u vrijednosti od 2,02 miliona eura, od kojih je sprovođenje 2 ugovora završeno tokom 2020. godine.

Pored redovnog sprovođenja ugovornih obaveza za već potpisane ugovore, okončana je procedura ugovaranja za drugi poziv za dostavljanje projektnih predloga. Potpisano je 6 ugovora ukupne vrijednosti od 2 miliona eura.

Trenutno se sprovodi 11 ugovora. U okviru ovog Programa ukupno je isplaćeno 1.677.039,66 eura, tj. 83% od ukupno ugovorenih sredstava za prvi poziv (2.019.993,38 eura) i 1.203.393,35€ odnosno 59,67% od ukupno ugovorenih sredstava za drugi poziv (2.016.678,23 eura). Tokom 2021. godine planirane su redovne aktivnosti na praćenju potpisanih ugovora i njihovom privođenju kraju, kao i aktivnosti na pokretanju trećeg poziva za dostavljanje projektnih predloga u vrijednosti od 3,4 miliona eura.

II - Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći u ulozi Kontrolnog tijela

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći vrši funkciju Kontrolnog tijela za Program prekogranične saradnje Crna Gora – Srbija 2014-2020. godine. Uloga Kontrolnog tijela se odnosi na obavezu praćenja implementacije ugovora i verifikacije troškova prijavljenih od strane korisnika iz Crne Gore.

Ugovorno tijelo po ovom prekograničnom programu je Ministarstvo finansija Republike Srbije. Po prvom pozivu objavljenom u okviru programa potpisano je 9 ugovora krajem 2018. godine, od kojih se 8 i dalje implementira, dok je jedan raskinut. Takođe, tokom 2019 i 2020. godine sprovedene su aktivnosti i na pripremi i pokretanju drugog poziva. Do kraja 2020. godine potpisano je još 9 ugovora.

III - Prvi nivo kontrole za projekte u okviru trilateralnih programa

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći takođe sprovodi i aktivnosti prvog nivoa kontrole u okviru pet programa, i to tri transnacionalna (Adrion, Dunavski i Mediteranski) i dva trilateralna (Italija-Albanija-Crna Gora i Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora).

Tokom 2020. godine ukupno je prijavljeno 787.621,50 eura po osnovu projekata u okviru Adrion Transnacionalnog programa od kojih je odobreno 787.262,36 eura (99,95%). U okviru Dunavskog transnacionalnog programa prijavljeno je 101.505,39 eura, od kojih je odobreno 98.122,70 eura (96,66%), dok je u okviru Mediteranskog programa prijavljeno 486.087,37 eura, a odobreno

485.250,04 eura (99,82). U okviru Mediteranskog programa sprovedena je i jedna provjera na licu mjesta.

Kada govorimo o trilateralnom programu sa Hrvatskom i Bosnom i Hercegovinom, ukupno je prijavljeno 907.044,50 eura, od kojih je odobreno 907.044,50 (100%). U okviru ovog programa sprovedene su 2 provjere na licu mjesta. U okviru trilateralnog programa sa Italijom i Albanijom, ukupno je prijavljeno 4.464.030,99 eura, od kojih je odobreno 4.440.203,77 eura (99,46%). Sprovedeno je 7 provjera na licu mjesta.

Direktorat nastavlja sprovođenje prvog nivoa kontrole u svim navedenim programima, a shodno programskoj dinamici. Korisnici svih transnacionalnih i trilateralnih programa svoje izvještaje dostavljaju 2 puta godišnje. Provjere na licu mjesta će se sprovoditi za one korisnike koji do sada nijesu bili predmet istih, biće planirane u skladu sa razvojem zdravstvene situacije u Crnoj Gori.

IV – Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

Tokom 2020. godine, CFCU je bio zadužen za realizaciju 7 zaključaka koji su usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 27. februara 2020. godine, vezano za potpisivanje ugovora o prenosu svojinskih ovlašćenja nad opremom, u skladu sa usvojenom *Informacijom o prenosu svojinskih ovlašćenja nad pokretnim stvarima stečenim iz pretpristupnih fondova Evropske unije (IPA fondovi)*. Svi navedeni zaključci su realizovani.

Takođe, na sjednici Vlade Crne Gore od 22. oktobra 2020. godine, usvojena je *Informacija o dinamici sprovođenja ugovora iz programa IPA 2016 u sektorima Životna sredina i klimatska akcija i Konkurentnost i inovacije*. CFCU je zaključkom zadužen da preduzme sve aktivnosti kako bi preostala sredstva bila ugovorena u skladu sa rokom preciziranim Finansijskim sporazumom. Navedeni zaključak je u potpunosti realizovan.

9. DIREKTORAT ZA UPRAVLJAČKU STRUKTURU

Realizacija programa rada Vlade CG za 2020. godinu

Direktorat za upravljačka struktura je imao obavezu pripreme i dostavljanja, na polugodišnjem nivou, Vladi Crne Gore Informacije o realizaciji aktivnosti i projektima koji se realizuju kroz sistem indirektnog upravljanja IPA fondovima. Informacije su pripremane od strane Upravljačke strukture i Nacionalnog službenika za ovjeravanje u dijelu odgovornosti implementacije pretpristupne pomoći EU (IPA). Prva polugodišnja Informacija o realizaciji aktivnosti i projektima koji se realizuju kroz sistem indirektnog upravljanja IPA fondovima za 2020 godinu je dostavljena Vladi Crne Gore 19. juna 2020, dok je za drugu polovinu 2020. godine Informacija pripremljena ali nije dostavljena iz razloga formiranja nove Vlade Crne Gore i promjene Programa rada. Informacije prikazuju glavne aktivnosti koje su se sprovodile na polugodišnjem nivou, a koje mogu imati uticaja na efikasnost korišćenja pretpristupnih sredstava podrške. Na osnovu aktivnosti koje sprovode odgovarajuće IPA institucije za pojedinačne IPA programe, Upravljačka struktura priprema sveobuhvatan pregled i naglašava ključne rizike u sistemu koji treba tretirati u narednom periodu.

Realizaciju obaveza po programu pristupanja CG u EU

Realizaciju programa rada Ministarstva za 2020. godinu (nadležnosti Direktorata)

Redovne aktivnosti u dijelu praćenja funkcionisanja sistema u procesu upravljanja fondovima EU u domenu politike pristupanja kroz mjerila pregovaračkih poglavlja 11 i 22

Tokom 2020. godine Nacionalni službenik za ovjeravanje (NAO) i Direktorat za upravljačku strukturu (DUS) sprovodili su redovne aktivnosti u dijelu samostalnog upravljanja programima pretpristupne pomoći Evropske unije (tzv. IPA programi). U svojoj ulozi lica/tijela zaduženog za uspostavljanje i praćenje funkcionisanja sistema, te finansijsko upravljanje IPA programima i finansijsko izještavanje, nije bilo odstupanja od propisanih rokova i procedura, pa je konačna ocjena

da su sve aktivnosti tokom prethodne godine sprovedene nesmetano, sa ostvarenim značajnim rezultatima.

Direktorat za upravljačku strukturu je tokom 2020. godine radio na izmjenama Priručnika o procedurama za sva tijela OS. Usljed izbivanja pandemije u I kvartalu 2020. a u saradnji sa Evropskom komisijom Direktorat je pripremio set kratkoročnih akcija i odstupanja od procedura, kako bi se prilagodilo sprovođenje programa i kako bi se smanjili negativni uticaji pandemije COVID-19.

Na ovaj način podstaknuta je dinamika sprovođenja pojedinačnih programa, kako bi se što brže ugovarala i koristila sredstva EU i spriječio rizik od gubitka istih.

Tokom posljednjeg kvartala 2020. godine, zvanično je izmijenjen sadržaj Sektorskog sporazuma u dijelu implementacije IPARD II programa.

Revizorske jedinice EK nastavile su saradnju sa Direktoratom u pogledu nalaza i preporuka za unapređenje sistema. U vezi sa ovim uslovima i preporukama važno je istaći da je Direktorat već preduzeo neophodne korake po preporukama u vidu kreiranja relevantnih Akcionih planova i praćenja mjera za otklanjanje uočenih nedostataka.

Tokom 2020. godine, institucije koje učestvuju u sprovođenju IPA programa su revidirane od strane Revizorskog tijela. Finalni izveštaj za referentne programe Revizorsko tijelo je izdavalo u četvrtom kvartalu 2020. godine. Rad svih IPA jedinica je takođe kontrolisan i od strane Direktorata za upravljačku strukturu provjerama na licu mjesta 2020. godine i relevantni finalni izvještaji sa navedenih kontrola su izdati i dostavljeni institucijama sa sadržanim nalazima i preporukama.

U februaru 2020. godine, Upravljačka struktura pripremila je i dostavila Izjavu o upravljanju za sve IPA programe za 2019. godinu, u skladu sa obavezom propisanom Zakonom o potvrđivanju okvirnog sporazuma. Detaljan izveštaj o procjeni Nacionalnog službenika za ovjeravanje pripremljen je na osnovu procjene odgovarajućih kontrolnih okvira unutrašnje kontrole sistema. Dokument je dostavljen EK u paketu sa Izjavom o upravljanju za 2019. godinu.

Upravljačka struktura je u prvoj polovini 2020. godine pripremila ključne indikatore uspješnosti i ključne indikatore rizika koji su u julu 2020. godine dostavljeni tijelima Operativne strukture na polugodišnje informisanje o rezultatima i dalje obavještavanje NAO-a. Ovi indikatori značajno doprinose eliminaciji identifikovanih rizika i omogućavaju Upravljačkoj strukturi da pravovremeno reaguje kroz podršku i preduzete korektivne mjere do konačnog uklanjanja rizika. Ključni indikatori uspješnosti izmjereni su u julu 2020. Dodatno, Direktorat za upravljačku strukturu je pripremio godišnje indikatore uspješnosti i rizika i uputio ih tijelima u okviru procesa izdavanja Godišnje izjave o upravljanju za 2020. godinu koja je u toku.

U martu 2020. godine, Upravljačka struktura je u komunikaciji s Ministarstvom javne uprave finalizovala Akcioni plan ISO 27002 o politici informacione sigurnosti, čija je implementacija predviđena za period 2021 - 2023, sa aktivnostima koje zahtjevaju uključivanje nezavisne konsultantske institucije sa specifičnim iskustvom u ovoj oblasti. Pripremljeni Akcioni plan ISO 27002 je nakon konačnog usklađivanja od strane Ministarstva javne uprave dostavljen usvojen na sjednici Vlade Crne Gore 19. marta 2020. Inicijalna aktivnost za praćenje akcionog plana je obrazovanje Odbora za praćenje realizacije Akcionog plana o upravljanju politikom Informacione bezbjednosti na osnovu ISO 27002 2020-2022 za institucije uključene u upravljanje fondovima pretpristupne pomoći (IPA). Ovaj Odbor je obrazovan relevantnim Rješenjem Ministarstva javne uprave od 17. novembra 2020. godine. Rješenjem o obrazovanju Odbora za praćenje realizacije Akcionog plana o upravljanju politikom Informacione bezbjednosti na osnovu ISO 27002 2020-2022 za institucije uključene u upravljanje fondovima pretpristupne pomoći (IPA) su utvrđeni zadaci Odbora a kao prva aktivnost je predviđeno formiranje Operativnog tima.

U izvještajnom periodu tokom 2020. godine, službenici Direktorata radili su sa službenicima AFCOS kancelarije na realizaciji aktivnosti definisanih Strategijom za borbu protiv prevara i upravljanje nepravilnostima u cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije za period 2019-2022 godine i pratećim Akcionim planom. Svrha donošenja Strategije jeste obezbjeđivanje kvalitetne i

efikasne zaštite finansijskih interesa EU u jednakoj mjeri kao i kada je riječ o sopstvenim sredstvima, što će se ostvariti koordinacijom aktivnosti na uspostavljanju normativnog, institucionalnog i operativnog okvira, kao i definisanjem rizika, ciljeva i mjera koji će doprinijeti efektivnijoj i efikasnijoj borbi protiv prevara i korupcije, kroz unapređenje saradnje između nadležnih institucija, na nacionalnom i na međunarodnom nivou.

Sva tijela Operativne strukture imenovala su menadžere rizika koji su zaduženi za identifikaciju i registraciju rizika, kao i razvoj Akcionog plana za preduzimanje korektivnih mjera u cilju smanjenja ili otklanjanja rizika. Prema propisanim procedurama, održavanje panela za upravljanje rizicima je planirano dva puta godišnje u cilju okupljanja svih predstavnika institucija koji čine operativnu strukturu kroz sprovođenje IPA II programa. Panel za upravljanje rizicima ima za cilj da obuhvati sva pitanja koja se odnose na politiku upravljanja rizicima, kao i da predloži mjere za smanjenje rizika i razmotri praćenje rizika u vezi sa ranije planiranim korektivnim mjerama. Tokom 2020. godine, paneli za upravljanje rizicima nijesu održani u skladu sa aktuelnim mjerama na suzbijanju pandemije koronavirusa, ali rizici su mjereni i u elektronskoj formi komunicirani na dnevnoj bazi sa IPA tijelima.

U toku 2020. godine, podnijeti su i odobreni izuzeci od postojećih procedura sa ciljem da se izmjene procedure za poboljšanje funkcionisanja sistema.

Tokom 2020. godine Evropskoj komisiji i nadležnim direktoratima dostavljani su detaljni polugodišnji izvještaji o napretku u implementaciji IPA podrške za programe koji se sprovode kroz indirektno upravljanje.

Redovne aktivnosti u dijelu finansijskog upravljanja

Direktorat za upravljačku strukturu je, u saradnji sa nadležnim IPA tijelima, kontinuirano tokom 2020. godine obavljao redovne aktivnosti u vezi sa finansijskim upravljanjem i finansijskim izvještavanjem, a sve u cilju efikasnog korišćenja fondova EU i što veće absorpcije dostupnih sredstava. U tom pogledu, aktivnosti u oblasti finansijskog upravljanja IPA fondovima, uključujući izradu finansijskih projekcija, analizu likvidnosti, unos i evidentiranje podataka, vođenje računovodstvene evidencije, usaglašavanje podataka, finansijsko izvještavanje, prenos sredstava isl., redovno su se obavljale i u propisanim rokovima.

S tim u vezi, svi relevantni izveštaji, kako godišnji (za 2019. godinu), tako i kvartalni (za prva tri kvartala 2020. godine) su pripremljeni, za sve programe koji se sprovode u okviru modela indirektnog upravljanja IPA sredstvima.

Rezultat aktivnosti u dijelu finansijskog upravljanja jeste da je tokom 2020. godine od Evropske komisije dobijeno ukupno cca. 8,8 miliona € podrške. Naime, imajući u vidu da sredstva dostupna kroz IPA programe formalno postaju raspoloživa potpisivanjem Finansijskih sporazuma, povlačenje sredstava, odnosno uplate od strane Evropske komisije se vrše u tranšama, a na bazi stvarnih potreba, pa je povučeni iznos tokom 2020. godine pokazatelj intenzivnih aktivnosti u dijelu sprovođenja ugovora i realizacije plaćanja. S tim u vezi, važno je istaći i da je tokom 2020. godine, za ugovore koji se finansiraju iz IPA programa, realizovano ukupno cca. 21,7 miliona plaćanja prema ugovaračima/krajnjim korisnicima, kako u dijelu jačanja sistema u oblastima poput vladavine prava, obrazovanja, zapošljavanja, konkurentnosti i inovacija, zaštite životne sredine, isl., tako i u oblastima jačanja prekogranične saradnje sa Albanijom i Kosovom, te u oblasti unapređenja poljoprivrede.

Može se zaključiti da su se tokom 2020. godine redovno i u rokovima sprovodile sve aktivnosti u dijelu finansijskog upravljanja: finansijsko izvještavanje, izrada i ažuriranje finansijskih projekcija, priprema, verifikacija i odobravanje izveštaja o napretku ugovora i plaćanja za sve programe kojima se upravlja pod indirektnim upravljanjem, mjesečnom usaglašavanje podataka, prenos EU dijela sredstava i plaćanja ugovaračima/krajnjim korisnicima. Uprkos manjim odlaganjima aktivnosti u dijelu sprovođenja ugovora, te promjenama u svakodnevnom funkcionisanju poslovanja izazvanim pandemijom COVID-19, sve aktivnosti su realizovane na zadovoljavajući način, poštujući pravila i procedure.

Pored redovnih aktivnosti u dijelu finansijskog upravljanja, a u cilju vođenja evidencije, tokom 2020. godine je dio aktivnosti bio usmjeren na izradu novog informacionog sistema za potrebe praćenja IPA programa.

Promjene u strukturi

Imajući u vidu da je početkom decembra 2020. godine formirana nova Vlada Crne Gore, došlo je organizacionih promjena na nivou državne uprave, koje su uticale i na uspostavljeni sistem i strukture za upravljanje IPA programima. U prvom redu, Ministarstvo finansija je preuzelo aktivnostu u dijelu politike socijalnog staranja i sada funkcioniše kao Ministarstvo finansija i socijalnog staranja. Dodatno, reorganizacijom je došlo da spajanja nekoliko ministarstva, ili pak formiranja novih. U skladu sa navedenim promjenama, najavljeno je i donošenje novih Pravilnika u unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u svim ministarstvima, pa se tokom 2021. godine očekuje tranzicioni period. Važno je istaći da će Direktorat za upravljačku strukturu, po ustaljenoj praksi i imajući u vidu nadležnosti kada je upitanju upravljanje IPA programima, pratiti funkcionisanje sistema i implementaciju aktivnosti, pored redovnih aktivnosti, kako bi se osiguralo da opisi poslova i struktura organizacionih jedinica koje su uključene u model indirektnog upravljanja pretprijetnom pomoći EU budu u skladu sa pravilima i obavezama propisanim od strane Evropske komisije.

Realizovanje zaključaka Vlade Crne Gore

Shodno potrebama prepoznatim kroz Analizu opterećenosti poslom za 2020. godinu, koja predviđa 5 radnih mjesta i dalje je evidentan manjak kadrovskih kapaciteta u Odjeljenju za evropske integracije u Ministarstvu finansija. U odjeljenju je angažovana jedna osoba na poziciji rukovodioca odjeljenja. S tim u vezi, na temelju razvijenog plana i dinamike zapošljavanja, preduzimaju se dalji koraci u cilju neophodnog jačanja kadrovskih kapaciteta ove jedinice.

U skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore 07-3271 od 2. jula 2020. godine, Agencija za zaštitu konkurencije je izvršila detaljnu analizu administrativnih kapaciteta – Sektora za kontrolu državne pomoći u Agenciji za zaštitu konkurencije, i o tome uredno obavijestila Nacionalnog službenika za ovjeravanje.

S tim u vezi, Agencija je, postupajući po zaključcima, učinila sve napore da poveća apsorbcione kapacitete, tako da je broj zaposlenih u Sektoru za kontrolu državne pomoći uvećan.

U okviru realizacije aktivnosti i projekata koji se realizuju kroz sistem indirektnog upravljanja fondovima pretprijetne podrške (IPA), a u skladu sa nadležnostima Direktorata za upravljačku strukturu, evidentno je ažurno praćenje redosljeda aktivnosti, rokova za realizaciju kao i nadgledanje postupanja po obavezama svih nadležnih IPA institucija.

Imajući u vidu utvrđenu potrebu za urgentnim postupanjem u dijelu kadrovske problematike određenih IPA institucija, posebno u okviru Jedinice za implementaciju projekata Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Nacionalni službenik za ovjeravanje vrši nadzor nad pokrenutim procesima u ovom smislu. Dalje, kako bi se što prije obezbijedilo nesmetano funkcionisanje sistema upravljanja IPA sredstvima i spram izdatih preporuka eksternih i internih revizija, došlo je do jačanja kadrovskih kapaciteta u okviru implementacionih agencija UJR i CFCU. Dodatno, Direktorat za plaćanja (IPARD agencija) je izvijestio Nacionalnog službenika za ovjeravanje o aktivnostima preduzetim u dijelu pokrenutih postupaka za zapošljavanje. Evidentno je angažovanje dodatnog kadra u cilju kvalitetnog ispunjavanja delegiranih obaveza u zadatim rokovima.

Ustaljena praksa informisanja Nacionalnog službenika za ovjeravanje, na mjesečnom nivou, u vezi sa pripremom Dinamičkih planova za sprovođenje i praćenje aktivnosti u vezi postupka ugovaranja projekata u okviru CAP-a 2014, kao i radom na pripremi projektne dokumentacije neophodne za CAP 2016 i SOPEES (2015-2017), je i dalje ustaljena dostavljanjem ažuriranih informacija i tokom prve polovine 2020. godine. Dinamički planovi realizacije aktivnosti u dijelu implementacije ugovora sadrže informacije o svim preduzetim radnjama u okviru pojedinačnih

projekata po fazama i preostalim fazama tenderske procedure, visini utrošenih sredstava, uočenim rizicima kao i definisanje odgovornih institucija za realizaciju odgovarajućih aktivnosti.

10. DIREKTORAT ZA IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE

U periodu od 10.01. – 25.12.2020. godine, u Direktoratu za imovinsko pravne poslove ukupno je:

Zaprimljeno predmeta **3646**

Realizovano predmeta **3428**

u radu **218 predmeta.**

Direkcija za državnu imovinu

Normativni dio:

Vlada Crne Gore u 2020. godini donijela je **Uredbu o utvrđivanju isplate obeštećenja bivšim vlasnicima oduzetih imovinskih prava u novčanim sredstvima za 2020. godinu** ("Službeni List Crne Gore", br. 68/2 od 08.07.2020. godine).

Ovom uredbom propisuje se način isplate godišnje rate obeštećenja bivšim vlasnicima oduzetih imovinskih prava u novčanim sredstvima za 2020. godinu, a koji su to pravo stekli na osnovu izvršnih rješenja komisija za povraćaj oduzetih imovinskih prava i obeštećenje, koja su dostavljena Fondu za obeštećenje do 31. decembra 2019. godine.

Tekuće aktivnosti:

U toku izvještajnog perioda, u Direkciji za državnu imovinu postupano je po zahtjevima državnih organa, lokalnih samouprava, javnih službi, fizičkih i pravnih lica, pa je po tom osnovu zaprimljeno ukupno **829 predmeta**, od čega je realizovano **694 predmeta**, dok je u radu **135** i to:

- Zahtjevi za prodaju nepokretnosti: **realizovano 80, u radu 73,**
- Zahtjevi za zakup nepokretnosti: **realizovano 5, u radu 12,**
- Zahtjevi za ustanovljenje službenosti: **realizovano 12, u radu 19,**
- Zahtjevi za razmjenu nepokretnosti: **realizovano 2, u radu 2**
- Zahtjevi opština za davanje prethodne saglasnosti za prodaju, davanje na raspolaganje i korišćenje: **realizovano 66, u radu 26,**
- Zahtjevi državnih organa za mišljenja i saglasnosti: **realizovano 358, u radu –**
- Zahtjevi za donošenje odluka Vlade CG o utvrđivanju javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti: **realizovano 39, u radu 1**
- Ponude za pravo preče kupovine podnijete Ministarstvu finansija i socijalnog staranja: **realizovano 1, u radu 3**
- Odgovori na zahtjeve fizičkih i pravnih lica koji se odnose na kupovinu, davanje u zakup ustanovljenje prava službenosti: **realizovano 57**
- Zahtjevi za legalizaciju **zaprimljeno/realizovano 10**
(Zahtjevi su realizovani na način što su proslijeđeni Upravi za imovinu koja je nadležan organ u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, "Službeni list Crne Gore", br. 64/17 44/18 63/18 11/19 82/20).
- Zahtjevi za slobodan pristup informacijama **zaprimljeno 8, realizovano 8**
- Odgovori po zahtjevu Kabineta Vlade Crne Gore **zaprimljeno 14/realizovano 14**
- Alimentacije **zaprimljeno 2, u radu 14**

(u radu su **2 alimentacije** iz 2020. godine, dok je iz prethodnih godina prenijeto **14 alimentacija**)

Materijali Uprave za imovinu koji su dostavljeni Ministarstvu radi daljeg procesuiranja prema radnim tijelima Vlade Crne Gore na razmatranje i usvajanje i to:

- Prijedlozi za prodaju nepokretnosti: 20
- Informacije za pravo preče kupovine: 15
- Informacije na ustupanje i korišćenje bez nadoknade: 2
- Informacije o poklonu: 1
- Prenos prava raspolaganja na nepokretnostima: 2

Prijedlog Odluke o prenosu prava raspolaganja na nepokretnosti Opštini Danilovgrad, radi ostvarivanja javnog interesa - rekonstrukcije i adaptacije objekta, koji je Ministarstvu finansija dostavila Uprava za imovinu, objavljena u Službenom listu Crne Gore, broj 92/20 od 09.09.2020. godine.

Prijedlog Odluke o prenosu prava raspolaganja na nepokretnosti Glavnom gradu Podgorica, radi ostvarivanja javnog interesa – razvoja kulture u Glavnom gradu Podgorica, koji je Ministarstvu finansija dostavila Uprava za imovinu, objavljena u Službenom listu Crne Gore", br. 58/20 od 19.06.2020. godine).

Vrsta predmeta	Primljeno		Riješeno	Isplaćeno
Isplaćena sredstva po sporazumima sa bivšim vlasnicima za ekspropisanu imovinu	824		824	10.343.222,25
Plaćanje carinske dažbine i izmirenje carinskog duga obveznicama bivših vlasnika po osnovu obeštećenja za oduzeta imovinska prava koja posjeduje na osnovu potvrda Fonda za obeštećenje, a u skladu sa članom 25 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju	538		538	1.516,123,00€
Ukupno	1362		1362	11.859.345,25

Investicioni razvojni projekti - prati se implementacija i realizacija investicionih ugovora, koji se većim dijelom tiču turističke valorizacije pojedinih lokaliteta u Crnoj Gori i to:

1. Projekat "Luštica Bay"

Vlada Crne Gore, Opština Tivat i Luštica Development AD Tivat su 23.10.2009. godine zaključili Ugovor o zakupu i izgradnji, Ov. Br. 32672, za razvoj integrisanog turističkog naselja na poluostrvu Luštica.

S tim u vezi, Vlada Crne Gore je formirala Operativni tim, čiji je zadatak praćenje realizacije ugovornih odredbi, vezano za projekat "Luštica Bay", koji tim povodom organizuje sastanke u kontinuitetu.

Nadalje, Vlada Crne Gore je, na sjednici od 7. decembra 2017. godine, donijela zaključke, broj: 07-3770, kojima je usvojila Informaciju o realizaciji aktivnosti na projektu Luštica Bay, u skladu s Ugovorom o zakupu i izgradnji, Ov.br. 32672 od 23.10.2009. godine.

U odnosu na tačku 2 navedenih zaključaka Ministarstvo finansija je nastavilo sa realizacijom aktivnosti koje se odnose na eksproprijaciju nepokretnosti.

Tačkom 3 istih zaključaka, Vlada Crne Gore je zadužila Upravu za imovinu da, u saradnji sa Ministarstvom odbrane formira komisiju koja će izvršiti primopredaju nepokretnosti na lokaciji Petrovići, u skladu sa Ugovorom o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine. S tim u vezi, Uprava za imovinu je formirala Komisiju, čiji je zadatak primopredaja nepokretnosti na lokaciji Petrovići, sačinjenu od predstavnika Uprave za imovinu i Ministarstva odbrane. Naime, Vladi Crne Gore je na usvajanje dostavljen Prijedlog Clausule intabulandi, na osnovu koje bi privredno društvo „Luštica Development“ A.D Tivat, u „G“ listu listova nepokretnosti broj 816, KO Krašići i broj 1198,

KO Krašići, Opština Tivat, evidentiralo neograničeno, prenosivo i samostalno pravo korišćenja katastarskih parcela, na osnovu Ugovora o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine, koje uključuje korišćenje, razvoj, preparcelisanje, kao i njihov dalji prenos ili ustupanje, bez prethodne ili naknadne saglasnosti njihovog vlasnika, putem ugovora, potvrde o prenosu ili nasljeđa prava korišćenja nad predmetnim parcelama (izgrađenim ili neizgrađenim), uknjiženih kao svojina Crne Gore, upisano za period do 11. oktobra 2013. godine.

Vlada Crne Gore je zaključcima broj: 07-769, sa sjednice od 08.03.2018. godine, u skladu sa članom 29 stav 1 Zakona o državnoj imovini, a u vezi sa članom 78 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, dala saglasnost za izdavanje Clausule intabulandi u korist privrednog društva „Luštica Development“ AD Tivat, dok je tačkom 3 ovih zaključaka ovlašćen Blažo Šaranović, direktor Uprave za imovinu, da u ime Vlade potpiše Clausulu intabulandi.

S tim u vezi, primopredaja predmetnih nepokretnosti izvršena je dana 01.10.2018. godine, dok je potpisivanje Clausule intabulandi obavljeno dana 09.10.2018. godine, kod notarke Milice Moštrokol u Kotoru.

Nadalje, tačkom 4 predmetnih zaključaka zaduženi su Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore da intenziviraju aktivnosti po pitanju odobravanja zalaganja prava iz Ugovora o zakupu i izgradnji, Ov.br. 32672 od 23.10.2009. godine. S tim u vezi, Vlade Crne Gore je donijela Zaključke broj: 07-2767 od 27.06.2019. godine, kojima je usvojila Informaciju o statusu realizacije Zaključaka Vlade Crne Gore, broj: 07-3770, sa sjednice od 7.12.2017. godine i prihvatila Ugovor o zalaganju računa, Ugovor o zalaganju pokretne imovine, Ugovor o zalaganju potraživanja, Ugovor o hipoteci (hipoteka se može uspostaviti isključivo na objektima) i Ugovor o zalaganju akcija, koje je dostavila kompanija “Luštica Development” A.D. Tivat.

Tačke 5, 6 i 7 zaključaka Vlade Crne Gore broj: 07-3770, sa sjednice od 07.12.2017. godine su realizovane na način što je otvoren poseban račun kod Societe Generale Montenegro banke na koji je Luštica Development AD Tivat prenijela sredstva u iznosu od 1.505.011,00 €, na ime avansa po osnovu uplate kupoprodajne cijene za raspolaganje placem, nakon čega su sredstva prenijeta Opštini Tivat za potrebe izgradnje putne infrastrukture MR1.

Takođe, realizacija tačaka 8 i 9 navedenih zaključaka je u toku, te je Ministarstvo finansija preuzelo određene aktivnosti i sa društvom za reviziju “Racio-Mont” d.o.o. Kolašin zaključilo Ugovor o javnoj nabavci, sa zadatkom revizije i vještačenje zarad utvrđivanja visine bruto primitaka u odnosu na cjelokupno poslovanje „Luštica Development“ AD Tivat i definisanja ukupne obaveze za plaćanje Vladi Crne Gore u skladu sa Ugovorom o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine, shodno članu 17.1.4 i članu 17.1.5 Ugovora o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine.

S tim u vezi, društvo za reviziju “Racio-Mont” d.o.o. Kolašin je dana 31.10.2018. godine Ministarstvu finansija dostavilo Izvještaj kojim je utvrđena obaveza Projektne kompanije, po osnovu “bruto primitaka” iz Ugovora o zakupu i izgradnji Ov.br. 32672 od 23.10.2009. godine, u ukupnom iznosu od 1.373.135.21 €.

Vlada Crne Gore Zaključcima, broj: 07-6186 sa sjednice od 27. decembra 2018. godine, usvojila Informaciju o realizaciji Zaključaka Vlade Crne Gore, broj: 07-3770 sa sjednice od 7. decembra 2017. godine i zadužila Ministarstvo finansija da Projektnoj kompaniji dostavi Instrukcije za plaćanje obaveze utvrđene po osnovu “bruto primitaka” iz Ugovora o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672, od 23.10.2009. godine, shodno Izvještaju društva za reviziju “Racio-Mont” doo Kolašin, od 31.10.2018. godine, u ukupnom iznosu od 1.373.135,21 €, po čemu je Ministarstvo finansija i postupilo i dostavilo navedene instrukcije za plaćanje.

Nadalje, u Ministarstvu finansija je dana 24.12.2018. godine održan sastanak na kome su razmatrani prigovori Projektne kompanije na pomenuti Izvještaj, obzirom da su predstavnici Projektne kompanije naveli da u bruto primitke ne treba da uđe obračunati porez na dodatu vrijednost, već samo obračunati prihodi, kao i to da obračunata naknada u iznosu od 3%, koja

pripada Opštini Tivat, treba da se računa na razliku u cijeni, a ne na ukupno fakturisan iznos, ali kako "bruto primici" shodno članu 1.36 Ugovora o zakupu i izgradnji, predstavljaju sve operativne prihode i sredstva od zakupa i prodaja svih vrsta, koje dobija projektna kompanija, a koja se računaju na službenoj osnovi od strane voljnog prodavca voljnom kupcu, uključujući i bruto sredstva od prodaje koje dobije Projektna kompanija od svojih povezanih lica u pogledu prodaje vila i prodaje, prenosa ili dodjele slobodnog vlasništva ili prava korišćenja investitoru treće strane od strane Projektne kompanije, ovo ministarstvo je istaknute prigovore cijeno neosnovanim.

Postupajući po navedenom zaduženju Vlade Crne Gore, Ministarstvo finansija je aktom, broj: 01-21494/2 od 14.01.2019. godine, pomenute Instrukcije dostavilo Projektnoj kompaniji, koja je aktom, broj: 94/2019 od 27.02.2019. godine, obavijestila ovo ministarstvo da zadržava ranije iznešen stav, ukazujući da predmetni Izvještaj nije adekvatno primijenio ugovorene finansijske standarde iz Ugovora o zakupu i izgradnji Ov.br. 32672 od 23.10.2009. godine, te da je u tom pogledu iznos zakupnine na osnovu prometa pogrešno utvrđen i obračunat. Takođe, uz navedeno, dostavili su i pravno mišljenje renomiranog pravnog savjetnika na međunarodnom nivou "Amereller Legal Consultants", kojeg je Projektna kompanija za ovu potrebu angažovala kao eksternog pravnog konsultanta i zatražili održavanje još jednog sastanka na ovu temu.

Obzirom na navedeno, u Ministarstvu finansija je dana 11.03.2019. godine u cilju rješavanja nastale situacije održan sastanak, kojem su pored predstavnika ovog ministarstva prisustvovali i predstavnici Projektne kompanije, Vlade Crne Gore i ovlašćeni revizori koji su sačinili predmetni Izvještaj, pa je ovo ministarstvo u cilju pripreme za pomenuti sastanak zatražilo izjašnjenje Društva za reviziju "Racio Mont" d.o.o. Kolašin u odnosu na gore navedene prigovore Projektne kompanije, koje je traženo izjašnjenje i dostavilo zvanično na pomenutom sastanku.

S tim u vezi, a imajući u vidu sve naprijed navedeno, te obzirom na oprečna tumačenja odredbi Ugovora o zakupu i izgradnji, Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine Ministarstva finansija, Društva za reviziju „Racio Mont“ d.o.o. Kolašin i Projektne kompanije i odbijanja Projektne kompanije da izvrši plaćanje obaveza utvrđenih po ovom osnovu, to je ovo ministarstvo u skladu sa članom 56 Zakona o državnoj imovini („Službeni list Crne Gore“, br. 21/09 i 40/11) tražilo mišljenje Zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore, sa aspekta njihovih nadležnosti, kao i mišljenje Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte – Tenderske komisije za valorizaciju turističkih lokaliteta, kako bismo se u konačnom saglasili oko iznosa koji je Projektna kompanija u obavezi da izmiri po osnovu „bruto primitaka“ iz predmetnog Ugovora o zakupu i izgradnji.

U dostavljenom izjašnjenju Zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore, akt M.br. 9/19 od 27.03.2019. godine, navedeno je da predmetno pitanje nije u nadležnosti Zaštitnika. Takođe, Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte – Tenderska komisija za valorizaciju turističkih lokaliteta je aktom br. 02-98/2 od 20.03.2019. godine, obavijestila ovo ministarstvo da nijesu nadležni za davanje traženog mišljenja.

Nadalje, Opština Tivat je Ministarstvu finansija dostavila akt broj: 0101-402-828 od 03.10.2019. godine, kojim je traženo da shodno tački 2 zaključaka Vlade Crne Gore, broj: 07-6186, sa sjednice od 27.12.2018. godine, kojom se Ministarstvo finansija zadužuje da Projektnoj kompaniji dostavi Instrukcije za plaćanje obaveze utvrđene po osnovu "bruto primitaka" iz Ugovora o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672, od 23. oktobra 2009. godine, shodno Izvještaju Društva za reviziju "Racio-Mont" d.o.o. Kolašin, od 31. oktobra 2018. godine, u ukupnom iznosu od 1.373.135,21 €, a koje pripadaju Opštini Tivat, prema članu 1.36 Ugovora o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672, od 23. oktobra 2009. godine, te obzirom da je Projektna kompanija stava da u bruto primitke ne treba da uđe obračunati porez na dodatu vrijednost, već samo obračunati prihodi, kao i to da obračunata naknada u iznosu od 3%, koja pripada Opštini Tivat, treba da se računa na razliku u cijeni, a ne na ukupno fakturisan iznos i to da ista odbija da plati iznos od 222.815,85 €, da Ministarstvo finansija razmotri mogućnost i preduzme neophodne radnje i aktivnosti iz domena svojih nadležnosti, da se nesporni dio iznosa, tj. 1.156.319,35 €, prenese na žiro račun Opštine Tivat: 535-5775-20, koji se vodi kod

Prve banke, dok je očekivanje da se ostatak duga naknadno riješi. Takođe su naveli da je u kapitalnom budžetu Opštine Tivat za 2019. godinu predviđena izgradnja putne infrastrukture MR2, za koju je planirano 1.500.000,00 €, te kako bi pokrenuli procedure raspisivanja tendera, neophodna im je uplata pomenutih novčanih sredstava.

Obzirom na navedeno, u Ministarstvu finansija je na ovu temu održan sastanak, dana 05.11.2019. godine, na kojem takođe nije postignuto saglasje u odnosu na sporno pitanje i na kom je Projektna kompanija u krajnjem iskazala spremnost da nastavi sa njihovim obračunom za plaćanje za 2018. godinu isto kao avans, po njihovim kriterijumima za obračun, kao nešto do konačnog rješavanja ovog pitanja, na koji način bi Opštini Tivat uveliko doprinijeli da završi infrastrukturne radove. Nadalje, s tim u vezi „Luštica Development“ AD Tivat je aktom broj: 562/2019 od 19.11.2019. godine dostavila Ministarstvu finansija predlog obrtne rente, koja na dan 31.12.2018. godine iznosi 665.665,00 €, a u odnosu na kupoprodajnu cijenu za raspolaganje placem, predlog platve nabavne cijene na dan 31.12.2018. godine, koja iznosi 902.217,00 €.

Nakon toga, privredno društvo „Luštica Development“ AD Tivat, dostavilo je Ministarstvu finansija i akt broj: 641/2019 od 20.12.2019. godine, kojim je predloženo avansno plaćanje iznosa od 902.217,00 €, po osnovu kupoprodajne cijene za raspolaganje placem, shodno obračunu koji je kompanija „Luštica Development“ AD Tivat izradila i dostavila, sve do izrade novog izvještaja revizora i potvrde konačnog iznosa plaćanja po ovom osnovu i obzirom na navedene uplatilo pomenuti iznos na na žiro račun Ministarstva finansija broj 550-18092-30, kod Podgoričke banke, otvoren za plaćanje obaveza iz projekta Luštica Bay.

Nadalje, Opština Tivat je Ministarstvu finansija aktom broj: 0101-402-1081 od 23.12.2019. godine, dostavila predlog za prenos sredstava, u kom je traženo da ovo ministarstvo razmotri mogućnost prenosa sredstava u iznosu od 902.217,00 €, shodno obračunu koji je kompanija „Luštica Development“ AD Tivat, obradila, dosatvila i uplatila kao avans, a po osnovu kupoprodajne cijene za raspolaganje placem, sve do izrade izvještaja revizije i potvrde konačnog iznosa za uplatu po ovom osnovu.

U krajnjem su predložili da se uplaćeni iznos od 902.217,00 € prenese na glavni račun trezora Opštine Tivat, broj: 510-7814-72 kod CKB, u cilju završetka izgradnje saobraćajnice MR2 – Luštica, pa je s tim u vezi Vlada Crne Gore donijela zaključke broj: 07-8021, sa sjednice od 26.12.2019. godine, kojima je tačkom 2 zadužila Ministarstvo finansija da avansna sredstva u iznosu od 902.217,00 €, uplaćena od strane kompanije „Luštica Development“ AD Tivat na račun Ministarstva finansija, broj 550-18092-30, kod Podgoričke banke, otvoren za plaćanje obaveza iz projekta Luštica Bay, preusmjeri na glavni račun trezora Opštine Tivat, broj: 510-7814-72 kod CKB, u cilju završetka izgradnje saobraćajnice MR2 – Luštica, što je i realizovano.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno i uzimajući u obzir cjelokupnu situaciju u kojoj posle ovoliko pokušaja nije postignuto saglasje, Ministarstvo finansija je dana 10.12.2019. godine angažovalo revizorku Ilinku Vuković, tj. pravno lice „MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica, koje se bavi revizijom finansijskih iskaza i konsaltingom, čiji je zadatak bio da izvrši supervještačenje.

Pravno lice „MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica je sačinilo Izvještaj o utvrđivanju visine bruto primitaka u odnosu na cjelokupno poslovanje kompanije „Luštica Development“ AD Tivat i definisanje ukupne obaveze za plaćanje Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija u skladu sa Ugovorom o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine od 02.03.2020. godine, u kom je navedeno da je kompanija „Luštica Development“ AD Tivat, izvršila sljedeća plaćanja prema Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija, u ukupnom iznosu od 2.407.228,00 € (ukupan iznos do dana izrade predmetnog Izvještaja) i to:

- dana 28.12.2017. godine – 1.505.011,00 € (USB Switzerland AG Ciri, devizni račun Luštica Development AD Tivat IBAN: CH65 0023 0230 5664 4660 G) i
- dana 20.12.2019. godine – 902.217,00 € (izvod broj 32 Zapad banka AD Podgorica: 570-1110007136-94, Luštica Development AD Tivat).

Naveli su i da ukupna obaveza kompanije „Luštica Development“ AD Tivat po osnovu Land transfera – kupoprodajna cijena za raspolaganje placem iznosi:

- na dan 31.12.2018. godine, revidovani podaci: 1.650.679,00 € (stambene zgrade u iznosu 1.339.999,00 € i vile u iznosu 310.680,00 €),

- na dan 31.12.2019. godine, preliminarni podaci, nerevidirani: 1.437.319 €, odnosno, ukupna obaveza po osnovu Land transfera za period od 2009. do 2019. godine, iznosi 3.087.998,00 €.

Od navedene obaveze, kompanija „Luštica Development“ AD Tivat je izmirila ukupno 1.650.679,00 €, zaključno sa 31.12.2018. godine (dio uplate u iznosu 748.462,00 € od 1.505.011,00 €, kao i uplata od 902.217,00 €), a ostatak obaveze na dan 31.12.2019. godine iznosi 1.437.319,00 € i navedena obaveza je prikazana u poslovnim knjigama kompanije „Luštica Development“ AD Tivat – preliminarni podaci za 2019. godinu.

U krajnjem je navedeno da uvidom u poslovne knjige kompanije „Luštica Development“ AD Tivat, kao i u poslovne knjige svih povezanih lica na dan 31.12.2019. godine, a za period od 2009. godine do i sa 2019. godinom, ukupne neizmirene obaveze prema Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija, u skladu sa Ugovorom o zakupu i izgradnji, Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine iznose:

1. Prema Opštini Tivat 13.180,00 €, na ime 3% od prefakturisanih troškova vode i kanalizacije i

2. Prema Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija, 2.629.816,00 € po osnovu:

- Land transfer – kupoprodajna cijena za raspolaganje placem, u ukupnom iznosu 1.437.319,00 €

- 2% od bruto primitaka u iznosu 1.192.497,00 €.

Do danas nije postignuto saglasje oko naprijed navedenih iznosa obaveza Projektna kompanije, ali je stav ovog ministarstva da treba prihvatiti obračun po pomenutom Izvještaju pravnog lica “MV Konsalt” d.o.o. Podgorica o utvrđivanju visine bruto primitaka u odnosu na cjelokupno poslovanje kompanije „Luštica Development“ AD Tivat i definisanje ukupne obaveze za plaćanje Vladi Crne Gore – Ministarstvu finansija u skladu sa Ugovorom o zakupu i izgradnji Ov. br. 32672 od 23.10.2009. godine od 02.03.2020. godine.

2. Projekat “Montrose” (sada projekat “Ritz Carlton Montenegro”)

Ugovor o dugoročnom zakupu, zaključen između Vlade Crne Gore i Konzorcijuma Northstar d.o.o. i Equest Capital Limited, dana 11.09.2009. godine, a zatim dana 01.02.2019. godine zaključen je Anex-a II Ugovora o dugoročnom zakupu, zaključenog između Vlade Crne Gore i Konzorcijuma Northstar d.o.o. i Equest Capital Limited, od 11.09.2009. godine.

Otvoren račun u zemlji za potrebe plaćanja obaveza Konzorcijuma „Northstar“ d.o.o. i „Equest Capital Limited“ Jersey, UK, prema Vladi Crne Gore, a po osnovu Anexa II, dana 07.02.2018. godine, te s tim u vezi Konzorcijum izvršio uplatu prvog dijela avansne zakupnine u iznosu od 1.000.000 eura, dana 09.02.2018. godine.

Sekretarijat za razvojne projekte (sada Agencija za investicije Crne Gore) formirao Koordinacioni tim vezano za definisanje dinamike i aktivnosti realizacije obaveza iz Anexa II Ugovora o dugoročnom zakupu, čiji se sastanci održavaju u kontinuitetu.

S tim u vezi, prvi sastanak Koordinacionog tima održan dana 23.02.2018. godine i na istom akcenat stavljen na usvajanje prostorno-planskih dokumenata i projektovanje infrastrukture.

Nadalje, naredni sastanak održan je dana 23.03.2018. godine u kabinetu predsjednika Opštine Herceg Novi i glavna teme istog su bile prostorno-planska dokumentacija i projektovanje infrastrukture, shodno sredstvima opredijeljenim kapitalnim budžetom za tekuću godinu, predviđenim za tu namjenu.

Takođe, treći sastanak Koordinacionog tima je održan dana 20.04.2018. godine u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma, na kojem su dominantno razmatrana pitanja iz oblasti infrastrukture, pri čemu su zauzimani stavovi i definisana zaduženja u odnosu na pojedine segmente infrastrukture.

Naime, na inicijativu investitora, Sekretarijat za razvojne projekte se obratio Ministarstvu finansija aktom broj: 02/2-13/29 od 29.05.2018. godine, a sve u pravcu implementacije obaveza preuzetih Anex-om II Ugovora zaključenog između Vlade Crne Gore i Konzorcijuma koji čine „Northstar“ d.o.o. Podgorica i „Equest Capital Limited“ Jersey, UK broj 01-8193/1 od 14.09.2009. godine, te kako je Opština Herceg Novi bila u završnoj fazi za raspisivanje tendera za odabir projektanta za izradu projekta puta i vodovoda do lokacije na kojoj će se razvijati projekat „Montrose“, a nisu raspolagali sredstvima za dalje aktivnosti po ovom pitanju, zatraženo je da se shodno članu 23 Zakona o državnoj imovini („Sl. list Crne Gore“ br. 21/09 i 40/11) Opštini Herceg Novi isplati 30% iznosa zakupnine koji je investitor dužan da uplati, za potrebe gradnje infrastrukturnih objekata.

Obzirom na navedeno, a takođe na inicijativu Sekretarijata za razvojne projekte, u prostorijama Opštine Herceg Novi je dana 18.06.2018. godine održan sastanak na temu rješavanja infrastrukturnih pitanja na poluostrvu Luštica, kojem su prisustvovali predstavnici lokalne uprave, Ministarstva finansija, Sekretarijata za razvojne projekte, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Opštine Tivat i kompanije „Northstar“ i na kojem je dogovoreno potpisivanje Protokola o saradnji na rješavanju infrastrukturnih pitanja.

S tim u vezi, investitor je dana 19.06.2018. godine, shodno zaključcima sa pomenutog sastanka i članu 3.1 Anexa II predmetnog ugovora uplatio drugi dio avansne zakupnine u iznosu od 1.000.000 eura, o čemu je kao dokaz Ministarstvu finansija dostavio dokaz o uplati, iako je krajnji rok za plaćanje navedenog iznosa bio 29.06.2018. godine, a sve u cilju da se Opštini Herceg Novi što prije stvore uslovi za otpočinjanje realizacije obaveza u dijelu izgradnje infrastrukture na lokalitetu Luštica.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 26. jula 2018. godine donijela Zaključke broj: 07-3747 kojima je usvojila Informaciju o implementaciji obaveza preuzetih Anex-om II Ugovora o dugoročnom zakupu zaključenog između Vlade Crne Gore i Konzorcijuma koji čine „Northstar“ d.o.o. Podgorica i „Equest Capital Limited“ Jersey, UK broj: 01-8193/1, od 14.09.2009. godine, dok je tačkom 3 predmetnih Zaključaka prihvatila Protokol o saradnji na rješavanju infrastrukturnih pitanja između Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija i Opštine Herceg Novi, a tačkom 3 istih Zaključaka ovlastila Darka Radunovića, ministra finansija da, u ime Vlade, potpiše Protokol iz tačke 2 ovih Zaključaka.

S tim u vezi predmetni Protokol o saradnji na rješavanju infrastrukturnih pitanja Ugovorne strane su zaključile dana 30.07.2018. godine, pa kako sa računa Ministarstva finansija „Prihodi po osnovu zakupa“, broj: 832-52007-55, nije bilo moguće izvršiti odliv novčanih sredstava u iznosu od 300.000,00 €, a kako je članom 23 stav 2 Zakona o državnoj imovini („Sl. list Crne Gore“ br. 21/09 i 40/11) propisano da u slučaju prodaje ili davanja u dugoročni zakup zemljišta iz člana 64 st. 2 i 3 ovog zakona od strane Crne Gore, opštini na čijoj teritoriji se nalazi pripada 30% realizovane vrijednosti za potrebe građenja infrastrukturnih objekata, te da bi se izbjegli transakcioni troškovi, ovo ministarstvo je radnim tijelima Vlade Crne Gore dana 29.08.2018. godine uputilo Prijedlog za izmjenu i dopunu Zaključaka Vlade Crne Gore, broj: 07-3747 od 26. jula 2018. godine sa Aneksom Protokola o saradnji na rješavanju infrastrukturnih pitanja, na razmatranje i usvajanje.

Nadalje, Vlada Crne Gore je donijela zaključke broj 07-4126 na sjednici od 06.09.2018. godine, a naredni sastanak Koordinacionog tima u vezi sa projektom Montrose zakazan je za 19.10.2018. godine u prostorijama Sekretarijata za razvojne projekte.

Dana 19.10.2018. godine održan peti sastanak Koordinacionog tima u prostorijama Sekretarijata za razvojne projekte, dok je šesti sastanak održan dana 20.12.2018. godine, a zaduženje Ministarstva finansija je bilo da dostavi informaciju o načinu korišćenja sredstava u iznosu od 3.000.000,00 €, koje su Kapitalnim budžetom opredijeljene za izgradnju infrastrukture vezano za ovaj projekat, pa je ovo ministarstvo mejlom dana 15.02.2019. godine obavijestilo Sekretarijat za razvojne projekte i predstavnike Projektne kompanije da su Kapitalnim budžetom za 2019. godinu

kod Uprave javnih radova kod projekta 810-Izgradnja lokalne infrastrukture, za projekat Putni pravac Monte-Rose planirana sredstva u iznosu od 100.000,00 €. U slučaju potrebe obezbjedjenja dodatnih sredstava za realizaciju ovog projekta potrebno je u komunikaciji sa Upravom javnih radova razmotriti mogućnost obezbjedjenja sredstava.

Sedmi sastanak Koordinacionog tima održan je dana je 14.06.2019. godine, u Sekretarijatu za razvojne projekte, a shodno zaključcima sa istog Ministarstvo finansija je zaduženo da dostavi informaciju vezano za utrošak 300.000,00 € opredijeljenih Opštini Herceg Novi za projektovanje infrastrukture, obzirom da je članom 3 stav 3 Propokola o saradnji na rješavanju infrastrukturnih pitanja zaključenog između Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija i Opštine Herceg Novi, broj 01-12539/1 od 30.07.2018. godine propisano da Opština Herceg Novi ima obavezu da na zahtjev Ministarstva finansija omogući uvid u izvod kojim se pravda svaka transakcija izvršena sa računa Opštine Herceg Novi, otvorenog isključivo za ovu namjenu, broj 520-4372-54, kod Hipotekarne banke, kao i da Ministarstvo finansija oformi tim koji će sa Opštinom Herceg Novi dogovoriti Dinamički i finansijski plan, u skladu sa članom 4 pomenutog Protokola o saradnji na rješavanju infrastrukturnih pitanja, koji propisuje da će Dinamički i finansijski plan u vezi sa ovim Protokolom, strane potpisnice utvrditi nakon što bude okončano projektovanje infrastrukture do predmetne lokacije, pa je u toku formiranje pomenutog tima.

Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte donio radni zaključak broj: 01-23/2 od 27.01.2020. godine, kojim je zaduženo Ministarstvo finansija da imenuje Radni tim koji će pripremiti Protokol o otpočinjanju Minimalne investicione obaveze.

U Agenciji za investicije Crne Gore dana 14.02.2020. godine održan sastanak u vezi sa pitanjem finansiranja izgradnje vodovodne infrastrukture za potrebe projekta „Ritz Carlton Montenegro“, kojem su pored predstavnika ovog ministarstva prisustvovali i direktor Uprave javnih radova, predstavnici Agencije za investicije Crne Gore i predstavnici Projektne kompanije.

3. Projekat "Ski centar Kolašin 1600"

Sekretarijat za razvojne projekte (sadašnja Agencija za investicije Crne Gore) je formirao Radni tim, čiji je zadatak praćenje realizacije ugovornih odredbi Ugovora o dugoročnom zakupu lokaliteta planinskog centra "Kolašin 1600" između Vlade Crne Gore kao Zakupodavca i Konzorcijuma "Kolašin 1600" kao Zakupca, zaključenog u septembru 2018. godine, koji tim povodom periodično organizuje sastanke.

Održano nekoliko sastanaka Radnog tima u prostorijama Opštine Kolašin i Agencije za investicije Crne Gore u vezi sa ovim projektom, a obaveza ovog ministarstva je bila da pruži podršku vezano za uređenje listova nepokretnosti i rješavanje imovinsko – pravnih odnosa, obzirom da je delegiranje člana pomenutom Radnom timu od strane Ministarstva finansija zatraženo tek nakon zaključenja predmetnog Ugovora o dugoročnom zakupu.

4. Projekat izgradnje hotela u Opštini Tivat

Dana 17.08.2020. godine objavljen je Javni poziv za podnošenje ponuda na Tenderu za davanje u dugoročni zakup na period od 30 godina nepokretnosti sa investicionim ulaganjima u Opštini Tivat, u vlasništvu Države Crne Gore, subjekt raspolaganja Vlada Crne Gore i to lokacije koja obuhvata katastarske parcele broj: 635/1, 635/2, 636, 637/1, 637/2, 637/5 i 637/6, sve u zahvatu KO Đuraševići, Opština Tivat, radi izgradnje hotela sa pet zvjezdica sa pratećim sadržajima, u dnevnim novinama "Pobjeda" i na Internet stranici Ministarstva finansija, ali je Tenderska komisija donijela Odluku broj: 07-17977/30-2019 od 14.10.2020. godine, kojom se poništava predmetni Javni poziv.

S tim u vezi, učesnik na predmetnom tender "Saniteko Group" d.o.o. Podgorica je podnio tužbu Upravnom sudu Crne Gore protiv Ministarstva finansija, kao tuženog, radi poništaja Odluke broj: 07-17977/30-2019 od 14.10.2020. godine, kojom se poništava predmetni Javni poziv i ovo Ministarstvo treba da se izjasni na tužbene navode do 15.12.2020. godine.

5. Projekat izgradnje Hotela sa 5* u Opštini Bar

Vlada Crne Gore – Ministarstvo finansija i Konzorcijum "LSG" su zaključili Ugovor o kupoprodaji nepokretnosti sa investicionim ulaganjima u Opštini Bar, koje ulaze u sastav UP 1, Zona A, Blok 1, DUP Topolica III – Izmjene i dopune, površine 27.972 m², upisane u LN broj 152, KO Novi Bar, kod notarke Marine Milošević u Baru, UZZ broj 1135/2019, dana 02.12.2019. godine.

S tim u vezi, Protokol o stupanju na snagu Ugovora o kupoprodaji nepokretnosti sa investicionim ulaganjima u Opštini Bar, koje ulaze u sastav UP 1, Zona A, Blok 1, DUP Topolica III – Izmjene i dopune, površine 27.972 m², upisane u LN broj 152, KO Novi Bar, zaključen i ovjeren kod notarke Marine Milošević u Baru, UZZ broj 409/2020, dana 12.08.2020. godine.

Formiran Koordinacioni tim čiji je zadatak praćenje realizacije obaveza iz predmetnog Ugovora i u toku je postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, u konkretnom uklanjanja nelegalno sagrađenih objekata i presađivanja dijela stabala raznih biljaka koje se nalaze na dijelu zemljišta koje je predmet pomenutog Ugovora o kupoprodaji nepokretnosti sa investicionim ulaganjima.

U Direkciji za drugostepeni upravni postupak u izvještajnom periodu za 2020. godinu, pristigla su 1655 predmeta, riješeno je 1488 predmeta, dok se u radu nalazi 135 predmeta.

Pored navedenog broja predmeta u Direkciji za drugostepeni upravni postupak donijeta su rješenja iz postupka eksproprijacije, deeksproprijacije i povraćaja poljoprivrednog zemljišta i to ukupno 213. Takođe su i riješeni predmeti koji su prenijeti iz 2019. godine, njih ukupno 217, kao i 523 predmeta u ponovnom postupku iz prethodnih godina.

Naime, u 2020. godini zaprimljeno 1655 predmeta po žalbama izjavljenim protiv prvostepenih rješenja Uprave za nekretnine - Područnih jedinica;

Tabelarni prikaz predmeta predmeta po žalbama izjavljenim protiv prvostepenih rješenja Uprave za nekretnine - Područnih jedinica;

Opštine:	broj predmeta:	poništeno:	odbijeno:
Podgorica	376	139	203
Nikšić	45	22	23
Danilovgrad	179	55	84
Cetinje	70	20	50
Tivat	50	20	30
Herceg Novi	175	42	93
Kotor	90	33	57
Budva	150	63	87
Bar	115	45	56
Ulcinj	55	23	32
Kolašin	35	15	20
Mojkovac	25	15	10
Žabljak	35	9	26
Šavnik	35	10	25
Pljevlja	35	13	22
Bijelo Polje	47	17	30
Rožaje	20	11	9
Berane	60	30	23
Petnjica	5	3	2
Plužine	15	5	10
Andrijevica	30	16	14

Plav	8	2	6
Gusinje	/	/	/
Ukupno:	1655	608	912

U Direkciji za inspekcijski nadzor nad državnom imovinom u izvještajnom periodu izvršeno je 5 redovnih inspekcijskih nadzora, postupljeno je po 23 inicijative/pritužbe te realizovan još 101 zahjev iz nadležnosti Direktorata.

U radu je 1 redovni inspekcijski nadzor kao i 15 zahtjeva za kupovinu i zakup nepokretnosti – zemljišta.

Inspekcijski nadzor

Redovnim inspekcijskim nadzorom je obuhvaćena primjena sljedećih propisa:

- Zakon o državnoj imovini ("Službeni list Crne Gore", br. 21/09 i 40/11);
- Uredba o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini ("Službeni list CG", br. 44/10);
- Uredba o evidenciji pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini ("Službeni list CG", broj 13/10);

pa je tako u izvještajnom periodu odrađeno 5 inspekcijskih nadzora, a 1 inspekcijski nadzor je u toku.

Završen je inspekcijski nadzor u opštinama Danilovgrad, Mojkovac, Kolašin, Plav i Prijestonici Cetinje, dok je za opštinu Rožaje u toku pregled prikupljene dokumentacije.

Nakon izvršenog inspekcijskog nadzora, sačinjeni zapisnici za opštine Mojkovac, Kolašin i Prijestonicu Cetinje su prosljeđeni Vrhovnom državnom tužilaštvu na dalje postupanje i utvrđivanje eventualnih radnji iz njihove nadležnosti.

U Sekretarijatu za imovinu i investicije opštine Danilovgrad, nijesu utvrđene nepravilnosti od uticaja na zakonitost sprovedenih postupaka.

Pored redovnih inspekcijskih nadzora, zaprimljeno je 23 inicijative/pritužbe po kojima je postupljenom, pri čemu je dio inicijativa nakon uvida i ocjene dokumentacije a shodno Zakonu o upravnom postupku, prosljeđen nadležnom organu.

Napomena: Zbog mjera koje su uzrokovane pandemijom virusa COVID 19, inspekcijski nadzor u opštinama Kolašin, Mojkovac, Rožaje i Plav nije vršen na licu mjesta nego je u skladu sa navedenim zatraženo dostavljanje cjelokupne dokumentacije od strane subjekata nadzora i pregled je izvršen u službenim prostorijama Direkcije za inspekcijski nadzor nad državnom imovinom - u skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru.

Ostalo

Pored nadležnosti propisanih Zakonom o državnoj imovini, u direkciji za inspekcijski nadzor nad državnom imovinom u izvještajnom periodu su obavljani i drugi poslovi iz nadležnosti Direktorata za imovinsko pravne poslove, koji se odnose na davanje mišljenja i saglasnosti te prodaju i zakup državne imovine:

Zahtjevi državnih organa za mišljenja i saglasnosti:

- zaprimljeno 71 zahtjev,
- realizovano 71 zahtjev
- Zahtjevi za kupovinu nepokretnosti - zemljišta:
 - zaprimljeno 43 zahtjeva,
 - realizovano 28 zahtjeva,
 - u radu 14 zahtjeva
- Zahtjevi za zakup nepokretnosti - zemljišta:
 - zaprimljeno 3 zahtjeva,
 - realizovano 2 zahtjeva,
 - u radu 1 zahtjev.

Napomena: Za ukupno 15 zahtjeva koji su u radu a koji se odnose na kupovinu i zakup zemljišta, čekaju se izjašnjenja nadležnih organa ili podnosioca zahjeva.

PRIHODI OD PRODAJE DRŽAVNE IMOVINE

Po osnovu prodaje državne imovine, u 2020. godini, prihodovano je ukupno **1.718.394,30 eura**.

Po osnovu davanja u zakup državne imovine, u 2020. godini, prihodovano **362,76 eura**.

Po osnovu ustanovljenja prava službenosti na državnom zemljištu, u 2020. godini, prihodovano je ukupno **6.696,25 eura**.

Po osnovu prodaje državne imovine (pokretna imovina), u 2020. godini (za period od 01.01. – 10.11.2020. godine), prihodovano je ukupno **511.105,58 €**.

Navedena sredstava uplaćena su po osnovu Ugovora o kupoprodaji između Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija i Duvanske industrije Bujanovac AD, Republika Srbija, zaključenog 02.03.2020. godine.

Po svim gore navedenim osnovima ukupno je prihodovano **2.236.558,89 eura**.

11. DIREKTORAT ZA POLITIKU JAVNIH NABAVKI

Regulatorni okvir i evropske integracije

Oblast javne nabvake

Nakon perioda harmonizacije propisa i uz reviziju od strane Evropske komisije donešen je Zakon o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore”, br. 074/19) koji je Skupština Crne Gore usvojila 30.12.2019. godine. Zakon je usvojen uz podršku Evropske komisije nakon intenzivne komunikacije i predstavlja najviši stepen usklađenosti sa Direktivama EU u ovoj oblasti. Podzakonski akti koji prate novi Zakon (ukupno 20) pripremljeni su i donešeni do 07.07.2020. godine kada je novi Zakon o javnim nabavkama stupio na snagu. Akti su dostupni na sljedećem linku: <http://www.ujn.gov.me/podzakonska-regulativa-zakona-o-javnim-nabavkama-službeni-list-crne-gore-br-074-19/>

- **Podzakonska regulativa u oblasti javnih nabavki donešena u toku 2020. godine:**
 - Pravilnik o obrascima za sprovođenje postupaka javnih nabavki (Službeni list Crne Gore”, br. 014/21 od 12.02.2021. godine);
 - Pravilnik o načinu rada i korišćenja elektronskog sistema javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 001/21 od 04.01.2021);
 - Uputstvo o postupku provjere ispunjenosti uslova za učešće privrednih subjekata registrovanih u crnoj gori i izdavanje potvrde za učešće u nabavkama za potrebe Sjevernoatlantskog saveza (Službeni list Crne Gore, br. 106/20 od 02.11.2020. godine);
 - Uredba o načinu sprovođenja nabavki za diplomatska i konzularna predstavništva Crne Gore u inostranstvu (Službeni list Crne Gore, br. 090/20 od 01. septembra 2020. godine);
 - Uredba o listi vojne opreme i proizvoda, postupku i načinu sprovođenja javnih nabavki u oblasti odbrane i bezbjednosti (Službeni list Crne Gore”, br. 076/20 od 28. jula 2020. godine);
 - Pravilnik o metodologiji načina vrednovanja ponuda u postupku javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 074/20 od 23. jula 2020. godine);
 - Pravilnik o sadržaju ponude u postupku javne nabavke (Službeni list Crne Gore, br. 071/20 od 16.07.2020, 009/21 od 01.02.2021);
 - Pravilnik o obrascu izjave privrednog subjekta (Službeni list Crne Gore, br. 071/20 od 16. jula 2020. godine);
 - Uredba o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 069/20 od 11.07.2020, 105/20 od 29.10.2020. godine);

- Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 061/20 od 24.06.2020, 065/20 od 03.07.2020, 071/20 od 16.07.2020, 074/20 od 23.07.2020, 102/20 od 17.10.2020. godine);
- Pravilnik o obrascima evidencija u postupcima javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 061/20 od 24 juna 2020. godine);
- Pravilnik o obrascima izvještaja u postupcima javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 060/20 od 21 juna 2020. godine);
- Pravilnik o spisku radova i poslova koji mogu biti predmet javne nabavke (Službeni list Crne Gore, br. 057/20 od 18 juna 2020. godine);
- Pravilnik o metodologiji za procjenu vrijednosti predmeta javne nabavke (Službeni list Crne Gore, br. 057/20 od 18 juna 2020. godine);
- Pravilnik o bližim kriterijumima za obrazovanje komisije za sprovođenje postupka javne nabavke (Službeni list Crne Gore, br. 055/20 od 12 juna 2020. godine);
- Pravilnik o načinu utvrđivanja ispravke računске greške u ponudi u postupku javne nabavke (Službeni list Crne Gore, br. 055/20 od 12 juna 2020. godine);
- Pravilnik o obrascu evidencije registrovanih ponuđača u elektronski sistem javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 055/20 od 12 juna 2020. godine);
- Pravilnik o obrascu plana javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 055/20 od 12. juna 2020 godine);
- Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 055/20 od 12 juna 2020. godine);
- Pravilnik o spisku društvenih i drugih posebnih usluga koje mogu biti predmet javne nabavke (Službeni list Crne Gore, br. 056/20 od 15 juna 2020 godine);
- Pravilnik o evidenciji i metodologiji analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki (Službeni list Crne Gore, br. 055/20 od 12 juna 2020. godine).

Od donesenih propisa u smislu važnosti za unaprjeđenje sistema javnih nabavki i EU integracioni process, izdvajamo sljedeće:

- Sa ciljem regulisanja nabavki u oblasti odbrane i bezbjednosti, usvojena je *Uredba o listi vojne opreme i proizvoda, postupku i načinu sprovođenja javnih nabavki u oblasti odbrane i bezbjednosti* (Sl. list CG, br. 076/20). Ovakav podzakonski akt je usvojen po prvi put i na sistemski način reguliše nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti u skladu sa Direktivama Evropske unije.

- Usvojen je novi akt kojim se regulišu jednostavne nabavke, odnosno nabavke čija je vrijednost ispod pragova propisanih Zakonom – *Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki* (Službeni list Crne Gore, br. 061/20, 065/20, 071/20, 074/20, 102/20), kojim je stavljeno van snage oko 650 pojedinačnih akata naručilaca. Pomenuti akt reguliše jednostavne nabavke na jedinstven način – ovi postupci nabavki se pokreću isključivo objavljivanjem na portalu javnih nabavki, odnosno, kroz elektronski sistem javnih nabavki. Obaveza naručilaca da objavljuje svu dokumentaciju koja pripada ovoj vrsti nabavki rezultirala je povećanjem transparentnosti postupaka kao i većim učešćem privrednih subjekata u jednostavnim nabavkama.

Oblast javno-privatnog partnerstva

Nakon godina usklađivanja pravnog okvira u oblasti koncesija i javno-privatnog partnerstva, Skupština je usvojila Zakon o javno-privatnom partnerstvu (Službeni list Crne Gore, br. 073/19, dostupan na: www.ujn.gov.me). Zakon odražava standarde Direktive 2014/23/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. godine o dodjeli ugovora o koncesijama. Podzakonski akti u ovoj oblasti donešeni su i objavljeni na: <http://www.ujn.gov.me/podzakonska-regulativa-zakona-o-javno-privatnom-partnerstvu-sluzbeni-list-crne-gore-br-73-19/>

- Podzakonska regulativa u oblasti javno-privatnog partnerstva:

- Pravilnik o obrascu analize opravdanosti javno-privatnog partnerstva (Službeni list Crne Gore, br. 059/20 od 20. juna 2020. godine);
- Pravilnik o obrascu izvještaja o realizaciji ugovora o javno-privatnom partnerstvu (Službeni list Crne Gore, br. 059/20 od 20. juna 2020. godine);
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra odobrenih predloga projekata javno-privatnog partnerstva (Službeni list Crne Gore, br. 059/20 od 20. juna 2020. godine);
- Pravilnik o sadržaju registra ugovora o javno-privatnom partnerstvu (Službeni list Crne Gore, br. 059/20 od 20. juna 2020. godine);
- Pravilnik o metodologiji za procjenu dobijene vrijednosti u odnosu na uložena sredstva (Službeni list Crne Gore, br. 059/20 od 20. juna 2020. godine);
- Pravilnik o sadržaju izjave o nepostojanju sukoba interesa članova tenderske komisije (Službeni list Crne Gore, br. 058/20 od 19. juna 2020. godine).

Statistički podaci koji se odnose na sistem javnih nabavki u Crnoj Gori - Izvještaj o javnim nabavkama

Ministarstvo - Direktorat za politiku javnih nabavki vrši funkciju monitoringa nad svim sprovedenim postupcima javnih nabavki u zemlji, prikuplja podatke i obrađuje ih u jedinstveni Godišnji izvještaj o javnim nabavkama u Crnoj Gori. Izvještaj o javnim nabavkama u Crnoj Gori za 2019. godinu, Ministarstvo je dostavilo Vladi u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, isti je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 04. juna 2020. godine.

Elektronski sistem javnih nabavki

Tokom 2020. godine sprovedene su aktivnosti na uvođenju elektronskog sistema javnih nabavki. Nakon završetka in-house testiranja sistema tokom perioda oktobar-novembar 2020. godine, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja započelo je sa obukama naručilaca i ponuđača za efikasnu primjenu i korišćenje sistema, kao i registraciju korisnika. Elektronski sistem javnih nabavki je nova alatka za poboljšanje efikasnosti procesa nabavki za robe, usluge i radove, koji će rezultirati uštedama u javnom sektoru. Novi elektronski sistem, čija je primjena počela 1. januara 2021. godine, jedan je od najvažnijih koraka u kreiranju e-uprave, i uz primjenu novog zakonskog rješenja predstavlja potpuno novi koncept javnih nabavki u Crnoj Gori. (<http://cejn.gov.me/landingPage>).

Sva podzakonska regulativa i uputstva za korišćenje e-sistema nabavki usvojena su u skladu sa propisanim vremenskim rokovima, kao preduslov za puštanje u rad sistema e-nabavki. Pored toga, izvršeno je usklađivanje dva najvažnija podzakonska akta – za pripremu tenderske dokumentacije i za pripremu ponuda kroz e-sistem.

Navedena uputstva dostupna su na: <http://www.ujn.gov.me/2021/01/uputstva-cejn/>

Profesionalizacija i ostala poboljšanja u sistemu

- Sa ciljem jačanja administrativnih kapaciteta i podizanja nivoa profesionalizacije zaposlenih u oblasti javnih nabavki, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja kontinuirano sprovodi obuke, kako na temu regulatornog okvira, tako i na temu korišćenja elektronskog sistema javnih nabavki. U izvještajnom periodu je održano 9 obuka na temu novog zakonskog okvira koje je pohađalo 586 službenika. U 2020. godini stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki položilo je 33 kandidata. Ove obuke su pohađali i naručioci i privredni subjekti.

- Profesionalizacija zaposlenih na poslovima javnih nabavki je jedan od prioriteta, tako da, kao dio polaganja stručnog ispita za rad na poslovima javnih nabavki, nedavno je uvedeno elektronsko testiranje kandidata koji polažu za dobijanje sertifikata za rad u ovoj oblasti.

- U smislu efikasnije implementacije novog zakonskog okvira, važno je istaći da kao rezultat međusektorske saradnje u sistemu javnih nabavki, a sa ciljem konzistentne usklađenosti sa Direktivama EU, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Komisija za zaštitu prava u postupcima

javni nabavki priprema i objavljuje stručna uputstva i smjernice vezano za primjenu pojedinih odredaba Zakona (<http://www.ujn.gov.me/akti-za-primjenu/>).

Statistika o sprovedenim pregovaračkim postupcima u 2020. godini, izdavanje mišljenja

U skladu sa Članom 65 Zakona o javnim nabavkama, naručilac je dužan da prije pokretanja pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje pribavi mišljenje Ministarstva, osim u slučaju iz člana 59 stav 1 tačka 3 ovog zakona. Ministarstvo mišljenje iz stava 2 ovog člana daje, bez ispitnog postupka, na osnovu dostavljenih dokaza, u roku od osam dana, od dana prijema potpune dokumentacije.

Pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva na javno nadmetanje u 2020. godini	
Broj usvojenih zahtjeva	30
Broj odbijenih zahtjeva	14
Broj obustavljenih postupaka	4
Ukupno:	48

U martu 2020. godine Vlada Crne Gore je usvojila hitne mjere u cilju reakcije na negativne ekonomske efekte od epidemije korona virusa. Jedna od mjera bila je i ona koja se odnosila na javne nabavke, kojom je obustavljeno pokretanje novih postupaka za potrebe potrošačkih jedinica Budžeta države, osim u slučaju javni nabavki neophodnih za funkcionisanje zdravstvenog sistema, potreba nacionalne bezbjednosti i hitnih nabavki, shodno odredbama zakona. Direktor za politiku javni nabavki je kontinuirano pružao savjetodavnu pomoć naručiocima i ponuđačima i na dnevnoj bazi ažurirao uputstva za sprovođenje postupaka na svojoj internet stranici. Direktor je vršio monitoring nad sprovedenim postupcima hitnih nabavki, za period 1. mart – 1. jun 2020. godine. Analiza je dostavljena na postupanje inspekcijским organima za kontolu sprovođenja ovih postupaka, sa izuzećem organa u oblasti zdravstva.

Ministarstvo finansija – Direktor za politiku javni nabavki uspostavilo je help desk u cilju pružanja informacija i podrške naručiocima i ponuđačima za primjenu novog Zakona o javni nabavkama („Službeni list Crne Gore“, br. 074/19), kao i na pitanja koja se odnose na elektronski sistem javni nabavki, odnosno portal javni nabavki. Informacije o radu help deska dostupne su na: <http://www.ujn.gov.me/2020/07/obavjestenje-za-help-desk/>

Projekti tehničke podrške EU

U toku 2020. godine, nastavljena je implementacija projekta „Unapređenje i jačanje institucionalnog uređenja i zakonskog okvira u oblastima javni nabavki i državne pomoći“, koji ima za cilj harmonizaciju pravnog okvira u oblasti javni nabavki sa pravnom tekovinom i standardima EU, kao i izradu sveobuhvatnog programa obuke i kampanje podizanja javne svijesti.

Projekat „Uvođenje elektronskog sistema javni nabavki u Crnoj Gori“ je tekao planiranom dinamikom u toku 2020. godine, što je rezultiralo stavljanjem u funkciju elektronskog sistema 1. januara 2021. godine.

12. DIREKTORAT ZA DIGITALIZACIJU I INFORMACIONE SISTEME

Učešće u aktivnostima koje realizuje Poreska Uprava Crne Gore (PUCG), koja implementira Projekat reforme poreske administracije, finansiran iz kredita Svjetske banke. Predviđeno trajanje projekta je od 2018. do marta 2023. godine. Razvojni cilj projekta je da poboljša djelotvornost operativnih funkcija PUCG i smanji troškove poreskih obveznika pravnih lica prilikom poštovanja poreskih obaveza. Projekat će podržavati dugoročnu viziju Crne Gore, a to je poreska administracija

sa modernizovanim poslovnim procesima zasnovanim na riziku koji doprinose efikasnoj naplati poreza i doprinosa za socijalno osiguranje iz svih izvora privredne djelatnosti. Porast u izmirivanju poreskih obaveza generisaće veći priliv prihoda iz kojih će se obezbjeđivati osnovne usluge za građane. Poboljšanja kapaciteta poreske administracije takođe će doprinijeti ostvarivanju cilja zemlje za pristupanje EU i ekonomsku integraciju sa državama članicama EU. Direktni korisnici projekta su Vlada Crne Gore i njene institucije javnih finansija, dok su krajnji korisnici crnogorski poreski obveznici i građani.

Ugovor o zajmu je potpisan 19. januara 2018 god., dok je projekat postao efektivan 13. marta 2018. god. Takođe, Ugovor o zajmu (za dodatno finansiranje) za potrebe elektronske fiskalizacije računa je potpisan 11. novembra 2019 god.

Projekat ima za cilj da poboljša institucionalne aranžmane i sistem upravljanja PUCG da u potpunosti iskoristi visoko automatizovan sistem zasnovan na procjeni rizika, sa smanjenim stepenom diskrecionog odlučivanja. Projekat podrazumijeva ulaganje od 18.8 miliona eura (osnovno finansiranje od 14 miliona eura i 4.8 miliona eura dodatnog finansiranja) tokom perioda od pet godina.

Projekat se sastoji od četiri komponente:

Komponenta 1: Institucionalni razvoj. Ova komponenta će pomoći u jačanju strateškog fokusa rukovodstva, povećati pažnju usmjerenu na integritet, ojačati upravljanje kadrovima i obukom, razvoj analitičkih kapaciteta neophodnih da podrže strateško upravljanje u PUCG, poboljšati pravni okvir i funkciju žalbi i uspostaviti moderno upravljanje приходima.

Komponenta 2: Poslovni procesi. Ova komponenta podržava modernizaciju poslovnih procesa i poboljšanja operativne efikasnosti.

Komponenta 3: Usluge poreskim obveznicima. Ova komponenta finansiraće aktivnosti vezane za: modernizaciju usluga koje se pružaju poreskim obveznicima i povećati razumijevanje zakona o приходima, procedura i prava i obaveza poreskih obveznika i na taj način smanjiti opterećenje poreskih obveznika prilikom izvršavanja poreskih obaveza; i jačanje spoljne i unutrašnje komunikacije.

Komponenta 4: Elektronska fiskalizacija računa. Ova komponenta će doprinijeti poboljšanju efikasnosti rada PUCG jer će olakšati prikupljanje podataka u realnom vremenu, omogućavajući bolju kontrolu poreskih obveznika i poboljšati statističko izveštavanje i analize. Pored toga, preko aktivnosti ove komponente će se ograničiti mogućnosti za utaju PDV-a i manipulaciju sa fiskalnim računima, imajući u vidu da će PUCG registrovati i odobravati svaki fiskalni račun prije završetka fiskalne transakcije. Ovom komponentom će se finansirati sledeće glavne aktivnosti: nabavka hardvera i softverskog rješenja za sistem elektronske fiskalizacije računa, kao i obuka osoblja PUCG za korišćenje sistema.

Aktivnosti na ovom projektu koje se odnose na komponentu Elektronske fiskalizacije realizuju se planiranom dinamikom i pored otežanih okolnosti zajedničkog rada timova Naručioca i Dobavljača izazvanih pandemijom COVID-19. Uprkos pandemiji i otežanim uslovima rada, koji se odrazio i na transport opreme, a koja je isporučena sa blagim zakašnjenjem, na primarnoj i rezervnoj lokaciji, to nije uticalo na planirani rok realizovanja aktivnosti na IV komponenti projektu. Tim koji realizuje projekat Elektronske fiskalizacije održava svakodnevne sastanke, aktivnosti se sprovede korišćenjem savremenih tehnologija, pripremljena je dokumentacija neophodna za pripremu poreskih obveznika za fiskalni servis i ista je učinjena javno dostupnom. Komunikacija Radnog tima za realizaciju ovog sistema sa poreskim obveznicima i proizvođačima softvera je intenzivna što pokazuje veliko interesovanje svih zainteresovanih strana za uspješnu implementaciju ovog projekta. Dana 20.10.2020 svim poreskim obveznicima je pružena mogućnost testiranja EFI sistema na produkcionom okruženju, dok je 01.01.2021. godine sistem zvanično počeo da funkcioniše u skladu sa zakonski i projektno definisanim rokovima.

Realizuju se aktivnosti koje se odnose na pripremu podataka za migraciju iz postojećih informacionih sistema, mapiranje izvora podataka u cilju unapređenja njihove tačnosti i podizanja nivoa ažurnosti, a koje se realizuju u skladu sa ugovorom MNE-RARP-87720-CQ-CS-19-19 "Čišćenje i konverzija podataka".

Kako implementacija Sistema elektronske fiskalizacije teče planiranom dinamikom, sa druge strane evidentno je značajno kašnjenje u realizaciji aktivnosti na ostalim komponentama projekta RARP, prvenstveno na pripremi funkcionalne specifikacije (FRD) za Integrated Revenue Management System (IRMS). Izrada FRD dokumenta za novi IRMS sistem je u toku, na dokument je mišljenje dala kompanija KPMG, koja je zadužena za kontrolu kvaliteta, te je neophodno intenzivirati aktivnosti na pripremi tenderske dokumentacije.

U međuvremenu, a u cilju realizacije aktivnosti u propisanim rokovima, pripremljena je tehnička specifikacija za Business Intelligence & Data Warehouse (BI&DWH). Nakon što je Radna grupa završila tehničku specifikaciju i uskladilo je sa sugestijama Svjetske banke, pristupilo je izradi tenderske dokumentacije zajedno sa kancelarijom TSU i neposrednim sastankom sa predstavnicima WB. Tenderska dokumentacija je konačno odobrena od strane Svjetske banke 23.12.2020.

Takođe, pripremljena su u Poreskoj upravi i dva TOR-a za:

- Senior Advisor for Strengthening Information Technology Management i
- Improvement of IT Organization and Information System Management at the Tax Administration of Montenegro, koji su nakon sugestija dostavljeni Svjetskoj banci na odobravanje.

Tokom perioda koji je iza nas na projektu RARP učestvovali smo u realizaciji sljedećeg:

- Dopunjena je tenderska dokumentacija za EFI (Electronic fiscalization document) sistem, zajedno sa kancelarijom TSU;
- Sproveden je tenderski postupak za izbor partnera za realizaciju EFI sistema;
- Realizovan je proces evaluacije pristiglih ponuda za izbor partnera za EFI sistem;
- Realizovana je I faza projekta EFI u zakonski i projektno definisanim rokovima, uprkos trenutnim okolnostima izazvanih pandemijom;
- U kontinuitetu se radi na pripremi podataka za migraciju;
- Pripremljen je ToR za BI/DWH (Business intelligence/data warehouse);
- Pripremljena je tenderska dokumentacija za BI/DWH, zajedno sa kancelarijom TSU (Technical Support Unit);
- Pripremljen je ToR za izbor IT konsultanta;
- Sproveden tenderski postupak za izbor IT konsultanta;
- Realizovali proces evaluacije pristiglih ponuda za IT konsultanta i izabran IT konsultanta;
- Izrađen nacrt dokumenta FRD (Functional requirements document) za projekat IRMS, na koji je mišljenje dala kompanija KPMG, koja je angažovana za izradu kontrole kvaliteta projekta.

Kašnjenje u realizaciji pojedinih aktivnosti, iz razloga što je ono sada za izradu FRD za IRMS već više od godinu, ozbiljno ugrožava realizaciju projekta u planiranom roku i predstavlja realan rizik da će projekat RARP biti realizovan u planiranom roku.

Pored aktivnosti na realizaciji projekta RARP, u 2021. godini je rađeno na definisanju aktivnosti koje se trebaju sprovesti u dijelu digitalne transformacije u Ministarstvu, prvenstveno sa aspekta digitalne transformacije poslovanja Ministarstva, u cilju efikasnog rada, kako bi se:

- unaprijedili efikasan rad i pružila podrška specifičnim potrebama Ministarstva;
- unaprijedilo praćenje planiranja, razvoja i implementacije informacionih sistema;
- unaprijedilo praćenje eksploatacije informacionih sistema i stručno operativni poslovi projektovanja, uvođenja i pripreme informacionih sistema u svim oblastima djelatnosti Ministarstva;
- sprovodile inicijative za digitalnu transformaciju i integraciju u međunarodne elektronske tokove podataka;
- unaprijedilo finansijsko upravljanje i planiranje procesom digitalizacije;

- unaprijedio proces odobravanja dodjele finansijskih sredstava i predloženih politika u oblasti digitalizacije, vođenje evidencije o planiranim sredstvima, vođenje evidencije o utrošenim sredstvima, praćenje realizacije akcionih planova i stepena realizacije tih planova;
- unaprijedio mehanizam koordinacije u oblasti finansiranja poslova u procesu digitalizacije, analize informacionih sistema budžetskih jedinica, revizija usklađenosti poslovnih procesa, revizija uspješnosti poslovanja (revizija učinka) i finansijska revizija, izvještavanje rukovodstva o nalazima revizije i davanje preporuka u kojima se predlaže način za unaprjeđenje informacionih sistema;
- unaprijedili davanje objektivnog stručnog mišljenja i savjeta o adekvatnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrola u cilju unaprjeđenja poslovanja budžetskih jedinica,
- unaprijedili upravljanje ljudskim resursima u oblasti digitalizacije;
- vršilo planiranje informatičkih projekata paralelno sa planiranjem Budžeta čime se obezbeđuje usklađivanje poslovnih potreba i IT-a;
- unaprijedilo praćenje pripreme, iniciranja, upravljanja i prijema (vrednovanje i verifikacija) projekata i rješenja u oblasti razvoja digitalizacije;
- stvorili uslovi za realizaciju projekata koji se finansiraju iz sredstava pretpristupnih fondova EU, donacija i drugih oblika razvojne pomoći u oblasti informacionih tehnologija,
- unaprijedilo davanje mišljenja na predloge propisa i dokumenata drugih institucija iz oblasti digitalizacije, pripremanje periodičnih planova i periodičnih izvještaja o realizaciji usvojenih planova, praćenje međunarodne regulative iz oblasti koje su u nadležnosti Ministarstva;
- unaprijedila saradnja sa međunarodnim organizacijama, donatorima i EU, uz izvještavanje rukovodstva o nalazima i davanje preporuka u kojima se predlaže način za unapređenje međunarodne saradnje;
- stvorili uslovi za razvoj novih inovacija i podrška primjeni postojećih inovativnih rješenja u oblasti digitalizacije;
- organizovali stručni skupovi, okrugli stolovi i javne rasprave;
- stvorili uslovi za kreditnu podršku u oblasti digitalizacije,
- stvorili uslovi za poreske podsticaje u oblasti digitalizacije,
- stvorili uslovi za kreiranje mehanizama za unaprjeđenje saradnje javnog i privatnog sektora (javno privatno partnerstvo) u oblasti digitalizacije;
- obezbjedila široka upotreba digitalnih tehnologija u privredi i društvu, s ciljem podsticanja ekonomskog rasta, zapošljavanja i socijalne kohezije;
- vršila razmjena iskustava i uključenje u međunarodne inicijative, kroz saradnju i integraciju, kao i drugi poslovi u cilju digitalne transformacije javne uprave.

U tom cilju je formiran Direktorat za digitalizaciju i informacione sisteme u kojem bi se obavljali stručni poslovi koji se odnose na primjenu informaciono komunikacionih tehnologija u Ministarstvu, koja je neophodne za efikasan rad i specifične potrebe Ministarstva finansija; praćenje planiranja, razvoja, implementacije i eksploatacije informacionih sistema, kao i stručno operativni poslovi projektovanja, uvođenja i pripreme informacionih sistema u svim oblastima djelatnosti Ministarstva; praćenje i primjenu propisa iz oblasti digitalizacije; sprovođenje inicijativa i saradnje na polju informacionih i komunikacionih tehnologija sa drugim učesnicima u procesu digitalizacije; sprovođenje i uvođenje međunarodnih standarda za upravljanje bezbjednošću informacija; uspostavljanje mjera i procedura koje se odnose na zaštitu podataka i informacionih sistema od neovlašćenog pristupa, korišćenja, oštećenja i uništenja podataka, te bilo kakvog tipa modifikacije; razvijanje internih pravila, unapređenje i sprovođenje Backup/Restore, Business Continuity i Disaster Recovery procedura; učestvovanje u finansijskom upravljanju i planiranju finansiranja poslova u procesu digitalizacije; praćenje pripreme, iniciranja, upravljanja i prijema (vrednovanje i verifikacija) projekata i rješenja u oblasti digitalizacije; koordiniranje poslova za pripremanje periodičnih planova i periodičnih izvještaja o realizaciji usvojenih planova; saradnja sa međunarodnim organizacijama, donatorima i EU; praćenje predloga i inicijativa za razvoj digitalnih

i inovativnih servisa; izvještavanje rukovodstva o nalazima i davanje preporuka u kojima se predlaže način za unapređenje međunarodne saradnje; stvaranje uslova za razvoj novih inovacija i podrška primjeni postojećih inovativnih rješenja u oblasti digitalizacije; podrška široj upotrebi digitalnih tehnologija u privredi i društvu, s ciljem podsticanja ekonomskog rasta, zapošljavanja i socijalne kohezije.

13. ODJELJENJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

Odjeljenje za evropske integracije – Jedinica za implementaciju IPA projekata u nadležnosti Ministarstva finansija je u izvještajnom periodu efikasno i uspješno realizovalo sve aktivnosti iz svoje nadležnosti, u skladu sa planom rada, uprkos rizicima koji su vezani za nedostatak kadrovskih kapaciteta u Odjeljenju i određenih kašnjenja u sprovođenju projekata prouzrokovanih pandemijom koronavirusa. U skladu sa nadležnostima Odjeljenja, realizovane su aktivnosti vezane za praćenje i koordinaciju realizacije projekata u nadležnosti Ministarstva finansija i organa nad kojima Ministarstvo vrši nadzor, koji se finansiraju iz sredstava Instrumenta za pretprijetnu podršku (IPA) i procesom evropskih integracija u dijelu nadležnosti Ministarstva.

U 2020. godini Odjeljenje za evropske integracije je pratilo realizaciju 10 projekata u nadležnosti Ministarstva finansija u okviru Godišnjeg akcionog programa IPA-e za Crnu Goru za 2014. godinu. Praćenje realizacije projekata podrazumijevalo je redovnu komunikaciju i blisku saradnju sa korisnicima projekata, ugovaračima, IPA strukturom u cilju obezbjeđivanja blagovremenog rješavanja svih potencijalnih problema i prepreka u realizaciji, učešće u radu upravnih odbora projekata, odobravanje izvještaja o realizaciji projekata, angažmanu eksperata i *outputa* projekata, za sljedeće projekte:

1. Projekat „Implementacija sistema za centralizovani obračun zarada“ - vrijednost: 0,6 mil. eura, korisnik: Direktor za državni budžet, Ministarstvo finansija; projekat realizuje: AAM Management Information Consulting Ltd. iz Mađarske, u konzorcijumu sa FINA iz Hrvatske, Montora Software d.o.o. iz Crne Gore i Enter Ohrid d.o.o. iz Makedonije
2. Projekat „Unaprijeđenje IT sistema Direktorata za budžet“ (vrijednost: 0,3 mil. eura, korisnik: Direktor za državni budžet, Ministarstvo finansija; projekat realizuje: Finit Consulting d.o.o. Bosna i Hercegovina
3. Projekat „Unaprijeđenje budžetskog sistema, višegodišnjeg budžetskog planiranja i sistema javne finansijske interne kontrole“ (vrijednost: 1,34 mil. eura, korisnici: Direktor za državni budžet, Direktor za centralnu harmonizaciju i Direktor državnog trezora, Ministarstvo finansija; projekat realizuje: kompanija Ecorys Nederland B.V. iz Holandije, u konzorcijumu sa SOFRECO iz Francuske i Evropskom Konsalting Grupom d.o.o. iz Srbije
4. Projekat „Implementacija novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS)“ (vrijednost: 2,35 mil. eura, korisnik: Uprava carina; projekat realizuje: kompanija Solitea Business Solutions s.r.o. iz Češke, u konzorcijumu sa SafeNet d.o.o. iz Bosne i Hercegovine, CoreIT d.o.o. iz Crne Gore i SafeNet d.o.o. iz Srbije;
5. Projekat „Podrška za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku i Konvenciji o olakšavanju trgovine robom“ (vrijednost: 0,6 mil. eura, korisnik: Uprava carina; projekat realizuje: kompanija AAM Management Information Consulting Ltd iz Mađarske, u konzorcijumu sa Solitea Business Solutions s.r.o. iz Češke Republike, SafeNET DOO iz Bosne i Hercegovine i CoreIT DOO Podgorica
6. Projekat „Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki“ (vrijednost: 1,4 mil. eura, korisnik: Uprava za javne nabavke; projekat realizuje: kompanija Belit d.o.o. iz Srbije, u konzorcijumu sa INTRASOFT International S.A. iz Belgije, B&S Europe S.A. iz Belgije i Asseco SEE d.o.o. iz Srbije
7. Projekat „Podrška regulisanju finansijskih usluga“ (vrijednost: 0,48 mil. eura, korisnici: Agencija za nadzor osiguranja, Komisija za tržište kapitala; projekat realizuje: kompanija Compliant Risk Technology iz Hrvatske, u konzorcijumu sa Inter Solutio d.o.o. i Strukturiranja d.o.o. iz Hrvatske)

8. Projekat „Razvoj i jačanje kapaciteta Državne revizorske institucije i Revizorskog tijela” (vrijednost: 0,65 mil. eura, korisnici: Državna revizorska institucija i Revizorsko tijelo; projekat realizuje: kompanija GFA Consulting Group GmbH iz Njemačke, u konzorcijumu sa TIM4PIN Consultancy Ltd, Državnom kancelarijom za reviziju Poljske i Državnom kancelarijom za reviziju Republike Hrvatske)

9. Projekat „Unaprijeđenje i jačanje institucionalnog sistema i pravnog okvira u oblasti javnih nabavki i državne pomoći” (vrijednost: 0,87 mil. eura, korisnici: Agencija za zaštitu konkurencije i Uprava za javne nabavke; projekat realizuje: kompanija Eurosupport – Finegroup Support Srl iz Italije, u konzorcijumu sa Crown Agents iz Engleske i Athens Network of Collaborating Experts iz Grčke)

10. Twinning projekat „Podrška regulisanju finansijskih usluga” (vrijednost: 1,41 mil. eura, korisnici: Centralna banka Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Komisija za tržište kapitala; projekat realizuju: Federalno Ministarstvo finansija Savezne Republike Njemačke, Hrvatska narodna banka i Centralna banka Holandije).

Od pomenutih 10 projekata, tokom 2020. godine završena je realizacija četiri projekta. Oba projekta koji se odnose na podršku regulisanju finansijskih usluga, u okviru kojih je pripremljen set zakonskih i podzakonskih akata i sprovedene obuke za institucije korisnice projekta i uspostavljena softverska rješenja u Agenciji za nadzor osiguranja i Komisiji za tržište kapitala, uspješno su realizovani. Projekat „Razvoj i jačanje kapaciteta Državne revizorske institucije i Revizorskog tijela” završen je u septembru 2020. Realizovane su sve planirane aktivnosti i ostvareni definisani rezultati. Pripremljeni su zahtjevi za produžetak realizacije ugovora/proširenje aktivnosti u projektima „Unaprijeđenje i jačanje institucionalnog sistema i pravnog okvira u oblasti javnih nabavki i državne pomoći”, „Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki” i „Unaprijeđenje budžetskog sistema, višegodišnjeg budžetskog planiranja i sistema javne finansijske interne kontrole”. Očekuje se da će navedeni zahtjevi biti odobreni u prvoj polovini 2021. godine.

Svi projekti iz IPA 2014 godine se u velikoj mjeri realizuju u skladu sa definisanom dinamikom. Rokovi za određene aktivnosti koje se prevashodno odnose na obuke i treninge u svim projektima su morali biti pomjereni uslijed objektivnih okolnosti prouzrokovanih pandemijom korona virusa.

U 2020. godini, Odjeljenje za evropske integracije je u saradnji sa korisničkim institucijama koordiniralo i pružilo podršku u pripremi tenderske dokumentacije za projekte koji se finansiraju iz sredstava Instrumenta za evropsku integraciju (IPA 2017):

- “Nabavka hardverske opreme za funkcionisanje sistema centralizovanog obračuna zarada i novog informacionog sistema za planiranje budžeta” (korisnik: Direktorat za državni budžet, Ministarstvo finansija)
- “Evaluacija Programa reforme upravljanja javnim finansijama” (korisnik: Direktorat za državni budžet, Ministarstvo finansija)

Projekti su uspješno ugovoreni. Projekat koji se odnosi na nabavku hardverske opreme za Direktorat državni za budžet je uspješno realizovan, čime su stvoreni preduslovi za uspješnu realizaciju dva IPA 2014 projekta koji se odnose na razvoj i uspostavljanje informacionih sistema za planiranje budžeta i centralizovani obračun zarada. Realizacija projekta koji se odnosi na evaluaciju PFM programa je u toku, a evaluacija PFM programa i preporuke koje će se dobiti kroz evaluaciju predstavljaju osnovu za izradu nove strategije reforme upravljanja javnim finansijama, koju će Ministarstvo finansija biti u obavezi da pripremi u 2021. godini.

Realizovane su redovne aktivnosti koje se odnose na pripremu novih aplikacija za dobijanje sredstava iz *Instrumenta za evropsku integraciju* (EU Integration Facility), u saradnji s korisničkim institucijama i Delegacijom EU, za sljedeće projekte:

- “Establishing the EU own resources system in Montenegro” (korisnik: Direktorat za državni budžet, Ministarstvo finansija)
- “Support to the Customs Administration for the implementation of Customs Decision System (CDS)” (korisnik: Uprava carina)

- “Support to the Customs Administration in preparation for upgrading TARICG to EU TARIC latest version and related ITMS subsystems” (korisnik: Uprava carina)

Sve navedene prijave projekata su odobrene.

Odjeljenje za evropske integracije je u 2020. godini koordiniralo pripremu tenderske dokumentacije za projekte Uprave carina koji se finansiraju u okviru Godišnjeg akcionog programa IPA-e za Crnu Goru za 2018. godinu, u saradnji sa Upravom carina, Direktoratom za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći i Delegacije EU u Crnoj Gori. Raspisivanje tendera za projekte se očekuje u 2021. godini.

Odjeljenje za evropske integracije je koordiniralo proces pripreme koncepata projekata koji su kandidovani za finansiranje iz sredstava IPA III - IPA 2021 i IPA 2022, u oblastima za koje je nadležno Ministarstvo finansija. Odgovor Evropske komisije je dobijen u decembru 2020. Dva kandidovana projekta su načelno podržani za finansiranje iz sredstava IPA 2021 i isti bi trebalo da budu finansirani iz sredstava sektorske budžetske podrške (SBS) za reformu javne uprave. Odjeljenje će u 2021. godini biti u obavezi da u saradnji sa korisničkim institucijama da doprinos u pripremi akcionog dokumenta za program sektorske budžetske podrške i relevantnih strateških dokumenata u dijelu nadležnosti Ministarstva finansija, kako bi se do kraja 2021. godine stekli uslovi za dobijanje sredstava iz SBS.

U izvještajnom periodu je ostvarivana redovna komunikacija i saradnja s predstavnicima Delegacije Evropske unije, tijelima u okviru IPA strukture, ugovaračima i korisničkim institucijama.

U skladu sa svojim nadležnostima, Odjeljenje je u 2020. godini koordiniralo pripremu *Izvještaja o makroekonomskoj stabilnosti i Izvještaja o budžetskoj transparentnosti*, koji su predstavljali dio zahtjeva za povlačenje sredstava iz COVID direktne budžetske podrške koji je upućen Evropskoj komisiji.

Odjeljenje za evropske integracije je uspješno organizovalo XIII sastanak Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku koji je održan 22. oktobra 2020. godine putem WebEx platforme. U saradnji s predstavnicima nadležnih ministarstava, pripremljen je i Evropskoj komisiji u predviđenom roku dostavljen sveobuhvatan materijal koji sadrži informacije o napretku ostvarenom u oblasti javnih finansija, makroekonomske politike, finansijskog sistema, statistike, revizije, i odgovoreno na sva naknadno dostavljena pitanja nadležnih direktorata Evropske komisije. U skladu sa ustaljenom praksom i bliskom saradnjom Odjeljenja s nadležnim Direktoratom za ekonomska i finansijska pitanja u Evropskoj komisiji, u susret sastanku obezbijeđena su potencijalna pitanja i dodatne sugestije, što je omogućilo pripremu i uspješan nastup naših predstavnika na sastanku Pododbora i diskusiju koja je od strane EK ocijenjena kao sveobuhvatna i kvalitetna.

Odjeljenje je koordiniralo i pripremu priloga iz nadležnosti Ministarstva finansija za sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje koji je održan 04. decembra 2020. putem WebEx platforme.

U svojstvu koordinatora za stručnu redakciju i člana Komisije za pripremu crnogorske verzije pravne tekovine Evropske unije, rukovodilac Odjeljenja je koordinirao aktivnosti u vezi sa stručnom redakcijom prevoda pravnih akata EU u dijelu nadležnosti Ministarstva finansija i organa nad kojima Ministarstvo vrši nadzor.

14. ODJELJENJE ZA SUZBIJANJE NEPRAVILNOSTI I PREVARA

Programom rada Vlade za 2020. godinu nisu bile definisane aktivnosti Odjeljenja za suzbijanje nepravilnosti i prevara (AFCOS kancelarije).

Dokumentom Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, u okviru poglavlja 32- Finansijska kontrola, za ispunjavanje 3. mjerila poglavlja-zaštita finansijskih interesa Evropske unije, u prethodnoj godini je bilo definisano usvajanje dva dokumenta: *Odluka o obrazovanju AFCOS Savjetodavnog tijela* i *Uredba o institucionalnom okviru funkcionisanja sistema za suzbijanje nepravilnosti i prevara (AFCOS sistema) u Crnoj Gori*.

Predviđeni rok za usvajanje i početak primjene ovih dokumenata je bio prvobitno definisan - IV kvartal 2020.godine.

Neophodno je istaći da su ova dva dokumenta navedena i u Strategiji za borbu protiv prevara i upravljanje nepravilnostima u cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije za period 2019-2022, uključujući Akcioni plan za period 2019-2020, koja je usvojena na Sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 30.maja 2019.godine. Iako su Akcionim planom definisane mjere i konkretne aktivnosti koje je neophodno preduzeti da bi se ostvarili postavljeni operativni ciljevi, definisane nadležne osobe i institucije, kao i rokovi za ispunjenje ciljeva, većina aktivnosti koje su navedene u Akcionom planu su realizovane u prethodnom periodu, i to je potvrđeno usvajanjem sledećeg dokumenta: *Prvi izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv prevara i upravljanje nepravilnostima koja se odnosi na period od 2019. do 2022. godine.* na sjednici Vlade Crne Gore u februaru 2020.godine.

Aktivnosti koje nisu realizovane –donošenje Uredbe i Odluke su uslovljene donošenjem Zakona o izmjenama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti¹⁰koje je prvobitno planirano za IV kvartal 2020. godine ali i dalje nije realizovano. Aktivnosti koje su navedene kao nerealizovane očekujemo da budu realizovane u narednom vremenskom periodu, u skladu sa planom i politikom rada i drugih jedinica u okviru organa sa kojima saradjujemo, a sve u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa i obezbjeđivanja adekvatne zaštite finansijskih interesa EU. S tim u vezi, dokumentom Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2021-2023 godine, novi rokovi za usvajanje i primjenu oba ova dokumenta su pomjerena za III kvartal 2021 godine.

U narednom vremenskom periodu neophodno je uskladiti izrađene nacрте navedenih dokumenata, u koordinaciji sa tzv.zainteresovanim stranama, kao i Sekretarijatom za zakonodovstvo, radi objavljivanja u Službenom listu. Danom stupanja na snagu Odluke o obrazovanju AFCOS Savjetodavnog tijela prestaje važiti Odluka o obrazovanju Koordinacijskog tijela za praćenje i upravljanje politikom prevencije i suzbijanja nepravilnosti u cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije (AFCOS mreža), Službeni list Crne Gore br. 60/2013, i Odluka o izmjeni Odluke o obrazovanju Koordinacijskog tijela za praćenje i upravljanje politikom prevencije i suzbijanja nepravilnosti u cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije (AFCOS mreža), Službeni list Crne Gore br. 06/2015.

Službenici AFCOS kancelarije rade kontinuirano na realizaciji aktivnosti definisanih navedenom Strategijom i pratećim Akcionim planom.

U skladu sa tim, tokom 2020. godine, izrađeni su odgovarajući **Protokoli o saradnji s nadležnim institucijama (Vrhovnim državnim tužilaštvom, Upravom policije, i Revizorskim tijelom)**, čija se realizacija očekuje u narednom vremenskom periodu.

Kako je Crna Gora, kao korisnica finansijskih sredstava iz pred-pristupnog programa pomoći IPA II, obavezna uspostaviti adekvatan sistem za suzbijanje nepravilnosti i prevara, kao i u okviru njega osigurati zaštitu finansijskih interesa EU, dakle osigurati zakonito i namjensko trošenje navedenih sredstava, to je Odjeljenje za suzbijanje nepravilnosti i prevara u prethodnom periodu apliciralo za nekoliko projekata bilo da je riječ o vrsti ugovora o uslugama, twinning light projektu ili TAIEX/SIGMA projektu, pa su kao rezultat ovih projekata u 2019. i 2020. godini izrađena sljedeća dokumenta:

- Analiza institucionalnog uređenja i pravnog okvira u Crnoj Gori, u kontekstu funkcionisanja AFCOS sistema.
- Smjernice o upravljanju nepravilnostima, koje su predstavljale adekvatnu podlogu za izmjenu Priručnika za postupanje u svim IPA tijelima, u poglavlju " Nepravilnosti", koji se u toku 2020. godine više puta usaglašavao u komunikaciji sa ekspertima i svim relevantnim tijelima u sistemu na koje se

¹⁰ Programom rada Vlade Crne Gore nije predviđeno donošenje Zakona o izmjenama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti u pogledu zaštite finansijskih interesa Evropske unije, pa je neophodno naći drugu pravnu osnovu iz koje će proizlaziti ova dva dokumenta

taj Priručnik odnosi. Ovaj dokument predstavlja osnovu za rad AFCOS kancelarije i svih tijela u strukturi za izvještavanje o nepravilnostima, i kao takav bio je predmet revizije Revizorskog tijela, pa je i ocijenjen pozitivno.

- Metodologija analize rizika u oblasti upravljanja nepravilnostima, kao i Interne procedure za rad AFCOS kancelarije.

- na osnovu rezultata analize potreba za treninzima u oblasti upravljanja nepravilnostima, izrađen je Izvještaj koji uključuje Katalog treninga za period 2019. -2021. u kojem je naveden sadržaj pojedinih trening aktivnosti i izrađeni su Indikativni plan treninga za period 2019.-2021. godine. Iako je u Godišnjem planu treninga za 2020. godinu, prvobitno bilo naznačeno planirano vrijeme održavanja trening aktivnosti, za razliku od prethodne 2019. godine, veliki broj planiranih edukacija se nisu realizovale zbog dobro poznatih zdravstvenih razloga tj pandemije. Ipak, nekoliko edukacija koje su se održale putem Zoom aplikacije su se odnosile na sledeću tematiku: pojmovi nepravilnosti, prevara; tzv red flags; upravljanje rizicima nepravilnosti i prevara; najčešće nepravilnosti u sektoru poljoprivrede; najčešće nepravilnosti u implementaciji raznih vrsta ugovora; nepravilnosti u implementaciji ugovora o izvođenju radova (infrastrukturni projekti) itd.

Jedna od preporuka OLAF-a je i konstantno sprovođenje edukacija za službenike tijela svih AFCOS sistema zemalja korisnica, pa samim tim i Crne Gore (Strukture za izvještavanje o nepravilnostima, AFCOS Savjetodavnog tijela i AFCOS kancelarije) *vezano za ispravno korišćenje IMS sistema*¹¹ *za sve korisničke uloge (creator, manager i observer)*, kako bi se postigao visok kvalitet izvještaja o nepravilnostima. S tim u vezi, službenici AFCOS kancelarije su održali niz sastanaka sa navedenim strukturama, kako bi im instalirali sve sertifikate koji su neophodni za pristupanje IMS sistemu, bolje objasnili i približili novi način funkcionisanja IMS sistema za sve uloge (kreator, menadžer i posmatrač) i tako osigurali funkcionalniji sistem izvještavanja.

AFCOS kancelarija je aplicirala za projekat¹² pod nazivom „Obuka službenika tijela AFCOS sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“. Trajanje ovog projekta ugovora o uslugama će biti 12 mjeseci, a njegova vrijednost je 32.000,00 €. U sklopu navedenog projekta AFCOS kancelarija je učestvovala u izradi tenderske dokumentacije koju čini: Projektni zadatak, Obavještenje o ugovoru, Budžet, Evaluaciona mreža, Lista potencijalnih ponuđača i Izjava o objektivnosti i povjerljivosti.

U organizaciji Njemačke konsultantske kuće Lexxion Publisher, sa sjedištem u Berlinu, koji je posvećen širenju znanja i analizi pravnog i regulatornog sistema EU putem časopisa, knjiga, seminara i konferencija, predstavnik AFCOS kancelarije učestvovao je, tokom 2020.godine, tri puta, u online kursevima (putem Zoom aplikacije), na temu „Finansijsko upravljanje, kontrola i revizija ESI fondova“¹³. *Predstavnik AFCOS kancelarije je u sklopu seminara održao predavanje na temu „Uspostavljanje i funkcionisanje AFCOS sistema na nacionalnom nivou- Iskustvo Crne Gore“, na kojem je predstavnicima zemalja iz okruženja, zemljama kandidatima, ali i zemljama EU, predstavljen crnogorski sistem finansijskog upravljanja i kontrole, kao i prezentovana nacionalna Strategija za borbu protiv prevara i upravljanje nepravilnostima u cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije. Ovaj događaj omogućio je razmjenu informacija i sticanje iskustva svih predstavnika bilo da riječ o predpristupnim ili strukturnim fondovima EU.*

Predstavnici AFCOS kancelarije prisustvovali su online sastanku Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku¹⁴, koji je održan 22.10.2020. godine, na kojem su se, između ostalih, razmatrale tekuće aktivnosti, dostignuća, ali i izazovi u predstojećem periodu u oblasti zaštite

¹¹ IMS –elektronski sistem za prijavljivanje nepravilnosti, korišćen od strane OLAF-a i zemlje korisnice sredstava-, pristup slanja i kontrole tehničke ispravnosti dokumenta ima samo AFCOS kancelarija kroz pomenuti softver

¹²AFCOS kancelarija je u januaru 2020. godine podnijela EUIF prijavu koja je odobrena 1. jula 2020. godine na 14^{om} sastanku Upravnog odbora EUIF, na kojem su učestvovali predstavnici Delegacije Evropske unije za Crnu Goru, predstavnici Kancelarije za evropske integracije i predstavnici MF

¹³ Zbog zainteresovanosti polaznika, najvećim dijelom iz zemalja članica seminar je ponovljen tri puta tokom godine. Predstavnik AFCOS kancelarije je imao manju ulogu, zbog tematike, jer su mahom polaznici predstavnici institucija revizije, Upravljačkih tijela u raznim institucijama širom EU, mada je tema AFCOS-a u okviru pojma zaštite finansijskih sredstava uvrštena u Agendu

¹⁴ Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku zajedničko je tijelo EU i CG uspostavljeno s ciljem praćenja sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

finansijskih interesa EU. Na navedenom sastanku prezentovan je prilog koji je pripremljen i dostavljen Evropskoj komisiji, u skladu sa uobičajenom praksom.

Takođe, u decembru 2020. godine, službenici AFCOS kancelarije održali su obuku službenicima Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) na temu upravljanja nepravilnostima (prevencija, detekcija, identifikacija i prijavljivanje nepravilnosti), sa ciljem unapređenja znanja učesnika u sistemu upravljanja nepravilnosti. Na pomenutoj obuci pažnja je posvećena i pravilnoj upotrebi Elektronskog sistema za prijavljivanje nepravilnosti (IMS-a).

Kada je riječ o redovnim aktivnostima AFCOS kancelarije- izvještavanje prema OLAF-u, u toku 2020. godine AFCOS kancelarija je OLAF kancelariji putem IMS sistema prijavila ukupno 18 nepravilnosti koje su nastale prilikom implementacije projekata koji se finansiraju iz IPA fondova. U navedenom periodu je poslato i 4 Zero notification reports¹⁵. Kada je riječ o anonimnim prijavama i postupanju po istima, neophodno je istaći da je dana 01.06.2020. godine AFCOS kancelarija primila Anonimnu prijavu u ime grupe građana Herceg Novog o eventualnim zloupotrebama EU sredstava u slučaju projekta ADRINET – Jadranska mreža za morski ekosistem, koji se finansira iz trilateralnog programa Italija-Albanija-Crna Gora¹⁶. Takođe, dana 30.10.2020. godine Direkcija za prvi nivo kontrole (CFCU), dobila je dopis od strane Sindikata Kraljevskog pozorišta „Zetski dom“, a u vezi potencijalnih nepravilnosti na projektu „ADNICH¹⁷“. U oba slučaja, u skladu sa procedurom, AFCOS kancelarija je uputila dopis i organizovala sastanak sa predstavnicima Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoci MFSS i Kancelarije za Evropske integracije- Odsjeka za Evropsku teritorijalnu saradnju, na kojem je informisala kolege o prijavi i na kojem se raspravljalo o daljim koracima koje je neophodno preuzeti u cilju utvrđivanja eventualne nepravilnosti ili prevara.

Pored registra treninga, AFCOS kancelarija je izradila i registar rizika, ali registar nepravilnosti, koje redovno ažurira i obavještava OLAF o svim promjenama u skladu sa pristiglim informacijama od strane tijela uključenih u proces izvještavanja.

Crna Gora osigurava saradnju sa Evropskom komisijom u vidu izvještavanja o utvrđenim nepravilnostima i pruža svu relevantnu podršku kada je to potrebno. Izvještavanje o nepravilnostima će se voditi i u budućnosti, prema postupcima opisanim u Smjernicama o upravljanju nepravilnostima.

15. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

U toku 2020. godine revizori Odjeljenja za unutrašnju reviziju su obavili 6 revizija. Dvije revizije su obavljene u Ministarstvu finansija, a 4 revizije kod subjekata javnog sektora koji su bili u nadležnosti Ministarstva finansija i to: Zaštitnik imovinsko pravnih interesa Crne Gore, Uprava za nekretnine, Uprava carina i Poreska uprava. Od 1. septembra 2020. godine u Ministarstvu finansija je formirano novo Odjeljenje za unutrašnju reviziju Fondova EU u javnom sektoru i shodno tome, dvije revizije koje su planirane u III i IV kvartalu, a odnosile su se na revizije EU fondova, nisu urađene već su prešle u nadležnost novoosnovanog Odjeljenja.

Shodno Uredbi o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru od 23.12.2019. godine (Službeni list CG”, br.070/19), Odjeljenju su dati pod nazor 10 organa državne uprave i potpisana 3

¹⁵ Zero notification report je tzv. Nulti izvještaj –zemlja korisnica sredstava ima obavezu da i u slučaju da u navedenom izvještajnom periodu nije bilo nepravilnosti navedeno izvjestiti u određenoj formi izvještavanja

¹⁶ Direkcija za prvi nivo kontrole (CFCU-a) koja, u ulozi kontrolnog tijela, vrši provjeru prihvatljivosti troškova za trilateralni program Italija-Albanija-Crna Gora, sprovela je administrativne provjere za sve dostavljene izvještaje, kao i provjeru na licu mjesta (on the spot control) za projekat ADRINET. Administrativnim provjerama utvrđeno je da je sva dostavljena prateća dokumentacija u okviru prijavljenih budžetskih linija, definisana takođe programskim priručnikom papirološki ispravna, kao i da su ispoštovani budžeti predviđeni za svaku pojedinačnu aktivnost.

¹⁷ AFCOS kancelarija je savjetovala Direktoratu za finansiranje i ugovaranje sredstava pomoći EU da sprovođenjem detaljnije kontrole utvrdi da li su na pomenutom projektu mogle nastati nepravilnosti ili greške koje nemaju finansijskih posljedica za budžet EU, i koje se kao takve ne izvještavaju OLAF-u, već Upravljačkom tijelu trilateralnog programa,

Sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije. (državni organi, potpisnici Sporazuma iz ranijih godina dužni su da iste i obnove).

16. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU FONDOVA EU U JAVNOM SEKTORU

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru od 21. novembra 2019. godine i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva finansija, verifikovanog zaključcima Vlade od 20. avgusta 2020. godine, uspostavljeno je Odjeljenje za unutrašnju reviziju fondova EU u javnom sektoru. Odjeljenje će vršiti revizije kod svih sadašnjih i budućih korisnika fondova EU kao i drugih fondova i sredstava koja obezbjeđuju druga međunarodna tijela i institucije. Iz priloženog se može zaključiti da je Odjeljenje osnovano u trećem kvartalu 2020. godine pa u trenutku izvještavanja postojanje istog je manje od godinu dana, tačnije osam mjeseci.

U nastavku su nabrojane najznačajnije aktivnosti od osnivanja do perioda izvještavanja:

- potpisana je Povelja unutrašnje revizije kao najznačajniji strateški dokument Odjeljenja;
- Strateški i godišnji planovi su izrađeni i čeka se na komentare od strane DG Near, nakon čega će se potpisati od strane relevantnih službenika;
- U okviru strateškog i godišnjeg planiranja urađene su analize rizika za Operativnu strukturu koja će biti predmet budućih revizija;
- Odjeljenje je apliciralo kroz tehničku pomoć projekat vrijedan 100.000 € čiji će budući korisnici biti revizori Odjeljenja Ministarstva finansija i socijalnog staranja (očekuje se odobrenje Delegacije EU nakon popunjavanja slobodnih radnih mjesta u Odjeljenju);
- Odobreno putovanje za studijsku posjetu Ministarstvu financija Hrvatske u trajanju od 5 dana (usljed korona virusa isto je odloženo da se realizuje tokom 2021. godine ukoliko se stvore uslovi);
- Izrađen je GI-UR (godišnji izvještaj unutrašnje revizije za Ministra i CHU) čiji je rok za slanje 15. februar 2021.godine u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru;
- Revizori prisustvuju obukama domaćih i stranih predavača (CHU i SIGMA) čime ostvaruju potreban broj obuka u skladu sa Pravilnikom o posebnom programu profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora u javnom sektoru;
- Jedan revizor (mlađi unutrašnji revizor) prisustvuje sertifikaciji za unutrašnjeg revizora koji će trajati u periodu od godinu dana počevši od mjeseca februara 2021.godine.

17. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE

Služba za opšte poslove kroz svakodnevne aktivnosti i redovne radne zadatke obavlja poslove koji se odnose na izradu rješenja o raznim vrstama pomoći, raspoređivanje službenika po raznim osnovama u skladu sa propisima o radu, ocjenjivanje službenika i lica iz kategorije visoko – rukovodnog kadra, rješenja o godišnjim odmorima, rješenja o plaćenom i neplaćenom odsustvu itd. Takođe, ova Služba je radila na izradi akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, izradi Kadrovskog plana, pripremi Plana integriteta, vođenje centralne kadrovske evidencije, sprovođenje konkursa i oglasa za potrebe Ministarstva, zatim poslovi iz nadležnosti Pisarnice (prijem i zavođenje akata) i ostale redovne aktivnosti iz djelokruga rada Ministarstva i ove Službe.

18. SLUŽBA ZA MATERIJALNO - FINANSIJSKE, RAČUNOVODSTVENE POSLOVE I JAVNE NABAVKE

U skladu sa novim aktom o sistematizaciji koji je Vlada usvojila u avgustu 2020. godine, dvije dotadašnje službe, Služba za javne nabavke i Služba za materijalno-finansijske i računovodstvene poslove, integrisane su u Službu za materijalno – finansijske, računovodstvene poslove i javne nabvke.

U okviru ove službe, u izvještajnom periodu, obavljali su se tekući poslovi kao što su: interno računovodstvo i nadzor nad izvršenjem Budžeta Ministarstva finansija, praćenje utroška finansijskih sredstava koji se godišnjim zakonom o budžetu opredjeljuju za rad ministarstva, kao i praćenje propisa iz oblasti računovodstva i finansija. Takođe, Služba je u 2020. godini radila na poslovima realizacije Programa pružanja podrške privredi i zaposlenima u cilju ublažavanja negativnih efekata epidemije novog virusa.

Pored navedenog, u izvještajnom period u Službi su se obavljali poslovi koji se odnose na planiranje javnih nabavki roba, radova i usluga, kao i sprovođenje procedura za realizaciju nabavki istih, koji su propisani Zakonom o javnim nabavkama. Na bazi dostavljenih zahtjeva Organizacionih cjelina, vršenq je izdavanje potrošnog materijala. Redovno je praćena realizacija svih Ugovora za nabavljene robe i usluge za potrebe ministarstva. Obraðeni su i dostavljeni Upravi za imovinu računi za troškove kancelarijskog materijala, goriva, kancelarijskog namještaja, računarske opreme i troškove za usluge osiguranja zaposlenih i imovine, kao i mobilne i fiksne telefonije u skladu sa Uredbom o objedinjavanju javnih nabavki roba i usluga.

U skladu sa zakonskim odredbama i rokovima, u saradnji sa Službenicima za javne nabavke Ministarstvo finansija je pripremlilo i usvojilo Plan javnih nabavki za 2020. godinu, koji je objavljen na portalu nadležnog organa za javne nabavke 31.01.2020. godine, uz prethodno dobijenu saglasnost od strane Direktorata za državni budžet. Procijenjena vrijednost Plana br. 12-1322 iznosila je 1.187.658,00 €, za 26 postupaka ukupno.

U toku 2020. godine Plan javnih nabavki se mijenjao dva puta. Prvom izmjenom od 6.3.2020. godine, Plan je uvećan za 200.000,00 eura i iznosio je 1387658.00 €, za ukupno 27 postupka javne nabavke. Dana 16.7.2020. godine Plan je usklađen sa novim Zakonom o javnim nabavkama («Sl.list CG» broj 74/19), na način što je utvđen iznos Plana bez uračunatog pdv-a i pdv posebno. Osim toga, usklađeni Plan nije sadržao one postupke koji su već pokrenuti ili realizovani. Drugom izmjenom Plana od 19.11.2020. godine, dodata je jedna stavka, a iznos je uvećan za 84.700,00 eura, sa pdv-om.

U okviru redovnih aktivnosti, Služba je aktivno sprovodila svakodnevne aktivnosti iz domena svoje nadležnosti. Službenici za javne nabavke redovno su vodili Evidenciju sprovedenih postupaka javnih nabavki, kao i Evidenciju jednostavnih nabavki i Evidenciju izuzeća u skladu sa članom 180 Zakona o javnim nabavkama.

U toku 2020. godine sprovedeno je **6 otvorenih postupaka**. Svi postupci su realizovani bez izjavljenih žalbi. Pored navedenih, u skladu sa Pravilnikom Ministarstva finansija o nabavkama malih vrijednosti, Pravilnikom Ministarstva finansija o hitnim nabavkama i u skladu sa Zakonom o javnm nabavkama, koji se primjenjivao do 7. jula 2020. godine, sprovedeni su sljedeći postupci: **1 hitna nabavka**, **11 postupaka nabavki malih vrijednosti** čija vrijednost ne prelazi 15.000,00 eura sa pdv-om i **77 nabavke malih vrijednosti** do 5.000,00 eura, realizovane direktnim dogovorom između ponuđača i naručioaca. U skladu sa novim Zakonom o javnim nabavkama, koji se primjenjuje od 7. jula 2020. godine, sprovedeni su sljedeći postupci: **7 postupaka jednostavne nabavke**, čija vrijednost ne prelazi 20.000,00 eura bez pdv-a i **104 jednostavne nabavke**, čija vrijednost je manja od 5.000,00 eura bez pdv-a, a koje su realizovane direktnim dogovorom.

U skladu sa zakonskim odredbama i rokovima, Službenici za javne nabavke pripremili su Izveštaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zakljućenim ugovorima za 2019. godinu – koji je potpisan od strane ovlašćenog lica Ministarstva i dostavljen nadležnom organu za javne nabavke – Direktoratu za politiku javnih nabavki 28. februara 2020. godine. Izveštaj sadrži sve relevantne informacije vezane za javne nabavke.

Pored navedenih aktivnosti u Službi su blagovremeno i u skladu sa zakonskim rokovima sačinjeni i sljedeći akti:

- Izveštaj Ministarstva o kršenju antikorupcijskih pravila za 2020. godinu i Metodologija analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki, u skladu sa članom 38 Zakona o javnim nabavkama, a koji su predati nadležnom organu za javne nabavke 31. decembra 2020. godine;

- Registar rizika za navedenu organizacionu jedinicu za 2020. godinu, sa pregledom postojećih kontrola i predlogom za reagovanje na utvđene rizike, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama. Registar je dostavljen koordinatoru, koji objedinjava registre rizika svih organizacionih jedinica i dostavlja ih ministru.

- Plan integriteta za navedenu organizacionu jedinicu za 2020. godinu, kao i Godišnji Izveštaj sprovođenja Plana integriteta za 2019. godinu, u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije.

Tokom 2020. godine, Služba je intezivno radila i na otklanjanju preporuka iz revizorskih izvještaja Revizorskog tijela Crne Gore, a sve u cilju unapređenja rada službe.

VI PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE

Ministarstvo će, u narednom periodu, nastaviti aktivnosti u cilju unapređenja stanja u upravnoj oblasti, u skladu sa projektovanim ciljevima i očekivanjima: izvršavanje obaveza iz Programa rada Vlade Crne Gore i Programa rada Ministarstva finansija i socijalnog staranja za 2021. godinu, izvršavanje zaključaka Vlade Crne Gore, kao uslova za sprovođenje programskih aktivnosti i politike Vlade, dalji razvoj i unapređenje postojećeg makroekonomskog modela, učešće u pregovorima za pristupanje Evropskoj uniji i ispunjavanje ostalih prioritetnih zadataka iz svoje nadležnosti.

Mišljenja smo da stvaranje predvidljivog i transparentnog poslovnog ambijenta, zasnovanog na vladavini prava, predstavlja osnov za privlačenje renomiranih stranih investitora i podsticanje ekonomskog rasta i razvoja države. Ekonomski rast i razvoj najbolje se mogu postići ukoliko postoji saradnja sa svim sektorima i relevantnim institucijama i tijelima. Saradnja sa Ministarstvom finansija i socijalnog staranja ostvarivaće se naročito kroz Komitet za poreze i Komitet za suzbijanje sive ekonomije, a u okviru AmCham programa „Partnerstvo za bolje poslovno okruženje“, čiji je osnovni cilj podizanje nivoa uzajamnog razumijevanja između privatnog i javnog sektora, kroz blagovremeno uključivanje poslovne zajednice u proceduru izrade zakona i drugih propisa.

U narednom periodu radiće se i na unapređivanju saradnje sa privatnim sektorom, u dijelu koji se odnosi na kreiranje trgovinske politike, identifikovanje prioriteta privrede i razumijevanja njenih komercijalnih interesa u procesu formulisanja i sprovođenja reformi.

Značajan dio aktivnosti Ministarstva - Direktorata za državni budžet usmjeren je ka unapređenju procesa planiranja budžeta kroz realizaciju tri projekta:

Unapređenje budžetskog sistema, višegodišnjeg budžetskog planiranja i sistema javne finansijske interne kontrole i ima za cilj unaprijeđenje fiskalne održivosti i odgovorno upravljanje javnim finansijama u skladu sa najvišim standardima EU, kroz implementaciju višegodišnjeg okvira budžeta i programskog budžeta, zatim budžetiranje shodno učinku kroz definisanje indikatora.

Unaprijeđenje IT sistema za planiranje budžeta u skladu sa međunarodnim iskustvima i predstavlja koncept od presudnog značaja za podršku programskom budžetiranju. Kako bi se omogućila adekvatna realizacija obaveza BMIS je dostupan u resornim ministarstvima i ostalim potrošačkim jedinicama.

Opšti cilj projekta „Implementacija Sistema za centralizovani obračun zarada“ koji je finansiran kroz Instrumente prepristupne pomoći (IPA II) 2014-2020 u sklopu politike podrške upravljanja javnim finansijama (PFM), je implementacije sistema koji će doprinijeti fiskalnoj održivosti i zdravom upravljanju javnim finansijama u skladu sa zahtjevima EU. Sistem će omogućiti

znatno viši stepen kontrole, smanjiti broj mogućih grešaka i automatizovati brojne procese koji se trenutno obavljaju manuelno. Predlog mjera je sprovođenje obuka krajnjih korisnika iz svih potrošačkih jedinica koje se finansiraju iz Budžeta CG i nakon završene obuke postepeno uključivanje korisnika radi prelaska na Centralizovan obračun zarada, koji će obuhvatiti zaposlene u javnom sektoru koji se finansiraju iz Budžeta Crne Gore i na taj način kontrolisati rashode i izvršene isplate za sve zaposlene u javnom sektoru u realnom vremenu.

Za efikasniju realizaciju zadataka iz nadležnosti Direktorata za ekonomsku i razvojnu politiku planiraju se dodatne obuke zaposlenih; obuke na radnom mjestu; on line obuke iz makroekonomije, ekonomskog modeliranja, statistike i ekonometrije; pohađanje stručnih seminara; kao i unaprjeđenje znanja engleskog jezika.

U skladu sa novom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, koja važi od decembra 2020. godine, Ministarstvo finansija i dio resora Ministarstva rada i socijalnog staranja, koji se odnosi na socijalno staranje, integrisani su u Ministarstvo finansija i socijalnog staranja. Cilj spajanja bio je da socijalno staranje direktno uvežemo sa javnim finansijama. Ministarstvo će se u narednom periodu zalagati za unapređenje položaja osoba sa invaliditetom, kao i za reformu sistema koji će, u krajnjem, osigurati da svi građani ovog društva imaju iste mogućnosti u svim životnim sferama.

U saradnji sa predstavništvom UNICEF-a u Crnoj Gori, Vlada Crne Gore sprovodi Analizu sistema socijalne zaštite. Ova analiza fokusirana je na materijalna davanja i usluge iz oblasti socijalne i dječje zaštite koje su od posebnog značaja za siromašne i isključene grupe i obuhvata sve programe socijalne zaštite. Završni element analize biće konkretna mapa puta za reforme sistema socijalne i dječje zaštite, koju će kreirati partneri koji doprinose socijalnoj i dječjoj zaštiti. Mapa puta biće usmjerena na definisanje razvojne politike socijalne i dječje zaštite, koja će biti povezana sa drugim sistemima i djelatnostima u društvu i usklađena sa međunarodnim propisima i standardima. Fokus će, između ostalog, biti na prevenciji socijalnih problema, efikasnijim materijalnim davanjima u socijalnoj i dječjoj zaštiti i obezbjeđivanju kvalitetnih usluga u socijalnoj i dječjoj zaštiti. Osnovni cilj je smanjenje siromaštva i pružanje podrške u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba svima kojima je neophodno.

VII IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE CARINA

Podaci o realizaciji ciljeva i programa rada Uprave carina:

Godišnjim planom za 2020. godinu predviđeno je 413 pokazatelja učinka, od kojih je 350 realizovano, što predstavlja 84,75%. Od 63 pokazatelja učinka koji nisu u potpunosti realizovani: 15 su u završnoj fazi, za 22 je započeto ostvarivanje, 10 je u pripremi i 16 nije realizovano (pandemija Covid 19 je najčešći razlog).

Od ukupno 143 indikatora predviđenih Akcionim planom Poslovne strategije za 2020. godinu, realizovan je 101 što predstavlja 70,63%. Od 42 indikatora koji nisu u potpunosti realizovani: 8 je u završnoj fazi, za 18 je započeto ostvarivanje, 6 je u pripremi i 10 nije realizovano.

Pregled mjera i aktivnosti preduzetih za izvršavanje postavljenih ciljeva:

Strateški cilj 1: Usklađivanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU i razvoj informacionih sistema

Iniciranje izmjena i dopuna carinskih i drugih propisa

Inicirano je usklađivanje carinskog zakona sa Uredbom EU br.952/2013 (UCC). Radna grupa je izradila nacrt Carinskog zakona u decembru 2019.godine, uz pomoć eksperta iz Srbije, kojeg je obezbijedila Uprava carina preko GIZ-a. MF I SC je, nakon dobijanja pozitivnog mišljenja od Sekretarijata za zakonodavstvo, dostavilo Predlog carinskog zakona evropskoj komisiji na eventualne komentare. Započet je rad Radne grupe za izradu Uredbe za sprovođenje carinskog zakona. Nacrt Pravilnika o obliku sadržaju, načinu podnošenja i popunjavanja carinske deklaracije i zbirne prijave upućen je Ministarstvu finansija na donošenje. Donešena je Uredba o carinskoj tarifi za 2020.god. i implementirana je u TARICG.

Iniciranje izmjena i dopuna poreskih propisa,

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost je objavljen u Službenom listu 80/20 04.08.2020.godine.

Iniciranje izmjena i dopuna akciznih propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama je objavljen u Službenom listu 76/20 28.07.2020.godine. Usvojen je Pravilnik o bližem načinu funkcionisanja informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka i postupku elektronske razmjene podataka o akcizama. Predlog izmjena/dopuna Uredbe o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama je dostavljen Ministarstvu finansija i socijalnog staranja krajem 2020.godine. Poslovna pravila su kreirana u skladu sa izmjenama Zakona.

IT podrška u procesu implementacije definisanih planova izmjena i dopuna propisa

Nastavljena je automatizacija poslovnih procesa i definisana arhitektura budućih sistema. Kandidivani su projekti u okviru EU podrške. U cilju rekonstrukcije server sale, kroz projekat Vladavina prava i temeljna prava iz IPA 2018 obezbijeđena su sredstva u vrijednosti od 300.000€. Imenovan je Radni tim koji treba da pripremi tehničku specifikaciju i učestvuje u realizaciji rekonstrukcije server sale.

U toku je izrada politike upotrebe elektronskog potpisa i izrada specifikacije rješenja izmjene aplikacija u cilju uspostavljanja bespapirnog poslovanja u carinskim postupcima. U završnoj fazi je izrada tehničke specifikacije za poboljšanje (tehničkih i drugih) mehanizama za brzu razmjenu informacija sa Upravom policije, USP NFT, i drugim nacionalnim agencijama (kroz IFC i druge projekte). U toku je izrada tehničke specifikacije za poboljšanje (tehničkih i drugih) mehanizama za brzu razmjenu informacija sa drugim državnim organima preko MJU- Government Service Bus (GSB), dalja nadogradnja web servisa.

Izvršena je Migracija sistemskog softvera na aplikativnim i baznim serverima (test i produkcija), kao i Migracija carinskih aplikacija na nove verzije aplikativnih softvera (test i produkcija) na novu tehnološku osnovu. Čeka se prihvatanje Pravilnika (zakonodavni dio).

Uprava carina je u 2020. godini obezbijedila budžetska sredstva u iznosu od 55.000€ za održavanje sistemskog dijela CIS-a (održavanje i hardversku podršku postojeće i buduće serverske opreme, održavanje i hardversku podršku postojeće serverske opreme, održavanje i hardversku podršku računarske desktop opreme). U cilju obnove IT opreme koja pruža podršku carinskim službenicima u svakodnevnom radu (radne stanice, štampači i prenosni računari) izvršena je nabavka opreme vrijednosti 38.244,47€. Kako bi se produžile podrške za licence potpisani su ugovori za: Veritas Backup Exec support, VMware support, cPanel i Cloud Linux support, Antivirus softverski paket, Supporta Juniper JSE Bundle (App Secure + Sky Atp). Takođe, nabavljen je novi softver za monitoring i administraciju mrežnih i serverskih resursa. Nabavljeni i licencirani su novi alati za praćenje TEMPO/ITIL/RUP aktivnosti i usluga.

IT podrška u automatizaciji poslovnih procesa

Realizovane su aktivnosti na razvoju novog IT sistema za akcize i implementaciji sistema kontrole kretanja akciznih proizvoda i to Projekat »Podrška Upravi carina u oblasti akciza“, i »Projekat uvođenja sistema za elektronsko upravljanje akciznim markicama«.

Korišćenje predpristupne podrške EU u procesu evropskih integracija

Pripremljena je dokumentacija za buduće projekte Uprave carina iz sredstava predpristupne podrške IPA i EUIF, u cilju ispunjavanja mjerila iz Poglavlja 29 Carinska unija. Uprava carina je nastavila sa aktivnostima na finalizaciji projektnih zadataka i tehničkih specifikacija za aktivnosti čija je realizacija odobrena iz sredstava IPA 2018 u iznosu od 1.900.000€. Aktivnosti se odnose na: nabavku specijalizovanog kontejnera DATA CENTRE, radove na adaptaciji/rekonstrukciji Upravne zgrade, Područne jedinice Carinarnica Bar, CI Putnički terminal Bar i CI Zelenika, usluge za unapređenje informacionih sistema, nabavku opreme za vršenje kontrolne funkcije Uprave carina, nabavku serverske i storage opreme i usluge za obuku carinskih službenika. Krajem decembra 2020.godine započeta je i realizacija Projekta "Izrada glavnog projekta /tehničke dokumentacije za adaptaciju/rekonstrukciju objekata koje koristi Uprava carina" iz sredstava EUIF. Realizacijom ovog Ugovora će biti pripremljena tenderska dokumentacija po PRAG pravilima za raspisivanje tendera za radove adaptacije/rekonstrukcije Upravne zgrade, Područne jedinice Carinarnica Bar, CI Putnički terminal Bar i CI Zelenika.

Pripremljeni su i upućeni predlozi za dva projekta za realizaciju iz sredstava EUIF 2017. Od strane Evropske Komisije odobreni su predlozi projekata "Implementacija carinskih odluka na nacionalnom nivou", i "Podrška Upravi carina za pripremu za nadogradnju TARICG do TARIC EU poslednje verzije i odnosnih ITMS podsistema". U toku je priprema projektnih zadataka za oba projekta. Takođe, dostavljen je nadležnim organima i predlog projekta koji obuhvata aktivnosti planirane da se realizuju iz sredstava IPA III u okviru programiranja za IPA 2021 i IPA 2022. Planirane aktivnosti su usmjerene na dalju modernizaciju službe, posebno kada je u pitanju razvoj IT sistema Uprave carina za podršku pojednostavljenima i olakšanju carinskih procedura, a ujedno na uspostavljanje sistema koji bi bili interkonektivni i interoperabilni sa sistemima EU. Međutim, predlog je od strane EK ocijenjen kao relevantan ali rano predložen.

Pokrenut je postupak osavremenjavanja načina obilježavanja duvanskih proizvoda i alkoholnih pića akciznim markicama razvojem sistema za elektronsko upravljanje akciznim markicama, koji će omogućiti elektronsko odobravanje, narudžbu i izdavanje akciznih markica, kao i elektronsko vođenje evidencije o izdatim, iskorišćenim i neiskorišćenim akciznim markicama. Uvođenjem navedenog sistema unaprijediće se efikasnost carinske službe u suzbijanju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima.

Projekat Podrška regionalnoj ekonomskoj integraciji / GIZ Open Regional Fund Foreign Trade, koji je započeo u junu 2020.godine i trajaće do jula 2023.godine podržaće implementaciju zajedničkog upravljanja rizikom u CEFTA regionu i implementaciju Strategije za upravljanje rizikom u CEFTA zemljama. Tokom 2020 godine održano je više regionalnih online sastanaka i završene sve obaveze Uprave carina u dosadašnjem toku projekta.

Započet je »Projekat podrške digitalizaciji trgovinskih procedura u poštanskom i pomorskom saobraćaju« uz podršku BMZ-GIZ, koji će doprinijeti modernizaciji procedura, efikasnosti analize rizika i ubrzanju procesuiranja pošiljki u pomorskom i poštanskom saobraćaju.

Realizovan je i Projekat "Izrada administrativnih kapaciteta Uprave carina za punu implementaciju informacionog sistema za upravljanje inspekcijom nadzorom", kojim se omogućavaju funkcionalnosti za analitički rad i izvještavanje za potrebe upravljanja inspekcijom nadzorom, evidencija vođenja predmeta kao i izrada objektivnog i nepristrasnog godišnjeg plana naknadnih kontrola. Implementacijom navedenih projekata, Uprava carina integriše svoje sisteme sa EU i međunarodnim carinskim i bezbjednosnim sistemima što je jedan od kompleksnijih zahtjeva koje Crna Gora mora ispuniti na putu ka Evropskoj uniji. Istovremeno, unaprijediće se efikasnost carinske službe u suzbijanju nezakonite trgovine svim robama, a posebno duvanskim proizvodima i alkoholnim pićima.

Uveden je novi moderan informativni servis »Info portal« u cilju većeg stepena informisanosti fizičkih lica. Servis je prilagođen svim uređajima i omogućava fizičkim licima da se, na lak i brz način, informišu o carinskim procedurama. Na Info portalu je dostupan carinski kalkulator putem kojeg fizička lica mogu brzo i jednostavno izračunati iznos carinskih dažbina za robu koju su poručili putem interneta. U dijelu informacija za putnike su postavljene najbitnije informacije u pogledu unosa i iznosa gotovog novca, unosa lijekova, iznošenja kulturnih dobara i umjetnina, unosa hrane, bilja i biljnih proizvoda, životinja i kućnih ljubimaca, oružja i municije, kao i informacije o zabrani prometa CITES vrstama bez dozvole. Takođe, dostupne su i informacije o robi koja može biti predmet oslobođenja od plaćanja carine i PDV-a, kao i uslovima za ostvarivanje ovih oslobođenja. Posjetioci ovog portala takođe imaju mogućnost uvida u odgovore na najčešće postavljena pitanja (FAQs) koje pripremaju organizacione jedinice Uprave carina.

Uprava carina je uspješno okončala projekat u cilju modernizacije Carinske laboratorije. Kao jedna od korisnica sektorske budžetske podrške EU (IPA SBS IBM 2015), u okviru Projekta »Podrška Strategiji integrisanog upravljanja granicom«, realizovala je nabavku opreme za Carinsku laboratoriju za analizu mineralnih ulja i naftnih derivata. Ovim je postignut značajan iskorak u dostizanju evropskih standarda u carinskoj oblasti u okviru Pregovaračkog poglavlja 29 "Carinska unija". Pored najsavremenije opreme za analizu mineralnih ulja i naftnih derivata koja je instalirana u Carinskoj laboratoriji, Uprava carina posjeduje i nove „mobilne analizatore za goriva“ kojim će se na terenu vršiti brze analize nafte i naftnih derivata. Izrađena je Instrukcija o načinu uzimanja uzoraka „tečnih naftnih proizvoda“ uz pomoć uzorkivača „Dippinig bottle Ex“, količini i načinu pakovanja uzoraka.

Projekat prethodne obrade podataka za ekspresne pošiljke, realizovan je u saradnji sa operaterom brze pošte - DHL-om, a uz finansijsku podršku Saveznog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke i njihove kancelarije u Crnoj Gori - GIZ-om. Crnogorski model privatno-javnog partnerstva na ovom Projektu predstavlja primjer najbolje prakse, ne samo za države regiona nego i šire. Projektom je postavljen cilj da većina pošiljki koje se isporučuju brzom poštom, od strane carine budu obrađene i prije nego se dopreme na carinsko područje Crne Gore i da u krajnjem budu brzo isporučene naručiocu, što je, u današnjim uslovima modernog poslovanja od suštinske važnosti. Prije implementacije Projekta procedure su bile bazirane na papirnoj osnovi i započinjale su tek nakon dospijea robe, a analiza rizika je bila moguća jedino na podacima iz carinske deklaracije, što je uzrokovalo nepotrebne troškove i zadržavanja robe na granici. Ovakve procedure nisu mogle zadovoljiti potrebu za brzom isporukom robe, stoga je to bio glavni motivirajući faktor za Upravu carina da ubrza procedure i time poveća procenat carinjenja pošiljki sa 25 % na 65% u okviru jednog sata. Glavni izazov je bio kako na najbolji način uvažiti zahtjeve carinske kontrole sa jedne strane i potrebe privrede sa druge strane. Da bi uspostavili odgovarajući balans u podjeli odgovornosti od suštinskog značaja je bilo učešće privatnog partnera – DHL-a najprije u potrebi izmjena zakonske regulative, a onda dalje u kreiranju procedura i odgovarajućeg IT rješenja. Potrebne procedure su

razvijane u skladu sa EU standardima pa su u definisanju crnogorskog modela korištene najbolje prakse Slovenije i Njemačke, usvajajući rješenja primjenjiva za crnogorsko okruženje. Razvojem dodatnih funkcionalnosti carinskog informacionog sistema, prateća dokumenta sa podacima neophodnim za sprovođenje analize rizika, sada se podnose i obrađuju elektronskim putem.

Projekat „Podrška Upravi carina u oblasti akciza“ koji se finansira iz sredstava podrške EU(EUIF) je u završnoj fazi (plan završetka je 01.02.2021.godine). Cilj Projekta je izrada nove aplikacije za akcize i implementacija iste u Carinski informacioni sistem. Novom aplikacijom, u web okruženju, akciznim obveznicima je omogućeno jednostavnije i brže ispunjavanje zakonskih obaveza. Aplikacija ima sledeće funkcionalnosti koje su od značaja za privrednike: elektronsko podnošenje i prijem zahtjeva za upis u registar akciznih obveznika, elektronsko podnošenje i prijem mjesečnih specifikacija, elektronsko podnošenje i prijem mjesečnih izvještaja, elektronsko podnošenje i prijem mjesečnih obračuna akcize, evidencije kretanja akcizne robe i zahtjeve za povraćaj dijela plaćene akcize. Na ovaj način povećava se efikasnost i kvalitet u pružanju usluga prema privrednim subjektima, čime se značajno doprinosi stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja i omogućava akciznim obveznicima da na efikasan i jednostavan način uz smanjenje troškova, obavljaju svoje poslovanje.

Nastavljena je realizacija programa CUSTOMS 2020 i tehničke podrške EU -TAIEX. Sprovođene su aktivnosti na izradi aplikacije za TAIEX podršku u vidu ekspertske misije za izradu godišnjeg plana naknadnih kontrola i upoznavanje sa iskustvom UC Hrvatske u ovoj oblasti, kao i na izradi aplikacije za TAIEX podršku u vidu studijske posjete Slovačkoj službenika UC CG u cilju sagledavanja iskustva u korišćenju kontrolne opreme. Obje aplikacije su odobrene od strane DG NEAR-a, ali je realizacija ovih projekata odložena zbog pandemije Covid-19.

Strateški cilj 2: Zaštita društva, sigurnost i olakšavanje međunarodne trgovine, uključujući pojednostavljenje i harmonizaciju carinskih procedura

Razvoj i primjena sistema za upravljanje rizikom u skladu sa smjernicama WCO, EU pravnom tekovinom i najboljom praksom

Kreirano je 40 novih profila rizika u skladu sa smjernicama WCO, EU pravnom tekovinom i najboljom praksom. Takođe, izvršena je evaluacija i ažuriranje svih 240 profila rizika. Ažuriran je dokument »Registar rizika u carinskim potupcima« u skladu sa smjernicama WCO, EU pravnom tekovinom i najboljom praksom. Doneseno je Upustvo o organizaciji i procedurama u oblasti analize rizika (u okviru ovog uputstva poseban dio se odnosi na analizu rizika i kontrolama pojednostavljenih postupaka) u skladu sa smjernicama WCO, EU pravnom tekovinom i najboljom praksom. Izrađena je matrica rizika za AEO, koja na osnovu unesenih podataka automatski računa nivo rizika za pravno lice. Izvršeno je unapređenje i razvoj IT aplikacija za analizu rizika i izvještajnih sistema implementacijom sistema OBIEE, kao i unaprijeđenjem performansi aplikacija SAT, RUR, SEED i ERRI. Uprava carina je sprovela sve aktivnosti potrebne za stavljanje u funkciju video nadzora na graničnim prelazima.

Dalji razvoj i unapređenje naknadnih carinskih kontrola i kontrola iz oblasti akciza i poreza

Izvršeno je 14 vanrednih naknadnih kontrola po osnovu obračuna razlike akcize – kontrola popisa, provjera obilježavanja akciznih proizvoda i pogrešnog svrstavanja robe.

Implementacija aplikacije za naknadnu kontrolu je izvršena u okviru projekta "Izrada administrativnih kapaciteta Uprave carina za punu implementaciju informacionog sistema za upravljanje inspeksijskim nadzorom" koji je finansiran kroz IPA SBS IBM 2015. Ova aplikacija je unaprijedila preglednost i kvalitet naknadnih kontrola. Takođe, značajno je unaprijedjena proceduru donošenja godišnjeg plana naknadnih kontrola i ista sadrži izvjestaje o aktivnostima Odsjeka za naknadnu kontrolu, sa mogućnošću kontrole praćenja aktivnosti od strane rukovodećeg kadra.

Nastavak aktivnosti na usvajanju standarda i procedura za odobravanje AEO (OPS) statusa

Izvršene su 2 validacije za dobijanje statusa AEO (OPS) i to: DOO "NEREGELIJA" -Podgorica i Pivara "TREBJESA" – Nikšić.

Nastavljene su obuke za privredne subjekte u prvoj polovini 2020.godine. Dva privredna subjekta su, u drugoj polovini 2020.godine, dobila AEO status za carinska pojednostavljenja i za sigurnost i bezbjednost.

Jačanje međuinstitucionalne saradnje u oblasti suzbijanja krijumčarenja

Intezivne zajedničke kontrole sa službenicima Uprave policije. Rezultat tih zajedničkih kontrola su konkretni rezultati na polju sprečavanja krijumčarenja cigareta i opojnih droga.

Inicirana je saradnja sa mobilnim timovima Uprave carina Republike Srbije.

Kadrovsko jačanje i intenzivna obuka službenika Odsjek za suzbijanje krijumčarenja

Izrađene su smjernice za rad mobilnih timova.

Jačanje međuinstitucionalne saradnje sa tužilaštvom, Upravom policije i drugim organima nadležnim za sprovođenje zakona

Tokom 2020. godine službenici Odsjeka za carinske istrage su učestvovali na jednoj konferenciji "Alatke za E-trgovinu i potencijalni rizici za carinske prevare" u okviru programa HERCULE III (2014-2020), u organizaciji Kancelarije za borbu protiv prevara Evropske komisije (OLAF) koja se održala u Budvi 26-27.02.2020.godine. Na konferenciji je dogovoreno učešće u operaciji u trajanju od 4 dana koja se odnosila na prikupljanje i analizu poštanskih pošiljki (brza pošta i poštanski saobraćaj). Takođe, uzeto je učešće i na Prvom sastanku Globalnog programa za borbu protiv nelegalnih finansijskih tokova na Zapadnom Balkanu u organizaciji GIZ-a, održanom u Skoplju 28.01.2020 godine kao i na V neformalni regionalni sastanak direktora Uprava carina zemalja Zapadnog Balkana.

Obezbiježene su adekvatne prostorije za potrebe Odsjeka za carinske istrage.

U okviru krivičnih prijava upućena su 2 obavještenja Osnovnom državnim tužiocu u Pljevljima i 1 obavještenje Osnovnom državnim tužiocu u Podgorici. Dostavljena je 1 informacija Specijalnom državnim tužilaštvu zbog osnovane sumnje da se radi o zloupotrebi u privrednom poslovanju, kao i 4 informacije Upravi policije o postojanju sumnje da su počinjena krivična djela koja se gone po službenoj dužnosti.

Jačanje regionalne i međunarodne saradnje i razmjene informacija usmjerenih na suzbijanje prekograničnog i međunarodnog kriminala

U jačanju borbe protiv carinskih prevara, sve više dobija na značaju međuagencijska saradnja i razmjena informacija usmjerenih na suzbijanje prekograničnog kriminala. Tokom 2020.godine razmijenjena je 21 informacija sa Tužilaštvom i sudovima, podnijeta su 3 Obavještenja nadležnim državnim tužilaštvima o postojanju sumnje da su počinjena krivična djela koja se gone po službenoj dužnosti i 1 informacija Specijalnom državnim tužilaštvu zbog osnovane sumnje da se radi o zloupotrebi u privrednom poslovanju. U istom periodu podnijete su 4 informacije Upravi policije o postojanju sumnje da su počinjena krivična djela koja se gone po službenoj dužnosti i razmijenjena je 61 informacija na nacionalnom nivou, sa Upravom policije i drugim organima za sprovođenje zakona.

Uprava carina intenzivno saraduje i razmjenjuje informacije sa partnerskim službama, kao i sa međunarodnim organizacijama i institucijama (OLAF, INTERPOL, SELEC ect). Ostvarena je izvanredna saradnja sa OLAF-om, sa kojim je razmijenjeno 307 informacija, od čega 277 informacija preko AFIS sistema. Sa HMRC je razmijenjeno 50 informacija a sa JTI-jem 5 informacija. U toku 2020.godine sa ostalim stranim carinskim službama razmijenjena je 21 informacija i upućeno 9 zahtjeva partnerskim službama za pružanje pomoći.

U skladu sa predviđenom tehničkom realizacijom aktivnosti Uspostavljanja sigurnog elektronskog komunikacionog sistema koji omogućava organima za sprovođenje zakona i tužilaštvima da razmjenjuju podatke na djelotvoran i siguran način, Uprava carina je realizovala i stavila u produkciju tehničko rješenje koje je u mogućnosti da pruži pristup:

- web servisima drugim državnim organima na osnovu realizovanih komunikacionih kanala,

- korisnicima iz drugih državnih organa web portalu na kojem su forme za korišćenje potrebnih web servisa na osnovu sporazuma, definisanih komunikacionih kanala i korisničke autorizacije od strane Uprave carine.

U toku je zajednički rad sa kolegama iz MUP-a koji pripremaju pristupe na servise/aplikacije direktno u produkciji. Verifikacija će biti okončana nakon upotrebe elektronskih sertifikata, kako je i predviđeno.

Elektronska baza podataka za carinske istrage se vodi u okviru aplikacije razvijene projektom »Inspekcijiski nadzor«. Podaci se ažurno unose u bazu.

Službenici Odsjeka za carinske istrage su učestvovali na jednoj konferenciji "Alatke za E-trgovinu i potencijalni rizici za carinske prevare" u okviru programa HERCULE III (2014-2020), u organizaciji Kancelarije za borbu protiv prevara Evropske komisije (OLAF) koja se održala u Budvi 26-27.02.2020.godine. Na konferenciji je dogovoreno učešće u operaciji u trajanju od 4 dana koja se odnosila na prikupljanje i analizu poštanskih pošiljki (brza pošta i poštanski saobraćaj). Takođe, uzeto je učešće i na Prvom sastanku Globalnog programa za borbu protiv nelegalnih finansijskih tokova na Zapadnom Balkanu u organizaciji GIZ-a, održanom u Skoplju 28.01.2020 godine kao i na V neformalni regionalni sastanak direktora Uprava carina zemalja Zapadnog Balkana.

Implementacija novih i unaprijeđenje postojećih mehanizama za olakšavanje trgovine

U toku je Implementacija Novog tranzitnog kompjuterizovanog sistema u okviru projekta "Podrška Upravi carina". Ovaj Projekat je otpočeo sa realizacijom u novembru 2018. godine. Aktivnosti iz projekta su nastavljene sa realizacijom i u toku 2020.godine, u skladu sa planovima Ugovora za podršku i Ugovora za implementaciju NCTS-a. Evropska Komisija je objavila ažurirane tehničke specifikacije DDNTA tokom 2020.godine, na osnovu kojih je ugovarač izmijenio tehničke specifikacije za NCTS i GMS i aplikaciju za GMS. Održane su online obuke za privredu i bankarski sektor o Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku, benefitima koje donosi sprovođenje zajedničkog tranzitnog postupka i novinama koje ih očekuju. Tokom godine se radilo i na nacionalnim instrukcijama (tranzit, garancije) sa ekspertima koji su angažovani kroz Projekat. Krajem 2020.godine održana su dva sastanka-Tehnička e-misija DG TAXUD-a, na temu NCTS-P5 & Geografsko proširenje, na kojima je dat presjek stanja o završenim i planiranim aktivnostima, a eksperti su dali svoje viđenje za ažuriranje našeg NPP i naveli izazove koji nas očekuju, usled pandemije COVID virusa, u okviru testiranja i treninga. U okviru projekta, uspješno se realizuje povezivanje sa Zajedničkom komunikacionom mrežom zemalja članica (CCN/CSI) kojom upravlja Generalni direktorat za poreze i carinsku uniju (DG TAXUD), koja će služiti za testiranje ovog i svih ostalih IT sistema koji se implementiraju u Carinski informacioni sistem kroz Poglavlje 29 Carinska unija i koja će nakon ulaska Crne Gore u EU služiti kao sigurnosni link za razmjenu podataka u oblasti carina i poreza. Realizacijom ovog Projekta, ispuniće se uslovi za pristupanje Crne Gore Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku i Konvenciji o olakšicama u trgovini robom, a što je jedan od uslova za pridruživanje Evropskoj uniji. U okviru NCTS projekta nastavljene su intenzivne aktivnosti na izgradnji novog i savremenog Sistema za upravljanje rizikom. U saradnji sa ekspertima izrađeni su sledeći dokumenti: Koncept zajedničkih kriterijuma rizika i standarda u skladu sa carinskim zakonom Crne Gore, Koncept prioriternih oblasti kontrole, Okvir za upravljanje rizikom u Upravi carina, Strategija za upravljanje rizikom Uprave carina, Funkcionalna specifikacija za RMS sistem Uprave carina, Dizajn procesa u Sistemu upravljanja rizikom kao dio poslovne arhitekture i procesa u Upravi carina.

Izdane su obavezujuće informacije o svrstavanju u Carinsku tarifu po svim zahtjevima-ukupno11.

Odsjek za carinske postupke je izradio uputstvo za postupak carinskog skladištenja, uputstvo za postupak izvoza robe, uputstvo o stavljanju robe u slobodan promet u poštanskom saobraćaju, u cilju jednoobrazne primjene odredbi carinskih propisa koje se odnose na stavljanje robe u slobodan

promet u poštanskom saobraćaju, pristigle u CG posredstvom Pošte CG ili posredstvom operatora ekspresnih pošiljki.

Uprava carina je, u saradnji sa EPCG, CGES i COTE izradila nacrt instrukcije u vezi sa primjenom carinskog postupka na prekogranični promet električne energije. Obzirom da se instrukcijom određuju obaveze ovih firmi, poslednja verzija je poslata EPCG, radi dobijanja eventualnih sugestija za unaprjeđenje instrukcije. Takođe, predstavnici UC učestvovali su na sastanku u PKCG sa predstavnicima Poreske uprave na ovu temu, na kojem su predstavnici Poreske uprave iznijeli da poreski propisi ne omogućavaju stranim licima obavljanje prekograničnog prometa ovom robom u CG, ako nemaju registrovani dio stranog društva u CG.

Unaprjeđenje partnerstva sa privrednim subjektima

Održano je više sastanaka sa privrednim subjektima na različite teme (pojednostavljeni postupci, postupanje u slobodnim zonama, sprovođenje carinskih postupaka sa električnom energijom od strane stranih privrednih subjekata i sl.). Takođe, predstavnici Uprave carina učestvuju na sjednicama Odbora špeditera PKCG.

Kontinuirano se dostavljaju odgovori privrednim subjektima i pruža stručna pomoć u pitanjima koja se odnose na sprovođenje carinskih postupaka.

Unaprjeđenje sistema kontrole zabranjenih i ograničenih roba

Odsjek za zaštitu prava intelektualne svojine i praćenje zabrana i ograničenja je izvršio reviziju postojećih i donio nove interne akte i uputstva, a u cilju jednoobrazne primjene propisa i efikasnije kontrole pojedinih roba. Naime, izrađeno je 46 instrukcija, uputstava i raspisa u vezi kontrole određenih roba, donošenja novih i izmjene određenih propisa.

Sve nepravilnosti koje su uočene rješavane su samostalno ili u saradnji drugim nadležnim organima.

Održano je više sastanaka sa drugim državnim organima i agencijama od kojih su neki zbog situacije izazvane pandemijom korona virusa COVID-19 održane online sa drugim državnim organima na temu zabrana o ograničenja.

Realizovano je više zajedničkih akcija (7) –mjere pojačanog nadzora sa Tržišnom inspekcijom (frižideri, električni mikseri, namještaj za otvoreni prostor, roleri, profesionalne mesoreznice, štitnici sluha-antifoni, prozori).

Spiskovi roba koji podliježu kontroli nadležnih organa su ažurirani u skladu sa Uredbom o carinskoj tarifi za 2020 i implementirani u TARICG.

Unaprjeđenje sistema kontrole roba kojima se povređuju prava intelektualne svojine

Odsjek za zaštitu prava intelektualne svojine i praćenje zabrana i ograničenja je, u 2020.godini, izradio je 137 rješenja kojima su usvojeni zahtjevi za preduzimanje carinskih mjera za zaštitu prava intelektualne svojine. Navedena rješenja su dostavljena i zastupnicima nosilaca prava.

Prekinuta su 54 carinska postupka i privremeno je zadržano 15.345 komada robe po osnovu sumnje u povredu prava intelektualne svojine. Povodom navedenih prekida preduzete su sve mjere propisane Uredbom, između ostalog, slanje obavještenja nosiocima prava radi preduzimanja daljih mjera, davanje podataka o uvoznici, produženju rokova i dr., te obavještanje organizacionih jedinica za koju robu je pokrenut sudski postupak, za koju su se stekli uslovi za pojednostavljeni postupak uništenja, odnosno za koju robu se određuje nastavak carinskog postupka. Pod carinskim nadzorom je, u 2020.godini, uništena krivotvorena roba u ukupnoj količini od 6.959 komada robe.

Održano je više sastanaka sa predstavnicima drugih državnih organa i realizovane su 2 zajedničke akcije sa Tržišnom inspekcijom, Ministarstvom ekonomskog razvoja i Upravom za inspeksijske poslove u Baru i Podgorici prilikom kojih su vršene pojačane mjere carinskog nadzora i kontrole robe po osnovu sumnje u povredu prava intelektualne svojine.

Sprovedene su aktivnosti na jačanju svijesti o važnosti zaštite prava intelektualne svojine. Uprava carina je, u cilju većeg stepena informisanosti fizičkih lica, kreirala novi moderan informativni servis (portal), koji je aktivan od početka 2020.godine, putem kojeg se fizička lica mogu na lak i brz

način informisati o carinskim procedurama. Na ovom portalu su istaknute i informacije vezane za intelektualnu svojinu kako bi se ukazalo građanima da vode računa da ne naručuju/uvoze robu koja nije originalna (krivotvorena roba) i da ukoliko carinski organ posumnja da je pošiljka krivotvorena može doći do njenog privremenog oduzimanja i preduzimanja daljih propisanih mjera, što u konačnom može dovesti do trajnog oduzimanja robe i njenog uništenja. Servis je dostupan na linku <http://info.carina.co.me/> i prilagođen je svim uređajima (telefon, lap top, tablet, kompjuter).

Strateški cilj 3: Efikasno i efektivno prikupljanje prihoda

Dalje unapređenje aktivnosti u cilju pravilnog obračuna carinskih dažbina

Izdana su sva mišljenja o svrstavanju na zahtjev carinarnica. Izrađena su obavještenja o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama kao i o Pravilniku o bližem načinu funkcionisanja informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka i postupku elektronske razmjene podataka o akcizama. Izrađena su obavještenja o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Modernizacija sistema praćenja i naplate potraživanja

Shodno izmjeni procesa naplate i unovčavanja bankarskih garancija, kao i unapređenja sistema obračuna zateznih kamata, izrađeno je Uputstvo za korisnike: Obračun zateznih kamata po deklaracijama za odloženo plaćanje carinskog duga, kao i Interna procedura procesa praćenja naplate carinskog duga obezbijedenog bankarskim garancijama Broj: D -8178/3 od 25.11.2020.godine.

U skladu sa Uredbom o odlaganju naplate carine i poreza na dodatu vrijednost nastalih prilikom uvoza proizvoda ("Sl.list CG", br. 37/20) pripremljena je Interna procedura sprovođenja Uredbe o odlaganju naplate carine i poreza na dodatu vrijednost nastalih prilikom uvoza proizvoda (07 Broj: D-3993/1 od 29.04.2020.godine).

Unaprijeđen je sistem obračuna zateznih kamata i automatizovan obračun zateznih kamata po deklaracijama obezbijedenim garancijama za odloženo plaćanje carinskog duga, koje se vrši informatičkom procedurom 20.tog u mjesecu, kreiranjem potraživanja u carinskom informacionom sistemu. Službenici Odjeljenja za naplatu prihoda koji su ovlašćeni za potpisivanje elektronskih dokumenata sa kvalifikovanim elektronskim potpisom vrše slanje elektronske dostave putem e-mail-a carinskim obveznicima.

Priprema za razvoj sistema za upravljanje Tradicionalnim sopstvenim sredstvima

Pripremljen je prijedlog za formiranje novog Projektnog tima Uprave carina za Pregovaračko poglavlje 33. Međutim, neophodno je sačekati izmjenu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u cilju definisanja odgovornosti službenika po organizacionim jedinicama, koje će biti uključene u razvoj sistema za upravljanje tradicionalnim sopstvenim sredstvima.

Predlogom novog Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu podnošenja carinske deklaracije i drugih obrazaca koji se upotrebljavaju u carinskom postupku definisan je novi način šifriranja prihoda i potraživanja.

Zbog epidemiološke situacije izazvane virusom COVID19, odložene su sve studijske posjete i mogućnosti za realizovanje aktivnosti iz oblasti upravljanja Tradicionalnim sopstvenim sredstvima.

Jačanje međuinstitucionalne saradnje u oblasti naplate prihoda

Realizacijom Sporazuma o uvođenju elektronske komunikacije između Uprave carina i poslovnih banaka, koji su potpisani u januaru 2020.godine, omogućeno je korišćenje usluge elektronske preporučene dostave zahtjeva za unovčenje bankarske garancije shodno odredbama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu ("Službeni list Crne Gore", br. 031/17 od 12.05.2017, 072/19 od 26.12.2019). Zahtjevi koji se dostavljaju elektronskom preporučenom dostavom, koja je predmet ovog sporazuma, potpisuju se kvalifikovanim elektronskim potpisom ovlašćenog lica - službenika Odjeljenja za naplatu prihoda i dostavljaju na e-mail adrese poslovnih banaka koje su definisane ovim Sporazumima. Digitalizacijom poslovnih procesa u Odjeljenju za naplatu prihoda omogućeno je pojednostavljenje procedure slanja zahtjeva za unovčenje

bankarskih garancija a dostavljanje putem pošte zamijenila je upotreba elektronske preporučene dostave. Na ovaj načinu ostvarena sa značajna unapređenja poslovnih procesa uz povećanje efikasnosti u naplati prihoda, optimizaciju resursa i troškova dostave i štampanja, i bolju saradnju sa poslovnim bankama.

Shodno preporukama DRI, Ministarstvo finansija je pripremlilo Nacrt Instrukcije za otpis carinskog duga u saradnji sa Upravom carina, shodno važećim propisima. Međutim, usled epidemiološke situacije izazvane virusom COVID19, nije bilo mogućnosti za konačno realizovanje ove aktivnosti. Pripremljena je Specifikacija nenaplativih poraživanja je dostavljena Ministarstvu finansija.

Promocija elektronskih servisa za privredu u oblasti naplate prihoda

Shodno Godišnjem planu zvanične statistike za 2020.godinu objavljeni su svi mjesečni izvještaji o ostvarenoj naplati prihoda na web sajtu Uprave carina. Kontinuirano je vršeno objavljivanje saopštenja, uputstava i obrazaca iz oblasti naplate prihoda.

Strateški cilj 4: Razvoj i unaprjeđenje ljudskih resursa

Unapređenje zakonodavnog okvira, organizacione strukture i upravljanja

Kvartalnim planom za prvi kvartal 2020.godine planirane i dogovorene (prva je bila planirana 25.03.2021.) su obuke za rukovodni kadar (za sve šefove ispostava), u saradnji sa Policijskom akademijom u Danilovgradu i spoljnim expertom, Radojem Cerovicem ali je zbog situacije sa virusom COVID-19 odloženo. Kontinuirano godinama se sprovodi usavršavanje službenika vezano za upravljanje i rukovođenje na svim nivoima.

Kreiranje nacionalne verzije EU Okvira carinskih kompetencija

Učešće službenika Uprave carina na radionicama o implementaciji CFW-a u Briselu kontinuirano se sprovodi ali zbog situacije sa virusom COVID -19 u 2020. godini nisu bile organizovane radionice od strane DG Taxud-a.

Unapređenje kadrovske politike, planiranja, odabira i zapošljavanja kadra

Izvršena je analiza potreba za izvršiocima na osnovu koje je donijet Kadrovski plan Uprave carina za 2020.godinu, kojim je planiran broj zaposlenih, promjene u kadrovskoj strukturi i druga strateška pitanja upravljanja kadrovima u skladu sa budžetskim i strateškim planiranjem rada Vlade.

Unapređenje obuka i stručnog usavršavanja baziranog na EU Okviru carinskih kompetencija

Analiza potreba za obukama se kontinuirano vrši na kraju godine i na osnovu izvršene analize se na početku godine prave kvartalni planovi obuka za tekuću godinu po prioritetima.

Poboljšanje sveukupnih uslova i bezbjednosti na radu

U skladu sa opredijeljenim finansijskim sredstvima, vršeno je unapređenje uslova rada. U toku 2020. godine su na dijelu kancelarija upravne zgrade ugrađeni novi prozori, u dijelu objekta je zamijenjena rasvjeta, u određenom broju kancelarija su ugrađeni novi plakari i trakaste zavjese. Takođe je okrećen dio kancelarija u upravnoj zgradi.

Unapređenje motivacije i zadržavanja kadra

U skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i Granskim kolektivnim ugovorom za oblast uprave i pravosuđa, donešena su rješenja o osnovnoj zaradi za službenike Uprave carina. Takođe, na osnovu navedenog Zakona i Odluke o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima, donošena su rješenja o dodatku na osnovnu zaradu za službenike Uprave carina.

U skladu sa Zakonom o carinskoj službi, dodijeljena su priznanja i novčane nagrade za postignute rezultate rada u 2020. godini, za 11 carinskih službenika.

U 2020. godini donijeto je 35 rješenja o isplati novčane pomoći carinskim službenicima, 9 rješenja o isplati jubilarne nagrade, kao i 8 rješenja o isplati novčane naknade članovima Komisije za polaganje drugog stručnog ispita u oblasti carinskih poslova i 6 rješenja o isplati novčane naknade članovima Komisije za polaganje stručnog ispita za sticanje licence za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom.

Razvoj anti-koruptivne politike i jačanje integriteta

Izrađen je Godišnji izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2019.godinu. Od ukupno 148 definisanih mjera, u izveštajnom periodu realizovano 90%, odnosno realizovane su 133 mjere, djelimično realizovano 8%, odnosno 12 mjera, dok 2%, odnosno 3 mjere nijesu realizovane.

Usvojen je Plan integriteta za 2020-2021.godinu, kojim je identifikovano 7 oblasti rizika, izvršena je procjena i rangiranje 38 osnovnih i 45 preostalih rizika i definisane su 93 odgovarajuće mjera za smanjenje rizika od neprihvatljivog ponašanja, u skladu sa vjerovatnoćom nastanka, uticaja i posljedica korupcije i drugih oblika nezakonitog ili neetičkog postupanja, za čiju su realizaciju precizirane odgovorne organizacione jedinice. Sastavni dio ovog Plana je Mapa rizika radnih mjesta i organizacionih jedinica Uprave carina.

Sprovedene su promocija primjene normi Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika, kao i kontrole primjene istih. Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je u svojim izvještajima, nakon sprovedenih kontrolnih mjera i radnji u vezi prijave građana na rad i postupanje carinskih službenika u Carinskim ispostavama, ukazivalo na obavezu carinskih službenika da u svom radu i ponašanju postupaju u skladu sa najvišim profesionalnim standardima, te da striktno poštuju carinske propise i norme Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika.

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je u martu 2020.godine Agenciji dostavilo izvještaj da javni funkcioneri Uprave carina u vezi sa vršenjem javne funkcije u toku 2019.godine nijesu primili protokolarne, prigodne i poklone koji se ne mogu odbiti, odnosno vratiti poklonodavcu. Takođe, sprovedene su aktivnosti u cilju popunjavanja propisanih obrazaca, te u martu 2020.g. obavijestena Agencija za sprječavanje korupcije da Uprava carina u toku 2019.godine nije primila donacije.

Objavljene su informacije/izvještaji i saopštenja iz oblasti unaprjeđenja integriteta i etike i borbe protiv korupcije.

Aktivnosti na realizaciji Integrity testova započete u decembru 2019.godine okončane su u januaru 2020.godine. Naime, u skladu sa Mapom rizika testiran je 31 carinski službenik sa operativnog nivoa djelovanja iz sve 4 PJ Carinarnice, uz napomenu da je do sada ukupno testiran 131 carinski službenik iz različitih organizacionih jedinica i kategorija radnih mjesta, odnosno oko 25% službenika ove Uprave.

Dana 30.01.2020.godine održan je sastanak direktora i načelnice Odjeljenja za unutrašnju kontrolu sa upravicima PJ Carinarnica i šefovima svih Carinskih ispostava, na kojem su razmatrani rezultati testiranja službenika, te prezentirani podaci o broju testiranih službenika, analitički prema zvanjima i prema organizacionim jedinicama, kao i konkretni zadaci i obaveze neposrednih rukovodilaca u cilju unaprjeđenja etike i integriteta u organizacionim jedinicama kojima rukovode.

U toku 2020.godine Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je sprovelo 16 kontrola, po osnovu kontrola su date preporuke u cilju efikasnijeg obavljanja radnih zadataka i naloženo je rukovodiocima organizacionih jedinica da preduzmu odgovarajuće mjere i radnje iz svoje nadležnosti u cilju unaprjeđenja rada.

U izvještajnom periodu, pokrenut je postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti protiv 4 carinska službenika iz PJ Carinarnice Bijelo Polje. Za 1 carinskog službenika, obustavljen je disciplinski postupak, iz razloga što je nastupila zastarjelost vođenja disciplinskog postupka (predmet iz 2018.godine).

U toku 2020.godine, podnijete su krivične prijave protiv 4 carinska službenika. Takođe, u toku su krivični postupci, koji su pokrenuti 2018.godine protiv 8 carinskih službenika u okviru PJ Carinarnica Bar, Podgorica i Kotor, i to zbog počinjenih krivičnih djela: stvaranje kriminalne organizacije, davanje mita, zloupotreba službenog položaja izvršenog putem podstrekivanja u produženom trajanju i produženog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja.

Unaprjeđenje i razvoj tehničke i kadrovske opremljenosti Centra za obuke, kao preduslova za strateški razvoj ljudskih resursa

U cilju modernizacije Centra za obuku carinskih službenika, formiran je savremeni, multifunkcionalni prostor otvorenog tipa (open space), čime je uspostavljena nova funkcionalnost Centra. Prostor je dostupan svim carinskim službenicima u cilju unaprjeđenja sistema obuka i stručnog usavršavanja. Upotrebom ovog prostora za briefing, brainstorm, razna savjetovanja, seminare, sastanke, referate koji zahtijevaju individualni rad, učenje u okviru carinskog ispita i slično, podstaknuće se kreativnost i inovativnost carinskih službenika.

U okviru Centra za obuku carinskih službenika je u upotrebi i 15 novih računara, čime je ostvarena tehnička opremljenost i puna funkcionalnost rada na carinskim aplikacijama.

Formirana je Stručne biblioteke Uprave carina. Biblioteka omogućava svim carinskim službenicima korišćenje stručnog materijala u štampanom i elektronskom obliku (knjige, priručnici, uputstva, vodiči, ključna stručna dokumenta, primjeri dobre prakse i sl.) sortiranog prema temama, a vezanog za rad carinske službe.

Nabavljen je kancelarijski namještaj i tehnička oprema za potrebe Centra za obuku.

Prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa

Organizovan je stručni ispit za sticanje licence i izdato je 17 licenci za obavljanje poslova zastupanja. Donijeto je 35 rješenja o produženju licenci, kao i 2 odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom. Donijeta su 3 odobrenja za elektronsku razmjenu podataka privrednom društvu.

Izdato je 11 obavezujućih informacija o svrstavanju robe u carinsku tarifu i 19 mišljenja o svrstavanju proizvoda. Izrađena je i dostavljena svim carinarnicama »Instrukcija o načinu uzimanja uzoraka tečnih naftnih proizvoda uz pomoć uzorkivača «Deeping bottle Ex» , količini i načinu pakovanja uzoraka« (dopuna Instrukcije o načinu uzimanja uzoraka i dokumentacije o robi.

Tabela 1: Pregled izdatih odobrenja, rješenja i odluka

	Ukupno
Odobrenja za deklarisanje na osnovu knjigovodstvenog zapisa	2
Odobrenja za ovlašćenog izvoznika	1
Odobrenja za ovlašćenog primaoca	1
Odobrenja za deklarisanje na osnovu trgovačke isprave-fakture	36
Rješenja o usvajanju zahtjeva za preduzimanje carinskih mjera za zaštitu prava intelektualne svojine	137
Broj obavezujućih informacija o svrstavanju robe u carinsku tarifu	11
Broj izdatih mišljenja o svrstavanju robe po carinskoj tarifi	19
Broj izdatih nalaza carinske laboratorije	7
Broj izdatih Odluka o visini instrumenata obezbjeđenja je	835
Broj donešenih Rješenja o povraćaju pogrešno plaćenih sredstava	85

Donijeta su rješenja o isplati naknade za putne troškove za 25 službenika i rješenja o isplati naknade za odvojeni život za 24 službenika. Za 4 službenika donijeta su rješenja o isplati novčane pomoći za potrebe njihovog liječenja usled duže i teže bolesti ili članova njihove uže porodice. Za 11 službenika donijeta su rješenja o novčanoj nagradi, povodom obilježavanja Dana carinske službe. Unaprijeđeno je 6 službenika trajnim rasporedom i 1 službenik, rješenjem o privremenom rasporedu.

U analiziranom periodu pristiglo je ukupno 63 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, kojima je tražen pristup u ukupno 102 tačke zahtjeva. U izvještajnom periodu donijeta su 62 rješenja kojima je dozvoljen pristup u ukupno 70 tačaka zahtjeva, a odbijen u 31 tački zahtjeva. Takođe, 1 zahtjev kojim je tražen pristup u 1 tački zahtjeva upućen je Zavodu za statistiku na dalju nadležnost i postupanje.

Obrađeno i odgovoreno je na 128 upita međunarodnih organizacija i institucija (OLAF, Interpol, SELEC, WCO i partnerskih službi) i upućeno 9 zahtjeva za pružanje pomoći partnerskim službama.

U okviru međunarodne bilateralne saradnje sprovedene su aktivnosti u cilju dostavljanja zahtjeva i odgovora za administrativnu pomoć po pitanjima provjere vrijednosti, porijekla, ATA karneta i drugih upita, sa carinskim službama: Italije, Rusije, Francuske, Belgije, Ukrajine, Njemačke, Holandije, Danske, Austrije, Švajcarska, Kosova, Češke, Turske i Poljske, Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije, Kosova.

Kontinuirano se dostavljaju odgovori privrednim subjektima i pruža stručna pomoć u pitanjima koja se odnose na sprovođenje carinskih postupaka.

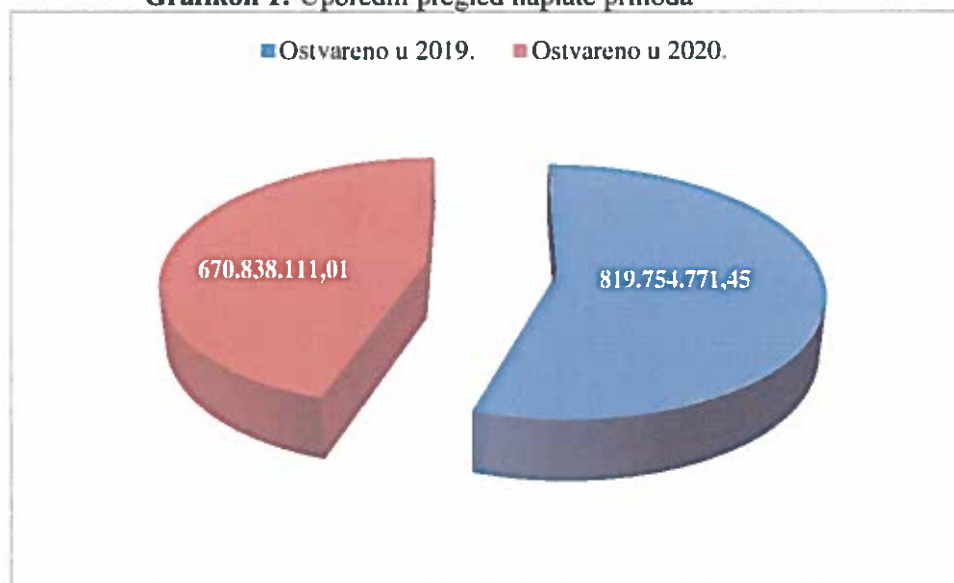
FINANSIJSKI POKAZATELJI

Ostvarenje efikasne i efektivne naplate prihoda, kroz razvoj i primjenu odgovarajućih propisa, sistema i postupaka obračunavanja i naplate carinskog duga, kao i pripremanje za njihovo upravljanje u skladu sa zahtjevima EU, predstavlja jedan od prioriteta u radu Uprave carina.

Ukupno ostvareni prihodi

Ukupno ostvarena naplata prihoda u periodu januar - decembar 2020.godine iznosila je **670.838.111,01 €** što je u odnosu na isti period prošle godine manje za **148,9 mil €** ili **18,17%**. Izvršeno je 224 rješenja o povraćaju carinskih sredstava u iznosu od **601.580,09€**, i 1.961 rješenje o povraćaju akciznih sredstava u iznosu od **8.856.751,71€** i time ostvarena neto naplata prihoda u iznosu od **661.379.779,21€**. U odnosu na plan budžeta po rebalansu, neto prihodi su na nivou **90,20%**.

Grafikon 1: Uporedni pregled naplate prihoda

Struktura naplaćenih prihoda

Tabela 1: Pregled naplate po vrstama prihoda u odnosu na prethodnu godinu

VRSTA PRIHODA	Ostvareno u 2019.godini	Ostvareno u 2020.godini	Apsolutno odstupanje	% ostvarenja u odnosu na 2019
PDV pri uvozu	543.367.145,33	431.782.489,11	-111.584.656,22	79,46
Akciza	245.434.095,11	214.251.275,07	-31.182.820,04	87,29
Carina	28.591.696,93	22.692.836,36	-5.898.860,57	79,37

Porez na kafu	2.273.716,77	2.003.173,46	-270.543,31	88,10
Ostali prihodi	88.117,31	108.337,01	20.219,70	122,95
BRUTO NAPLATA	819.754.771,45	670.838.111,01	-148.916.660,44	81,83
Carinski povraćaj sredstava	1.241.472,61	601.580,09	-639.892,52	48,46
Akcizni povraćaj sredstava	9.918.109,01	8.856.751,71	-1.061.357,30	89,30
NETO NAPLATA	808.595.189,83	661.379.779,21	-147.215.410,62	81,79

Prema strukturi naplaćenih prihoda, naplata PDV-a pri uvozu iznosi 431.782.489,11€, što je manje za 111.58 mil €, ili 20,54%, po osnovu akcize naplaćeno je 214.251.275,07€, što je manje za 31,18mil €, ili 12,71%. Ostvarena naplata po osnovu carine iznosila je 22.692.836,36€, što je manje za 5.89 mil €, ili 20,63%, dok je naplata poreza na kafu iznosila 2.003.173,46€, što je manje za 270.543,31€, ili 11,90%.

Grafikon 2:Struktura naplate po vrstama prihoda

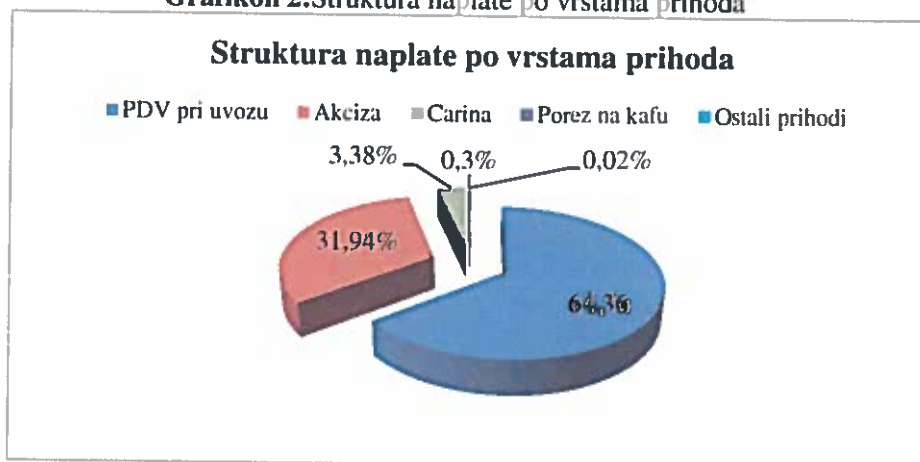

Tabela 2: Pregled neto naplate prihoda u odnosu na dinamički plan budžeta

VRSTA PRIHODA	Planirano u 2020.godini	Ostvareno u 2020.godini	Apsolutno odstupanje	% ostvarenja u odnosu na plan
PDV pri uvozu	482.632.219,33	431.235.327,37	-51.396.891,96	89,35
Akciza	221.387.755,36	205.394.523,36	-15.993.232,00	92,78
Carina	26.786.421,75	22.638.463,01	-4.147.958,74	84,51
Porez na kafu	2.303.275,09	2.003.173,46	-300.101,63	86,97
Ostali prihodi	89.199,58	108.292,01	19.092,43	121,40
NETO NAPLATA	733.198.871,12	661.379.779,21	-71.819.091,91	90,20

*Ukupno iskazani planirani prihodi (kolona A) su dati prema dinamičkom planu izvornih prihoda Budžeta, a ukupno ostvareni prihodi (kolona B) prema Prihodima Trezoraza za UC.

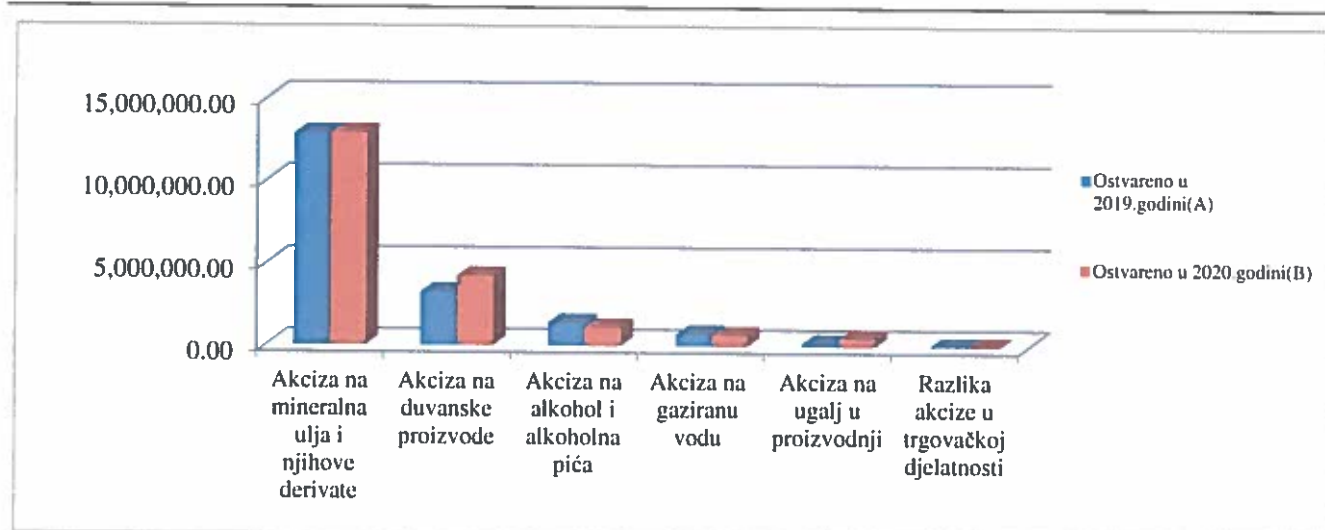
Struktura naplaćene akcize

Prihod od akciza iznose 19.376.992,95 €, što je veće za 962 hiljade € ili 5,23% u odnosu na isti period prethodne godine. U odnosu na plan budžeta, neto naplata akciza je na nivou 87,33%.

Tabela 3: Pregled naplate po vrstama akciznih proizvoda

VRSTA PRIHODA	Ostvareno u 2019.godini	Ostvareno u 2020.godini	Apsolutno odstupanje	% ostvarenja u odnosu na 2019
Akciza na mineralna ulja i njihove derivate	12.884.749,60	12.912.776,04	28.026,44	100,22

Akciza na duvanske proizvode	3.249.871,81	4.243.454,66	993.582,85	130,57
Akciza na alkohol i alkoholna pića	1.387.267,72	1.094.278,99	-292.988,73	78,88
Akciza na gaziranu vodu	716.868,46	651.979,47	-64.888,99	90,95
Akciza na uglj u proizvodnji	175.664,28	474.503,79	298.839,51	270,12
Razlika akcize u trgovačkoj djelatnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
BRUTO NAPLATA	18.414.421,87	10.376.992,95	962.571,08	105,23
Akcizni povraćaj sredstava	855.113,48	577.053,28	-278.060,20	67,48
NETO NAPLATA	17.559.308,39	18.799.939,67	1.240.631,28	107,07

CARINSKI POSTUPCI

Obrađeno je 430.840 deklaracija (carinske i tranzitne), od čega je 413.436 deklaracija poslato elektronskim putem, što čini 95,96%. U izvještajnom periodu ukupna vrijednost uvezene robe je 2.054.648.019€ , što je za 19,16% manje u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna vrijednost izvezene robe je 445.890.679€, što je za 19,28% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 3: Pregled vrijednosti uvezene i izvezene robe

Tabela 4: Carinski postupci

	izvoz robe	pasivno oplom robe	ponovni izvoz robe	stavljanje robe u slobodan promet	privremeni uvoz	prerada/unistenje	skladištenje	tranzit	ukupno
Carinska ispostava Aerodrom Podgorica	2.097	120	92	11.499	21	0	281	1.344	15.404
Carinska ispostava Aerodrom Tivat	16	0	14	20	0	0	3	34	87
Carinska ispostava Bar	230	29	98	8.942	77	1	1.083	61	10.521
Carinska ispostava Berane	1.737	16	15	2.666	29	0	41	11	4.515
Carinska ispostava Bijela	0	0	2	61	0	0	7	4	74
Carinska ispostava Bijelo Polje	1.213	36	178	10.092	732	3	257	26	12.537
Carinska ispostava Božaj	34	0	0	14.058	0	0	0	18.422	32.514
Carinska ispostava Cetinje	224	1	69	2.536	59	0	333	26	3.248
Carinska ispostava Danilovgrad	679	78	399	18.750	271	2	1.777	591	22.542
Carinska ispostava Debeli Brijeg	16	0	0	1.436	0	1	0	20.032	21.485
Carinska ispostava Dobrakovo	0	0	0	9.962	0	0	0	58.763	68.725
Carinska ispostava Dračenovac	0	0	0	1.158	0	0	0	16.190	17.348
Carinska ispostava Ilino Brdo	0	0	0	5.178	0	0	0	26.526	31.704
Carinska ispostava Luka Tivat	3	0	21	35	0	0	544	51	654
Carinska ispostava Nikšić	3.278	45	319	11.919	398	4	2.860	38	18.861
Carinska ispostava Pljevlja	1.150	41	39	2.046	53	0	3	7	3.339
Carinska ispostava Pošta Podgorica	13	0	0	759	0	0	0	1	773
Carinska ispostava Putnički terminal Bar	0	0	61	12	0	0	23	95	191
Carinska ispostava Kula	0	0	0	0	0	0	0	7.330	7.330
Carinska ispostava Željeznička stanica Tuzi	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Carinska ispostava Metaljka	0	0	0	0	0	0	0	482	482
Carinska ispostava Šćepan Polje	0	0	0	0	0	0	0	431	431
Carinska ispostava Ranče	0	0	0	61	0	0	0	5.466	5.527
Carinska ispostava Rožaje	1.597	0	137	4.009	12	3	126	6	5.890
Carinska ispostava Slobodna zona Bar	162	11	49	2.963	7	7	53	18.542	21.794
Carinska ispostava Slobodna Zona Podgorica	8	5	63	50	124	16	2	0	268
Carinska ispostava Terminal Kotor	238	14	82	5.667	45	0	871	18	6.935
Carinska ispostava Terminal Podgorica	5.997	270	1.525	84.048	1.020	47	11.626	642	105.175
Carinska ispostava Vraćenovići	0	0	0	289	0	0	0	6.883	7.172
Carinska ispostava Zelenika	113	12	86	4.570	35	1	327	18	5.162
Carinska ispostava Željeznička stanica B. Polje	0	0	2	0	3	0	0	3	8
Carinska ispostava Željeznička stanica Podgorica	7	4	1	54	1	0	22	52	141
Ukupno:	18.812	677	3.252	202.840	2.887	85	20.189	182.098	430.840

AKTIVNOSTI U PROCESU EVROPSKIH INTEGRACIJA I MODERNIZACIJA

Aktivnosti na usklađivanju sa EU zakonodavstvom

U skladu sa procesom evropskih integracija Crne Gore, Uprava carina je i u 2020.godini nastavila aktivnosti na usklađivanju carinskog zakonodavstva, jačanju administrativnih kapaciteta kao i na razvoju interkonektivnosti i interoperabilnosti IT sistema sa EU sistemima.

Trinaesti sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima, održan je 7.oktobra 2020.godine, na kojem se EK osvrnula na Izvještaj o Crnoj Gori u kom se navodi da je Crna Gora umjereno spremna u oblasti carina, te da je ostvarila određeni napredak u prethodnoj godini. Posebno je istaknut napredak u dijelu pripreme za pristupanje Konvenciji o zajedničkom procesu tranzita, kao i o sprovođenju Strategije trgovinskih olakšica. Takođe, ukazano je da je stepen usklađenosti Crne Gore sa pravnom tekovinom EU visok.

Deseti sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, održan je u formi video konferencije 4. decembra 2020, na kojem je istaknuto da će Uprava carina i u periodu koji predstoji nastaviti sa sprovođenjem neophodnih aktivnosti u cilju jačanja borbe protiv ilegalnog prometa roba na cjelokupnom carinskom području Crne Gore. Takođe, ukazano je da će Uprava carina u saradnji s partnerima iz EU nastaviti s aktivnostima koje se odnose na jačanje kapaciteta, sprovođenje Strategije trgovinskih olakšica i razvoju IT sistema kako bi ispunila mjerila u pregovaračkom poglavlju 29.

Izvještaj o napretku Crne Gore u procesu EU integracija u 2020 godini za Poglavlje 29: Carinska unija, konstatovao je visok stepen usklađenosti carinskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU. Napredak je konstatovan u mnogim oblastima carine, a posebno u implementaciji NCTS projekta; Projekta za akcize; Projekta za inspeksijski nadzor; Jačanju naknadne kontrole; Zaštiti prava intelektualne svojine; Pojačanom nadzoru u Luci Bar, uključujući i zajedničke akcije sa policijom; Jačanju kapaciteta u finansijskim istragama; Integritetu carinskih službenika i jačanju mjera protiv korupcije, itd. U dijelu izvještaja koji se odnosi na Poglavlje 24, istaknuti su pojačani napor u sprovođenju zakona i unaprijeđena saradnja Uprave carina sa EU i međunarodnim partnerima, što je jedan od fokusa rada Uprave carina.

Nastavljeno je praćenje izmjena carinskih propisa na nivou EU i u skladu sa tim usklađivanje carinskog zakonodavstva radi primjene evropskih standarda u ovoj oblasti. Donešena je Uredba o carinskoj tarifi za 2020.g. kojom su usklađene carinske stope sa obavezama koje proističu iz Sporazuma koje je Crna Gora zaključila.

Službenici Uprave carina i Ministarstva finansija i socijalnog staranja su, uz tehničku pomoć GIZ-a, pripremili nacrt novog Carinskog zakona, koji će biti usklađen s Carinskim zakonikom Unije. Sekretarijat za zakonodavstvo je dao pozitivno mišljenje krajem 2020.godine i isti će, nakon konsultacija s relevantnim ministarstvima, biti poslat Evropskoj komisiji na mišljenje. U susret novinama koje donosi novi Carinski zakon, u Privrednoj komori Crne Gore, na sjednici Odbora udruženja špeditera, održanoj 10.03.2020. godine, su iste predstavljene kako bi se privredni subjekti blagovremeno upoznali i pripremili za primjenu Zakona. Najznačajnija novina u Zakonu je prelazak na bespapirno poslovanje, što će ubrzati carinske procedure i smanjiti troškove privrednicima. Novim Zakonom će biti unaprijeđena komunikacija između carinske službe i privrednih subjekata, koja će se obavljati elektronskim putem, što će svakako doprinijeti većoj pravnoj sigurnosti, pojednostavljenju, modernizaciji i racionalizaciji carinskih procedura u skladu sa savremenim potrebama. Za punu primjenu novog Carinskog zakona potrebno je razviti nove i nadograditi postojeće IT sisteme, što zahtjeva izvjesno vrijeme, te će se primjena odredbi koje regulišu upotrebu elektronskih sistema koji ne budu bili operativni, odložiti do njihovog uspostavljanja, što je praksa i u EU.

Radi potpune primjene Carinskog zakona, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Uprava carina su započele rad na novoj Uredbi za sprovođenje Carinskog zakona, uz tehničku pomoć GIZ-a, koji je angažovao eksperte iz Ministarstva finansija i Uprave carina Republike Srbije.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama je stupio na snagu 05.08.2020. godine. Ovim Zakonom je izvršena izmjena člana 36a tako da su u slučaju promjene visine akcize akciznih proizvoda, proizvođači, uvoznici kao i lica koja obavljaju trgovinu na veliko, i/ili trgovinu na malo, a imaju na zalihama akcizne proizvode, dužni da izvrše popis zaliha tih proizvoda. Međutim, lica koja obavljaju trgovinu na malo duvanskih proizvoda, nijesu u obavezi da vrše popis zaliha u slučaju promjene visine akcize. Zakonom su smanjene stope akcize za: etil alkohol, tečnosti za punjenje elektronskih cigareta i gaziranu vodu. Takođe, članom 16 je objedinjena namjena korišćenja za tečni naftni gas (TNG), umjesto dosadašnje dvije „za industrijske i komercijalne svrhe“ i „grijanje“ u jednu „za industrijske i komercijalne svrhe i grijanje“. Ovim Zakonom izraz „nesagorijevajući duvan“ je zamijenjen novim izrazom „bezdimni duvanski proizvodi“, dok je izraz „srednja alkoholna pića“ zamijenjen izrazom „Međuproizvodi“, a uvedeni su i instituti „Informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka o akcizama“ i „mali proizvođač piva“.

Nastavljena je primjena Protokola 3 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnosi na definiciju pojma „proizvodi sa porijeklom“ i metode administrativne saradnje, uključujući pravnu vezu Priloga I Regionalne konvencije o Pen-Euro-Mediterranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu robe. Bez poteškoća se sprovode i odredbe Protokola o uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima – Protokol IV.

Ugovorne strane PEM konvencije su iskazale zainteresovanost za primjenu prelaznih pravila (pravila iz revidirane PEM konvencije) o porijeklu robe u bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini, na sastanku održanom 05.02.2020. godine u Briselu, sa DG TAXUD-om. Crna Gora je podržala izmjene bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini. Nakon sastanka je nastavljena komunikacija sa DG TAXUD-om vezano za primjenu prelaznih pravila (pravila iz revidirane PEM konvencije) o porijeklu robe u bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini. Inicirana je izmjena Sporazuma o slobodnoj trgovini između Vlade Crne Gore i Vlade Ukrajine u cilju stvaranja pravne veze sa PEM konvencijom. Inicijativa će biti upućena Ministarstvu ekonomije na dalju nadležnost.

Nastavljena je komunikacija sa EFTA Sekretarijatom u vezi izmjene sporazuma o slobodnoj trgovini između Crne Gore i EFTA država, za dio sporazuma iz nadležnosti Uprave carina.

Ministarstvu vanjskih poslova je dostavljeno mišljenje na inovirani tekst Sporazuma o trgovini, partnerstvu i saradnji sa Ujedinjenim kraljevstvom, za dio sporazuma iz nadležnosti Uprave carina (uzajamna carinska saradnja i Protokol o pravilima porijekla i metodama administrativne saradnje).

Uprava carina je uključena u rad na izradi Nacionalne strategije intelektualne svojine Crne Gore za naredni četvorogodišnji period, kojim koordinira Ministarstvo ekonomskog razvoja, uz angažovane eksperte iz Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO).

Tokom godine, Uprava carina je dala mišljenja na veliki broj posebnih propisa koji se odnose na različite oblasti (dozvole za uvoz i izvoz roba, tržišni nadzor, naoružanje, ozonski omotač, invazivne strane vrste i dr.)

Tabela 5: Pregled usvojenih zakona, uredbi, pravilnika u 2020.g.

R.BROJ	Pregled usvojenih zakona	Broj Sl.
1.	Zakon o akcizama	Sl.list br. 76/20
2.	Zakon o porezu na dodatu vrijednost	Sl.list br. 80/20
R.BROJ	Pregled usvojenih pravilnika	Broj Sl.

1.	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o posebnim mjerama carinskog nadzora i carinskom postupku za robe koje se koriste za snabdijevanje prevoznih sredstava u međunarodnom saobraćaju	"Sl. list CG", br. 126/20
2.	Pravilnik o bližem načinu funkcionisanja informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka i postupku elektronske razmjene podataka o akvizama	Sl. list br. 115/20

Trgovinske olakšice

Uprava carina je i u 2020. godini nastavila sa implementacijom pojednostavljenih uvoznih i izvoznih carinskih postupaka na osnovu knjigovodstvenog upisa i na osnovu trgovačke isprave, pa je tokom godine izdato 2 odobrenja na osnovu knjigovodstvenog upisa i 37 odobrenja na osnovu trgovačke isprave.

Odobrovanje carinskih pojednostavljenja dovelo je do suštinskih promjena u sprovođenju carinskih postupaka, koji se sprovode bez dopremanja robe i podnošenja carinske deklaracije i prateće dokumentacije u pisanom obliku carinskim terminalima, što olakšava i ubrzava carinjenje robe privrednim subjektima, a carinskim službenicima omogućava da svoje kontrole usmjere na sumnjive pošiljke. Na ovaj način se razvija i partnerski odnos između carinske službe i poslovne zajednice, što vodi ka unaprjeđenju trgovinskih olakšica.

Takođe, na osnovu AEO programa, koji je uspostavljen 2019.godine, otpočeli smo sa izdavanjem odobrenja za AEO status. Dva privredna subjekta su, u drugoj polovini 2020.godine, dobila status AEO za carinska pojednostavljenja i za sigurnost i bezbjednost. Status ovlašćenog privrednog subjekta simbolizuje najviši stepen povjerenja koji stiče domaći subject, uključen u međunarodni lanac trgovinske razmjene, ukoliko ispunjava široki spektar propisanih kriterijuma. Prednosti koje privredna društva sa ovim statusom imaju su brojne, od jednostavnijeg odobravanja pojednostavljenih carinskih postupaka, podnošenja manjeg seta podataka u deklaraciji, manjeg broja fizičkih i dokumentarnih kontrola, prethodnog obavještenja da će se vršiti kontrola pošiljke, izbor mjesta vršenja kontrole, do uzajamnog priznavanja ovog statusa u drugim državama koje primjenjuju program ovlašćenog privrednog subjekta ili neki odgovarajući program.

U cilju ubrzanja protoka roba preko graničnih prelaza u uslovima pandemije Covid-19, Uprava carina je uspješno implementirala regionalni projekat CEFTA Zelenih koridora. Sinhronizovanim aktivnostima u okviru Projekta, omogućen je prioritetan tretman na graničnim prelazima za osnovne proizvode - hranu, lijekove i medicinska sredstva. Projekat je iniciran i koordinisan od strane CEFTA sekretarijata, Stalnog EU sekretarijata transportne zajednice, predstavnika Evropske komisije, zemalja članica CEFTA i drugih partnera. Ove aktivnosti značajno umanjuju negativni uticaj aktuelne krize na privredu regiona, kroz obezbjeđenje stabilnog snabdijevanja. U prvim danima primjene koncepta Zelenih koridora, 20% cjelokupne robe u prekograničnom prometu bilo je prioritetno na prelazima CEFTA zemalja, čime se osigurala ušteta u vremenu i novcu, kao i podrška stanovništvu, institucijama i privredi na tržištu CEFTA.

Tabela 6: Prikaz carinskih odobrenja

	Ukupno
Odobrenja za deklarisanje na osnovu knjigovodstvenog zapisa	2
Odobrenja za ovlašćenog izvoznika	1
Odobrenja za ovlašćenog primaoca	1
Odobrenja za deklarisanje na osnovu trgovačke isprave-fakture	36
Rješenja o usvajanju zahtjeva za preduzimanje carinskih mjera za zaštitu prava intelektualne svojine	137

Tabela 7: Prikaz izdatih obavezujućih informacija

	Ukupno
Broj obavezujućih informacija o svrstavanju robe u carinsku tarifu	11
Broj obavezujućih informacija o porijeklu robe	/
Broj izdatih mišljenja o svrstavanju robe po carinskoj tarifi	19
Broj izdatih nalaza carinske laboratorije	7
Broj dobijenih uzoraka	7

Održan je online sastanak sa kolegama i predstavnicima Poreske uprave i Centralnog registra u vezi primjene novih poreskih i carinskih brojeva za privredne subjekte.

Održana je TAIEX ekspertska misija za unapređenje procedura i poslovnih pravila u području akciza.

Održan je sastanak CEFTA Podkomiteta za carine i pravila porijekla, putem video konferencije. Na sastanku je razmatrana izmjena Protokola o pravilima o porijeklu svih bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini koje imaju zaključene ugovorne strane PEM konvencije, kako bi otpočeli sa ranom primjenom revidiranih pravila porijekla. Jedna od tačaka bila je i Odluka o međusobnom priznavanju AEO statusa.

Izrađena je Procedura za štampanje markica sa pratećim obrascima.

Izdato je 11 obavezujućih informacija o svrstavanju robe u carinsku tarifu i 19 mišljenja o svrstavanju proizvoda. Pripremljen je predlog Uredbe o Carinskoj tarifi za 2021. Sačinjena je i dostavljena svim carinarnicama » Instrukcija o načinu uzimanja uzoraka tečnih naftnih proizvoda uz pomoć uzorkivača «Deeping bottle Ex», količini i načinu pakovanja uzoraka«(dopuna Instrukcije o načinu uzimanja uzoraka i dokumentacije o robi.

Razvoj informacionih sistema i modernizacija

Pristupanje Evropskoj uniji zahtijeva da određeni broj carinskih postupaka bude potpuno kompjuterizovan, kao i da IT sistemi koje Uprava carina koristi budu međusobno povezani sa sistemima Evropske unije, pogotovo sa Novim kompjuterizovanim tranzitnim sistemom (NCTS), Sistemom za upravljanje integrisanom tarifom (ITMS), Sistemom kontrole izvoza (ECS) i Sistemom kontrole uvoza (ICS) i mnogim drugim sistemima. Uprava carina kontinuirano sprovodi aktivnosti na povećanju efikasnosti i kvaliteta u pružanju usluga putem elektronskih servisa prema privredi, čime doprinosi stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja i boljem funkcionisanju sistema.

Projekat "Podrška Upravi carina" otpočeo je sa realizacijom u novembru 2018. godine. Aktivnosti iz projekta su nastavljene sa realizacijom i u toku 2020. godine, se u skladu sa planovima Ugovora za podršku i Ugovora za implementaciju NCTS-a. EK je objavila ažurirane tehničke specifikacije DDNTA tokom 2020. godine, na osnovu kojih je ugovarač izmijenio tehničke specifikacije za NCTS i GMS i aplikaciju za GMS. Održane su online obuke za privredu i bankarski sektor o Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku, benefitima koje donosi sprovođenje zajedničkog tranzitnog postupka i novinama koje ih očekuju. Tokom godine se radilo i na nacionalnim instrukcijama (tranzit, garancije) sa ekspertima koji su angažovani kroz projekat.

Krajem 2020. godine održana su dva sastanka-Tehnička e-misija DG TAXUD-a, na temu NCTS-PS & Geografsko proširenje, na kojima je dat presjek stanja o završenim i planiranim aktivnostima, a eksperti su dali svoje viđenje za ažuriranje našeg NPP i naveli izazove koji nas očekuju, usled pandemije COVID virusa, u okviru testiranja i treninga. Treći i četvrti sastanak Upravnog odbora projekta su održani u februaru i julu i na njima su usvojeni drugi i treći Privremeni izvještaj, koji sadrže aktivnosti i zadatke koje je izvršio konzorcijum u periodu izvještavanja od 01.07.2019. do 31.01.2020. godine i od 01.02.2020 do 30.06.2020, kao i plan za naredne periode. Takođe, razmotren je uticaj pandemije COVID 19 na planirane aktivnosti, kao i mjere koje mogu smanjiti uticaj.

Realizovane su aktivnosti na razvoju novog IT sistema za akcize i implementaciji sistema kontrole kretanja akciznih proizvoda i to Projekat »Podrška Upravi carina u oblasti akciza«, i »Projekat uvođenja sistema za elektronsko upravljanje akciznim markicama«.

U okviru projekta, uspješno se realizuje povezivanje sa Zajedničkom komunikacionom mrežom zemalja članica (CCN/CSI) kojom upravlja Generalni direktorat za poreze i carinsku uniju (DG TAXUD), koja će služiti za testiranje ovog i svih ostalih IT sistema koji se implementiraju u Carinski informacijski sistem kroz Poglavlje 29 Carinska unija i koja će nakon ulaska Crne Gore u EU služiti kao sigurnosni link za razmjenu podataka u oblasti carina i poreza. Realizacijom ovog Projekta, ispuniće se uslovi za pristupanje Crne Gore Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku i Konvenciji o olakšicama u trgovini robom, a što je jedan od uslova za pridruživanje Evropskoj uniji. Očekuje se završetak Projekta u 2021. godini kada će se realizovati najveći broj aktivnosti.

U okviru projekta »Podrška Upravi carina u oblasti akciza«, održani su drugi, treći i četvrti redovni sastanci Upravnog odbora Projekta. Na sastancima je prezentovan Prvi i Drugi izvještaj o napretku, u kojem je Ugovarač predstavio aktivnosti i zadatke koje je izvršio od početka Projekta. Istovremeno su detaljno predstavljeni moduli u testnoj verziji Nacionalne aplikacije za akcize, kao i dalji plan rada na razvoju Projekta. Takođe, razmatran je i uticaj pandemije na realizaciju ugovora i predlog mjera za ublažavanje istih, kako bi osigurali dalju uspješnu realizaciju Projekta.

Pokrenut je postupak osavremenjavanja načina obilježavanja duvanskih proizvoda i alkoholnih pića akciznim markicama razvojem sistema za elektronsko upravljanje akciznim markicama, koji će omogućiti elektronsko odobravanje, narudžbu i izdavanje akciznih markica, kao i elektronsko vođenje evidencije o izdatim, iskorišćenim i neiskorišćenim akciznim markicama. Uvođenjem navedenog sistema unaprijediće se efikasnost carinske službe u suzbijanju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima.

U okviru NCTS projekta nastavljene su intenzivne aktivnosti na izgradnji novog i savremenog Sistema za upravljanje rizikom. U saradnji sa ekspertima izrađeni su sledeći dokumenti: Koncept zajedničkih kriterijuma rizika i standarda u skladu sa carinskim zakonom Crne Gore; Koncept prioritarnih oblasti kontrole; Okvir za upravljanje rizikom u Upravi carina; Strategija za upravljanje rizikom Uprave carina; Funkcionalna specifikacija za RMS sistem Uprave carina; Dizajn procesa u Sistemu upravljanja rizikom kao dio poslovne arhitekture i procesa u Upravi carina.

Projekat Podrška regionalnoj ekonomskoj integraciji / GIZ Open Regional Fund Foreign Trade, koji je započeo u junu 2020. i trajaće do jula 2023. podržaće implementaciju zajedničkog upravljanja rizikom u CEFTA regionu i implementaciju Strategije za upravljanje rizikom u CEFTA zemljama. Tokom 2020 godine održano je više regionalnih online sastanaka i završene sve obaveze Uprave carina u dosadašnjem toku projekta.

Započet je »Projekat podrške digitalizaciji trgovinskih procedura u poštanskom i pomorskom saobraćaju« uz podršku BMZ-GIZ, koji će doprinijeti modernizaciji procedura, efikasnosti analize rizika i ubrzanju procesuiranja pošiljki u pomorskom i poštanskom saobraćaju.

Realizovan je i Projekat "Izrada administrativnih kapaciteta Uprave carina za punu implementaciju informacionog sistema za upravljanje inspekcijским nadzorom".

U septembru 2020. završen je projekat "Izrada administrativnih kapaciteta Uprave carina za punu implementaciju informacionog sistema za upravljanje inspekcijским nadzorom", kojim se omogućavaju funkcionalnosti za analitički rad i izvještavanje za potrebe upravljanja inspekcijским nadzorom, evidencija vođenja predmeta kao i izrada objektivnog i nepristrasnog godišnjeg plana naknadnih kontrola. Implementacijom navedenih projekata, Uprava carina integriše svoje sisteme sa EU i međunarodnim carinskim i bezbjednosnim sistemima što je jedan od kompleksnijih zahtjeva koje Crna Gora mora ispuniti na putu ka Evropskoj uniji. Istovremeno, unaprijediće se efikasnost carinske službe u suzbijanju nezakonite trgovine svim robama, a posebno duvanskim proizvodima i alkoholnim pićima.

Uveden je novi moderan informativni servis »Info portal« u cilju većeg stepena informisanosti fizičkih lica. Servis je prilagođen svim uređajima i omogućava fizičkim licima da se, na lak i brz način, informišu o carinskim procedurama. Na Info portalu je dostupan carinski kalkulator putem kojeg fizička lica mogu brzo i jednostavno izračunati iznos carinskih dažbina za robu koju su poručili putem interneta. U dijelu informacija za putnike su postavljene najbitnije informacije u pogledu unosa i iznosa gotovog novca, unosa lijekova, iznošenja kulturnih dobara i umjetnina, unosa hrane, bilja i biljnih proizvoda, životinja i kućnih ljubimaca, oružja i municije, kao i informacije o zabrani prometa CITES vrstama bez dozvole. Takođe, dostupne su i informacije o robi koja može biti predmet oslobođenja od plaćanja carine i PDV-a, kao i uslovima za ostvarivanje ovih oslobođenja. Posjetioci ovog portala takođe imaju mogućnost uvida u odgovore na najčešće postavljena pitanja (FAQs) koje pripremaju organizacione jedinice Uprave carina.

Uprava carina je uspješno okončala projekat u cilju modernizacije Carinske laboratorije. Kao jedna od korisnica sektorske budžetske podrške EU (IPA SBS IBM 2015), u okviru Projekta »Podrška Strategiji integrisanog upravljanja granicom«, realizovala je nabavku opreme za Carinsku laboratoriju za analizu mineralnih ulja i naftnih derivata. Ovim je postignut značajan iskorak u dostizanju evropskih standarda u carinskoj oblasti u okviru Pregovaračkog poglavlja 29 "Carinska unija". Pored najsavremenije opreme za analizu mineralnih ulja i naftnih derivata koja je instalirana u Carinskoj laboratoriji, Uprava carina posjeduje i nove „mobilne analizatore za goriva“ kojim će se na terenu vršiti brze analize nafte i naftnih derivata. Izrađena je Instrukcija o načinu uzimanja uzoraka „tečnih naftnih proizvoda“ uz pomoć uzorkivača „Dippinig bottle Ex“, količini i načinu pakovanja uzoraka. Carinska laboratorija za analizu nafte i naftnih derivata zvanično je otpočela sa radom 18.septembra 2020.godine.

Projekat prethodne obrade podataka za ekspresne pošiljke, realizovan je u saradnji sa operaterom brze pošte - DHL-om, a uz finansijsku podršku Saveznog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke i njihove kancelarije u Crnoj Gori - GIZ-om. Crnogorski model privatno-javnog partnerstva na ovom Projektu predstavlja primjer najbolje prakse, ne samo za države regiona nego i šire. Projektom je postavljen cilj da većina pošiljki koje se isporučuju brzom poštom, od strane carine budu obrađene i prije nego se dopreme na carinsko područje Crne Gore i da u krajnjem budu brzo isporučene naručiocu, što je, u današnjim uslovima modernog poslovanja od suštinske važnosti. Prije implementacije Projekta procedure su bile bazirane na papirnoj osnovi i započinjale su tek nakon dospijea robe, a analiza rizika je bila moguća jedino na podacima iz carinske deklaracije, što je uzrokovalo nepotrebne troškove i zadržavanja robe na granici. Ovakve procedure nisu mogle zadovoljiti potrebu za brzom isporukom robe, stoga je to bio glavni motivirajući faktor za Upravu carina da ubrza procedure i time poveća procenat carinjenja pošiljki sa 25 % na 65% u okviru jednog sata. Glavni izazov je bio kako na najbolji način uvažiti zahtjeve carinske kontrole sa jedne strane i potrebe privrede sa druge strane. Da bi uspostavili odgovarajući balans u podjeli odgovornosti od suštinskog značaja je bilo učešće privatnog partnera – DHL-a najprije u potrebi izmjena zakonske regulative, a onda dalje u kreiranju procedura i odgovarajućeg IT rješenja. Potrebne procedure su razvijane u skladu sa EU standardima pa su u definisanju crnogorskog modela korištene najbolje prakse Slovenije i Njemačke, usvajajući rješenja primjenjiva za crnogorsko okruženje. Razvojem dodatnih funkcionalnosti carinskog informacionog sistema, prateća dokumenta sa podacima neophodnim za sprovođenje analize rizika, sada se podnose i obrađuju elektronskim putem. Benefit više ovog projekta je što su zemlje regiona, koje su kasnije počele sa projektom, mogle da koriste iskustvo Crne Gore, odnosno pristup koji je isproban i testiran, naravno uz potrebne modifikacije specifične za njihovu državu.

BEZBJEDNOST I ZAŠTITA CARINSKOG PODRUČJA

Nastavljajući uspješan trend iz prethodnih godina, Uprava carina je u 2020 godini ostvarila izvanredne rezultate u borbi protiv carinskih prevara, prekograničnog krijumčarenja, sive ekonomije

i drugih neregularnosti. Navedeni rezultati ostvareni su uz punu saradnju sa nadležnim institucijama na nacionalnom nivou kao i sa međunarodnim organizacijama, institucijama i partnerskim carinskim službama. U godini koja je dominantno obilježena pandemijom Covid-19, a što je uticalo na uslove i ograničenja u radu službe, Uprava carina je uspjela da efikasnom organizacijom i vanrednim naporima svojih službenika u potpunosti odgovori zadacima i doprinese smanjenju negativnih efekata krize na privredu Crne Gore.

Nastavljena je intenzivna saradnja sa partnerskim službama u zemljama EU i međunarodnim organizacijama i institucijama za sprovođenje zakona. U ovom periodu primljeno je, obrađeno i odgovoreno na 128 upita međunarodnih organizacija i institucija (OLAF, Interpol, SELEC, WCO i partnerskih službi) i upućeno 9 zahtjeva za pružanje pomoći partnerskim službama. Kroz AFIS portal OLAF-u je dostavljeno 277 izvještaja o cigaretama. U međunarodne baze podataka uneseno je 47 informacija.

U skladu sa ovlaštenjima u oblasti carinskih istraga, nastavljena je intenzivna saradnja sa Tužilaštvom, Upravom policije i ostalim organima za sprovođenje zakona. Tokom 2020.godine razmijenjena je 21 informacija sa Tužilaštvom i sudovima, podnijeta su 3 obavještenja nadležnim državnim tužilaštvima o postojanju sumnje da su počinjena krivična djela koje se gone po službenoj dužnosti i jedna informacija Specijalnom državnim tužilaštvu zbog osnovane sumnje da se radi o zloupotrebi u privrednom poslovanju. U istom periodu podnijete su 4 informacije Upravi policije o postojanju sumnje da su počinjena krivična djela koja se gone po službenoj dužnosti i razmijenjena je 61 informacija na nacionalnom nivou, sa Upravom policije i drugim organima za sprovođenje zakona. Službenici Uprave carina su samostalno i u saradnji sa službenicima Uprave policije podnijeli 17 krivičnih prijava nadležnom državnim tužilaštvu.

U carinsko - policijskoj akciji, a u saradnji sa Specijalnim državnim tužilaštvom, spriječeno krijumčarenje cigareta brenda „MAC “ iz Slobodne zone Luka Bar u količini od 1274 MC, čiji ukupan carinski dug iznosi 1.032.949,86€. Takođe, carinski službenici su u dvije odvojene aktivnosti, prilikom kontrole smještajnih kapaciteta korisnika Slobodne Zone Luka Bar zajedno sa službenicima Uprave policije, a prema raspoloživoj carinskoj dokumentaciji, utvrdili da nedostaju 5017 MC (paketa) cigareta bez akciznih markica koje su uzete ispod carinskog nadzora, čiji ukupan carinski dug iznosi 4.143.311,27€. U cilju pojačanja mjera carinskog nadzora u Slobodnoj zoni "Luka Bar", operater u Slobodnoj zoni Bar-AD "Luka Bar je izvršio unapređenje Lučkog informacionog sistema (razvoj Lučkog Port Community Systema) i implementirao novo aplikativno rješenje za vođenje evidencije o kretanju robe koja ulazi i izlazi iz Slobodne zone, unaprijeđen je model praćenja kamionskog saobraćaja, postavljene su rampe i kamere za očitavanje tablica i postavljen video nadzor.

Kada je u pitanju unapređenje carinskog sistema za upravljanje rizikom, u okviru Projekta «Podrška Upravi carina», nastavljene su intenzivne aktivnosti i na izgradnji novog i savremenog Sistema za upravljanje rizikom. U saradnji sa ekspertima izrađeni su sledeći dokumenti: Koncept zajedničkih kriterijuma rizika i standarda u skladu sa carinskim zakonom Crne Gore; Koncept prioriternih oblasti kontrole; Okvir za upravljanje rizikom u Upravi carina; Strategija za upravljanje rizikom Uprave carina; Funkcionalna specifikacija za RMS sistem Uprave carina; Dizajn procesa u Sistemu upravljanja rizikom kao dio poslovne arhitekture i procesa u Upravi carina. Takođe, donijeto je i zvanično Uputstvo za popunjavanje Matrice rizika privrednih subjekata u okviru podrške GIZa.

Funkcionalnosti SEED sistema u kontinuitetu su unapređivane, posebno u dijelu omogućavanja zajedničke analize rizika i razmjene informacija na regionalnom CEFTA nivou. Nastavljena je razmjena informacija i sa najvećim svjetskim proizvođačima cigareta na osnovu potpisanih Memoranduma o razumijevanju, kroz razmjenu podataka o kretanju duvanskih proizvoda, podataka o porijeklu, zaštitnom znaku, žigu i trgovačkoj marki duvanskih proizvoda sa ciljem suzbijanja svih vidova nelegalne trgovine duvana i duvanskih proizvoda.

U 2020. godini Uprava carina učestvovala je u 7 Međunarodnih zajedničkih carinskih operacija, u organizaciji SCO, Interpola, Europolu i SELEC-a. Navedene operacije odnosile su se na

na borbu protiv ilegalne trgovine cigaretama i ostalih duvanskih proizvoda; borbu protiv ilegalne trgovine krivotvorenim prehrambenim proizvodima; borbu protiv Internet trgovine krivotvorenim lijekovima i medicinskim sredstvima; borbu protiv e-trgovine krivotvorenim kozmetičkim proizvodima, suplementima i vitaminima; borbu protiv ilegalne trgovine kulturnim dobrima; praćenje i kontrolu prekograničnog kretanja otpada, kao i na otkrivanje pošiljki sa ilegalnim otpadom.

Instalirana je nCEN mreža Svjetske carinske organizacije, koja doprinosi efikasnoj razmjeni informacija između zemalja Zapadnog Balkana, a koje se odnose na sve značajnije zaplijene po pitanju opojnih droga, prekursora, psihotropnih supstanci, cigareta, roba kojom se povrjeđuju prava intelektualne svojine i drugo.

U organizaciji Svjetske carinske organizacije (SCO), u periodu od 9 do 13. novembra 2020. godine, održana je online radionica o upravljanju rizicima sa posebnim osvrtom na procjenu rizika i selektivnost.

Uprava carina participira u radu Komisije za suzbijanje sive ekonomije, u čijem su sastavu predstavnici svih organa nadležnih za sprovođenje mjera za suzbijanje sive ekonomije.

U cilju ubrzanja protoka roba preko graničnih prelaza u uslovima pandemije Covid-19, Uprava carina uspješno je implementirala regionalni projekat CEFTA Zelenih koridora. Sinhronizovanim aktivnostima u okviru Projekta, omogućen je prioritetan tretman na graničnim prelazima za osnovne proizvode - hranu, lijekove i medicinska sredstva. Projekat je iniciran i koordinisan od strane CEFTA Sekretarijata, Stalnog EU sekretarijata transportne zajednice, predstavnika Evropske komisije, zemalja članica CEFTA i drugih partnera. Ove aktivnosti značajno umanjuju negativni uticaj aktuelne krize na privredu regiona, kroz obezbjeđenje stabilnog snabdijevanja. U prvim danima primjene koncepta Zelenih koridora, 20% cjelokupne robe u prekograničnom prometu bilo je prioritetno na prelazima CEFTA zemalja, čime se osigurala ušteta u vremenu i novcu, kao i podrška stanovništvu, institucijama i privredi na tržištu CEFTA.

Uporedo sa navedenim aktivnostima, rađeno je na sistemskom unapređenju i jačanju kapaciteta za efikasno sprovođenje carinskih kontrola, sa posebnim fokusom na akcizne proizvode, te se 2020. godina može smatrati godinom razvojnih informatičkih projekata u ovoj oblasti.

Nastavljene su aktivnosti u projektu razvijanja sistema za elektronsko upravljanje akciznim markicama. Sistem će omogućiti elektronsko odobravanje, naručivanje i izdavanje markica, kao i elektronsko vođenje evidencije izdatih, korištenih i neiskorištenih akciznih markica za duvanske proizvode i alkoholna pića. Ovaj sistem će takođe omogućiti bezbjednosno štampanje akciznih markica u skladu sa uslovima odgovarajuće uredbe. Uvođenje napredne tehnologije poboljšaće efikasnost carinske službe u borbi protiv ilegalne trgovine duvanskim proizvodima i alkoholnim pićima. Sistem uključuje i mogućnost da građani, posredstvom mobilne aplikacije, provjere validnost skenirane akcizne markice. Ovaj sistem se razvija na nacionalnom nivou uz nadu da će u budućnosti biti dio EU sistema praćenja duvanskih proizvoda. U skladu sa rokovima, prvu isporuku akciznih markica očekuje se početkom iduće godine.

Izmjenama Zakona o akcizama u 2020. godini uveden je institut "Informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka o akcizama", koji će omogućiti sakupljanje, snimanje, čuvanje, obradu i prenošenje podataka o akcizama u elektronskom obliku. U cilju Implementacije IT sistema za akcize na nacionalnom nivou, u nastavljene su aktivnosti u skladu sa planiranom dinamikom kroz realizaciju projekta "Podrška Upravi carina u oblasti akciza" iz sredstava EUIF. Implementacija nove nacionalne aplikacija za akcize u Carinskom informacionom sistemu, će omogućiti elektronsku komunikaciju između Uprave carina i akciznih obveznika, između ostalog kao i elektronsko praćenje kretanja akciznih proizvoda u režimu odloženog plaćanja akcize, upotrebom elektronskog akciznog dokumenta, kao bitne pretpostavke za buduće povezivanje sa EU akciznim sistemom (EMCS). Okončanje projekta se očekuje u februaru 2021. godine.

U okviru Projekta «Podrška implementaciji Strategije integrisanog upravljanja granicom» iz IPA SBS IBM 2015, u septembru 2020.godine završen je projekat »Izrada administrativnih kapaciteta Uprave carina za punu implementaciju informacionog sistema za upravljanje inspekcijским nadzorom», kojim se omogućavaju funkcionalnosti za analitički rad i izvještavanje za potrebe upravljanja inspekcijским nadzorom, evidencija vođenja predmeta kao i izrada objektivnog i nepristrasnog godišnjeg plana naknadnih kontrola.

U okviru Projekta realizovana je i nabavka opreme za carinsku laboratoriju za ispitivanje nafte i naftnih derivata i ista je instalirana u carinskoj laboratoriji. Realizovane su obuke službenika carinske laboratorije. Nova savremeno opremljena laboratorija za analizu nafte i naftnih derivata otpočela je sa radom u septembru 2020.godine. U carinskoj laboratoriji vrše se fizičko-hemijske analize visoko rizične akcizne robe i davanje stručnih mišljenja o svrstavanju ove robe u Carinsku tarifu, u cilju pravilnog obračuna carinskih dažbina, unapređenja borbe protiv sive ekonomije i sprečavanja nezakonitog prometa roba. Takođe, realizovana je i nabavka kompjuterske opreme za granične prelaze i okončani radovi za unapređenje rada Sektora za carinsku bezbjednost i kontrolu. Okončane su sve planirane aktivnosti Uprave carina u okviru datog Projekta.

HMRC je donirala Upravi carina opremu za poboljšanje uslova za rad i brzu komunikaciju i razmjenu informacija na granicnim prelazima u okviru „Zelenih koridora“ i prioriternih putnih pravaca u CEFTA regionu. Navedena donacija predstavlja nastavak veoma uspješne saradnje između Uprave carina i HMRC. Saradnja se, osim donacija, odnosi i na intenzivnu i obostranu razmjenu informacija o rizicima u međunarodnom prometu roba, na osnovu čega su ostvareni konkretni rezultati u borbi protiv krijumčarenja i carinskih prevara.

U 2020. godini službenici Uprave carina izvršili su ukupno 190.717 kontrola. Izdato je 212 prekršajnih naloga i izrečene su novčane kazne u vrijednosti od 105.597,40€. Podnijeta su 22 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnog suda. Oduzeta je krijumčarena roba u ukupnoj vrijednosti od 1.550.389,18€. Samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima podnijeto je 19 krivičnih prijava nadležnom tužiocu. Službenici Uprave carina su samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima otkrili krijumčarenje cigareta vrijednosti od 1.035.467,26€, rezanog duvana vrijednosti 57.331,50€, alkoholnih pića vrijednosti 15.120,70€ i gaziranog pića u vrijednosti 12.562,70€.

Sprovodeći naknadne kontrole utvrđene su nepravilnosti i pokrenut postupak naknadne naplate po osnovu nepravilnog iskazivanja troškova autorskih prava i licenci i pogrešnog svrstavanja robe u ukupnom iznosu od 793.711,75€.

Za navedeni vremenski period službenici Uprave carina su oduzeli 19 pištolja, 1 automatsku pušku i 3.745 komada municije različitih kalibara. Kada je u pitanju krijumčarenje narkotika, u 6 slučaja službenici Uprave carina oduzeli su: 2.033,00 kg skanka, 12,00 kg heroina i 53,00 kg hašiša. Uprava carina je po osnovu sumnje u povredu prava intelektualne svojine prekinula 51 carinski postupak i privremeno zadržala robu u ukupnoj količini od 14.852 komada.

Nastavljene su intezivne aktivnosti na kontroli roba za koju se sumnja da povrjeđuje prava intelektualne svojine. Tokom 2020. godine nadležne carinske ispostave su po osnovu sumnje da povrjeđuje prava intelektualne svojine prekinule 54 carinska postupka i privremeno zadržale robu u ukupnoj količini od 15.345 komada (odjeća, dodaci odjeći, obuća, sportska obuća, torbe, satovi, ključevi za auta i dr.

Tokom godine realizovano je sedam zajedničkih akcija Tržišne inspekcije i Uprave carina o pojačanoj kontroli proizvoda sa stanovišta bezbjednosti (frižideri, električni mikseri, namještaj za otvoreni prostor, roleri, profesionalne mesoreznice, štitnici sluha i prozori od PVC, metala i drveta).

Tabela 8: Podaci o izdatim prekršajnim nalogima

Nadležne organizacione jedinice	Broj izdatih prekršajnih naloga	Vrijednost izrečenih novčanih kazni (€)	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka kod nadležnog suda
Sektor za carinsku bezbjednost i kontrolu	57	42.600,00	-
PJ Carinarnica Podgorica	52	12.757,40	2
PJ Carinarnica Bar	5	1.072,00	16
PJ Carinarnica Kotor	20	5.275,00	-
PJ Carinarnica Bijelo Polje	78	43.898,00	4
Ukupno:	212	105.597,40,	22

U cilju dostizanja najviših standarda, Uprava carina će nastaviti da razvija svoje kapacitete u oblasti bezbjednosti uz kontinuiranu tehničku podršku Evropske unije, kako bi, uz efikasne kontrole i zaštitu društva istovremeno obezbijedila dalje pojednostavljenje carinskih procedura i ubrzanje legalne trgovine.

LJUDSKI RESURSI

Ključnu ulogu u ostvarenju organizacionih ciljeva i kvaliteta njihove realizacije čine ljudski resursi i njihove sveukupne sposobnosti. Velika pažnja posvećuje se razvoju i unapređenju ljudskih resursa kroz obezbjeđivanje kvalitetnih, dobro obučanih i motivisanih službenika.

Organizacija i sistematizacija Uprave carina

Uprava carina je organizovana u okviru tri nivoa u odnosu na djelokrug i složenost poslova, koje čine centralni (1 Uprava), regionalni (4 PJ Carinarnice) i lokalni (34 Carinske ispostave). Ovim modelom organizacije ostvareno je funkcionalno, horizontalno i vertikalno povezivanje organizacionih jedinica, kako bi se optimalno i ekonomično ispunjavali zadaci.

Zaposleni

U radnom odnosu u Upravi carina je 518 zaposlenih. Usvojen je Kadrovski plan za 2020.godinu, u cilju upravljanja kadrovima, odnosno planiranja broja zaposlenih, promjena u kadrovskoj strukturi i drugih strateških pitanja upravljanja kadrovima u skladu sa budžetskim i strateškim planiranjem rada Vlade.

Periodična promjena mjesta rada po programu i privremeni raspored

Periodična promjena mjesta rada:

- ✓ u okviru PJ Carinarnice Podgorica—za 218 službenika;
- ✓ u okviru PJ Carinarnice Bar—za 31 službenika;
- ✓ u okviru PJ Carinarnice Kotor— za 103 službenika;
- ✓ u okviru PJ Carinarnice Bijelo Polje - za 99 službenika.

Privremeni raspored:

- ✓ u okviru PJ Carinarnice Podgorica—za 11 službenika;
- ✓ u okviru PJ Carinarnice Bar—za 6 službenika
- ✓ u okviru PJ Carinarnice Bijelo Polje—za 3 službenika.

Koordinacija poslova:

- ✓ u okviru PJ Carinarnice Podgorica—za 6 službenika;
- ✓ u okviru PJ Carinarnice Bijelo Polje—za 3 službenika;

Popunjavanje radnih mjesta

U izvještajnom periodu primljeni su:

- ✓ 1 službenik u Odsjeku za analizu rizika i obavještajni rad, 1 službenica u Službi za finansijsko računovodstvene poslove i javne nabavke,
- ✓ 1 službenica u CI Sukobin, PJ Ca Bar,
- ✓ 1 službenica u Odsjeku za planiranje i upravljanje ljudskim resursima,

- ✓ 1 službenik u CF Grnčar, PJ Ca Bijelo Polje
- ✓ 1 službenik u CF Bijela, CI Zelenika, PJ Ca Kotor,
- ✓ 1 službenik u Službi za opšte poslove
- ✓ 1 službenik u Odjeljenju za naplatu prihoda
- ✓ 2 pripravnika sa srednjom stručnom spremom, na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci
- ✓ 6 pripravnika sa visokom stručnom spremom, na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci.

Angažovano je 26 izvršilaca posla, po osnovu ugovora o djelu i zaključen je 1 ugovor o volonterskom radu. Takođe, preko programa »Stop sivoj ekonomiji« u ovom organu angažovano je 14 učesnika, sa visokim obrazovanjem, na period od 7 mjeseci.

Prestanak radnog odnosa

Prestao je radni odnos za 10 službenika i to:

- ✓ za 2 službenika po sili zakona- zbog navršenih 67 godina života i najmanje 15 god.staža osiguranja
- ✓ za 2 službenika po sili zakona- usljed smrti
- ✓ za 2 službenika po osnovu sporazuma o prestanku radnog odnosa
- ✓ za 3 službenice po osnovu sporazuma o prestanku radnog odnosa, uz isplatu otpremnine
- ✓ prestanak mandata pomoćnici direktora Sektora za carinsko-pravne poslove, na lični zahtjev.

Oglašavanje radnih mjesta

Pokrenut je postupak za prijem:

- ✓ 7 službenika na neodređeno vrijeme, putem internog oglasa,
- ✓ 8 službenika na neodređeno vrijeme, putem javnog oglasa,
- ✓ 6 pripravnika sa visokom stručnom spremom, na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci;
- ✓ 2 pripravnika sa srednjom stručnom spremom, na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci.

Broj dodijeljenih odluka o zaradama, naknadama i priznanja za zaposlene

Donijeta su rješenja o isplati naknade za putne troškove za 25 službenika i rješenja o isplati naknade za odvojeni život za 24 službenika. Za 4 službenika donijeta su rješenja o isplati novčane pomoći za potrebe njihovog liječenja usled duže i teže bolesti ili članova njihove uže porodice. Za 11 službenika donijeta su rješenja o novčanoj nagradi, povodom obilježavanja Dana carinske službe. Unaprijeđeno je 6 službenika trajnim rasporedom i 1 službenik, rješenjem o privremenom rasporedu.

Pokrenut je postupak radi utvrđivanja disciplinske odgovornosti za 4 službenika PJ Ca Bijelo Polje. Za 3 službenika Carinarnice Bijelo Polje prekinut je disciplinski postupak do okončanja krivičnog postupka.

Edukacija carinskih službenika

U cilju unaprjeđenja rada carinskih službenika, u organizaciji Uprave carina – Centra za obuku carinskih službenika i drugih relevantnih institucija u Crnoj Gori, kao i u međunarodnoj organizaciji, realizovano je 34 seminara, obuka i stručnih sastanaka u Crnoj Gori i inostranstvu, na teme: tranzit, operacija Lynx za Zapadni Balkan, preferencijalna pravila porijekla robe, borba protiv nelegalnih finansijskih tokova na prostoru Zapadnog Balkana, IT tehnologija i infrastruktura, hemijsko naoružanje, program Hercule III, Zakon o upravnom postupku, harmonizacija podataka, borbe protiv krivotvorenih farmaceutskih proizvoda u okviru Programa kontrole kontejnera, integritet, uzorkovanje, nezakonita trgovina kulturnim dobrima, EMPACT projekat, Konvencija o harmonizovanom sistemu i dr. Rad Centra za obuku carinskih službenika prilagođen je novonastaloj situaciji sa virusom Covid 19, koja je uzrokovala izmjene godišnjeg i kvartalnih planova obuka. Od navedenih radionica i obuka 10 je održano online.

U toku je izrada prvog nacrtu Projektnog zadatka (ToR-a) za Ugovor o uslugama za obuke carinskih službenika u iznosu od 100.000€, koji će se realizovati u okviru odobrenih sredstava za Upravu carina kroz IPA 2018. Pomenuti projekat ima veliki značaj za dalju modernizaciju i unaprijeđenje sistema obuka Uprava carina Crne Gore na nacionalnom i međunarodnom nivou, kako bi kroz razmjenu iskustava i upoznavanja sa najboljom praksom, kroz obuke, stručno usavršavanje i različite vidove ekspertske pomoći dostigli određene standarde u toj oblasti.

Obuke koje se planiraju realizovati su: oblast borbe protiv korupcije i jačanje etike i integriteta na graničnim prelazima, oblast suzbijanja krijumčarenja - pregled putnika i putničkog prtljaga, pregled vozila u drumskom saobraćaju (automobila i autobusa), pregled vazduhoplova, pregled plovila (brodova i jahti), suzbijanje krijumčarenja opojnih droga, korišćenja specijalne opreme za pregled – korišćenje skener i rendgen uređaja i čitanje slike, korišćenje opreme za pregled vozila u drumskom saobraćaju, obuke iz oblasti carinskih procedura u pomorskom saobraćaju – snadbijevanje, skladištenje i privremeni uvoz u pomorskom saobraćaju, oblast primjene ovlašćenja carinskih službenika, primjena Zakona o prekršajnom postupku – pisanje optužnih akata i izvršenje u prekršajnom postupku za službenike graničnih ispostava.

Međutim, zbog novonastale situacije, u dogovoru sa Ministarstvom finansija (CFCU) odloženo je započeto ispitivanje tržišta i odlučeno je da se ovo pitanje pokrene nakon ukidanja privremenih mjera u vezi sa pandemijom COVID-19.

-Multifunkcionalni – otvoreni prostor (open space) -

Na planu modernizacije Centra za obuku carinskih službenika, formiran je savremeni, multifunkcionalni prostor otvorenog tipa (open space), čime je uspostavljena nova funkcionalnost Centra. Prostor je dostupan svim carinskim službenicima u cilju unaprijeđenja sistema obuka i stručnog usavršavanja. Upotrebom ovog prostora za briefing, brainstorm, razna savjetovanja, seminare, sastanke, referate koji zahtijevaju individualni rad, učenje u okviru carinskog ispita i slično, podstaknuće se kreativnost i inovativnost carinskih službenika.

U okviru Centra za obuku carinskih službenika je u upotrebi i 15 novih računara, čime je ostvarena tehnička opremljenost i puna funkcionalnost rada na carinskim aplikacijama.

U toku je formiranje Stručne biblioteke Uprave carina. Biblioteka će omogućiti svim carinskim službenicima korišćenje stručnog materijala u štampanom i elektronskom obliku (knjige, priručnici, uputstva, vodiči, ključna stručna dokumenta, primjeri dobre prakse i sl.) sortiranog prema temama, a vezanog za rad carinske službe.

U periodu od 25. do 28. februara 2020.godine realizovana je studijska posjeta službenika Sektora za planiranje i upravljanje ljudskim resursima Centru za obuku carinskoj službi Finske u Helsinkiju, koja je odobrena kroz CUSTOMS Program 2020. Posjeta je organizovana u cilju upoznavanja sistema obuka i aktivnosti koje Uprava carina Finske sprovodi u oblasti obuke i stručnog usavršavanja carinskih službenika u Centru za obuku u Helsinkiju, kao i sa načinom rada Centra, kako bi se razmjenom iskustva stečeno znanje prilagodilo i primjenilo u modernizaciji i poboljšanju uslova rada Centra za obuku naše carinske službe.

Preporuke vezano za dalje aktivnosti Uprave carina Crne Gore u oblasti obuka i stručnog usavršavanja su: **modernizacija metoda učenja**, koja bi podrazumijevala uvođenje modernih metoda učenja poput e- learninga, video konferencija i kombinovanje sa učenjem kroz rad (Job learning); primjena komunikacijskih tehnika za efikasno učenje i dvosmjernu razmjenu »do i od profesora«, **video učenje** – uvesti metod učenja u kojem bi obuka bila u formi video zapis (predavač bi pripremio materijal a u Centru za obuku bi se snimale video obuke); **modernizacija tehničke opreme za učenje**, kako bi se modernizovali metodi učenja i olakšalo samo učenje potrebno je modernizovati tehnička sredstva kao na primjer tehničko opremanje Centra i po jedne prostorije u PJ Carinarnicama koje bi omogućilo uspostavljanje veze preko video linka, nadogradnja CIS-a sa platformom za e-learning; nabavka tehničke opreme za snimanje video učenja; nastaviti dalju implementaciju EU Okvira carinskih kompetencija, koji bi unaprijedio procjenu potrebe za

obukama na individualnom nivou i samo planiranje obuka; Finski model je tzv prilagođeni model jer nisu u potpunosti prihvatili sve preporuke CFW, već samo dio koji odgovara njihovom carinskom sistemu i opštem kadrovskom; **poseban program obuke za novozaposlene**, koji bi prolazili svi novozaposleni i koji bi se realizovao kroz saradnju predavača i mentora; **uvesti nadoknade za službenike koji se angažuju i kao predavači u Centru**, kako bi se dodatno motivisali za unaprijeđenje svojih predavačkih i stručnih znanja – napr. moguće je uvesti varijabilni dio zarade za službenike koji se angažuju kao predavači ili donijeti posebnu odluku o naknadama za predavače (Odluka o naknadama za članove ispitne komisije za polaganje carinskog ispita već postoji).

Tabela 10: Prikaz broja obuka i polaznika za planirane i dodatne stručne i specijalističke seminare, sastanke, radionice i carinske obuke

	Broj	Broj polaznika
Planirani stručni i specijalistički seminari, sastanci, radionice i carinske obuke	64	101
Održani seminari, sastanci, radionice, carinske obuke	31	6
Održani online seminari, sastanci, radionice, carinske obuke.. (zbog Covid 19-a)	29	95
Odložene obuke (zbog Covid 19-a)	4	-
Ukupno:	60	196

Jačanje integriteta i kredibiliteta

Agenciji za sprječavanje korupcije, u januaru i julu 2020.godine dostavljen je **Izveštaj o kršenju Etičkog kodeksa carinskih službenika u toku 2019.i 2020.godine**. Navedeni izvještaji se dostavljaju Agenciji u skladu sa Akcionom planom za poglavlje 23- Pravosuđe i temeljna prava, u cilju praćenja bilansa kršenja Etičkih kodeksa za pripadnike zakonodavne i izvršne vlasti.

Shodno Zakonu o sprječavanju korupcije, organi vlasti su u obavezi da do 15. aprila izrade Izveštaj o sprovođenju Plana integriteta za prethodnu godinu i isti dostave Agenciji za sprječavanje korupcije. Na osnovu dostavljenih izvještaja organizacionih jedinica, prilagođavajući iste formi, sadržaju i potrebi detaljnog prikaza realizacije mjera, izradjen je Izveštaj o sprovođenju Plana integriteta za 2020. godinu i dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije. Takođe, **Godišnji izvještaj o sprovođenju Plana integriteta** je postavljen na Intranet Oglasnoj stranici Uprave carina. Od ukupno 148 definisanih mjera, realizovano je 90%, odnosno realizovane su 133 mjere, djelimično realizovano 8%, odnosno 12 mjera, dok 2%, odnosno 3 mjere nijesu realizovane.

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije definisano je da "organ vlasti svake druge godine procjenjuje efikasnost i efektivnost Plana integriteta u skladu sa Pravilima za izradu i sprovođenje plana integriteta". S tim u vezi, Agencija za sprječavanje korupcije je dostavila Upravi carina Upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta, koji služi organima vlasti za reviziju postojećeg, odnosno izradu novog plana integriteta. Odgovori na Upitnik su dostavljeni Agenciji.

Polazeći od promjena u organizacionoj strukturi, opisa poslova i radnih zadataka sistematizovanih organizacionih jedinica i radnih mjesta, kao i preporuka Agencije za sprječavanje korupcije za unaprijeđenje planova integriteta, izvršena je analiza svih radnih mjesta, stepena prijetnji i nastanka korupcije. Kroz osnovne rizike i postojeće mjere kontrola definisane su rezidualne rizike i oko 100 adekvatnih mjera za smanjenje rizika od neprihvatljivog ponašanja, u skladu sa vjerovatnoćom nastanka, uticaja i posljedicama korupcije i drugih oblika nezakonitog ili neetičkog postupanja.

Plan integriteta za 2020-2021. godinu, čiji je sastavni dio Mapa rizika radnih mjesta i organizacionih jedinica Uprave carina, 20. Jula. Plan je objavljen na web sajtu i Intranet oglasnoj stranici Uprave carina.

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije i Zakonom o carinskoj službi ovlašćeni carinski službenici su u obavezi da dostavljaju izvještaje o prihodima i imovini Agenciji za sprječavanje korupcije. Imajući u vidu navedeno, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je uputilo dopis svim organizacionim jedinicama, kako bi ukupno 430 carinskih službenika koji imaju navedenu obavezu podnijeli Izvještaje o prihodima i imovini Agenciji za sprječavanje korupcije (upravnici PJ Carinarnica, šefovi carinskih ispostava, pomoćnici šefa ispostave, carinski inspektori, carinici-viši saradnici i carinici saradnici).

Takođe, u martu 2020.godine je usvojen **Zajednički plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na graničnim prelazima za 2020.godinu**, kojim je definisano 13 mjera u nadležnosti Uprave carina. U skladu sa planiranom dinamikom, u decembru 2020.godine sačinjen je i dostavljen Izvještaj za 2020.godinu o realizaciji Zajedničkog plana mjera, uz napomenu da su sve mjere iz nadležnosti carinske službe uspješno realizovane u toku 2020.godine. U skladu sa svojim nadležnostima, Upravi policije – Sektoru za granične provjere dostavljen je Prijedlog Zajedničkog plana mjera za 2021.godinu, koji je usvojen u decembru 2020.godine.

U periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine Odjeljenju za unutrašnju kontrolu je upućeno 7 prijava građana na rad i postupanje carinskih službenika, i to: putem e-maila 2 prijave, putem pošte 2 prijave, putem on-line obrasca za prijavu korupcije 1 prijava i od strane drugih državnih organa 2 prijave.

Sprovedeno je 16 kontrola, po osnovu kojih su date preporuke u cilju efikasnijeg obavljanja radnih zadataka i naloženo je rukovodiocima organizacionih jedinica da preduzmu odgovarajuće mjere i radnje iz svoje nadležnosti u cilju unapređenja rada.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Nastavljene su aktivnosti na unaprjeđenju saradnje sa nadležnim službama Evropske unije, međunarodnim institucijama i organizacijama, kao i usvajanju međunarodnih standarda i najbolje evropske prakse. U toku 2020. godine dostavljeni su Kancelariji za evropske integracije, Ministarstvu finansija i Ministarstvu ekonomije prilozi o sprovedenim aktivnostima Uprave carina, u cilju redovnog izvještavanja Evropske komisije u procesu integracija. Takođe, realizovane su aktivnosti na ispunjavanju zaključaka sa sastanaka Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, a koji predstavljaju glavne smjernice na izvršenju zadataka sa evropske agende.

Pripremljena je dokumentacija za buduće projekte Uprave carina iz sredstava predpristupne podrške IPA i EUIF, u cilju ispunjavanja mjerila iz Poglavlja 29 Carinska unija. Nastavljena je realizacija programa CUSTOMS 2020 i tehničke podrške EU -TAIEX.

Uprava carina je nastavila sa aktivnostima na finalizaciji projektnih zadataka i tehničkih specifikacija za aktivnosti čija je realizacija odobrena iz sredstava IPA 2018 u iznosu od 1.900.000€. Aktivnosti se odnose na: nabavku specijalizovanog kontejnera DATA CENTRE, radove na adaptaciji/rekonstrukciji Upravne zgrade, Područne jedinice Carinarnica Bar, CI Putnički terminal Bar i CI Zelenika, usluge za unapređenje informacionih sistema, nabavku opreme za vršenje kontrolne funkcije Uprave carina, nabavku serverske i storage opreme i usluge za obuku carinskih službenika. Krajem decembra 2020.godine započeta je i realizacija Projekta "Izrada glavnog projekta /tehničke dokumentacije za adaptaciju/rekonstrukciju objekata koje koristi Uprava carina" iz sredstava EUIF. Realizacijom ovog Ugovora će biti pripremljena tenderska dokumentacija po PRAG pravilima za raspisivanje tendera za radove adaptacije/rekonstrukcije Upravne zgrade, Područne jedinice Carinarnica Bar, CI Putnički terminal Bar i CI Zelenika.

Pripremljeni su i upućeni predlozi za dva projekta za realizaciju iz sredstava EUIF 2017. Od strane Evropske Komisije odobreni su predlozi projekata "Implementacija carinskih odluka na nacionalnom nivou", i "Podrška Upravi carina za pripremu za nadogradnju TARICG do TARIC EU poslednje verzije i odnosnih ITMS podsistema". U toku je priprema projektnih zadataka za oba

projekta. Takođe, dostavljen je nadležnim organima i predlog projekta koji obuhvata aktivnosti planirane da se realizuju iz sredstava IPA III u okviru programiranja za IPA 2021 i IPA 2022.

Planirane aktivnosti su usmjerene na dalju modernizaciju službe, posebno kada je u pitanju razvoj IT sistema Uprave carina za podršku pojednostavljenima i olakšanju carinskih procedura, a ujedno na uspostavljanje sistema koji bi bili interkonektivni i interoperabilni sa sistemima EU. Međutim, predlog je od strane EK ocijenjen kao relevantan ali rano predložen.

Uprava carina kao pridruženi partner od kraja jula 2020.godine učestvuje u implementaciji trilateralnog međunarodnog projekta pod nazivom "ISAAC-Innovative systems to enhance Antifraud Customs Controls" (Inovativni sistemi za unapređenje carinskih kontrola u borbi protiv prevara), koji je finansiran od EU kroz program INTERREG IPA CBS Italija, Albanija i Crna Gora. Tokom 18 mjeseci implementacije projekta, Uprava carina će saradivati sa carinskim službama Italije i Albanije, Univerzitetom Crne Gore, Pomorskim fakultetom u Kotoru, Univerzitetom u Salentu, Privrednom komorom Molise i Institutom za transport Albanije. Projekat ima za cilj jačanje partnerske mreže, ustanovljavanje IT platforme za carinske kontrole, koja će biti interoperabilna sa već postojećim sistemima koje koriste carinske službe i realizaciju obuka za korišćenje nove IT platforme.

Sprovedene su aktivnosti u vezi sa praćenjem rada Svjetske carinske organizacije, učešćem na sastancima i u operacijama koje ista sprovodi, kao i usvajanjem preporuka. U okviru međunarodne bilateralne saradnje koordinirane su aktivnosti u cilju dostavljanja zahtjeva i odgovora za administrativnu pomoć po pitanjima provjere vrijednosti, porijekla, ATA karneta i drugih upita, sa carinskim službama: Italije, Rusije, Francuske, Belgije, Ukrajine, Njemačke, Holandije, Danske, Austrije, Švajcarska, Kosova, Češke, Turske i Poljske, Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije, Kosova.

Takođe, realizovane su aktivnosti iz Akcionog plana UNODC-a za Program kontrole kontejnera. Upućen je predlog za podršku u okviru projekta „Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU“, koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Norveške, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije.

Ministarstvu održivog razvoja i turizma je potvrđena spremnost da Uprava carina učestvuje u Projektu "Jačanje sinergije između Bazelske, Roterdamske, Stokholmske i Minamata konvencije".

ZASTUPLJENOST U JAVNOSTI

O radu Uprave carina javnost je informisana redovnim davanjem saopštenja o svim aktivnostima institucije ali i kroz nastupe u medijima i posredstvom sajta Uprave www.upravacarina.gov.me. U 2020. godini objavljeno je 115 saopštenja na sajtu Uprave carina. Odgovoreno je na 296 postavljenih pitanja. Na sva novinarska pitanja blagovremeno su upućivani odgovori.

U analiziranom periodu pristiglo je ukupno 63 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, kojima je tražen pristup u ukupno 102 tačke zahtjeva. U izvještajnom periodu donijeta su 62 rješenja kojima je dozvoljen pristup u ukupno 70 tačaka zahtjeva, a odbijen u 31 tački zahtjeva. Takođe, 1 zahtjev kojim je tražen pristup u 1 tački zahtjeva upućen je Zavodu za statistiku na dalju nadležnost i postupanje. Takođe, od strane NVO "MANS" podnijeto je 9 žalbi zbog povrede pravila postupka koje su blagovremeno proslijeđene Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama na dalje odlučivanje.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ UPRAVE CARINA KAO POTROŠAČKE JEDINICE

Finansijski izvještaj

Planom budžeta za 2020. godinu Upravi carina su bila opredijeljena sredstva u iznosu od 8.887.110,42 €. Nakon rebalansa, budžetska sredstva su smanjena na iznos 8.343.110,42 € i imaju sledeću strukturu po pozicijama i klasifikaciji troškova:

Tabela 11: Budžet 2020

Konto	Opis	Tekući budžet	Planirano
4111	Neto zarade	3.401.092,23	3.489.544,73
4112	Porez na zarade	456.000,00	496.000,00
4113	Doprinosi na teret z	1.253.615,10	1.264.145,10
4114	Doprinosi na teret	586.177,34	651.177,34
4115	Opštinski prirez	70.691,14	70.691,14
		5.767.575,81	5.971.558,31
4122	Naknada za stanovanj	11.153,00	17.658,00
4123	Naknada za prevoz	6.840,00	7.000,00
4124	Jubilarnе nagrade	2.500,00	6.000,00
4125	Otpremnine	2.500,00	4.500,00
4127	Ostale naknade	7.950,00	10.000,00
		30.943,00	45.153,00
4131	Administrativni mate	88.400,00	250.000,00
4133	Materijal za posebne	554.540,00	596.640,00
4135	Rashodi za gorivo	10.600,00	10.600,00
4139	Ostali rashodi za ma	13.000,00	30.000,00
		666.540,00	887.240,00
4141	Sluzbena putovanja	36.318,96	46.318,96
4142	Reprezentacija	2.000,00	2.000,00
4143	Komunikacione usluge	19.045,28	24.045,28
4144	Bankarske usluge i n	5.981,08	2.481,08
4146	Advokatske notarske	3.600,00	9.600,00
4147	Konsultantske usluge	9.400,00	9.400,00
4147	Konsultantske usluge	0,00	0,00
4148	Usluge strucnog usav	6.000,00	20.000,00
4149	Ostale usluge	54.207,85	29.263,85
		136.553,12	143.109,12
4152	Tekuće održavanje gr	52.500,00	50.000,00
4153	Tekuće održavanje op	135.915,99	135.915,99
		188.415,99	185.915,99
4161	Kamate rezidentima	1,00	1,00
		1,00	1,00
4191	Izdaci po osnovu ugo	168.856,00	26.856,00
4192	Izdaci po osnovu sud	8.039,50	1,00
4193	Izrada i održavanje	800.410,00	965.500,00
4194	Osiguranje	500,00	500,00
4195	Kontribucije za član	120.000,00	120.000,00
4198	Takse	1.000,00	1.000,00
4199	Ostalo	35.000,00	55.000,00
		1.133.805,50	1.168.857,00
4318	Ostali transferi poj	51.000,00	32.000,00
		51.000,00	32.000,00
4415	Izdaci za opremu	350.775,00	435.775,00
4416	Izdaci za investicio	17.500,00	17.500,00
		368.275,00	453.275,00
4630	Otplata obaveza iz p	1,00	1,00
		1,00	1,00
		8.343.110,42	8.887.110,42

Prema izvještaju Integralnog izvršenja budžeta na dan 31.12.2020. godine budžetska sredstva data su u tabeli:

Tabela 12: budžetska sredstvna dan 31.12.2020. godine

Konto	Opis	Tekući budžet	Planirano	Rezervacije	Plaćeno	Preostalo
4111	Neto zarade	3.401.092,23	3.489.544,73	860,07	3.399.741,22	0,00
4112	Porez na zarade	456.000,00	496.000,00	0,00	454.371,26	1.628,74
4113	Doprinosi na teret z	1.258.615,10	1.264.145,10	0,00	1.201.095,12	52.519,98
4114	Doprinosi na teret	586.177,34	651.177,34	403,00	479.729,90	104.484,92
4115	Opstinski priroz	70.691,14	70.691,14	2,20	62.914,80	7.774,14
		5.767.575,81	5.971.558,31	1.265,27	5.597.852,30	166.407,78
4122	Naknada za stanovanj	11.158,00	17.658,00	5.251,34	5.868,52	38,14
4123	Naknada za prevoz	6.840,00	7.000,00	0,49	5.549,50	50,01
4124	Jubilarni nagrade	2.500,00	6.000,00	737,00	1.512,00	250,00
4125	Otpremine	2.500,00	4.500,00	0,00	1.263,51	486,00
4127	Ostale naknade	7.950,00	10.000,00	1.047,06	6.874,06	28,88
		30.943,00	45.153,00	7.035,89	21.067,59	848,03
4131	Administrativni materijal	88.400,00	250.000,00	22.255,02	48.203,81	17.941,17
4133	Materijal za posebne namjene	554.540,00	596.640,00	144,83	538.495,17	0,00
4135	Rashodi za gorivo	10.600,00	10.600,00	4.865,72	3.084,27	2.650,01
4139	Ostali rashodi za materijal	13.000,00	30.000,00	2.881,70	7.118,30	500,00
		666.540,00	887.240,00	30.147,27	596.901,55	21.091,18
4141	Sluzbena putovanja	36.318,96	46.318,96	10.981,80	10.699,22	12.461,29
4142	Reprezentacija	2.000,00	2.000,00	1.001,80	997,21	0,99
4143	Komunikacione usluge	19.045,28	24.045,28	2.186,98	11.683,22	5.175,08
4144	Bankarske usluge i naknade	5.981,08	2.481,08	290,08	3.687,22	3,78
4146	Advokatske i notarske usluge	3.600,00	9.600,00	3.111,76	488,24	0,00
4147	Konsultantske usluge	9.400,00	9.400,00	5.483,32	0,00	2.350,01
4147	Konsultantske usluge	0,00	0,00	0,00	9.966,86	0,00
4148	Usluge strucnog usavrsavanja	6.000,00	20.000,00	1.183,18	4.531,13	285,69
4149	Ostale usluge	54.207,85	29.263,85	158,80	48.117,23	5.931,82
		136.553,12	143.109,12	24.397,67	90.170,33	26.208,66
4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	52.500,00	50.000,00	730,13	51.769,87	0,00
4153	Tekuće održavanje općinskih objekata	135.915,99	135.915,99	27.603,38	108.312,61	0,00
		188.415,99	185.915,99	28.333,51	160.082,48	0,00
4161	Kamate rezidentima	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00
		1,00	1,00	0,00	0,00	1,00
4191	Izdaci po osnovu ugovora	168.856,00	26.856,00	16.909,34	151.946,66	0,00
4192	Izdaci po osnovu sudskih odluka	8.039,50	1,00	27,00	8.011,58	0,92
4193	Izrada i održavanje	800.410,00	965.500,00	90.479,18	314.900,51	231.022,61
4194	Osiguranje	500,00	500,00	375,01	0,00	124,99
4195	Kontribucije za članstvo	120.000,00	120.000,00	3.023,67	116.976,33	0,00
4198	Takse	1.000,00	1.000,00	583,32	0,00	250,01
4199	Ostalo	35.000,00	55.000,00	943,85	19.061,42	14.994,73
		1.133.805,50	1.168.857,00	112.341,37	610.896,50	246.393,26
4318	Ostali transferi pojedinicima	51.000,00	32.000,00	1.119,91	49.880,00	0,00
		51.000,00	32.000,00	1.119,91	49.880,00	0,00
4415	Izdaci za opremu	350.775,00	435.775,00	124.140,33	174.005,49	52.629,18
4416	Izdaci za investicije	17.500,00	17.500,00	180,87	17.318,42	0,00
		368.275,00	453.275,00	124.321,20	191.323,91	52.629,18
4630	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00	1,00	47.008,05	7.991,95	1,00
		1,00	1,00	47.008,05	7.991,95	1,00

U periodu januar-decembar izvršena su plaćanja za nabavku roba i usluga prema izabranim dobavljačima, shodno ugovorenim obavezama. Uprava carina sprovodi ugovorene obaveze po planu mjesečnog varanta raspoloživih sredstava.

Prema evidenciji KUF obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2020. godine iznose 19.818,28€. Neizmirene obaveze za ostala lična primanja iznose 6.278,00€. Interni programi za praćenje poslovnih procesa Službe za finansijsko računovodstvene poslove i javne nabavke za 2020. godinu su doradjeni i unaprijedjeni. Posebno ističemo unapredjenje programa Glavne knjige i blagajničkog poslovanja, sa velikim brojem izvještaja po korisniku, mjestu i specifikaciji troška. Glavna knjiga omogućava precizne izvještaje izvršenja budžeta sa analitikom i subanalitikom. Blagajnički mjesečni maksimum za tekuću godinu je na nivou iz predhodne godine i iznosi 2.500€. Dnevnik redovnih blagajničkih sredstava na dan 31.12.2020.godine iznosi 0,00€ jer su nepotrošena sredstva u iznosu od 611,71 € vraćena na Glavni račun Državnog trezora.

Kao članica CUSTOMS Programa 2020, čiji je opšti cilj podrška funkcionisanju i modernizaciji carinske unije u cilju jačanja unutrašnjeg tržišta kroz saradnju zemalja učesnica, njihovih carinskih službi i njihovih službenika, Uprava carina uspješno realizuje navedeni projekat. Očekujemo poziv za uplatu godišnje članarine za učešće u Programu CUSTOMS 2020 za 2020/2021 godinu, u iznosu od 65.000 € uz napomenu da su planirane aktivnosti obustavljene zbog aktuelne situacije sa Covid-19. Budžetska godina CUSTOMS Projekta, obuhvata period od 01.04.2019 do 31.03.2020. godine, a rok za dostavljanje finansijskog izvještaja je 30. jun 2020 godine, tako da je izvještaj dostavljen u skladu sa pravilima Finansijskog vodiča. Ukupna budžetska potrošnja iz sredstava donacije po Customs Programu za period 01.01.2020-31.12.2020 iznosi 9.966,86 €. Dnevnik blagajne za CUSTOMS Program ima saldo 0,00 € na dan 31.12.2020.godine, jer su blagajnička sredstva vraćena Državnom terozoru, pošto su sve aktivnosti po CUSTOMS Programu otkazane zaključno sa 31.12.2020.godine, zbog COVID-19 pandemije.

Dostavljeni su svi Izvještaji iz nadležnosti budžetskog poslovanja, prema Ministarstvu finansija, Upravi za statistiku, Poreskoj upravi, Upravi za imovinu i dr. institucijama u zakonom predviđenim rokovima. Programi za internu evidenciju finansijskog poslovanja su u upotrebi već nekoliko godina i omogućavaju precizan vid unakrsne kontrole kako obaveza prema dobavljačima, gotovinskog blagajničkog poslovanja, tako i evidenciju imovine Uprave carina. Svakodnevno knjiženje u programu Glavne knjige omogućava Izvještaje sa analitičkim pregledom svih budžetskih rashoda po analitičko-sintetičkim pokazateljima.

Zaključkom Vlade Crne Gore broj 07-2130, od 19.marta 2020.godine, tačkom 2 naloženo je svim potrošačkim jedinicama Budžeta Crne Gore da sve aktivnosti koje nijesu mandatornog karaktera odlože za naredni period. Takođe, istom tačkom, navedeno je da sve potrošačke jedinice dostave predlog izmjene plana dinamike potrošnje, po kojem je Uprava carina i postupila i dostavila Plan izmjene dinamike potrošnje budžetskih sredstava. Imajući u vidu tačku 3, navedenog zaključka Vlade Crne Gore, Uprava carina je obustavila sve planirane postupke javnih nabavki, osim onih koje su planirane, a već bile započete u I kvartalu ove godine.

Zaključkom Vlade Crne Gore broj 07-2314, od 09. aprila 2020.godine Vlada je usvojila informaciju o potrebi pokretanja postupka javnih nabavki u periodu trajanja mjera Vlade usvojenim u cilju umanjenja negativnih efekata od epidemije korona virusa. Tačkom 2 navedenog Zaključka definisano je da, naručioci koji se finansiraju iz budžeta države, u periodu trajanja mjera Vlade u cilju umanjenja negativnih efekata od epidemije korona virusa, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, mogu pokrenuti postupak javnih nabavki koji je potreba za nesmetano funkcionisanje sistema javne uprave, kao i nabavku u dijelu telekomunikacionih usluga i elektronskih komunikacija, usluga iz oblasti informacione bezbjednosti i održavanja sistemskog i aplikativnog softvera, izvodjenja radova tekućeg održavanja i realizacije kapitalnih projekata i investicija. tačkom 3, istog

Zaključka definisano je da, prije pokretanja postupka javnih nabavki, naručiocu su dužni da obezbijede saglasnost Ministarstva finansija o obezbijedjenim sredstvima.

Javne nabavke

Plan javnih nabavki za 2020. godinu, objavljen je na portalu direktorata za javne nabavke 31.01.2020. godine, uz dobijenu saglasnost strane Ministarstva finansija. Procijenjena vrijednost Plana br. 914/1 iznosila je 1.089.500,00 € za 57 postupaka ukupno.

Izmjenom Plana javnih nabavki broj 914/2 od 16.07.2020.godine, uz dobijenu saglasnost strane Ministarstva finansija, Plan iznosi 546.600,00€ bez uračunatog PDV-a, za 42 postupka javne nabavke.

➤ Otvoreni postupci:

- Produžavanje Supporta za Oracle, donesena je Odluka o izboru najpovoljnije ponude, zaključen je ugovor sa Dobavljačem »Infostreem« doo Podgorica, procijenjene vrijednosti 83.127,00€ ;
- Popravka i održavanje motornih vozila, procijenjene vrijednosti 28.927,50-donešena Odluka o izboru, čeka se da prodje rok za žalbu;
- Oprema za granične prelaze, procijenjene vrijednosti 23.968,50-u fazi vrednovanja ponuda;
- Otvoreni postupak javne nabavke za koji je tenderska dokumentacija objavljena 14.11.2019. godine, za nabavku robe - hardverske opreme, štampanih akciznih markica i licence za zakup softvera za sistem za elektronsko upravljanje akciznim markicama, zaključen je ugovor sa kompanijom LEONHARD KURZ Stiftung & Co.KG” Njemačka, vrijednost ugovorene nabavke sa uračunatim PDV-om iznosi 1.222.680,80€.

➤ Hitna nabavka:

- Nabavka carinskih plombi, koja je zbog novonastale situacije izazvane virusom Covid 19, realizovana hitnom nabavkom i za istu je zaključen ugovor sa »NTC« doo Nikšić, procijenje vrijednosti 69.665,75€.

➤ Pregovarački postupak:

- Usluga održavanja mobilnih skenera, druga godina Okvirnog sporazuma, zaključen ugovor sa „Nuctech company limited“ Peking, Kina, ugovorena vrijednost 60.000,00€;

➤ Nabavke malih vrijednosti – Jednostavne nabavke:

- Sredstva za higijenu (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Tekom-promet« doo, ugovorena vrijednost 8.925,62€;
- Usluge fotokopiranja (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Remark« doo, ugovorena vrijednost 1.000,00€;
- Gume za motorna vozila (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Vujačić« doo, ugovorena vrijednost 14.800,00€;
- Održavanje klima uređaja (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Termo-tim« doo, ugovorena vrijednost 1.778,70€;
- Održavanje fotokopirnih aparata (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Šćepanović« doo, ugovorena vrijednost 1.193,06€;
- Metalne police (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Okov« doo, ugovorena vrijednost 4.449,88€;
- Sanacija postojeće krovne kontstrukcije, hidroizolacija krova Upravne zgrade (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Refena« doo, ugovorena vrijednost 29.491,57€;
- Windows pro licenca (nabavka male vrijednosti) zaključen ugovor sa »Čikom« doo Podgorica, ugovorena vrijednost 2.686,20€;
- Usluge održavanja radiografske opreme, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 1.653,00€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Tim CO« doo Beograd;

- Usluge elektronskog kataloga vozila, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 4.132,50€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Nacionalnim biroom osiguravača CG« doo Podgorica;
- Elektro bravarski materijal, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 4.132,50€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Centrometalom« doo Podgorica;
- Uređenja enterijera (staze za hodnik upravne zgrade), nabavka direktnom fakturom, procijenjene vrijednosti 2.479,50€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Galerijom podova« doo Podgorica;
- Usluga popravke i održavanja kotlova, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 2.900,00€, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »TERMO TIM« doo Podgorica;
- Usluga izrade pečata i žigova, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 1.000,00€, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »FAXIMIL« doo Podgorica;
- Usluga održavanja kolskih vaga, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 12.000,00€, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »VAGAR« doo Podgorica;
- Usluga kontrole ličnih dozimetara, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 8.500,00€, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »CETI« doo Podgorica;
- Nabavka novih klima uređaja, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 14.900,00€, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »TEHNO LUX« doo Podgorica;
- Nabavka drva za ogrijev za GP Šćepan Polje kao i GP Grnčar, procijenjene vrijednosti 1.600,00€, realizovana je direktnom fakturom, na osnovu kojih je zaključen ugovor sa »Duga« doo Nikšić za GP Šćepan Polje i ugovor zaključen sa ŠIK »POLIMLJE« Berane, za GP Grnčar;
- Usluga savjetovanja u području odnosa sa javnošću, realizovana je direktnom fakturom, na osnovu koje je zaključen ugovor sa »NINAMEDIA KLIPING« doo Podgorica, ugovorene vrijednosti 2.468,40€;
- Nabavka opreme za carinsku laboratoriju, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 8.500,00€, realizovana je i podijeljena na dvije Partije, za koje su zaključeni ugovori i to, za Partiju I sa »VATROOPREMA« doo Podgorica, ugovorene vrijednosti 3.164,93€, za Partiju II zaključen je ugovor sa »Professional Development Group« doo Podgorica, ugovorene vrijednosti 4.811,35€;
- Usluge prevođenja, jedinstvena javna nabavka, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Double L« doo Podgorica, ugovorene vrijednosti 2.500,00€;
- Izvođenje radova za krećenje Upravne zgrade i službenih prostorija, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Refena« doo Podgorica, ugovorene vrijednosti 17.486,38€;
- Izvođenje radova za zamjenu prozora PVC bravarija, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Refena« doo Podgorica, ugovorene vrijednosti 14.991,90€;
- Usluge produženje licence McAfee, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 3.993,00€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »4SEC« doo Podgorica;
- Usluge produženje licence C panel icloud Linux, jedinstvena javna nabavka, ugovorene vrijednosti 1.879,13€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Čikom« doo Podgorica;
- Usluge produženje licence Manage engine service desk plus, jedinstvena javna nabavka, ugovorene vrijednosti 3.642,10€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Čikom« doo Podgorica;
- Usluge produženje licence veritas back up exec, jedinstvena javna nabavka, ugovorene vrijednosti 2.922,15 bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Čikom« doo Podgorica;

- Usluge produženje licence VMware, jedinstvena javna nabavka, ugovorene vrijednosti 6.892,24€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Čikom« doo Podgorica.
- Usluge produženje licence supporta Juniper SRX340-ATP-BUN3, jedinstvena javna nabavka, procijenjene vrijednosti 6.743,24€ bez uračunatog PDV-a, za predmetni postupak zaključen je ugovor sa »Coreit« doo Podgorica.

OSTALE AKTIVNOSTI

Saradnja sa zaštitnikom imovinsko pravnih interesa, nadležnim sudovima i advokatima

Zaštitniku imovinsko pravnih interesa i sudskim vještacima se blagovremeno dostavljaju odgovori, dokazi i izjašnjenja na navode tužbi podnijetih protiv države Crne Gore i Uprave carina. Po osnovu radnih sporova (iznosi naknada štete po utuženom osnovu, troškovi postupka, kamate, troškovi izvršnog postupka), troškovi su u 2020. godini sa budžetskog računa iznosili 5.924,60€, što je značajno manje u odnosu na prethodne godine. Imaći u vidu da je 2016. godine iznos troškova po osnovu radnih sporova bio 191.488 €, a 2020. godine 5.924 €, Sektor za upravljanje ljudskim resursima, u saradnji sa upravnicima carinarnica postigao je značajne rezultate u sprovođenju specijalizovanih programa upravljanja kadrovima, koji su bili fokusirani na regulisanje oblasti radnih sporova.

Tabela 13: Pregled iznosa troškova radnih sporova

Godina	2016	2017	2018	2019	2020
Iznos	191.488 €	22.026,43 €	53.851 €	7.400 €	5.924,60 €

Iz navedenih podataka za pet prethodnih godina, možemo konstatovati odlične rezultate na smanjenju troškova vezanih za radne sporove.

Obuke i ispiti za sticanje licenci za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom

U saradnji sa Privrednom Komorom Crne Gore Uprava carina je u toku 2020.godine sprovela obuke kandidata za sticanje licence za zastupanje pred carinskim organom. Preduzimane su i aktivnosti u cilju blagovremene informisanosti prijavljenih kandidata o Zakonom propisanim uslovima, potrebnoj dokumentaciji za sticanje licenci i odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred organima Carinske službe, kao i o programu za polaganje stručnog ispita.

Organizovan je stručni ispit za sticanje licence i izdato je 17 licenci za obavljanje poslova zastupanja. Donijeto je 35 rješenja o produženju licenci, kao i 2 odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom. Donijeta su 3 odobrenja za elektronsku razmjenu podataka privrednom društvu.

Tabela 14: Pregled licenci

Izdane licence za obavljanje poslova zastupanja	Rješenja o produženju licenci	Odobrenja za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom	Odobrenja za elektronsku razmjenu podataka privrednom društvu
17	35	2	3

Postupanje sa carinskom robom

Carinska roba, koja se privremeno oduzima po prekršajnim i krivičnim prijavama carinskih ispostava – Carinarnica, Odsjeka za suzbijanje krijumčarenja, Centara bezbjednosti –MUP-a CG, se uredno preuzima i skladišti. Sva carinska roba se skladišti u Centralni magacin kod preduzeća Zetatrans AD Podgorica i AD Franca Bijelo Polje, kod kojih se vodi uredna evidencija o ulasku i izlasku robe iz magacina i ista je obezbijeđena video nadzorom i čuvarskom službom.

Tabela 15: Postupanje sa carinskom robom

Vrsta i vrijednost preuzete robe	Cigarete, rezani duvan, alkoholni proizvodi, kafa, gorivo, žive životinje, odjevni predmeti, obuća, auto djelovi, sokovi, prehrambeni proizvodi, oprema, namještaj, petarde
Broj rješenja o ustupanju robe u humanitarne svrhe	31
Količina robe ustupljene u humanitarne svrhe	26.000kd. odjeće, 2.500 pari obuće, 22.000l sokova, 40 t. voća i povrća, dronovi, oprema, 37kg živih životinja, 120 kg ribe, galanterija
Broj održanih licitacija	1
Broj prodaja robe neposrednom pogodbom	4
Broj prodaja robe shodno čl. 278 Carinskog zakona	8
Ukupna vrijednost prodate robe	79.804,57€
Ukupni troškovi prodaje robe	6.170,70€
Broj uništenja robe	23
Količina i vrsta uništene robe	42t.cigareta, 25t. rezanog duvana, 5.000l alkoholnih proizvoda, 4 t sirove kafe, 8t. prehrambenih proizvoda, 170.000kd. odjeće, 3.500 pari obuće, 300 kol.opreme...
Troškovi uništenja robe	10.385,20€

ZAKLJUČAK

Sumirajući rezultate poslovanja za period 01.01.- 31.12.2020.godine, moramo najprije uzeti u obzir krizu izazvanu pojavom virusa COVID-19, koja je prisilila cjelokupnu privredu na brzi razvoj novog načina poslovanja. Uprava carina se uspješno prilagodila novonastalim okolnostima, nastavljajući sa proaktivnim pristupom u realizaciji svih zadataka. Programske obaveze se realizuju dobrom dinamikom u skladu sa standardima EU, SCO i STO. Usklađivanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, povećanje obima i efikasnosti naplate primitaka, zaštita carinskog područja i suzbijanje sive ekonomije, jačanje integriteta i povjerenja građana u rad carinske službe ostaće i dalje ključni prioriteti.

Predlog mjera za unapređenje stanja u oblasti za koju je organ uprave osnovan

Organizovati seminare i radionice iz oblasti praktične primjene Zakona o prekršajnom postupku.

Intenzivirati praćenje propisa iz oblasti radnih odnosa, posebno u dijelu gdje su prava i obaveze zaposlenih propisane imperativnom normom.

Dalja modernizacija uređaja i opreme koju koriste carinski službenici. Konkretno, modernizaciju programa za kolske vage i njegovo povezivanje sa Carinskim informacionim sistemom i nabavku novih uređaja za vršenje kontrolne funkcije (skenera, videoskopa, bastera i slične opreme).

Nastaviti intenzivne aktivnosti u okviru NCTS projekta. Potrebno je implementirati elektronske module u skladu sa najvišim standardima, kako u oblasti poslovnih procesa tako i u dijelu informatičke podrške kroz moderne analitičke alate. Razvoj navedenih modula je jedna od polaznih osnova za dalji razvoj UC.

Potrebne su intenzivne aktivnosti na digitalizaciji carinskih procedura u pomorskom i poštanskom saobraćaju, u saradnji sa GIZ-om, kako bi navedena oblast bila usklađena sa preporukama WCO i najboljom EU praksom.

Potrebno je nastaviti sa implementacijom CEFTA Strategije za upravljanje carinskim rizikom.

Intenzivirati razmjenu iskustava i informacija iz oblasti naknadnih kontrola sa partnerskim zemljama i zemljama regiona.

Imajući u vidu da intenzivne aktivnosti na jačanju bezbjednosti i zaštite carinskog područja predstavljaju jedan od glavnih okvira Poslovne strategije Uprave carina, za čiju primjenu je neophodan i razvoj administrativnih kapaciteta, kroz obuke na unapređenju znanja, uključujući različite oblike carinskih prevara i iskustava istražnih praksi u svijetu.

Upravi carina su neophodna veća budžetska sredstva za unaprijeđenje infrastrukture i tehničkog okruženja informacionog sistema za postizanje poslovnih ciljeva carinske službe.

VIII IZVJEŠTAJ O RADU PORESKE UPRAVE

U toku 2020. godine Poreska uprava je ostvarila značajne korake u sprovođenju započetih reformi i započinjanju novih aktivnosti kojima će nastaviti put snažne i moderne organizacije. Tako je u toku druga godina ambicioznog reformskog programa koji se realizuje. Značajni naponi uloženi su u pripremu nabavke Sistema za integrisano upravljanje prihodima (IRMS). IRMS će obezbijediti modernizovana IT rješenja za osnovne procese uključujući reinžinjerung poslovnih procesa i mogućnosti skladišta podataka i analitike. Takođe, naporno se radilo na pripremi za uvođenje Sistema za elektronsku fiskalizaciju, čijom primjenom će se povećati efekti rada u Poreskoj upravi i smanjiti siva ekonomija.

Realizovana je redovna godišnja posjeta MMF-a gdje je razmotren napredak koji je Poreska uprava Crne Gore ostvarila po osnovu programa reforme koji se realizuje uz podršku Odjeljenja za fiskalne poslove MMF-a. Date su preporuke i sugestije koje se odnose na dalje unapređenje poslovnih procesa u Poreskoj upravi.

U periodu od septembra do novembra realizovala se i posjeta MMF-a Sektoru za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora u okviru projekta Reforma inspekcijskog nadzora, tokom koje su date preporuke za izmjenu propisa koji ili predstavljaju barijeru ili su neophodni za implementaciju modernog pristupa u radu poreske inspekcije ali i pomoć u usklađivanju organizacione strukture inspekcijskog nadzora i operativnih potreba, uključujući i centralizaciju izbora predmeta za kontrolu.

Situacija sa pandemijom korona virusa, koja je pogodila cijeli svijet, uticala je i na rezultate realizovane u izvještajnom periodu u vidu smanjene naplate. Međutim, s obzirom na Vladin program podrške privredi u vidu subvencioniranja dijela bruto zarada, na koji imaju pravo poreski obveznici koji nemaju zaostalih poreskih potraživanja, a koji će biti nastavljen radi prevazilaženja posljedica ekonomske krize izazvane pandemijom, Poreska uprava očekuje da će se stepen poreske discipline i dobrovoljnog poštovanja poreskih propisa zadržati na zadovoljavajućem nivou i u narednom periodu.

SEKTOR ZA USLUGE I REGISTRACIJU

Izvještaj o radu Sektora za usluge i registraciju urađen je na osnovu obavljenih radnih aktivnosti filijala-područnih jedinica i odsjeka koji pripadaju ovom Sektoru.

Aktivnosti Sektora za usluge i registraciju u navedenom periodu odvijala su se u skladu sa usvojenim Planom rada za 2020. godinu, pružanjem kvalitetne i profesionalne usluge poreskim obveznicima, a u cilju efikasne naplate javnih prihoda što je glavni zadatak Poreske uprave.

Poslovne aktivnosti službenika Sektora za usluge i registraciju u izvještajnom periodu, bile su usmjerene na davanje kvalitetnih odgovora na pitanja postavljena putem telefonskih poziva, pisanih zahtjeva, kao i elektronskom poštom.

**NAČIN PRUŽANJA USLUGA PORESKIM OBVEZNICIMA U PERIODU 01.01-31.12.2019/2020. GODINA
- UPOREDNI PODACI**

Način pružanja usluga	01.01-31.12. 2019.godina	01.01-31.12. 2020.godina	Index
Lični kontakt	176.451	102.876	58
Pravna lica	126.599	78.079	62
Fizička lica	49.852	24.797	50
Telefonski kontakt	47.695	39.390	83
Pravna lica	24.018	24.812	103
Fizička lica	23.677	14.578	62
Korespondencija	3.984	12.483	313
Pravna lica	2.310	9.568	414
Fizička lica	1.674	2.915	192

**STRUKTURA PRUŽENIH USLUGA PO VRSTAMA POREZA U PERIODU 01.01-31.12.2019/2020.
GODINA - UPOREDNI PODACI**

Poreska oblast	01.01-31.12. 2019.godina	01.01-31.12. 2020.godina	Index
Porez na dohodak fizičkih lica	15.329	6.414	42
Porez na dodatnu vrijednost	9.575	6.980	73
Porez na dobit	1.692	1.559	92
Poreske prijave (Zakon o objedinjenoj registraciji)	123.769	88.435	71
Zakon o poreskoj administraciji	34.764	21.444	62
Ostali odgovori	43.036	33.683	78

Način i struktura pružanja usluga poreskim obveznicima po pojedinim poreskim oblastima sa aspekta njihovog planiranja predstavljaju specifičnu kategoriju, pa je prilikom planiranja korišten broj ostvarenih usluga iz 2019. godine.

Poreska uprava je u izvještajnom periodu izdala više pisanih materijala koji su bili dostupni poreskim obveznicima, kako u Centrali Poreske uprave tako i u svim područnim jedinicama. Prisutnost predstavnika Poreske uprave u elektronskim i štampanim medijima uz davanje konkretnih objašnjenja u vezi sa primjenom poreskih propisa bila je značajna.

Navedene aktivnosti Poreske uprave su značajno doprinijele edukaciji poreskih obveznika koji su dobili više informacija u vezi sa primjenom poreskih propisa.

Registracija poreskih obveznika

Struktura registrovanih poreskih obveznika u periodu 01.01-31.12.2020. godine je sljedeća:

**UKUPAN BROJ REGISTROVANIH OBVEZNIKA U PERIODU 01.01-31.12.2019/2020. GODINE -
UPOREDNI PODACI**

Vrsta registracije	Broj registrovanih obveznika- 01.01-31.12.2019. godine	Broj registrovanih obveznika- 01.01-31.12.2020. godine	Index
Opšta registracija	6.339	5.145	81
Pravna lica	5.345	4.390	82
Preduzetnici	994	755	76
Registracija za PDV	5.161	3.352	65
Pravna lica	4.894	3.269	67
Preduzetnici	267	83	31

Prilikom izrade Plana registracije poreskih obveznika za 2020. godinu, po različitim vidovima korišteni su podaci o broju izvršenih registracija poreskih obveznika (preduzetnika i pravnih lica) tokom 2019.godine.

Prestanak registracije (brisanje iz registra)

U izvještajnom periodu određenom broju poreskih obveznika prestala je registracija i to:

1. Opšta registracija - ukupan broj poreskih obveznika kojima je prestala registracija je 2.560 (1.829 pravnih lica i 731 preduzetnik).
2. Registracija za PDV - donešeno je 398 rješenja o prestanku PDV registracije (312 rješenja za pravna lica i 86 rješenja za preduzetnike).

**UKUPAN BROJ OBVEZNIKA KOJIMA JE PRESTALA REGISTRACIJA U PERIODU 01.01-31.12.2019/
2020. GODINE - UPOREDNI PODACI**

Vrsta registracije	Broj obveznika kojima je prestala registracija - 01.01-31.12.2019. godine	Broj obveznika kojima je prestala registracija - 01.01-31.12.2020. godine	Index
Prestanak opšte registracije	3.339	2.560	77
Pravna lica	2.474	1.829	74
Preduzetnici	865	731	85
Prestanak registracije za PDV	387	398	103
Pravna lica	329	312	95
Preduzetnici	58	86	148

ODSJEK ZA EDUKACIJU JAVNOSTI, PRUŽANJE USLUGA PORESKIM OBVEZNICIMA I KONTAKT CENTAR

U izvještajnom periodu poslovne aktivnosti ovog Odsjeka bile su usmjerene na pružanje usluga poreskim obveznicima, davanje kvalitetnih odgovora na postavljena pitanja putem telefonskih poziva, korespondencijom (putem dopisa), kao i putem elektronske pošte.

Za pružanje usluga telefonskim putem poreskim obveznicima bio je dostupan i telefonski broj 448 – 188.

Ukupan broj postavljenih pitanja (telefonski pozivi) i datih odgovora u izvještajnom periodu bio je 599 (pravnim licima-75; fizičkim licima-524).

Tokom izvještajnog perioda Odsjek za pružanje usluga primio je i odgovorio na 1311 pisanih zahtjeva u kojima je traženo mišljenje u vezi primjene odredaba zakona i podzakonskih akata iz različitih poreskih oblasti. Postavljena pitanja u pisanoj formi odnosila su se na gotovo sve poreske zakone i podzakonske akte.

Od ukupnog broja odgovora (1.311) u pisanoj formi, dato je 381 odgovora na pitanja upućena od strane pravnih lica, a 930 odgovora na pitanja upućena od strane fizičkih lica.

Putem elektronske pošte u izvještajnom periodu, ovom Odsjeku pristiglo je 1.291 pitanje upućeno od strane poreskih obveznika, na koje - u roku odgovoreno. Od ukupnog broja (1.291) odgovora upućenih Emailom, 930 odgovora na postavljena pitanja dato je fizičkim licima, a 361 odgovor na postavljena pitanja dato je pravnim licima.

Službenici ovog dijela Odsjeka su poreskim obveznicima u periodu 01.01-31.12.2020. godine pružali pomoć i u neposrednom kontaktu (lični kontakt).

Ličnim kontaktom pruženo je 21 usluga raznim klijentima. Od ukupnog broja (21) usmenih odgovora, svih 21 odgovor na postavljena pitanja dato je fizičkim licima.

U Odsjeku za pružanje usluga poreskim obveznicima obavljani su i sljedeći poslovi: sačinjeni su mjesečni izvještaji o radu Odsjeka za pružanje usluga poreskim obveznicima i logistiku; kao i ostala interna dokumenta za potrebe ovog Odsjeka. Sačinjavan je i dokument teksta Poreska praksa - pitanja i odgovori.

Aktivnosti Call-centra Poreske uprave

Rad call-centra Poreske uprave od drugog kvartala 2020. godine obilježila je značajno intezivnija komunikacija s poreskim obveznicima kao posljedica pandemije zarazne bolesti Covid 19, zbog čega su obveznici usmjereni na komunikaciju putem telefona i elektronskih kanala, ali i

imajući u vidu čitav set ekonomskih mjera koje je Vlada Crne Gore uvela u cilju podrške privrednicima, i koje su direktno ili indirektno povezane sa nadležnostima Poreske uprave.

Osim pitanja vezanih za rokove za podnošenje poreskih prijava, a posebno godišnjih prijava poreza na dobit i finansijskih iskaza, poreski obveznici obraćali su se kol-centru pitanjima vezanim za tumačenje odredbi Uredbe o uslovima za odlaganje dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja, mogućnostima odlaganja ostalih vrsta poreza, kao što je porez na dobit i porez na dodatu vrijednost, te subvencijama dijela bruto zarada zaposlenih kroz Vladin program za podršku privredi. Važan segment interesovanja poreskih obveznika bio je usmjeren i na izmjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost u skladu sa kojima je došlo do izmjene stope PDV-a kod prometa određenih vrsta uluga i proizvoda, posebno vezanih za djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva.

Imajući u vidu da je od početka trećeg kvartala 2020. godine intenziviran rad na realizaciji projekta elektronske fiskalizacije u cilju pripreme za primjenu Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga, to je i ova oblast bila u fokusu pažnje poreskih obveznika, što se odrazilo i na opseg pitanja upuženih kol-centru.

BROJ DATIH ODGOVORA PO PORESKIM OBLASTIMA

Poreska oblast	Broj datih odgovora	Učešće po pojedinim poreskim oblastima (u %)
Porez na dodatu vrijednost (PDV)	1.560	32,00%
Porez na dohodak fizičkih lica	1.433	30,00%
Porez na dobit pravnih lica	645	13,00%
Porez na promet nepokretnosti	207	4%
Registracija	707	15%
Elektronska fiskalizacija	230	5%
Ostalo	30	1%
Ukupno	4.812	100

BROJ PRUŽENIH USLUGA PORESKIM OBVEZNICIMA PUTEM CALL-CENTRA

Primaoci usluge	Broj pruženih usluga		Ukupno
	Pravna lica	Fizička lica	
Rezidenti	1.200	1.932	3.132
Nerezidenti	1.000	680	1.680
Ukupno	2.200	2.612	4.812

Treba napomenuti da je u okviru kol-centra za potrebe sprovođenja projekta elektronska fiskalizacija organizovana podrška poreskim obveznicima, te da je za tu svrhu otvorena namjenska e-mail adresa za komunikaciju efiskalizacija@tax.gov.me, kao jedna od aktivnosti predviđenih shodno Komunikativnom planu donijetom za promociju projekta elektronska fiskalizacija.

Koordinacija podrške organizovana je iz Odsjeka, a putem navedenog mejla primljeno je i odgovoreno na 371 zahtjev poreskih obveznika u bliskoj saradnji sa službenicima za tehničku i pravnu pomoć iz projektnog tima.

U skladu sa procedurama Sektora za usluge i registraciju, službenice zadužene za edukaciju javnosti su u ovom izvještajnom periodu obavile sljedeće planirane poslove:

- Redovno ažuriranje zakonskih propisa objavljenih u "Službenom listu Crne Gore", koji su od značaja za rad službenika Poreske uprave.
- U izvještajnom periodu procesuirano je 1.465 pitanja. Redovno se ažurira baner na sajtu Poreske uprave koji se odnosi na VPO.
- Izrada izvještaja o radu na kvartalnom i godišnjem nivou;
- Izrada interne procedure za edukaciju javnosti;
- Nastavak projekta "Edukacija učenika osnovnih i srednjih škola o porezima i poreskom sistemu" – (u periodu od 18. februara do 03.marta, održana su predavanja u pet škola (dvije

osnovne i tri srednje), kojima je prisustvovalo oko 400 učenika. Napomena: Ove školske godine kampanja nije mogla biti nastavljena zbog aktualne kovid epidemije;

- Gostovanje na lokalnim medijima: RTV Bijelo Polje, na temu "Zimska turistička sezona"
- na Radiju Kotor, Radiju Budva i RTV Pljevlja, na temu "Edukacija učenika osnovnih i srednjih škola".

- Učešće u radu radnih grupa (FRD);
- Komunikacija sa članovima odbora u vezi pripreme materijala za redovne sjednice SO VPO;
- U koordinaciji sa Odsjekom za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika (CROO) vršena provjera i dostava podataka za potrebe Komunalne policije Glavnog grada – Podgorica;

- Na osnovu sporazuma Poreske uprave Crne Gore i Privredne komore Crne Gore organizovana su i održana dva seminarra – edukacije na temu "Građevinarstvo" i "Registracija i promjene u Centralnom privrednom registru (CRPS)";

- Tokom septembra 2020.godine, po spiskovima dostavljenim iz Odjeljenja za analizu rizika, vršeno je pozivanje obveznika koji su po poreskoj evidenciji aktivni a nemaju prijavljene zaposlene..

- U drugoj polovini septembra otpočele su aktivnosti na pripremi edukativnih kampanja u vezi sa elektronskom fiskalizacijom, koje su nastavljene i u četvrtom kvartalu. U tom periodu vođene su intenzivne komunikacije sa Privrednom komorom, u vezi sa organizovanjem okruglih stolova on line radionica, a takođe je snimljen i materijal na temu "Elektronska fiskalizacija" koji je emitovan preko you tube kanala Privredne komore.

- Tokom decembra vršena je provjera postojećih i sprovedene aktivnosti na pronalaženju novih kontakt adresa poreskih obveznika sa "Bijele liste" u cilju slanja novogodišnjih čestitki.

Odnosi s javnošću

Televizijska gostovanja

Televizijska gostovanja predstavnika Poreske uprave, na čelu sa Direktorom, na razne teme za više televizijskih medija.

Štampani mediji

Dati intervjui od strane direktora i drugih predstavnika Poreske uprave za više štampanih medija.

1. 51 set pitanja postavljenih od strane štampanih i elektronskih medija, vezanih za različite teme iz nadležnosti Poreske uprave

2. 22 saopštenja za medije, 15 informacija i 61 obavještenje, radi upoznavanja građana i poreskih obveznika o rezultatima u radu, tekućim aktivnostima, te pravima i obavezama koje proističu iz poreske legislative

3. Izrađena 2 informatora za poreske obveznike, i to radi povećanja stepena poštovanja poreskih propisa od strane poreskih obveznika koji obavljaju djelatnost povezanu sa zimskom turističkom sezonom i koji se bave građevinarstvom

4. Ažurirana lista najurednijih poreskih obveznika, tj. Bijela lista

5. Kontinuirano održavanje naloga Poreske uprave na društvenoj mreži Facebook i Twitter (195 objava na Facebook-u, 220 tweet-ova)

6. Kontinuirano uređivanje internet stranice Poreske uprave

7. U okviru Plana za poštovanje poreskih propisa Odsjek za edukaciju javnosti realizovao je set aktivnosti vezanih za:

- zimsku turističku sezonu – saopštenja za javnost, izjave za javnost i gostovanja u televizijskim programima, Informator za zimsku turističku sezionu, vizuali za društvene mreže

- građevinsku industriju - saopštenja za javnost, izjave za javnost i gostovanja u televizijskim programima, Informator za obveznike koji se bave građevinarstvom, vizuali za društvene mreže

8. Izrađen Vodič za poreske obveznike radi jednostavnijeg postupanja po Uredbi o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja donijetih u skladu sa zaključkom Vlade Crne Gore o uvođenju mjera za podršku privredi tokom trajanja epidemije zarazne bolesti COVID-19

Kampanja za promociju projekta elektronske fiskalizacije „računa se svaki račun“

U cilju definisanja i planiranja promocije projekta EFI izrađen je Komunikacioni plan koji prepoznaje ciljeve, komunikacione poruke, interesne grupe, pristup i komunikacione kanale za realizaciju javne kampanje za promocije projekta, a izrađena je i procedura za podršku radi informisanja i edukovanja poreskih obveznika i javnosti o istom.

U cilju realizacije navedenog plana, definisan je niz komunikacionih aktivnosti i to:

- Kontinuirano prezentovanje projekta u medijima
- Komuniciranje sa poreskim obveznicima putem e-mail adrese Efiskalizacija@tax.gov.me otvorene u cilju pružanja podrške poreskim obveznicima, kao i putem telefonskog kontakta za tehničku podršku
- Organizovanje edukativnih i informativnih sastanaka sa poreskim obveznicima i strukovnim udruženjima u cilju otklanjanja nedoumica vezanih za projekta
- Objava dokumentacije i svih relevantnih informacija putem internet stranice Poreske uprave, kao i naloga Poreske uprave na društvenim mrežama Facebook i Twitter
- Izrada online tutorijala za poreske obveznike
- Saradnja sa specijalizovanom agencijom za marketinšku promociju projekta kroz javnu kampanju „Računa se svaki račun“
- Organizacija konferencije za medije radi najave početka projekta elektronske fiskalizacije, promocije javne kampanje i ključnih poruka kampanje.

U okviru ugovora potpisanog sa specijalizovanom agencijom definisan je slogan javne kampanje „Računa se svaki račun“ i precizirane i realizovane sve marketinške aktivnosti.

FISCALIS 2020

- Sastanak projekte grupe za IT tehnologiju i infrastrukturu, mart 2020. godine
- Realizovani finansijski preduslovi za omogućavanje učešća Poreske uprave Crne Gore u programskim aktivnostima za finansijsku godinu 2020/2021
- Pripremljen i dostavljen Finansijski izvještaj za 2019/2020 godinu

ODSJEK ZA REGISTRACIJU PORESKIH OBVEZNIKA, OBVEZNIKA DOPRINOSA I OSIGURANIKA (CROO)

U Odsjeku za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika (CROO) u izvještajnom periodu, obavljani su sljedeći poslovi:

1. Pružanje usluga iz oblasti registracije poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika (CROO) je vršeno na sljedeći način:

- lični kontakti: 146 usluga (22 pravnim licima i 124 fizičkim licima),
- telefonski kontakti: 437 usluga (106 pravnim licima i 331 fizičkim licima),
- dopisi: odgovoreno je na 1.103 pisanih zahtjeva (432 pravnim licima i 671 fizičkim licima).

2. Registracija privrednih subjekata-pravnih lica:

- Opšta: registracija 3.255, promjene 5.393, prestanak 1.144,
- Registracija za PDV 2.474.

3. Registracija nezaposlenih lica koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, u dijelu prijema stranaka, njihova obrada prijava i odjava osiguranja, kao i obrada osiguranja za članove porodice.

4. Rješavanje spornih zahtjeva područnih jedinica u vezi registracije i prestanka registracije poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika preko kompjuterske aplikacije Poruke, sa stanovišta pravne regulative i korišćenja kompjuterskih programa za registraciju. Riješeno je 4275 zahtjeva.

5. Rješavanje spornih zahtjeva područnih jedinica u vezi osiguranika za obavezno socijalno osiguranje sa fondovima (PIO, zdravstveno osiguranje) i Zavoda za zapošljavanje.

6. Telefonski kontakti sa područnim jedinicama i ekspoziturama, vezano za postupanja prilikom registracije i prestanka registracije poreskih obveznika, korišćenje kompjuterskih programa, kao i kancelarijsko praćenje njihovog rada na osnovu dostavljenih mjesečnih izvještaja o radu.

7. Na osnovu podnijetih zahtjeva izdato je 87 poreskih identifikacionih kartica osoblju konzulata i međunarodnih organizacija koje imaju diplomatski status, a vezano za oslobađanja od plaćanja PDV-a, odnosno akcize.

8. Registracija fizičkih lica koja su imala pravo na povraćaj više uplaćenog doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje u Centralni registar. Na osnovu donijetih rešenja od strane Sektora za obradu poreskih prijava i poreskih uplata izvršena je registracija i unos žiro računa za 111 fizičkih lica.

9. Preko kompjuterske aplikacije PJMBG izvršena je zamjena Jedinostvenog matičnog broja za 956 fizičkih lica, a na osnovu podnijetih zahtjeva od strane područnih jedinica PU.

10. Unijeti su opšti podaci za 2425 osiguranika za PIO i zdravstveno osiguranje, preko kompjuterske aplikacije UFL u Centralni registar.

11. Na osnovu podnijetih prijava za registraciju (JPR) unešeni su podaci u Centralni registar za 2871 poslodavaca i 3915 osiguranika za PIO, odnosno zdravstveno osiguranje.

12. Učestvovanje u radnim grupama na realizaciji Projekta Svjetske banke za reformu poreske administracije, odnosno izradu IRMS-a:

- Zajedno sa službenicima CRPS-a pripremljen Opis poslovnih procesa (FRD) – “buduće stanje” kod registracije u CRPS i CROO i dostavljen ekspertu za IT, angažovanom na navedenom Projektu, kako bi isti pripremio za konsultantsku kuću KPMG, koja je trebala da izvrši kontrolu kvaliteta FRD-a. U tu svrhu organizovan sastanak na kome su tražene dodatne informacije. Nakon dostavljenih odgovora, KPMG je uradio Izvještaj o analizi funkcionalnih i tehničkih zahtjeva za buduće rješenje sa preporukama za unapređenje dokumenta funkcionalnih zahtjeva i opštih poslovnih zahtjeva. U narednom periodu planirani sastanci, na kome će se donijeti konačni zaključci u vezi poboljšanja FRD-a.

- Zajedno sa službenicima CRPS-a pripremljene analize i izrada radnog materijala (Strategije, Kataloga podataka, Operativnog plana i Procedura) za čišćenje baze podataka u saradnji sa predstavnicima COMING-a Beograd, informatičkom kućom nadležnom za organizaciju čišćenja baze podataka i migraciju istih u CROO. Pripremljeni šifarnici iz baza podataka u CROO, gdje su izvršene analize i dati komentari kako bi se donijela konačna verzija.

- Preduzete aktivnosti sa nadležnim područnim jedinicama u vezi ažuriranja podataka o poreskim obveznicima u dijelu:

1. šifara djelatnosti,
2. netačan status Poreski obveznik – neobavezno osiguranje i
3. radno vrijeme.

13. Na osnovu Inicijative sa predlogom mjera za eliminisanje barijera za registraciju organizacija koje ne obavljaju privrednu djelatnost od strane Uprave za statistiku, organizovan sastanak i donijeti zaključci da se izvrši analize za preuzimanje navedenog registra u Poreskoj upravi, a koji se trenutno vodi u Upravi za statistiku. Predviđeno organizovanje sastanaka u tu svrhu.

14. Učestvovanje u Radnoj grupi za koordinaciju Sistema socijalne sigurnosti u organizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja.
15. Studijska posjeta Poreskoj upravi Finske u vezi edukacije prilikom registracije poreskih obveznika i automatske razmjene podataka sa državnim organima koji vode određene registre.
16. Učešće u Radnoj grupi za izradu Pravilnika o registraciji vjerskih zajednica.
17. Učešće u Radnoj grupi ispred Poreske uprave na sastancima sa predstavnicima vjerskih zajednica u Crnoj Gori u dijelu prijave i odjave zaposlenih, kao i uplate doprinosa po osnovu obaveznog socijalnog osiguranja za zaposlene i vjerske službenike.
18. Sprovedena obuka za inspektore Poreske uprave, u dijelu registracije poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika za obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar (CROO).
19. Izrada mjesečnog, kvartalnog i godišnjeg izvještaja o radu Odsjeka i Sektora za usluge i registraciju za 2019.godinu.
20. Izrada polugodišnjeg i godišnjeg – kumulativnog Izvještaja o rješavanju upravnih stvari Sektora za usluge i registraciju za 2019.godinu.
21. Priprema podataka za izradu Izvještaja o realizaciji poreske politike u 2019 godini iz nadležnosti Sektora za usluge i registraciju.
22. Izrada Indikatora za mjerenje uspješnosti Sektora za usluge i registraciju na mjesečnom nivou
23. Urađena su četiri radna naloga za postupanje službenika područnih jedinica PU (podaci o radu filijala područnih jedinica koji se koristi za izradu kvartalnih izvještaja o radu).

Sa ministarstvima; osnovnim sudovima u Crnoj Gori; područnim organima za prekršaje u Crnoj Gori; Zaštitnikom imovinsko pravnih interesa; organima lokalne samouprave; javnim izvršiteljima i drugima postoji saradnja po pitanju dostavljanja podataka o poreskim obveznicima, obveznicima doprinosa i osiguranicima koji se nalaze u Centralnom registru obveznika i osiguranika (CROO).

PODACI O IZDATIM PORESKIM IDENTIFIKACIONIM KARTICAMA U PERIODU 01.01-30.12.2019. I 2020.GODINE - UPOREDNI PODACI

01.01-31.12.2019.godina	01.01-31.12.2020.godina
113	87

ODSJEK ZA CENTRALNI REGISTAR PRIVREDNIH SUBJEKATA (CRPS)

U skladu sa procedurama Centralnog registra privrednih subjekata i Uputstvom o radu centralnog registra, službenici Centralnog registra privrednih subjekata su u izvještajnom periodu obavili sljedeće planirane poslove:

- Svakodnevne konsultacije sa strankama u terminu od 08:00 – 12:30, call centar u terminu od 07:00 do 15:00, kao i elektronska komunikacija sa strankama putem službenog mail-a. Obrada zahtjeva državnih organa, slanje kompletnih registarskih spisa privrednih subjekata, dostava informacija o statusu društva.
- Obrada zahtjeva za dostavu podataka o licima u društvu (matični brojevi, adrese za prijem službene pošte, registarski ili matični broj društva)
- Izdavanje potvrda da fizička ili pravna lica ne postoje registrovana – upisana u jedinstvenoj informacionoj bazi podataka CRPS-a, kao i za preduzeća koja su likvidirana u ranijem periodu, te dostavljanje obavještenja o istim (potvrde za doživotne naknade, penzije..)
- Obrada zahtjeva javnih izvršitelja, notara, advokata o udjelima određenih fizičkih ili pravnih lica u privrednim subjektima registrovanim u Crnoj Gori.
- Zahtjevi za izdavanja potvrde o registrovanim šiframa djelatnosti, kao i druge potvrde u svrhu tenderske i druge dokumentacije.
- Zahtjevi za uvid i kopiranje registarskih spisa,

- Izdavanje potvrda da fizička ili pravna lica ne postoje registrovana – upisana u jedinstvenoj informacionoj bazi podataka CRPS-a, kao i za preduzeća koja su likvidirana u ranijem periodu, te dostavljanje obavještenja o istim (potvrde za doživotne naknade, penzije..)
- Evidencija fizičkih i pravnih lica kroz jedinstvenu informacionu bazu podataka CRPS-a, evidencija da li su upisani – registrovani kao osnivači, izvršni direktori ili ovlašćeni zastupnici.

IZVJEŠTAJ O OBRADJENIM PRIJAVAMA (DOKUMENTIMA) PRIVREDNIH SUBJEKATA

Registracija	Promjena/dopuna postojećih podataka	Prestanak registracije
4.253	7.894	2.561

SEKTOR ZA INFORMACIONU TEHNOLOGIJU OBLASTI PORESKOG SISTEMA

GENERALNO

- **NORMATIVA**
 - ✓ U skladu sa planom uređenja rada Sektora za IT, pokrenute su aktivnosti na usvajanju i implementaciji politika, pravila i procedura iz oblasti Bezbjednosti informacija i upravljanja radom IS-a PU. Ove aktivnosti se usklađuju sa drugim aktivnostima iz oblasti Informacione bezbjednosti.
- **ORGANIZACIJA**
 - ✓ Usvojena i je nova organizaciona šema sa opisom poslova zaposlenih u Sektoru za IT.

RARP

- **IMPLEMENTACIJA PREPORUKA IT REVIZIJE**
 - ✓ Na osnovu zaključaka Odbora za implementaciju RARP projekta, pokrenute su aktivnosti na obezbjeđivanju sredstava za angažovanje konsultantske firme na implementaciji preporuka iz izvještaja IT revizije. Za ovu potrebu Sektor za IT je pripremio ToR kojeg je poslao Projektnoj jedinici koji je dalje proslijeđen predstavnicima Svjetske banke na prihvatanje. Dogovoreno je da Svjetska banka dostavi komentare na bazi kojih bi se pripremila finalna verzija.
- **BI/DWH**
 - ✓ U skladu sa usvojenim planom i programom, pripremljena je tehnička i funkcionalna specifikacija za tendersku dokumentaciju, kojom će se obezbijediti BI/DWH platforma i aplikativno rješenje. Postignut je dogovor sa angažovanim konsultantom u vezi pripreme navedene dokumentacije.
- **eFISKALIZACIJA**
 - ✓ Radna grupa za implementaciju sistema elektronske fiskalizacije uradila je izmjene i dopune tenderske dokumentacije nakon čega je sproveden i okončan tenderski postupak i izabran najpovoljniji ponuđač
 - ✓ U skladu sa započetim aktivnostima okončan je postupak izbora konsultanta na projektu elektronske fiskalizacije..
- **TEHNIČKO INFRASTRUKTURNA ARHITEKTURA SISTEMA**
 - ✓ U skladu sa potpisanim ugovorom sa konsultantskom firmom "Teched" pripremljena je draft verzija Enterprise architecture infrastrukture novog sistema. Paralelno je pripremljen i aplikativni landscape. Sektor za IT je od početka izrade ovog dokumenta bio maksimalno uključen kako bi se obezbijedila jedinstvena infrastrukturna platforma za sve segmente novog sistema. Imajući u vidu vanredno stanje sa corona virusom, u periodu pripreme, održana su tri video conference call-a sa konsultantskom firmom "Teched", a tiče se izrade arhitekture infrastrukture novog sistema.

- **ČIŠĆENJE PODATAKA**

- ✓ Aktivnosti na čišćenju podataka su realizovane tokom čitave godine u kontinuitetu
- ✓ Izrada dokumenta Funkcionalnih zahtjeva – Postojeće i buduće stanje.

ODSJEK ZA ODRŽAVANJE I RAZVOJ SOFTVERA

- **RAZVOJ I UNAPREĐENJE APLIKATIVNIH RJEŠENJA**

- U kontinuitetu se realizuju aktivnosti u vezi sa održavanjem i unapređenjem rada softverskih rješenja koja se koriste u CRPS-u.
- CRPS – prilagođenje aplikacije novom Zakonu o privrednim društvima (ZOPD).
- UCG3 – Nastavljene aktivnosti na završetku aplikacije za povraćaj PDV-a.
- UCG 2 – Urađena aplikativna rješenja koja omogućavaju realizaciju Odlaganja plaćanja poreskih obaveza shodno Uredbi o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja.
- DJP – Monitoring sistema
- ✓ Rješavanje problema i bug-ova u okviru UCG aplikativnog sistema:
 - podnošenje GPPFL, izmijenjenih prijava za 2019. godinu.
 - rad na ostalim zahtjevima.
- ✓ Izrada informativnog kalkulatora za obračun zarada na web portalu PU, za što je dostavljena specifikacija izvođaču.
- ✓ Rješavanje problema i bug-ova u okviru programa za Inspekcijski nadzor.
- ✓ Rješavanje problema i bug-ova u okviru DJP sistema.
- ✓ U skladu sa zahtjevom DRI pripremljeni izvještaji.
- ✓ Aktivnosti na ažuriranju perioda važenja svih šifarnika u oba sistema.
- ✓ Rad na mnogobrojnim izvještajima i obradi podataka u skladu sa zahtjevima internih i eksternih korisnika.
- ✓ Realizovan je veliki broj zahtjeva koji se odnose na ad hok izvještavanje (menadžment, PJ, MF, MMF, Svjetska banka, DRI, MANS, FPIO, Monstat, ZZZ, ostale eksterne institucije...).
- ✓ Pripremljeni podaci za nepodnosiocima prijava, povraćaj PDV-a, VPO, zone, dobit, reprogram (izmirenju obaveza, efektima i za praćenje reprograma), promet nepokretnosti, strance, dug...
- ✓ Ispravka bug-ova koji se odnose na raskid reprograma u UCG sistemu i sređivanje analitičkih kartica u UCG sistemu.
- ✓ Pripremljen i realizovan tender za nabavku Oracle licence
- ✓ Pripremljen i realizovan tender za održavanje CRPS sistema
- ✓ Pripremljen i realizovan tender za unapređenje CRPS sistema. -
 - Online izdavanje potvrda iz evidencije CRPS-a
 - Online RSV (registar stvarnih vlasnika)
- ✓ IT sektor je nosilac realizacije informatičkog rješenja za I i II paket mjera Vlade CG,
- ✓ Izrada funkcija za subvencije koje je propisala Vlada Crne Gore
- ✓ Redovno postavljanje i održavanje novih verzija coda na produkcionom, testnom i virtuelnom okruženju okruženju (build I patch).
- ✓ Sinhronizacija baza produkcionog, testnog i razvojnih okruženja.
- ✓ Omogućen pristup Glavnom gradu Podgorica web servisu EKFL
- ✓ Urađena sinhronizacija baza SA i SB okruženja za potrebe završnog računa
- ✓ Urađena sinhronizacija baza SA i SB okruženja za potrebe razvoja softverskog rješenja za knjiženje odloženih obaveza

ODSJEK ZA RAZVOJ I ODRŽAVANJE ICT INFRASTRUKTURE

Realizacija svih aktivnosti službenika Odsjeka koje se odnose na projekat E-fiskalizacije.

- **KORISNIČKA OPREMA**

- ✓ Instalacija računarske opreme;
 - Realizovane aktivnosti na instalaciji računarske opreme, dobijene po tenderu Uprave za imovinu za 2019.godinu.Tenderom je između ostalog izvršena nabavka 45 računara.
- ✓ Podrška internim korisnicima i PJ (premještanje opreme, deinstalacija računara,..)
- ✓ Popis ICT opreme
 - Popisana (pripremljena tabela) svih radnih stanica – personalnih računara i laptop-ova, sa podacima o organizacionim jedinicama, zaduženoj osobi, datumu starosti, operativnom sistemu; Izvršen je obilazak svih filijala i ekspozitura. Formiran dokument.
 - Konsolidacija LAN i WAN mreže
 - Rekonstrukcija LAN mreža
- ✓ U cilju sređivanja postojećeg stanja LAN i WAN mreže Informatičkog sistema PU, urađeno:
 - Napravljen okvirni plan aktivnosti konsolidacije za centralu i filijale;
 - Pripremljeni pojedinačni projekti LAN mreža po udaljenim lokacijama, kao i WAN mreže.
 - Službenici Odsjeka organizovali su obilazak područnih jedinica i ekspozitura Poreske uprave, i nakon urađene analize stanja LAN mreže, kao i računarske opreme utvrdili da je najurgentnije postavljanje nove instalacije LAN mreže u područnim jedinicama Nikšić, Herceg Novi i Pljevlja, što je i realizovano.
- **SISTEMSKA INFRASTRUKTURA**
- ✓ Rješavanje problema na Windows 10 OS sa klijentskom aplikacijom za stari sistem
- ✓ Rješavanje problema na većem broju računarske opreme, personalnih računara i štampača, kao i više servera,
- ✓ Izvršen obilazak udaljenih lokacija filijala i ekspozitura
- ✓ Pripremljen nalog za postupanje u kojem je detaljno dato uputstvo za korišćenje šifri za pristupanje IT sistemima Poreske uprave, sa naglaskom na ličnoj odgovornosti za korišćenje istih“.
- ✓ U skladu sa Planom javnih nabavki pripremljena tehnička specifikacija i raspisani tenderi za:
- ✓ Pripremljena tenderska dokumentacija za nabavku usluga – obnova licenci za antivirusni software.
- ✓ Tenderski postupak Objedinjena nabavka kompjutera i kompjuterske opreme za 2020. godinu.
 - Službi za javne nabavke je dostavljena tehnička specifikaciju za potrebne tonere, fotokonduktore, koji su nam potrebni za funkcionisanje štampača.
- ✓ Pripremljena tehnička specifikaciju za održavanje sistema za upravljanje štampe, raspisan i realizovan tender.
- ✓ Pripremljena tehnička specifikaciju za servisiranje opreme u DC koja je van garantnog roka, raspisan i realizovan tender.
- ✓ Pripremljena tehnička specifikaciju za servisiranje računara i prateće opreme, raspisan i realizovan tender.
- ✓ Pripremljena tehnička specifikaciju za održavanje data centra, raspisan i realizovan tender.
- **OSTALO**
- ✓ Izrada Procedura za rad HelpDesk (rad sa internim korisnicima).
- ✓ Rješavanje većeg broja problema sa serverima BL 460c G7, na kome je dolazilo do oštećenja mezzanin kartica - NC C373m, hard diskova . Predmetni serveri se nalazi u data centru i služe za potrebe virtuelnog okruženja.
- ✓ Rješavanje problema sa radom korisnika, bilo udaljenim putem korišćenjem Remote desktop connection ili odlaskom na lokaciju.

ODSJEK ZA ELEKTRONSKE PRIJAVE

I APLIKACIJA ZA POVRAĆAJ PDV KREDITA

1. Nove funkcionalnosti:
 - ✓ Osnov za obračun
 - ✓ Statusi specifikacija
 - ✓ Detalji isplate
 - ✓ Rješenje "Van snage"
 - ✓ Privremena Rješenja
 - ✓ Sintetički izvještaj
 - ✓ Analitički izvještaj
 - ✓ Presipanje podataka u DJP
 - ✓ Konačna Rješenja
 - ✓ Presipanje podataka iz DJP-a u Taxis
2. Ispravljeni bug-ovi
 - ✓ Datum dospijeća na formi specifikacije
 - ✓ Prilaganje novog zapisnika
 - ✓ Nema prijave u kojoj nema iskazanog pdv kredita
 - ✓ Dodati novi računi

II SVEŠTENICI I VJERSKE ORGANIZACIJE

1. Vjerske organizacije
 - ✓ Obrada zaduženja za IV kvartal 2019. godine za 10 vjerskih organizacija i I i II kvartal 2020. godine za 11 vjerskih organizacija
 - ✓ Obrada 36 kvartalnih zaduženja za MCP
 - ✓ Obrada izmijenjenih kvartalnih zaduženja za Mešihat islamske zajednice u CG
2. Sveštenici
 - ✓ Definisanje specifikacije za postupak obrade nedostajućih obračuna doprinosa PIO za sveštenike MCP-a
 - ✓ Priprema tabelarnog pregleda zaduženja po svešteniku MCP-a

III FINANSIJSKI ISKAZI ZA 2020.GODINU

- ✓ Definisanje specifikacije za izradu programskog rješenja za nove obrasce Finansijskih iskaza pravnih lica i Konsolidovane finansijske iskaze.
 - Uspostavljanje veze sa Prijavom poreza na dobit i kontrole tačnosti iskazane dobiti /gubitka
 - Uspostavljanje provjere ispravnosti međuzbirova prilikom uvoza podataka
 - Uspostavljanje kontrola prilikom popunjavanja podataka u kolonama za prethodne godine
- ✓ Priprema testnih scenarija i višestruko testiranje kako programa za 2020.godinu, tako i programa za 2019. godinu

IV IZVJEŠTAJI ZA PDV PRIJAVE

1. Nepodnosioci pdv prijava
 - ✓ Testirane Liste nepodnosilaca pdv prijava na mjesečnom nivou za period 12/2019, 11/2020
2. Neplatiše pdv zaduženja
 - ✓ Testirane Liste pdv obveznika koji su kroz pdv prijave na mjesečnom nivou za period 12/2019, 11/2020 iskazali zaduženje, a na dan izrade izvještaja imaju dug

V PROJEKAT IRMS

1. FRD
 - ✓ Rad sa konsultantom AARC-a i priprema primjedbi na dostavljeni Izvještaj
 - ✓ Studijska posjeta Finskoj - registracija, obrada prijava i poresko računovodstvo

- ✓ Priprema TO-BE stanja- FRD dokumenta
 - ✓ Analiza Izvještaja KPMG-a
 - ✓ Priprema nove verzije TO –BE stanja sa ispravljenim djelovima, a na osnovu prihvaćenih primjedbi KPMG-a
2. Čišćenje podataka
- ✓ Analiza šifarnika
 - ✓ Odredjivanje odgovornih lica
 - ✓ Priprema konačnih šifarnika
 - ✓ Priprema i testiranje izvještaja za transakcione podatke koje treba čistiti
 - ✓ Koordinacija rada radnih timova za čišćenje podataka i priprema zapisnika sa održanih sastanaka

VI SUBVENCije – COVID19

- Učešće u pripremi specifikacije za izradu programskog rješenja za podnošenje Zahtjeva za subvencije
- Testiranje programskog rješenja
- Tehnička podrška podnosiocima Zahtjeva za subvencije putem mail-a i telefona
- Podrška Ministarstvu ekonomije u dijelu provjere podataka koji su u nadležnosti Poreske uprave

VII ELEKTRONSKE PRIJAVE

1. PDV (od 01.01 – 31.12.2020)
 - ✓ 267.340 ukupno
 - ✓ 234.962 eprijava (88%)
2. PD prijava za 2019.godinu)
 - ✓ 26.816 ukupno
 - ✓ 26.652 eprijava (99,38%)
3. Finansijski iskazi za 2019.godinu
 - ✓ 26.578 (elektronski 100%)
4. IOPPD
 - ✓ 311.684
 - ✓ 305.386 eprijava (98%)
5. GPPFL
 - ✓ 8.753 ukupno
 - ✓ 1.548 eprijava (18%)

VIII STRUČNA I TEHNIČKA PODRŠKA

1. Telefonski kontakt
 - ✓ 14.001
2. Elektronska pošta
 - ✓ 6.085

Napomena: Značajan procenat poziva i mail-ova u 2020.godini odnosi se na Program za subvncije – Covid 19

INFORMACIONA BEZBJEDNOST

Sektor za IT je, iz oblasti informacione bezbjednosti, je aktivnost zmijenio polise za korisničke naloge na AD-u (UCG3, mISIA, i pristup računarima).

- ✓ U skladu sa definisanim radnim zadacima, a u cilju sprječavanja neovlaštenog pristupa IS-u Poreske uprave sa javne mreže (Internet), vrši se svakodnevni monitoring mrežnog saobraćaja, i kontrola pristupa publikovanim serverima i servisima u DMZ zoni. Analizom predmetnog mrežnog saobraćaja konstatovano je povećanje broja pokušaja neovlaštenog pristupa.

- ✓ Za period od 19.04.2020 do 19.05.2020, ukupan broj cyber napada 1703, od čega je 865 cyber napada koji po opasnosti po sistem spadaju u nivo visoke opasnosti, 679 napada spadaju u novo kritične opasnosti i 159 napada koji spadaju u nivo srednje opasnosti. Svi navedeni pokušaji, uspješno su odbijeni, a kao dodatna mjera sigurnosti izvršeno je blokiranje kompletnog saobraćaja sa IP adresa sa kojih su vršeni napadi, i u konačnom onemogućavanje pristupa publikovanim servisima Poreske uprave sa istih. Uz ovaj izvještaj dostavljen i kompletan izvještaj o predmetnoj analizi.

U prethodnom periodu, a u cilju sagledavanja bezbjedonosnih propusta, izvršena analiza rada servisa na produkcionim Portalima i aplikativnim serverima UCG i Taxis aplikacija Poreske uprave.

SEKTOR ZA LJUDSKE RESURSE

Izrada Strategije razvoja ljudskih resursa Poreske uprave Urađen je nacrt Strategije upravljanja ljudskim resursima Poreske uprave kao i akcioni planovi, isti će biti usvojeni u I kvartalu 2021. godine, čija će realizacija početi u II kvartalu 2021. godine.

Izrada Kadrovskog plana - Poreska uprava je početkom 2020. godine, dostavila Upravi za kadrove i Ministarstvu finansija Kadrovski plan za 2020. godinu, sa projekcijom za naredne dvije godine. Vlada Crne Gore je, na sjedinici održanoj 13. februara 2020. godine, donijela Kadrovski plan organa državne uprave, Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore i Kabineta Predsjednika Vlade Crne Gore za 2020. godinu.

Analiza popunjenosti radnih mjesta i usklađivanje potreba za prijemom novih lica u radni odnos u skladu s raspoloživim finansijskim sredstvima - Nakon donošenja Kadrovskog plana za 2020. godinu, i nakon sprovedene analize popunjenosti radnih mjesta i potreba za novim zapošljavanjem, Ministarstvu finansija poslat Zahtjev za davanje saglasnosti za pokretanje postupka popune određenog broja radnih mjesta u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima.

Analiza odliva kadrova - Za dvanaest mjeseci 2020. godine u Poreskoj upravi prestao radni odnos po različitim osnovama za 33 zaposlenih koji su bili u radnom odnosu na neodređeno i određeno vrijeme (otkaz - 6 službenika, ispunjenje uslova za starosnu penziju - 4 službenika, odlazak u penziju po sili zakona - 9 službenika, usled smrti - 6 službenika, sporazumni prestanak radnog odnosa 1, prestanak radnog odnosa na određeno vrijeme - 6 pripravnika i 1 zaposleni)

Analiza starosne strukture zaposlenih i analiza odsustva sa posla zaposlenih - Kontinuirana aktivnost.

Praćenje realizacije postupka zapošljavanja za popunu radnih mjesta na osnovu internih i javnih oglasa u skladu sa Kadrovskim planom - Krajem 2019. i tokom dvanaest mjeseci 2020. godine i nakon donošenja Kadrovskog plana i sprovedene analize popunjenosti radnih mjesta i potreba za novim zapošljavanjem, pokrenut je postupak za popunu 121 radnog mjesta, i to na osnovu internih oglasa za 30 radnih mjesta, a na osnovu javnih oglasa za 91 radno mjesto, od čega za 30 pripravnika.

Tokom dvanaest mjeseci 2020. godine, kontinuirano su sprovedene obuke u zemlji, inostranstvu, kao i njihova realizacija – Tokom izvještajnog perioda preko programa Fiscalis jedan službenik pohađao obuku, preko programa CEF dva službenika, kroz projekat „Reforma poreske administracije“ organizovane su tri studijske posjete (Finska - 10 službenika, Hrvatska - 6 službenika i Španija - 3 službenika).

U Upravi za kadrove shodno Planu stručnog usavršavanja su održane četiri obuke za 10 službenika.

U saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore organizovano je 5 (pet) obuka i na njima je učestvovalo 25 (dvadeset i pet) službenika Poreske uprave Crne Gore.

U samoj Centrali Poreske uprave organizovano je 6 (šest) obuka za 21 poreskog inspektora.

Četiri službenika Poreske uprave su bili učesnici programa obuke „Forenzički računovođa“, u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, dok su četiri službenika bili učesnici naprednog kursa računovodstva.

SEKTOR ZA OPERATIVU U OBLASTI NAPLATE

Izveštaj o radu Sektora za operativu u oblasti naplate za 2020. godinu sačinjen je na osnovu podataka o planiranim i ostvarenim aktivnostima odsjeka koji pripadaju ovom Sektoru i Filijalama za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza - područnih jedinica Poreske uprave.

ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE I NAPLATU PORESKIH OBAVEZA

Poslovi službenika Odsjeka za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza u izvještajnom periodu, odnosili su se na: naplatu evidentiranih poreskih obaveza; radne posjete područnim jedinicama - Filijalama za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza o čemu su sačinjavani izvještaji i dostavljeni nadležnim; pružanje uputstava i smjernica područnim jedinicama za naplatu tekućih poreskih obaveza i poreskog duga; izradu obrazaca zahtjeva, rješenja za reprogram poreskog potraživanja i odloženo plaćanje dospjelih a neizmirenih poreskih obaveza i obavještenja; aktivnosti telefonskog obavještanja o stanju duga i nepodnešenim poreskim prijavama; sačinjavanje i dostavljanje odgovora pisanim i putem e-maila poreskim obveznicima i područnim jedinicama; sačinjavanje naloga i instrukcija područnim jedinicama u dijelu pojašnjenja poreskih propisa, utvrđivanja zastare poreskih potraživanja i reprograma poreskog potraživanja; praćenje učinaka sprovođenja naplate u područnim jedinicama.

U skladu sa Planom rada Poreske uprave i Sektora za operativu u oblasti naplate u Odsjeku za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza sačinjavaju se na osnovu podataka područnih jedinica i uvida u analitičke račune poreskih obveznika izvještaji: o preduzetim mjerama naplate; koncesionim naknadama; podnijetim zahtjevima za povraćaj PDV-a i donijetim rješenjima; povraćaju više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje; o reprogramu opština i njihovih javnih preduzeća i javnih ustanova (Ugovor o reprogramu poreskih potraživanja), o naplaćenim iznosima od blokada žiro računa za prethodni mjesec, stanje poreskog duga i nepodnešene prijave u postupku dobrovoljne likvidacije i dr.

Na osnovu Izvještaja područnih jedinica o mjerama prinudne naplate sačinjeni su tabelarni pregledi:

1. Pregled Rješenja o prinudnoj naplati - blokada žiro računa po područnim jedinicama /uporedni pregled 2019-2020/

Područna jedinica	2019. godina /januar-decembar/		2020. godina /januar- decembar/	
	broj	iznos	broj	iznos
Podgorica	3.264	20.558.598,37	1.997	21.565.658,40
Nikšić	760	2.479.231,21	427	2.536.219,65
Budva	887	7.738.182,24	528	2.843.842,63
Kotor	724	2.446.670,44	415	1.513.626,53
Bar	1.071	3.747.338,63	675	3.798.164,76
Herceg Novi	202	5.936.551,38	23	1.484.974,27
Bijelo Polje	159	1.020.051,44	70	288.152,53
Pļjevlja	260	16.649.342,01	103	8.429.458,41
Berane	711	4.246.339,38	349	1.657.857,01
Ukupno	8.038	64.822.305,10	4.587	44.117.954,19

2. Pregled Rješenja o obezbjeđenju poreskog potraživanja putem zaloge - hipoteke po područnim jedinicama /uporedni pregled 2019-2020/

Područna jedinica	2019. godina /januar-decembar/		2020. godina /januar-decembar/	
	broj	iznos	broj	iznos
Podgorica	109	4.058.262,35	44	3.234.066,85
Nikšić	46	436.919,13	57	533.378,54
Budva	119	1.168.110,56	77	1.787.434,30
Kotor	76	371.156,93	100	322.604,17
Bar	87	3.009.195,45	90	1.168.142,07
Herceg Novi	56	116.456,54	34	610.724,63
Bijelo Polje	27	110.945,16	29	22.134,73
Pljevlja	18	1.264.701,32	10	178.744,23
Berane	6	581.575,86	3	396.788,82
Ukupno	544	11.117.323,30	444	8.254.018,34

U Odsijeku za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza sačinjavaju se Izvještaji o koncesionim naknadama.

Sektor za operativu u oblasti naplate u Odsjeku za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza od strane nadležnih organa dostavljana su rješenja po osnovu koncesionih naknada. Na osnovu istih evidentirana je obaveza u poreskom knjigovodstvu. Službenici Odsijeka za naplatu bili su u obavezi da Rješenja evidentiraju i da iste dostavljaju nadležnim područnim jedinicama, koje su u obavezi da u slučaju neizmirenja dospjelih poreskih obaveza po osnovu koncesionih naknada, preduzimaju mjere prinudne naplate.

U Odsjeku za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza u izvještajnom periodu dostavljana su rješenja od nadležnih organa po osnovu koncesionih naknada i to:

- Od Uprave za šume dostavljeno je 228 rješenja po kojima je izvršeno evidentiranje obaveza u poreskom knjigovodstvu u iznosu od 5.411.714,06€, naplaćeno je 6.320.972,31€.
 - Od Uprave za vode dostavljeno je 58 konačnih rješenja po osnovu naknada za korišćenje voda, 43 konačnih rješenja po osnovu naknada za zaštitu voda od zagađenja; 8 konačnih rješenja po osnovu naknada za izvađeni material iz vodotoka
 - Odrađeno 17 ručnih naloga za naknade za vode na osnovu dostavljenih rješenja, i ista su proslijeđena područnim jedinicama.
 - Od Uprave za vode dostavljeno je 52 privremenih rješenja po osnovu naknada za korišćenje voda, 30 privremenih rješenja po osnovu naknada za zaštitu voda od zagađivanja. Odrađeno 16 ručnih naloga za naknade za vode na osnovu dostavljenih rješenja, i ista su proslijeđena područnim jedinicama.
 - Od Uprave za vode dostavljena su 2 privremena rješenja po osnovu naknada za izvađeni materijal iz vodotoka.
 - Od Ministarstva ekonomije dostavljeno je 168 rješenja po osnovu koncesionih naknada za eksploataciju vodnog energetskog potencijala u energetskom objektu male hidroelektrane;
 - Odrađeno je 171 ručnih naloga za zaduženje po osnovu naknade za eksploataciju vodnog energetskog potencijala, kao i prosleđivanje rješenja Ministarstva ekonomije o naknadama područnim jedinicama.
 - Od Uprave za ugljovodonike dostavljena su 3 rješenja po osnovu naknade za površinu.
 - Ministarstvo ekonomije dostavilo je 52 ugovora, 24 Aneks ugovora i 92 rješenja.
- Odrađene su specifikacije za storniranje zaduženja za fiksni i promjenljivi dio koncesione naknade u iznosu od 150.358,27€. Odrađena su zaduženja po osnovu promjenljivog dijela koncesione naknade za korišćenje mineralnih sirovina za 2019.godinu i fiksni dio za 2020. godinu na iznos od 3.884.383,85€.
- Lučka Uprava dostavila je 4 ugovora i 16 rješenja po osnovu koncesione naknade za korišćenja koncesionog područja. Odrađene specifikacije za zaduženje na iznos od 1.337.126,25€ i naplaćeno 1.251.230,30€.
 - Uprava za igre na sreću Podgorica, dostavila je ugovore, aneks ugovore i objave o koncesionoj naknadi za posebne igre na sreću i to: kladionice 2579, automate 1919. Za kazina

dostavljeno je 5 ugovora, i 50 izvještaja po osnovu varijabilne koncesione naknade. U izvještajnom periodu odrađena su i rješenja za automate 89, kladionice 62, klađenje putem interneta i drugih telekomunikacionih sredstava 60 i za kazina 20. Po svim rješenjima rađene su specifikacije za storno zaduženje. Rješenja o umanjenom obračunu koncesione naknade za mart, april i maj, odrađena su zbog novonastale situacije covida 19.

- Za lutrijske igre na sreću dostavljaju se tabelarni izvještaji za 4 poreskih obveznika mjesečno. Odrađeno 40 specifikacija o zaduženju na iznos od 34.197,19€ i za isti period naplaćeno je 38.076,16€.

- Za nagradne igre na sreću dostavljeno je 54 rješenja i odrađen isti broj specifikacija za zaduženje sve obaveze izmirene u iznosu od 26.735,10€.

- Za period januar - decembar 2020. godine zaduženo je 19 pravnih lica koja obavljaju kladioničarske igre na 1.255 /prosječno/ lokacija u Crnoj Gori, 25 pravnih lica koja obavljaju /prosječno/ igre na sreću na automatima na 230 lokaciji u Crnoj Gori na 2.294 aparata odnosno igračkih mjesta.

- Putem terminala za klađenje djelatnost obavlja 15 pravnih lica na 20 lokacija u Crnoj Gori. Klađenje putem interneta i drugih telekomunikacionih sredstava 10 pravnih lica.

- Za period 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine zaduženi su u iznosu od 11.980.159,58€.

U izvještajnom periodu u Odsjeku za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza obrađeno je 2.592 specifikacije i to:

Specifikacija	Broj specifikacije
povraćaja PDV-a (SP1)	1.202
preusmjera u starom sistemu (SP3)	1.111
preusmjer Upravi carina (SP4)	28
pogresno ili više uplaćena sredstva (SP2 i SP8)	155
ručni nalozi sa PIB-a NA PIB	96
Ukupno	2.592

- Dopisi područnim jedinicama 84,
- Obavještenja 28 Upravi carina i 28 poreskim obveznicima o izvršenom preusmjeru iz PDV kredita za obaveze PDV-a pri uvozu,
- Dostava rješenja i specifikacija za povraćaj PDV kredita Ministarstvu finansija po Instrukciji broj 06-1951/1 od 14.08.2007. godine, 159 rješenja
- Kontakti sa poreskim obveznicima,
- Dostava podataka drugim sektorima kao i Ministarstvu finansija,
- Kontakt sa područnim jedinicama i ekspoziturama.

U Odsjeku se priprema određeni broj redovnih izvještaja:

- Izvještaj o broju i iznosu podnijetih i riješenih zahtjeva za povraćaj PDV-a
- Izvještaj o povraćaju više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje:

Na osnovu Rješenja područnih jedinica o povraćaju više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje kreirani su ručni nalozi /RN/ za rezervaciju i povraćaj više plaćenih doprinosa i to:

1. Pregled broja i iznosa naloga za povraćaj sredstava izvršenih sa računa 820-30000-74 /uporedni pregled 2019-2020/

	2019.g. /januar – decembar/			2020.g. /januar – decembar/		
	Broj RN rezervacija	Broj RN povraćaj	Iznos sredstava za povraćaj	Broj RN rezervacija	Broj RN povraćaj	Iznos sredstava za povraćaj
Ukupno	1.921	1.930	3.581.901,53	2.133	2.169	3.780.081,80

2. Pregled broja i iznosa naloga za povraćaj sredstava izvršenih sa računa 820-81111-98 /uporedni pregled januar-decembar 2019-2020/ Stari sistem

	2019.g. /januar – decembar/		2020.g. /januar – decembar/	
	Broj specifikacija za povraćaj	Iznos sredstava za povraćaj	Broj specifikacija za povraćaj	Iznos sredstava za povraćaj
Ukupno	10	35.607,19	4	6.010,31

- izvještaj o izvršenim uplatama poljoprivrednika, koji su izmirili svoj dio obaveze, a koji padaju na teret budžeta Crne Gore. Pored sačinjavanja izvještaja u odsijeku za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza se obavljaju i drugi poslovi.

Poreskim obveznicima u izvještajnom periodu su sačinjeni i dostavljeni odgovori na zahtjeve u kojima su im data pojašnjenja (zakonske mogućnosti) u vezi obračuna i uplate javnih prihoda, odgovori na zahtjeve poreskih obveznika u vezi reprograma poreskog potraživanja. Područnim jedinicama Poreske uprave dostavljaju se nalozi o postupanju i instrukcije, a takođe im se prosljeđuju i zahtjevi poreskih obveznika iz njihove nadležnosti. Područnim jedinicama se prosljeđuju i žalbe na rješenja o reprogramu, ukidna rješenja i na rješenja o prinudnoj naplati na dalju nadležnost. Takođe, sprovode se i aktivnosti u cilju realizacije donijetih Uredbi od strane Ministarstva finansija

Pored navedenih aktivnosti, odrađeno je i:

- 81 ručni nalog za rezervaciju sredstava u „Novom sistemu“
- 81 ručni nalog za povraćaj sredstava u „Novom sistemu“
- obrađeno 28 zahtjeva CDA i prosljeđeni na dalju obradu 29 ručnih naloga RN -10 preusmjer uplata sa PIB-a na PIB
- 1.075 obavještenja o stanju poreskih obaveza upućenih CRPS po osnovu Instrukcije za postupanje prilikom dobrovoljne likvidacije po skraćenom postupku
- 445 obavještenja o stanju poreskih obaveza upućenih CRPS, po osnovu zahtjeva za osnivanje privrednog društva, promjenu djelatnosti, restrukturiranja privrednog društva itd.
- 1.028 rješenja o preusmjeru sredstava sa PDV-a na jedinstveni račun, a koja se prosleđuju Ministarstvu finansija na realizaciju
- odgovori na dopise ministarstava, sudova, stečajnih upravnika, javnih izvršitelja, Sektora za inspeksijski nadzor o stanju poreskih obaveza za konkretna pravna i fizička lica

U kontinuitetu prosleđivanje uvjerenja o izmirenim poreskim obavezama, područnih jedinica Poreske uprave Crne Gore, za poreske osiguranike koji odlaze u penziju kao i prpratne dokumentacije (rješenja Agencije za mirno rješavanje radnih sporova, Zapisnika o izvršenom inspeksijskom nadzoru, dokaza o izvršenim uplatama za osiguranike) Republičkom fondu PIO Crne Gore.

Aktivnosti vezane za funkcionisanje aplikacije za ZPO, komunikacija sa nadležnim licima i službenicima područnih jedinica radi otklanjanja problema u radu aplikacije, kao i administracija Registra službenika potpisnika obrade ZPO.

U izvještajnom periodu sačinjavani su dostavljani pisani odgovorina zahtjeve Sektora za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora, nevladinih organizacija, stečajnih upravnika, revizorskih institucija, sudova, tužilaštva, Fonda PIO Crne Gore, bankarskom sektoru. .

Prema Uredbi o uslovima i kriterijumima objavljivanja liste poreskih dužnika sačinjava se “Crna lista” poreskih obveznika. Pored “Crne liste” sačinjava se i “Bijela lista” poreskih obveznika na kojoj se nalaze najuredniji poreski obveznici.

Mjesečna analiza poreskog duga Javnih zdravstvenih ustanova - domova zdravlja, bolnica i privatnih bolnica, kao i podnošenje poreskih prijava.

Mjesečna analiza poreskog duga Javnih predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, kao i podnošenje poreskih prijava.

Mjesečna analiza poreskog duga Javnih izvršitelja koji obavljaju djelatnost u Crnoj Gori.

Mjesečna analiza poreskog duga advokata koji obavljaju djelatnost u Crnoj Gori.

Kvartalna analiza poreskog duga za medije koji posluju u Crnoj Gori.

Svakodnevno sačinjavani su odgovori na dopise upućeni od strane eksternih korisnika informacija o procjeni poreskog duga za određene poreske obveznike.

U cilju primjene obezbjeđenja mjere upisa zaloge na pokretnoj imovini donijeto je rješenje – obrazac o obezbjeđenju poreskog potraživanja zaloge na pokretnoj imovini kako bi područne jedinice primjenjivale navedenu mjeru.

U cilju objave prodaje imovine za poreske obveznike koji imaju dospjele a neizmirene poreske obaveze pripremljeno je Interno pravilo o postupanju područnih jedinica, u cilju realizacije objavljivanja javnog oglasa za prodaju imovine poreskih dužnika.

ODSJEK ZA PORESKO RAČUNOVODSTVO I OBRADU PODATAKA

U skladu sa Planom rada Poreske uprave i Sektora za operativu u oblasti naplate u Odsjeku se sprovode aktivnosti i sačinjavaju izvještaji.

Poslovi službenika Odsjeka u izvještajnom period, odnosili su se na: redovne aktivnosti na dnevnom nivou a to su: preuzimanje zbirnih swiftova o naplati od Centralne banke (, otklanjanje grešaka nastalih prilikom pogrešnog unosa od strane poreskog obveznika ili komercijalne banke ili nedostatka neophodnih podataka, izmjena podataka kod specifikacija za preusmjer sredstava iz PDV-a kredita Upravi carina, učitavanje podataka nakon ispravki i dopuna u informacioni sistem Poreske uprave, kreiranje Prihodne izjave u saradnji sa Sektorom za informacionu tehnologiju i dostava sredstava i Prihodne izjave Državnom trezoru na dalju nadležnost, realizacija povraćaja sredstava i preusmjera po specifikacijama Odsjeka za utvrđivanje i naplatu poreskih obaveza.

Pored navedenih aktivnosti na dnevnom nivou službenici ovog odsjeka bili su angažovani na izradi mjesečnih izvještaja o naplati poreza i doprinosa po poreskim oblicima i područnim jedinicama kao i uporednim analizama ostvarenja u odnosu na planirani iznos i u odnosu na prethodne periode.

Svakodnevno su sačinjavani uvjerenja o izmirenim obavezama i broju zaposlenih, po zahtjevu Ministarstva ekonomije vezano za Program za unapređenje konkurentnosti privrede.

Na osnovu subvencija po programu podrške Vlade Crne Gore u periodu maj – septembar vršena su preusmjeravanja sredstava sa Ministarstva ekonomije na poreske obveznike.

Izvještaj o naplati poreza i doprinosa

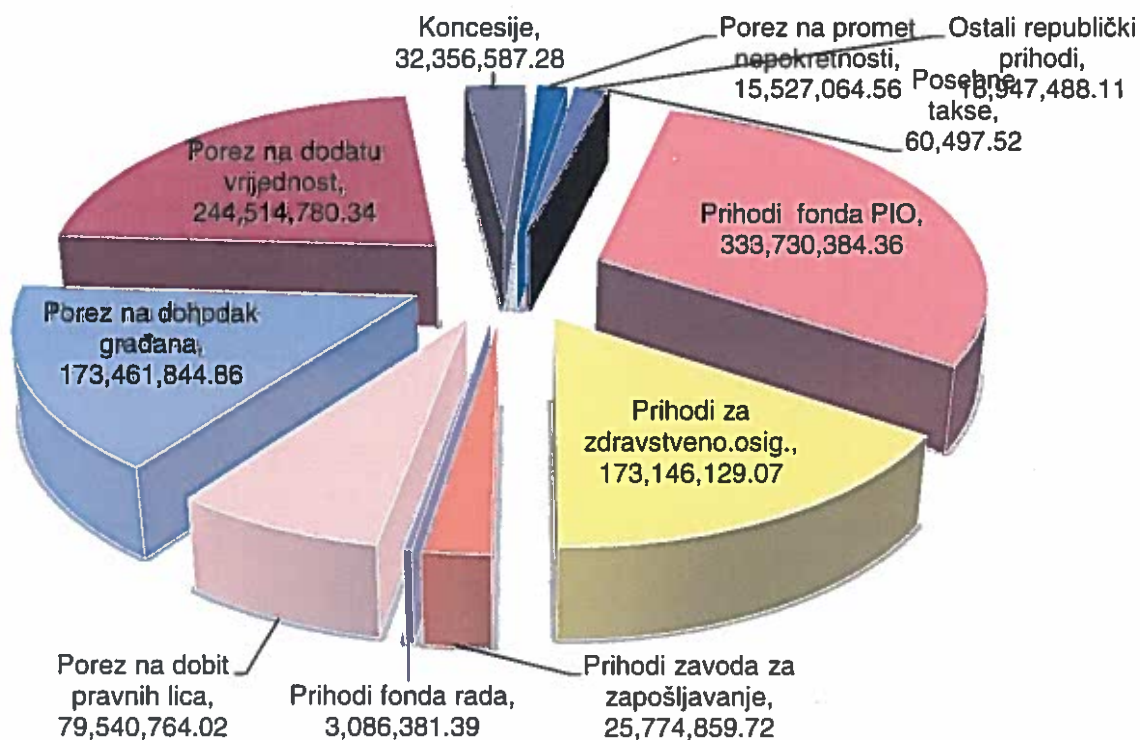
Ukupna bruto naplata poreza, doprinosa za obavezno socijalno osiguranje i drugih budžetskih prihoda, za izvještajni period iznosi 1.098.146.781,23€. S obzirom, da se iz ukupno ostvarene naplate, vrši povraćaj poreskog kredita, više uplaćenih doprinosa, pogrešnih uplata i slično, to je ostvarena neto naplata u iznosu 1.071.423.743,32€ ona koja se utvrdi poslije umanjena izvršenih povraćaja, to jest za iznos od 26.723.037,91€ (od čega na PDV 21.294.509,85€).

Indeks ukupne bruto naplate poreza i doprinosa u izvještajnom periodu, u odnosu na Plan naplate budžetskih prihoda Poreske uprave po rebalansu Budžeta iznosi 106 a u odnosu na isti period prethodne godine 93.

Na smanjenu naplatu u izvještajnom periodu u odnosu na prethodnu godinu znatno je uticala pojava korona virusa

Vrsta poreza	Plan januar-december 2020.	Ostvareno januar-december 2019.	Ostvareno januar-december 2020.	Indeks 2020/plan	Indeks 2020/2019.
1. Porez na dobit pravnih lica	67.799.815,90	75.135.818,37	79.540.764,02	117	106
2. Porez na dohodak građana	158.917.072,60	180.889.826,78	173.461.844,86	109	96
3. Porez na dodatu vrijednost	260.323.991,71	289.269.124,49	244.514.780,34	94	85
4. Koncesije	22.661.814,00	39.168.966,88	32.356.587,28	143	83
5. Porez na promet nepokretnosti	19.126.966,90	20.478.881,81	15.527.064,56	81	76
6. Ostali republički prihodi	7.038.092,69	20.906.604,30	16.947.488,11	241	81
7. Posebne takse	200.000,00	446.346,32	60.497,52	30	14
UKUPNO POREZI	536.067.753,80	626.295.568,95	562.409.026,69	105	90
Prihodi fonda PIO	307.582.078,12	331.986.237,53	333.730.384,36	109	101
Prihodi za zdravstveno.osig.	162.000.487,69	189.372.401,03	173.146.129,07	107	91
Prihodi zavoda za zapošljavanje	14.590.687,05	26.091.332,40	25.774.859,72	177	99
Prihodi fonda rada	12.753.627,45	3.390.615,81	3.086.381,39	24	91
UKUPNO DOPRINOSI	496.926.880,31	550.840.586,77	535.737.754,54	108	97
UKUPNO (porezi+doprinosi)	1.032.994.634,11	1.177.136.155,72	1.098.146.781,23	106	93

STRUKTURA NAPLATE POREZA PO VRSTAMA

Na osnovu podataka iz informacionog sistema i obrazloženja područnih jedinica radili su se izvještaji o stanju duga za četiri poreska oblika na mjesečnom nivou (porez na dodatu vrijednost, koncesije, porez na promet nepokretnosti i jedinstveni račun) po područnim jedinicama.

Operativni zadaci, definisani planom rada Odsjeka u dijelu poreskog računovodstva, obavljali su se svakodnevno i kontinuirano, tokom izvještajnog perioda i to:

1. Evidentiranje zaduženja na računima obveznika po osnovu koncesionih naknada na osnovu podataka dobijenih od Odsjeka za naplatu. U izvještajnom periodu, ukupno je odrađeno 3.622 stavke za koncesije
2. Rasknjižavanje uplata evidentiranih na pogrešan PIB ukupno urađeno 515 naloga
3. Jedna uplata za više PIB-ova 43 naloga

4. Preusmjeravanje poreskog kredita sa jedne na drugu vrstu javnih prihoda u okviru istog poreskog broja (isti poreski obveznik) po zahtjevu Odsjeka za naplatu. U ovom periodu ukupno je odrađeno 1.406 stavke
5. Praćenje specifikacija SP3 - Preusmjer u okvir istog PIB-a – poslije svakog izvršenog preusmjera, evidentira se iznos izvršenog preusmjera po vrsti javnih prihoda
6. Evidencijom uplata na osnovu podataka dostavljenih od strane Centralno Klirinško Depozitarnog Društva evidentirano je 31 nalog
7. Evidencija povraćaja – preusmjera sredstava na osnovu podataka dostavljenih od strane Ministarstva finansija - Državnog trezora evidentirano 2.118 nalog -stari sistem i evidentirano 2.353 naloga -novi sistem
8. Storno kamate evidentirano 1.081 stavke
9. Zaduženje po rješenju evidentirano 3.880 naloga -stari sistem, evidentirano 102 naloga -novi sistem
10. Otpis duga evidentirano 400 naloga
11. Kompenzacije evidentirano 7 kompenzacija – uplate sa 7 stavki Državnog trezora za organe državne uprave, koje su izvršeno direktno na Fond PIO
12. Rasknjižavanje depozita u novom sistemu evidentirana 367 naloga
13. Rasknjižavanje depozita u starom sistemu
14. Stalna komunikacija sa Sektorom za informacionu tehnologiju u oblasti poreskog sistema u vezi sa programskim rješenjima koja su u funkciji
15. Komunikacija sa Područnim jedinicama
16. Dostavljanje uplata J.P. "Morsko dobro "
17. Na osnovu podataka dostavljenih od Ministarstva prosvjete, vršene su provjere uplata po osnovu ličnih primanja za sve osnovne i srednje škole i za predškolske ustanove. Uplate, koje su se nalazile na pogrešnom PIB-u su rasknjižavane na odgovarajući PIB. Takođe je vršena provjera podnošenja IOPPD prijava od strane škola i predškolskih ustanova
18. Na osnovu svakodnevnih poziva poreskih obveznika, istim se pruža pomoć za IOPPD prijave (čitanje analitičkih kartica, stanje duga na kartici, pomoć pri ulaganju prijave kao i pružanje informacija za bilo koju vrstu prijave).
19. Ažuriranje analitičkih kartica državnih organa
20. Na osnovu subvencija po programu podrške Vlade Crne Gore, preusmjereno je s Ministarstva poljoprivrede na osiguravničke poljoprivrednike 528 naloga.
21. Na osnovu subvencija po programu podrške Vlade Crne Gore ukupan broj obradjenih obveznika po osnovu subvencija je 51.498.

ODSJEK ZA UPRAVLJANJE DUGOM

1. Analiza aktivnih poreskih obveznika van reprograma i evidentiranje povećanja poreskog duga kod istih, utvrđivanje razloga povećanja duga po poreskim oblicima u cilju preduzimanja mjera prinudne naplate i donošenja odluke o daljem postupanju
- Efekte:** U četvrtom kvartalu 2020.godine izvršena je uporedna analiza stanja duga aktivnih poreskih obveznika van reprograma na dan 09.11.2020.godine u odnosu na decembar 2019. godine, sa raščlanjenim iznosima poreskog duga i to po osnovu poreza na dodatu vrijednost, poreza na dobit pravnih lica, poreza i doprinosa iz I na lična primanja, koncesionih naknada i poreza na promet nepokretnosti, a na osnovu prethodno dobijenog izvještaja od strane kolega iz IT sektora. Analizirani su svi aktivni poreski obveznici koji su na dan 09.11.2020.godine imali poreski dug veći od 50.000,00 eur sa uključenom kamatom. Izvještaj o stanju duga aktivnih poreskih obveznika predstavlja presjek poreskih dužnika dobijen iz informacionog sistema. Broj analiziranih poreskih obveznika je 206 sa ukupnim dugom koji uključuje kamatu 69,4 mil.Sa liste su isključene sledeće kategorije poreskih obveznika: državni organi, stečaj, e-komerc, VPO, obveznici koji su u reprogramu poreskog

potraživanja, obveznici koji svoje obaveze izmiruju u skladu sa Uredbom o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja iz 2018. godine kao i obveznici čiji je kompletan dug odložen shodno mjerama Vlade.

Za pomenute obveznike vršena je analiza preduzetih mjera naplate. Izvršena je provjera posjedovanja imovine i uspostavljene hipoteke od strane Poreske uprave, sa sajta Uprave za nekretnine. Organizovan je sastanak putem video calla sa svim Područnim jedinicama u cilju monitoringa ažurnosti preduzetih mjera naplate u skladu sa internim procedurama naplate, definisanja konkretnih daljih mjera i postupaka koje treba preduzeti prema poreskim dužnicima u narednom periodu, na putu postizanja efikasnosti naplate i smanjenja poreskog duga. Uočeni nedostaci u postupanju prema poreskim obveznicima koji su utvrđeni na sastanku sugerisani su Područnim jedinicama i dat je rok do kraja januara naredne godine da se sprovedu dogovorene aktivnosti.

Analizom poreskih obveznika predloženo je 26 obveznika sa iznosom duga od 3,4 mil. za iniciranje stečajnog postupka, 18 poreskih obveznika za prodaju nepokretne imovine sa iznosom duga 5,8 mil. kao i 4 poreska obveznika sa iznosom duga od 1,2 mil za prodaju pokretne imovine.

2. Analiza stanja duga neaktivnih poreskih obveznika van reprograma sa dugom preko 20.000€ u cilju praćenja naplate poreskih obveznika i davanja smjernica za dalje postupanje prema istim

Efeki: Kontinuirano praćenje neaktivnih poreskih obveznika sa stanjem duga većim od 20.000€. Poslednji presjek stanja duga odrađen je 30.09.2020. godine i broji 243 poreska obveznika sa iznosom duga od 17 mil.

Za sve poreske obveznike vršena je provjera podataka o posjedovanju imovine i uspostavljenom teretu od strane Poreske uprave na osnovu podataka sa sajta Uprave za nekretnine, o preduzetim i unešenim mjerama naplate u aplikaciju EMN kao i podaci o statusu društva u Centralnom registru privrednih subjekata. Dug je rasčlanjen po poreskim oblicima i za svakog poreskog obveznika utvrđen je broj mjeseci od kada je neaktivan.

Sa liste neaktivnih obveznika su isključene sledeće kategorije poreskih obveznika: državni organi, stečaj iniciran od strane Poreske uprave ili 3 lica, e-komerc, nevladine organizacije, obveznici koji su obrisani iz CRPS kao i obveznici koji su dio stranog društva.

Organizovan je sastanak putem video calla sa svim Područnim jedinicama u cilju definisanja konkretnih daljih mjera i postupaka koje treba preduzeti prema poreskim dužnicima u narednom periodu, na putu postizanja efikasnosti naplate i smanjenja poreskog duga.

Analizom poreskih obveznika predloženo je 96 obveznika sa iznosom duga od 3,7 mil. za iniciranje stečajnog postupka, 12 poreskih obveznika za prodaju nepokretne imovine sa iznosom duga 611 hiljada, dva poreska obveznika sa iznosom duga od 321 hiljadu za prodaju pokretne imovine kao i jednog poreskog obveznika sa iznosom duga od 38 hiljada za prodaju.

3. Analiza stanja duga opština, lokalnih preduzeća- DOO čiji je osnivač opština, na mjesečnom nivou, praćenje uplata rata po osnovu reprogramiranih obaveza, kao i preduzimanje mjera naplate prema obveznicima koji ne izmiruju redovno reprogramirane i tekuće obaveze

Efeki: Efekat naplate po osnovu reprogramiranih obaveza od strane lokalnih preduzeća (69) iznosi 5,06 miliona eura, od ukupno dospjelih 6,7 miliona eura i to od početka otplate reprogramiranih obaveza. Tokom cjelokupne godine na mjesečnom nivou vršen je monitoring svih lokalnih preduzeća i to posebno po stavkama: podnošenje poreskih prijava, plaćanje reprogramiranih i tekućih poreskih obaveza.

4. Analiza i obrada izvještaja o reprogramu poreskog potraživanja, sačinjavanje prijedloga za ukidanje rješenja o reprogramu i klasifikovanje urednih od neurednih poreskih obveznika.

Efeki: Od početka reprograma poreskog potraživanja ukupno je naplaćeno 78.623.648,40 eura, od čega je tokom 2020. godine naplaćeno 14.706.208,81 eura, sa procentom naplate od oko 72%. U sistemu Poreske uprave realizovano je 1.312 rješenja kojim se ukida rješenje o reprogramu.

Analizom je utvrđeno da 801 poreski obveznik ispunjava uslove za donošenje rješenja kojim se ukida rješenje o reprogramu, od čega 244 pravnih lica, a 557 fizičkih lica sa ukupnim osnovnim dugom od 22,7 miliona eura.

5. Praćenje kretanja duga po osnovu tekućih obaveza obveznika u reprogramu i analiza istih, praćenje urednosti izmirivanja reprogramiranih obaveza, praćenje i analiza 20 najvećih poreskih dužnika koji su u reprogramu, po područnim jedinicama, kao i signaliziranje nadležnim područnim jedinicama u cilju preduzimanja mjera naplate, ukoliko iste nijesu preduzete.

6. Kontakt i komunikacija sa poreskim obveznicima, davanje informacija u dijelu izmirenja reprogramiranih obaveza i tekućih poreskih obaveza, kao i održavanje sastanaka sa istim u cilju informisanja o stanju duga

7. Aktivnosti na praćenju podnešenih zahtjeva poreskih obveznika po Uredbi o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja shodno mjerama Vlade

Efekti: Praćenje podnešenih zahtjeva poreskih obveznika koji nijesu u mogućnosti da izmire poreske obaveze usljed negativnih efekata na poslovanje izazvanih epidemijom zarazne bolesti Covid 19. Broj poreskih obveznika koji je podnio zahtjev za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja 1.360 sa iznosom odloženih obaveza 1.205.255,21.

8. Aktivnosti na praćenju dinamike izmirenja poreskih obaveza shodno Uredbi o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja

Efekti: Uredbom o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja plaćanje obaveza odložilo je 176 poreskih obveznika sa ukupnim iznosom duga od 6.914.215,80 €, od čega je dospjelo za plaćanje 4.350.109,1€, a naplaćeno 3.304.367,90€.

Odsjek za upravljanje dugom kontinuirano prati poreske obveznike koji dug izmiruju u skladu sa Uredbom o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja, iste analiziraju i pozivaju nadležne područne jedinice u cilju preduzimanja mjera prinudne naplate ukoliko isti ne poštuju donešeno rješenje.

9. Aktivnosti na obavještanju poreskih obveznika koji kasne više od 3 rate o stanju duga.

Efekti: Službenici Odsjeka za upravljanje dugom su u decembru na osnovu sačinjenog spiska poreskih obveznika koji kasne na dan 06.12.2020.godine više od 3 rate reprograma, prosljedili 932 poruke poreskim obveznicima u cilju obavještenja o stanju duga i eventualnom izmirenju istog kako bi se izbjegle kaznene mjere. Efekat slanja poruka putem SMS aplikacije rezultirao je naplatom nakon 15 dana od dana slanja istih u iznosu od oko 262 hiljade.

10. Aktivnosti na izradi rješenja o ukidanju zbog nepoštovanja rokova plaćanja definisanih rješenjem o reprogramu poreskog potraživanja.

Efekti: Odsjek za upravljanje dugom je u 2020.godini ukinuo 196 rješenja o reprogramu sa iznosom ukupnog potraživanja od 7.321.513,45€, osnovnim dugom 6.374.300,56€ i kamatom u iznosu od 947.212,89€. Na pravna lica se odnosi 93 rješenja sa ukupnim potraživanjem od 5.897.774,98€, osnovnim dugom 5.404.217,04€ i kamatom 493.557,94€, dok se na fizička lica odnosi 103 rješenja sa ukupnim potraživanjem od 1.423.738,47€, osnovnim dugom 970.083,52€ i kamatom 453.654,95€.

11. Analiza stanja duga poreskih obveznika kojima je donešeno rješenje kojim se ukida rješenje o reprogramu radi preduzimanja svih zakonom propisanih prinudnih mjera naplate u cilju donošenja odluke o daljem postupanju prema istim .

Efekti: Odsjek za upravljanje dugom, izvršio je analizu 61 poreskog obveznika kome je ukinuto rješenje o reprogramu sa iznosom duga većim od 40.000€ na dan 10.12.2020.godine. Za sve poreske obveznike korišćeni su podaci Uprave za nekretnine, radi sagledavanja stanja imovine poreskih obveznika i uspostavljenih hipoteka od strane PU, kao i status poreskog obveznika u CRPS. Organizovan je sastanak putem video calla sa svim Područnim jedinicama u cilju definisanja konkretnih daljih mjera i postupaka koje treba preduzeti prema poreskim dužnicima u narednom periodu, na putu postizanja efikasnosti naplate i smanjenja poreskog duga. Analizom poreskih

obveznika predloženo je 6 obveznika sa iznosom duga od 1,8 mil. za iniciranje stečajnog postupka, 13 poreskih obveznika za prodaju nepokretne imovine sa iznosom duga 2,9 mil. Odsjek za upravljanje dugom je takođe izvršio provjeru stanja imovine sa sajta Uprave za nekretnine i uspostavljenom teretu od strane Poreske uprave za 1.279 poreskih obveznika(fizičkih i pravnih lica) koji duguju manje od 40.000€. Izvještaj će biti proslijeđen Područnim jedinicama u cilju kontrole mjera naplate i daljih predloga mjera.

12. Analiza stanja duga aktivnih, neaktivnih poreskih obveznika van reprograma kao i obveznika kojima je ukinuto rješenje o reprogramu u cilju utvrđivanja naplate shodno prethodno preduzetim mjerama i davanje smjernica u pravcu iniciranja stečajnog postupka

Efekt: Tokom 2020.godine izvršena je analiza stanja duga 76 poreskih obveznika i to 29 aktivnih, 36 neaktivnih i 11 poreskih obveznika kojima je ukinuto rješenje o reprogramu sa ukupnim iznosom duga od 5,0 miliona. Za navedene poreske obveznike vršena je provjera preduzetih mjera prinudne naplate, kao i provjera da li su sprovedene mjere imale efekte. Od područnih jedinica dostavljeni su podaci o posjedovanju pokretne i nepokretne imovine poreskog obveznika, akcija i hartija od vrijednosti, radi sagledavanja stanja imovine poreskog obveznika. Odsjek za upravljanje dugom je prikupio podatke sa sajta Uprave za nekretnine u vezi sa posjedovanjem nepokretne imovine kao i vremenski period od kada datira dug poreskog obveznika. Rađena je detaljna analiza analitičkih kartica sa aspekta sagledavanja mogućnosti naplate poreskog potraživanja. Kod poreskih obveznika kod kojih je utvrđeno postojanje nepokretne i pokretne imovine bez uspostavljanja hipoteke Poreske uprave i zaloge na pokretnoj imovini, ukazano je kolegama iz Područnih jedinica da sprovedu mjere prinudne naplate. Detaljnom analizom je utvrđeno da mjere prinudne naplate nijesu dale željene efekte, te smo za iste obradili prijedloge za iniciranje stečajnog postupka na ukupan iznos poreskog duga od 5,0 miliona, od čega se na grupu aktivnih odnosi 3,3 miliona, neaktivnih 1,6 mil dok se na obveznike kojima je ukinuto rješenje o reprogramu odnosi 99,8 hiljada od iznosa ukupnog poreskog duga. Od Centralne banke Crne Gore zatražili smo podatke o stanju žiro računa i solventnosti poreskih obveznika, te potvrde o izvršenim blokadama računa istih. Takođe, od službenika područnih jedinica Poreske uprave prikupili smo dokumentaciju o preduzetim mjerama prinudne naplate, koja je naknadno provjeravana u dijelu koji se odnosi na obrađena rješenja o prinudnoj naplati iz novčanih sredstava i iznosa poreskog duga navedenih u istima, u cilju ocjene da li su navedeni iznosi duga eventualno obezbjeđeni hipotekom poreskog obveznika. Od načelnika područnih jedinica i Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora traženi su podaci o upravnim, sudskim i krivičnim postupcima koji se vode prema poreskim obveznicima za koje je dat predlog za otvaranje postupka stečaja.

13. Ukidanje rješenja o reprogramu poreskog potraživanja u sistemu Poreske uprave

Efekt: Od ukupnog broja donešenih rjesenja kojima se ukida rješenje o reprogramu do sada je na dan 28.12.2020. godine kroz sistem sprovedeno 1.312 rješenja. Spisak preostalih poreskih obveznika, kojima rješenje nije sprovedeno kroz sistem, proslijeđen je područnim jedinicama u cilju privođenja ove aktivnosti kraju.

14. Ukidanje rješenja o reprogramu poreskog potraživanja u sistemu PU za poreske obveznike kojima je iniciran stečaj od strane trećih lica i isti zaključen, a na osnovu dobijene dokumentacije od strane Privrednog suda o zaključenom stečajnom postupku

15. Praćenje poštovanja dinamike izmirivanja poreskih obaveza po osnovu usvojenih planova reorganizacije za poreske obveznike kojima je nakon zaključenog stečajnog postupka isti odobren

16. Aktivnosti na rješavanju predmeta po osnovu uloženi žalbi od strane poreskih obveznika na rješenja o reprogramu i na ukidna rješenja o reprogramu poreskih potraživanja

Aktivnosti na podnošenju prijave potraživanja Privrednom sudu Crne Gore

Efekt: Privrednom sudu Crne Gore podneseno je 328 prijave potraživanja na ukupan iznos 15.168.191,66 eur i po osnovu navedenog vršeno zastupanje Poreske uprave pred ovim organom.

17. Aktivnosti nakon pokrenutih stečajnih postupaka od strane Poreske uprave i održanih prethodnih ročišta

Efekti: Od početka aktivnosti na podnošenju prijedloga za pokretanje stečajnog postupka Privrednom sudu Crne Gore, na prethodnim ročištima - u predstečajnom postupku, poreski obveznici su platili poreske obaveze u iznosu cca 1,4 milion eura.

18. Aktivnosti naplate po osnovu najvećih otvorenih stečajeva.

Efekti: U posljednjih 5 godina naplaćeno je 27 miliona po osnovu najvećih otvorenih stečajnih postupaka.

19. Odgovori na pitanja i davanje podataka i informacija poreskim obveznicima, drugim organizacionim jedinicama i drugim javnopravnim organima. Aktivnosti, sastanci i konsultacije sa ostalim organizacionim jedinicama (IT sektor vezano za dobijanje tačnih podataka u izvještaju za poreske obveznike koji su u reprogramu nakon realizacije završnog računa za 2019.godinu, IT sektor vezano za realizaciju rješenja o reprogramu donešena u ponovnom postupku, u postupku po žalbi, u ponovljenom postupku ...), sastanci vezani za projekat Svjetske banke, sastanci u vezi sa FRD-om, aktivnosti na izradi instrukcija u vezi sa postupanjem prilikom otvaranja/zatvaranja stečajnog postupka i instrukcija pri likvidaciji u skraćenom postupku, izrada instrukcija u vezi sa postupkom prodaje nepokretne imovine u cilju naplate poreskog duga od poreskih obveznika, kao i davanje sugestija i mišljenja Ministarstvu finansija u vezi sa novom Uredbom o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja kojom se propisuju uslovi pod kojima poreski obveznici, koji nijesu u mogućnosti da izmire poreske obaveze, usljed negativnih efekata na poslovanje izazvanih epidemijom zarazne bolesti COVID19, mogu odložiti svoje obaveze za period od 90 dana od dana dospjeća obaveza (mart, april i maj 2020. godine). Takođe, sastanci sa ostalim inokonsultantima aktuelnih projekata iz nadležnosti Odsjeka.

SEKTOR ZA OPERATIVU U OBLASTI INSPEKCIJSKOG NADZORA

U izvještajnom periodu januar – decembar 2020.godine, u Sektoru za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora vršeni su poslovi koji se odnose na pripremu i donošenje periodičnih programa i planova inspeksijskog nadzora, koordinaciju i praćenje sprovođenja procedura rada u postupku inspeksijskog nadzora, procjenu poreskog potencijala poreskih obveznika i mogućih rezultata kontrole, planiranje inspeksijskog nadzora po poreskim inspektorima, neposrednu kontrolu rada organizacionih jedinica, koordiniranje rada u predmetima za koje je potrebno postupanje više područnih jedinica ili odsjeka, praćenje rada svih poreskih inspektora, kao i ostali poslovi.

U cilju postizanja što boljih rezultata rada, Poreska uprava je Generalnim planom inspeksijskih kontrola za 2020.godinu definisala osnovne ciljeve. Osnovna svrha donošenja Generalnog plana inspeksijskih kontrola je racionalno i ekonomično upravljanje resursima poreskog organa, prije svega kadrovskim i materijalnim, u cilju postizanja što boljih rezultata. Inspeksijska kontrola i postupak provjere i utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje poreskih obveznika i drugih lica, za poslovnu 2020.godinu, osnovne su aktivnosti Sektora za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora. Funkcija inspeksijskog nadzora obuhvata: mjere, programe i postupke inspeksijskog nadzora u cilju ostvarivanja Generalnog plana kontrola za 2020.godinu, a koji se ostvaruje svakodnevnim aktivnostima poreskih službenika, koje se sprovode i prate po mjesecima.

Zbog epidemiološke situacije izazvanje pandemijom COVID 19, od strane Ministarstva zdravlja su donijete naredbe o preduzimanju privremenih mjera za sprječavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja korona virusa (COVID 19), koje su za rezultat imale smanjen obim aktivnosti privrednih subjekata: mikro, malih i srednjih privrednih društava, posebno iz oblasti turističke privrede, što je prouzrokovalo znatno manji broj izvršenih kontrola u 2020.godinu u odnosu na isti period prethodne godine. Programom pružanja podrške privredi i zaposlenima, u cilju ublažavanja negativnih efekata epidemije korona virusa Covid 19, donijetog od

strane Vlade Crne Gore, definisane su i mjere koje imaju za cilj pružanje podrške privredi i zaposlenima, koji su ugroženi usljed aktivnosti preduzetih u cilju sprječavanja širenja korona virusa.

ODSJEK ZA INSPEKCIJSKI NADZOR

Aktivnosti inspektora Odsjeka za inspekcijski nadzor u periodu 01.01-31.12.2020.godine odnosile su se u značajnom dijelu na: analizu mjesečnih izvještaja o radu područnih jedinica - filijala za inspekcijski nadzor; izradu instrukcija za rad u područnim jedinicama; pripremanje mišljenja, odgovora i tumačenja drugim državnim organima, područnim jedinicama i poreskim obveznicima, kao i informacija o sprovođenju poreske politike; izradu posebnih naloga za postupanje filijalama za inspekcijski nadzor PJ, kao i vršenje odabira poreskih obveznika za kontrolu putem procjene rizika.

U izvještajnom periodu, poreski inspektori Odsjeka za inspekcijski nadzor su vršili sljedeće aktivnosti:

- Izradu godišnjeg izvještaja o radu inspektora za 2019.godinu (MIOZK, MIPPR, IOPPDV) i mjesečnih izvještaja za period januar – novembar 2020.godine;
- Izradu kvartalnog, polugodišnjeg i devetomjesečnog izvještaja o radu Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora za 2020.godinu;
- Izradu godišnjeg izvještaja o sprovedenim aktivnostima Poreske uprave na suzbijanju sive ekonomije za 2019.godinu;
- Sačinjavanje izvještaja o realizaciji plana aktivnosti, za rizik koji se odnosi na netačno prijavljivanje podataka u prijavama/ izvještavanje;
- Izvještavanje o ostvarenju aktivnosti iz Reformskeg plana za 2020.godinu;
- Izvještavanje o realizaciji aktivnosti po preporukama MMF-a;
- Realizacija preporuke Ministarstva finansija - Odjeljenja za unutrašnju reviziju u dijelu sačinjavanja Izjave o nepristrasnosti i Izjavu o konfliktu interesa;
- Sačinjavanje kvartalnih izvještaja po osnovu inikatora za mjerenje uspješnosti u dijelu inspekcije;
- Izradu izvještaja o isplaćenim honorarima i obračunatom porezu po odbitku na prihod po osnovu autorskih honorara isplaćenih izvodjačima za vrijeme novogodišnjih praznika;
- Izvještaj o upravnom postupku predmeta po žalbi za 2019.godinu;
- Izrade i analize izvještaja o upravnom postupku predmeta po žalbi za I, II i III kvartal 2020.godine, koji se odnose na filijale za inspekcijski nadzor;
- Sačinjavanje izvještaja po preporukama eksperta MMF-a za period januar – novembar 2020.godine, u dijelu izdvajanja kontrola koje se odnose na stečaj, likvidaciju, povraćaj PDV...
- Praćenje rada filijala za inspekcijski nadzor područnih jedinica i analize mjesečnih izvještaja o izvršenim kontrolama;
- Provjeru blagovremenog unošenja podataka i priloga (zapisnici o izvršenom inspekcijskom nadzoru i rješenja donijeta u postupku nadzora) u aplikaciju "Inspekcijski nadzor" od strane poreskih inspektora, nakon sprovedenog postupka inspekcijskog nadzora;
- Dostavljanje mišljenja i instrukcija poreskim inspektorima radi prevazilaženja eventualnih nedoumica u postupanju tokom vršenja inspekcijskog nadzora;
- Rad na unapredjenju aplikacije IN, u cilju obezbjeđenja potrebnog izvještavanja za potrebe poreske kontrole;
- Analize rada poreskih inspektora za period 2016.-2019.godina;
- Izrade Plana aktivnosti Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora za 2021.godinu;
- Podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka kod 851 poreskog obveznika zbog nepodnošenja prijave poreza na dobit pravnih lica za 2019.godinu;
- Sačinjavanje izvještaja o efektima korekcija (analitika i sintetika) za period 2016. -2019. godina po područnim jedinicama, a po kriterijumu – rangiranje efekata korekcija po iznosima („bez

nepravilnosti“; „do 50.000,00“; 50.001,00 - 100.000,00“; „100.001,00 – 1.000.000,00“ i preko „1.000.000,00“);

- Izrada Izvještaja o realizaciji aktivnosti Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori za 2019.godinu u dijelu nadležnosti Poreske uprave;

- Saglasnost o priznavanju prava na paušalnu nadoknadu ulaznog PDV poljoprivrednom proizvođaču;

- Odabir poreskih obveznika za kontrolu (2021.godine) na osnovu kriterijuma za procjenu rizika;

- Dostavljanje carinskih podataka o uvozu i izvozu, po zahtjevima poreskih inspektora PJ (54);

- Sačinjavanje odgovora po zahtjevima poreskih obveznika (199);

- Mišljenje po zahtjevu Komore procjenitelja Crne Gore;

- Učešće u postupku otvaranja, vrednovanja ponuda i sačinjavanje zapisnika u postupku po raspisanim javnim tenderima poreskog organa (12);

- Učešće u donošenju Plana obuka u dijelu tema iz oblasti inspeksijskog nadzora;

- Izrada -Tenderske dokumentacije za otvoreni postupak javne nabavke usluge –

Održavanje i nadogradnja informacionog sistema CRPS;

- Dostavljanje predmeta na dalju nadležnost Upravi policije (53), kako bi se utvrdilo da li u radnjama preduzetnika, pravnih lica i odgovornih lica u pravnom licu ima elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti;

- Dostavljanje dokumentacije i informacija po zahtjevima Specijalnog državnog tužilaštva (49), Osnovnog državnog tužilaštva (5), Uprave policije (145); Agencija za sprječavanje korupcije (1);

- Sačinjavanje Informacije o planiranim aktivnostima koje su u nadležnosti Poreske uprave radi sprovođenja Akcionog plana Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori za 2020.godine;

- Informacija po zahtjevu Ministarstva ekonomije u dijelu Studije opravdanosti uvođenja poreskih olakšica za mala i srednja preduzeća koja odlučuju da investiraju u digitalnu transformaciju, kao i raspoloživost podataka navedenih u dostavljenom upitniku;

- U okviru projekta „Reforma poreske administracije“, učešće u radu podtimova: e-kontrola, transferne cijene, povraćaj PDV i analiza rizika i učešće u izradi FRD dokumenta – „to be“ stanje za Radni tim Poreska kontrola i Radni tim za borbu protiv prevara i krivičnih istraga;

- Sastanak sa predstavnicima taxi prevoznika u organizaciji Unije poslodavaca;

- Sastanak sa menadžerkom regionalnog projekta Platforma za zapošljavanje i socijalna

pitanja;

- Rad na izradi podzakonskih akata vezanih za e-fiskalizaciju;

- Rad u Radnoj grupi "Migracije i reintegracija";

- Učešće u radu Radne grupe za pregovaračko poglavlje 29 - Carinska unija;

- Učešće u radnoj grupi u organizaciji Privredne komore – Projekat Njemačke organizacije

GIZ;

- Učešće na projektu Suzbijanje neprijavljenog rada na području zapadnog Balkana;

- Rad na izradi Strategije unapređenja inspeksijskog nadzora sa ekspertom MMF-a;

- Rad u Radnoj grupi za prikupljanje podataka od drugih organa;

- Seminar na temu – „Mogućnost smanjenja poreskog opterećenja na zarade“;

- Učešće na seminaru "poreski savjetnik“;

- Učešće na seminaru za zvanje finansijski forenzičar“;

- Sastanci sa konsultantima na Projektu za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori, vezano za realizaciju aktivnosti usmjerenih na jačanje kapaciteta za borbu protiv poreske utaje;

- Učešće na radionici „Regulatorni okvir za procesuiranje slučajeva utaje poreza u Crnoj Gori“, u okviru II faze Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori;

- Učešće u radu Radne grupe za izradu Nacionalne strategija za procjenu rizika od pranja novca i finanisanja terorizma u dijelu koji se odnosi na faktoring kompanije - ukupni ocijenjeni nivo ranjivosti na pranje novca;
- Učešće u radu Radne grupe za izradu Projektnog zadatka – kreiranje registra fiskaliteta na državnom i lokalnom nivou;
- Ostali poslovi.

Aktivnosti u okviru projekta „Reforma inspekcijskog nadzora“

U periodu 01.09-30.11.2020. godine, u okviru navedenog Projekta, pružena je tehnička pomoć Poreskoj upravi od strane eksperata MMF-a John-a Buchanan-a i Paddy-a Faughnan-a. U Izvještaju eksperata, kao jedan od ključnih zadataka Poreske uprave, navodi se utvrđivanje tačnosti podataka u zahtjevima za povraćaj PDV-a i preduzimanje aktivnosti na pravovremenom povraćaju PDV kredita. Po ocjeni eksperta MMF-a, postojeći pristup je decentralizovan, a svaka područna jedinica ima službenike naplate i inspekcijskog nadzora koji su zaduženi za obradu, ocjenu i koordinaciju u dijelu odlučivanja po zahtjevima za povraćaj PDV-a. Ocijenjeno je da je dosadašnji pristup zastario i nije u skladu sa najboljim praksama.

Budući da su ciljevi i predlozi vezani za implementaciju, dati u Vodiču za reformu u dijelu obrade zahtjeva za povraćaj PDV kredita i izbora predmeta za kontrolu, koji je sastavni dio Izvještaja o tehničkoj pomoći, sačinjen je nacrt Internih pravila u dijelu analize zahtjeva za povraćaj PDV kredita.

Navedena posjeta je bila fokusirana na sljedeće ciljeve:

- Pomoć u finalizaciji Strategije za unapređenje inspekcijskog nadzora;
- Preporuke za izmjenu propisa koji ili predstavljaju barijeru ili su neophodni za implementaciju modernog pristupa u radu poreske inspekcije;
- Pomoć u usklađivanju organizacione strukture inspekcijskog nadzora i operativnih potreba, uključujući i centralizaciju izbora predmeta za kontrolu;
- Usmjeravanje i podrška u integraciji i upravljanju rizicima u Sektoru za VPO.

U saradnji sa konsultantima MMF-a, urađen je nacrt Strategije za unapređenje inspekcijskog nadzora i četiri strateška dokumenta u cilju unapređenja postupka inspekcijskog nadzora, i to:

- Obezbeđenje kvaliteta kontrola;
- Procedure za odabir predmeta za kontrolu;
- Struktura i metodologija realizacije plana i
- Generalni plan inspekcijskih kontrola za 2021.godinu.

Aktivnosti koje su sprovedene u postupku inspekcijskog nadzora od strane poreskih inspektora filijala za inspekcijski nadzor PJ i Sektora za VPO

Poreski inspektori Filijala za inspekcijski nadzor PJ, Sektora za VPO i Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora vršili su poslove kancelarijske i terenske kontrole poreskih obveznika i utvrđivanja javnih prihoda, i to u dijelu:

- kontrola na suzbijanju sive ekonomije;
- kontrola tačnosti prijavljivanja, obračunavanja i plaćanja poreskih obaveza;
- kontrola legalnosti zapošljavanja radne snage, kao i tačnosti obračunavanja i plaćanja poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje
- kontrola tačnosti vođenja poslovne evidencije;
- provjera osnovanosti zahtjeva za povraćaj poreza na dodatu vrijednost;

- opšte poreske registracije, evidentiranja prometa, uplate pazara, blagovremenosti i pravilnosti podnošenja PDV prijava, provjera prijavljivanja zaposlenih lica i predaja IOPPD obrazaca, plaćanje svih poreza i drugih dažbina.

U tabelama koje slijede, dat je pregled sprovedenih aktivnosti od strane poreskih inspektora u izvještajnom period.

BROJ IZVRŠENIH KONTROLA

Opis	Broj kontrola januar-decembar 2019.godine	Broj kontrola januar-decembar 2020.godine
Broj potpunih kontrola	2.515	1.891
Broj djelimičnih kontrola (po zahtjevima za povraćaj, obrač.poreza i doprinosa...)	6.791	4.555
Broj djelimičnih kontrola (opšta poreska registracija, evidentiranje prometa, uplate pazara...)	17.688	2.680
Ukupan broj djelimičnih kontrola	24.479	7.235
Ukupan broj potpunih kontrola Odsjek za velike poreske obveznike	131	71
Ukupan broj djelimičnih kontrola Odsjek za velike poreske obveznike	75	45
Ukupan broj izvršenih kontrola	27.200	9.242

U periodu 01.01-31.12.2020. godine poreski inspektori su izvršili 9.242 kontrole (1.962-potpune, 7.280-djelimičnih), odnosno 66,02% manje (ili manje 17.958 kontrola), nego za isti period prethodne godine, kada je izvršeno 27.200 kontrola (2.646-potpunih, 24.554-djelimičnih kontrola). Dakle, procenat ostvarenih inspekcijских kontrola pravnih i fizičkih lica u ovom periodu je ispod vrijednosti ostvarenih u istom periodu prethodne godine. Razlog manjeg broja izvršenih kontrola, pored epidemiološke situacije prouzrokovane virusom Covid 19 je odlazak u penziju 11 inspektora područnih jedinica, suspenzija 3 inspektora PJ Podgorica i neangažovanje inspektora Odsjeka za inspekcijски nadzor za vršenje kontrola. U periodu 01.01-31.12.2019., navedeni inspektori su izvršili 282 potpune i 1.936 djelimičnih kontrola, a ukupne korekcije su iznosile 12.690.908,10€ (samo kod 1 obveznika utvrđena je korekcija u iznosu od 10.069.185,62€).

Generalnim planom inspekcijских kontrola za 2020.godinu, planirano je da poreski inspektori područnih jedinica izvrše 2.324 potpune kontrole i 10.370 djelimičnih kontrola. U periodu 01.01.-31.12.2020. godine, poreski inspektori su izvršili 1.962 potpune kontrole što predstavlja 84% planiranog broja kontrola. U izvještajnom periodu izvršeno je 7.280 djelimičnih kontrola, odnosno 70% planiranog broja kontrola.

Procenat ostvarenih kontrola je ispod vrijednosti planiranog broja kontrola.

Dakle, razlog manjeg broja izvršenih kontrola u odnosu na planirani broj kontrola je epidemiološka situacija u Crnoj Gori, zbog koje je Poreska uprava svoj rad prilagodila naredbi Ministarstva zdravlja o preduzimanju privremenih mjera za sprječavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja korona virusa (COVID 19). U navedenom periodu poreski inspektori su uglavnom koristili pravo na plaćeno odsustvo, godišnji odmor ili su vršili kontrole vezane rokom.

Takođe, ispunjenje Godišnjeg plana kontrola je uslovljeno brojem slučajeva koji se ne mogu predvidjeti, a odnose se na kontrole po osnovu stečajeva, likvidacija, povraćaja PDV, koje su prioritetne jer su vezane rokom, kao i po osnovu zahtjeva drugih organa, prevashodno tužilaštva, Uprave policije (Sektora za sprečavanje pranja novca i finasiranja terorizma), kao i zahtjeva građana po osnovu neisplaćenih poreza i doprinosa iz i na lična primanja.

UTVRĐENE KOREKCIJE

Poreski oblici	Utvrđene korekcije januar-december 2019.godine	Utvrđene korekcije januar-december 2020.godine
PDV	42.330.873,67	13.220.045,44
Porez na dobit	4.895.641,93	3.671.679,00
Porez na dohodak/doprinosi	16.915.112,38	12.001.433,51
Ostalo	3.854.805,18	541.324,88
Ukupno	67.996.433,16	29.434.482,83

U postupku inspekcijskog nadzora (inspektori PJ, Sektora za VPO i Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora) u periodu 01.01-31.12. 2020godine, utvrđene su korekcije po poreskim oblicima u ukupnom iznosu od 29.434.482,83€ (od čega se na Odsjek za VPO odnosi 11.220.846,23€). Finansijski efekti po osnovu utvrđenih korekcija iznose 24.215.684,28€ (na Odsjek za VPO se odnosi 10.834.674,15€), od čega je naplaćeno 5.027.300,16€ (na Odsjek za VPO se odnosi 2.016.747,05€) ili 20,76%, dok su korekcije koje se odnose na smanjenje gubitka utvrđene u iznosu od 8.316.184,22 €.

Shodno navedenom, može se zaključiti da su inspekcijske kontrole u izvještajnom periodu bile usmjerene na kontrole pravnih lica, prije svega obveznika PDV-a. Ove kontrole su se pokazale potpuno opravdanim, posebno kada se ima u vidu da su kontrolom PDV-a izvršene korekcije u iznosu od 13.220.045,44€, što čini 44,91% učešća u ukupnim korekcijama i korekcije poreza na dohodak/doprinosi u iznosu od 12.001.433,51€, učešće u ukupnim korekcijama 40,77%.

U izvještajnom periodu, izvršeno je 865 kontrola po podnesenim zahtjevima za povraćaj PDV kredita u ukupnom iznosu od 92.789.307,62€. U postupku inspekcijskog nadzora utvrđena je korekcija PDV kredita u ukupnom iznosu od 3.593.486,28€ (3,87%), dok je utvrđena osnovanost PDV kredita u iznosu od 89.196.100,41€.

Područna jedinica/ sektor	Podnijet zahtjev za povraćaj		Iznos traženog pdv kredita	Ishod inspekcijskog nadzora po zahtjevima za povraćaj			Odbijen zahtjev za povraćaj	Napomena	
	po prijavi (zaokruživanje)	po zahtjevu		iznos osnovanog pdv-a	iznos neosnovanog pdv-a	iznos preusmjera		djelimična kontrola	potpuna kontrola
Ukupno	9	856		89.196.100,41			28	256	609

ODSJEK ZA PRAĆENJE SPROVOĐENJA UPRAVNOG I PREKRŠAJNOG POSTUPKA

1. Praćenje sprovođenja prekršajnog postupka pokrenutom po zahtjevu za sudsko odlučivanje o izdatom prekršajnom nalogu ili zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka

1.1 Pregled statusa prekršajnih postupaka pokrenutih po zahtjevima za sudsko odlučivanje o izdatom prekršajnim nalogima po osnovu podataka iz registra novčanih kazni i prekršaja (RNKP) ili zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka, na nivou Poreske uprave CG

- Na zahtjev dostavljeni podaci iz PJ-Filijala za inspekcijski nadzor

Organizaciona jedinica	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj izdatih prekršajnih naloga	Broj zahtjeva za sudsko odlučivanje	Iznos izrečenih novčanih kazni	Broj plaćenih prekršajnih naloga	Iznos plaćenih prekršajnih naloga	Broj neplaćenih kazni po nalogima	Iznos neplaćenih kazni
Podgorica	245	48	24	55.500,00	13	9.740,70	11	45.759,30
Nikšić	79	7	1	9.780,00	5	1.417,32	1	7.600,00
Budva	322	4	/	15.000,00	/	/	4	15.000,00

Kotor	63	3	2	4.800,00	/	/	1	4.800,00
Bar	122	10	6	24.500,00	1	667,00	3	23.833,00
Herceg novi	83	7	5	29.100,00	2	7.500,00	/	21.600,00
Bijelo polje	18	/	/	/	/	/	/	/
Berane	74	2	2	12.000,00	/	/	/	12.000,00
Pljevlja	10	2	/	3.800,00	/	/	2	3.800,00
UKUPNO	1016	83	40	154.480,00	20	19.324,32	22	134.392,30

1.2 Ishod prekršajnih postupaka na nivou Poreske uprave – Odluke sudova za prekršaje/izjavljene žalbe

Osnovni sudovi za prekršaje u prekršajnim postupcima pokrenutim po zahtjevima, za sudsko odlučivanje o izdatom prekršajnom nalogu ili zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka dostavili Odsjeku za praćenje sprovođenja upravnog i prekršajnog postupka 1082 rješenje/odluke, kojim su okončani prekršajni postupci na način:

- 292 rješenja kojim se okrivljeni oglašavaju krivim i izriče im se kazna;
 - 25 rješenja kojim se okrivljeni oslobađaju krivice;
 - 484 rješenja kojim se obustavlja vođenje prekršajnog postupka;
 - 109 rješenja kojim se okrivljenima izriče opomena;
 - 111 rješenja kojim se odbacuje zahtjev za vođenje prekršajnog postupka;
 - 15 rješenja kojim se odgovorno lice oglašava krivim i izriče kazna/pravno lice u stečaju;
 - 2 rješenja kojim se pravnom licu izriče kazna/odgovorno lice oslobađa;
 - 4 rješenja kojim se pravnom licu izriče kazna/odgovornom opomena;
 - 1 rješenje kojim se pravnom licu izriče kazna/protiv odgovornog lica obustavlja postupak;
 - 1 rješenje kojim se pravno lice oslobađa krivice/odgovornom izriče kazna;
 - 3 rješenja kojim se obustavlja vođenje prekršajnog postupka protiv pravnog lica/odgovorno lice se oglašava krivim;
 - 10 rješenja kojim se obustavlja vođenje prekršajnog postupka prema pravnom licu/odgovornom licu izriče opomena;
 - 1 rješenje kojim se obustavlja postupak prema pravnom licu/odgovorno se oslobađa krivice;
 - 1 rješenje kojim se pravnom licu izriče opomena/odgovorno lice oslobađa krivice;
 - 1 rješenje kojim se pravnom licu izriče opomena/odgovorno lice oglašava krivim;
 - 3 rješenja kojim se usvaja zahtjev okrivljenih za ponovno vođenje postupka;
 - 1 rješenje kojim se sud oglašava mjesno nenadležnim;
 - 1 rješenje kojim se vrši spajanje postupaka po prekršajnim predmetima;
 - 8 rješenja kojim se vrši ispravka prvostepenih rješenja;
 - 9 rješenja kojim se prekršajni nalozi oglašavaju konačnim i izvršnim.
- Ovlašćeni službenik Odsjeka za sprovođenje upravnog i prekršajnog postupka izjavio je:
 - 161 žalbu protiv rješenja Sudova za prekršaje donijetih u prvom stepenu;
 - Osnovni sudovi za prekršaje dostavili Odsjeku za praćenje sprovođenja upravnog i prekršajnog postupka 177 rješenja Višeg suda za prekršaje, donijetih u postupku rješavanja po žalbama protiv rješenja donijetih u prvom stepenu:
 - 152 rješenja kojim se odbijaju žalbe podnosioca zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka/izdavaoca prekršajnog naloga Poreske uprave CG kao neosnovane i potvrđuju odluke Sudova za prekršaje donijetih u prvom stepenu;
 - 7 rješenja kojim se odbijaju žalbe okrivljenih i potvrđuju odluka Sudova za prekršaje donijetih u prvom stepenu;
 - 1 rješenje kojim se uvažava žalba poreskog organa i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak;

- 1 rješenje kojim se uvažava žalba okrivljenog i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak;
- 15 rješenja kojim se prinačavaju rješenja Sudova za prekršaje donijetih u prvom stepenu, tako što se protiv okrivljenih obustavlja prekršajni postupak;
- 1 rješenje kojim se ukida rješenje Suda za prekršaje donijetog u prvom stepenu i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje;

1.3 Zastupanje poreskog organa pred Sudom za prekršaje

- Ovlašćeni predstavnici Odsjeka za sprovođenje upravnog i prekršajnog postupka odazvali su se na poziv Suda za prekršaje u Podgorici sa odjeljenjima u Prijestonici Cetinju i Danilovgradu u 2.512 prekršajnih postupaka, u toku čijeg sprovođenja je:
 - odložen pretres kod 2.245 postupaka,
 - završen pretres kod 267 postupaka.

1.4 Ostale aktivnosti u vezi sa sprovođenjem prekršajnog postupka

- Proslijeđeni zahtjevi svim predsjednicima Sudova za prekršaje da se sva sudska rješenja nakon okončanja prekršajnih postupaka u kojima se poreski organ pojavljuje kao stranka/učesnik u postupku dostavljaju Odsjeku za praćenje i sprovođenje upravnog postupka na dalju nadležnost;
 - Analiza i vođenje evidencija o sprovedenom prekršajnom postupku na nivou Poreske uprave CG;
 - Primljeno, evidentirano i proslijeđeno 1259 rješenje Osnovnih sudova za prekršaje i Višeg suda za prekršaje nadležnim PJ- Filijalama za inspekcijski nadzor;
 - Prosljeđivanje zahtjeva za uređenje prekršajnih naloga dobijenih od Suda za prekršaje u Podgorici sa odjeljenjima u Prijestonici Cetinju i Danilovgradu, na postupanje nadležnim PJ- Filijalama za inspekcijski nadzor;
 - Prosljeđivanje poziva za svjedoke od strane Suda za prekršaje u Podgorici sa odjeljenjima u Prijestonici Cetinju i Danilovgradu, nadležnim inspektorima PJ-Filijala za inspekcijski nadzor;
 - Sačinjavanje nedjeljnih rasporeda zakazanih ročišta pred Sudom za prekršaje sa odjeljenjima u Prijestonici Cetinju i Danilovgradu;
 - Izdate 3 serije prekršajnih naloga inspektorima PJ Filijala za inspekcijski nadzor: Herceg Novi, Budva i Podgorica;
 - Izrada zahtijevanih izvještaja;
 - Arhiviranje.

2. POSTUPAK PO ZAHTJEVIMA ZA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

- Donijeto 256 rješenja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama:
 - 214 rješenja kojim se usvaja zahtjev za slobodan pristup informacijama;
 - 42 rješenje kojim se odbija zahtjev za slobodan pristup informacijama;
- Donijeto:
 - 8 rješenja u ponovnom postupku, po osnovu odluke drugostepenog organa kojim je poništeno prvostepeno rješenje i predmet vraćen na ponovno odlučivanje;
- Primljene i proslijeđene Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama:
 - 50 žalbi stranaka, izjavljene protiv rješenja donijetih u postupcima po zahtjevima za slobodan pristup informacijama;
- Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kao drugostepeni organ u postupcima po žalbama izjavljenim protiv rješenja prvostepenog organa donijela/dostavila Odsjeku 55 rješenja:

- 32 rješenje kojim se žalba odbija kao neosnovana;
- 8 rješenja kojim se poništava prvostepeno rješenje i predmet vraća na ponovno odlučivanje;
- 15 rješenja kojim se obustavlja postupak zbog odustanka od žalbe;
- Upravni sud po tužbi stranke donio/dostavio Odsjeku:
 - 1 presudu kojom se tužba stranke odbija kao neblagovremena;
- Sačinjeno 505 dopisa u postupcima po zahtjevima za slobodan pristup informacijama (odgovori na žalbe i tužbe i izjašnjenja Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama povodom žalbe, obavještenja stranci, obavještenja Agenciji, nalozi, urgencije, dostavljanje informacija...);
- Data 2 izjašnjenja na zahtjev Ministarstva javne uprave u vezi sa inicijativom MANSa-a za vršenje upravnog nadzora nad radom ovlašćenog službenika koji je sproveo postupak po zahtjevima za slobodan pristup informacijama i donio rješenja;
- Donijeto:
 - 17 rješenja kojim se obustavlja izvršenje (rješenja već izvršena) po predlozima za upravno izvršenje;
- Ostale aktivnosti tokom sprovođenja postupka slobodnog pristupa informacijama:
 - Evidentiranje podataka u Evidencije donesenih rješenja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama – u kontinuitetu;
 - Objavljivanje informacija kojima je po zahtjevu pristup dozvoljen, na internet stranici Poreske uprave-u kontinuitetu;
 - Ažuriranje internet starnice Poreske uprave, koja se odnosi na Vodič za slobodan pristup informacijama – u kontinuitetu;
 - Kontakti sa strankama putem g-maila i telefona;
 - Izrada zahtjevanih izvještaja;

3. POSTUPAK OSLOBAĐANJA OD PLAĆANJA PDV-A

3.1 Sprovođenje postupka oslobađanja od plaćanja pdv korisnika novčanih sredstava/investitora/kontrolne markice

- Donijeto 77 rješenja u postupcima po zahtjevima korisnika novčanih sredstava/investitora za oslobađanje od plaćanja PDV-a:
 - 72 rješenja kojim se usvaja zahtjev korisnika novčanih sredstava za oslobađanje od plaćanja PDV-a;
 - 2 rješenje kojim se usvaja zahtjev investitora za oslobađanje od plaćanja PDV-a za gradnju i opremanje hotela kategorije 5* i više;
 - 1 rješenje kojim se odbija zahtjev korisnika novčanih sredstava za oslobađanje od plaćanja PDV-a kao neosnovan;
 - 1 rješenje u ponovljenom postupku kojim se ukida rješenje PU i vrši oslobađanje od plaćanja od PDV-a korisnika novčanih sredstava;
 - 1 rješenje kojim se odbija zahtjev korisnika novčanih sredstava kao neuredan;
- Donijeto:
 - 1 rješenje kojim se dozvoljava ponavljanje postupka po zahtjevu korisnika novčanih sredstava za ponavljanje postupka;
 - 1 rješenje o prekidu postupka;
 - 1 rješenje o ispravci greške;
- Upućena:
 - 24 zahtjeva korisniku novčanih sredstava za dopunu podneska za oslobađanje od plaćanja PDV-a;

-3 zahtjeva investitoru za dopunu podneska za oslobađanje od plaćanja PDV-a;
 -5 zahtjeva nadležnim organima zaduženim za implementaciju projekata za izmjenu i dostavljanje 48 potvrda za oslobađanje od plaćanja PDV-a izdatim u skladu sa zakonom, radi evidentiranja istih;

- Upućena:
 - 2 zahtjeva za dobijanje mišljenja-Ministarstvu održivog razvoja i turizma;
 - 3 zahtjeva za dobijanje mišljenja Ministarstvu finansija-Direktoratu za upravni i carinski postupak;
 - 2 zahtjeva za dobijanje informacija- Ministarstvu održivog razvoja i turizma;
 - 2 zahtjeva za dobijanje informacija-Ministarstvu saobraćaja i pomorstva;
- Sačinjeno:
 - 6 službenih zabilješki;

3.2 Evidencija izdatih, iskorišćenih (po isporučiocu, postupku uvoza, serijskom broju kontrolne markice i vrijednosti nabavke) oštećenih, neiskorišćenih i uništenih kontrolnih markica:

- Izdato 6 uvjerenja o primopredaji izdatih kontrolnih markica;
 - 5 uvjerenja o primopredaji izdatih kontrolnih markica investitoru za gradnju i opremanje hotela;
 - 1 uvjerenje o primopredaji izdatih kontrolnih markica izvođaču radova CRBC za gradnju autoputa Bar-Boljare;

Izdate kontrolne markice - CRBC 01.01-31.12.2020.					
Naziv	PIB	Serijski brojevi	Datum izdavanja	Komada	
CHINA ROAD & BRIDGE CORPORATION DOO	03016480	A od broja 08001 do 10 000	22.1.2020.	2.000	
		B od broja 08001 do 10 000		2.000	
		C od broja 07001 do 08 000		1.000	
		A od broja 10001 do 12000	21.12.2020.	2.000	
		B od broja 08001 do 10 000		2.000	
		C od broja 07001 do 08 000		1.000	
Ukupno izdato 10.000 komada kontrolnih markica					

Izdate kontrolne markice/hoteli 01.01-31.12.2020.						
Rb	Naziv	PIB	Serijski brojevi	Datum izdavanja	Komada	
1.	" SLAVIJA" DOO	02415216	UO 08967 do 09016	13.03.2020.	50	
2.	OHM„MAMULA MONTENEGRO" TIVAT	DSD 03095924	Uo-09017 do 09216	18.03.2020.	200	
3.	„DURMITOR HOTEL AND VILLAS" ŽABLJAK DOO	03236706	UO 09217 do 09516	02.06.2020.	300	
4.	„ADRIATIC BAY CORPORATION" DOO	03181642	UO 09567 do 09666	20.07.2020.	100	
5.	"ADRIATIC PROPERTIES" DOO	02638495	UO 09517 do 09566	22.07.2020.	50	
6.	„MONTENEGRO LUXURI HOTELS AND RESORTS" DOO	033307166	UO 09667 do 09866	03.11.2020.	200	
7.	„MASTER INŽENJERING" DOO	02302586	UO 09867 do 09966	30.12.2020.	100	
Ukupno izdato: 1.000 komada kontrolnih markica						

Iskorišćene kontrolne markice/CRBC	
01.01-30.11.2020. godine	Ukupno
Broj iskorišćenih kontrolnih markica	4.541
Iznos iskorišćenih kontrolnih markica	83.272.220,18 €

Poništene kontrolne markice/CRBC	
01.01-30.11.2020. godine	Ukupno
Broj poništenih kontrolnih markica	22
Na iznos	73.871,85 €

Izmijenjene kontrolne markice/CRBC	
01.01-30.11.2020. godine	Ukupno
Broj izmijenjenih kontrolnih markica	3
Na iznos	7.101,39 €

Iskorišćene kontrolne markice/hoteli	
01.01-30.11.2020. godine	Ukupno
Broj iskorišćenih kontrolnih markica	256
Iznos iskorišćenih kontrolnih markica	13.489.456,36 €

Poništene kontrolne markice/hoteli	
01.01-30.11.2020. godine	Ukupno
Broj poništenih kontrolnih markica	2
Iznos iskorišćenih kontrolnih markica	233.505,75 €

3.3 Ostale aktivnosti tokom sprovođenja postupka oslobađanja od plaćanja PDV-a: radni sastanci, evidentiranje donijetih rješenja u exel tabelama po korisnicima novčanih sredstava i investitorima, komunikacija sa strankama putem mail-a ili telefonskog kontakta, prijem stranaka, prijem dokumentacije, konsultacije, arhiviranje predmeta, čitanje propisa...

4. PRAĆENJE SPROVOĐENJA UPRAVNE I SUDSKE PRAKSE

- U izvještajnom periodu Odsjek je zaprimio od Ministarstva finansija-Direktorata za upravni i carinski postupak, kao drugostepenog organa:

- 49 rješenja za oblast inspeksijskog nadzora (28 rješenja kojim su poništena prvostepena rješenja i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje prvostepenom organu i 21 rješenje kojim su žalbe žalioaca izjavljene protiv prvostepenih rješenja odbijene kao neosnovane);

- 182 rješenja za oblast naplate i registracija (85 rješenja kojim su poništena prvostepena rješenja i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje prvostepenom organu; 91 rješenje kojim su žalbe žalioaca izjavljene protiv prvostepenih rješenja odbijene kao neosnovane i 5 rješenja kojim se djelimično poništavaju rješenja poreskog organa i u tom dijelu se predmeti vraćaju prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje; 1 rješenje kojim se usvaja žalba zbog „ćutanja uprave“i nalaže se prvostepenom organu donošenje rješenja;

- rješenja evidentirana u izvještaju o praćenju postupaka po žalbama izjavljenim protiv rješenja donijetih u prvostepenom postupku;

- praćenje sprovođenja upravnog postupka u poreskom organu, na osnovu analiza donijetih rješenja drugostepenog organa;

- kopije drugostepenih rješenja prosljeđene na uvid pomoćniku direktora, glavnom poreskom inspektor, inspektorima Odsjeka za inspeksijski nadzor;

- U izvještajnom periodu Odsjek je zaprimio od Upravnog suda presude po tužbi poreskih obveznika protiv rješenja Ministarstva finansija kao drugostepenog organa:

- 6 presuda Upravnog suda za oblast inspeksijskog nadzora (1 presudu kojim se tužba usvaja i 5 presuda kojim su tužbe odbijene);

- 15 presuda upravnog suda za oblast naplate i registracija (6 presuda kojim se tužbe usvajaju; 6 presuda kojim su tužbe odbijene kao neblagovremene i 3 presude kojim su tužbe odbijene kao neosnovane);

- kopije presuda prosljeđene na uvid pomoćniku direktora, glavnom poreskom inspektor, inspektorima Odsjeka za inspeksijski nadzor;

- U izvještajnom periodu Odsjek je zaprimio od Vrhovnog suda:
 - 3 presude kojim su zahtjevi za preispitivanje sudske odluke odbijeni kao neosnovani (1 presuda za oblast inspeksijskog nadzora i 2 presude za oblast naplate i registracija);
 - kopije presude prosljeđena na uvid pomoćniku direktora, glavnom poreskom inspektoratu, inspektorima Odsjeka za inspeksijski nadzor.

5. OSTALE AKTIVNOSTI U ODSJEKU ZA PRAĆENJE SPROVOĐENJA UPRAVNOG I PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Izvještavanje/izrada izvještaja

- Mjesečni, kvartalni (tromesječni, polugodišnji, devetomjesečni) i godišnji izvještaj o radu Odsjeka;
- Izvještaj o odobrenim poreskim oslobođanjima od plaćanja PDVa za period 01.01.2016-31.05.2020. godine za potrebe nadzora nad zakonitošću i cjelishodnosti rada Poreske uprave, na zahtjev Ministarstva finansija;
- Izvještaj o visini oslobođanja od poreskih obaveza, za izgradnju Autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Mateševo za period 10/2019-09/2020. godine, na zahtjev Ministarstva pomorstva i saobraćaja;
- Izvještaj o sprovedenim upravnim sporovima za oblast inspeksijskog nadzora u 2018. i 2019. godini, na zahtjev Odsjeka za međunarodnu saradnju i razmjenu informacija;

Ostale aktivnosti

- Rad na projektu Svjetske banke/reforma poreske administracije-izrada dokumenata budućeg stanja, odnosno funkcionalnih zahtjeva u radnom timu za upravljanje postupcima (prvostepeni postupak, žalbeni postupak, oslobođanje od plaćanja PDVa, slobodan pristup informacijama);
- Iprosljeđivanje rješenja dostavljenih od strane osnovnih i viših sudova o naknadi troškova advokatima kao postavljenim braniocima okrivljenih i rješenja osnovnih i viših sudova o naknadama advokatima kao postavljenim punomoćnicima oštećenih (besplatna pravna pomoć), na dalju nadležnost područnim jedinicama;
- Upućeni zahtjevi predsjednicima svih sudova za prekršaje za dostavljanje sudskih rješenja Odsjeku za praćenje sprovođenja upravnog i prekršajnog postupka na dalju nadležnost.

SEKTOR ZA VELIKE PORESKE OBVEZNIKE

Veliki poreski obveznici (268), čine manje od jednog procenta ukupnog broja poreskih obveznika za koje je nadležna PUCG, ali učestvuju sa cca 34% u ukupnim javnim prihodima, za koje je nadležna Poreska uprava CG.

Sektor za VPO je konstituisan kao integrisani segment, koji objedinjava poslove analize rizika, naplate, inspeksijskog nadzora, usluga i edukacije.

Sektor za VPO u kontinuitetu prati i preduzma sve potrebne mjere, neophodne za povećanje stepena dobrovoljnog poštovanja poreskih propisa i obaveza kod ovog značajnog segmenta poreskih obveznika kako bi, na pravi način reagovala na nepoštovanje istih.

REGISTAR OPERATIVNIH RIZIKA

AKTIVNOSTI ODSJEK ZA PRUŽANJE USLUGA OBRADU PRIJAVA I UPLATA

Grupa za plan i analizu rizika, mjesečno na osnovu podataka dobijenih od IT-Sektora, vodi evidenciju i vrši identifikaciju-opštih rizika VPO po kriterijumima i stepenu rizičnosti (uredni VPO, umjereni rizik, visokorizični i znatan rizik), po osnovu četiri osnovne vrste rizika:

- Blagovremeno podnošenje poreskih prijava,
- Blagovremenog izmirivanja tekućih poreskih obaveza i reprograma,
- Naplata poreskih potraživanja i
- Tačnost iskazanih podataka u poreskim prijavama.

1. Blagovremeno podnošenje poreskih prijava (PDV,P/Dobit i IOPPD)

Veliki poreski obveznici, poreske prijave po osnovu PDV, P/dobit i IOPPD podnose elektronski.

U izvještajnom periodu procenat blagovremenosti podnošenja poreskih prijava je sljedeći:

- **Poreske prijave po osnovu PDV (255) VPO**

VPO-registrovani za PDV i u 2020.godini kao i u 2019.godini, blagovremeno podnose PDV prijave (100%).

- **Poreske prijave P/dobit (268) VPO, blagovremeno podnose (100%) .**

Kod IOPPD (268 VPO), prijava zbog zakonske regulative, procenat blagovremeno predatih prijava IOPPD je sljedeći:

- VPO koji blagovremeno podnose IOPPD prijavu 199 VPO ili 74,25%
- VPO koji kasne 1 mjesec 35 VPO ili 13,06%
- VPO koji kasne do 2 mjeseca 12 VPO ili 4,48%
- VPO koji kasne 3 i više mjeseci 22 VPO ili 8,21%

2. Blagovremeno izmirivanje poreskih obaveza – tekući dugovi po osnovu (PDV, IOPPD, P/Dobit i ostalih oblika poreza)

Praćenje VPO po blagovremenom izmirivanju dospjelih poreskih obaveza, odnosno kašnjenja u izmirivanju tekućih poreskih obaveza, vrši se na osnovu kriterijumima i ocjene rizika (nizak rizik, dug od 0-2.000€), umjeren rizik (dug od 2.000-28.000€), visok rizik (dug od 28.000-100.000€) i ozbiljan rizik (dug preko 100.000€).

Ukupan tekući dug bez kamate po svim poreskim oblicima za 268 VPO iznosi 44.507.015€.

3. Reprogram

Zaključno sa 06.10.2020. godine, na osnovu inoviranog spiska VPO (268) u reprogramu je 37 VPO sa ukupnim osnovnim dugom od 40.423.756€. Ukupno naplaćenog 10% reprogramiranog duga iznosi 6.729.814€.

Ukupan dug po osnovu neizmirenih a dospjelih rata po reprogramu iznosi 3.355.550€.

Struktura reprogramiranog duga VPO, klasifikovana po stepenu rizičnosti na dan 21.12.2020. godine je sljedeća:

- Broj VPO koji blagovremeno izmiruju reprogramirane obaveze-mjesečne rate, odnosno imaju dug u rasponu od 0- 3.000€ je 19 VPO ili 51,35% od ukupnog broja VPO u reprogramu (37), ili sa ukupnim dugom od 2.571 € - Niskorizična kategorija VPO u reprogramu,
- Broj VPO sa umjerenim rizikom tj imaju dug u rasponu od 3.000-10.000 €, je 7 VPO ili 19% od ukupnog broja VPO u reprogramu (37) ili sa ukupnim dugom od 45.963,42 € i
- Broj VPO koji su u kategoriji visokog rizika sa rasponom duga preko 10.000€ je 11 VPO ili 30% odnosno ukupnim dugom po osnovu reprograma od 3.650.652 € .

4. Naplata

UKUPNA BRUTO NAPLATA SEKTORA ZA VPO

Period 2020	Ostvarenje naplate vpo u 2019 (254)	Ostvarenje naplate vpo u 2020 (268)	Apsolutni iznos (2020/2019)	Index 2020/2019	Učešće VPO u Ukupnoj naplati u 2020
I/2020	27.639.349	28.628.720	989.371	103,58	42,05%
II/2020	28.747.670	30.899.829	2.152.159	107,49	35,53%
III/2020	45.766.961	48.311.325	2.544.364	105,56	38,12%
IV/2020	27.618.964	24.114.919	-3.504.045	87,31	34,94%
V/2020	25.201.913	21.531.477	-3.670.436	85,44	27,31%
VI/2020	28.481.319	28.905.496	424.177	101,49	31,90
VII/2020	32.263.929	30.692.808	-1.571.121	95,13	34,42%
VIII/2020	34.916.884	38.867.492	3.950.608	111,31	40,16%
IX/2020	32.358.812	30.302.713	-2.056.099	93,65	30,99%
X/2020	28.474.204	28.996.775	522.571	101,84	34,64
XI/2020	26.640.206	25.982.361	-657.845	97,53	30,31
XII/2020	42.425.902	35.738.586	-6.687.316	84,24	28,53
I-XII/2020	380.536.114	372.972.500	-7.563.613	98,01	33,95

Napomena: U 2020.godini Sektor za VPO izvršio je inoviranje spiska za VPO od 254 koji su bili u prethodnom periodu, na način što je po kriterijumim iz Pravilnika utvrđeno, da je 28 VPO izgubilo status VPO, a 42 je steklo i ispunilo status da se nađe na novom spisku za VPO od 268.

Iz tabelarnog pregleda evidentno je da je Sektor za VPO u izvještajnom periodu ostvario ukupnu bruto naplatu od 372.972.500 €, što je u odnosu na ostvarenu naplatu za isti period 2019.godine od 380.536.113 €, manje u apsolutnom iznosu za – 7.563.613€ .Pad naplate cca 2% u odnosu na isti period 2019.godine, posledica je pandemije kovid 19.

TABELA BRUTO NAPLATE PO VRSTI POREZA ZA 2020.GODINU

Vrsta poreza	Naplata za vpo u 2019.	Ostvarenje naplate kod vpo u 2020.	Apsolutni iznos (2020/2019)	Index (2020/2019)	Učešće vpo u ukupnoj naplati
PDV	111.730.136	100.029.387	-11.700.749	89,53	40,92%
IOPPD	206.871.939	218.609.352	11.737.413	105,67	30,80%
P/DOBIT	39.000.959	36.717.964	-2.282.995	94,15	44,69%
Ostalo	22.933.080	17.615.798	-5.317.282	78,62	29,04%
Svega	380.536.114	372.972.501	-7.563.613	98,01	33,95%

Sektor za VPO će nastojati da svojim planiranim aktivnostima u situaciji globalne pandemije, održi naplatu VPO i povećava učešće VPO u ukupnoj naplati Poreske uprave.

Veliki poreski obveznici u izvještajnom periodu I-XII/2020.godine učestvuju u ukupnoj naplati javnih prihoda na nivou PU od 33,95%.

REGISTAR OPERATIVNIH RIZIKA AKTIVNOSTI INSPEKCIJSKOG NADZORA

Značajnu ulogu u izboru obveznika ima unaprijeđena baza podataka o velikim poreskim obveznicima, formirana kroz matricu rizika za VPO (program analize rizika, koji identifikuje ključne, visokorizične, srednjerizične i niskorizične VPO), zatim informacije dobijene od drugih državnih organa, informacije dobijene od strane građana, kao i informacije dobijene putem razmjene podataka sa stranim državnim administracijama.

U okviru Sektora za VPO - Odsjeka za inspeksijski nadzor, izvršena je raspodjela Poreskih inspektora na:

- opšte kontrole i 7 inspektora
- grupu za specijalizovane kontrole 4 inspektora

U izvještajnom periodu 01.01.-31.12.2020. godine 11 poreskih inspektora za VPO su ukupno izvršili

Br.	Rezultati inspeksijskog nadzora	Period 2020.	Procenat od ukupnog broja kontrola VPO u 2020	Period 2019.	Procenat od ukupnog broja kontrola VPO u 2019	Napomene
1.	Broj potpunih kontrola	72	61%	130	63%	U izvještajnom periodu 2019. Bilo 16 inspektora
2.	Broj djelimičnih kontrola	46	39%	76	37%	
3.	Ukupan broj kontrola (djelimičnih i potpunih)	118		206		
4.	Broj planiranih kontrola	51		106		
5.	Broj vanrednih kontrola	67		100		
6.	Broj kontrola kod velikih poreskih obveznika VPO	96	81%	143	69%	
7.	Broj kontrola kod srednjih i malih pores. Obvezn.	22	19%	63	31%	Ispoštovana preporuka-znatno smanjen br. Kontrola kod srednjih i malih PO
8.	Broj kontrola sa utvrđenim nepravilnostima	48	41%	91	44%	
9.	Broj kontrola bez nepravilnosti	70	59%	115	56%	
10.	Ponovni postupci	20		17		
11.	Utvrđujuća rješenja	20		10		
12.	Naređujuće rješenje	3		2		
13.	Blokada	0		0		
14.	Žalbe	0		2		
15.	Kontrole u toku	15		28		
16.	Broj predmeta na zalihama	24		29		

KOREKCIJE IZ INSPEKCIJSKOG NADZORA

R.b.	Vrsta poreza	Iznos korekcije u 2020.	% u odnosu na ukupne korekcije	Iznos korekcije u 2019.	% u odnosu na ukupne korekcije	Napomena
1.	PDV	4.787.491	43%	3.176.705	31%	
2.	IOPPD	5.744.400	51%	1.791.922	18%	
3.	Porez na dobit	450.709	4%	2.092.924	21%	
4.	Ostalo	284.406	2,5%	3.070.238	30%	
5.	Ukupno	11.267.006		10.131.789		Bolji efekti u 2020 u odnosu na 2019. godinu sa manjim brojem inspektora

Ukupnim korekcijama po vrsti poreza od 11.267.006 € treba dodati i korekciju po osnovu smanjenja gubitka u dijelu kontrole poreza na dobit u ukupnom iznosu od 3.513.020 €.

Od ukupnih korekcija naplaćeno je 2.030.626 ili 18%.

5. PDV POVRAĆAJ KROZ IZVRŠENI INSPEKCIJSKI NADZOR

R.b.	Ishod insp. nadzora po Zahjevu za povraćaj PDV-a	2020	% od ukupnog broja povraćaja u 2020.	2019	% od ukupnog broja povraćaja u 2019.	Napomena
1.	Broj djelimičnih nadzora	11	20%	12	31%	
2.	Broj potpunih nadzora	44	80%	27	69%	
3.	Ukupan iznos traženog PDV kredita	27.417.867		22.594.825		
4.	Iznos osnovanog PDV kredita	27.365.732	99,80%	22.178.563	98%	

5.	Iznos neosnovanog PDV kredita	52.135	0,19%	416.262	1,8%
----	-------------------------------	--------	-------	---------	------

Ukupan broj izvršenih inspekcijskih nadzora po osnovu Zahtjeva za povraćaj PDV-a u izvještajnom periodu je 55 VPO.

6. PDV POVRAĆAJ SEKTORA ZA VPO (kroz aplikaciju Povraćaja)

- Broj podnijetih Zahtjeva za povraćaj PDV	254
- Broj obrađenih Zahtjeva za povraćaj PDV	240
- Broj neobrađenih zahtjeva za povraćaj PDV	1
- Broj storniranih Zahtjeva za povraćaj PDV	13
- Iznos iskazanog PDV-kredita	56.729.935€
- Iznos sredstava za povraćenih na račun PO	34.123.127€
- Iznos za preusmjer sredstava	14.968.168€
- Kreirano 211 Rješenja o povraćaju od kojih se za 9 Rješenja, zahtjev djelimično usvaja, a za 202 se zahtjev usvaja.	

- Iznos iz izdatih Rješenja o povratu sredstava	26.803.131€
- Iznos iz izdatih Rješenja o preusmjeru	11.562.997€
- Korekcije kroz postupak povraćaja PDV	233.282€

Sektor za VPO po broju podnijetih Zahtjeva za povraćaj PDV-kredita, učestvuje u ukupnim zahtjevima na nivou PU cca 10,69%, dok po iznosu traženog PDV –kredita učestvuje cca 32,47%.

REGISTAR STRATEŠKIH RIZIKA

SERVISNE I EDUKATIVNO-KOMUNIKACIONE USLUGE

1. Aktivnosti u vezi Savjetodavnog tijela

U periodu od 31.01.2018. godine do 23.12.2019. godine, održano je 18 sjednica Savjetodavnog Odbora za VPO, od čega 9 redovnih i 9 sastanaka radnih grupa po pojedinim oblastima.

Za prvi kvartal 2020. godine, bila je predviđena I redovna sjednica Savjetodavnog odbora, ali zbog proglašenja pandemije corona virusom, ista je održana sa zakašnjenjem 11.09.2020.godine. Na sastanku je usvojen zapisnik IV-sjednice SOVPO od 23.12.2019. godine, razmijenjene su informacije o Poreskoj reformi, naročito u dijelu komponente e-fiskalizacije, a takođe je razmatran način budućeg rada savjetodavnog tijela u uslovima aktuelne pandemije.

2. Druge aktivnosti iz oblasti edukativne komunikacije

- Uređivanje banera VPO na sajtu Poreske uprave
- Izrada presklipinga stampanih i elektronskih medija
- Pisana korespodencija po zahtjevima i upitima VPO
- Obavješćavanje o statusu i prestanku statusa VPO
- Ažurno uređivanje WEB stranice za VPO na portalu Poreske uprave

3. Aktivnosti (Grupa za plan i analizu)

- Kontrola i pružanje stručne pomoći inspektorima u VPO u vršenju inspekcijskog nadzora i donošenju akata u vezi sa istim
- Izradamjesečnih i kvartalnih izvještaja o izvršenim inspekcijskim nadzorima
- Kreiranje mjesečnih i kvartalnih izvještaja za mjerenje učinaka Sektora za VPO
- Odgovori na pitanja i davanje pisanog mišljenja VPO
- Učešće u radu radnih tijela i komisija na nivou PU
- Izrada strateških akata za VPO- Plan poštovanja poreskih obaveza za 2021. godinu

- Izrada matrice VPO po stepenu rizičnosti, sačinjavaju se periodično – kvartalno

REGISTAR STRATEŠKIH RIZIKA

REALIZACIJA GODIŠNJEG PLANA POŠTOVANJA PORESKIH PROPISA ZA 2020.GODINU IV-KVARTAL

1. Procenat realizacije Plana poštovanja poreskih propisa za period 01.01.-31.12.2020.godine iznosi cca 85%

- Realizovane i kontinuirane aktivnosti po planu su 60%
- Započete ili djelimično završene aktivnosti, odnosno predviđene za naredne kvartale 30%
- Nerealizovano 10%

Nerealizovane aktivnosti:

Automatizovano izvještavanje i dopuna procedura Odsjeka za inspeksijski nadzor, u dijelu sprovođenja neophodnih koraka u inspeksijskom nadzoru P/dobit i poreza i doprinosa za i iz Ličnih primanja, kao i izrada vodiča za inspeksijski nadzor u sektoru turizma.

Aktivnostima kroz Projekat SB-(implementacije novog komercijalnog IRMS programa) i Projekat e-fiskalizacije dodatno će se automatizovati i unaprijediti poslovne procesi, kako na nivou PU tako i u Sektoru za VPO.

ODJELJENJE ZA PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

Ključne aktivnosti ovog odjeljenja koje su odrađene u izvještajnom periodu su:

- Objedinjen Izvještaj o radu na nivou Poreske uprave na kvartalnom i godišnjem nivou za 2020. godinu,
- Pripremljena skraćena verzija Izvještaja o radu za 2020.godinu po kvartalima
- Objedinjena realizacija Plana rada svih organizacionih jedinica na nivou Poreske uprave za 2019. godinu,
- Održana Obuka zaposlenih koji će se u budućnosti baviti poreskim jazom. Obuka je trajala nedjelju dana, gdje su konsultanti primjenjujući metodu obračuna poreskog jaza, zajedno sa zaposlenim iz PUCG izračunali poreski jaz za 2018. godinu.
 - Priprema dijela FRD dokumenta koji se tiče poreskog jaza
 - Održani online sastanci sa ekspertskim timom KPMG, u dijelu poreskog jaza
 - Priprema izvještaja o mjerjenju uspješnosti organizacionih jedinica na mjesečnom i kvartalnom nivou
- Praćenje realizacije važne pošte na nadjeljnom i mjesečnom nivou
- Praćenje realizacije zaključaka sa kolegijuma održanih u centrali Poreske uprave i u područnim jedinicama i na nedjeljnom nivou pripremljeni odgovori na postavljena pitanja od strane područnih jedinica.
- Praćenje realizacije zapisnika sa sastanaka održanih u i izvan Poreske uprave, po svim osnovama.
 - Učešće u radnoj grupi za institucionalni razvoj na projektu "Reforma poreske administracije"
 - Realizovana redovna godišnja posjeta MMF-a gdje je razmotren napredak koji je Poreska uprava Crne Gore ostvarila po osnovu programa reforme koji se realizuje uz podršku Odjeljenja za fiskalne poslove MMF-a. Date su preporuke i sugestije koje se odnose na dalje unapređenje poslovnih procesa u Poreskoj upravi.
 - Učešće u komisiji za odabir konsultantske firme za FRD
 - Pružanje pomoći kolegama iz Područne jedinice Bar i Područne jedinice Podgorica u obradi rješenja o porezu na promet nepokretnosti
 - Objedinjavanje i dostava redovnih i ad hoc izvještaja Ministarstvu finansija i drugim zainteresovanim institucijama, gdje je potrebno objediniti izvještaje iz više organizacionih jedinica.

ODJELJENJE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Poreska uprava je krajem decembra 2019. godine usvojila Program za unapređenje poštovanja poreskih obaveza za 2020. godinu koji je izradilo Odjeljenje za upravljanje rizicima pod mentorstvom MMF-a, gdje su detaljno razvijene strategije ublažavanja identifikovanih rizika i povećanja poštovanja poreskih propisa.

U cilju daljeg praćenja realizacije Programa za unapređenje poštovanja poreskih obaveza neophodno je razraditi identifikovane rizike i uspostaviti jasan tretman istih.

Program unapređenja poštovanja poreskih obaveza obuhvata:

- pristup Poreske uprave Programu za unapređenje poštovanja poreskih propisa,
- kategorije poreskih obveznika u Crnoj Gori (fizička lica, pravna lica, poslodavci),
- osnovne poreske oblike kojima se upravlja,
- oblasti na kojima će biti fokus aktivnosti poštovanja obaveza u 2020. godini,
- Kampanje za poštovanje obaveza za 2020. godinu (u kojima je prepoznat nizak stepen poštovanja poreskih obaveza), tri kampanje i to: Ljetnja turistička sezona, Zimska turistička sezona i Građevinski sektor;

- ostale inicijative koje se odnose na poštovanje obaveza;
- Registar rizika - gdje su identifikovani rizici po osnovnim poreskim oblicima i isti rangirani na bazi: neregistracije, nepodnošenja prijava, netačnog izvještavanja/podataka i neplaćanja. Rangiranje se vrši u skladu sa matricom rizika, na osnovu izvjesnosti (vjerovatnoće da se nešto desi) i posljedica (uticaja i/ili ishoda nekog događaja koji će uticati na ciljeve Poreske uprave), pa su rizici ocijenjeni primjenom skale koja ima četiri nivoa: ozbiljan, visok, umjeren i nizak.

Rad Odjeljenja za upravljanje rizicima je fokusiran na rizike ozbiljan i visok.

Zaposleni u Odjeljenju za analizu rizika su i članovi Komisije za analizu i praćenje duga po osnovu PDV- a koja prati ispunjavanje plana naplate PDV-a u skladu sa Planom naplate Poreske uprave za tekuću godinu, analizu stanja kretanja PDV-a u smislu utvrđivanja razloga (osnov povraćaja PDV-a, praćenje poštovanja procedura za povraćaj PDV-a).

Zaposleni Odjeljenja su i članovi Radne grupe za uvođenje i praćenje implementacije sistema za elektronsku fiskalizaciju računa, za potrebe projekta "Reforma poreske administracije – dodatno finansiranje" te stoga u kontinuitetu prisustvuju sastancima i aktivno rade na potrebnim stvarima koji se tiču e_fiskalizacije.

Rad Odjeljenja u I kvartalu:

- Definisan je Plan rada Odjeljenja za upravljanje rizicima za 2020. godinu;
- Usvojen je Akcioni plan za Ljetnju turističku sezonu za 2020. godinu;
- Analiza poreskih obveznika, na dnevnom nivou, koji su podnijeli zahtjev za povraćaj PDV kredita;
- Urađena je analiza povezanih lica (koja se pojavljuju u više firmi), na osnovu izvještaja dostavljenih od Sektora za usluge i registraciju – Odsjek za centralni registar privrednih subjekata (CRPS);
- Prateći Program za unapređenje poštovanja poreskih propisa, analizirana je kategorija srednjih poreskih obveznika, po internoj klasifikaciji, njih 1.957. Urađena je sintetika podnošenja poreskih prijava i poreskih dugova po vrsti poreza i stepenu rizičnosti, izdvojeni poreski obveznici sa najvećim dugom, urađena podjela po djelatnosti koju obavljaju, izdvojeni visoko i ozbiljno rizični poreski obveznici;
- Rađena je analiza poreskih obveznika koji obavljaju djelatnost na teritoriji glavnog grada Podgorica, po zonama, na osnovu podataka dobijenih od IT sektora i Sektora za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora i izdvojeni su visoko rizični poreski obveznici;

- Rađena je analiza ljetnje turističke sezone 2019.godine za potrebe predsezone 2020.godine, na osnovu izvještaja kontrolisanih obveznika dostavljenih od strane Sektora za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora i podataka dobijenih od IT sektora;
- Službenici Odjeljenja za upravljenje rizicima prisustvovali predavanjima za procjenu poreskog jaza u okviru projekta „Projekat reforme poreske administracije“;
- U kontinuitetu se prati realizacija Programa unapređenja poštovanja propisa.

Rad Odjeljenja u II kvartalu:

- U skladu sa Programom za unapređenje poštovanja poreskih propisa i internoj klasifikaciji urađena je analiza kategorije srednjih poreskih obveznika, odnosno: sintetika podnošenja poreskih prijava i stanja duga po vrsti poreza i stepenu rizičnosti na osnovu čega su izdvojeni visoko i ozbiljno rizični poreski obveznici;
- U okviru Kampanje za poštovanje obaveza za 2020.godinu u građevinskom sektoru urađena je detaljna analiza određenog broja poreskih obveznika koji obavljaju građevinsku djelatnost: sintetika podnošenja poreskih prijava po poreskom obliku, visina duga po poreskom obliku i stepenu rizičnosti, ukupan dug po poreskom obvezniku, povezana lica koja se javljaju kod navedenih poreskih obveznika;
- Izvještaj za potrebe Ljetnje turističke sezone 2020.godine na osnovu podataka IT sektora i izvještaja kontrolisanih obveznika od strane Sektora za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora. Kriterijumi na osnovu kojih je rađena analiza po područnim jedinicama su: kazne, dug, nepodnošenje prijava, promet. Analiza je rađena na osnovu identifikovanih rizika po poreskim oblicima na bazi: registracije, podnošenja prijava, tačnog izvještavanja i blagovremenog plaćanja. Takođe je urađena sintetika poreskih prijava i dugova po vrsti poreza i stepenu rizičnosti i izvršen uporedni prikaz za period septembar 2019/maj 2020.godine. Na osnovu navedenog, izdvojeni su visoko rizični poreski obveznici i dat predlog za kontrolu istih Sektoru za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora;
- Analiza poreskih obveznika, koji su podnijeli zahtjev za povraćaj PDV kredita po područnim jedinicama, na dnevnom nivou;
- Službenici Odjeljenja za upravljanje rizicima članovi Radne grupe za uvođenje i praćenje implementacije sistema za elektronsku fiskalizaciju računa, pa u skladu sa tim obavljaju sve neophodne zadatke;
- U kontinuitetu se prati realizacija Programa unapređenja poštovanja poreskih obaveza kako bi se u drugoj polovini godine revidirao Registar rizika i krajem godine usvojio Program unapređenja poštovanja poreskih obaveza za 2021.godinu.

Rad Odjeljenja u III kvartalu:

- U skladu sa Programom za unapređenje poštovanja poreskih propisa i internoj klasifikaciji urađena je analiza kategorije srednjih poreskih obveznika, odnosno: sintetika podnošenja poreskih prijava i stanja duga po vrsti poreza i stepenu rizičnosti na osnovu čega su izdvojeni visoko i ozbiljno rizični poreski obveznici;
- U okviru Kampanje za poštovanje obaveza za 2020.godinu u građevinskom sektoru urađena je detaljna analiza određenog broja poreskih obveznika koji obavljaju građevinsku djelatnost: sintetika podnošenja poreskih prijava po poreskom obliku, visina duga po poreskom obliku i stepenu rizičnosti, ukupan dug po poreskom obvezniku, povezana lica koja se javljaju kod navedenih poreskih obveznika;
- Izvještaj za potrebe Ljetnje turističke sezone 2020.godine na osnovu podataka IT sektora i izvještaja kontrolisanih obveznika od strane Sektora za operativu u oblasti inspeksijskog nadzora. Kriterijumi na osnovu kojih je rađena analiza po područnim jedinicama su: kazne, dug,

nepodnošenje prijava, promet. Analiza je rađena na osnovu identifikovanih rizika po poreskim oblicima na bazi: registracije, podnošenja prijava, tačnog izvještavanja i blagovremenog plaćanja;

- Analiza poreskih obveznika, koji su podnijeli zahtjev za povraćaj PDV kredita po područnim jedinicama, na dnevnom nivou;

- Službenici Odjeljenja za upravljanje rizicima su članovi Radne grupe za uvođenje i praćenje implementacije sistema za elektronsku fiskalizaciju računa, pa u skladu sa tim obavljaju sve neophodne zadatke u kontinuitetu;

- Analiza za društva koja su u stečaju i imaju povezana lica u novootvorenim društvima;

- Na osnovu podataka koje smo dobili od Sektora za operativu u oblasti naplate, Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora, Sektora za usluge i registraciju, Sektora za razvoj informacionih tehnologija u oblasti Poreskog sistema, Službenici Odjeljenja za upravljanje rizicima su revidirali Program za unapređenje poštovanja poreskih obaveza, kao i Registar rizika u pogledu poštovanja poreskih obaveza za 2020. godinu i pripremaju izradu novog plana za 2021. godinu, koji treba da se usvoji krajem godine;

- Analiza poreskih obveznika po djelatnostima, broj zaposlenih; podjela po ostvarenom prometu na mikro, male, srednje i velike poreske obveznike;

- Urađen je Izvještaj o realizaciji programa za unapređenje poštovanja poreskih propisa na dan 25.09.2020. godine.

Rad Odjeljenja u IV kvartalu:

- Analiza poreskih obveznika, koji su podnijeli zahtjev za povraćaj PDV kredita po područnim jedinicama, na dnevnom nivou;

- U skladu sa Programom za unapređenje poštovanja poreskih propisa i internoj klasifikaciji urađena je analiza kategorije srednjih poreskih obveznika, odnosno: sintetika podnošenja poreskih prijava i stanja duga po vrsti poreza i stepenu rizičnosti na osnovu čega su izdvojeni visoko i ozbiljno rizični poreski obveznici;

- Službenici Odjeljenja za upravljanje rizicima su članovi Radne grupe za uvođenje i praćenje implementacije sistema za elektronsku fiskalizaciju računa, pa u skladu sa tim obavljaju sve neophodne zadatke u kontinuitetu;

- Službenici Odjeljenja za upravljanje rizicima su uradili finalne verzije Programa za unapređenje poštovanja poreskih obaveza i Registra rizika u pogledu poštovanja poreskih obaveza za 2021. Godinu,

- Programa za unapređenje poštovanja poreskih obaveza je usvojen krajem decembra 2020. Od strane Odbora za rizike i Direktora i objavljen na sajtu Poreske uprave;

- Urađena je analiza poreskih obveznika po djelatnostima koje obavljaju: zdravstvena i socijalna zaštita, usluge smeštaja i pripremanje i posluživanje pića i hrane, saobraćaj i skladištenje, finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, poslovanje nekretninama, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, informisanje i komunikacija, građevinska djelatnost, trgovina i ostale uslužne djelatnosti;

- Službenici Odjeljenja za upravljanje rizicima su članovi Radne grupe za uvođenje i praćenje implementacije sistema za elektronsku fiskalizaciju računa, te s toga prisustvuju sastancima i realizuju potrebne aktivnosti;

- Za potrebe Sektora za operativu u oblasti inspekcijskog nadzora je urađena analiza otvorenih naloga za vršenje inspekcijskog nadzora: poreski obveznici koji su u stečaju, u postupku za prestanak registracije, neaktivni, njihova urednost u podnošenju prijava, imovina kojom raspolažu, i to je sve urađeno po godinama;

- Urađena je i analiza rada inspektora po godinama, po područnim jedinicama i po broju kontrola, odnosno, po broju podnijetih inicijativa za kontrolu, kao i razlogu za iste.

ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU KONTROLU I INTEGRITET

U izvještajnom periodu Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i integritet je izvršilo 105 kontrola pravilnog sprovođenja propisa, zakonitosti, blagovremenosti, odgovornosti i efikasnosti sprovođenja propisanih postupaka i procedura rada organizacionih jedinica Poreske uprave.

U izvještajnom periodu vršena je kontrola Sektora Poreske uprave koja je predviđena godišnjim planom kontrola kao i 9 područnih jedinica i svih ekzpozitura u njihovom sastavu. Po eksternim prijavama (3 pritužbe na rad službenika i 2 prijave korupcije) izvršene su kontrole koje nijesu bile obuhvaćene godišnjim planom kontrola.

Takođe, kontrole su izvršene i po prijavama rukovodilaca organizacionih cijelena koje se odnose na zastoje u radu službenika na pojedinim referatima, zbog odsutnosti (bolovonja) službenika.

Poseban predmet kontrola koje su vršene u izvještajnom periodu je bilo poštovanje Etičkog kodeksa službenika i namještenika zaposlenih u Poreskoj upravi posebno u dijelu poštovanja radne discipline i dolazaka i odlazaka sa posla državnih službenika i namještenika. U tom smislu od više državnih službenika zatražene su izjave o razlozima nepoštovanja radnog vremena, izazivanju konfliktnih situacijama između zaposlenih, eksterne pritužbe na rad od strane stranaka i dr.

Nakon uvođenja mjera Vlade Crne Gore u vezi zdravstvene zaštite povodom pandemije COVID/19, unutrašnja kontrola je izvršila sve neophodne mjere i radnje na sprovođenju zaključaka Vlade u cilju spriječavanja širenja ove zarazne bolesti.

Unutrašnjom kontrolom je na referatu „nekretnina“ u područnim jedinicama Budva, Bar i Podgorica, konsatovan veliki broj nezavršenih predmeta, zbog čega je akcenat stavljen na kontrolu službenika koji vode ovaj referat. Zatraženo je od načelnika i šefova Filijala da izvrše popis svih nezavršenih predmeta sa jasnim utvrđivanjem rokova za završetak, kao i da se izvrši preraspodjela radnog vremena i da se organizuje prekovremeni rad.

U izvještajnom periodu Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i integritet je izvršilo provjeru korupcije po prijavi stranke u CRPS-u i utvrdilo da u radnjama službenice nije bilo elemenata koruptivnih radnji o čemu je obavjestilo Agenciju za spriječavanje korupcije.

U izvještajnom periodu, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu ispratilo je primopredaju dužnosti načelnika u područnim jedinicama u Podgorici i Pljevljima.

U kontinuitetu je pružana pomoć u organizaciji posla pri rasporedu službenika iz programa Stop siva ekonomija, organizovani intervjui sa novozaposlenim i njihovim mentorima, kontroli rada inspekcije i dati su predlozi da se predmeti na zalihama pregledaju i dostave analizi rizika na procjenu stanje hipoteka u kontrolisanim PJ (preduzimanje mjera naplate – i povratno izvještaji o naplaćenim hipotekama), provjera povraćaja PDV-a koji je vršen bez kontrole inspekcije za 2019 i 2020 godinu.

Sastavni dio ovog Izvještaja je i tabelarni pregled u kojem su dati podaci o svim izvršenim kontrolama koji sadrži predloge mjera, nosioce aktivnosti, rokove realizacije i statuse postupka.

ODJELJENJE ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I RAZMJENU INFORMACIJA

- Višekorisnička IPA (projekat se finansira sredstvima Evropske Komisije a sprovode ga eksperti MMF)

- U I kvartalu 2020 godine, nastavljeno je praćenje sprovođenja aktivnosti (kvartalno) kod realizacije preporuka eksperata MMF-a na osnovu TADAT izvještaja. U ovom izvještajnom periodu realizovana je jedna posjeta. Oblast koja je bila pokrivena je poreska kontrola (šta budući IT system treba da ima da bi podržao savremenu poresku kontrolu, Izrada godišnjeg plana kontrola, e-kontrole, trasferne cijene).

- Završena je godišnja Misija MMF-a, koja prati realizaciju preporuka koje su pokrile sledeće oblasti: Upravljanje reformskom agendum (izrada buduće vizije; racionalizacija menadžmenta i upravljanja reformom; preusmjeravanje resursa na reformske aktivnosti sa punim radnim

vremenom); planiranje i mjerenje učinka; razvoj upravljanja rizicima vezanih za poštovanje poreskih obaveza; modernizovanje funkcije inspekcijskog nadzora; dalja podrška za razvoj kapaciteta.

- U trećem kvartalu održane radionice MMF-konsultanata na teme: poreska kontrola, povraćaj PDV-a i veliki poreski obveznici na osnovu preporuka iz izvjestaja sačinjenog od strane eksperata donijete procedure vezane za pdv povraćaj i predlog nove organizacije unutar Sektora za operative u oblasti inspekcijskog nadzora. Dostava potrebnih podataka za Ministarstvo finansija na njihov zahtjev a tiče se međunarodne saradnje i razvoja administrativnih kapaciteta Poreske uprave (19 zahtjeva)

- Predstavnicima Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori – dostavljeni kvartalni izvještaj za (I, II, III i IV kvartal) 2020 godinu.

- Nastavak aktivnosti i dostava podataka Ministarstvu vanjskih poslova kao i Evropskih integracija vezano za ispunjavanje uslova za administrativne kapacitete i obaveze iz pregovaračke pozicije za poglavlje 16. Dostava izvještaja za Mjerila II i III za (I, II i III kvartal) 2020.sastavni dio PPCG – pregoivaračke pozicije.

- Dostavljeni kvartalni izvještaji (I, II i III kvartal) kao i kumulativni za 2019 godinu. Za Projekat PFM 201-2020

- IOTA / poslovi kontakt osobe (on-line, održano niz webinar) na osnovu godišnjeg plana rada za 2020. Održana (on –line Generalna skupština)

- Dostavljen odgovor na upitnik o trenutnoj situacija kada je u pitanju razmjena informacija na zahtjev EAOI u cilju samoprocjene kao I faze ocjene spremnosti države za automatsku razmjenu informacija. Na dostavljene komentare od strane Brisela odgovoreno, dopunjen upitnik.

- CEF /održano niz (on –line radionica)seminara vezanih za razmjenu inforamcija o načinu rada za vrijeme Covid 19

- Dostavljen polugodišnji izvještaj, pripremljen materijal za sastanak Pod odbora za trgovinu, industriju, carine i poreze. Dostavljen Izvjestaj za drugu polovinu godine.

- Dostavljen polugodišnji izvještaj koji prati realizaciju aktivnosti iz projekta PFM (Upravljanje javnim finasijama). Pripremljen material i dostavljeni odgovori na pitanja vezana za održani On-line sastanak sa predstavnicima Evropske Komisije. Dostavljen godisnji Izvjestaj.

- Dostavljen polugodišnji izvještaj kao i material vezan za održani sastanak on-line sa predstavnicima Evropske Komisije vezano za poglavlje 16"oporezivanje". Dostavljen godisnji izvjestaj. Utvrdjena nadležnost/ relevantnost za 25 celexa vezano za oporezivanje/razmjenu informacija.

- Dostavljen izvještaj o trenutnom statusus na projektu RARP vezan za PER -Prioritetna reformska mjera11: Suzbijanje sive ekonomije kroz reformu Poreske uprave

- Održan on-line sastanak sa predstavnicima OECD-a vezano za ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz članstva u Globalnom forumu (tiče se razmjene informacija, nedavno potpisane Konvencije MAAC). Dostavljen popunjen upitnik, kao nastavak procjene spremnosti Uprave za razmjenu informacija. Održana 2 sastanka. Dostavljen novi Upitnik koji se tice zastite podataka unutar organizacije, kao i administrativnih kapaciteta koji su angazovani na poslovima razmjene informacija.

- Prevodi materijala za potrebe direktora, menadžmenta i službenika Poreske Uprave Crne Gore u vidu pozivnih pisama za radionice IOTA-e, CEF-a, EBRA i CRFA kao i za radionice vezano za problematiku OECD-ovog BEPS-a: 32 dokumenta.

AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI PROJEKTA REFORMA PORESKE ADMINISTRACIJE

Prva komponenta- analitički procesi, potkomponenta 1.1 Institucionalni razvoj

Analitički procesi

Pripremljen je izvještaj o analizi analitičkih funkcija i preporuka za organizacione i kadrovske promjene unutar Poreske uprave, uključujući definisanje uloga, odgovornosti, potreba za informacijama i tokova informacija kako bi se obezbijedilo automatsko prikupljanje podataka potrebnih za sprovođenje analiza.

Izvještaj je prezentovan tokom februarske posjete konsultanta Poreskoj upravi, tokom koje je održana radionica za procjenu poreskog jaza, koristeći podatke za 2018. godine.

Produžen je angažman Slavenu Mićkoviću, savjetniku za analitičke procese i poresko modeliranje, do avgusta 2021. godine.,

Kontrola kvaliteta: Nakon pregleda djelova Dokumenta funkcionalnih zahtjeva od strane KPMG, u drugoj polovini juna je dostavljen nacrt Izvještaja, nakon čega su održani sastanci u cilju dodatnih pojašnjenja.

Podkomponenta 1.2: Upravljanje promjenama

Upravljanje promjenama

Završna faza izrade Strategije upravljanje promjenama. Obačljeni intervjui sa predsjednicima radnih grupa. Dostavljena draft verzija Strategije. Održano niz sastanaka sa konsultantom u cilju pojašnjenja strukture, načina rada i postojećih poslovnih procesa u PU.

Potkomponenta 1.3 Upravljanje projektom

Kontrola kvaliteta

Potpisan je ugovor sa konsultantskom firmom "KPMG", koja će pružiti usluge kontrole kvaliteta tokom trajanja implementacije projekta, tj. pružiće detaljni pregled, smjernice, kao i evaluaciju ključnih rezultata prilikom uvođenja novog integrisanog informacionog sistema.

Prva ugovorena aktivnost se odnosi na provjeru kvaliteta Dokumenta funkcionalnih zahtjeva.

Nakon pregleda djelova Dokumenta funkcionalnih zahtjeva, u drugoj polovini juna je dostavljen nacrt Izvještaja. Održani su on –line radni sastanci u funkciji razjašnjenja i unapređenja dokumentacije. Održano niz sastanaka sa konsultantom za moderiranje kod opisa poslovnih procesa, nakon čega je dokument od starne radnih grupa dostavljen konsultantu na finalizaciju. Rok za završetak je 25.10.2020. godine.

Posjete tima Svjetske banke

Tim Svjetske banke je boravio u Crnoj Gori u periodu 20-21. januara 2020. god., kao i 24-28. februara 2020. god. u funkciji podrške implementaciji komponente za elektronsku fiskalizaciju računa, kao i podršku u implementaciji ostalim aktivnostima na Projektu. Takođe je održan on –line sastanak sa Svjetskom bankom (Misija jun 2020) Realizovan on-line sastanak sa predstavnicima Svjetske banke (jedinica za upravljanje projektom, Direktor, Ministarstvo finansija, Pomoćnik za IT I consultant za e-fiskalizaciju I poslovne procese I IT). Sačinjen izvještaj. Izrađen I odobren od starne Svjetske Banke polugodišnji Izvještaj o napretku projekta. Održani (3) on-line sastanka sa predstavnicima Svjetske Banke I projektne jedinice vezano za aktivnosti koje se preduzimaju u cilju realizacije projekta I revašnju problema.

Druga komponenta- poslovni procesi

Podkomponenta 2.2: Čišćenje podataka i IT infrastruktura

Prečišćavanje i racionalizacija podatka

U predhodnom periodu, konsultantska firma ("Coming-Computer Engineering") je započela svoj angažman, kojim je, između ostalog, predviđena priprema Strategije čišćenja podataka i generalnog plana čišćenja i konverzije podataka; definisanje detaljne procedure za čišćenje podataka, obuku i upravljanje internim timom za čišćenje podataka (poslovni i IT korisnici); kontrola implementacije procesa i savjeti u vezi čišćenja podataka; priprema sistema za migraciju podataka

sa starih sistema na novi sistem, kao i savjetodavne usluge u procesu pripreme testne i produkcijske migracije podataka.

U martu 2020. godine formalno završena ugovorena prva faza, tj. završena je Strategija čišćenja podataka, Akcioni plan, Katalog podataka, kao i Lista identifikovanih problema.

U aprilu 2020. godine je završena druga ugovorena faza, koja se odnosi na pripremu procedura za čišćenje, kao i obuku zaposlenih koji će biti uključeni u sami proces čišćenja. Započeta je treća faza, a koja se konkretno odnosi na proces čišćenja podataka, u skladu sa usvojenim dokumentima i planovima. Izvještaj o napretku treće faze će biti dostavljen od strane konsultantske firme početkom jula mjeseca.

Dostavljen Izvještaj o napretku. Započete aktivnosti na III fazi u skladu sa usvojenim akcionim planom (početak čišćenja transakcionih podataka i zaostatka vezanog za šifrnike iz II faze). Sačinjena dva izvještaja o napretku (od predviđenih 5) o statusu aktivnosti iz faze III. Sačinjen anex ugovora sa firmom Coming vezana za plaćanje (po isporuci svakog izvještaja).

IT infrastruktura za podršku integrisanom poreskom IT sistemu

Nakon sprovedene procedure, izabrana je konsultantska firma ("Teched Consulting Services") koja će pružiti usluge za izradu tehničko - infrastrukturne arhitekture budućeg informacionog sistema.

Tokom marta 2020. godine, obavljen je niz konferencijskih razgovora u funkciji razmjene mišljenja, kao i davanja komentara na dostavljene radne verzije dokumentacije. Završetak kompletne dokumentacije, tj. cjelokupnog konsultantskog angažmana se očekuje u prvoj polovini aprila 2020. godine. Izrađen dokument za IT infrastrukturu dostavljen KPMG na komentare. Održano niz sastanaka Implementacionog odbora u cilju pokretanja aktivnosti na dopuni dokumenta na osnovu dobijenih komentara. Završena aktivnost.

Potkomponenta 2.3 Integrisani IT sistem za upravljanje prihodima (IRMS)

Specifikacije za Integrisani IT sistem za upravljanje prihodima

U predhodnom periodu, u procesu pisanja Dokumenta funkcionalnih zahtjeva, završen je opis postojećih poslovnih procesa/stanja („AS IS“). Kako je utvrđena potreba za konsultantskim uslugama u određenim oblastima rada, a radi boljeg i preciznijeg definisanja tzv. „TO BE“/ budućih funkcionalnosti u novom Integrisanom IT sistemu za upravljanje prihodima, u oktobru 2019. godine, je izabrana konsultantska firma "AARC" iz Irske, sa rokom završetka posla od 5 mjeseca, a koji je završen u drugoj polovini marta 2020. godine. U skladu sa Projektnim zadatkom, "AARC" je pripremio Početni izvještaj u kome je definisana metodologija za realizaciju posla, uključujući detaljni plan aktivnosti sa opredjeljenim resursima. U skladu sa početnim izvještajem, fokus aktivnosti je bio na realizaciji aktivnosti iz oblasti unutrašnje kontrole i integriteta, poreske kontrole, poreskih prijava i računovodstva, kao i usluga koje se pružaju poreskim obveznicima. U okviru navedenih oblasti, realizovane su posjete relevantnih eksperata, i sve aktivnosti su realizovane u skladu sa usvojenim planom.

IT savjetnik je zajedno sa radnim grupama radio na definisanju budućih funkcionalnosti novog IT sistema, obezbjeđujući koordinaciju između radnih grupa, u funkciji pripreme Dokumenta funkcionalnih zahtjeva. U skladu sa definisanim rokom (mart 2020. god.), radne grupe su intezivno radile na dostavi svih neophodnih inputa.

Realizovane su studijske posjete Centralnom registru Španije, kao i Poreskoj upravi Hrvatske (žalbeni postupak/unutrašnja kontrola i integritet).

U pripremi dokumenta funkcionalnih zahtjeva došlo je do određenog kašnjenja u odnosu na usvojeni plan, što kasnije može prouzrokovati kašnjenje u pogledu početka implementacije IRMS projekta.

U toku je usaglašavanje dokumenta na osnovu datih preporuka od strane firme koja vrši kontrolu kvaliteta KPMG. Usaglašavanje dokumenta nakon slanja draft verzije od strane KPMG završeno. Dokument usvojen. Slijedi tehničko sređivanje dokumenta.

Završen je Projektni zadatak za uvođenje "Data warehouse / Skladište podataka" sistema, koji je planirano da bude operativan prije puštanja u funkciju novog IT integrisanog sistema. Dostavljen Svjetskoj banci na komentare. Dostavljeni komentari od strane Svjetske Banke. Očekuje se raspisivanje tendera za dwh.

Treća komponenta - Usluge poreskim obveznicima

Periodično anketiranje i provjera rezultata-Pripremljen tender za angažman konsultantske firme za pripremu, sprovođenje i analizu rezultata dva važna istraživanja – „Istraživanje zadovoljstva poreskih obveznika" i „Istraživanje zadovoljstva zaposlenih u Poreskoj upravi Crne Gore", za 2021.godinu.

Četvrta komponenta - Elektronska fiskalizacija

Završen tender. Odabrana firma OSA-NEOS. Zaključen ugovor. Započete aktivnosti na realizaciji projekta. Usvojen projektni Plan i projektna povelja. Izrađene funkcionalna i tehnička specifikacija. Održano niz sastanaka sa predstavnicima privrede. Završena nabavka hardware opreme. Definisani su kanali komunikacije putem kojih će javnost komunicirati sa Poreskom upravom Crne Gore (e-mail, FAQ na portalu, sastanak sa IT zajednicom), tako da je realizovana javna objava funkcionalne i tehničke specifikacije za fiskalizacijski servis te organizacija sastanka s IT zajednicom. Završena I faza Projekta.

SLUŽBA ZA FINANSIJE I JAVNE NABAVKE

Služba za finansije i javne nabavke je u izvještajnom periodu obavila je sljedeće poslove:

1. Izvršeno je usaglašavanje svih plaćanja po pozicijama, u skladu sa odobrenim Mjesečnim planom korišćenja budžetskih sredstava Poreske uprave. Nakon izvršenog usaglašavanja troškova po pozicijama i po programima sačinjen je izveštaj o realizovanim aktivnostima u toku 2019. godine i Pregled neizmirenih obaveza iz 2019. godine dostavljen Ministarstvu finansija do 31.01.2020. godine.

Urađen je Godišnji finansijski izvještaj Poreske uprave (Izvještaj o novčanim tokovima III i Izvještaj o neizmirenim obavezama) i dostavljen Ministarstvu finansija, u rokovima i na način propisan Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština („Službeni list CG" broj 35/05 i 81/05) i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Službeni list CG" broj 23/14) kao i Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine i Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve.

Takođe je urađen Izvještaj o izvršenju programskog budžeta za 2019. godinu sa detaljnom analizom indikatora izvršenja za i isti dostavljen Ministarstvu finansija do 31. marta 2020. godine.

Urađen kvartalni finansijski izvještaji Poreske uprave (Izvještaj o novčanim tokovima III i Izvještaj o neizmirenim obavezama) i dostavljen Ministarstvu finansija, u rokovima i na način propisan Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština („Službeni list CG" broj 35/05 i 81/05) i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Službeni list CG" broj 23/14).

2. Na osnovu izvještaja Centralne popisne komisije i sravnjenja popisnog stanja imovine (pokretne i nepokretne), opreme i robe u ekonomatu Poreske uprave sa knjigovodstvenim stanjem, donešene su i sprovedene Odluke Direktora Poreske uprave o rashodovanju osnovnih sredstava po Područnim jedinicama i u Centrali Poreske uprave.

Izveštaj o pokretnoj i nepokretnoj imovini, kao i ostaloj opremi kojom raspolaže Poreska uprava, dostavljen je Upravi za imovinu do 31.03.2020. godine, sistematizovan po grupama i sintetičkim kontima, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština (»Sl. list CG« br. 37/05 i 81/05), sa urađenim obračunom amortizacije u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika (Sl. List CG» br. 32/03).

3. Urađeni su mjesečni izveštaji o zaposlenim službenicima i namještenicima i njihovim zaradama (Obrazac RAD-1), za potrebe Zavoda za statistiku.

Na zahtjev Republičkog zavoda za statistiku urađen je i dostavljen Izveštaj o troškovima rada za IV kvartal 2019. godine (Obrazac –ITR-G).

Urađeni su i dostavljeni Poreskoj upravi godišnji OPD-3 obrasci u januaru i mjesečni OPP ND i IOPPD obrasci do 15 u mjesecu za prethodni mjesec.

4. Mjesečno su pripremani podaci za obračun plata, za sve službenike Poreske uprave na osnovu evidencije prisustva na radu službenika, evidencije bolovanja na osnovu izveštaja o privremenoj spriječenosti za rad, kao i obrada podataka neophodna za ovjeru obrazaca za kredite i obrazaca za dozvoljene minuse.

5. Odrađeni i dostavljeni Fondu Pio M-4 obrasci, za sve službenike Poreske uprave, za 2019. godinu.

6. Odrađeni su računi za nabavljenu robu i usluge kroz knjigu ulaznih faktura i dostavljeni su odgovorajuću zahtjevi za plaćanje Državnom trezoru, radi izmirenja obaveza nastalih navedenim nabavkama.

7. Redovno je praćena realizacija svih Ugovora za nabavljene robu i usluge za potrebe Poreske uprave.

8. Odrađeni su i dostavljeni Upravi za imovinu računi za troškove kancelarijskog materijala i troškove mobilne i fiksne telefonije u skladu sa Uredbom o objedinjavanju javnih nabavki roba i usluga.

9. Redovno su knjiženi plaćeni računi za sve vrste troškova kroz Glavnu knjigu kao i kroz glavne knjige za program Svjetske banke „Reforma poreske administracije“.

10. Redovno su unošene fakture za nabavku roba i usluga i zaduženja po dobavljačima kroz program za evidenciju dobavljača kao i sravnjenje međusobnih obaveza i potraživanja sa dobavljačima.

11. Periodično je unošena je nabavka osnovnih sredstava u Knjigovodstvu osnovnih sredstava, vršen premještaj već postojećih osnovnih sredstava po lokacijama u skladu sa poslatim obavještenjima o premještajima organizacionih cjelina Poreske uprave.

12. U okviru materijalnog knjigovodstva vršeni su poslovi prijema opreme, sitnog inventara i potrošnog materijala i o tome se sačinile odgovarajuće evidencije. Na bazi dostavljenih zahtjeva Organizacionih cjelina, vršeno je izdavanje potrošnog materijala i o tome vođena analitička evidencija po vrsti artikla i po korisnicima.

13. Izvršena priprema podataka o osnovnim sredstvima po vrstama i stopama amortizacije radi migracije podataka u ARS aplikaciju (Jedinstvena evidencija državne imovine).

14. Isplaćeni su prispjeli gotovinski računi, u skladu sa važećim zakonskim propisom, preko blagajne, izvršena je isplata određenih ličnih primanja (dnevnice, putni troškovi i dr.).

15. U skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti izvršeno je prikupljanje, priprema podataka kao i izrada Zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava Poreskoj upravi za 2021. godinu.

16. U okviru Službe za finansije i javne nabavke obavljaju se poslovi javnih nabavki koji su propisani Zakonom o javnim nabavkama, a u okviru Budžetom odobrenih sredstava mjesečnim planom po pozicijama za tekuću godinu. Struktura realizovanih javnih nabavki je prikazana u sledećoj tabeli:

Metod nabavke	Broj nabavki	Iznos
Tender	13	792.802,51
Nabavke male vrijednosti	59	77.510,62
Jednostavne nabavke	33	30.142,37
Ukupno	105	900.455,50

17. Planom Budžeta za 2020. godinu, za period od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine, Poreskoj upravi je odobreno sredstava u iznosu od 8.243.805,43€, od čega je za isti period iskorišteno 7.789.986,81€. Procenat iskorištenosti odobrenih sredstava, za program za period od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine, je 94,50%.

Struktura odobrenih i utrošenih sredstava za izdatke Budžeta Poreske uprave, po programima, data je u Tabeli koja je prilog ovom Izvještaju.

Planom Budžeta za 2020. godinu Poreskoj upravi su za program Uprava za imovinu-Objedinjenje javne nabavke (Poreska uprava), namijenjen za plaćanje troškova kancelarijskog materijala, kompjuterskog materijala i opreme, goriva i motornog ulja, kancelarijskog namještaja i prevoznih sredstava kao i usluga mobilne i fiksne telefonije, interneta i osiguranja, za period od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine odobreno sredstava u iznosu od 518.047,25€ od čega je za isti period iskorišten iznos od 333.420,59€. Procenat iskorištenosti odobrenih sredstava, za navedeni program za period od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine, je 64,36%.

18. Pored gore navedenih aktivnosti, ova Služba je pratila i devizni račun Poreske uprave kod Podgoričke banke. U toku izvještajnog perioda 2020. godine na ovaj devizni račun je od različitih pravnih lica uplaćen iznos od 3.372.027,53€. Navedeni iznos sredstava je preusmjeren na Rješenjem određene uplatne račune.

Zaključak

Izvještaj o radu Poreske uprave za 2020. godinu predstavlja srž najvažnijih aktivnosti u okviru njene nadležnosti. Situacija sa pandemijom korona virusa, koja je pogodila cijeli svijet, uticala je i na rezultate realizovane u izvještajnom periodu u vidu smanjene naplate, ali upkos tome za navedeni period Poreska uprava je:

- nastavila sprovođenje aktivnosti iz Poslovne strategije za period 2019-2022. kao krovni strateški dokument,
- nastavila sa sprovođenjem 2 velika projekta - Integrisani sistem za upravljanje prihodima i Sistem elektronske fiskalizacije,
- realizovala konsultantske misije MMF-a,
- nastavila kampanju borbe protiv sive ekonomije.

Predlog mjera za unapređenje

Jedan od osnovnih strateških ciljeva Uprave je povećanje poštovanja poreskih obaveza. Plan obuhvata set aktivnosti za koje će biti zadužene pojedinačne organizacione cjeline koje sprovode ključne poslovne procese, u cilju što kvalitetnijeg pristupa poreskim obveznicima u tretmanu zasnovanom na utvrđenim rizicima.

Očekujemo da će se sprovođenjem Plana za poštovanje poreskih propisa, uz sve ostale napore koje ova Uprava ulaže, obezbijediti neophodna podrška poreskim obveznicima, te doprinijeti nastavku rasta dobrovoljne poreske discipline i, posljedično, stabilizaciji javnih finansija u Crnoj Gori, upkos izazovima vremena koji obilježava pandemija Covid19.

IX IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE ZA IGRE NA SREĆU

1. UVODNE NAPOMENE

Stupanjem na snagu Uredbe o načinu i organizaciji rada državne uprave („Službeni list CG“, br. 87/18), Uprava za igre na sreću je ponovo stekla status samostalnog organa državne uprave.

Nadzor nad radom priređivača igara na sreću, nakon dodjele koncesije, i dalje je u nadležnosti Uprave za inspekcijske poslove, koja je na osnovu Uredbe o načinu i organizaciji rada državne uprave („Službeni list CG“ 05/12), preuzela od Uprave za igre na sreću državne službenike i namještenike koji su vršili inspekcijske poslove, opremu i službenu dokumentaciju. Odredbom člana 26 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. br. 87/18, 2/19 i 38/19), određeno je da Uprave za igre na sreću vrši poslove koji se odnose na: „odlučivanje o svojstvu neke igre, kao igre na sreću; pripremanje stručne osnove za izradu propisa u oblasti igara na sreću; davanje saglasnosti na pravila igara na sreću; vođenje registra priređivača igara na sreću; učestvovanje u komisijama za izvlačenje i pronalaženje dobitaka u lutrijskim igrama na sreću; vršenje kontrole osnovnog kapitala i depozita kod priređivača igara na sreću po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca; izdavanje odobrenja za držanje riziko-depozita za osiguranje isplata dobitaka kod posebnih igara na sreću; razmatranje ponuda dospelih na konkurs za dodjelu koncesije za priređivanje igara na sreću, u skladu sa postupkom davanja koncesije i obavljanje ostalih stručnih poslova u vezi sa davanjem koncesije; pripremanje predloga za oduzimanje koncesije; vršenje procjene vrijednosti nagradnog fonda za priređivanje nagradnih igara u robi i uslugama; predlaganje akata o ostalim uslovima koje igračnica mora da ispuni; određivanje jedinstvenog finansijskog softvera za klađenje; izdavanje odobrenja za promjenu lokacije automat-kluba, odnosno kladionice ili uplatnog mjesta; izdavanje naljepnica za automate i stolove; izdavanje saglasnosti i vršenje kontrole priređivanja nagradnih igara u robi i uslugama; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.“

U cilju izvršavanja propisanih poslova, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, broj: 03/04-151/1 od 19.06.2019. godine, utvrđeno je da Uprava za igre na sreću ima tri organizacione jedinice: Sektor za poslove igara na sreću, Sektor za informacioni sistem za on-line nadzor priređivača i Služba za opšte poslove i finansije. Ukupan sistematizovani broj radnih mjesta u Upravi za igre na sreću je 21, od čega je na dan 31.12.2019. godine, popunjeno 17 radnih mjesta.

2. PRIHODI OD IGARA NA SREĆU I NAGRADNIH IGARA

2.1 PRIHODI OD IGARA NA SREĆU I NAGRADNIH IGARA ZA 2020. GODINU PO MJESECIMA

Ukupan prihod¹⁸ od igara na sreću i nagradnih igara u 2020. godini, po osnovu koncesionih naknada je iznosio **11,908,959.99 €**. U tabeli br. 1 je prikaz prihoda po mjesecima.

¹⁸ Svi novčani iznosi u tabelama su izraženi u EUR (€)

2020. GODINA	KLADIONIČKE IGRE		AUTOMAT KLUBOVI	KAZINA	INTERNET KLAĐENJE	NAGRADNE IGRE	TOMBOLA ZATVORENOG TIPA	UKUPNO
	KLADIONICE	TERMINALI						
JANUAR	693,694.44	28,980.11	192,883.33	236,407.86	75,000.00	145.08	682.99	1,227,793.81
FEBRUAR	802,777.39	20,971.66	212,631.89	167,952.61	75,000.00	4,594.02	698.74	1,284,626.31
MART	591,551.79	10,662.75	187,756.66	142,601.04	61,724.13	0.00	483.34	994,779.71
APRIL	23,942.37	10,333.18	52,399.75	19,805.39	0.00	0.00	29.30	106,509.99
MAJ	149,528.86	5,014.59	36,448.97	44,025.86	61,312.18	65.00	0.00	296,395.46
JUN	370,440.98	87.00	131,531.79	3,790.96	119,016.13	2,587.80	384.52	627,839.18
JUL	924,775.63	14,338.01	215,413.87	65,354.96	153,994.27	1,491.23	390.85	1,375,758.82
AVGUST	581,032.72	2,212.92	269,786.69	105,004.11	90,000.00	97.00	310.20	1,048,443.64
SEPTEMBAR	703,591.69	10,850.94	240,604.63	198,257.91	140,000.00	3,591.50	853.53	1,297,750.20
OKTOBAR	824,264.20	7,000.00	214,381.37	119,044.12	140,000.00	138.58	260.62	1,305,088.89
NOVEMBAR	793,801.07	7,449.39	220,817.08	73,660.66	90,000.00	179.77	254.12	1,186,162.09
DECEMBAR	601,060.24	1,046.76	194,895.81	224,099.61	116,250.00	3,143.34	17,316.13	1,157,811.89
Σ	7,060,461.38	118,947.31	2,169,551.84	1,400,005.09	1,122,296.71	16,033.32	21,664.34	11,908,959.99

Tabela br. 1

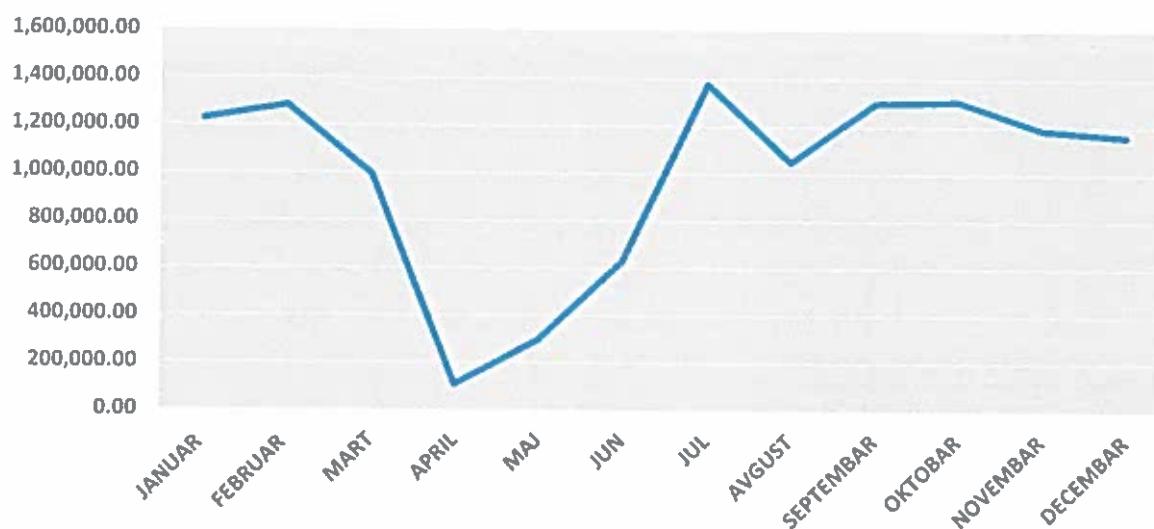
Kvartalni prihod od igara na sreću i nagradnih igara po osnovu koncesionih naknada je prikazan u tabeli br. 2

2020. GODINA	KLADIONIČKE IGRE		AUTOMAT KLUBOVI	KAZINA	INTERNET KLAĐENJE	NAGRADNE IGRE	TOMBOLA ZATVORENOG TIPA	UKUPNO
	KLADIONICE	TERMINALI						
I KVARTAL	2,088,023.62	60,614.52	593,271.88	546,961.51	211,724.13	4,739.10	1,865.07	3,507,199.83
II KVARTAL	543,912.21	15,434.77	220,380.51	67,622.21	180,328.31	2,652.80	413.82	1,030,744.63
III KVARTAL	2,209,400.04	27,401.87	725,805.19	368,616.98	383,994.27	5,179.73	1,554.58	3,721,952.66
IV KVARTAL	2,219,125.51	15,496.15	630,094.26	416,804.39	346,250.00	3,461.69	17,830.87	3,649,062.87
Σ	7,060,461.38	118,947.31	2,169,551.84	1,400,005.09	1,122,296.71	16,033.32	21,664.34	11,908,959.99

Tabela br. 2

Na grafikonu br. 1 je prikazano kretanje mjesečnih budžetskih prihoda po osnovu koncesionih naknada u 2020. godini.

PRIHODI

Grafikon br. 1

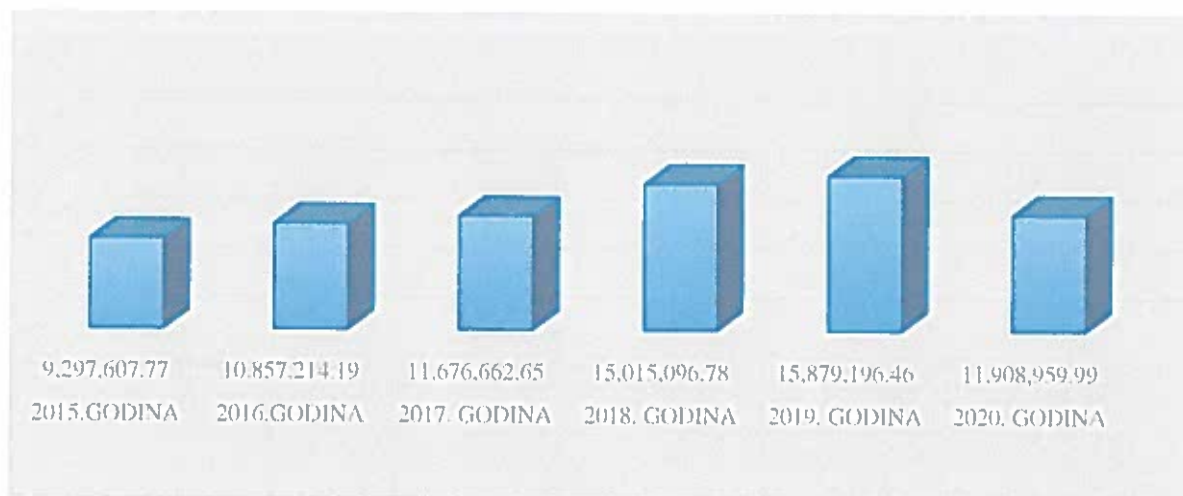
Smanjenje budžetskih prihoda u 2020. godini u odnosu na isti period prethodne godine, po osnovu koncesionih naknada, iznosio je **-25.00%**, što je predstavljeno u tabeli br. 3:

VRSTE IGRE	2020. GODINA	2019. GODINA	% U ODNOSU NA PROŠLU GODINU
KAZINA	1,400,005.09	4,565,136.63	-69.33%
NAGRADNE IGRE	16,033.32	41,484.94	-61.35%
KLADIONIČKE IGRE	7,179,408.69	7,951,694.04	-9.71%
AUTOMAT KLUBOVI	2,169,551.84	2,496,723.62	-13.10%
TOMBOLA ZATVORENOG TIPA	21,664.34	6,606.16	227.94%
INTERNET KLAĐENJE	1,122,296.71	817,551.07	37.28%
UKUPNO	11,908,959.99	15,879,196.46	-25.00%

Tabela br. 3

Kretanje budžetskih prihoda od igara na sreću tokom perioda od 01.01.2015. do 31.12.2020. godine, prikazano je na grafikonu br. 2.

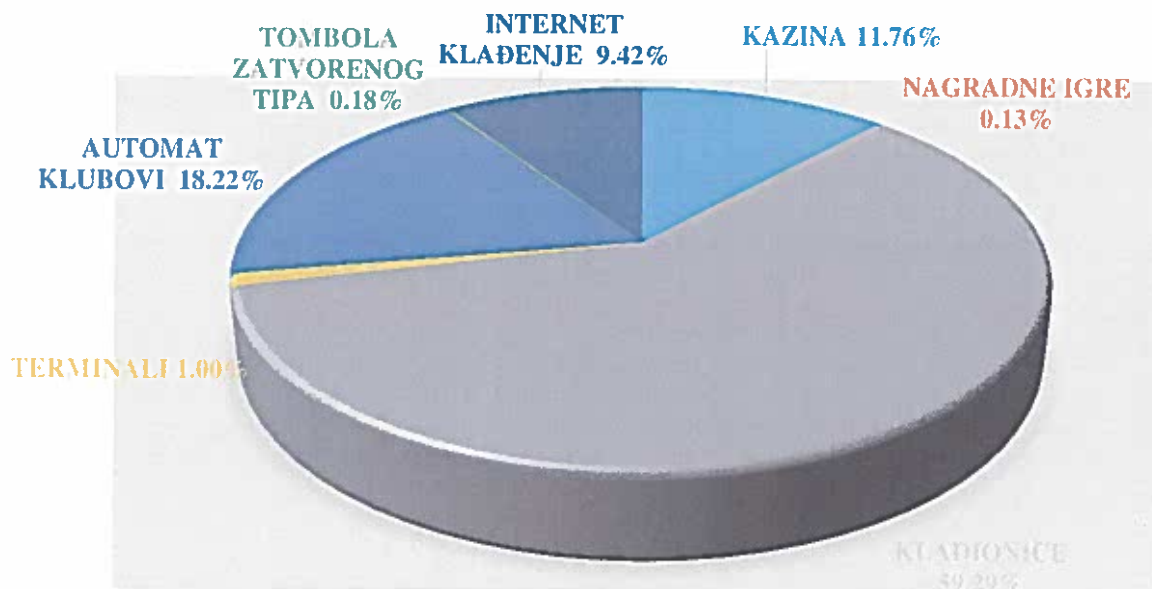
Budžetski prihodi 2015 - 2020

Grafikon br. 2

2.2. GRAFIČKI PRIKAZ UČEŠĆA PRIHODA OD POJEDINIH VRSTA IGARA U UKUPNOM PRIHODU

UČEŠĆE U UKUPNOM PRIHODU U 2020. GODINI

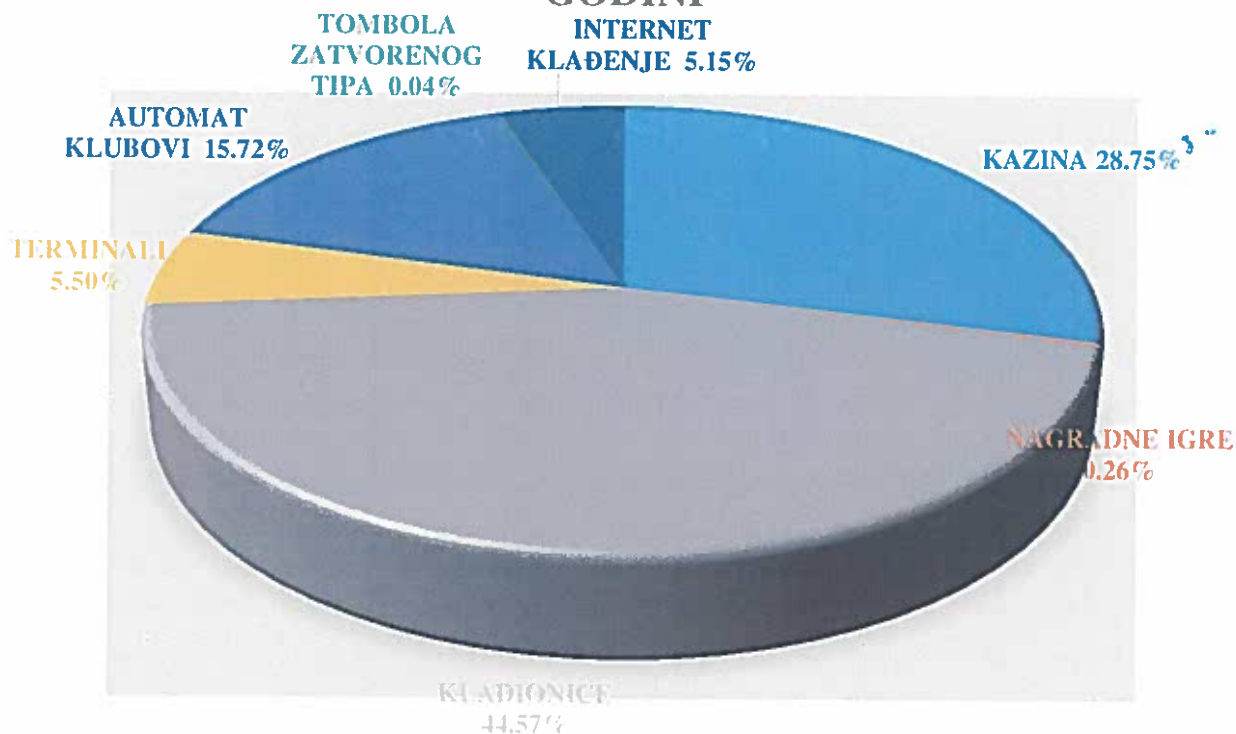
Grafikon br. 3

Učešće pojedinih vrsta igara na sreću u ukupnom budžetskom prihodu za 2020. godinu je prikazano na grafikonu br. 3. U odnosu na 2019. godinu (grafikon br. 4) je primjetno smanjenje učešća prihoda

od terminala za klađenje (u ugostiteljskim objektima), što je bilo očekivano kao posljedica Odluke¹⁹ Ustavnog suda Crne Gore iz 2017. godine.

UČEŠĆE U UKUPNOM PRIHODU U 2019.

GODINI

Grafikon br. 4

2.3. PRIHODI OD IGARA NA SREĆU PO PRIREĐIVAČIMA

2.3.1 LISTA 10 NAJVEĆIH PRIREĐIVAČA PO PRIHODIMA U 2020. GODINI

REDNI BROJ	NAZIV PRIREĐIVAČA	PRIHODI U 2020. GODINI
1	VEZUV DOO	2,578,647.57
2	LOB COMPANY DOO	1,100,994.73
3	SPORTING GROUP DOO	1,097,439.98
4	ČIBRI DOO	866,490.94
5	MNA GAMING DOO	819,827.59
6	FUN FUN DOO	702,341.38
7	DŽEK POT DOO	635,968.35
8	MULTIMAT DOO	618,515.39

¹⁹ Nakon odluke Ustavnog suda Crne Gore Uprava za igre na sreću više ne izdaje koncesije za priređivanje posebnih igara na sreću – kladioničke igre putem terminala za klađenje u ugostiteljskim objektima, niti dozvoljava premještanje terminala iz jednog ugostiteljskog objekta u drugi.

9	MAESTRAL HOTELS AND CASINOS DOO	606,878.88
10	MERIDIAN BET DOO	553,137.54

Tabela br. 4

2.3.2 PRIHODI OD KAZINA U 2020. GODINI PO PRIREĐIVAČIMA

REDNI BROJ	NAZIV PRIREĐIVAČA	PRIHODI U 2020. GODINI
1	DŽEK POT DOO	635,968.35
2	MAESTRAL HOTELS AND CASINOS DOO	606,878.88
3	CASINO AVALA DOO	157,157.86

Tabela br. 5

2.3.3 LISTA 5 NAJVEĆIH PRIREĐIVAČA IGARA NA SREĆU NA AUTOMATIMA PO PRIHODIMA U 2020. GODINI

REDNI BROJ	NAZIV PRIREĐIVAČA	UPLATE
1	MNA GAMING DOO	679,952.50
2	VEZUV DOO	313,733.65
3	GAME WORLD DOO	217,698.06
4	LUTRIJA CRNE GORE	213,211.49
5	MARKOVIĆ GRAND COMPANY DOO	119,458.42

Tabela br. 6

2.3.4 LISTA 5 NAJVEĆIH PRIREĐIVAČA KLADIONIČKIH IGARA PO PRIHODIMA U 2020. GODINI

REDNI BROJ	NAZIV PRIREĐIVAČA	KLADIONIČKE IGRE		UPLATE
		KLADIONICE	TERMINALI	
1	VEZUV DOO	2,073,495.22	51,382.97	2,124,878.19
2	LOB COMPANY DOO	977,669.84	3,211.99	980,881.83
3	SPORTING GROUP DOO	977,439.98		977,439.98
4	ČIBRI DOO	643,569.19	19,549.50	663,118.69
5	FUN FUN DOO	596,572.20	411.59	596,983.79

Tabela br. 7

2.3.5 PRIHODI OD TOMBOLE ZATVORENOG TIPA PO PRIREĐIVAČIMA U 2020. GODINI

RED. BROJ	NAZIV PRIREĐIVAČA	UPLATE
1	VEZUV DOO	20,035.73
2	REGINA SPORT DOO	1,362.61
3	NORD DOO	266.00

Tabela br.8

3. REGISTAR PRIREĐIVAČA

3.1 KLADIONIČKE IGRE NA SREĆU

U Crnoj Gori, na dan 31.12.2020. godine, 16 privrednih društava priređivalo je posebne igre na sreću – kladioničke igre.

PRIREĐIVAČI KLADIONIČARSKIH IGARA NA SREĆU 31.12.2020. GODINE		
REDNI BROJ	NAZIV PRIREĐIVAČA	BROJ KLADIONICA
1	ALFA-99 INFOTECH CONSULTANCY DOO	1
2	ARUA DOO	39
3	ATMOSFERA PLUS DOO	5
4	BEE FEE MNE DOO	3
5	BONUS DOO	20
6	ČIBRI DOO	134
7	FUN FUN DOO	87
8	LOB COMPANY DOO	112
9	LUCA'S BET DOO	12
10	MERIDIANBET DOO	32
11	MNA GAMING DOO	34
12	MULTIMAT DOO	70
13	SPORT BET DOO	30
14	SPORTING GROUP DOO	92
15	VEZUV DOO	350
16	WESTERFULL MONTENEGRO DOO	3
	UKUPNO:	1024

Tabela br.9

3.2 AUTOMAT KLUBOVI

Na dan 31.12.2020. godine, 26 priređivača je priređivalo posebne igre na sreću – igre na automatima i elektronskim ruletima u 128 objekata (automat klubova).

Redni broj	BROJ AUTOMATA I RULETA PO PRIREĐIVAČIMA 31.12.2020. GODINE				
	NAZIV PRIREĐIVAČA	Broj klubova	Broj automata	Broj ruleta	Broj mjesta na ruletima
1	ADRIA TRANSPORT DOO	1	10	/	/
2	ARBUN COMMERCE DOO	3	36	/	/
3	ARUA DOO	8	94	6	33
4	BEE FEE MNE DOO	3	40	3	16
5	BINGO-KRIVOKAPIĆ DOO	1	10	/	/
6	CATTARO COMPANY GROUP DOO	3	57	3	20
7	ČIBRI DOO	6	68	5	20
8	FLESH & AS DOO	1	9	1	10
9	FUN FUN DOO	3	21	3	20
10	GAMBLER MONTENEGRO DOO	6	61	1	4
11	GAME WORLD DOO	5	142	5	26
12	GIDA DOO	8	79	4	20
13	KINGS & CO DOO	3	57	/	/
14	LOB COMPANY DOO	1	10	/	/
15	LUTRIJA CRNE GORE AD	18	163	12	83
16	MARKOVIĆ GRAND COMPANY DOO	7	92	7	29
17	MERIDIANBET DOO	1	10	/	/
18	MNA GAMING DOO	17	361	13	69
19	MONTENEGRO BETTING DOO	5	30	5	20
20	MONTEVEGAS DOO	2	63	2	12
21	MTV	1	10	/	/
22	MULTIMAT DOO	7	67	6	31
23	PALADIUM DOO	3	36	3	16
24	SATURNUS CODEX DOO	2	8	2	12
25	VEZUV DOO	12	248	11	70
26	ZEN A MATIC DOO	1	12	1	4
	UKUPNO:	128	1794	93	515

Tabela br.10

3.3 KAZINA

Na dan 31.12.2020. godine, posebne igre na sreću u kazinima priređivala su 3 privredna društva, u 5 kazina.

Naziv priređivača	Naziv kazina
DŽEK POT DOO	CASINO ROYAL SPLENDID
DŽEK POT DOO	QUEEN OF MONTENEGRO
DŽEK POT DOO	CASINO MONTENEGRO
MAESTRAL Hotels And Casinos DOO	MAESTRAL
CASINO AVALA DOO	CASINO AVALA

Tabela br.11

3.4 LUTRIJSKE IGRE NA SREĆU

U Crnoj Gori na dan 31.12.2020. godine, 3 privredna društava priređivala su lutrijske igre na sreću – tombolu zatvorenog tipa.

Redni broj	Naziv priređivača	Adresa	Naziv objekta
1	NORD DOO	UL. TOMAŠA ŽIŽIĆA BB - BIJELO POLJE	"NORD"
2	REGINA SPORT DOO	UL. NJEGOŠEVA BR. 21 - NIKŠIĆ	"SKVER"
3	VEZUV DOO	TRG REPUBLIKE BB - PODGORICA	"PRINC"

Tabela br.12

3.5 IGRE NA SREĆU PREKO INTERNETA

U Crnoj Gori je na dan 31.12.2020. godine, 10 (deset) privrednih društava priređivalo igre preko interneta:

- Vezuv DOO,
- Lob company DOO,
- Arua DOO,
- Meridianbet DOO,
- Sporting Group DOO,
- Sport Bet DOO,
- Čibri DOO ,
- ALFA-99 INFOTECH CONSULTANCY DOO,
- FUN FUN DOO,
- MULTIMAT DOO
-

3.6 NAGRADNE IGRE

Tokom 2020. godine, organizovano je ukupno 47 nagradnih igara. Od toga su 12 bile sa fondom nagrada u iznosu od preko 10,000.00 €. Ukupan budžetski prihod realizovan u 2020. godini je iznosio 15.159,19 €.

Kako je prihod od nagradnih igara za 2019. godinu iznosio 41.484,94 €, u 2020. godini je isti umanjen za 63,46% u odnosu na 2019. godinu.

4. RAD SEKTORA ZA INFORMACIONI SISTEM ZA ON-LINE NADZOR PRIREĐIVAČA

Nakon implementacije Informacionog sistema za on-line nadzor igara na sreću (ISONIS) i početka produkcije povezivanjem IS priređivača tokom 2017.godine, Sektor za informacioni sistem za on-line nadzor priređivača je tokom 2020. godine uspješno izvršavao svoje obaveze:

- Od 01.01.2020. godine, primljeno je 892 zahtjeva od strane priređivača igara na sreću, koji se odnose na: priključenje komunikacionih platformi novih priređivača, priključenje novih lokacija na ISONIS, priključenje uređaja, uklanjanje platformi privrednih društava koja su izgubila status priređivača, kao i deaktiviranje lokacija i uređaja.
- Odgovoreno je na preko 2000 e-mail poruka preko isonis2015@gmail.com adrese za pružanje tehničke podrške.
- Tehnička pomoć od strane Sektora za informacioni sistem za on-line nadzor priređivača je pružana putem telefona kao i organizovanjem brojnih sastanaka prostorijama Uprave za igre na sreću.
- Redovna izrada backup-a podataka u ISONIS-u
- Svakodnevna analiza rada ISONIS-a, presjek stanja sistema i analiza prenesenih podataka o transakcijama priređivača.
- Evidentirano je preko 5000 nepravilnosti i grešaka u prenosu podataka o čemu je redovno obavještavana Uprava za inspeksijske poslove – Odsjek za inspekciju za igre na sreću.

Sektor za informacioni sistem za on-line nadzor priređivača je od početka funkcionisanja ISONIS-a imao kvalitetnu tehničku i konsultantsku podršku od strane "Smart Tech" DOO, a saradnja je nastavljena i tokom 2020. godine. Takođe, u dijelu održavanja hardverske komponente sistema, podršku je pružala kompanija "Infosistemi" DOO.

Glavni server je premješten iz data centra Ministarstva javne Uprave u prostorije Uprave za igre na sreću sa čime je zaokružen informacioni sistem i olakšan rad ISONIS-a.

Dobijena je iznajmljena linija sa čime je olakšan mrežni saobraćaj i prijem podataka od priređivača. Trenutno, ISONIS prikuplja podatke sa 42 priređivačke komunikacione platforme, sa preko 1100 lokacija i više od 4700 uređaja. U 2020.godini, prikupljeno je preko 100.000.000 transakcija sa trendom porasta u narednom periodu.

Navedeni podaci ukazuju na potrebu hitnih intervencija u cilju poboljšanja hardversko-komunikacione komponente sistema jer je računarska oprema pri kraju svog eksploatacionog perioda.

5. OSTALO

5.1 ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA

Oblast igara na sreću regulisana je Zakonom o igrama na sreću („Sl. list RCG“ br. 52/04 i „Sl. list Crne Gore“ br. 13/07, 40/11, 61/13 i 37/17), kao i sljedećim pravilnicima:

- Pravilnik o bližim prostornim i tehničkim uslovima za automat klub i obrascima izvještaja o radu i popisu stanja broјčanika („Službeni list RCG“, br. 10/05 i „Službeni list CG“, br. 14/13 i 50/16);
- Pravilnik o uslovima za vršenje tehničkog pregleda i stolova za igre na sreću („Službeni list RCG“, br. 10/05)
- Pravilnik o prostornim i tehničkim uslovima za priredjivanje kladioničkih igara („Službeni list RCG“, br. 10/05, i „Službeni list CG“, br. 17/13, 50/16 i 24/17); Odluka Ustavnog suda Crne Gore U-II br. 41/16 i 44/16 („Sl. list CG“, br. 24 od 10. aprila 2017. godine). S obzirom da je

ovom Odlukom ukinuta odredba člana 6 stav 3 pomenutog Pravilnika, od objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, dana 10.04.2017. godine, terminali za klađenje ne mogu se postavljati u ugostiteljskim objektima.

- Pravilnik o bližim prostornim i tehničkim uslovima koje kazino mora da ispunjava i obrascima o dnevnom obračunu po pojedinom stolu za igre na sreću („Sl. listu RCG“, br. 10/05, i „Sl. listu CG“, br. 14/13 i 50/16);
- Pravilnik o bližim prostornim i tehničkim uslovima za priređivanje binga, tv tombole i tombole („Službeni list RCG“, br. 10/05, i „Službeni list CG“, br. 14/13);
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispuni priređivač nagradnih igara („Službeni list CG“, br. 12/13).

X IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE ZA NEKRETNINE

I PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI U 2020. GODINI

Odredbom člana 4 stav 3 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti („Sl. list RCG“ br. 29/07 i „Sl. list CG“ br. 32/11, 73/10, 40/11, 43/15, 37/17 i 17/18), (u daljem tekstu: Zakon), propisano je da se poslovi državnog premjera, izrade i održavanje katastra nepokretnosti vrše na osnovu Godišnjeg plana radova.

Uprava je u periodu od 01.01.2020 do 31.12.2020. godine tokom izvještajnog perioda ostvarila dobre rezultate u poslovima održavanja državnog premjera, stvaranje novog katastra nepokretnosti kao i na poslovima prvostepenog upravnog postupka, uz velike kadrovske probleme koji su je pratili, rezultati ove Uprave su na zavidnom nivou.

- UPRAVNI POSTUPAK

U 2020. godine u radu je bilo 62.933 predmeta

U izvještajnom periodu od ukupnog broja predmeta riješeno je 59.536 predmeta.

U radu je ostalo 2.628 predmeta, što predstavlja 5.39 % od ukupnog broja predmeta u radu, uz napomenu da većina predmeta je još uvijek u roku, odnosno isti su primljeni tokom decembra izvještajne godine.

UPOREDNI PODACI U PREDMETIMA UPRAVNOG POSTUPKA PERIOD 2015-2020

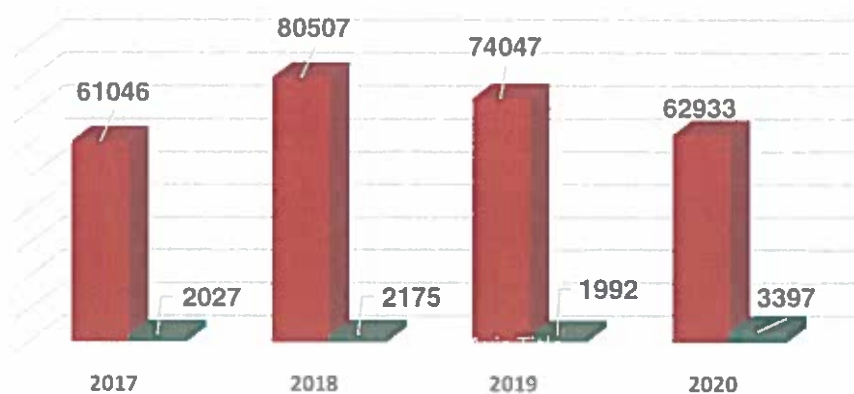
godina	predmeti u radu	riješeni predmeti	neriješeni predmeti	procenat neriješenih predmeta
2016	60.018	57.573	2.445	4.07%
2017	63.318	61.046	2.272	3.60%
2018	86.127	80.507	5.091	5.90%
2019	78.287	74.047	4.240	5.42%
2020	62.933	59.536	3.397	5.39%

BROJ PREDMETA UPRAVOG POSTUPKA period 2015-2020 godine

Uz angažovanje svih kapaciteta Uprave i uz prekovremen rad Uprava je broj nezavršenih predmeta dovela na minimum uz napomenu da je jedan broj predmeta podnešen u decembru 2020. godine, i da zakonski rokovi nijesu istekli.

Ukupan broj primljenih i neriješenih predmeta period 2017-2020.g.

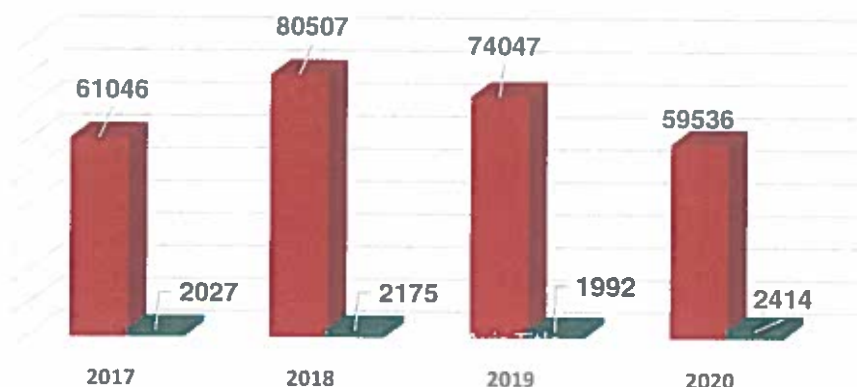

ŽALBE NA RJEŠENJA U PRVOSTEPENOM POSTUPKU

Ukupan broj podnešenih žalbi je 2.414 žalbe na ukupan broj riješenih predmeta 59.536 odnosno 4.05%.

Uprava u ovim predmetima postupa u skladu sa datim sugestijama.

Ukupan broj podnešenih žalbi na prvostepena rješenja 2017-2020.g.

PROJEKAT LEGALIZACIJE BESPRAVNO SAGRAĐENIH OBJEKATA

Shodno projektu legalizacije bespravno sagrađenih objekata Uprava za nekretnine je i u 2020. godini imala povećan obim poslova na postupcima ovjere elaborate, izdavanje koordinata tačaka, izdavanje kopija planova, izdavanje uvjerenja o posjedovanju nepokretnosti na teritorije države.

Navedeno povećanje tokom izvještajnog perioda je proizvod nekompletirane dokumentacije podnešene lokalnim samoupravama, u čijim postupcima su stranke u obavezi da kompletiraju dokumentaciju.

Uprava za nekretnine shodno projektu legalizacije, organizovala je dopunski rad, ispomoć Područnim jedinicama Bar, Herceg Novi, Tivat, Žabljak, kao i ispomoć Odsjeka za državni premjer, Područnoj jedinici Podgorica. Sa veoma malim brojem službenika geodetske struke, Uprava je postigla veoma dobre rezultate, s obzirom da broj lica geodetske struke, najčešće prelazi u privatnu praksu, čime se ovoj Upravi stvaraju kadrovski problemi odnosno deficit lica geodetske struke.

U toku izvještajnog perioda nastavljen je rad na projektima osnivanja katastra nepokretnosti za nepremjereni dio teritorije Opštine Nikšić i Opštine Bijelo Polje, koji predstavljaju veoma važne projekte za ovaj državni organ koji će stvaranjem katastra nepokretnosti za ove teritorije doprinijeti vežoj sigurnosti vlasništva, boljoj naplati poreza kao i sve druge benefite koji se ostvaruju ovakvim podacima.

PRIHODI UPRAVE ZA NEKRETNINE

U toku 2020. godine ukupno ostvareni prihod je 1.588.026,00 €

Uredba o visini naknada za korišćenje podataka katastra nepokretnosti donešena je 2012. godine i naknade iz Uredbe su najniže u regionu.

Pokrenuta je procedura usvajanja Uredbe i istom planirani prihodi nakon usvajanja iste na godišnjem nivou iznosi li mnogo više nego već ostvareni.

Za potrebe državnih organa, organa lokalne samouprave i javnih preduzeća, podaci se dostavljaju bez naknada.

Pored toga nemoguće je prikazati sve one dnevne, dodatne poslove koji se obavljaju (razni uvidi, provjere podataka, objašnjenja, prijemi stranaka, vještačenja za sudove, dostavljanje hronologije upisa i sl.), a koji čine oko 50% radnih obaveza.

Važno je napomenuti da je u Upravi smanjen broj predstavljeni od strane građana iz razloga bržeg i efikasnijeg rješavanja predmeta u upravnom postupku.

Za ovaj izvještajni period nastavlja se sa aktivnostima rješavanja upisa hipoteka u roku od 24 h od prijema zahtjeva.

Takođe, važno je napomenuti da je vrijeme završetka predmeta, a shodno Izmjenama i dopunama Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, smanjeno na osnovu upisa po skraćenom postupku. Međutim, važna činjenica je i da se ubrzanjem postupka vršenja promjena, pojavila potreba i za većim brojem zaposlenih sa opisom radnih mjesta za sprovođenje promjena kroz bazu podataka.

Uprava i dalje na ovim poslovima radi sa smanjenim kapacitetima, jer jedan dio Samostalnih savjetnika, dipl. pravnika angažovano je na poslovima u Komisijama za izlaganje podataka o nepokretnostima na javni uvid na teritorijama Opština Podgorice, Andrijevice, Berane, Nikšić, Petnjica, Plav, Rožaje i Šavnik.

U toku ovog izvještajnog perioda i dalje su nastavljene aktivnosti na prioritetnim predmetima eksproprijacija na državnom i lokalnom nivou i isti zahtijevaju uključivanje svih kapaciteta Uprave, radi realizacije kapitalnih projekata koji su veoma značajni za Državu iz oblasti saobraćaja, energetike i turizma, a naročito poslovi na auto putu Bar - Boljari, dalekovod primorje - Pljevlja, optički kabal „Terna”, put Berane - Lubnica - Kolašin, kao i izrada elaborata eksproprijacije i sprovođenje upravnog postupka eksproprijacije za sve infrastrukturne projekte u Crnoj Gori u Područnim jedinicama Podgorici, Cetinju, Beranama, Bijelom Polju, Kolašinu, Kotoru, Šavnik, Žabljak, Pljevlja i Nikšiću kao i u drugim Opštinama gdje su kapitalne projekte sprovodile lokalne samouprave.

U toku je nastavak izlaganje podataka novog premjera koje Uprava u kontinuitetu radi od 2008. godine.

U toku 2020. godine potvrđena je baza podataka evidencije katastra nepokretnosti za 28 katastarskih opština, ukupne površine 53,990 ha.

PROCJENA NEPOKRETNOSTI

Shodno Zakonu o ekspoprijaciji („Sl.ist RCG”, br. 55/00, 12/02, 28/06, i Sl. CG br. 21/08, 30/17 i 75/18) čl. 22 stav 3 i 5 definisano da Komisiju obrazuje nadležan organ za poslove upisa na nepokretnostima, koja ima pet članova od kojih najmanje tri člana moraju biti sudski vještaci odgovarajuće struke

Direktor Uprave je formirao Komisiju za procjenu vrijednosti nepokretnosti u postupcima eksproprijacija za teritoriju svih opština.

Komisije rade na poslovima procjena za potrebe realizacije najznačajnijih projekata za Državni i loklanu samoupravu.

Najznačajniji i najveći obim poslova je za potrebe Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Upravu za saobraćaj, Crnogorski elektrodistributivni sistem, Crnogorski elektroprenosni sistem, Glavni grad i dr.

Poslovi procjena su vršeni su skladu sa Pravilnikom o metodologiji procjene vrijednosti imovine.

Poslovi procjena su odrađeni profesionalno i rokovima.

POSLOVI IZDAVANJA OVLAŠĆENJA I LICENCI ZA IZVOĐENJE GEODETSKIH RADOVA

U Upravi za nekretnine pokrenut je postupak donošenja novog Pravilnika o polaganju stručnog ispita za sticanje ovlašćenja za izradu tehničke dokumentacije i načinu dobijanja licence za rad geodetske organizacije, koji je usvojen i objavljen u "Sl. list CG" br. 11/19.

Postupajući po novim odredbama Pravilnika Uprava za nekretnine za izvještajni period izdala je 61 ovlašćenja i licenci za izvođenje geodetskih radova.

II OCJENA STANJA I PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE

Cilj Uprave za nekretnine je dnevno ažurni katastar i moguće ga je uspješno izvesti samo sa sposobnim i stručnim kadrovima, geodetske, pravne i informatičke struke, uz dobru zakonsku regulativu koja prati ovu oblast. Tokom izvještajnog perioda kao i prethodnih godina pratili su nas problemi kadrovske prirode.

Pored svih tih problema uspjeli smo da pored kvaniteta ostvarili smo i maksimalan kvalitet rada što pokazuje činjenica o broju žalbi i to 2.69 % na ukupan broj riješenih predmeta upravnog postupka.

III DETALJAN IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE ZA NEKRETNINE ZA 2020. GODINU

1. OSNOVNI GEODETSKI RADOVI

U toku 2020. godine, vršeno je praćenje kvaliteta i funkcionalnosti MONTEPOS sistema, kao i administrativni poslovi vezani za korisničke naloge.

Ukupan broj korisnika MONTEPOS mreže je 105.

2. RADOVI NA OSNIVANJU KATASTRA NEPOKRETNOSTI

Osnivanjem katastra nepokretnosti obezbjeđuju se podaci o nepokretnostima i pravima na njima. Istovremeno izrađuju se digitalni katastarski planovi sa visinskom predstavom terena i digitalni ortofoto planovi neophodni kao osnovna geometrijska podloga za izradu tehničke dokumentacije kod planiranja prostora.

U toku 2020. godine, u cilju osnivanja katastra nepokretnosti na nepremjerenom dijelu teritorije Crne Gore obavljani su poslovi opisani u ovom poglavlju.

Za potrebe izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i pravima na njima (u daljem tekstu Izlaganje podataka), u toku 2020. godine angažovano je 13 Komisija izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i pravima na njima (u daljem tekstu Komisija).

U toku 2020. godine u okviru prethodno započelih projekata rađeni su poslovi koji se odnose na pripremu podataka za izlaganje na javni uvid podataka premjera, nastavak postupka izlaganja, kao i početak izlaganja za katastarske opštine (u daljem tekstu KO) sa teritorije Glavnog grada Podgorice i Opština: Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Nikšić, Petnjica, Plav, Pljevlja, Rožaje i Šavnik.

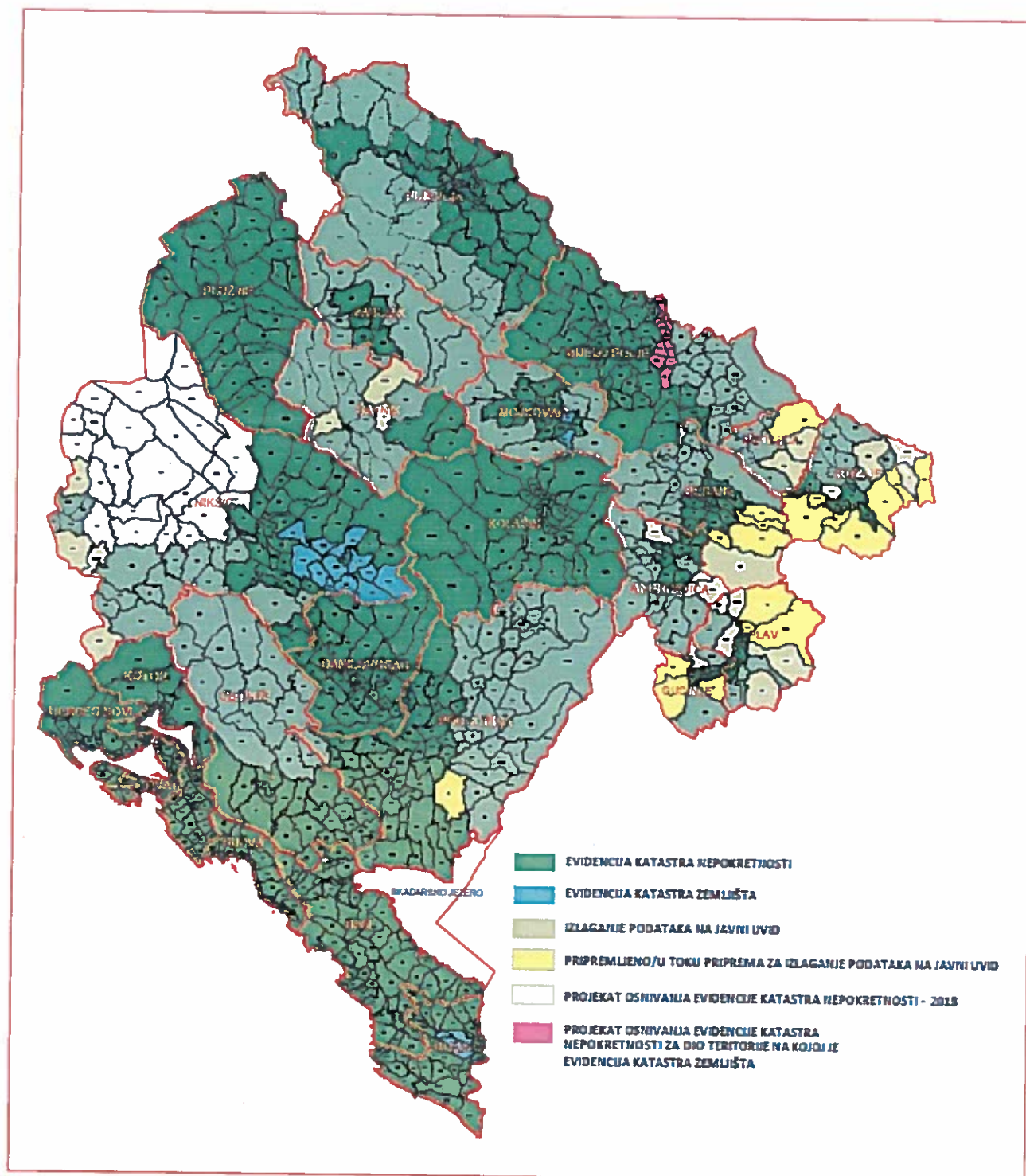
Nakon završenog postupka izlaganja podataka premjera na javni uvid i izvršene kontrole potvrđena je baza podataka katastra nepokretnosti za: 2 katastarske opštine na teritoriji Glavnog grada Podgorica, 1 KO sa teritorije opštine Andrijevića, 1 KO sa teritorije opštine Berane, 2 KO sa teritorije opštine Bijelo Polje, 1 KO sa teritorije opštine Gusinje, 1 KO sa teritorije opštine Nikšić, 1 KO sa teritorije opštine Pljevlja, 1 KO sa teritorije opštine Rožaje i 1 KO sa teritorije opštine Šavnik.

Izlaganje podataka na javni uvid u toku 2020. godine započelo je za: 1 KO sa teritorije opštine Gusinje, 3 KO sa teritorije opštine Nikšić, 3 KO sa teritorije opštine Plav i 2 KO sa teritorije opštine Rožaje.

Tabelarni prikaz realizacije:

Opština	Nastavak izlaganja podataka na javni uvid	Započeto izlaganje podataka na javni uvid	Potvrđena baza podataka katastra nepokretnosti
Podgorica			2
Andrijevica	3		1
Berane	1		1
Bijelo Polje			2
Gusinje	1	1	1
Nikšić	1	3	1
Petnjica	2		
Plav	2	3	
Pljevlja			1
Rožaje	2	2	1
Šavnik	3		1
Ukupno	15	9	11

Pregled katastarskih evidencija na teritoriji Crne Gore na datum 31.12. 2020. godine

2.1. NASTAVAK REALIZACIJE PROJEKATA OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI NA NEPREMJERENOM DIJELU TERITORIJE CRNE GORE

U prethodnom periodu, kao prioritetni poslovi realizovali su se Projekti osnivanja katastra nepokretnosti na nepremjerenom dijelu teritorije Crne Gore, Glavnog grada Podgorica, Prijestonice Cetinje i Opština: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Nikšić, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Rožaje, Šavnik i Žabljak.

Aktivnosti realizovane u toku 2020. godine obuhvatile su sljedeće poslove:

- katastarsko klasiranje;
- obrada prikupljenih podataka i izrada privremene baze podataka;
- izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i pravima na njima koje obuhvata osim upravnog postupka i terenski rad za potrebe rješavanja prigovora (u daljem tekstu izlaganje podataka);
- potvrđivanje baze podataka.

Za dio katastarskih opština završeno je izlaganje podataka na javni uvid, ali zbog poštovanja zakonske regulative i vremenskog roka isteka pravosnažnosti, još nije zvanično potvrđena baza katastra nepokretnosti.

Za potrebe završetka postupka na terenu su rađeni i kancelarijski obrađeni prigovori evidentirani u procesu izlaganja podataka na javni uvid.

Glavni grad Podgorica

Na teritoriji Glavnog grada Podgorica, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- izrada privremene baze podataka;
- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Glavnog grada Podgorica, angažovane su dvije Komisije.

Tabela 2.1. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Glavni grad Podgorica

PODGORICA				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
TRMANJE	x	x	x	x
GORNJE STRAVČE	x	x	x	x
TUZI	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- x Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- x Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Andrijevica

Na teritoriji Opštine Andrijevica, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- izrada privremene baze podataka;
- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Andrijevica, angažovane su dvije Komisije.

Tabela 2.2. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Opštinu Andrijevica

ANDRIJEVICA				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
SEOCE	x	x	x	x
GORNJE LUGE	x	x	x	x
GRAČANICA	x	x	x	x
TREŠNJEVO II	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- x Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- x Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Berane

Na teritoriji Opština Berane, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- katastarsko klasiranje;
- obrada prikupljenih podataka;
- izrada privremene baze podataka;
- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Berane i Petnjice, angažovana jedna Komisije.

Tabela 2.3. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Opštinu Berane

BERANE				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
VUČA (BERANSKA)	x	x	x	x
DAPSIĆE II	x	x	x	x
KALUDRA	x	x	x	x
PETNJIK II	x	x	x	x
ROVCA	x	x	x	x
ŠEKULAR	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Bijelo Polje

Na teritoriji Opštine Bijelo Polje, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Bijelo Polje, angažovana jedna Komisija.

Tabela 2.4. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Opštinu Bijelo Polje

BIJELO POLJE				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
BOLJANINA	x	x	x	x
KOSTENICA	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Nikšić

Na teritoriji Opštine Nikšić, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Nikšić, angažovane dvije Komisije.

Tabela 2.6. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Opštinu Nikšić

NIKŠIĆ				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
GRAHOVO	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- x Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- x Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Petnjica

Na teritoriji Opština Petnjica, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- izrada privremene baze podataka;
- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Petnjice, bile su angažovana jedna Komisije.

Tabela 2.7. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Opštinu Petnjica

PETNJICA				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
TRPEZI	x	x	x	x
JAVOROVO	x	x	x	x
SAVIN BOR	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- x Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- x Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Plav i Gusinje

Na teritoriji Opštine Plav i Gusinje, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- katastarsko klasiranje;
- obrada prikupljenih podataka i izrada privremene baze podataka;
- izrada privremene baze podataka;
- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Plav, angažovane dvije Komisije.

Treba napomenuti da su podaci za dio katastarskih opština pripremljeni, ali zbog nedostatka poslovnih prostorija nije bilo moguće angažovati veći broj Komisija.

Tabela 2.8. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru već započetog projekta za Opštinu Plav i Gusinje

PLAV				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
BREZOJEVICE II	x	x	x	x
DESNI METEH	x	x	x	x
GORNJA RŽANICA	x	x	x	x
HOTI	x	x	x	x
MAŠNICA	x	x	x	x
NOVŠIĆE	x	x	x	x
PRNJAVOR	x	x	x	x
VELIKA	x	x	x	x
GUSINJE				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
KRUŠEVO II	x	x	x	x
DOLJA	x	x	x	x
VUSANJE	x	x	x	x
GRNČAR	x	x	x	x
DOSUĐE II	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- x Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- x Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Pljevlja

Na teritoriji Opštine Pljevlja, završeno je izlaganje podataka na javni uvid i za jednu preostalu KO dostavljene su žalbe drugostepenom organu.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Pljevlja, angažovana jedna Komisije.

Tabela 2.9. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru projekta za Opštinu Pljevlja

PLJEVLJA				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
POBLAĆE	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- █ Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Rožaje

Na teritoriji Opštine Rožaje, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- katastarsko klasiranje;
- izrada privremene baze podataka;
- izlaganje podataka;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Rožaje, angažovane dvije Komisije.

Tabela 2.10. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru već započetog projekta za Opštinu Rožaje

ROŽAJE				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
BAĆ	x	x	█	x
BALOTIĆE	x	x	x	x
BESNIK	x	x	x	x
BIŠEVO	x	x	x	x
BUKOVICA	x	x	x	x
DACIĆE	x	x	x	x
IBARAC II	x	x	x	x
JABLANICA	x	x	x	x
KOLJENO II	x	x	x	x
PLUNCI II	x	x	x	x
SEOŠNICA	x	x	█	x
VUČA	x	█	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- █ Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- █ Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

Opština Šavnik

Na teritoriji Opštine Šavnik, u okviru nastavka realizacije Projekta osnivanja evidencije katastra nepokretnosti, rađeni su sljedeći poslovi:

- izlaganje podataka;

- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Šavnik, angažovane tri Komisije.

Tabela 2.11. Pregled izvršenih radova na osnivanju evidencije katastra nepokretnosti u okviru već započetog projekta za Opštinu Šavnik

ŠAVNIK				
Naziv KO	Prikupljanje podataka	Izrada privremene baze podataka	Izlaganje podataka	Potvrđivanje baze podataka
DONJA BUKOVICA	x	x	x	x
POŠĆENJE	x	x	x	x
SLATINA	x	x	x	x
TIMAR	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- █ Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- █ Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

2.2. PROJEKAT OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI NA NEPREMJERENOM DIJELU TERITORIJE OPŠTINE NIKŠIĆ

Shodno značaju obezbjeđivanja podataka o nepokretnostima i pravima na njima, kao osnovne geometrijske podloge za izradu tehničke dokumentacije kod planiranja prostora, pripremljen je Projekat osnivanja katastra nepokretnosti na nepremjerenom dijelu teritorije Opštine Nikšić.

Projekat obuhvata 32 katastarsku opštinu, u površini od 100.876 ha i sadrži više faza poslova: dešifrovanje i prikupljanje podataka o nepokretnostima i imaoćima prava;

- katastarsko klasiranje;
- obrada prikupljenih terenskih podataka i izrada privremene baze podataka (izrada elaborata za izlaganje podataka na javni uvid);
- izlaganje podataka na javni uvid ;
- potvrđivanje baze podataka.

Za potrebe Izlaganja podataka za navedene katastarske opštine na teritoriji Opštine Pljevlja, angažovana jedna Komisije.

Tabela 2.12. Pregled izvršenih radova na Projektu osnivanje evidencije katastra nepokretnosti za Opštinu Nikšić

Katastarska opština	DEŠIFROVANJE NEPOKRETNOSTI I	PRIKUPLJANJE PODATAKA O NEPOKRETNOSTIMA	IZRADA DIGITALNIH KATASTARSKIH PLANOVA	KATASTARSKO KLASIRANJE	IZRADA PRIVREMENE BAZE KATASTRANEPOKRETNOSTI	IZLAGANJE PODATAKA NA JAVNI UVID	IZRADA I POTVRĐIVANJE BAZE PODATAKA
BROČANAC GRAHOVSKI	x	x	x	x	x	x	x
BUSAK	x	x	x	x	x	x	x
ČARADJE	x	x	x	x	x	x	x
DONJE CRKVICE	x	x	x	x	x	x	x
DONJE SRIJEDE	x	x	x	x	x	x	x
DUBOČKE	x	x	x	x	x	x	x
GORNJE CRKVICE	x	x	x	x	x	x	x
GORNJI KAZANCI	x	x	x	x	x	x	x
GOSLIĆ	x	x	x	x	x	x	x
JAVLJEN	x	x	x	x	x	x	x
KAMENSKO	x	x	x	x	x	x	x
KLENAK	x	x	x	x	x	x	x
KOPRIVICE	x	x	x	x	x	x	x
KOVAČI	x	x	x	x	x	x	x
MACAVARE	x	x	x	x	x	x	x
PETROVIĆI	x	x	x	x	x	x	x
PILATOVCI	x	x	x	x	x	x	x
PRESJEKA	x	x	x	x	x	x	x
SJENOKOSI	x	x	x	x	x	x	x
SMRDUŠA	x	x	x	x	x	x	x
SOMINA	x	x	x	x	x	x	x
TREPČA	x	x	x	x	x	x	x
TUPAN	x	x	x	x	x	x	x
VELIMLJE	x	x	x	x	x	x	x
VIŠNJIĆA DO	x	x	x	x	x	x	x
VRAĆENOVIĆI	x	x	x	x	x	x	x
VRBICA	x	x	x	x	x	x	x
ZALJUTNICA	x	x	x	x	x	x	x
BIJELA GORA	x	x	x	x	x	x	x

Legenda:

- x Završeno u prethodnom periodu
- x Nastavak aktivnosti iz prethodnog perioda
- x Započete aktivnosti u toku 2020. godine
- x Završene aktivnosti u toku 2020. godine
- x Planirane aktivnosti

2.3. PROJEKAT OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI NA DIJELU TERITORIJE OPŠTINE BIJELO POLJE

Aktivnosti vezane za realizaciju ovog Projekta u toku 2020. godine odnosile su se na na sljedeće poslove:

- priprema terena za aerofotogrametrijsko snimanje (određivanje orijentacionih tačaka, razgraničenje i omeđavanje katastarskih opština, obavještanje i davanje upustava vlasnicima nepokretnosti);
- aerofotogrametrijsko snimanje;
- izrada digitalnog zapisa snimaka;
- dešifrovanje, katastarsko klasiranje, prikupljanje podataka o nepokretnostima i imaocima prava; za K.O. Gubavač, K.O. Voljevac i K.O. Njegnjevo.

3. OSNOVNA DRŽAVNA KARTA, TOPOGRAFSKE I PREGLEDNO-TOPOGRAFSKE KARTE

U toku 2020. godine nastavljeni su radovi na izradi jedinstvene kartografsko topografske baze podataka.

U toku 2020. godine, nastavljene su aktivnosti na ažuriranju postojećih topografskih karata.

4. PREMJer, OZNAČAVANJE I OBILJEŽAVANJE GRANIČNIH OZNAKA

U toku 2020. godine, Uprava je saglasno nadležnostima, nastavila aktivnosti vezane na označavanju i obelježavanju graničnih oznaka, saglasno zahtjevima Komisije.

5. RADOVI VEZANI ZA INFRASTRUKTURNE PROJEKTE VLADE CRNE GORE

Saglasno prioritetima i shodno zahtjevima Vlade Crne Gore u realizaciji kapitalnih projekata, Uprava je u kontinuitetu radila na poslovima iz nadležnosti Uprave.

Uprava za nekretnine, shodno zahtjevima radila je na realizaciji eksproprijacija i izradi potrebne dokumentacije sa ciljem implementacije kapitalnih projekata značajnih za Crnu Goru, kako u dijelu terenskih radova, tako i u dijelu vođenja upravnih postupak.

Za potrebe državnih organa i organa lokalne samouprave, Uprava je vršila procjenu vrijednosti nepokretnosti saglasno podnešenim zahtjevima.

6. OSNIVANJE KATASTRA VODOVA

Saglasno Zakonu o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG", br. 029/07, "Sl. list CG", br. 73/10, 32/11, 40/11, 43/15, 37/17 i 17/18), nadležnost vođenja evidencije Katastra vodova na teritoriji Crne Gore je obaveza Uprave.

Zbog veoma velike važnosti i korišćenja od strane javnog i privatnog sektora, započete su pripreme aktivnosti.

7. REGISTAR KUĆNIH BROJEVA, ULICA I TRGOVA

U toku 2020. godine nastavljene su aktivnosti vezane za Projekat Adresni registar, a koje su se odnosile na:

- realizacija aktivnosti saglasno tenderskom dokumentu i prihvaćenoj ponudi: održavanje sastanaka, pripremanje podataka i raspoloživih informacija, kontinuirana komunikacija sa izabranim ponuđačem i predstavnicima norveške kartografske institucije nadležne za projekat;
- testiranje verzija;
- interna obuka;
- priprema prateće dokumentacije;
- priprema podataka sa kojima raspolaže Uprava;

- priprema tehničke specifikacije za nabavku potrebnog hardvera;
- izrada predloga za unaprjeđenjem zakonske regulative i ostale potrebne dokumentacije;

Priprema softverskog rješenja, planirane aktivnosti vezane za testiranje, rad sa autorima softvera, zbog situacije izazvane pandemijom COVID19 odvijala se putem on-line komunikacije i sve aktivnosti su prilagođavane situaciji izazvanoj ovom pandemijom.

U toku 2020. godine nakon prve verzije softverskog rješenja održan je sastanak sa predstavnicima Lokalnih samouprava koji su planirani kao učesnici Pilot projekta: Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje, Budva i Golubovci i pripremljen Sporazum o saradnji, koji zbog novonastale situacije u Upravi nije potpisan.

Uprava za nekretnine je u prethodnom periodu u kontinuitetu obavještavala sve relevantne institucije vezano za obezbjeđivanje neophodnih preduslova kako bi se pripremljeno aplikativno rješenje moglo koristiti na najbolji način.

U više navrata smo prezentovali problem ne samo podataka vezanih za Adresni registar, već i Evidencije prostornih jedinica, jer neujednačenost načina prikupljanja, pripreme podataka i vođenje istih od strane Lokalnih samouprava, koje su shodno zakonskoj regulativi nadležne za vođenje ovih evidencija, dovodi u pitanje kvalitet baze podataka.

U cilju analize postojećeg stanja u toku 2019. godine, na osnovu koje je procijenjeno da je neophodno hitno postupanje u dijelu dodjeljivanje naziva naselja, ulica trgova i kućnih brojeva. Shodno tome januara 2020. godine usvojene su Izmjene i dopune Zakona o teritorijalnoj organizaciji, kojim je propisana obaveza i vremenski rok za dodjelu svih naziva naselja, ulica, trgova i kućnih brojeva, kao i označavanje na terenu.

Na osnovu informacija dostavljenih u okviru upitnika kojeg je Uprava za nekretnine uputila svim Lokalnim samoupravama (mart - maj 2020. godine) i informaciji o implementaciji Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore dobijenog jula 2020. godine od strane Ministarstva javne uprave, može se zaključiti sljedeće:

- odluke o nazivima naselja, ulica i trgova u urbanom području su donijete;
- odluke o kućnim brojevima nijesu donijete u svim Lokalnim samoupravama;
- signalizacija na terenu nije završena od strane svih Lokalnih samouprava.

Od strane Lokalnih samouprava potrebno je dobiti ažurne informacije

Podaci koji se odnose na spisak naselja, ulica, trgova i kućnih brojeva većina Lokalnih samouprava je pripremila u digitalnoj formi (word, excel).

Podaci koji se odnose na prostornu komponentu su od strane nekih Lokalnih samouprava pripremani u digitalnoj formi, a većim dijelom u analognoj formi.

Nijesu dodijeljeni brojevi svim zgradama u pojedinim Lokalnim samoupravama.

Ova procedura je u toku, kao i signalizacija na terenu.

U skoro svim Lokalnim samoupravama kao prioritet je rađeno dodjeljivanje brojeva u urbanom području, a u ruralnom području samo manji dio je izvršio dodjeljivanje i označavanje na terenu. Razlog nekompletiranja evidencije je velikim dijelom prouzrokovano situacijom izazvanom COVID 19, nedovoljnim kapacitetima u Lokalnim samoupravama, kao i nedovoljno preciznom normom koja se odnosi na način dodjeljivanja adresa u ruralnim područjima.

Evidencija o putevima na nivou Lokalnih samouprava postoji, ali u analognoj formi.

Evidencija o naseljima na nivou Lokalnih samouprava postoji i većina je u analognoj formi. Digitalna forma podataka je uglavnom u dwg formatu, a opisni i prostorni podaci nijesu povezani.

Takođe, osnova svakog aplikativnog rješenja, jeste zakonska regulativa, te shodno tome predlagali smo izmjene zakonske regulative, koja nije prilagođena savremenim procedurama i promjeni tehnologija, koje omogućavaju, efikasnost, preciznost i uniformnost u radu.

Imajući u vidu činjenicu da pripremljeno aplikativno rješenje za potrebe vođenja Adresnog registra, omogućava unos relevantnih podataka, isto se može početi koristiti u svim Lokalnim samoupravama. Saglasno planu aktivnosti cilj za implementaciju ovog projekta je bio unos podataka

u izabranim Pilot opštinama, kako bi na najbolji način sagledali dodatne potrebe Lokalnih samouprava i korišćenje podataka Adresnog registra u druge svrhe.

Osim aplikativnog rješenja, raspoloživih podataka pomoću kojih se lakše i brže može raditi unos, Uprava obezbjeđuje podršku, bilo da se odnosi na zajednički rad u prostorijama Uprave ili u Lokalnim samoupravama, a takođe i on-line podrška uz direktni pristup radnoj stanici zaposlenog u bilo kojoj Lokalnoj samoupravi pod uslovom obezbjeđivanja internet konekcije.

Na nivou Lokalnih samouprava ne postoji posebno softversko rješenje za vođenje evidencije o naseljima, ulicama, trgovima i kućnim brojevima, odnosno objedinjeni podaci ove evidencije koja je u nadležnosti Lokalnih samouprava, te je iz tih razloga i u cilju racionalizacije finansijskih sredstava predloženo korišćenje web aplikacije koje je izrađeno u okviru Projekta donacije Kraljevine Vlade Norveške.

Lokalne samouprave su u obavezi da vode evidenciju o naseljima, ulicama, trgovima i kućnim brojevima, te samim tim na nivou svoje lokalne samouprave poznaju stanje na terenu i isključivo su oni upoznati sa stanjem na terenu.

Zbog potrebe propisivanja načina dodjeljivanja naziva ulica i trgova i kućnih brojeva, pripreme elaborata sa podacima o prostornoj komponenti, vođenje baze podataka, prikupljanja i unosa podataka na efikasan i lak način, Uprava je pripremila predlog izmjena zakonske regulative.

8. EVIDENCIJA PROSTORNIH JEDINICA

Uspostavljanje i održavanje Evidencije prostornih jedinica je u nadležnosti Uprave za nekretnine i Uprave za statistiku, tako da je u prethodnom periodu, poseban akcenat stavljen je na obezbjeđivanju jedinstvene baze podataka Registra prostornih jedinica koji zbog specifičnih nadležnosti u ovoj oblasti zahtijeva održavanje baze od strane i jedne i druge institucije, a na osnovu dostavljenih podataka Lokalnih samouprava.

Na osnovu prezentacije raspoloživih podataka i aplikativnog rješenja koje se koristilo za prethodni popis stanovništva, predložili smo zajedničke aktivnosti vezano za nadogradnju softverskog rješenja i formiranje jedinstvene baze podataka saglasno standardima i potrebama kontinuiranog održavanja.

Zbog velikog broja promjena u podacima ovog Registra, koji nijesu u kontinuitetu dostavljani i obrađivani, postojeći podaci nijesu ažurirani, ali ono što svakako treba da je imperativ unificirano postupanje saglasno zakonskoj regulativi u dijelu koji se odnosi na elaborate granica administrativnih jedinica i način formiranja i opisa istih.

WEB aplikativno rješenje, obezbijedilo bi transparentnost podataka, bržu i lakšu razmjenu podataka između Lokalnih samouprava, Uprave za nekretnine i Uprave za statistiku, a što je posebno važno jeste i kontrolu kvaliteta istih, jer granice prostornih jedinica nijesu u svim slučajevima rađene saglasno zakonskoj regulativi i datim preporukama.

U cilju realizacije aktivnosti na uspostavljanju Registra prostornih jedinica predloženo je potpisivanje Sporazuma o saradnji između Uprave za nekretnine i Uprave za statistiku, koji je pripremljen i dostavljen Upravi za statistiku.

Uprava za nekretnine je planom Javnih nabavki za 2020. godinu, predvidjela dio finansijskih sredstava za nadogradnju postojeće aplikacije i ažuriranje podataka, ali zbog administrativnih procedura isti nije odrađen.

Ponuda za nadogradnju ovog Sistema koji bi omogućio unos, ažuriranje podataka i korišćenje od strane Uprave za nekretnine, Uprave za ststistiku i svih Lokalnih samouprava koje su nadležne za evidenciju o naseljima je bila cca 35.000 eura bez pdv-a, uz korišćenje postojećih licenci.

Obezbjeđivanje ove aplikacije omogućilo bi praćenje promjena u prostoru svih prostornih jedinica, kontrole kvaliteta podataka i centralizavane baze podataka.

Paralelno sa svim aktivnostima vezanim za obezbjeđivanje aplikativnih rješenja, unos podataka i ažuriranje postojećih, Uprava je predložila izmjene zakonske regulative u cilju modernizacije sistema i prilagođavanja potreba savremenih GIS aplikacija.

U prethodnom periodu od strane Uprave izvršena je promjena podataka za granice Opština Petnjica i Gusinje, kao i granica katastarskih opština u okviru Projekta osnivanje evidencije katastra nepokretnosti na nepremjerenom dijelu teritorije Crne Gore.

Elaborat o razgraničenju Glavnog grada Podgorica i Opština Tuzi nije dostavljen.

U cilju formiranja jedinstvene baze saglasno Zakonu, predložena je nadogradnja postojeće baze podataka Registra prostornih jedinica, koji je u nadležnosti Uprave za nekretnine.

9. ARHIV DOKUMENTACIJE O DRŽAVNOM PREMJERU I NEPOKRETNOSTIMA

U toku 2020. godine, saglasno prioritetima i za potrebe projekata čija je realizacija u toku, rađena je priprema i skeniranje dokumentacije:

Za sve katastarske opštine za koje je počelo izlaganje podataka na javni uvid u toku 2020. godine, rađeno je priprema i skeniranje raspoloživih podataka popisnog katastra: skica blokova, spiska parcela po blokovima i u okviru blokova, azbučnika i ostale stare dokumentacije.

Za potrebe Odsijeka za državni premjer, rađeno je skeniranje dokumentacije potrebne za obradu terenskih podataka, eksproprijacija, državne granice i ostalih projekata.

Za potrebe dorade i poboljšanja kvaliteta skenirane dokumentacije, za istu je odrađena obrada u programima za vizuelnu obradu (Fotshop Adobe ilustrator) i po potrebi štampana dokumentacija.

Za potrebe područne jedinice Cetinje nastavljeno je skeniranje dokumentacije koja je bila predata Državnom arhivu, ali nije bila prethodno skenirana. Državni arhiv je za potrebe skeniranja ustupio dokumentaciju sa obavezom vtraćanja iste. Takođe, vršeno je skeniranje i stara dokumentacija (skica blokova, spiska parcela po blokovima i u okviru blokova, azbučnika i ostale stare dokumentacije) koja se nalazi u područnoj jedinici Cetinje, a odnosi se na period od 1954. godine do 2006. godine. Radi se o velikom broju listova, uglavnom lošeg kvaliteta koje je potrebno prije skeniranja pripremiti. Skenirani su stari podaci za KO Građani, KO Prevlaka, KO Dujevo, KO Cerovo, KO Dodoši, KO Meterizi, KO Bobija, KO Riječani, KO Mihailovići. Sve što je bilo u formatu A3 i A4 je skenirano kao i dio dokumentacije formata A1 i više.

Nova verzija aplikacije Therefore instalirana je u Upravi i PJ Podgorica, PJ Bar, PJ Kotor, PJ Tivat i PJ Budva.

Izvršeno je unošenje metapodataka i priprema dokumentacije za import u bazu po kategorijama Therefore za sve podatke koji su se odnosili na PJ Cetinje kao i sve katastarske opštine za koje je počelo izlaganje podataka na javni uvid u 2020. godini.

Predstavnici firme InfoSpace su saglasno ugovorenim obavezama otklanjali sve primjedbe koje smo imali i upoznavali nas sa mogućnostima Therefore i u dijelu administracije i u dijelu korišćenja. Obradeno je oko 3000 dokumenata koji su se odnosili na spiskove promjena, spiskove prijave, popis predmeta za trajno čuvanje fonda, spisak stranica, manuali, rješenja, azbučnika, popisnih listova, spiskova površina, ugovora i raznih drugih dokumenata iz PJ Cetinje.

Osim skeniranja dokumentacije, rađeni su poslovi koji se odnose na:

- organizaciju skenirane dokumentacije, razvrstavanje po određenim tematskim cjelinama i import u bazu podataka;
- za unos metapodataka pripremani su podaci u odgovarajućem formatu i unos u bazu podataka;
- bekapiranje podataka;
- arhiviranje dokumentacije koja se odnosi na prostorno plansku dokumentaciju dostavljenu od strane nadležnih organa;
- odvajanje i sređivanje dokumentacije;

- izdavanje detaljnih listova, geodetskih podloga sa visinskim predstavama, analognih topografskih karata u R 1:25.000, kopija parcela sa arhivskih originala i ostalih podataka iz arhive, po zahtjevima.

U cilju poboljšanja funkcionalnosti sistema u kontinuitetu se radilo na nadogradnji softverskog rješenja i održane su obuke zaposlenih u Područnim jedinicama i Upravi.

10. REGISTAR CIJENA PROMETOVANIH NEPOKRETNOSTI

Jedan od projekata za koji je zainteresovan veći broj institucija jeste i Projekat registra prometovanih nepokretnosti. Ovaj Projekat bi omogućio praćenje kretanja cijena nepokretnosti na tržištu, a samim tim lakše i efikasnije obavljanje poslova: procjene nepokretnosti, regulisanje poreza, procesa eksproprijacije, uzimanje hipotekarnih kredita, izradu statističkih izvještaja i slično.

Zakonska regulativa u dijelu nadležnosti i način vođenja ovog Registra nije uspostavljena. Nadležnost Uprave u dijelu procjene imovine u svojini Crne Gore, imovine opština i javnih službi, propisana je Zakonom o državnoj imovini. Takođe, Zakonom o eksproprijaciji, propisana je nadležnost Uprave u dijelu procjene pravične naknade nepokretnosti, na zahtjev korisnika eksproprijacije.

U toku 2020 godine pripremljen je nacrt Informacije o mogućnostima kreiranja Baze/Registra prometovanih nepokretnosti u Crnoj Gori, koja se odnosi na sljedeće:

- Predlog za izmjenu zakonske regulative koja se konkretno odnosi na formiranja i način vođenja Baze prometovanih nekretnina;
- Predlog za formiranje Komisija za izradu zakonske regulative i potrebne tehničke dokumentacije
- Predlog za održavanjem sastanka sa Poreskom upravom i Upravom za nekretnine, kao institucijama koje će biti nadležne za registar, a u cilju usklađivanja nadležnosti i obaveza, kao i finansiranje cjelokupnog projekta (obezbjedjivanje sredstava, tenderska procedura i praćenje realizacije)
- Na osnovu iskustava regiona i u saradnji sa institucijama koje će biti uključene u realizaciju ovog planirana je izrada Projektnog zadatka i tenderske dokumentacije.

Uprava za nekretnine Crne Gore i Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske su u prethodnom periodu ostvarili dobru komunikaciju, međusobnu podršku i razmjenu iskustava iz oblasti u nadležnosti ovih institucija.

11. GEODETSKO-KATASTARSKI INFORMACIONI SISTEM

U toku 2020. godine u okviru održavanja, razvoja, modernizacije i unaprjeđenja informacionog sistema, s ciljem poboljšanja kvaliteta usluga i proizvoda Uprave radilo se na sljedećim aktivnostima:

- održavanje sistemskog i aplikativnog softvera;
- održavanje baza podataka potrebnih za informatičke i komunikacione potrebe;
- obezbjđivanje integriteta podataka;
- hardversko i softversko servisiranje;
- uvođenje novih verzija operativnih sistema i drugog sistemskog softvera, aplikativnih softvera, telekomunikacionog softvera;
- unaprjeđenje računarske mreže Uprave i lokalnih mreža u Područnim jedinicama;
- prijem i sređivanje materijala za izradu WEB;
- priprema, kontrola i distribucija podataka putem medija, računarske mreže, Intraneta i Interneta;
- testiranje i implementacija softverskih rješenja;
- unaprjeđenje sistema pravljenja rezervnih kopija;
- redovna i po zahtjevu, kontrola ispravnosti, zamjena i instalacija hardverskih komponenti i komunikacione infrastrukture.

11.1. ODRŽAVANJE BAZA PODATAKA

U svim Područnim jedinicama Uprave, za potrebe održavanja katastarskih evidencija, koriste se posebne aplikacije za održavanje alfanumeričke baze podataka vlasničke strukture - eTerrasoft i grafičke baze podataka - EsKatastar-KatBase5.

Za potrebe održavanja baza podataka katastarskih evidencija obavljani su poslovi:

- update podataka;
- bekapiranje podataka;
- kontrola kvaliteta baze podataka, odnosno samog sadržaja podataka;
- proceduralni poslovi koji se odnose na održavanje baze podataka, u zavisnosti od zahtjeva zaposlenih u područnim jedinicama;
- postupanje po redovnim zahtjevima;
- postupanje po specifičnim vrstama zahtjeva za koje nije omogućena automatska obrada podataka i za koje je potrebna složenija i duža vremenska priprema podataka.

Održavanje katastarskih evidencija - vlasnička struktura - e-Terrasoft

U 2020. godini obavljani su poslovi koji se odnose na redovno održavanje alfanumeričke baze podataka, implementirane u nadograđenom softverskom rješenju eTerrasoft.

Veliki dio poslova se odnosio na rješavanje problema:

- kvaliteta baze podataka, odnosno samog sadržaja podataka;
- funkcionalnosti rada desktop aplikacije namijenjene internim korisnicima, prvenstveno za obavljanje poslova iz nadležnosti Područnih jedinica;
- funkcionalnosti rada web aplikacije, namijenjene svim eksternim korisnicima, kao i internim korisnicima za potrebe praćenje rada Područnih jedinica i izradu statističkih izvještaja;
- provjere i testiranja novih verzija desktop i web aplikacije.

Osim svakodnevne pomoći u radu po zahtjevima zaposlenih u Područnim jedinicama, koja se odnosila na direktan pristup radnim stanicama zaposlenih ili po potrebi intervenisanje kroz bazu podataka (direktan pristup bazi podataka na serverima područnih jedinica), obavljani su poslovi u okviru Sektora, vezani za:

- update podataka;
- bekapiranje podataka;
- dopuna kataloga šifara;
- priprema sugestija i zahtjeva za korigovanjem desktop i web aplikacije;
- instalacija novih verzija;
- proceduralni poslovi koji se odnose na održavanje baze podataka, u zavisnosti od zahtjeva zaposlenih u područnim jedinicama;
- postupanje po redovnim zahtjevima;
- postupanje po specifičnim vrstama zahtjeva za koje nije omogućena automatska obrada podataka i za koje je potrebna složenija i duža vremenska priprema podataka.

U izvještajnom periodu nastavljeno je praćenje rada replikacije i uspostavljanje u svim Područnim jedinicama i na centralnom serveru.

Nastavljena je kontrola rada desktop i web aplikacije i u kontinuitetu su dostavljane primjedbe, koje je trebalo prioritetno rješavati za potrebe eksternih korisnika, a dio primjedbi je bilo potrebno korigovati u cilju efikasnog i kvalitetnog korišćenja sistema.

U toku 2020. godine implementirano je 13 verzija desktop aplikacije eTeraSoft (od v.6.0.3456, pa do verzije v.6.0.3474).

Prilikom testiranja novih verzija, akcenat je stavljan na provjeru korigovanih uočenih problema, ali isto tako i na provjeru ostalih važnih funkcionalnosti, zbog problema sa kvalitetom novih verzija. Sve navedeno uslovalo je ne samo veću angažovanost zaposlenih, već i potrebu za

mного većim vremenskim periodom provjere i testiranja, kako bi se problemi koje su određene verzije prouzrokovale, smanjili, odnosno izbjegli.

U toku 2020. godine implementirano je 7 verzija softverskog rješenja Web aplikacije (od v.6.5686 pa do verzije v.6.5691).

U okviru web aplikacije, dio uočenih nedostataka je korigovan i verzije pripremljene saglasno našim prethodnim zahtjevima, zahtjevima Notarske komore, kao i ostalih korisnika web aplikacije.

Zaposleni Sektora za IS zaduženi za praćenje funkcionisanja softverskog rješenja eTerasofta su bili u stalnom kontaktu sa autorima i radili na instalaciji istih i otklanjanju primjedbi, sa ciljem uspostavljanja funkcionalnog sistema na nivo sa kojim će biti zadovoljni i interni i eksterni korisnici podataka i usluga.

U ranijem periodu uspostavljeni e-servisi katastarskih podataka, korišćeni su od strane državnih institucija, saglasno zakonskoj regulativi i dostavljenim zahtjevima za korišćenje istih.

Svim zainteresovanim eksternim korisnicima, redovno je pružana pomoć, putem telefonske ili mail komunikacije, što je dalo dobre rezultate u dijelu sugestija za sve eventualne nekorektnosti u radu aplikacije, ažurnosti ili nekompletnosti podataka i na taj način omogućili korisnicima, bolju uslugu, kao i dobijanje traženih informacija.

U toku 2020. godine kontinuirano je praćeno korišćenje e-Katastar, odnosno primjena web aplikacije za preuzimanje prepisa/izvoda listova nepokretnosti i posjedovnih listova u formi elektronskog dokumenta.

Pristup podacima geodetsko-katastarskog informacionog sistema, obezbijeđen je saglasno članu 155a Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, međutim implementacija sistema ne podrazumijeva samo jednostrano stvaranje uslova za kvalitetno funkcionisanje sistema, već i aktivno učešće svih korisnika, kako u dijelu stvaranja tehničkih, tako i u primjeni novih standarda, procedura i pravila, te saglasno navedenom obaviješteni su Ministarstvo finansija, Ministarstvo pravde, Notarsku komoru i Komoru Javnih izvršitelja o zajedničkoj obavezi i poštovanjupravila i procedura.

Održavanje grafičke baze podataka - EsKatastar - KatBase

U 2020. godini, obavljani su poslovi, koji se odnose na redovno održavanje grafičke baze podataka, implementirane u softverskom rješenju EsKatastar - KatBase5.

- redovno održavanje grafičke baze KatBase5 - pomoć u radu po zahtjevima zaposlenih u PJ u dijelu sprovođenja i brisanje promjena, otklanjanje grešaka, kontrole rada, putem direktnog pristupa radnim stanicama zaposlenih ili po potrebi intervenisanje kroz bazu podataka (direktan pristup bazi podataka na serverima područnih jedinica). Ovi poslovi se rade na poziv zaposlenog ili ukoliko se primijeti greška u konsultaciji sa zaposlenim i načelnikom/com;

- update podataka;

- dopuna kataloga šifara;

- bekapiranje podataka;

- postupanje po redovnim zahtjevima, vezano za izdavanje kopija plana, skica sa kordinatama, kao i piprema podataka u elektronskoj formi saglasno zahtjevima;

- postupanje po specifičnim vrstama zahtjeva za koje nije omogućena automatska obrada podataka i za koje je potrebna složenija i duža vremenska priprema podataka.

Grafička baza podataka redovno je ažurirana na način što su insertovane katastarske opštine za koje je završeno izlaganje na javni uvid i za koje je potvrđena baza podataka katastra nepokretnosti.

Sa ciljem obezbjeđivanja sigurnosti u radu, efikasnijeg korišćenje hardverske infrastrukture i nove funkcionalnosti, u toku 2020. godine isporučeno je 10 novih verzija i rađeno testiranje i implementacija istih.

Implementirani sistem za grafičku bazu podataka je obezbijedio sljedeće:

- 32-bitnu i 64-bitnu aplikaciju koja radi pod novom Windows platformom (7 ili 10), odnosno Windows server 2012 i više;
- Bazu podataka koja se koristi pod novom verzijom SQL Servera 2014;
- Grafičku aplikaciju koja radi na AutoCAD-u verzija 2016 (32-bitnu i 64-bitnu);
- Grafički modul koji podržava sve geodetske funkcije postojeće aplikacije;
- Usaglašenost sa aktuelnom zakonskom regulativom;
- Unaprjeđenje i implementaciju svih novih modula EsKatastar, EsKatastarIzlaganje i KatBase; Sigurnost Sistema.

Osim navedenog unaprjeđenje sistema je omogućilo uspostavljanje replikacije na centralnom serveru u Upravi. Replikacija se vrši jednom dnevno. Replikacija je između ostalog omogućila uzimanje shp fajlova sa jednog mjesta kao i pripremila uslove za prikazivanje na Geoportalu i povezivanje sa ažurnom alfanumerikom.

Prilikom implementacije novog sistema za grafiku izvršeno je preinstaliranje kompletne hardverske infrastrukture u Upravi i Područnim jedinicama.

Izlaganje podataka na javni uvid

U 2020. godini nastavljena je priprema i obrada baze podataka za potrebe izlaganja podataka na javni uvid u područnim jedinicama obuhvaćenim Projektom osnivanja katastra nepokretnosti na nepremjerenom dijelu teritorije Crne Gore.

Poslovi koji su rađeni odnose se na:

- preuzimanje i import podataka u privremenu bazu podataka, nakon obrade od strane Sektora za državni premjer i kartografiju;
- praćenje grafičke i alfanumeričke obrade podataka od strane zaposlenih Sektora za katastar;
- priprema i kontrola privremene baze podataka katastarskih opština za potrebe izlaganja podataka na javni uvid;
- priprema ostalih podataka za potrebe izlaganja podataka na javni uvid: skeniranje elaborata premjera i dokumentacije prethodne evidencije popisnog katastra;
- priprema podataka iz baze popisnog katastra; priprema ortofoto i baze digitalnog katastarskog plana;
- štampe poziva i ostale dokumenatcije za potrebe izlaganja podataka na javni uvid;
- bekapiranje podataka.

U skladu sa prioritetima rađena je grafička i alfanumerička obrada podataka premjera za potrebu izrade privremene baze podataka za izlaganje podataka na javni uvid, štampa poziva i priprema prateće dokumentacije katastarskih opština.

Održavanje baze podataka za izlaganje podataka na javni uvid kroz softver EsKatastarIzlaganje

U 2020. godini obavljani su poslovi, koji se odnose na:

- prateće aktivnosti vezane za početak izlaganja podataka na javni uvid katastarskih opština; nastavak praćenja rada izlaganja podataka na javni uvid katastarskih opština započetih u prethodnom periodu;
- prateće aktivnosti vezane za održavanje baza podataka u 12 područnih jedinica u kojima se radilo izlaganje podataka na javni uvid;
- redovno održavanje baza podataka, kontrola rada i pomoć u otklanjanju problema pri radu;
- import baze podataka za potrebe izlaganja podataka na javni uvid;
- export baze podataka za potrebe importa alfanumeričke baze u eTerrasoft softversko rješenje za održavanje katastarskih evidencija;
- bekapiranje podataka.

U toku izlaganja podataka na javni uvid podešene su baze podataka, skenirana i pripremljena prateća dokumentacija, štampani pozivi i u kontinuitetu vršeno održavanje baza podataka.

Nakon završetka izlaganja podataka na javni uvid, katastarske opštine su preuzete, kontrolisane, pripremljene i nakon potvrđivanje baze podataka, importovane u bazu podataka održavanja katastra nepokretnosti.

11.2.ODRŽAVANJE MREŽE, INTERNET SERVISA I HARDVERSKJE INFRASTRUKTURE U ORGANIZACIONIMJEDINICAMA UPRAVE ZA NEKRETNINE

U toku 2020. godine u svim organizacionim jedinicama Uprave, obavljani su sljedeći poslovi:

- instalacija aplikativnih i sistemskih softvera za potrebe nove opreme i u skladu sa potrebama zaposlenih, kao i preinstalacija prilikom otklanjanja kvarova kod postojeće opreme;
- za potrebe implementacije novog sistema za obradu grafičkih podataka preinstalirali na Windows Server 2016, 22 servera u područnim jedinicama. Instalirane su sve aplikacije za obradu grafičke i alfanumeričke baze podataka, izvršena podešavanja;
- redovna kontrola automatizovanih procedure bekapiranja i preuzimanja podataka sa servera u područnim jedinicama;
- redovna i po zahtjevu kontrola ispravnosti glavnih elemenata informacionog sistema - glavnih hardverskih komponenti i komunikacione infrastrukture;
- opravka i održavanje hardverske opreme;
- preinstalirano je 380 radnih stanica na Windows 10 i Windows 7. Sve radne stanice koje se koriste za grafičku obradu podataka preinstalirane su na Windows 10 (64-bitni) i ugrađeni brzi SSD diskovi. Ostale radne stanice, zavisno od konfiguracije instalirane su na Windows 10 i Windows 7 (64-bitni ili 32-bitni). Sve aplikacije potrebne za rad su instalirane i vraćeni podaci koji su se na njima nalazili prije reinstalacije.
- vođenje evidencije o kretanju hardverske opreme, serijskih i popisnih brojeva u saradnji sa zaposlenima zaduženim za izdavanje i praćenje kretanja opreme.
- u zavisnosti od stepena završenih poslova Komisija za izlaganje, izvršena je preinstalacija radnih stanica za potrebe rada u Područnim jedinicama i iste raspoređene po prioritetima, saglasno složenosti poslova i neophodnosti instalacije aplikacija alfanumeričke i grafičke baze podataka, koji zahtijevaju specifičnu konfiguraciju radnih stanica;
- za potrebe postupka javnih nabavki pripremljena je tehnička specifikacija, na osnovu koje je nakon završetka tenderskog postupka ista isporučena.

Vezano za održavanje softverske infrastrukture, osim već navedenog, u toku 2020. godine rađeno je:

- ažuriranje aplikacije kataloga propisa na radnim stanicama i serverima u svim organizacionim jedinicama, područnim jedinicama i Komisijama za izlaganje;
- ažuriranje antivirusnog sistema na radnim stanicama i serverima u svim organizacionim jedinicama, područnim jedinicama i Komisijama za izlaganje na javni uvid podataka;
- redovno održavanje aplikativnih i sistemskih softvera.

Tabela 11.1. Opis aktivnosti - aplikativna softverska rješenja

RB	Aktivnost	Opis aktivnosti
1	Održavanje i unaprjeđenje sistemskog softvera	
1.1	Operativni sistemi	
	Održavanje softvera	Licenciranje i nadogradnja na nove verzije.

1.2	Sistem za upravljanje bazama podataka	
	Održavanje softvera	Nijesu obezbijedena sredstva za održavanje i licenciranje Oracle Software Update License&Support.
1.3	Zaštita i antivirus programi	
	Održavanje softvera	Obezbijedeno održavanje i nadogradnja softvera.
2	Održavanje i unaprjeđenje aplikativnog softvera	
2.1	GPS mreža - softver	
	Održavanje softvera	Obezbijedeno održavanje i nadogradnja softvera - Leica softver.
2.2	Fotogrametrija i daljinska detekcija	
	Održavanje softvera	Obezbijedeno licenciranje i nadogradnja na nove verzije Erdas softver.
2.3	GIS i Kartografija	
	Održavanje softvera	Nijesu obezbijedena sredstva za održavanje i nadogradnja softvera: Esri i AutoDesk.
2.4	Katastar nepokretnosti	
	Održavanje softvera	Obezbijedeno održavanje i nadogradnja softvera.
2.5	Aplikativni softver za poslovne komunikacije	
	Održavanje softvera	
2.6	Arhiv	
	Razvoj i Implementacija softverskog rješenja	Obezbijedeno licenciranje i nadogradnja softvera.
3	Unaprjeđenje rada INFORMACIONOG SISTEMA	
3.1	Geoportal	
	Razvoj i Implementacija softverskog rješenja	Obezbijedeno licenciranje za novi Geoportal.

Tabela 11.2. Opis aktivnosti - hardverska infrastruktura

Red broj	Aktivnost	Opis aktivnosti
1	Održavanje i unaprjeđenje hardverske infrastrukture	
	Postojeća oprema	Instalacija raspoložive opreme u Područnim jedinicama i Upravi
	Održavanje sistema	Redovno održavanje i servis opreme.
2	Specijalizovana oprema	
	Oprema za 3D i GIS obradu	

11.3. GEOPORTAL I WEB STRANICA UPRAVE ZA NEKRETNINE

U 2020. godini obavljani su poslovi, koji se odnose na sljedeće:

- Web aplikacija - e-Katastar:
- kontrola rada aplikacije za eksterne korisnike;
- pružanje pomoći i informacija eksternim korisnicima vezano za rad aplikacije i novih verzija;
- testiranje i puštanje u rad aplikacije e-Katastara za preuzimanje LN/PL za potrebe rada Notara;
- priprema korisničkih naloga za testiranje i korišćenje certifikata;
- priprema uputstava i prateće dokumentacije za potrebe eksternih korisnika;
- Ažuriranje pitanja i odgovora korisnika sistema.

U kontinuitetu je obavljana kontrola rada eksternih korisnika i pružana pomoć u radu. Takođe, pripremani su izvještaji o radu korisnika za potrebe naplate korišćenja usluga aplikacije.

- Geoportal UZN
- kontrola rada Geoportala UZN;
- importovanje novih podataka digitalnog katastarskog plana na Geoportalu UZN;
- uspostavljanje novog GeoPortala UZN;
- testiranje i priprema podataka za potrebe novog Geoportala;
- Ažuriranje pitanja i odgovora korisnika sistema.

U cilju efikasnijeg korišćenja podataka Uprave, u toku 2020. godine, na osnovu podnijetih zahtjeva omogućen je pristup državnim institucijama, jedinicama lokalne samouprave, kao i određenom broju privatnih firmi - angažovanih kao obrađivači planske dokumentacije da putem linka pristupaju raspoloživim podacima.

Korišćenje podataka i servisa, prema statističkim podacima i primljenim povratnim informacijama od strane eksternih korisnika, intenzivno se koristilo i na taj način direktno je uticalo na poboljšanje kvaliteta podataka, a svakako i zadovoljstva svih korisnika.

12. ZAKONSKA REGULATIVA I PRIPREMA OSTALE DOKUMENTACIJE

12.1. ZAKONI

U toku 2020. godine, shodno nadležnostima i obavezama sve aktivnosti, obavljane su saglano Zakonu o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, kao i ostalim zakonima iz oblasti svojinskih odnosa.

U prethodnom periodu realizovane su značajne aktivnosti u oblasti stvaranja uslova za brže odvijanje pravnog prometa i uslova za brzo i sigurno ostvarivanje i zaštitu prava i interesa građana i pravnih lica; povećanje stepena pravne sigurnosti sa akcentom na jačanju zakonodavnog i institucionalnog okvira za izvršenje ugovora, kao i skraćanju trajanja postupka izvršenja ugovora, a u cilju povećanja konkurentnosti ekonomije.

U toku 2020. godine, radilo se na pripremi dokumenata direktno ili indirektno povezanih sa zakonskom regulativom:

- priprema Nacrta predloga Izmjena i dopuna Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti;
- analiza postojećeg stanja i zakonske regulative koja se odnosi na uspostavljanje Registra ulica, trgova i kućnih brojeva;
- priprema dokumenta Prijedlog uspostavljanja Registra ulica, trgova i kućnih brojeva;
- priprema dokumenta pravila i procedura vezano za kancelarijsko poslovanje i usklađivanje softverskog rješenja shodno predloženom;
- priprema dokumenta Prijedlog uspostavljanja Registra prometovanih nepokretnosti;
- priprema dokumenata za potrebe izrade: Akcionog plana za unaprjeđenje poslovnog ambijenta; - realizaciju reformske mjere koja se odnosi na Upravu za nekretnine; procjene indikatora za mala i srednja preduzeća i drugih saglasno zahtjevu;
- priprema dokumenata za korišćenje e-servisa;

- pripreme prezentacija za učešće na domaćim i međunarodnim skupovima.

12.2. PRAVILNICI

U toku 2020. godine pripremljen je Nacrt Pravilnika o državnom premjeru i katastru nepokretnosti koji je objedinio sljedeće:

- Pravilnik o upisu prava na nepokretnostima i postupak upisa,
- Pravilnik o tehničkim normativima, metodama i načinu rada kod izrade katastra nepokretnosti i njegovo održavanje i upisa prava na nepokretnostima,
- Pravilnik o načinu i postupku vršenja kontrole, pregleda i prijema radova u postupku održavanja katastra nepokretnosti,
- Pravilnik o tehničkim normativima, metodama i načinu rada koji se primjenjuje u premjeru i njegovom održavanju (geodetska osnova, katastarsko klasiranje i bonitiranje zemljišta, katastarski planovi, metrološko obezbjeđenje geodetskih radova),
- Pravilnik o tehničkim normativima, metodama i načinu rada u oblasti državnog premjera i katastra nepokretnosti.

12.3. UREDBE

U toku 2020. godine pripremljena je konačna verzija Izmjene Uredbe o visini naknade za korištenje podataka državnog premjera i katastra nepokretnosti i predlog dostavljen Ministarstvu finansija na dalje postupanje.

12.4. OSTALE AKTIVNOSTI

U toku 2020. godine Uprava je aktivno učestvovala, redovno dostavljala i obrađivala izvještaje za potrebe izrade:

- Akcionog plana za sprovođenje strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala;
- Akcionog plana za unaprjeđenje poslovnog ambijenta;
- Akcioni plan za sprovođenje strategije malih i mikro preduzeća;
- Akcioni plan za sprovođenje industrijske politike;
- Strategija za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom 2018.-2023.;
- Izvještaja o uređenju prostora;
- Izvještaj o realizaciji u okviru Programa reformskih mjera;
- i dr saglasno zahtjevima.

13. REALIZACIJA AKTIVNOSTI U OKVIRU MEĐUNARODNIH PROJEKATA

Uprava je u proteklom periodu ostvarila dobru saradnju na međunarodnom nivo kroz članstvo i aktivno djelovanje u asocijacijama Eurogeographics, EUPOS, UNGEGN i posebno na regionalnom nivou.

Učešće u međunarodnim projektima, omogućilo je da se dobra praksa i iskustvo iz oblasti nadležnosti Uprave primjenjuje u kontinuitetu.

Uprava je u toku 2020. godine, nastavila aktivnost na međunarodnoj saradnji saglasno situaciji izazvanoj pandemijom COVID19.

13.1. EUROGEOGRAPHICS

U toku 2020. godine nastavljene su aktivnosti, na međunarodnoj saradnji u okviru EuroGeographics organizacije.

Zbog neobezbjedivanja finansijskih sredstava, Uprava u posljednje četiri godine nije učestvovala na godišnjim sastancima i Generalnoj skupštini, ali je nastavljen rad na pripremi Eurogeographics proizvoda.

13.2. PROJEKAT VLADE NORVEŠKE

U toku 2020. godine nastavljene su aktivnosti Ugovora o donaciji Vlade Norveške, potpisanog 2018. godine, koji je bazirana dvije komponente: Projekat Adresni registar i Projekat kartografski model podataka.

Aktivnosti vezane za ovaj Projekat opisane su u prethodnim poglavljijima.

13.3. SPATIAL PROJEKAT

Cilj Spatial projekta je da se ojača profesionalni pristup informacijama o zemljištu u regionu Zapadnog Balkana kao i jačanje institucionalnog i organizacionog kapaciteta organizacija u ulozi programera, menadžera i saradnika na platformi Nacionalne Infrastrukture Prostornih Podataka.

13.4. REGIONALNA SARADANJA

U toku 2020. godine, shodno situaciji izazavanoj pandemijom COVID19 nije održana Regionalna konferencija.

14. OSTVARENI PRIHOD

U toku 2020. godine ukupno ostvareni prihod je 1.588.026,00 € i to:

- od djelatnosti Uprave za nekretnine - 1.458.121,30 €
- A.T. - 423.479,36 €

Za potrebe državnih organa, organa lokalne samouprave i javnih preduzeća, podaci se dostavljaju bez naknada.

Planirani Budžet za 2020. godinu iznosio je 5.170.718,64 €, a tekući Budžet za 2020. godinu iznosio je je 4.524.029,80 €.

Urađeno je usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja osnovnih sredstava.

15. KADROVSKA STRUKTURA

U toku 2020. godine usvojen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave. Od ukupno sistematizovanih 423 radna mjesta, u stalnom radnom odnosu je zaposleno 323 izvršioca, od kojih je 9 zaposlenih steklo pravo na otpremninu.

Shodno realizaciji Projekata osnivanja katastra nepokretnosti na nepremjerenom dijelu teritorije Crne Gore u radu Komisija za izlaganje uključeni su u rad zaposleni koji nemaju stalni radni odnos.

16. POSLOVNI PROSTORI

U cilju realizacije zakonske regulative i projekata iz nadležnosti Uprave, kao i poboljšanja kvaliteta usluga korisnicima i poboljšanja uslova rada zaposlenih, u toku 2020. godine, predloženo je obezbjeđivanje prostorija za PJ Tuzi.

17. IZRADA, PRIPREMANJE I USTUPANJE PODATAKA PO ZAHTJEVIMA

U toku 2020. godine Uprava je radila po zahtjevima za potrebe državnih institucija, organa lokalne samouprave i na lični zahtjev, a odnosi se na:

- pripremu raspoloživih podataka katastarsko-kartografskih evidencija;
- pripremu podataka po specifičnim vrstama zahtjeva vezano za hronologiju upisa nepokretnosti i pravima na njima;
- pripremu podataka po specifičnim vrstama zahtjeva za koje nije omogućena automatska obrada podataka i za koje je potrebna složenija i duža vremenska obrada.

Tabela 17.1. Pregled pripremljenih podataka

Priprema podataka za izdavanja uvjerenja o vlasništvu na teritoriji Crne Gore za potrebe državnih institucija, organa lokalne samouprave i na lični zahtjev		
Naziv institucije	Br. Zahtjeva	Br. lica
Ministarstvo vanjskih poslova	1	1
Poreska uprava PJ Podgorica	7	40
Prijestonica Cetinje	3	5
Stečajni upravnici	6	6
Univerzitet CG	9	12
Advokatske kancelarije i notari	8	10
Ambasada Srbije	3	3
Zaštitnik imovinsko pravnih interesa	1	1
MORT - 1000 +	25	1785
Fizička lica	38	89
Ukupno		

Ministarstvo unutrašnjih poslova	68	225
Agencija za sprečavanje korupcije	2	2
Specijalno državno tužilaštvo	37	137
Više državno tužilaštvo	4	4
Osnovni sudovi	6	9
Viši sud	1	1
Ukupno		

Priprema podataka (izvoda iz digitalnog plana, kopija planova, skica sa kordinatama, raznih statističkih podataka iz baze podataka, i dr.) za potrebe državnih institucija, organa lokalne samouprave, privatnih geodetskih firmi, područnih jedinica i na lični zahtjev	
Naziv institucije	Br. Zahtjeva
Ministarstvo finansija	14
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	28
Ministarstvo održivog razvoja i turizma - planska dokumenta	16
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	5
Ministarstvo odbrane	1
Ministarstvo javne uprave	2
Ministarstvo ekonomije	3
Ministarstvo unutrašnjih poslova	4
Ministarstvo nauke	1
Ministarstvo kulture	1

Ministarstvo vanjskih poslova	2
Poreska Uprava	12
JP Morsko dobro	2
Agencija za zaštitu životne sredinu	1
Uprava javnih radova	4
Uprava za statistiku	3
Uprava za šume	2
Uprava za vode	1
Glavni grad - Podgorica	2
Agencija za elektronsku komunikaciju i poštansku djelatnost	1
Agencija za zaštitu prirode i životne sredine	1
Prijestonica Cetinje	10
Lokalne samouprave	44
Agencija za izgradnju Podgorice	4
"CEDIS"	14
"CGES"	1
Skijališta Crne Gore	1
Vodovod i kanalizacija Podgorica doo	5
Centri za socijalni rad	5
Željeznička infrastruktura	1
Geodetske firme	36
Pravna lica	21
Fizička lica	10
Ukupno	

XI IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE ZA IMOVINU

NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA RADA

Djelokrug rada Uprave za imovinu utvrđen je Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave. Poslovi koji se vrše u Upravi odnose se na : vođenje jedinstvene evidencije državne imovine u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima; vođenje registra državne imovine; staranje o namjenskom korišćenju državne imovine; brigu o imovini koja po sili zakona postaje državna imovina upravljanje oduzetom imovinskom koristi koje obuhvata: izvršenje privremenih mjera obezbjeđenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno zakonom kojim se uređuje krivični postupak; izvršavanje odluka o privremenom oduzimanju pokretne imovine i trajnom oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; izvršavanje odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, predmeta krivičnog djela i predmeta privremeno oduzetih u krivičnom i prekršajnom postupku i odluke o imovini datoj na ime jemstva; procjenu vrijednosti oduzete imovinske koristi za potrebe upravljanja imovinskom koristi, davanje u zakup oduzete imovinske koristi ili povjeravanje na upravljanje, u skladu sa zakonom kojim se utvrđuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, davanje oduzete imovinske koristi na korišćenje bez naknade; čuvanje, skladištenje, prodaju i povraćaj oduzete imovinske koristi; deponovanje oduzetih novčanih sredstava i sredstava dobijenih od prodaje oduzete imovinske koristi, u skladu sa zakonom; uništavanje oduzete imovinske koristi u skladu sa zakonom; vođenje evidencije o oduzetoj imovinskoj koristi i sudskim postupcima u kojima je oduzeta, kao i o privremenim mjerama

obezbjeđenja; investiciono i tekuće održavanje zgrada državnih organa, reprezentativnih objekata državnih organa, i diplomatsko konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu; organizaciju i finansiranje izgradnje, rekonstrukcije, modernizacije i održavanje objekata koji su potrebni za nesmetano i bezbjedno odvijanje saobraćaja i za vršenje granične kontrole i drugih graničnih poslova; davanje u zakup zemljišta i objekata ili djelova objekata na graničnim prelazima; podnošenje zahtjeva i praćenje poslova upisa u katastar koji se odnose na parcelaciju, razgraničenje i razmjenu državne imovine, pripremanje nacrtu ugovora i praćenje njihove realizacije; vršenje naplate zakupa; obezbjeđivanje uslova za zaštitu imovine; usaglašavanje podataka iz svoje evidencije sa podacima iz katastra nepokretnosti; popis imovine bivših društveno političkih organizacija i obezbjeđivanje njenog upisa u katastar nepokretnosti; staranje o upisu imovine u svojini Crne Gore u katastar nepokretnosti; vođenje evidencije zaključenih ugovora o sticanju i raspolaganju nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima veće vrijednosti u državnoj imovini; dostavljanje izvještaja organu državne uprave nadležnom za poslove finansija u elektronskoj formi u rokovima predviđenim zakonom; vrši pomoćne poslove neophodne za funkcionisanje i rad državnih organa, kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

U Upravi poslovi se organizuju u okviru tri Sektora, tri Službe i jednog Odjeljenja: Sektor za vođenje Registra nepokretnosti evidenciju pokretnih stvari i poslova za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine u okviru kog su Odsjek za vođenje Registra nepokretnosti, Odsjek za pripremu podataka za uknjižbu državne imvine, Sektor za upravljanje i zaštitu državne imovine u okviru kog su Odsjek za korišćenje i upravljanje državnom imovinom i Odsjek za investiciono i tekuće održavanje državne imovine, Sektor za upravljanje oduzetom imovinom u okviru kojeg su Odsjeku za izvršavanje odluka o privremenim mjerama obezbjeđenja i upravljanje nad nepokretnom imovinom i Odsjek za izvršavanje odluka i upravljanje privremeno oduzetom pokretnom imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću. Takođe tri službe -Služba za javne nabavke, Služba za vršenje pomoćnih poslova neophodnih za funkcionisanje i rad državnih organa u okviru koje funkcioniše Biro za ugostiteljstvo i Biro za higijenu, Služba za opšte i kadrovske poslove i Služba za finansiranje i računovodstvene poslove, kao i Odjeljenje za unutrašnju reviziju.

1. Sektor za vođenje Registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih stvari i poslove za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine

U Sektoru za vođenje Registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih stvari i poslove za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine vrše se poslovi koji se odnose na: vođenje jedinstvene evidencije državne imovine u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima; vođenje Registra nepokretnosti u državnoj imovini; vođenje evidencije imovine koja po sili zakona postaje državna imovina; podnošenje zahtjeva i praćenje poslova upisa u katastar koji se odnose na parcelaciju, razgraničenje, razmjenu, obavljanje i drugih poslova u vezi sa evidencijom državne imovine; usaglašavanje podataka iz svoje evidencije sa podacima iz katastra nepokretnosti; popis imovine bivših društveno političkih organizacija i obezbjeđivanje njenog upisa u katastar nepokretnosti; staranje o upisu imovine u svojini Crne Gore u katastar nepokretnosti, priprema podataka o stanju i kretanju sredstava u državnoj svojini kroz ažuriranje podataka iz evidencije dobijenih od strane korisnika sredstava u državnoj svojini koje su stečene po sili zakona, dostavljanje izvještaja organu državne uprave nadležnom za poslove finansija u elektronskoj formi u rokovima predviđenim zakonom; održavanje jedinstvene evidencije nepokretnosti i zbirne evidencije pokretnih stvari, analiza podataka, otklanjanje uočenih nepravilnosti, pružanje stručne pomoći korisnicima u pogledu vođenja evidencije, izrada analiza elaborata i izvještaja kao i drugi poslovi u vezi sa djelatnostima Sektora.

1.1 Odsjek za vođenje Registra nepokretnosti i evidencije pokretnih stvari

U Odsjeku za vođenje Registra nepokretnosti i evidencije pokretnih stvari vrše se poslovi koji se odnose na: vođenje jedinstvene evidencije državne imovine u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima; vođenje Registra nepokretnosti u državnoj imovini; vođenje evidencije imovine koja po sili zakona postaje državna imovina; priprema podataka o stanju i kretanju sredstava u državnoj svojini kroz ažuriranje podataka iz evidencije dobijenih od strane korisnika sredstava u državnoj svojini, dostavljanje izvještaja organu državne uprave nadležnom za poslove finansija u elektronskoj formi u rokovima predviđenim zakonom; održavanje jedinstvene evidencije nepokretnosti i zbirne evidencije pokretnih stvari, analiza podataka, otklanjanje uočenih nepravilnosti, pružanje stručne pomoći korisnicima u pogledu vođenja evidencije, izrada analiza elaborata i izvještaja, usaglašavanje podataka iz Registra nepokretnosti sa podacima i pratećom dokumentacijom koju su dužni da obezbijede i dostave organi u čijoj su nadležnosti ove nepokretnosti.

U prethodnom izvještajnom periodu, u ovom Sektoru su vršene sledeće aktivnosti:

- Implementatori ARS aplikacije izvršili su unos indirektnih budžetskih korisnika, Opština i njihovih organa u ARS – u, tj. u jedinstvenom registru državne imovine;
- Određene su vrijednosti za polja potrebna za evidentiranje indirektnih budžetskih korisnika (funkcionalna oblast, potrošačka jedinica);
- Određene su vrijednosti za polja potrebna za evidentiranje Opština i opštinskih organa (funkcionalna oblast, potrošačka jedinica);
- Unapređenje ARS-a po dvije specifikacije je završeno. Zaposleni Sektora za vođenje registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih stvari i poslove za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine su izvršili testiranje i konstatovano je da su unapređenja funkcionalna.
- ARS aplikacija - registar državne imovine je dopunjena i oblikovana za potrebe migracije podataka iz Uprave za nekretnine. Stekli su se uslovi da se podaci iz softvera Uprave za nekretnine migriraju u ARS aplikaciju. Očekuje se migracija podataka u prvom kvartalu 2021. godine.
- Testirana je funkcija Popisne liste u testnoj verziji Ars-a;
- Državni organi kojih ima 99 su dostavili tabele, koje su testirane, filtrirane i spremne za migraciju u ARS aplikaciju.
- Indirektni budžetski korisnici i Opštine su bili po planu obuka od marta 2020. ali zbog situacije sa Covid pandemijom su odložene i počele su 23.06.2020. Obukama su prisustvovali indirektni budžetski korisnici sa teritorije Opštine Podgorica.

Migraciju podataka putem Excel tabele na testnu verziju ARS aplikacije, Sektor za vođenje Registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih stvari i poslove za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine, vrši samo jednom, čime se evidentira imovina do datuma migracije podataka o imovini. Nakon ove migracije krajnji korisnici će koristiti ARS aplikaciju za svako novonabavljeno sredstvo, kao novi način vođenja jedinstvene evidencije državne imovine. Godina 2020. je planirana kao testna godina u kojoj smo, u saradnji sa korisnicima, dorađivali i implementirali polja u ARS aplikaciji. Planirani prelazak sa testnog okruženja na produkciju je u toku 2021. godine.

Uprava za imovinu odnosno odsjek za vođenje Registra nepokretnosti i evidenciju pokretnih stvari je riješila probleme koji su nastali u situaciji izazvanoj pandemijom Covid – 19 na sljedeći način:

- Video prezentacija obuka za rad na web aplikaciji ARS (Asset Registry System) je snimljena. Link video obuka je dostavljen svim budućim korisnicima, kako bi obuke bile sprovedene u cjelosti a u cilju prevazilaženja prepreka koje su nastale zbog situacije sa virusom Covid 19. Obuke za indirektno budžetske korisnike koje su počele u junu 2020 – te godine su prekinute, zbog preporuka NKT ali su sprovedene do kraja preko linka. U daljem radu implementacije podataka o državnoj imovini u jedinstvenu bazu podataka ARS, očekujemo punu saradnju i učestvovanje organa koji će se naći u evidenciji.

Odsjek za vođenje Registra nepokretnosti i evidenciju pokretnih stvari je Excel migracione tabele od organa koji su dostavili tabele testirao, filtrirao i probno migrirao u ARS – u.

U zadnjem kvartalu 2020. godine su poslani mailovi obavještenja svim korisnicima (javnim službama, lokalnoj samoupravi i organima Opštine) kojima su otvoreni nalozi za korišćenje ARS aplikacije, koji nisu mogli da prisustvuju obukama zbog situacije izazvane virusom Covid – 19 sa linkom video prezentacije obuke, uputstvom za korišćenjem ARS aplikacije i Excel migracione tabele. Isti su bili u obavezi da nam dostave Excel migracione tabele do kraja 2020. godine.

Nakon završenih obuka, biće prikupljene i migrirane na produkciju sve tabele korisnika, nakon čega slijedi i krajnje puštanje ARS aplikacije registra imovine u produktivni rad.

Očekivanja su nam bila da će projekat u potpunosti biti realizovan do kraja 2020 - te godine i pušten u produktivan rad u toku 2021 - te godine. Bilo bi nezahvalno u ovoj situaciji Covid pandemije određivati datume završetka projekta.

Posao i izazovi koji nas očekuju u daljem radu, implementacije podataka o državnoj imovini u jedinstvenu bazu podataka ARS, u potpunosti zavise od organa koji će se naći u evidenciji, pa time očekujemo njihovu punu saradnju i učestvovanje sa predlozima i sugestijama.

1.2.Odsjek za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine

U Odsjeku za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine vrše se poslovi koji se odnose na: podnošenje zahtjeva i praćenje poslova upisa u katastar koji se odnose na parcelaciju, razgraničenje, razmjenu,obavljanje i drugih poslova u vezi sa evidencijom državne imovine; usaglašavanje podataka iz svoje evidencije sa podacima iz katastra nepokretnosti; popis imovine bivših društveno političkih organizacija i obezbjeđivanje njenog upisa u katastar nepokretnosti; staranje o upisu imovine u svojini Crne Gore u katastar nepokretnosti, priprema podataka o stanju i kretanju sredstava u državnoj svojini kroz ažuriranje podataka iz evidencije dobijenih od strane korisnika sredstava u državnoj svojini koje su stečene po sili zakona.

U periodu od 01.01. do 31.12.2020 godine u ovom Odsjeku su obavljani sljedeći poslovi:

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore i ovlašćenjem prenešenim na drugo lice u septembru 2020. godine, shodno odlukama/rješenjima o dodjeli stanova, pred nadležnim notarom u periodu 2020. godine, završeno je 35 predmeta, odnosno zaključeno je 19 (devetnaest) ugovora o kupovini stana pod povoljnijim uslovima, 6 (šest) aneksa ranije zaključenih ugovora radi unošenja katastarskih podataka i otkupa razlike kvadrata i 10 (deset) ugovora ranije dodijeljenih a neotkupljenih iz razloga neuknjiženja zgrade na starom aerodromu. S obzirom na stavljanje van snage ovlašćenja/punomoćja licima koja su bila ovlašćena za zaključivanje ugovora pred nadležnim notarom datog od strane direktora Uprave za imovinu, usljed novonastale situacije spajanja dva organa i prestanka mandata istog, ne mogu se privesti kraju započete procedure niti postupiti po zahtjevima koji pristižu.

Shodno odlukama/rješenjima realizovano je odnosno zaključeno 41 ugovor o vraćanju kredita sa korisnicima kredita.

Uprava je zaključila i prati realizaciju 25 ugovora o razgraničenju triškova shodno Odluci o kriterijumima i uslovima za razgraničenje troškova između Republike i jedinica lokalne samouprave po osnovu korišćenja poslovnog prostora od strane republičkih organa (sl.list RCG" br. 27/07 od 17.05.2007.godine).

U toku izvještajnog perioda, u Sektoru za vođenje registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih i nepokretnih stvari i poslove priprema podataka za uknjižbu državne imovine – Odsjek za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine postupano je po zahtjevima državnih organa, lokalnih samouprava, javnih službi, fizičkih i pravnih lica, pa je po tom osnovu primljeno ukupno 174 predmeta, od čega je realizovano 123 predmeta, dok je u radu 47 predmeta.

2. Sektor za upravljanje i zaštitu državne imovine

U Sektoru za upravljanje i zaštitu državne imovine vrše se poslovi koji se odnose na: upravljanje i zaštitu državne imovine; brigu o imovini koja po sili zakona postaje državna imovina; staranje o namjenskom korišćenju državne imovine; zakonito i ekonomično upravljanje i korišćenje poslovnih prostora evidentiranih kao državna imovina; održavanje službenih stanova evidentiranih kao državna imovina; opremanje službenih stanova; vršenje naplate zakupa; održavanje i opremanje stambenih fondova iz kvote službenih stanova Crne Gore, davanje na korišćenje, zakup, prodaja državne imovine, raspoređivanje i davanje na korišćenje poslovne prostorije, poslove vazane za zakup državne imovine, garaža i garažnih mjesta, davanje u zakup ili otuđenje zemljišta, izrada tehničkih izvještaja o stanju na zgradama u državnoj svojini, izrada planova poslovnih zgrada i službenih prostorija radi sprovođenja postupka raspoređivanja na korišćenje po zahtjevima državnih organa i organizacija, primopredaju imovine, preuzimanje nepokretnih i pokretnih stvari stečenih naplatom poreskog duga imovinom poreskih dužnika, postupku stečaja ili po drugom zakonskom osnovu kada imovina po sili zakona postaje državna imovina, davanja u zakup zemljišta i objekata ili djelova objekata na graničnim prelazima, investiciono i tekuće održavanje objekata državnih organa, reprezentativnih objekata državnih organa i diplomatsko konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu; adaptaciju poslovnih prostora u državnoj svojini Crne Gore kao i objekata za reprezentaciju; organizovanje i ugovaranje izrade investiciono-tekuće dokumentacije za poslove investicija; stručni nadzor nad ugovorenim radovima sa svim pripremnim i završnim radovima tekuće održavanje objekata Crne Gore sa svim instalacijama (vodovod, kanalizacija, elektro instalacije, građevinsko-zanatski i sl.poslovi); održavanje sistema centralnog grijanja, sistema rashlađivanja, sistema za dojavu požara, PTT uređaja, radioaktivnih gromobrana i sl; ugovaranje i sprovođenje poslova sa privrednim društvima za određene vrste poslova; održavanje zelenih površina; održavanje inventara, preduzimanje i predlaganje upravnih mjera i radnji za koje je Uprava ovlašćena.

2.1 Odsjek za korišćenje i upravljanje državnom imovinom

U Odsjeku za korišćenje i upravljanje državnom imovinom vrše se poslovi koji se odnose na: upravljanje i zaštitu državne imovine; brigu o imovini koja po sili zakona postaje državna imovina; staranje o namjenskom korišćenju državne imovine; zakonito i ekonomično upravljanje i korišćenje poslovnih prostora evidentiranih kao državna imovina; održavanje službenih stanova evidentiranih kao državna imovina; opremanje službenih stanova; vršenje naplate zakupa; održavanje i opremanje stambenih fondova iz kvote službenih stanova Crne Gore, davanje na korišćenje, zakup, prodaja državne imovine, raspoređivanje i davanje na korišćenje poslovne prostorije, poslove vazane za zakup državne imovine, garaža i garažnih mjesta, davanje u zakup ili otuđenje zemljišta, , izrada izvještaja o stanju na zgradama u državnoj svojini, izrada planova poslovnih zgrada i službenih prostorija radi sprovođenja postupka raspoređivanja na korišćenje po zahtjevima državnih organa i organizacija, primopredaju imovine, preuzimanje nepokretnih i pokretnih stvari stečenih naplatom poreskog duga imovinom poreskih dužnika, postupku stečaja ili po drugom zakonskom osnovu kada imovina po sili zakona postaje državna imovina, davanja u zakup zemljišta i objekata ili djelova objekata na graničnim prelazima, preuzimanje nepokretnih i pokretnih stvari stečenih naplatom poreskog duga imovinom poreskih dužnika, postupku stečaja ili po drugom zakonskom osnovu kada imovina po sili zakona postaje državna imovina, davanja u zakup zemljišta i objekata ili djelova objekata na graničnim prelazima.

Nadležnosti Sektora za upravljanje i zaštitu državne imovne

Zakona o svojinsko pravnim odnosima, ("Službeni list Crne Gore", br. 19/09)

Zakona o državnoj imovini, (Službeni list Crne Gore", br. 21/09 40/11)

Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, (Službeni list Republike Crne Gore", br. 29/07, "Službeni list Crne Gore", br. 73/10, 32/11, 40/11, 43/15, 37/17, 037/17, 17/18) - Zakona o Morskom dobru ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 21/04, 49/07, 60/07, "Službeni list Crne Gore", br. 12/07, 73/10, 30/17, 70/17);

Zakon o upravnom postupku (Sl list CG br.56/2014, 20/2015, 40/2016 i 37/2017);

Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl list CG br.064/17 od 06.10.2017);

Odnosno poslovi u vezi sa:

- staranje o namjenskom korišćenju državne imovine,
- upravljanjem državnom imovinom Crne Gore;
- učestvovanje u prvostepenim upravnim postupcima iz oblasti imovinsko pravnih odnosa i katastra;
- unapredjenjem upravljanja državnom imovinom i imovinskim pravima;
- davanje u zakup zemljišta i objekata ili dijelova objekta na graničnim prelazima;
- vršenje naplate zakupa; obezbjeđivanje uslova za zaštitu državne imovine;
- iniciranje zahtjeva prema područnim jedinicama Uprave za nekrtenine koji se odnose na promjenu upisa, sprovođenje parcelacije, kao i upis zabilježbi.

U periodu od 10.01. – 25.12.2020. godine, u Sektoru za upravljanje i zaštitu životne sredine za imovinsko pravne poslove ukupno je zaprimljeno 417 predmeta, a realizovano 257. I dalje je u radu 142 predmet.

Sektor za upravljanje i zaštitu državne imovine

U toku izvještajnog perioda, u Sektoru za zaštitu i upravljanje državnom imovinom postupano je po zahtjevima državnih organa, lokalnih samouprava, javnih službi, fizičkih i pravnih lica, pa je po tom osnovu zaprimljeno ukupno 417 predmeta, od čega je realizovano 257 predmeta, dok je u radu 142 predmeta.

- Zahtjevi za prodaju nepokretnosti:	realizovano 20, u radu 61 ,
- Zahtjevi za zakup nepokretnosti:	realizovano 2, u radu 4,
Zahtjevi za ustanovljenje službenosti:	realizovano 1, u radu 1

Materijali Uprave za imovinu koji su dostavljeni Ministarstvu finansija i socijalnog staranja radi daljeg procesuiranja prema radnim tijelima Vlade Crne Gore na razmatranje i usvajanje i to:

Prijedlozi za prodaju nepokretnosti: 20

Informacije za pravo preče kupovine: 15

Informacije na ustupanje i korišćenje bez nadoknade: 2

Informacije o poklonu: 1

Prenos prava raspolaganja na nepokretnostima: 2

(Prijedlog Odluke o prenosu prava raspolaganja na nepokretnosti Opštini Danilovgrad, radi ostvarivanja javnog interesa - rekonstrukcije i adaptacije objekta, koji je Ministarstvu finansija dostavila Uprava za imovinu, objavljena u Službenom listu Crne Gore, broj 92/20 od 09.09.2020.godine)

(Prijedlog Odluke o prenosu prava raspolaganja na nepokretnosti Glavnom gradu Podgorica, radi ostvarivanja javnog interesa – razvoja kulture u Glavnom gradu Podgorica, koji je Ministarstvu finansija dostavila Uprava za imovinu, objavljena u Službenom listu Crne Gore", br. 58/20 od 19.06.2020.godine)

2.2. Odsjek za investiciono i tekuće održavanje

U Odsjeku za investiciono i tekuće održavanje državne imovine vrše se poslovi koji se odnose na: investiciono i tekuće održavanje objekata državnih organa, reprezentativnih objekata državnih organa i diplomatsko konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu; sprovodi mjere energetske efikasnosti; adaptaciju poslovnog prostora u državnoj svojini Crne Gore kao i objekata za reprezentaciju; organizovanje i ugovaranje izrade investiciono-tekuće dokumentacije za poslove investicija; tehnički uvid nad ugovorenim radovima uključujući pripremne i završne radove kao i tekuće održavanje objekata državnih organa Crne Gore sa svim instalacijama (vodovod, kanalizacija, elektro instalacije slabe i jake struje, građevinsko-zanatski i sl. poslovi); održavanje sistema centralnog grijanja, sistema rashlađivanja, sistema za dojavu požara, PTT uređaja, radioaktivnih gromobrana i sl; ugovaranje i sprovođenje poslova sa privrednim društvima za određene vrste poslova; održavanje zelenih površina; održavanje inventara.

U Odsjeku za investiciono i tekuće održavanje objekata obavljaju se poslovi investicionog i tekućeg održavanja objekata državne uprave uključujući i objekte Uprave policije, reprezentativnih objekata državnih organa, diplomatsko-konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu, kao i izvođenje radova na adaptaciji pomenutih objekata.

Poslovi organizovanja izrade projektne dokumentacije za potrebe izvođenja radova adaptacija i tehnički uvid, praćenje i koordiniranje radova za sve faze izvođenja, takođe je dio poslova koje obavlja Odsjek za investiciono i tekuće održavanje objekata.

Radovi po fazama izvođenja obuhvataju: građevinsko-zanatske radove, elektoinstalaterske radove jake i slabe struje, radove na termotehničkim instalacijama i elektro-mašinskoj opremi, radove na vodovodnoj i kanalizaciono mreži, radove na hidrantskoj mreži i protivpožarnoj opremi i radove na uređenju terena.

Uprava za imovinu održava garažne prostore u zgradi ministarstava na Rimskom trgu, zgradi vlade Crne Gore i upravlja parking prostorom ispred poslovnog objekta u Ul. Jovana Tomaševića br.2 u Podgorici.

U okviru tekućeg održavanja objekata, u periodu januar/decembar 2020.godine, izvršeno je 1820 intervencija na objektima koje održava Uprava za imovinu, sa sopstvenim kadrom i uz prethodnu nabavku elektoinstalaterskog, stolarsko-bravarskog i vodoinstalaterskog potrošnog materijala.

Tokom 2020. godine Odsjek za investiciono i tekuće održavanje objekata realizovao je sledeće nabavke:

Zamjenu fasadne stolarije na objektu CB Nikšić;

Izrada hidroizolacije ravnog krova na zgradi Skupštine CG;

Sanacija polustrukturalne fasade na zgradi ministarstava – Vektri;

Adaptacija objekta CB Bar;

Adaptacija server sobe u Ministarstvu finansija;

Adaptacija krovne terase ambasade CG u Beogradu;

Sanacija krova i ulazne nadstrešnice objekta Uprave za nekretnine;

Adaptacija zaštitne ograde u dvorištu zgrade SDT-a;

Izrada unutrašnjeg i spoljašnjeg video-nadzora objekta Ministarstva finansija i Ministarstva vanjskih poslova;

Nabavka opreme i postavljanje računarske mreže za objekat SDT-a;

Adaptacija enterijera kongresne sale u staroj zgradi Vlade Crne Gore;

Nabavka i postavljanje podnih obloga u staroj zgradi Vlade Crne Gore

Sanacija zaštitne staklene zavjese zgrade Uprave za nekretnine

Adaptacija holova za kancelarijski prostor u zgradi Osnovnog suda u Podgorici;

Sanacija krovnog pokrivača na objektu Zavoda za statistiku u Podgorici;

Adaptacija poslovnog prostora Uprave policije u Podgorici;

Izvođenje radova na obilježavanju i prilagođavanju objekata osobama sa smanjenom pokretljivošću;

Adaptacija poslovnog prostora na St. Aerodromu u PG za potrebe SDT-a;
Zamjena dekinga i servisiranje škura na objektu Vila Topliš;
Nabavka i ugradnja klima uređaja u objektima državnih organa;
Nabavka aktivne opreme za izradu wi-fi mreže u staroj zgradi Vlade Crne Gore;
Izrada spoljašnjeg video-nadzora u staroj zgradi Vlade Crne Gore;
Zamjena svjetlosnih kupola na zgradi Osnovnog suda u Podgorici; -
Nabavka i montaža jarbola za isticanje zastava na državnim objektima;
Izrada i postavljanje tabli sa oznakama naziva organa državne uprave;
Arhitektonsko snimanje i izrada orijentacionih planova za slabovidna lica;
Usluge čišćenja teško dostupnih pozicija na objektima;
Usluge mašinskog čišćenja podnih, zidnih i plafonskih obloga na objektima;
Usluge projektovanja i revizije tehničke dokumentacije;
Usluge vršenja stručnog nadzora nad izvođenjem radova;
Geodetske usluge;
Usluge dobijanja atesta za elektroinstalacije i elektromašinsku opremu;

U dijelu tekućeg održavanja objekata na godišnjem nivou, realizovani su i sledeće nabavke po vrstama radova:

građevinsko-zanatski radovi (hidroizolaterski, krovopokrivački, fasaderski, limarski, bravarski, stolarski, staklorezački, molerski, farbarski, keramičarski, parketarski, podopolagački, gipsarski radovi);

radovi na termotehničkim instalacijama i opremi (održavanje sistema grijanja, hlađenja i ventilacije, sa zamjenom neispravnih djelova sistema);

radovi na elektroinstalacijama jake struje (održavanje i servisiranje razvodnih tabli i instalacija opšte potrošnje i rasvjete);

radovi na elektroinstalacijama slabe struje (održavanje i servisiranje telefonskih centrala, sistema za dojavu požara, video nadzora, video interfona, rampi, sistema kontrole pristupa);

radovi na uređajima i opremi za rezervno i neprekidno napajanje električnom energijom (održavanje i servisiranje DEA i UPS-a);

radovi na održavanju vodovodne i kanalizacione mreže u objektima i do mjernih mjesta, sa servisiranjem uređaja na mreži;

radovi na održavanju i servisiranju liftova i podiznih platformi, sa zamjenom neispravnih djelova; servisiranje protivpožarnih aparata;

radovi na uređenju zelenih površina (održavanje drveća, travnjaka, sezonskog cvijeća, sadnog materijala, živih ograda, platoa i staza, sa zaštitom od biljnih bolesti i štetočina i sa održavanjem sistema za navodnjavanje).

3. Sektor za upravljanje oduzetom imovinom

U Sektoru za upravljanje oduzetom imovinom vrše se poslovi koji se odnose na: izvršavanje privremenih mjera obezbjeđenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno zakonom kojim se uređuje krivični postupak; izvršavanje odluka o privremenom oduzimanju pokretne imovine i trajnom oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; izvršavanje odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, predmeta krivičnog djela i predmeta privremeno oduzetih u krivičnom i prekršajnom postupku i odluke o imovini datoj na ime jemstva; procjenu vrijednosti oduzete imovinske koristi za potrebe upravljanja imovinskom koristi; davanje u zakup oduzete imovinske koristi ili povjeravanje na upravljanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; davanje oduzete imovinske koristi na korišćenje bez naknade; čuvanje, skladištenje, prodaju i povraćaj oduzete imovinske koristi; deponovanje oduzetih

novčanih sredstava i sredstava dobijenih od prodaje oduzete imovinske koristi, u skladu sa zakonom; uništavanje oduzete imovinske koristi, u skladu sa zakonom; vođenje evidencije o oduzetoj imovinskoj koristi i sudskim postupcima u kojima je oduzeta, kao i o privremenim mjerama obezbjeđenja.

Sektor za upravljanje oduzetom imovinom u izvještajnom period sproveo je sljedeće aktivnosti:

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.2/20 od dana 13.01.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela sljedeću privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:

5980 flaša alkoholnog pića - piva Haineken od po 0.25l

Za predmetnu imovinu izvršena je prodaja - Odlukom o prodaji lako kvarljive robe br.020/1974 od 05.03.2020.godine.

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici Kv.br.770/19 od dana 20.01.2020.godine kojim je izrečena mjera bezbjednosti trajno oduzimanje novca u iznosu od 10.927,00€, Uprava za imovinu je izvršila preuzimanje oduzetog novca i uplatila u Budžet Crne Gore.

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.13/20 od dana 27.01.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela sljedeću privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:

10 kutija vate (Flaster) "Fucidin Intertulle"; 10 kutija tečnosti za liječenje (360ml) "Renu" ;10 kutija tečnosti za liječenje (120ml) "Renu" ; 8 kutija tableta (300mg) "Propaten" ; 8 kutija kapsula (600mg) "Berlithin"; 18 kutija tableta (15mg) "Trittico retard" ; 10 komada kapi za oči (5ml), manje bočice "Fulucon"; 2 kutije tableta (5gm/80mg) "Exforge" ; 58 kutija kapsula "Cefaleksin HF" ; 20 kutija tableta (4mg) "Medrol" ; 19 kutija tableta (300mg) "Clindamycin MIP" ;25 kutija tableta (600mg) "Clindamycin MIP" ; 20 kutija (300mg) ampula "Clindamycin" ; 50 kutija (4mg) tableta "Cintrom"; 10 kutija (10mg) tableta "Frisium"; 30 kutija (5mg) kapi za oči "Cospot"; 3 kutije (20mg) "Hydrocortisone"; 40 kutija (500mg) film tableta "Ciprocinal" ; 29 kutija (50mg) gela 1% "Voltaren Emvlegel"; 10 kutija (25mg) tableta "Prazine"; 101 kutija (0,5mg/1mg/10mg) masti "Triderm"; 5 kutija hrane za posebne medicinske namjene "Cartinorm"; 3 kutije gel 2% "Voltaren Emulgel"; 3 kutije (150mg) tableta "Irbenida" 106 kutija masti 0,1% (15mg) "Elocom"; 5 kutija tableta (60mg) "Diaprel MR" ; 48 kutija kapi za oči (5ml) 0,2% "Alphagan"; 5 kutija ampula "Deposelin"; 9 kutija tableta (2mg) "Rissar"; 5 kutija tableta (75mg) "Velafax" ; 7 kutija kapsula (150mg) "Diflucan" 2 kutije tableta (2mg/0,03mg) "Jeanin"; 2 kutije tableta (37,5) "Velafax"; 5n kutija tableta (500mg) "Sumamed" ; 2 kutije tableta (20mg) "Hollesta"; 10 kutija kapi za oči (1mg/ml) "Nevanac"; 14 kutija tableta (400mg) "Pancef" ; 100 kutija tableta (400mg) "Bactrim" ; 5 kutija tableta (160mg/12,5mg) "Valsacombi" ; 13 kutija tableta (50mg) "Zolof" ; 24 kutije tableta (35mg) "Productal MR" ; 5 kutija tableta (2,5mg/6,25mg) "Lodoz"; 3 kutije kapsula (75mg) "Lyrica"; 10 kutija tableta (2mg) "Rivatri" ; 5 kutija tableta (5mg) "Norvasc" ; 8 kutija tableta (10mg) "Norvasc" ; 6 kutija tableta (40mg) "Sortis" ; 6 kutija tableta (20mg) "Sortis" ; 29 kutija rastvora za inhalaciju (5mg/ml) "Spalmotil"; 14 kutija tableta (500mg) "Orvagil"; 40 kutija kapsula (100mg) "Gabagamma 100"; 2 kutije tableta (75mg) "Velafax" ; 5 kutija kapsula "Rowachol" ; 20 kutija tableta (30mg) "Calixta"; 50 kutija tableta (5mg) "Xyzal" ; 8 kutija kapsula (10mg) "Roaccutan" ; 15 kutija kapsula (20mg) "Roacuttan" ; 5 kutija kapsula (120mg) "Xenical" ; 6 kutija tableta (4mg) "Sirdalud" ; 4 kutije masti (1x50g) "Bengal" ; 4 kutije tableta "Nimulid MD" ; 10 kutija tableta (250mg) "Orvagil"; 10 kutija tableta (50mg) "Hemopres"; 10 kutija gela 1% (20mg) "Clindasome"; 20 kutija tableta (60mg/2,5mg) "Rinasek"; 40 kutija tableta (2mg) "Klonazepam Remedica"; 70 kutija tableta (20mg) "Famatidin HF" ; 40 kutija kapi za oči (1mg/ml 3,5mg) "Neodeksacin" ; 30 kutija masti za oči 1% (5g) "Chloramphenicol"; 46 kutija tableta (5mg) "Diazepam HF" ; 40 kutija masti (10ml) "Dexamethason" ; 10 kutija tableta (20mg) "Cialis" ; 10 kutija tableta (50mg) "Imigran" ; 20 kutija tableta (5mg) "Nebilet" ; 18 kutija sprejeva za nos (18g) "Nasonex"; 4 bočice za ublažavanje bolova (59ml) "Biofreeze"; 5 kutija sprejeva za nos "Avamys"; 50 kutija tableta (5mg/25mg) "Tritace" ; 11 kutija tableta (75mg) "Plavix"; 5 kutija

tableta (5mg) "Vazotal"; 15 kutija tableta (5mg) "Aerius"; 40 kutija tableta (100mg) "Nimulid"; 10 kutija tableta (6,25mg) "Dilatrend"; 5 kutija tableta (50mg) "Letrox 50"; 10 kutija tableta (200mg) "Febricet"; 3 kutije tableta (300mg) "Irbenid"; 3 kutije kapsula (22% gama) "Alanerv"; 5 kutija tableta (24mg) "Betaseric" ; 9 kutija kapi za oči (2,5ml) "Xalatan" ; 80 kutija tableta (500mg) "Edemid"; 2 kutije sirupa (0,5mg/ml) "Aerius" .

☒ 366 kom. razne muške i ženske garderobe – koja je Odlukom o donaciji u humanitarne svrhe br.0201/4266 od dana 18.05.2020.godine donirana Crvenom krstu u Rožajama. 4) Uprava za imovinu je sprovela izvršenje rješenja Osnovnog suda u Podgorici K.br.509/19 od 11.02.2020. godine na osnovu kojeg je u Budžetu Crne Gore uplaćen iznos od 242,00€ koji se smatra kao stečena protiv pravna imovinska korist.

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici Kv.br.6/20 od 12.02.2020.godine kojim je izrečena mjera bezbjednosti trajno oduzimanje novca u iznosu od 1.650,00€, Uprava za imovinu je izvršila preuzimanje oduzetog novca i uplatila u Budžet Crne Gore.

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kv.br.39/20 od dana 25.02.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela trajno oduzetu pokretnu imovinu i to:
336 kutija raznih cigareta bez akcizne markice

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Nikšiću Kri.br.40/20 od dana 02.03.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:
2 kom. samouslužnih terminala sa ser.brojevima T1GLD0059 I T1GLD00G

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Kotoru Posl.br.Kri.31/20 od dana 09.03.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:
1 kom. Samouslužni terminal bez serijskog broja;
18 km. Gaminatora-slot aparata sa sljedećim ser.brojevima: 618602, 618047, 679007, 679009, 444912, 444926, 444946, 300377, 300368, 300389, 300384, 388377, 388376, 444786, 444836, 444860, 444471, 388379 ; ☒ 1 kom. elektronski sto za osam igrača ser.broja 63

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Kotoru Posl.br.Kri.30/20 od dana 09.03.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:
10 kom. terminal bez ser.broja i bez marke ;
10 kom.gaminatora Cobra sa sljedećim ser.brojevima: 363975, 363967, 364031, 143385, 239972, 143374, 380711, 355528, 380702, 364050 ;
6 kom. super gaminatora sa sljedećim ser.brojevima: 444363, 618606, 474369, 618044, 618597, 174346 ;
1 kom. elektronski rulet sa 8 igračkih mjesta, tip Gaming machine american roulette, ser.broja 919 ;
1 kom. sto za Teksas Hold Em Pocker ;
1 kom. multiscreen gaminator serijskig broja 300388 ;
2 kom. blue liner sa sljedećim ser.brojevima 0001062, 0001018, 0001075, 0001049 ; ☒ 2 kom. high flyer sa sljedećim ser.brojevima 6094200119 i 6094200130 ;

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici, Pom.br.45/20 od 12.03.2020.godine i zamolnice Knježevine Lihtenštajn br.13 UR.2019.102 , Uprava za imovinu je donijela naredbu o izvršenju kojom se nalaže Universal Capital banci da uskrati isplatu novčanog iznosa od 1.375.000,00€.

Po osnovu potvrde o privremeno oduzetim stvarima Uprave policije-Odsjek za suzbijanje privrednog kriminaliteta broj 03/2042-8375 od dana 18.03.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:

- 19 plastičnih boca medicinskog alkohola, 96% Etanol, zapremine 5L ;
- 28 plastičnih boca medicinskog alkohola, 96% Etanol, zapremine 1L

Nakon sprovođenja laboratorijskih analiza od strane Centra za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica br.149/10/1 i br.150/10/1 uzeti uzorci odgovaraju uslovima standarda JUS E.M3.020 Etil alkohola koji je ispravan za upotrebu. U skladu sa tim Uprava za imovinu je donijela Odluku o korišćenju medicinskog alkohola br.0201-2684 od dana 19.03.2020.godine za potrebe državne uprave i Karantina.

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.27/20 od dana 09.04.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:

- 1040 flaša gaziranih sokova Coca Cola od po 2L ;
- 72 flaše gaziranih sokova Fanta od po 2L ;
- 27 flaša gaziranih sokova Fanta Shokata od po 1,5L ;
- 42 flaše gaziranih sokova Remix kruška od po 1,5L ;
- 15 flaša gaziranih sokova Sprite od po 1,5L ;
- 144 flaša gaziranih sokova Coca Cola od po 0,5L ;
- 96 flaše gaziranih sokova Fanta od po 0,5L ;
- 24 flaša gaziranih sokova Fanta Shokata od po 0,5L ;
- 48 kom. limenki Guarane od po 0,33L ;
- 72 kom. limenki Ultra od po 0,33L

Nakon sprovođenja laboratorijskih analiza od strane Centra za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica br.1905/02/1 , 1906/02/1 , 1904/2 i 1903/2 utvrđeno je da se predmetna roba može koristiti. U skladu sa tim Uprava za imovinu je donijela Odluke o poklonu u humanitarne svrhe br. 0201-3861 i 020-3862 od dana 04.05.2020.godine kojom se privremeno oduzeta pokretna imovina donira Upravi policije – Odjeljenju bezbjednosti u Rožajama i Crvenom krstu u Rožajama. 13) Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici, Kri.br.74/20 od 29.04.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela sljedeću privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to :
Novac u iznosu od 3.444,50€

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.29/20 od dana 07.05.2020.godine i Kri.br.31/20 od dana 20.05.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:

- 1.160 flaša gaziranih sokova Coca Cole od po 2L ;
- 616 flaša gaziranih sokova Fanta od po 2L ;
- 480 flaša gaziranih sokova Coca Cole od po 0,5L ;
- 360 flaša gaziranih sokova Fanta od po 0,5L ; ☐ 292 limenke Coca Cole od po 0,33L ;
- 423 flaše gaziranih sokova Coca Cole od po 1,5L

Nakon sprovođenja laboratorijskih analiza od strane Centra za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica br.2514/02/01 i 2516/02/01 , utvrđeno je da se predmetna roba može koristiti. U skladu sa tim Uprava za imovinu je donijela Odluku o poklonu u humanitarne svrhe br. 0201-6098 od dana 29.06.2020.godine kojim se privremeno oduzeta pokretna imovina donira Crvenom krstu u Rožajama i Odluku o korišćenju lako kvarljive robe br.0201-6097 od dana 29.06.2020.godine komercijali Uprave za imovinu za potrebe bifea državne uprave.

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici, Kri.br.89/20 od 18.05.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela sljedeću privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to :

- Novac u iznosu od 1.350,00€ ;

- Novac u iznosu od 1.250,00 USD .

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kv.br.79/20 od dana 02.06.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela trajno oduzetu pokretnu imovinu i to :

- 25 pari muške i ženske obuće

Predmetna roba je Odlukom o donaciji u humanitarne svrhe br.020-6096 od dana 29.06.2020. godine donirana Crvenom krstu u Rožajama.

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici Kv.br.19/20 od 20.01.2020.godine kojim je izrečena mjera bezbjednosti trajno oduzimanje novca u iznosu od 5.520,00€ i 10,00 CHF, Uprava za imovinu je izvršila preuzimanje oduzetog novca i uplatila u Budžet Crne Gore.

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.35/20 od dana 11.06.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremenu oduzetu pokretnu imovinu i to :

- 560 flaša gaziranih sokova Coca Cole od po 2L

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici, Kri-S.br.26/20 od 29.06.2020.godine, Uprava za imovinu je izvršila zabranu raspologanja nepokretnosti uz zabilježbu zabrane u katastru nepokretnosti:

Nepokretnosti upisane u LN 2551 KO Budva, kat.parcela 626/4, br.zgrade 1, nestambeni prostor PD I površine 179 m² ;

Nepokretnosti upisane u stambeno poslovnoj zgradi na kat.parceli 16902/2 u LN 2908

KO Budva, tri garaže: garaža PD 1 površine 11 m², garaža PD 2 površine 17 m² i garaža PD 27 površine 16 m² ; 17 poslovnih prostora: PD 37 površine 70 m², poslovni prostor PD 38 površine 159 m², poslovni prostor PD 39 površine 43 m², poslovni prostor PD 40 površine 30 m², poslovni prostor PD 50 površine 46 m², poslovni prostor PD 51 površine 11 m², poslovni prostor PD 52 površine 35 m², poslovni prostor PD 53 površine 22 m², poslovni prostor PD 54 površine 18 m², poslovni prostor PD 55 površine 17 m², poslovni prostor PD 56 površine 21 m², poslovni prostor PD 57 površine 36 m², poslovni prostor PD 58 površine 37 m², poslovni prostor PD 59 površine 43 m², poslovni prostor PD 60 površine 36 m², poslovni prostor PD 61 površine 28 m², poslovni prostor PD 62 površine 54 m² ;

Nepokretnosti upisane na stambenom prostoru PD 64 površine 68 m² na kat.parceli 2220/1 upisano u LN 219 KO Budva ;

Nepokretnosti upisane u LN 1515 KO Dobrota - PJ Kotor na kat.parceli 1694/2, stambeni prostor PD 35 površine 55 m² ;

Nepokretnosti upisane u LN 400 KO Lješevići – PJ Kotor na kat.parceli 1483/33, šuma površine 400 m² ;

Nepokretnosti upisane u LN 637 KO Podgorica II na kat.parceli 2198/1 – porodična stambena zgrada površine 143 m² ;

Nepokretnosti upisane u LN 2324 KO Podgorica II na kat.parceli 2253 i to: zgrada broj 2 – poslovni prostor u vanprivredi PD 9 površine 20 m², nestambeni prostor PD 10 površine 8 m², poslovni prostor u vanprivredi PD 11 površine 27 m² i zgrada broj 5 – poslovni prostor u vanprivredi PD 25 površine 110 m² ;

Nepokretnosti upisane u LN 4341 KO Podgorica II na kat.parceli 2405/1, broj zgrade

1: garaža kao dio zgrade PD 35 površine 18 m², garaža kao dio zgrade PD 36 površine 18 m², stambeni prostor PD 95 površine 82 m², stambeni prostor PD 99 površine 117 m²;

Nepokretnosti upisane u stambenom prostoru PD 70 površine 33 m² zgrada broj 1 i poslovnom prostoru u vanprivredi PD 123 površine 66 m², zgrada broj 1, kat.parcela 2405 upisana u LN 4341 KO Podgorica I;

Nepokretnosti upisane u stambeno-poslovnoj zgradi na kat.parceli 102/2 upisane u LN 4464 KO Podgorica I: stambenom prostoru PD 13 površine 100 m², nestambenom prostoru PD 21 površine 3 m², garaži PD 35 površine 15 m² i garaži PD 36 površine 13 m².

Uprava za imovinu je objavila i sprovela javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju pokretne imovine- robe- tenderska prodaja- licitacija I, br.0201/6882 od 17.07.2020.godine na osnovu Odluke o pokretanju postupka o prodaji pokretne imovine putem javnog nadmetanja br.0201/6880 od 17.07.2020.godine, u skladu sa članovima 30 i 40 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 21/09 i 40/11) , i u vezi sa Uredbom o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 44/10) i u skladu sa članom 61 Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću („Službeni list CG,, broj 58/15 od 09.10.2015.godine).

Po osnovu Rješenja Višeg suda u Podgorici Kri-S.br.71/20 od 20.07.2020.godine, Uprava za imovinu je donijela Naredbu o izvršenju predmetnog rješenja na osnovu kojeg je donijeta privremena mjera obezbeđenja - zabrana raspolaganja nepokretnosti uz zabilježbu zabrane u katastru nepokretnosti, a koja se odnosi na:

Nepokretnosti upisane u LN 313 KO Budva na kat.parceli br.1780 zgrada broj 1 i to stambeni prostor PD134 prizemlje površine 30m², stambeni prostor PD141, prizemlje površine 27 m², stambeni prostor PD142 prizemlje površine 31 m² i stambeni prostor PD143 – prvi sprat površine 30 m², upisane kao svojina pravnog lica „The old Bakery,, DOO PIB 03160955 ;

Nepokretnosti upisane u LN 313 KO Budva na kat.parceli br.1780/1, zgrada broj 1 i to: stambeni prostor PD151, I sprat površine 31 m², stambeni prostor PD214, prizemlje površine 30 m² i stambeni prostor PD 336, IV sprat – površine 97 m², upisane kao svojina pravnog lica „The old Bakery,, DOO PIB 03160955 ;

Nepokretnost upisana u LN 608 KO Sveti Stefan, opština Budva, na kat.parceli br.470, zgrada broj 1 stambeni prostor PD 11, I-sprat površine 62 m², upisan kao svojina pravnog lica „ Reno,, DOO PIB 02318032 ;

Nepokretnost upisana u LN 413 KO Prijeradi, opština Kotor, na kat.parceli br.1575, i to: pašnjak II klase površine 1419 m², i kat.parceli 1576 po kulturi njiva III klase površine 1949 m², upisane kao svojina fizičkog lica ;

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.48/20, Uprava za imovinu je 30.07.2020. godine preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to :

- ☒ 20 najlonskih vreća u kojima se nalazila suva pečurka ukupne težine 170 kg ; Predmetna roba je nakon izvršene analize o ispravnosti prodana Odlukom o prodaji svrhe br.0201/7658 u iznosu od 2.805,00 eura.

Po osnovu Rješenja Višeg suda u Podgorici Kri-S.br.79/20 od 13.08.2020.godine, Uprava za imovinu je donijela Naredbu o izvršenju predmetnog rješenja na osnovu kojeg je donijeta privremena mjera obezbeđenja - zabrana raspolaganja nepokretnosti uz zabilježbu zabrane u katastru nepokretnosti, a koja se odnosi na:

☒ Nepokretnosti upisane u LN 2903 KO Doljani – PJ Podgorica i to: kat.parcela 4349/2 – livada 2.klase površine 95 m², kat.parcela 4349/3 – livada 2.klase površine 514 m², kat.parcela 4350/2 – vinograd 2.klase površine 53 m², kat.parcela 4350/3 – vinograd 2.klase površine 193 m² i stambeni objekat površine 209 m² spratnosti „P,, na kat.parceli 4349/3, gdje je u listu nepokretnosti upisana zabilježba da je predmetni građevinski objekat izgrađen bez građevinske dozvole.

Uprava za imovinu je objavila i sprovela javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju pokretne imovine- robe- tenderska prodaja- licitacija II, br.0201/8913 od 07.09.2020.godine na osnovu Odluke o pokretanju postupka o prodaji pokretne imovine putem javnog nadmetanja br.0201/6880 od 17.07.2020.godine, u skladu sa članovima 30 i 40 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 21/09 i 40/11) , i u vezi sa Uredbom o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 44/10) i u skladu sa članom 61 Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću („Službeni list CG,, broj 58/15 od 09.10.2015.godine).

Uprava za imovinu je objavila i sprovela javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju 57 motornih vozila-tenderska prodaja-licitacija I, br.0201/9243 od 16.09.2020.godine na osnovu Odluke o pokretanju postupka o prodaji pokretne imovine putem javnog nadmetanja br.0201/9241 od 16.09.2020.godine, , u skladu sa članovima 30 i 40 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 21/09 i 40/11) , i u vezi sa Uredbom o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 44/10) i u skladu sa članom 61 Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću („Službeni list CG,, broj 58/15 od 09.10.2015.godine).

Uprava za imovinu je objavila i sprovela javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju motornih vozila-tenderska prodaja licitacija II, br.0201/10459 od 09.10.2020.godine na osnovu Odluke o pokretanju postupka o prodaji pokretne imovine putem javnog nadmetanja br.0201/9241 od 16.09.2020.godine, , u skladu sa članovima 30 i 40 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 21/09 i 40/11) , i u vezi sa Uredbom o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 44/10) i u skladu sa članom 61 Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću („Službeni list CG,, broj 58/15 od 09.10.2015.godine).

Po osnovu rješenja Višeg suda u Podgorici, Kri.br.242/20 od 15.10.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela sljedeću privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to :

☒ Novac u iznosu od 3.550,00€

Uprava za imovinu je objavila i sprovela javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju motornih vozila-tenderska prodaja-licitacija III br.0201/10869 od 20.10.2020.godine na osnovu Odluke o pokretanju postupka o prodaji pokretne imovine putem javnog nadmetanja br.0201/9241 od 16.09.2020.godine, , u skladu sa članovima 30 i 40 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 21/09 i 40/11) , i u vezi sa Uredbom o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Službeni list CG,, broj 44/10) i u skladu sa članom 61 Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću („Službeni list CG,, broj 58/15 od 09.10.2015.godine). Na predmetnim licitacijama za prodaju vozila ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 34.260,35 eura.

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.60/20, Uprava za imovinu je 27.10.2020. godine preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to :

☒ 392 flaše coca-cole od po 2 litra ;

☒ 360 flaša fante od po 2 litra .

Predmetna roba je nakon izvršene analize o ispravnosti Odlukama o donaciji u humanitarne svrhe br.0201-12391 i 0201-14589 donirana JU Zavodu „Komanski most,, u Podgorici i JU Dječji dom „Mladost,, u Bijeloj.

Po osnovu Rješenja područnog organa za prekršaje u Budvi br:0501-482-2, Uprava za imovinu je izvršila preuzimanje oduzete pokretne imovine – robe koja je trajno oduzeta zbog prekršaja iz čl.43 st.1.tačka 5 u vezi sa čl.32.st.1 Zakona o unutrašnjoj trgovini i u skladu sa tim

predmetna roba je Odlukom o donaciji u humanitarne svrhe br.0201-11245 od 28.10.2020.godine donirana „Crvenom krstu Crne Gore,, .

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Nikšiću Kv.br.354/19 i rješenju Osnovnog državnog tužilaštva u Nikšiću Kt.br.478/19 , Uprava za imovinu je 30.10.2020.godine preuzela trajno oduzetu pokretnu imovinu i to:

500 paklica cigareta marke „Manchester crni,, ; 500 paklica cigareta marke „King crveni,, ;
15 šteka cigareta marke Merlin, Corset, Manchester, King, FM, Trokadero .

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Pljevlja K.br.19/20 i K.br.121/19, Uprava za imovinu je 30.10.2020.godine preuzela trajno oduzetu pokretnu imovinu i to :

1157 paklica cigareta razne marke

Po osnovu rješenja Osnovnog suda Kri.br.81/20 i rješenju Osnovnog državnog tužilaštva u Pljevljima br:27/20, Uprava za imovinu je 30.10.2020.godine preuzela privremenu oduzetu pokretnu imovinu i to : 498 šteka cigareta razne marke.

Po osnovu potvrde o privremenom oduzimanju Direktorata za ribarstvo – Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja broj:318/1-104/7, Uprava za imovinu je 06.11.2020.godine preuzela:
152 kg.morske ribe

Predmetna roba je Odlukom o prodaji lako kvarljive robe br.0201/1716 prodana u iznosu od 380€. 35) Po osnovu dopisa i zapisnika CB Berane br.24/4-3-4467, Uprava za imovinu je 13.11.2020.godine preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to: 370 paketa cigareta marke „Cosmopolitan,, (u 1 paketu se nalazi 50 šteka cigareta)

Po osnovu potvrde o privremenom oduzimanju Direktorata za ribarstvo – Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja broj:325-3-309/1 , Uprava za imovinu je 16.11.2020.godine preuzela:
150 kg.morske ribe

Predmetna roba zbog izloženosti visokoj temperaturi nije u upotrebi i shodno tim donijeta je Odluka o uništenju oduzete imovine br.0201/12194 u skladu sa kojom je i sprovedeno uništenje predmetne imovine.

Po osnovu Rješenja Višeg suda u Podgorici Kri-S.br.96/20 od 16.11.2020.godine, Uprava za imovinu je donijela Naredbu o izvršenju predmetnog rješenja na osnovu kojeg je donijeta privremena mjera obezbeđenja - zabrana raspolaganja nepokretnosti uz zabilježbu zabrane u katastru nepokretnosti i privremeno oduzimanje pokretne imovine, a što se odnosi na: 1) Nepokretnosti upisane u LN 2349 KO Novi Bar i to:

Br.zgrade 1 – pomoćna zgrada u privredi Odluka o povećanju kapitala, jedna soba, PD4, treći sprat površine 755 m2, vlasnik „Agreks,, DOO Kolašin, PIB 03299970, sa osnovom prava svojine u obimu 1/1 ;

Br.zgrade 1 – pomoćna zgrada za privredi Odluka o povećanju kapitala, jedna soba, PD5, četvrti sprat površine 755 m2, vlasnik „Agreks,, DOO Kolašin, PIB 03299970, sa osnovom prava svojine u obimu 1/1 ;

Teretno motorno vozila marke „Scania,, i priključno vozilo marke „Krone,, ;

Teretno motorno vozilo marke „Man,, i priključno vozilo marke „Schwarzmueller,,.

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.67/20 od 02.12.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela sljedeću privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to:

Mašinu narezница marke „Threading Machine,, model P100 sa dva noža-ureznice ;

Dva balona od po 5 litara domaćeg crnog vina ;
Jedan balon od 5 litara domaće rakije ;
Četiri flaše od po 1,5 l domaće rakije ;
Jedna flaša od 2 litra domaće rakije ;
Sedam kutija mješavine biljnog čaja „Hiper tea,, ;
Četiri pakovanja mesnih proizvoda od po 0,5kg ;

Po osnovu rješenja Osnovnog suda u Rožajama Kri.br.68/20 od 17.12.2020.godine, Uprava za imovinu je preuzela privremeno oduzetu pokretnu imovinu i to :

656 flaša gaziranih sokova Coca cola od po 2 l ;
2.136 limenki gaziranih sokova Ivi ;
195 flaša sokova Fante od po 1.5 l ; 174 flaše gaziranih sokova Sprite od po 1.5l .

U izvještajnom periodu Upravi za imovinu je dostavljeno 4 rješenja Višeg suda u Podgorici o ukidanju privremenih mjera obezbjeđenja na osnovu kojih je sproveden postupak brisanja zabilježbi tereta.

U izvještajnom periodu Uprava za imovinu je izvršila preuzimanje 79 privremeno oduzetih vozila, 7 trajno oduzeta vozila, a u istom periodu nakon okončanja postupka izvršila povraćaj vlasnicima 88 vozila.

3.1 Odsjek za izvršavanje odluka o privremenim mjerama obezbjeđenja i upravljanje nad nepokretnom imovinom

U Odsjeku za izvršavanje odluka o privremenim mjerama obezbjeđenja i upravljanje nad nepokretnom imovinom vrše se poslovi koji se odnose izvršavanje privremenih mjera obezbjeđenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno zakonom kojim se uređuje krivični postupak; izvršavanje odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, predmeta krivičnog djela i predmeta privremeno oduzetih u krivičnom i prekršajnom postupku i odluke o imovini datoj na ime jemstva; procjenu vrijednosti oduzete imovinske koristi za potrebe upravljanja imovinskom koristi; davanje u zakup oduzete imovinske koristi ili povjeravanje na upravljanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; davanje oduzete imovinske koristi na korišćenje bez naknade.

3.2 Odsjek za izvršavanje odluka i upravljanje privremeno oduzetom pokretnom imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću

U Odsjeku za izvršavanje odluka i upravljanje privremeno oduzetom pokretnom imovinom stečenom kriminalnom djelatnošću izvršavanje odluka o privremenom oduzimanju pokretne imovine i trajnom oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; izvršavanje odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, predmeta krivičnog djela i predmeta privremeno oduzetih u krivičnom i prekršajnom postupku i odluke o imovini datoj na ime jemstva; procjenu vrijednosti oduzete imovinske koristi za potrebe upravljanja imovinskom koristi; čuvanje, skladištenje, prodaju i povraćaj oduzete imovinske koristi; deponovanje oduzetih novčanih sredstava i sredstava dobijenih od prodaje oduzete imovinske koristi, u skladu sa zakonom; uništavanje oduzete imovinske koristi, u skladu sa zakonom; vođenje evidencije o oduzetoj imovinskoj koristi i sudskim postupcima u kojima je oduzeta, kao i o privremenim mjerama obezbjeđenja.

4. Služba za javne nabavke

U službi za javne nabavke vrši poslove uprave koji se odnose na:praćenje i primjenu zakonskih propisa iz oblasti javnih nabavki;pripremu plana i izmjene i dopune plana javnih nabavki; objedinjavanje javnih nabavki robe i usluga za potrebe organa državne uprave i državnih fondova;vođenje postupaka javnih nabavki u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima; pripremu teksta odluke o pokretanju postupka javne nabavke;objavljivanje na zvaničnom portalu javnih nabavki tenderske dokumentacije za sprovođenje otvorenog postupka, prve faze ograničenog postupka, prve faze pregovaračkog postupka sa prethodnim objavljivanjem poziva za javno nadmetanje i konkursa i davanje pojašnjenja;oglašavanje i obavještanje o postupku javne nabavke u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore, i koji je dostupan na internetu;pripremu dokumentacije i sprovođenje postupaka nabavke male vrijednosti i hitne nabavke;koordiniranje i nadzor nad zakonitošću teksta i zahtjeva tenderske dokumentacije sa instrukcijama za postupanje;izdavanje zainteresovanim licima dijela tenderske dokumentacije, koji sadrži tajne podatke, a u skladu sa propisima koji uređuju tajnost podataka;vršenje stručnih i administrativnih poslova u realizaciji postupka javne nabavke;saradnju sa nadležnim organima i službama za koje se vrši nabavka sve do okončanja postupka;izradu nacрта ugovora o javnim nabavkama;obavljanje upravnih i drugih stručnih poslova za potrebe postupka javne nabavke i za potrebe Službe;čuvanje dokumentacije javnih nabavki;vođenje evidencije javnih nabavki, pripremu i dostavljanje izvještaja o sprovedenim postupcima javnih nabavki;saradnju sa ostalim organima državne uprave i državnih fondova u cilju postizanja planom definisane dinamike realizacije plana javne nabavke i poslove stručnog savjetovanja istih;vrši stručno administrativne poslove u realizaciji postupka javne nabavke i druge poslove po nalogu starješine organa.

U toku 2020.godine Uprava za imovinu je raspisala otvorene postupake javne nabavke, pregovaračke postupke bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje, hitne nabavke i nabavke male vrijednosti, za nabavku roba, usluga i radova za potrebe Uprave za imovinu i drugih državnih organa, od kojih je do 07.07.2020.godine :

Realizovanih otvorenih postupaka javnih nabavki	10
U cjelosti obustavljenih otvorenih postupaka javnih nabavki	2
Realizovanih nabavki male vrijednosti	69
Obustavljenih postupaka nabavki male vrijednosti	3
Realizovanih postupaka hitnih nabavki	13
Obustavljenih postupaka hitnih nabavki	1
Realizovanih pregovaračkih postupaka javne nabavke bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje(objedinjene nabavke)	2
Realizovanih otvorenih postupaka javnih nabavki (objedinjene nabavke)	5
Djelimično realizovanih otvorenih postupaka javnih nabavki (objedinjene nabavke)	2

U skladu sa novim Zakonom o javnim nabavkama ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19) od 07.07.2020.godine, Uprava za imovinu je raspisala otvorene postupake javne nabavke, pregovaračke postupke bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje i jednostavne nabavke, za nabavku roba, usluga i radova za potrebe Uprave za imovinu i drugih državnih organa, od kojih je:

Realizovanih otvorenih postupaka javnih nabavki	2
Realizovanih jednostavnih nabavki	14
Obustavljenih jednostavnih nabavki	1
Realizovanih pregovaračkih postupaka javne nabavke bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje	5
Otvorenih postupaka objedinjene javne nabavke čija je realizacija u toku	1

Na osnovu okvirnih sporazuma zaključenih u 2019.godini Uprava za imovinu je sprovela zakonsku proceduru za 8 postupaka javnih nabavki za nabavku roba i usluga i za iste zaključila ugovore za 2020.godinu.

Na osnovu Pravilnika o sprovođenju postupaka nabavki za zakup zemljišta, građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine broj 0201/6688 od 10.07.2020.godine Uprava za imovinu je sprovela zakonsku proceduru za nabavku usluga - zakupa poslovnih prostora za potrebe državnih organa i političkih partija i to :

Zaključeni ugovori za potrebe državnih organa	19
Zaključeni ugovori za potrebe parlamentarnih političkih partija	15

5. Služba za vršenje pomoćnih poslova neophodnih za funkcionisanje i rad državnih organa

5.1. Biro za ugostiteljstvo

U Birou za ugostiteljstvo vrše se poslovi koji se odnose na pružanje ugostiteljskih usluga prilikom pripreme održavanja svečanosti, službenih sastanaka i drugih prijema, poslovi koji se odnose na kvalitetno pružanje ugostiteljskih usluga poslanicima, kao i usluga u reprezentativnim objektima, obezbeđivanje adekvatnog asortimana hrane i pića u uslužnim objektima koji su u nadležnosti Uprave za imovinu (kuhinje, bifea i sl.) pružanje ugostiteljskih usluga za potrebe kabineta i sjednica drugih državnih organa, periodični i mjesečni popisi zaliha hrane, pića i inventara; izrada normativa i cjenovnika usluga, kao i izdavanje protokolarnih poklona.

U 2020 sve aktivnosti su se odvijale po insturkcijama HACCP-a, koji je uveden u prvoj polovini 2018. godine.

U Birou za ugostiteljstvo zbog COVID-19 nije bilo posjeta inostranih delegacija. Jedan dio objekata radio je po epidemiološkim mjerama koje su bile na snazi u tom periodu. Imajući u vidu navedeno, dio zaposlenih radio je shodno rasporedu o dežurstvima, dok su bifei koji se nalaze u staroj zgradi Vlade (dva bifea) na I i II spratu, restoran u zgradi Vladi, bife u zgradi Predsjednika, radili prekovremeno. Reprezentativni objekat, Vila Gorica, je do oktobra mjeseca radio shodno rasporedu o dežurstvima, a nakon oktobra sa radom se nastavilo po uobičajenom radnom vremenu.

Određeni broj zaposlenih u ugostiteljstvu, bio je angažovan u karantinima, obzirom da je Uprava zadužena za sve poslove u vezi sa vođenjem karantina.

5.2 Biro za higijenu

U Birou za higijenu vrše se poslovi koji se odnose na: pomoćne poslove neophodne za nesmetan rad i funkcionisanje državnih organa i drugih organa uprave; poslovi održavanje higijene u objektima organa državne uprave kao i u reprezentativnim objektima; poslovi vođenja evidencije o izdatim i utrošenim sredstvima za higijenu.

6. Služba za opšte i kadrovske poslove

U Službi za opšte i kadrovske poslove vrše se poslovi koji se odnose na praćenje i primjenu propisa iz radnih odnosa; razvoj ljudskih resursa; pripremu opštih i pojedinačnih akta za ostvarivanje prava iz radnih odnosa službenika i namještenika; izradu rasporednih rješenja službenika i namještenika Uprave; planiranje stručnog usavršavanja službenika i namještenika Uprave; objedinjavanje programa i izvještaja o radu organizacionih jedinica Uprave; pripremu akta o organizaciji i sistematizaciji; vođenje i ažuriranje kadrovskeg informacionog sistema (KIS), vođenje i ažuriranje stambene evidencije zaposlenih u Upravi; postupanje po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama; organizovanje i sprovođenje mjera zaštite tajnih podataka; prijem, evidentiranje i otpremanje akata, čuvanje predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranje i čuvanje arhiviranih predmeta, vođenje osnovnih i pomoćnih evidencija, poslovi kurira-vozača za potrebe drugih državnih organa (kancelarijsko poslovanje).

U toku 2020 godine u Službi za opšte i kadrovske poslove sprovedene su sljedeće aktivnosti: Shodno članu 41 Zakona o državnim službenicima i namještenicima popunjeno je 30 radnih mjesta i to:

- 3 radna mjesta putem javnog konkursa ; - 23 radna mjesta putem javnog oglasa ; - 4 radna mjesta putem internog oglasa.

Urađen je Kadrovski plan za 2020 godinu. U okviru službe su odrađeni i tekući poslovi koji se odnose na: pripremu podataka za mjesečna plaćanja (tabelarni prikaz stalno zaposlenih službenika, izrada Ugovora o privremeno-povremenim poslovima), izdavanje Uvjerenja o radnom odnosu na zahtjev službenika, izrada rješenja o godišnjem odmoru, izrada Kataloga protokolarnih poklona, izdavanje i vođenje evidencije o izdatim protokolarnim poklonima, vođenje Centralne kadrovske evidencije, JPR obrasce prijava i odjava službenika, M1 i M2 obrazaca, arhivski, daktilografski, kurirski i poslovi vozača.

U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i Vodičem za pristup informacijama, tokom godine Uprava za imovinu obradila ukupno 55 zahtjeva od nevladinog sektora i medija.

Takođe saradnja sa medijima vrlo aktivna i konstantna. To su uglavnom pitanja upućena Upravi za potrebe novinskih članaka.

Uzimajući u obzir globalnu epidemiju COVID-19, i ako Uprava za imovinu zagovara princip cjeloživotnog obrazovanja (članom 11 Zakona o državnim službenicima i namještenicima "Sl. list Crne Gore", br. 002/18 034/19 propisano je da državni službenik ondnosno namještenik ima prava i obavezu da se stručno osposobljava i usavršava), tokom 2020. godine nije bilo organizovanih obuka, a ni stručnog usavršavanja na kojima bi prisustvovali zaposleni Uprave, osim online organizovane obuke za javne nabavke i konferencije na temu "Indeks rodne ravnopravnosti za Crnu Goru", održana 29. januara 2020. godine u hoteu Ramada.

Shodno članu 76 Zakona o sprječavanju korupcije, organi vlasti su u obavezi da svake druge godine procijene efikasnost i efektivnost plana integriteta. U skladu sa navedenim, Uprava za

imovnu je popunila Upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta, koji služi organima vlasti za reviziju postojećeg, odnosno izradu novog plana integriteta.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Misijom OSCE-a u Crnoj Gori, u martu je započeo proces sprovođenja eksterne evaluacije, trećeg po redu strateškog dokumenta Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR). Nalazi evaluacije će dati strateške smjernice za sljedeći ciklus strateškog planiranja u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti, obavezama iz Procesu pristupanje Crne Gore u Evropsku Uniju, te preporukama međunarodnih tijela za podršku Crnoj Gori u postizanju ciljeva održivog razvoja. Koordinatorica za rodnu ravnopravnost ispred Uprave je učestvovala u procesu sprovođenja Evaluacije PAPRR-a popunjavanjem upitnika i na taj način doprinijeli procesu i identifikaciji budućih prioriteta i strategija za dalje unapređenje svih oblasti predviđenih PAPRR-om za naredni programski ciklus.

7. Služba za finansijske i računovodstvene poslove

U Službi za finansijske i računovodstvene poslove vrše se poslovi koji se odnose na: pripremu predloga zahtjeva za budžetskim sredstvima, obradu zahtjeva za budžetsku potrošnju i isplatu (sve isplate preko državnog trezora), ovjeravanje zahtjeva za plaćanje, praćenje mjesečnih varanta i njihov utrošak, evidencija osnovnih sredstava, priprema i obrada knjigovodstvene dokumentacije, vođenje poslovnih knjiga (glavna knjiga i analitičke knjige), usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, obrada i dostava statističkih podataka, podizanje avansa i vođenje blagajne, trebovanje kancelarijskog i potrošnog materijala, vođenje zaliha robe, materijalno poslovanje, analitika kupaca i dobavljača, priprema izvještaja za obračun zarada, izrada periodičnih obračuna i završnog računa, organizovanje popisa u Upravi, izrada drugih finansijskih izvještaja i dostavljanje Trezoru i Poreskoj upravi, planiranje i priprema budžeta; srednjoročne planove potrebnih sredstava; praćenje i kontrolu finansijske realizacije ugovora zaključenih u postupku javnih nabavki; usklađivanje finansijskog plana sa odobrenim sredstvima u budžetu; održavanje analitičkog sistema evidencija u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, javne nabavke roba, usluga i radova za potrebe Uprave; pripremu godišnjeg plana javnih nabavki.

U službi su se vodili poslovi podizanja avansa i vođenja blagajne, vođenja zaliha robe, materijalno poslovanje, analitika kupaca i dobavljača, priprema izvještaja za obračun zarada, organizovanja popisa u organu, planiranje i priprema budžeta, praćenje i kontrola finansijske realizacije ugovora zaključenih u postupcima javnih nabavki, obrada i dostava statističkih podataka, vođenje poslovnih knjiga, obrada zahtjeva za budžetsku potrošnju i isplatu (sve isplate preko državnog trezora i računa kod poslovnih banaka), ovjeravanje zahtjeva za plaćanje, kontrolu finansijsko materijalne dokumentacije (trebovanje), evidenciju o ulazu i izlazu robe i druge poslove. S tim u vezi, obavljali su se redovni poslovi ukupnih obračuna mjesečnih zaduženje hrane, pića i hemijskih sredstava za objekte, unošenje faktura, evidencija i plaćanje po svim budžetskim pozicijama u organu, evidencija i plaćanje po budžetskim pozicijama koje su namijenjene za objedinjene javne nabavke za 50 državnih institucija, evidencija osnovnih sredstava, analitika glavne knjige, stambena analitika (prihodi po osnovu otkupa stanova i stambenih kredita), materijalno knjigovodstvo, obračun zarada zaposlenih po Ugovoru o privremenim i povremenim poslovima, obrada računa iz bifea, poslovi komercijale (trebovanje, ulaz robe, izlaz robe, popis) i drugi poslovi iz nadležnosti sektora. Na početku 2020. godine na programu Uprave za imovinu planirano je 35.766.961,30 eura, od kojih je na programu Zajednički poslovi predviđeno 21.586.050,13 eura dok je na programu Objedinjene javne nabavke bilo planirano 14.180.911,17 eura.

Rebalansom budžeta za 2020. godinu na programu Uprave za imovinu obezbijedeno je 33.169.591,13 eura. Na programu Zajednički poslovi određen je iznos 20.191.050,13 eura, dok se na pozicijama 50 institucija za objedinjene javne nabavke roba i usluga nalazilo ukupno 12.978.541 eura.

Takođe, u toku godine izvršeno je preusmjerenje sredstava na poziciju Zajednički poslovi Uprave za imovinu u ukupnom iznosu 5.826.634,33 eura čime je tekući budžet za 2020. godinu uvećan na 26.017.684,46 eura. U toku godine sa predmetnog programa izvršeno je plaćanje u iznosu 26.326.955,73 eura. Na kraju godine ukupan dug iznosio je 1.997.159,27 eura

Na program Objedinjene javne nabavke u toku godine izvršeno je preusmjerenje u ukupnom iznosu 836.043,62 eura čime je tekući budžet za 2020.godinu uvećan na 13.814.584,62 eura. U toku godine izvršeno je plaćanje u iznosu 11.955.077,71 eura, dok je ostalo 479.750,53 eura neizmirenih obaveza.

Neizmirene obaveze Uprave za imovinu na dan 31.12.2020.godine			
Redni broj	Budžetska pozicija	Naziv stavke izdataka	Iznos -€-
1	4131	Administrativni materijal	23,685.71
2	4133	Materijal za posebne namjene	123,893.50
3	4134	Rashodi za energiju	339,028.84
4	4135	Rashodi za gorivo	20,721.07
5	4142	Reprezentacija	862.70
6	4143	Komunikativne usluge	1,804.75
7	4152	Tekuće održavanje građevinskih objekata	16,657.21
8	4153	Tekuće održavanje opreme	40,545.43
9	4171	Zakup objekata	999,524.57
10	4194	Osiguranje	10,096.73
11	4196	Komunalne naknade	233,737.97
12	4199	Ostalo	3,788.47
13	4415	Izdaci za opremu	46,518.97
14	4416	Izdaci za investiciono održavanje	133,316.75
15	4417	Izdaci za zalihe	2,976.60
		UKUPNO:	1,997,159.27

NEIZMIRENE OBAVEZE ZA OBJEDINJENE JAVNE NABAVKE
(na dan 31.12. 2020 god.)

BUDŽETSKA POZICIJA	NAZIV ORGANA	DOBAVLJAČ	DUGOVANJE -€-
4131 Administrativni materijal	Ministarstvo prosvjete	Kastex	14.056,36
	Min.rada i socijalnog staranja	Kastex	1.512,54
	Up.za inspeksijske poslove	Kastex	8.192,33
	Min.finansija	Kastex	8.198,72
	Dir.za zaštitu tajnih podataka	Kastex	69,58
	Uprava za kadrove	Kastex	504,63
	Min.vanjskih poslova	Kastex	31,36
	Min.ekonomije	Kastex	2.802,57
	Min.zdravlja	Kastex	1.941,88
	Poreska uprava	Kastex	1.022,75
	Uprava carina	Kastex	995,38
	Min.za ljudska i manjinska prava	Kastex	2.825,56
	Uprava policije	Kastex	8.593,39
	Ziks	Kastex	3.157,50
	Min.poljoprivrede	Kastex	1.264,73
	Ag.za zaštitu životne sredine	Kastex	1.543,96
	Ukupno:		56.713,24
4194 Osiguranje	Mup	Lovćen osiguranje	45.866,11
	Uprava policije	Lovćen osiguranje	38.227,13
	Mup	Swiss osiguranje	2.925,00
	Min.poljoprivrede	Swiss osiguranje	3.529,69
	Min.finansija	Swiss osiguranje	861,90
	Min.odbrane	Swiss osiguranje	40.365,00
	Zav.za hidrometeorologiju i seiz.	Swiss osiguranje	2.971,98
	Zavod za metrologiju	Swiss osiguranje	829,44
	Min.vanjskih poslova	Swiss osiguranje	528,45
	Uprava policije	Swiss osiguranje	27.284,40
	Uprava policije	Sava osiguranje	7.823,03
	Min.finansija	Smokva	966,58
	Zavod za metrologiju	Smokva	269,41
	Min.poljoprivrede	Smokva	290,09
	Uprava javnih radova	Delta Generali	1.062,15
	Uprava javnih radova	Fiders	2.003,69
	Ukupno:		175.804,05
4415 Izdaci za opremu	Uprava policije	G-tech	112.202,09
	Min.saobraćaja	G-tech	7.612,11

	Min.finansija	G-tech	205,70
	Zavod za metrologiju	S-leasing	385,98
	Zav.za hidrometeorologiju i seiz.	Porsche leasing	1.311,12
	Up.za inspekcijske poslove	Auto Čačak	29.800,00
	Mup	Was design	8.888,28
	Uprava za dijasporu	Was desing	4.693,92
	Zavod za metrologiju	Was desing	9.813,14
	Ukupno:		174.912,34
4143 Komunikacione usluge	Ministarstvo prosvjete	SBS Network	9.078,63
	Zav.za hodrometeorologiju i seiz	Crnogorski telekom	4.080,77
	Državni arhiv	Crnogorski telekom	1.221,67
	Min.rada i socijalnog staranja	Crnogorski telekom	3.098,47
	Uprava za nekretnine	Crnogorski telekom	20.814,45
	Uprava za vode	Crnogorski telekom	1.616,39
	Min.ekonomije	Crnogorski telekom	4.573,87
	Agencija za investicije	Crnogorski telekom	1.533,39
	Uprava za šume	Crnogorski telekom	3.391,65
	Min.poljoprivrede	Crnogorski telekom	3.259,22
	Min.vanjskih poslova	Crnogorski telekom	5.140,09
	Ukupno:		57.808,60
	4135 Rashodi za gorivo	Ministarstvo saobracaja	Jugopetrol
Uprava za željeznice		Jugopetrol	503,89
Min.vanjskih poslova		Jugopetrol	679,66
Up.za nekretnine		Jugopetrol	6.602,86
Ukupno:			14.512,30
	UKUPNO:		479.750,53

8. Odeljenje za unutrašnju reviziju

U Odeljenju za unutrašnju reviziju - vrše se poslovi unutrašnje revizije koji se odnose na: planiranje, organizovanje i obavljanje unutrašnje revizije svih poslovnih funkcija iz nadležnosti Uprave u skladu sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije, Etičkim kodeksom unutrašnjih revizora, a u cilju poboljšanja poslovanja; procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole na

osnovu upravljanja rizicima; izradu izvještaja unutrašnje revizije koji se dostavljaju direktoru; obavljanje posebne revizije na zahtjev direktora; praćenje sprovođenja preporuka datih u izvještajima iz predhodno obavljenih revizija; davanje savjeta i mišljenja kada se uvode novi sistemi i procedure; izradu strateških i drugih planova i programa rada koji su osnova za realizaciju funkcije unutrašnje revizije, kao i praćenje i izvršenje istih; izradu periodičnih i godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije; saradnju sa Direktoratom za centralnu harmonizaciju Ministarstva finansija, što uključuje i obavezu dostavljanja godišnjeg izvještaja; saradnju sa Državnom revizorskom institucijom, međunarodnim i domaćim strukovnim institucijama i udruženjima; praćenje i predlaganje edukacije unutrašnjih revizora u skladu sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije; praćenje sprovođenja preporuka Državne revizorske institucije i obavljanje drugih poslova iz nadležnosti Odjeljenja i druge poslove utvrđene propisima.

XII IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVE ZA STATISTIKU

I. REALIZOVANE OBAVEZE IZ PROGRAMA RADA VLADE CRNE GORE ZA 2020. GODINU

Programom rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, Uprava za statistiku je predvidjela usvajanje jednog dokumenta, *Godišnjeg plana zvanične statistike za 2021. godinu*. U IV kvartalu 2020. godine usvojen je citirani dokument na petoj sjednici Vlade Crne Gore od 29.12.2020. godine, kojim je planirana realizacija 211 statističkih istraživanja.

Iz iznjetog se vidi da je procenat realizovanih obaveza iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2020. godinu, Uprave za statistiku 100%.

II. REALIZOVANE OBAVEZA PO PROGRAMU PRISTUPANJA CRNE GORE U EVROPSKOJ UNIJI

Shodno obavezama po Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2020. godinu, planirane su sljedeće obaveze:

- Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godini - 2020/IV - 2021/I i
- Godišnji plan zvanične statistike za 2021. godinu - 2020/IV - 2021/I.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je *Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godini* kao aktivnost u revidiranom Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2021-2023 definisalo za IV kvartal 2021. godine.

Godišnji plan zvanične statistike za 2021. godinu usvojen je na petoj sjednici Vlade Crne Gore od 29.12.2020. godine, kojim je planirana realizacija 211 statističkih istraživanja.

III. REALIZOVANJE ZAKLJUČAKA VLADE CRNE GORE

Red. br	Datum zaključka	Broj zaključka	Informacije
1.	16.1.2020	07-57	Uprava za statistiku je u 2020. godini na osnovu odobrenog Kadrovskog plana planirala zapošljavanje 12 izvršilaca, ali je zaposlila 4 nova službenika i to isključivo po odobrenju Užeg kabineta i Vlade Crne Gore br.03-10040/1 od 17.06.2020. godine, kojim je odobren prijem u radni odnos za 5 izvršilaca shodno prioritetima Uprave za statistiku. Jedno radno mjesto nije popunjeno, zbog toga što kandidati nijesu zadovoljili kriterijume u Upravi za kadrove, čime smo ispunili ovaj Zaključak Vlade Crne Gore.
2.	23.1.2020	07-7811	Imenovani su predstavnici Uprave za statistiku (mr Bojana Radojević i Dragan Peković). Imenovani su prisustvovali na prvom Tehničkom sastanak Radne grupe dana 17. februara 2021. godine.

3.	23.1.2020	07-7812	Uprava za statistiku dostavlja rezultate zvanične statistike, Ministarstvu unutrašnjih poslova, a u skladu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2020-2021 godine.
4.	23.1.2020	07-210	Uprava za statistiku je pripremila <i>Nacrt kadrovskog plana za 2020. godinu</i> sredinom januara, koje je 17.01.2020. godine poslato na mišljenje Ministarstvu finansija i socijalnog staranja. Pozitivno mišljenje tj. saglasnost o usklađenosti <i>Nacrta Kadrovskog plana za 2020. godinu</i> sa Zakonom o budžetu Uprava za statistiku je dobila od Ministarstva finansija i socijalnog staranja br.03-432/1 od 23.01.2020. godine. Upravi za kadrove je <i>Nacrt Kadrovskog plana za 2020. godinu</i> sa mišljenjem Ministarstva finansija i socijalnog staranja poslat dopisom br. 01-138/4 od 30.01 2020. godine, čime je Uprava za statistiku realizovala definisani zaključak Vlade Crne Gore.
5.	13.2.2020	07-421	Sadržaj Programu pristupanja Crne Gore za period 2020 - 2022. godinu definisan je u decembru 2019. godine. U saradnji sa sekretarom Poglavlja 18 - Statistika, aktivnosti su unijete i na portal evropskih integracija.
6.	5.3.2020	07-1033	Članovi radne grupe za Poglavlje 18 - Statistika su na redovnim sastancima informisani o aktivnostima na pripremi Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godini. Kada je u pitanju Popis stanovništva, predlagač Zakona je Ministarstvo finansija i socijalnog staranja od kojih očekujemo informacije o daljoj dinamici kada ćemo i informisati članove Radne grupe za Poglavlje 18 - Statistika o daljim obavezama u skladu sa definisanim zaključkom. Ujedno obrazovana je Komisija za izradu Zakona o Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godini i predlog budžeta za realizaciju koja će imati obavezu da po dobijanju mišljenja Evropske Komisije isto razmotri i po istom postupi, čime je realizovan definisani zaključak Vlade Crne Gore.
7.	12.3.2020	07-894	Za kupovinu poslovnog prostora nadležna je bila Uprava za imovinu (raniji naziv) koja je: <ul style="list-style-type: none"> • objavila je tendersku dokumentaciju br. 09-0201/6078 od 26.06.2020. godine, • donijela odluku o izboru najpovoljnije ponude br.09-0201/6078-7360 od 22.07.2020. godine, ugovor je zakluče 07.08.2020. godine sa ponuđačem „Koti nekretnine” doo, koji je objavljen na portalu Uprave za javne nabavke 11.08.2020. godine.
8.	12.3.2020	07-971	Izveštaj o realizaciji <i>Godišnjeg plana zvanične statistike za 2019. godinu</i> usvojen je na sjednici od 5. marta 2020. godine
9.	19.3.2020	07-2130	<i>“Nalaže se potrošačkim jedinicima budžeta države da sve aktivnosti koje nisu mandatornog karaktera, odlože za naredni period. Zadužuju se sve potrošačke jedinice budžeta države da, u roku od pet dana, dostave Ministarstvu finansija predlog izmjene plana dinamike budžetske potrošnje, shodno naznačenom režimu rada”,</i> prihvaćeno je i realizovano (što je potvrđeno elektronskim putem i dopisom broj 17-402/20-917/1 od 26.03.2020. godine). Pod tačkom 3 Preporuka se propisuje: <i>“Vlada je donijela odluku da članovi Vlade izvrše uplatu donacije u vrijednosti od 50% jedne mjesečne zarade na poseban račun kod Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti, koji je otvoren za ove namjene. Preporučuje se svim javnim funkcionerima, na lokalnom i centralnom nivou, da za potrebe borbe protiv epidemije korona virusa izvrse uplatu donacije u vrijednosti od 50% jedne mjesečne zarade na poseban račun kod Nacionalnog koordinacionog tijela, koji je otvoren za ove namjene”.</i>

			Menadžment Uprave za statistiku je izvršio uplatu u vrijednosti od 50% jedne mjesečne zarade na poseban račun kod Nacionalnog koordinacionog tijela, koja se odnosila na zaradu za mart 2020. godine, i to 31.marta 2020. godine i time realizovao preporuku.
10.	9.4.2020	07-2314	Uprava za statistiku obratila se Ministarstvu finansija dopisom broj 10-426/20-1569/1 od 01.06.2020. godine radi dobijanja saglasnosti za pokretanje postupka javne nabavke. Ministarstvo finansija je povodom dostavljenog zahtjeva utvrdilo da su sredstva za sprovođenje postupka predmetne javne nabavke obezbjeđenja Zakonom o budžetu Crne Gore za 2020. godinu, nakon čega je dobijena saglasnost broj 03-9582/1 od 09.06.2020. godine.
11.	24.4.2020	07-2503	Odluka o obračunskoj vrijednosti koeficijenata za zaposlene u javnom sektoru za 2020. godinu se primjenjuje i realizovana je u ovom organu.
12.	24.4.2020	07-2512	Zaključci Vlade Crne Gore br.07-2512 od 24.04.2020.god., zaveden u Upravi za statistiku br.01-041/20-1202/1 od 28.04.2020. godine, a kojim nas Vlada Crne Gore obavještava da je na sjednici od 24. aprila 2020. godine, razmotrila Predlog posebnog programa podrške poljoprivredi i ribarstvu, koji je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Navedeni zaključci se ne odnose na Upravu za statistiku.
13.	7.5.2020	07-2607	Uprave za statistiku je pripremila <i>Pravilnik o izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za statistiku</i> u skladu sa odredbama člana 6 Odluke o otpremnini u slučaju sporazumnog prestanka radnog odnosa zaposlenih u javnom sektoru. Ovaj Pravilnik je utvrđen na sjednici Vlade Crne Gore od 28. maja 2020. godine i zaveden pod broj: 01-70/20-1671/1 od 09.06.2020. godine. U pravilniku su predložene izmjene na način što se ukinulo osam (8) radnih mjesta, nakon zaključenih sporazuma o prestanku radnih odnosa sa zaposlenima i isplate otpremnine, čime je Uprava za statistiku definisala zaključak Vlade Crne Gore.
14.	4.6.2020	07-2749	Zaključak Vlade Crne Gore br.07-2749 od 04.06.2020.god., zaveden u Upravi za statistiku br.01-041/20-1650/1 od 08.06.2020. godine, a kojim nas Vlada Crne Gore obavještava da je na sjednici od 28. maja 2020. godine, razmotrila i utvrdila <i>Pravilnik o izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za statistiku</i>
15.	18.6.2020	07-3219	1. Za kupovinu poslovnog prostora nadležna je Uprava za imovinu i kod nje su sredstva za plaćanje: objavila je tendersku dokumentaciju br. 09-0201/6078 od 26.06.2020. godine, donijela odluku o izboru najpovoljnije ponude br.09-0201/6078-7360 od 22.07.2020. godine, ugovor je zaključen 07.08.2020. godine sa ponuđačem „Koti nekretnine” doo i objavljen na portalu Uprave za javne nabavke 11.08.2020. godine 2. Sredstva za plaćanje objekta nijesu sredstva Uprave za statistiku, već Uprave za imovinu i ukoliko je izvršena prva rata plaćanja prošle godine od njih se mogu tražiti informaciju, kao i da li su sredstva od 3.000.000,00 eura odobrena Upravi za katastar i državnu imovinu za plaćanje rate za ovu godinu.
16.	25.6.2020	07-3116	Uprava za statistiku je dopisom 01-077/21-397/1 dostavila Izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola u 2020. godini
17.	16.7.2020	07-3478	Imenovan je predstavnik Uprave za statistiku (Dragan Peković). Dalja zaduženja su nastaviti sa radom na realizaciji aktivnosti u skladu sa Akcionim Planom koji je sastavni dio Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja. Koordinator i izvjestilac je UBHVFP.

18.	23.7.2020	07-3714	Nabavka sredstava vezano za suzbijanje širenja virusa COVID19 vršila je Uprava za imovinu i bila je zadužena za sve državne institucije.
19.	1.10.2020	07-4398	Odluka o raspodjeli sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2020. godini, nije primjenjiva u Upravi za statistiku, jer ovaj organ u svojim planovima i programima rada, nema obavezu finansiranja projekata i programa nevladinih organizacija
20.	22.10.2020	07-4703	<p>Vlada Crne Gore je donijela <i>Plan za implementaciju preporuka trećeg ciklusa Opšteg periodičnog pregleda</i> i zadužila sve nosioce aktivnosti da odrede koordinate za izradu srednjoročnih i periodičnih izvještaja po tematskim oblastima naznačenim u Planu – dokument kojim se Vlada Crne Gore obavezuje da će u narednom periodu sprovesti mjere i aktivnosti u cilju unapređenja cjelokupnog nacionalnog sistema za zaštitu ljudskih prava.</p> <p>Preporuke su grupisane u 17 tematskih oblasti i to: 1. Ratifikacija međunarodnih instrumenata; 2. Nacionalni okvir za ljudska prava i nacionalni dijalog; 3. Obuke o ljudskim pravima; 4. Jednakost i nediskriminacija; 5. Tortura; 6. Reforma pravosuđa i borba protiv korupcije; 7. Građanska i politička prava; 7.1. Sloboda izražavanja i sloboda medija; 8. Borba protiv trgovine ljudima; 9. Borba protiv nasilja u porodici, nasilja nad ženama i djecom; 10. Ekonomska, socijalna i kulturna prava, socijalna inkluzija ; 11. Žene; 12. Djeca; 13. Manjine i Romi; 14. Osobe sa invaliditetom; 15. Izbjeglice, raseljena i interno raseljena lica; 16. Smanjenje apatridije; 17. LGBTI.</p> <p>Uprava za statistiku je jedan od nosioca aktivnosti u tematskoj oblasti „Žene“ u dijelu aktivnosti „Preduzeti dalje mjere za promovisanje ekonomskog osnaživanja žena i njihovo učešće u političkom životu i donošenju odluka (Slovenija); Preduzimanje daljih mjera za promociju ekonomskog osnaživanja žena i njihovo učešće u političkom životu i odlučivanju (Island);</p> <p>Uprava za statistiku je definisana kao nosilac aktivnosti pored MJMP, MRS, ZZZ, MIF, P.U., UZIP – IR, MEK, IRF, MPR, UNDP. Koordinaciju izrade <i>Plana za implementaciju preporuka trećeg ciklusa opšteg periodičnog pregleda</i> vrše Ministarstvo vanjskih polova i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava (shodno prethodnom sazivu Vlade Crne Gore). Ova dva ministarstva koordiniraju i izradu predstojećih izvještaja. Povodom istog nismo još uvijek kontaktirani, a rok za realizaciju aktivnosti je IV kvartal 2022. godine.</p>
21.	10.12.2020	07-5426	<p>Uprava za statistiku je krajem januara, pripremila predlog <i>Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji</i> u skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave i da je nakon dobijanja pozitivnih mišljenja od Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Uprave za kadrove, ovaj Pravilnik dostavljen Vladi Crne Gore na utvrđivanje.</p> <p>Vlada Crne Gore je na sjednici od 01.04.2021. godine utvrdila <i>Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave za statistiku</i>, koji je zaveden pod br. 01-070/21-1003/1 od 05.04.2021. godine, čime je Uprava za statistiku realizovala definisani zaključak Vlade Crne Gore.</p> <p>Uprava za statistiku nije pripremila <i>predlog Kadrovskog plana za 2021. godinu</i>, jer je članom 149 stav 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Sl.list CG", br.002/18, 034/19 i 008/21), predviđeno da se Kadrovski plan donosi za kalendarsku godinu, u roku od 30 dana od dana donošenja Zakona o budžetu. Samom činjenicom da Zakon o</p>

			budžetu još nije usvojen, Uprava za statistiku nije pripremila predlog Kadrovskog plana za 2021. godinu.
22.	29.12.2020	07-5669/3	Razmotren i usvojen predlog <i>Godišnjeg plana zvanične statistike za 2021. godinu</i> na sjednici 29. decembra 2020. godine

IV. STANJE U UPRAVNIM OBLASTIMA I IZVIJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

Postupanje Uprave za statistiku u upravnim stvarima u periodu od 01.01.2020. godine do 31.12.2020. godine osim primjene Zakona o upravnom postupku („Sl. List CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) karakteriše i postupanje po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama („Sl. List CG“, br.44/12,30/17) i Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl. list CG“, br. 2/18).

Primjenom ovih zakona Uprava za statistiku je u okviru zakonskog roka postupala po podnijetim zahtjevima i na taj način imala potpunu blagovremenost i ažurnost rada. U gore citiranom periodu primjeno je (26) dvadeset šest zahtjeva, koja su blagovremeno riješeni u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i (42) četrdeset dva zahtjeva za izdavanje uvjerenja/potvrda o podacima o kojima se vodi službena evidencija u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, po kojima je takođe blagovremeno postupila.

U ovom periodu, povodom donijetih akata podnijete su (2) dvije žalbe u vezi primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Nijesu zaključivani upravni ugovori.

Takođe, u ovom periodu je pokrenut jedan postupak po službenoj dužnosti u skladu sa članom 96 stav 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima protiv jednog službenika ovog organa. U ovom disciplinskom postupku naplaćena je novčana kazna.

U daljem periodu, Uprava za statistiku nastaviće svoj blagovremeni i ažurni rad, usmjeravati prema postupanju, u svim zahtjevima stranaka, koja se odnose na pitanja o zvaničnoj statistici, ali i drugim pitanjima o kojima vodi službenu evidenciju. U cilju poboljšanja kvaliteta svog rada, učestvovalaće i na obukama i radionicama, u vezi postupanja o upravnim stvarima.

V. PODACI O REALIZACIJI CILJEVA I PROGRAMA RADA UPRAVE ZA STATISTIKU ZA 2020. GODINU

Ključne rezultate Uprave za statistiku iz 2020. godine, koji su doprinijeli izvršenju strateških ciljeva definisanih Programom zvanične statistike 2019 - 2023. godine²⁰ ("Sužbeni list Crne Gore" br. 7/19) i Strategijom razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine²¹ ("Službeni list Crne Gore", br. 54/19) su sljedeći:

1. Dalje usaglašavanje i inoviranje zvanične statistike sa međunarodnim standardima i preporukama

- postignut je *veći nivo metodološke usklađenosti* svih istraživanja statističkog sistema Crne Gore u skladu s pravnim zakonodavstvom EU iz oblasti zvanične statistike, a koja dalje služe kao input za obračun makroekonomskih podataka u skladu sa metodologijom ESA 2010;
- *dostignut je visok nivo kvaliteta u skladu sa principima Kodeksa prakse evropske statistike* koji se bazira na 16 principa zvanične statistike;
- svi raspoloživi *podaci su dostavljeni u propisanim vremenskim rokovima* u skladu s Programom transmisije ESA 2010, kao i kroz definisani softver za prenos podataka (EDAMIS web portal);
- pripremljena je strategija "*Prioritetni ciljevi razvoja MONSTAT-a 2020-2021*" (Odgovor na pandemiju COVID-19"), 16. aprila 2020. godine;

²⁰ Program zvanične statistike 2019 – 2023 godine (2019) Uprava za statistiku <https://www.monstat.org/cg/page.php?id=10&pageid=10>

²¹ Strategija razvoja zvanične statistike 2019 - 2023. godine (2019) Uprava za statistiku <http://www.monstat.org/cg/page.php?id=7&pageid=7>

- zaključkom Vlade Crne Gore od 18. juna 2020. godine odlučeno je da se obezbijede sredstva za **kupovinu poslovnog prostora Uprave za statistiku**;
- u oblasti makroekonomske statistike postignut je napredak kroz:
 - nastavljene aktivnosti u cilju dalje harmonizacije statistike nacionalnih računa Crne Gore sa standardima Evropske unije i ispunjavanja zahtjeva koji su definisani, završnim mjerilima za zatvaranje Poglavlja 18 - Statistika;
 - eksperimentalni rad na formiranju elemenata potrebnih za obračun BDP-a **po prihodnoj metodi**, prilagođavanjem podataka o zaradama zaposlenih u skladu sa konceptom nacionalnih računa;
 - pripremljeni podaci **Bruto investicije u osnovna sredstva dezagregirani po vrstama osnovnih sredstava** u skladu sa ESA 2010 metodologijom i programom za transmisiju podataka, kao i **podaci Lične potrošnje domaćinstava dezagregirani po trajnosti dobara**, za vremensku seriju 2010-2019. godine;
 - primijenjene preporuke metodoloških koncepata sistema nacionalnih računa ESA 2010 za obračun **godišnjeg BDP-a u ulančanim mjerama obima**, kao i **sezonski prilagođeni podaci kvartalnog BDP-a**, za vremensku seriju 2006 - 2019. godine;
 - postignuto unaprijeđenje u dijelu **balansiranja tabela ponude i upotrebe (SUT)** za 2013. i 2014. godinu uz kontinuirani nastavak rada na kompilaciji podataka za 2015. i 2016. godinu;
 - postignuta **modernizacija u dijelu slanja podataka Eurostatu kroz unaprijeđenu platformu SDMX alata** preporučenih od strane Eurostata, čime je obezbijeđeno slanje podataka nacionalnih računa bez upotrebe SDMX konvertora;
 - ažuriran je dokument **Opis izvora i metoda za obračun bruto nacionalnog dohotka (GNI inventory)**;
 - u oblasti potrošačkih cijena započeti su pregovori sa najvećim maloprodajnim lancima u cilju **uvođenja novog metoda prikupljanja podataka ("scanner data")**;
 - u oblasti proizvođačkih cijena izvršena je **detaljna analiza izvještajnih jedinica** u okviru sektora industrije i pripremljeno **idejno rješenje za prikupljanje podataka primjenom CAWI metode**, a sve u cilju rasterećenja izvještajnih jedinica;
 - održan kontinuitet u realizaciji aktivnosti visoko usklađenog projekta **Pariteta kupovne moći i usklađivanje Harmonizovanog indeksa potrošačkih cijena** sa međunarodnim standardima;
 - ostvaren značajan napredak u pogledu **dostupnosti podataka u dijelu spoljnotrgovinske robne razmjene kreiranjem diseminacione baze podataka**, koje prate mjesečna i godišnja saopštenja.
- u oblasti socijalne statistike postignut je napredak kroz:
 - pripremljen nacrt Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine;
 - pripremljeni prvi nacrti metodoloških i organizacionih instrukcija na bazi probnog Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2019. godine, u čijim izradama je učestvovalo 40 zaposlenih Uprave za statistiku i više međunarodnih eksperata za oblasti popisa stanovništva;
 - usljed pandemije COVID-19, a na osnovu zahtjeva EUROSTAT-a, pripremljeni su i dostavljeni statistički podaci o smrti lica za period 2005 - 2020. godina po nedjeljnoj dinamici;
 - realizovano pilot straživanje o rodno zasnovanom nasilju (Gender base violence - GBV);
 - razvijen Indeks rodne ravnopravnosti, po prvi put u Crnoj Gori su dostupni međunarodno uporedivi podaci o rodnoj ravnopravnosti;
 - objavljena publikacija **"Žene i muškarci u Crnoj Gori"**;
 - završen rad na uspostavljanju Međunarodne klasifikacije kriminala u statističke svrhe (ICCS);
 - realizovano istraživanje o Inovativnoj aktivnosti preduzeća, što je omogućilo da Crna Gora bude uključena u European Innovation Scoreboard;
 - završena analiza obračuna prosječnih zarada iz administrativnih izvora - Poreska uprava;
 - kao odgovor na krizu usljed pandemije COVID-19 i njen uticaj na tržište rada u Anketi o radnoj snazi je, od drugog kvartala 2020. godine, uključen set novih pitanja koji omogućava analizu uticaja

krize prouzrokovane pandemijom COVID-19 na tržište rada: *Istraživanja Anketa o radnoj snazi i Anketa o dohotku i uslovima života dostigla visoku usklađenost sa EU standardima;*

- u cilju većeg korišćenja administrativnih podataka uspostavljena je saradnja sa drugim institucijama i kontinuirano se analiziraju baze podataka institucija, analizirani su podaci Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Poreske uprave, Ministarstva rada i socijalnog staranja.

➤ u oblasti poljoprivrede i poslovnih statistika postignut je napredak kroz:

- započete su aktivnosti u cilju priprema za **Popis poljoprivrede** kroz međunarodnu ekspertsku podršku;

- harmonizacija statistike šumarstva sa metodološkim standarima na nacionalnom i međunarodnom nivou kroz **preračun vremenskih serija** za period od 2010 - 2019. Na ovaj način objavljeni podaci doprinijeli su kvalitetnijem izvještavanju u dijelu klimatskih promjena (Inventar gasova sa efektom staklene bašte);

- stvoreni uslovi za **preuzimanje podataka iz administrativnih izvora** (Agencija za zaštitu prirode i životne sredine) u oblasti statistike lovstva;

- sprovedeno je **probno istraživanje** o upotrebi pesticida u periodu od 21. septembra do 10. oktobra 2020. godine u skladu sa Regulativom (EZ) br. 1185 / 2009;

- nastavljeno je sa **razvojem IT infrastrukture** za prikupljanje podataka, CAPI metoda (Computer Asisted Personal Interview).

➤ u oblasti implementacije međunarodnih projekata i saradnje postignut je napredak kroz:

- povećan broj zvaničnih podataka proizvedenih u skladu sa međunarodnim standardima i metodologijama koje su razvijene implementacijom projekata u saradnji sa međunarodnim partnerima, posebno sa EU zajednicom kroz IPA fondove kao i drugih UN institucija: UNDP, UNICEF, UNECE, UNODC, MMF-om, OECD-om, Svjetskom bankom, ILO-om i drugim organizacijama;

- sa ciljem definisanja daljih aktivnosti na ispunjenju završnih mjerila u periodu 20 - 21. februar 2020. godine Uprava za statistiku je inicirala misiju EUROSTAT-a na temu nacionalnih računa sa ciljem daljeg unapređenja procesa evropskih integracija u oblasti pregovaračkog Poglavlja 18 - Statistika. U saradnji sa EUROSTAT-om definisani su dalji koraci na ispunjenju završnih mjerila Poglavlja 18 - Statistika;

- tokom 2020. godine **održana su i 22 tematska sastanka** pregovaračke grupe koja se odnose na pregovaračko Poglavlje 18 - Statistika, a sa ciljem ispunjenja mjerila za zatvaranje Poglavlja 18 - Statistika;

- u okviru procesa evropskih integracija, Poglavlje 18 - Statistika je shodno izvještaju o napretku Evropske komisije za 2020. godinu ostvarilo ocjenu "**određeni napredak**" i "**umjerenu spremnost**". Napredak je u izvještaju evidentiran u svim pojedinačnim oblastima, a predložene su i dvije preporuke Evropske komisije za dalji proces evropskih integracija koje se odnose na potrebu značajnog povećanja ljudskih i finansijskih kapaciteta, kao i nastavka rada na usaglašavanju sa ESA 2010 metodologijom. Na skali od 1-100, prema indikatoru Svjetske banke za ocjenu statističkog kapaciteta, Crna Gora je ocijenjena sa prosječnom ocjenom 85,6%, što je za 13,4 procentnih poena više u odnosu na 2013. godinu.

2. Uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima podataka i razvoj partnerstva

➤ sprovedeno drugo **Istraživanje o zadovoljstvu korisnika** u periodu od 6. marta do 27. aprila 2020. godine, koje pruža informacije o potrebama korisnika za rezultatima zvanične statistike i njihovom zadovoljstvu podacima i uslugama koje sistem zvanične statistike Crne Gore proizvodi;

➤ shodno rezultatima **Istraživanja o zadovoljstvu korisnika**, ukupna prosječna ocjena zadovoljstva korisnika uslugama Uprave za statistiku na skali od 1 do 5 (1-nezadovoljan, 5-veoma zadovoljan) je 4,0. Posmatrano po elementima ukupnog indeksa zadovoljstva, korisnici su najviše zadovoljni zaposlenima u Upravi za statistiku (4,3), pouzdanosću

podataka (4,1) i uopšteno kvalitetom podataka i usluga (4,0), dok su najmanje zadovoljni internet stranicom Uprave za statistiku (3,8);

- u saradnji sa licenciranim naučno-istraživačkim institucijama iz Crne Gore iz oblasti zdravstva (Institut za javno zdravlje Crne Gore i Klinički centar Crne Gore) i oblasti ekonomije (Institut za strateške studije i projekcije), pripremljen prijedlog naučno - istraživačkog projekta za javni konkurs Ministarstva nauke za dodjelu grantova za naučno - istraživačke projekte COVID - 19, projekat je pozitivno ocijenjen, što je rezultiralo kreiranim podsistemom zvanične statistike od 60 indikatora;
- u toku 2020. godine održane su dvije sjednice Savjeta statističkog sistema (u februaru i oktobru), u cilju davanja stručnog mišljenja o pitanjima zvanične statistike.

3. Edukacija statističara kao naučnika koji rade sa podacima

- ukupan broj zaposlenih u Upravi za statistiku na kraju 2020. godine je 99 izvršilaca od toga 95 na neodređeno vrijeme i 4 na određeno vrijeme (visokorukovodni kadar);
- jedan zaposleni Uprave za statistiku je uspješno završio Magistarski evropski program zvanične statistike (eng. European Master in Official Statistics – EMOS), u toku je proces za još četiri zaposlena;
- ukupan broj učesnika na online seminarima, kursovima i sastancima (EUROSTAT i UN sastanci) je 166. Organizatori online događaja su EUROSTAT, GOPA, ICON institut, UNECE, Energy Community, FAO, itd.
- organizovana su 24 seminara/obuke unutar Uprave za statistiku za različite teme iz oblasti statistike u cilju razmjene stručnih vještina.

4. Dalja implementacija Kodeksa kvaliteta zvanične statistike

- definisan Akcioni plan za realizaciju preporuka koje su date nakon realizovane EUROSTAT-ove misije „Procjena sistema zvanične statistike“ (Peer review). Realizovane su sve aktivnosti predviđene za 2020. godinu, koje su doprinijele jačanju koordinacije na nivou statističkog sistema Crne Gore, izgradnji kapaciteta i uspostavljanju dijaloga sa korisnicima podataka;
- objavljena **Politika kvaliteta** u Upravi za statistiku, dokument kojim se definiše misija i vizija zvanične statistike, kao i definisani strateški i operativni ciljevi;
- radi obezbjeđenja kvaliteta rezultata zvanične statistike Uprava za statistiku donijela **Deklaraciju kvaliteta** koja je u skladu sa Politikom kvaliteta i principima zvanične statistike Crne Gore;
- objavljena je **Strategija upravljanja kvalitetom za period 2020 - 2023. godina**, koja predstavlja drugi strateški razvojni dokument iz oblasti obezbjeđenja kvaliteta u statističkom sistemu Crne Gore;
- objavljen **Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom u statističkom sistemu Crne Gore za period 2020 - 2023. godina**, dokument koji pruža praktične sugestije za implementaciju strategije;
- kontinuirano se radi na povećanju nacionalnih izvještaja o kvalitetu za statistička istraživanja, koji su dostupni na sajtu Uprave za statistiku;
- u skladu sa Kodeksom prakse evropske statistike, pripremljeni su svi preduslovi za realizaciju samoprocjene kvaliteta statističkog sistema, kao jednim od efikasnijih mehanizama procjene statističke proizvodnje;
- u cilju procjene rada, u toku 2020. godine je izvršeno 13 inspeksijskih nadzora, gdje nije konstatovana veća nepravilnost u radu Uprave za statistiku;
- pripremljen opšti okvir za razvoj i sprovođenje procesa za definisanje, upravljanje i mjerenje kvaliteta Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine.

5. **Razvoj IT integrisanog sistema za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata zvanične statistike**
- tokom 2020. godine *povećan je broj setova podataka dostavljenih EUROSTAT-u u SDMX formatu;*
 - *razvijena softverska rješenja za tri statistička istraživanja* (Investicije u osnovna sredstva; Istraživanje o prometu pesticida i statistika međunarodnih migracija);
 - za potrebe statistike umrlih i rođenih razvijena su softverska rješenja za obradu podataka u dijelu izračunavanja nedelja smrti i rađanja;
 - *nastavljena modernizacija procesa prikupljanja i obrade podataka*, korišćenjem CAPI i CAWI metoda za prikupljanje podataka;
 - od strane Državne revizorske institucije *izvršena revizija informacionog sistema* Uprave za statistiku u dijelu primjene i poštovanja mjera informacione bezbjednosti;
 - razvijena polazna IT infrastruktura za unos i obradu podataka za potrebe Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine.
6. **Kreiranje novih izvora podataka za proizvodnju zvanične statistike**
- u saradnji sa UNDP-om nastavljene su aktivnosti za probno preuzimanje podataka iz registra Ministarstva prosvjete preko Jedinstvenog informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka između državnih organa i organa državne uprave sa kojima Uprava za statistiku ima potpisan Sporazum o saradnji;
 - Uprava za statistiku je pripremila predlog za uključivanje oblasti zvanične statistike u *Strategiju digitalizacije Crne Gore 2021 - 2025. godine*, sa ciljem stvaranja jedinstvenog prostora otvorenih podataka kojim upravlja Uprava za statistiku;
 - U toku 2020. godine, u cilju povećanog korišćenja administrativnih izvora podataka za potrebe proizvodnje zvanične statistike, urađena analiza mogućnosti obračuna zarada iz baza podataka Poreske uprave. Rezultati analize pokazali su da bi glavni problemi pri proizvodnji podataka o zaradama bili vezani za princip pravovremenosti. Naime, podaci bi bili objavljivani 45 dana od mjeseca na koji se zarade odnose. (npr. 15-og marta bi bili publikovani podaci o prosječnim zaradama za januar mjesec).
7. **Razvoj diseminacije i komunikacije podataka u skladu sa potrebama digitalnog društva**
- promocija rezultata zvanične statistike putem *infografika;*
 - dostupnost rezultata zvanične statistike i na društvenim mrežama *Twitter i LinkedIn;*
 - *otvoren domen COVID-19* u cilju efikasnijeg informisanja javnosti o promjenama nastalim zbog pandemije COVID-19, a imaju uticaja na poslove proizvođača zvanične statistike;
 - Uprava za statistiku je u prethodnom periodu koristila usluge *"Info biro Montenegro"* u cilju pružanja usluga video servisa i distribucije priloga medijima i promocije, zbog nemogućnosti organizovanja konferencija za medije;
 - *objavljeno sedam publikacija i 223 saopštenja* u mjesečnoj, kvartalnoj i godišnjoj dinamici;
 - *odgovoreno je na 887 korisničkih zahtjeva*, od kojih se 817 odnosi na zahtjeve za podacima i informacijama od strane spoljnih institucija, dok je 70 zahtjeva upućeno od strane medijskih kuća;
 - objavljena je diseminaciona baza za statistiku Spoljne trgovine, u cilju pravovremenog odgovora na zahtjeve korisnika i povećane potražnje za podacima.

- Objavljen **Godišnji plan zvanične statistike za 2021. godinu** ("Službeni list CG", br. 7/21 od 25.01.2021. godine). Godišnji plan zvanične statistike za 2021. godinu usvojen je na petoj sjednici Vlade Crne Gore održanoj 29.12.2020. godine, kojim je planirana realizacija 211 statističkih istraživanja.
- Objavljen **Kalendar objavljivanja statističkih podataka za 2021. godinu**²² na zvaničnoj web stranici Uprave za statistiku www.monstat.org.
- Pripremljen **Nacrt Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine**.

²² Kalendar objavljivanja statističkih podataka za 2021. godinu
<https://www.monstat.org/uploads/files/O%20NAMA/Kalendar%20objavlivanja%20statisti%C4%8Dkih%20podataka%20za%202021.%20godinu%20-%20MNE%20-za%20web%20sajt.pdf>